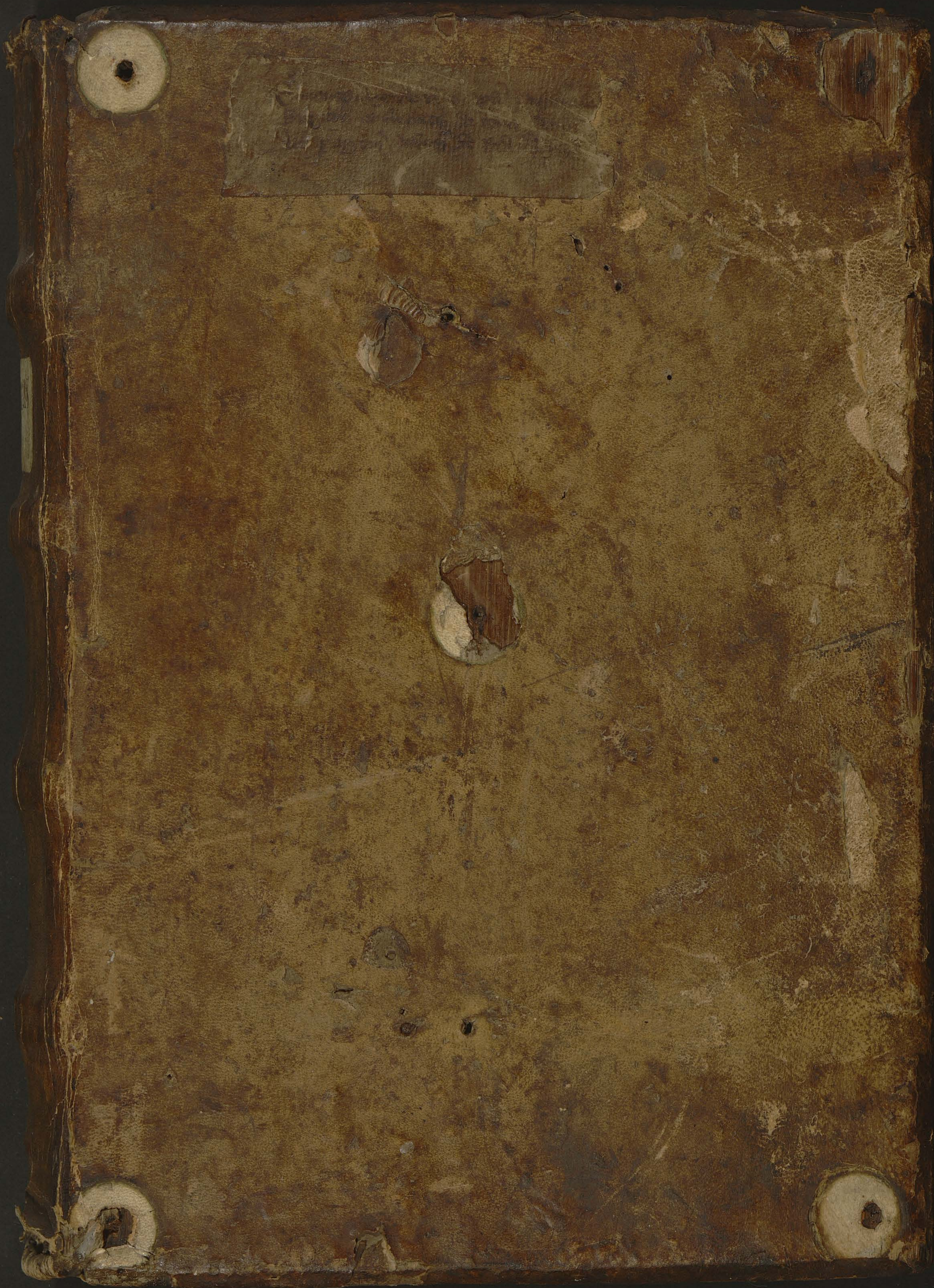
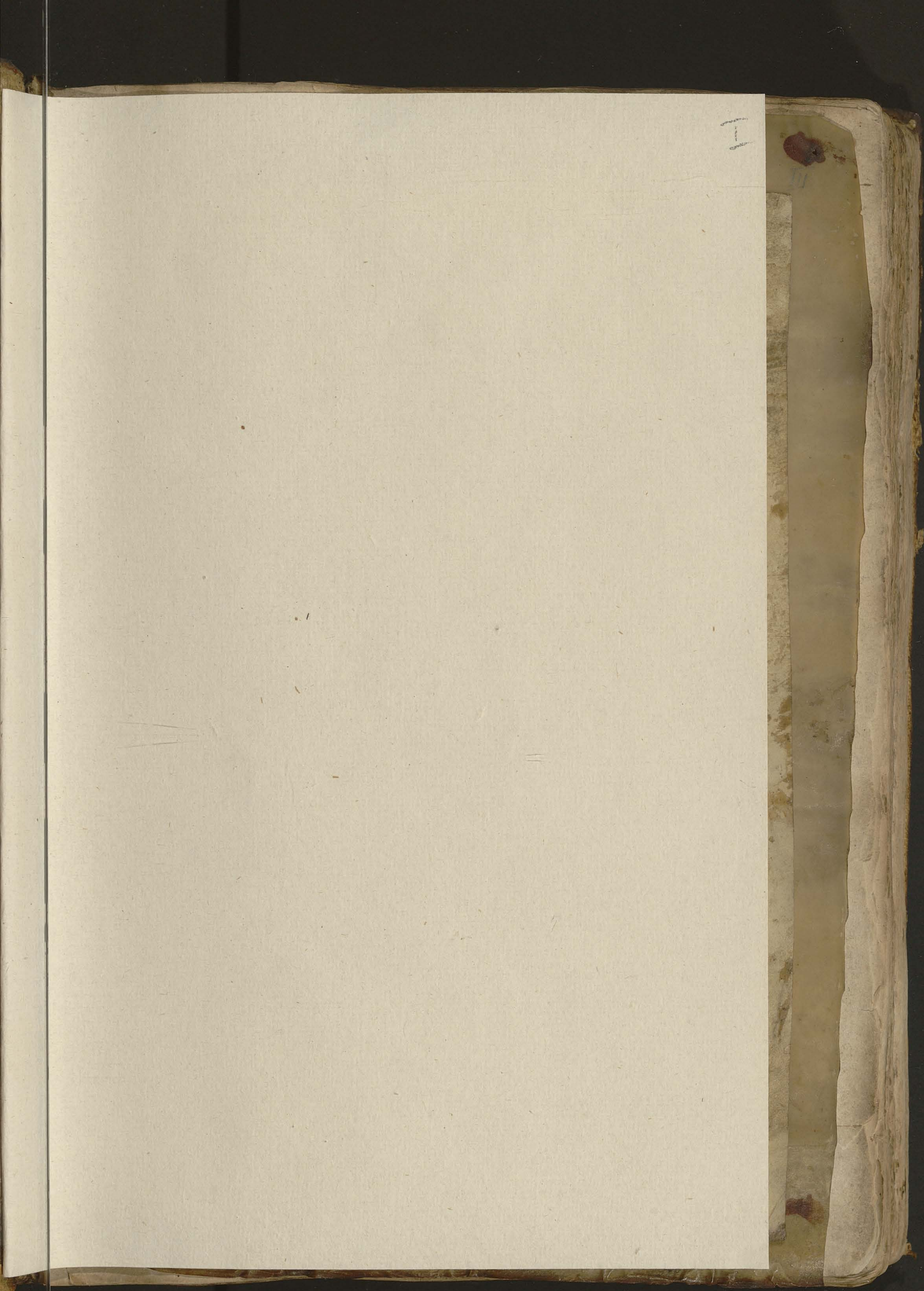
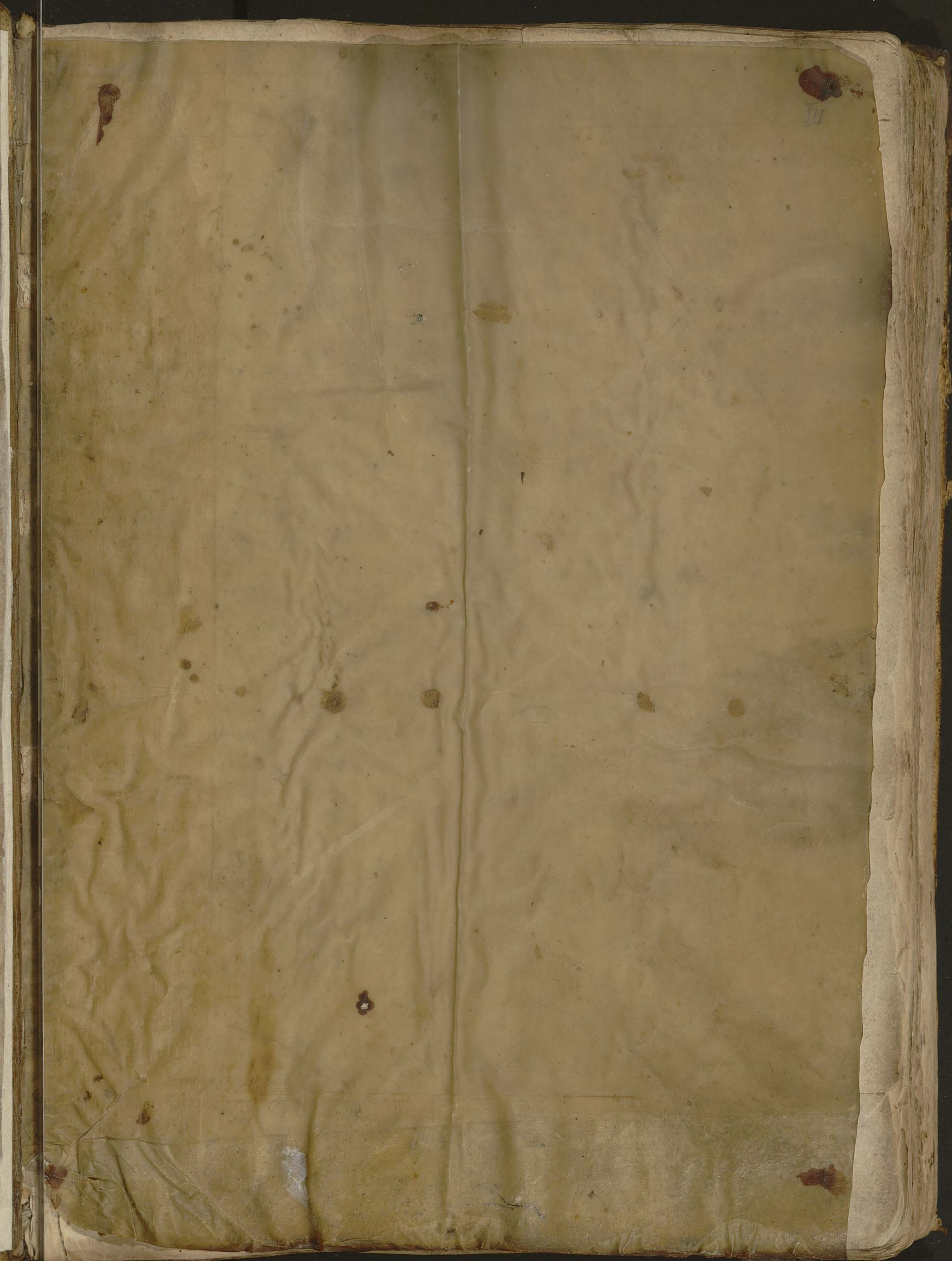

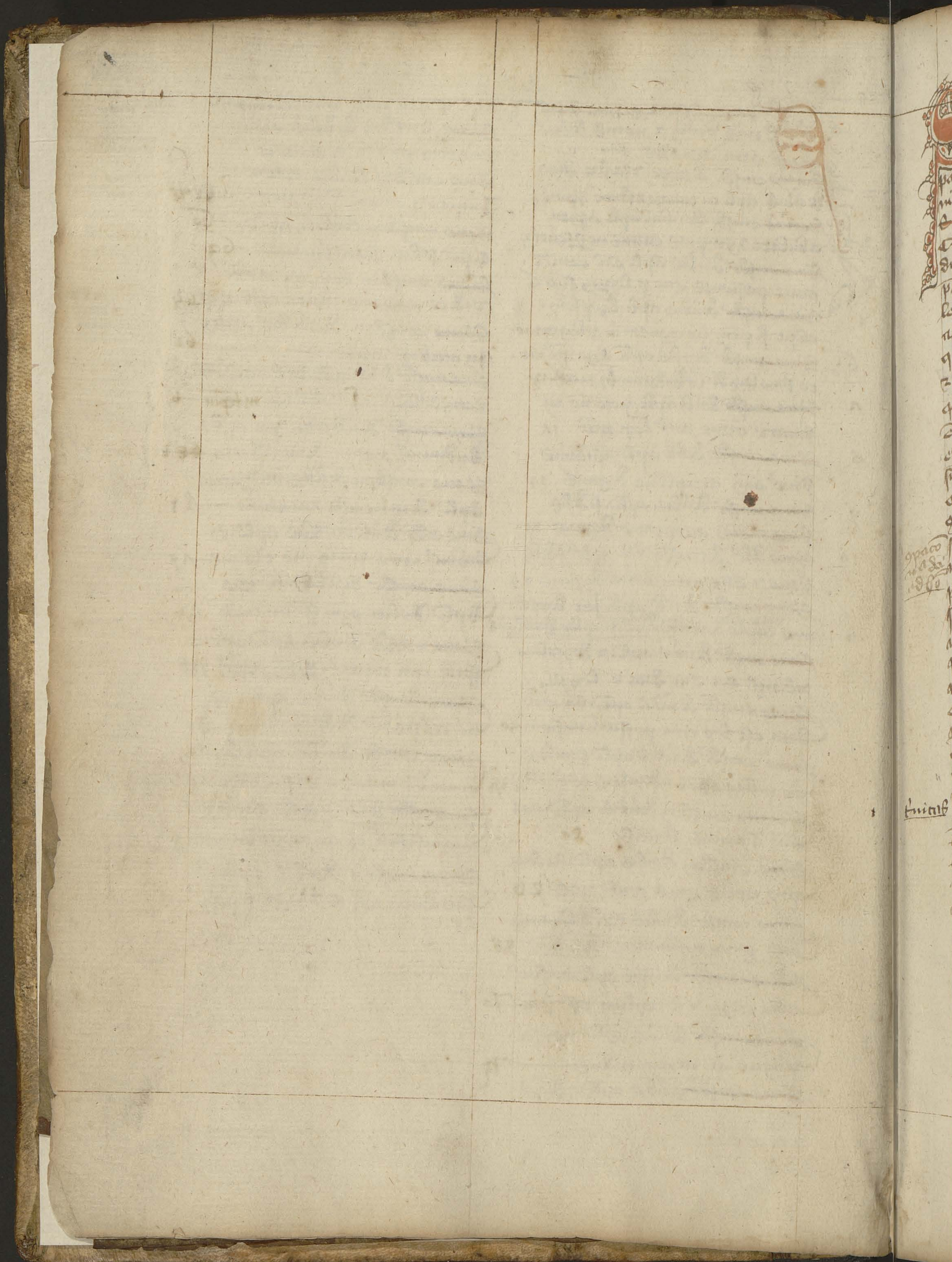

In nomine domini [illegible] omnes conventiones [illegible] seu communicationes [illegible] robur teneant
firmitatis [illegible]
[illegible] testimonium [illegible]
[illegible]
[illegible] et de bo[illegible] [illegible] sana mente et corpore [illegible]
[illegible] deliberatione [illegible]
[illegible] possidere [illegible]
[illegible] decano [illegible] John Gemelus [illegible] Nicolas et
[illegible]
[illegible]
[illegible] sigillo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Sermones ... chrysost...
... X.

Sancta et divina eloquia sicut
singuli ymo cottidie nobis salu-
briter recitantur ut tue mentes
pascantur in futuro aut seculo et
nos ecclesie sacramentum dicere
deo manifestabitur gloria tua
eternalis aut hec gloria futuri regis
divinitus floreat quatuorque splendore
perfulgent laudare possimus ergo quod
legimus nec oculus vidit nec auris
audivit nec in cor hominis ascendit
que preparavit scilicet suis catholicis
et fidelibus apostolus quod est ipse deus
qui talia et tanta preparavit eternaliter
est in quantum omnipotens deus quia nisi
est inestimabilis ineffabilis incomprehen-
sibilis ultra omnia quod omnia per
omnia [illegible] creaturarum [illegible]
excedit [illegible] quia [illegible] unum-
[illegible] preceditur et tam quantitas mag-
nitudinis maior est si pulchritudine
pulchrior est si dulcedine dulcior est
si splendorem fulgidior est si iustitia
iustior est si fortitudine fortior est si
clementior nulla enim ratio pati-
tur ut creatura creatori suo equetur
in opus artificii [illegible] sicut legitur
[illegible] qui fecit fortia fortior est et
qui fecit pulchra pulchrior est sicut
[illegible] huius deitatis perfecta
signa predicamus ut tamen non sit indi-
visa sit trinitas unde iusta pie
fateamur dicentes omnipotens et ineffa-
bilis pater est ita omnipotens et incomprehen-
sibilis est filius ita et [illegible] spiritus sanctus
in patre et filio indistincte [illegible]
ineffabilis atque inmensus est pater
eternus et filius et spiritus sanctus unus
omnipotens deus unus in trinitate unus
in [illegible] unitas trinitas [illegible]
maiestas unus patens [illegible] et
trinitas in unitate et unitas in trinitate
consistit sed nec trinitas dividitur nec uni-
tas separatur hic est catholice fidei
[illegible] atque [illegible] nephan-
dis

arrianos hereticos qui se [illegible]
in [illegible] et multos [illegible]
seducendo corripiunt atque decipiunt
[illegible] [illegible] quo [illegible]
deum qui [illegible] contra deum re-
spondent nobis dicentes [illegible]
deum [illegible] [illegible] sed nec legimus
[illegible] maiorem filium minorem [illegible]
[illegible] ipse [illegible]
minor me est [illegible] sicut in
quod oratis et colitis deum sic pla-
ne sic legimus sic colimus sic oramus
ad hec dicimus [illegible] ita deum colitis
[illegible] non est deus magnus unus colere
et rogare sed tres deos [illegible] et ubi
est [illegible] dum refert [illegible]
[illegible] deus [illegible] unus est et
[illegible] alibi aut deum [illegible]
adorabilis et illi [illegible] [illegible]
aliud est pater aliud filius aliud
spiritus sanctus non est una trinitas sed
divisa potestas eterna aut distincta
potestas stare potest [illegible]
ubi legimus quia omne in semetipsum
divisum vel regnum stare non potest ex-
[illegible] aut divinitas in semetipsa di-
[illegible] [illegible] splendor aut so-
lis calor [illegible] separatur esse
[illegible] sic [illegible] in sole [illegible] et se-
parari unus non potest esse aut [illegible]
[illegible] splendor
et [illegible] in sole in celo est
[illegible] fulgente calente dividi
[illegible] arriane solem si potes [illegible]
[illegible] dividi trinitatem [illegible]
[illegible] de sole [illegible] difficilis
est [illegible] quia in celo est et a nobis lon-
ge [illegible] est [illegible] aliud [illegible]
[illegible] elementum quia minus est in
terra nobiscum est ignis [illegible] in
manibus [illegible] [illegible] non di-
viditur ignis cum [illegible]
non dividitur [illegible] est [illegible] lucem
et [illegible] nephande heretice di-
vide non potes creaturam solam [illegible]

igne quoniam diuinitas potest deus
omnem creaturam Audi autem et discere
hanc magnam et beatam trinitatem
ab exordio humani generis fuisse
cunctam Audi in lege et in prophetis
in psalmis et in euangelio Audi in principio
in Gen. fecit deus hominem ad yma-
ginem dei et simul audit inseparabilem trinitatem ut in eo liber spiritus
dei ferebatur super aquas Audi prophetam
dicentem in persona xpi Spiritus domini
super me propter quod unxit me euangelizare
pauperibus misit me Audi in psalmis
verbo domini celi firmati sunt et spiritu oris
eius omnis virtus eorum Et iterum audi
de mensa leticiam salutaris tui et
spiritu principali confirma me Audi hec idem
in euangelio dum ihesus xpus apostolis dicit
Data est michi omnis potestas in celo
et in terra Euntes baptizate omnes gentes
in nomine patris et filii et spiritus sancti
Audi apostolum O altitudo diuiciarum et
sapientie dei quam incomprehensibilia sunt
iudicia eius et investigabiles vie
eius Quis enim cognouit sensum domini
aut quis consiliarius eius fuit aut quis
prior dedit illi et retribuetur ei Quoniam
ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia
ipsi gloria in secula seculorum amen
Sic igitur tam veteribus quam novis scripturis
satis apperteque probata est diuina uni-
tatem trinitatemque inseparabilem spiri-
tus omnis hereticus per apostolum dicentem
hereticum post primam et secundam correptionem
deuita / iam fideles animos ipsos de
ipsa fide katholica confirmemus / nulle
quippe maiores sunt diuicie / nulli
thezauri / nulli honores / nulla mundi
huius maior substancia quam est fides katholi-
ca / que peccatores homines saluat / ce-
cos illuminat / infirmos curat / kathe-
cuminos (?) catthecuminos baptizat
fideles iustificat penitentes reparat

iustos augmentat iustos / coronat
agones (?) [illegible] et singulares iusto
pudore confirmat / clericos ordinat / sac-
erdotes constituit / regnis celestibus perpetuis
in eterna hereditate / cum sanctis angelis
communicat / sicut ipse deus promittit
et confirmat In resurrectione neque
nubent neque uxores ducent sed
erunt equales angelis dei per xpum
dominum nostrum qui cum patre et spiritu sancto viuit
et regnat deus per omnia secula seculorum ... ij

Ad dominum diuinum magistrum (?)
Aetatem nostram diuinam rede-
ptorem humanum saluatorem co-
medentes nobis precepit in sermone
sancto locutus est ad nos de corpore
et sanguine suo quod corpus dixit
escam sanguinem potum sacramenta (?)
fidelium magis (?) sapiunt fideles intelligentes
aut quid aliud sit quam qui audiunt
cum hec comedunt talem escam et
talem potum dicit nisi manducaueritis
carnem meam et biberitis sanguinem meum
non habebitis vitam in uobis et hec dicit
de vita quis alius quam ipsa vita est
aut illi homini mors et non vita
qui mandatam putauerint vitam
scandalizati sunt discipuli eius non
quidem omnes sed plurimi dicentes intra
semetipsos durus est hic sermo quis
eum potest audire Cum autem dominus
hec apud semetipsum cognouisset et au-
diret ac cogitaciones audisset cogita-
tionibus non sonantibus voce Respondit
ut hec auditos esse cogitasset et talia
cogitaciones desineret Audi quid audit
hic uos scandalizat si ergo videritis filium
filium hominis ascendentem ubi erat prius
quid sibi wlt hoc nos scan-
dalizat putatis quia de hoc corpore
quod videtis partes facturus sum et membra
mea concisurus et uobis daturus
Audi si ergo videritis filium hominis

ascendentem ubi erat prius. certe qui
integer ascendere potuit, totum non
potuit quod et de corpore ac de sanguine
suo dedit salubrem refectionem et tam
cor 9 xi magnam solvit questionem de sua integri-
tate. Comedant manducantes et qui ma-
ducant, et bibant qui bibunt; esuriant
et sitiant vitam, manducent vitam, bi-
bant. illud manducare refici est, sed sic
reficiuntur ut non deficiant unde refici-
untur. illud quod est nisi vivat manduca-
turo bibe vitam, habebis vitam, integra
est vita. Tunc autem hoc erit
i. vita unicuique erit corpus et sanguis
Christi si quod in sacramento visibiliter
sumitur in ipsa veritate spiritualiter man-
ducetur, spiritualiter bibatur. Audivimus
enim ipsum dominum dicentem: Spiritus est qui
vivificat, caro autem non prodest quicquam.
Verba que locutus sum vobis spiritus
et vita sunt. Sed sunt in quibus quidam
qui non credunt. Ipsi dicebant: Du-
rus est hic sermo, quis eum potest au-
dire? Durus est, sed duris, hoc est incre-
dulis. Sed in credulis sed ut doceret
nos et ipsum credere donum esse non meriti
sicut in quo dixi vobis nemo venit
ad me nisi cui datum fuerit a patre
meo. Ubi autem hoc dixit? Si superiora
evangelii recolamus, invenimus eum
dixisse: Nemo venit ad me nisi
pater qui misit me traxerit eum. Non
dux. dixit sed traxit. Ista molestia
cordi fit non carni. Unde quod miri
vis: crede et venis, ama et traheris.
Ne arbitreris istam asperam molestam
quasi violentam; dulcis est, suavis est,
ipsa suavitas te trahit. Nonne ovis
Veniend ad xpm trahitur cum esurienti herba monstratur?
Et puto quia non corpore impellitur,
sed desiderio colligatur. Sic et tu veni
ad Christum; noli longa itinera medi-
tari; ubi credis, ibi venis ad illum.

enim qui ubique est amando venitur,
non navigando. Sed quia et in tali
itinere inundant fluctus et tempestates
diversarum temptationum, in crucifixum
crede, ut fides tua lignum possit
ascendere. Non mergeris, sed ligno porta-
beris. Sic in huius seculi fluctibus na-
vigabat ille qui dicebat: Michi
autem absit gloriari nisi in cruce
domini nostri Ihesu Christi. Sed mirum est autem
quod predicato Christo crucifixo audiunt
duo homines, contempnit alter, ascen-
dit alter. Qui contempnit in se imputet, qui
ascendit non arroget sibi. Audivit
enim a vero magistro: Nemo venit
ad me nisi datum fuerit ei a patre
meo. Gaudeat quia datum est,
gratias agat danti, corde humili non
arroganti, ne quod humilis meruit
superbus amittat. Nam et qui iam
in ipsa via ambulant, si sibi hec
tribuerint et velut suis potentibus de-
lapso humilitas nos docet sancta scrip-
tura per apostolum dicat: Cum timore
et tremore vestram ipsorum salutem
operamini. Et ne sibi aliquid in da-
ret qui dixit operamini cum timo-
re, subiunxit: Deus enim est qui opera-
tur in vobis et velle et operari pro bona vo-
luntate. Deus est qui operatur in vobis;
ideo cum timore et tremore vallem
facite, ymbrem suscipite. Depressa
ima implentur, alta siccantur. Gratia pluvia
est. Quid ergo miraris si deus superbis
resistit, humilibus dat gratiam? Ideo cum
timore et tremore, i. humiliter. Noli
altum sapere sed time. Time ut im-
pleas; noli altum sapere ne
siccaris. Sed iam in quibus ambulo in-
terim inestimem, opus erit ut prodes
eius legis scire. Quid agere habes
liberum voluntatis arbitrium; premitis
me ab ista vita separabit legis

diligentes in leuiores quedam de sua
habundancia quando que tamen ac-
ceptat extollere se cepisse / dum autem
intuetur ut debuit simplicitatem quod
erat abstulisse / illum non subito
in ope remansisse, et unam de re-
cordacione confessum dixisse. ego
dixi in habundancia mea sed ego
dixi hoc omnes hoc mandax. Ego
dixi ego quod dixi in habundancia mea
tanta erat habundancia, ut hec diceret
audierem non mouebor in eternum.
Et unde dum / Domine in voluntate
tua prestitisti decori meo virtutem
auertisti autem faciem tuam et factus
sum conturbatus. Audisti in quo michi
quia illud quod in habundancia de tuo
erat audisti in unde peterem / cui
tribuere quod accepimus cui gratias a-
gere debemus ad quem tremens fiat
unde in plenum et quo impletus
eam ad quem custodire fortitudinem
meam ad te custodiam / quod te largi-
te impleta te separatione non perdam
fortitudinem meam ad te custodiam
hec ut audies michi auertisti faciem
tuam et factus sum conturbatus. Contur-
batus quia siccatus ex exaltatione
dic quo siccatus et aridus ut omnis
in plantis. Anima mea sicut terra
sine aqua tibi: dic anima mea ne-
cessaria sine aqua tibi, tu enim dixisti
non dies dixerat non mouebor in eternum
tu dixisti presumens de te sed non
de tuo et quod de tuo est. Et unde quod dicit
de spiritu timore et exulta-
te ei cum tremore ne apprehendatis
timore et tremore vestram ipsorum
salutem operamini / deus est enim qui
operatur in nobis. quo exultate cum tre-
more / ne quando irascatur dominus / videris
enim quia clamauit per nemet elegi
unde hostis / nisi quia venit ad

quem credendo de iustis / hec quo dicit
audite quod nostris non de vobis sed commune
memoro predicando / ne ~~[illegible]~~ memoria non de vobis /
quia nostris et conuersos ex ine-
iustis et simul dicimus quod vos
eum tenetis hec dicit de apprehendite
disciplinam ne quando irascatur dominus
et exultate sed cum tremore ut sic
simplices teneatis quod accepistis
ne quando irascatur dominus vobis superbis
sibi quod sint tribuentibus / non illi cuius
sunt gratias agentibus ne quando ira-
scatur dominus et pereatis de via iusta
amicus dixit ne quando irascatur dominus
non veniat ad viam iustam quam in
illa ambulatis non licet superbis
ne etiam de illa pereatis et pereatis
quod de via iusta cum exarserit in bre-
vi ira eius super nos in longa
tibi superbia ubi quod accepistis per
dei gratias hoc tribuens quod dicitur
quo faciam beati omnes qui con-
fidunt in eum / non in se sed in eum per
gratiam salui erimus facti sumus /
non ex nobis sed dei donum est forte
dicitis quod sibi vult quod sepe dic-
tum est hec et in tribus hec est quod
loquitur nisi quod de [illegible] non sine
causa dicta sint cum [illegible] in isti
que me [illegible] tribuentes [illegible] spi-
rauit [illegible] est ma-
gnus arbitrii liberi vires [illegible]
[illegible] accepit sed peccando a-
sit in morte lapsus est in [illegible]
[illegible] est [illegible]
in via [illegible] est in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
ad stabulum adhuc [illegible] quod
extollit ad [illegible] [illegible] sufficit
michi in quo quod in baptizmo ac-
cepi videlicet remissionem omnium

peccatorum nisi quia deleta est iniqui-
tas sanata est infirmitas accepit i-
gitur remissionem omnium peccatorum presentium
unum est deleta sunt cuncta peccata in
sacramento baptizatis cuncta presentia data
sed cogitata cuncta deleta sunt et
hoc est quod infusio est in vino oleum
vinum retinet seminatos in ma-
lis relationibus sanantur quomodo sit
totaliter accipientes oleum et vinum (oleum)
in oculis (?) sunt iam utique errori
eius in dubio sunt sed in sanatur
languores in stabulo stabulum sit
agnoscit ecclesia et stabulum non
quia vivendo tumus domus est
unde nisi migrabimus eo ad regimen
celorum sani perveniamus (?) in stabulo
libenter curemur non ad hunc
languidi de sanitate glorietur nec
nichil aliud supplicando faciamus
nisi ut nisi curando sanemur. Benedic
anima mea domino et ne oblivisceris omnes retributiones eius
ad hunc in hoc vita ad hunc cor-
pus fragilem portas ad hunc
corpus quod corrumpitur aggravat animam
ad hunc post integritatem remissionis
accepisti remedium orationis ad hunc
itaque dicas dum sanentur languores
dimitte nobis debita nostra et cetera
Benedic anima mea et noli oblivisci omnes re-
tributiones eius Benedic anima mea domino
et noli oblivisci omnes re-
tributiones eius et nullas retributiones
dic ei inmensas gratias age per omnes re-
tributiones qui propicius fit omnibus
iniquitatibus tuis hoc est factum in ba-
ptismo et nunc fit nunc qui sanat
omnes languores tuos hoc fit
modo agnosco et quod diu habet primum
corpus quod corrumpitur aggravat animam
dicit quidem et quod sit et ideo redimit de in-
teritu vitam tuam per redemptionem

de corruptione quod restat eruendo
corruptibile hoc induit corrup-
tionem et mortale hoc induit
immortalitatem tunc fiet sermo qui
scriptus est Absorpta est mors in
victoria ubi est mors contentio
tua ubi victoria ubi est mors acule-
us tuus ubi est peccatum aculeus
et insipiens et aculeus eius mor-
tis est peccatum Apostoli non nunc sunt
verba tunc dicetur Ubi est mors
aculeus tuus insipiens erit
peccatum nunc quod te capiat nunc quod
te impugnet nunc quod consciencia tua
lat tunc non dicetur debita nostra
dimitte nobis sed quid dicetur Domine Deus
noster pacem da nobis omnia enim
reddidisti nobis de manu eius redemp-
tam ab omni corruptione quid
restat nisi corona iusticie ipsa
certe restat sed et in ipsa vel sub ipsa
non sit caput tibi dum ut recipi-
at coronam Audi attende psal-
mum quod velit coronam tumidum
caput eo dixisset qui redimit
de corruptione vitam tuam et in co-
ronat te in quo iam hic de mi-
nus et tamen coronat sed et merita tua
antecesserunt Dicitur mea forte sit
debitum redditur non gratis donatur
Audi potius psalmum Mariam ad
hoc tu dicis Omnis hic in me deus
audi deus quod dicit Qui coronat
te in misericordia et in miseracione coronat
te coronat de misericordia te coronat
Non enim dignus fuisti quem vo-
caret et vocatum iustificaret et
iustificatum glorificaret Reliquie
per electionem gratie salve facte sunt
si autem gratia non ex operibus alioquin gra-
tia iam non est gratia Quam ea qui opera-
mur non imputabit sed gratiam sed
secundum debitum Apostolus loquitur non

secundum gratiam sed secundum debitum re-
putaretur / clamat in ira et indignatione
et si tua iura praestiterint / Dicit tibi deus
dispute bona iura tua / et videbis
bona sunt mea / Haec est iustitia dei.
Unde dicitur deus meus et salus mea qua
salvamur ab eo qua deus dat eis
quos salvos facit sicut et dei gratia
percipimus per Christum dominum nostrum iustitia dei
dicitur non qua iustus est deus sed qua
iustificat eos quos ex impiis ius-
tos facit. Unde non quo aliquo
de iudeis et christianis dicitur se volunt
et ad hunc ignorantes dei iustitiam
suam volunt constituere et ...
...

quae iam nunc gratia Christi quare
de nobis promittens ...
quando cum Christus venit ...
...

Sermo 30

Si consideramus fratres ante ...
...

...

dilatatum ne sentit magis quam
tes tu in fidelibus. Et dilatemus de
ambulat in nobis deus. sed ut di
latetur corpus ipse deus et in la
titudinem caritatis facit que non
novit angustias audite quod de
us in nobis latitudinem facit dicente
apostolo. Caritas dei diffusa est
in cordibus nostris per spiritum sanctum qui
datus est nobis. per latitudinem in qua
in nobis deambulat deus quando
apostoli epistola tunc recitaretur audimus
spiritu ambulate et desideria carnis
ne perfeceritis. Caro enim concupiscit
caro adversus spiritum et spiritus adversus
carnem haec enim invicem adversantur ut non
ea quecumque vultis faciatis. Bapti-
zatis dicebat. Si templum dei edifi-
cabat ad hoc non deo dedicabat
videte fratres mei quemadmodum
tu loca ipsa eterna in melius
convertuntur alia diruuntur atque fugiunt
alia in meliores usus commutantur
manifesta sunt autem opera carnis
que sunt fornicationes immundicie
idolorum servitus veneficia non ven-
efica [illegible] abeamus sed ame-
nemus contemptiones inimicitie
hereses invidie ebrietates et his si-
milia diruenda sunt non munda et
que predico vobis sicut predixi quoniam
qui talia agunt regnum dei
non possidebunt. Ista in nobis tamquam
idola fugienda sunt in usus
autem meliores vertenda ipsa cor-
poris nostri membra ut qui servie-
bant in immundicia cupiditatis serviant
gratie karitatis. Et audite quid dixit
et diligenter advertite operarii dei
sumus ad hoc edificatur templum
dei in capite suo dedicatum quo
dominus resurrexit a mortuis de-

cepta morte mortalis consumpta
ascendit in celum quia scriptura
de illo dicit psalmus. de dedicatione do-
mus ipso post passionem domini. Con-
vertisti planctum meum in gaudium
michi conscidisti saccum meum et
accinxisti me iocunditate. ut psal-
lat tibi gloria mea et non compungar
et cetera quoniam illa post passionem
dedicatio in resurrectione. Ergo
et nunc nos fit edificata per fidem
ut fiat ipsa dedicatio per ultimam
resurrectionem. Denique post istum psal-
mum de dedicatione domus illius sic
dicit resurrectionis capitis nostri alius
est psalmus post istum non ante
istum. Sic titulus est cum domus
edificabatur post captivitatem. Re-
colite captivitatem. Ubi autem sumus
quando totus mundus velud massa
fuit infidelium dyabolus possidebat
per hanc captivitatem redempti ad-
venit precium nostrum sanguinem
suum fudit. Fuso suo sanguine
captivitatis istius instrumenta de-
levit. Lex in qua apostolus spiritualis
est ego autem carnalis
sum venundatus sub peccato. Ante
sub peccato venundati. Et post agni-
ta libertate post istam captivita-
tem domus nostra edificatur. Et ut
edificaretur evangelizabatur. Sic in-
cipit psalmus ipse. Cantate domino
canticum novum. Et ne putetis
domum istam in uno angulo e-
dificari sicut edificant scisma-
tici et heretici attendite quod
sequitur. Cantate domino omnis terra. Canta-
te domino canticum novum. contra
canticum vetus vetus testamentum
novum quia servus testamentum.

Margin notes: caro (beside "ne perfeceritis. Caro enim"); Cantate domino (beside "Cantate domino"); caro [illegible] (bottom left)

uetus nouus homo ut deponatur
uetus homo. Exuite vos inquam
ueterem hominem cum actibus suis et indui-
te novum qui secundum deum creatus
est in iusticia et sanctitate veritatis. Ergo
cantate domino canticum novum, can-
tate domino omnis terra. Caritatem
edificate, caritatem et benignitatem a-
nnunciate diem de die salutare eius.
Annunciate diem de die Christum eius
Iesum et salutare eius. Iusti autem
eius propter salutem orabant in psa-
lmo: Ostende nobis domine misericordiam tuam
et salutare tuum da nobis. Desiderabant
hoc antiqui iusti salutare de quibus
dominus dicebat discipulis: Multi vo-
luerunt videre que vos videtis et
non viderunt. Et salutare tuum da nobis
dixerunt hoc antiqui iusti. Salu-
tare tuum da nobis i. Christum tuum et
in hac carne veniens videamus,
videamus in carne qui nos li-
beret a carne; veniat caro induta
carne patrum caro et redimat carnem
et carne. Et salutare tuum da nobis.
In hoc desiderio erat ille sanctus senex
Symeon, in hoc desiderio in quantum
erat senex ille sanctus et deo bene
meritus Symeon sine dubio et ipse
dicebat: Ostende nobis domine misericordiam
tuam et salutare tuum da nobis.
In hoc desiderio in talibus precibus re-
sponsum accepit quia non gustaret
mortem nisi videret Christum domini
natum. Et Christus veniebat ille ille-
bat (?) et dum venit ille iam nolle-
bat iam senectus matura exclude-
bat et sincera pietas detinebat
ac ubi venit ac ubi natus est
ac ubi eum matris manibus portari
vidit et dominum magnum in infancia parva sene-

ctus agnovit, accepit eum in
manus suas et dixit: Nunc di-
mittis domine servum tuum in pace
quia viderunt oculi mei salu-
tare tuum. Ecce unde dicebat: Os-
tende nobis domine misericordiam tuam et
salutare tuum da nobis, impletum
est desiderium senis. Mundi senium
senescente vigente ipse ad senem
hominem venit qui mundum veterem
invenit. Ergo si mundum veterem in-
venit audiat mundus: Canta-
te domino canticum novum, canta-
te domino omnis terra. Destruatur
vetustas, vanitas fugiat, can-
tate domino canticum novum, canta-
te domino. Videte certamen edifi-
candum. Cantate domino, benedicite
nomen eius, bene nunciate quia
(?) evangelizate Christum, diem
de die, quasi diem de die, lumen
de lumine, filium de patre, salutare eius.
Annunciate in gentibus gloriam eius, in
omnibus populis mirabilia eius. Ecce
quomodo domus edificatur post capti-
vitatem (?) tribulis. Et super omnes deos,
super quos deos? Demonia omnes
dii gencium demonia, dominus autem
celos fecit. Istos fecit apostolos (?)
quibus celi enarrant gloriam dei. Non
sunt loquele neque sermones quorum
non audiantur voces eorum. In omnem
terram exivit sonus eorum. Quia
omnis terra cantet domino canticum
novum. Audiamus ergo et apostolum ar-
chitectum magistrum: Ut sapiens inquit
architectus fundamentum posui. Au-
diamus ergo istum architectum
quedam nova construentem que-
dam vetera destruentem. Ipsum in-
quit: Ambulate in novitate (?) et ista co-
structa (?) et corruptus carnis ve-

pfectus / victoriam est ista destructio /
caro enim in quantum concupiscit adver-
sus spiritum / et spiritus adversus carnem /
hec enim invicem adversantur ut non
ea que vultis faciatis / ad hanc ...
destructionem non dum devenimus ut
non ea que vultis faciatis Etenim
et non ea que vultis faciatis sed ut
omnino nulle sint concupiscentie malarum
et illicitarum cogitationum delectationum delectationum
Etenim quod optamus facimus licet velit non
efficiat Etenim dum hic vivitur licet
non impleat / caro autem concupiscit
adversus spiritum et spiritus adversus
carnem hec enim ad invicem ad
versantur ut non ea que vultis fa-
ciatis ut nulle sint prorsus vero
illicitarum concupiscentie / non perfectius
Etenim ergo restat spiritu ambu- Spiritu amb
late / et qui non potestis efficere
ut concupiscatis / consentiatis carnis /
concupiscentias carnis ne perficiatis
Consentire quidem illas atque si- Consentire
mul et penitus extirpare / omnino
nolle delectari sed quod diu sunt in
nobis / et est alia lex in membris
nostris repugnans legi mentis me-/
ae concupiscentias carnis ne perficiatis enim
enim vultis ut omnino non sint con-
cupiscentie carnis Non vobis permit-
titur implere quod vultis / nolli-
te eas implere quod volunt quod
vultis / ut omnino non sint sed sunt
caro concupiscit adversus spiritum
concupiscit spiritus adversus carnem
ut non ea que vultis faciatis /
id est ut non sint in vobis ipse con-
cupiscentie carnis / nec ipse faciunt quod Spiritu amb
volunt ut opus carnis perficiat
Sed non tibi totum accidit nolli

noli tu

cedis / prius ergo pugna ut
aliquando sit victoria Et enim Victoria
procul dubio fiet victoria cum Re-
dimus spem nunc amenemus / erit
aliquando victoria de inimico de fi-cta
cum devenimus que iam edifica-
tionem per captivitatem novissima enim
inimica destruetur mors cum
corruptibile hoc induit incor-
ruptionem / et mortale hoc induit
immortalitatem per meditationem verba
triumphancium / ubi est mors con-
tencio tua triumphancium ista
vox est non pugnancium / pugna-
tium autem vox est miserere mei
domine quoniam infirmus sum sana
me domine quoniam conturbata sunt omnia
ossa mea / et anima mea turbata
est valde sed tu domine usquequo con- Vict
verte usquequo probes quia ego sum
venio Sed in ea subveniens
luctantibus ad pericula tamen
Deus vires supplet / et preces
superbiam inquam ad victoriam
devenimus / dictum est quidem ad
hunc locum / dicam ergo assimi-
sed deus et non deserit ad est / adiu-
vando ad est ne per peccatum cum
impleat voluntatem perfectam non
impleat sanitatem Non enim
fuit vita apostolo paulo non ad
erat / qui non tantum me extol-
lerer tenuebat / in magnitudine
in qua revelacionem mearum ne
extollar / indicare in consolacionem
tante / non dum in securitate
triumphantem / in magnitudine
in quo revelacionem mearum ne
extollar Vetere extremor tamen Vict
dicat ne extollar cum tamen
eius verba sunt ...

elationi competentia tumorem
et dicit ne extollar/ quare ergo
dicit ne extollar? Videte medi-
camentum quod sibi dicit appositum
ne extollar in quod/ Datus est
michi stimulus carnis mee an-
gelus sathane/ O venenum quod non
[illegible] curatur nisi veneno/ Datus est mihi
stimulus carnis mee/ angelus sa-
thane me colaphizet/ caput
ceditur ne caput extollatur/ Anti-
dotum quod quod de serpente confi-
tiriacum citur et propterea tiriacum vocatur. Serpens
enim superbiam suasit cum staret et
cecidit sicut de superbie persuasione
cecidit inde decidit/ Cito ergo de ve-
neno serpentis sanatur/ quod ait apostolus
propter quod dominum rogavi ter ut aufer-
ret eum a me/ ubi est/ adhuc te
loquente dicam ecce assum/ Propter quod
non semel sed iterum et tercio rogavi
dominum nonne tu ipse dicebas/ et
tu domine usquequo sed (?) inquiunt (?)
quia differebat medicus non aderat
et presens erat/ adhuc te loquente di-
cam ecce assum. Tamen cum medicus
quod dat quod despicis adest/ quod
petis adest. Nonne sed in media fla-
mmeis (?) clamas ut pereat et quia
magis adest magis sanat/ domi-
nus ut sanat quia aderat medicus
quod ter rogantem videbat/ dixit ei
quid michi. sufficit tibi gratia mea
nam virtus in infirmitate perficitur/
ego enim quid (?) sum medicus opti-
mus. ego enim quid (?) vani in quem
tremorem perdit (?)/ quod nolo sana-
re quiescere adhibeam/ quod scio
sufficit tibi gratia mea non sufficit

tibi voluntas tua/ mea hec est/
utique ubi certant/ sed (?) certamine
periclitantur et divinum auxilium
postulant/ triumphant. Ante di-
ca que canunt ubi certantes du-
domus dus edificatur ubi triumphant/
cum domus in ultimo edificatur/
ubi est mors contencio tua
ubi est mors aculeus tuus
aculeus autem mortis est peccatum
Sic ista dicebat apostolus qu-
asi ipse ibi esset/ denique per-
fecit ubi que futura constat esse. De
futura perceptione non de presenti
consolatione/ quod quidem dicit
cum tibi fiet non nunc fit sed tunc fit
Secundum tibi fiet sermo qui scriptus
est absorpta est mors in victoria
ubi est mors contencio tua ubi
est mors aculeus tuus tunc ut
fiet nunc sit aculeus mortis/
nunc possit in venire peccatum
secundum fistulas (?) tibi fiet/ tibi fiet
in ea tamen (?) mee humilitas/ ut tibi in
te fiat/ ne superbia non puniatur (?)
ut vel tunc in te fiat. Tamen in-
terim dum pugnas dum laboras
dum periclitaris/ dic dimitte nobis
debita nostra dic omnino dum pug-
nas/ veruntamen (?) deo/ cavamus (?) dic si anno
dixerimus quia peccatum non habemus nos
ipsos seducimus quia peccatum [illegible, struck through]
habemus et tibi diabolus erit
nos ipsos seducimus et veritas in
nobis non est/ non enim negamus (?) dicimus
dicendo nos non habere peccatum cum
habeo non sumus sine peccato/ dicamus
ergo veritatem ut ergo aliquid mere-
amur sanitatem/ sic veritas impug-
nat ut acquiratur sanitas in vic- vict
toria

vu Tunc fiet ubi est mors aculeus
tuus aculeus autem mortis peccatum
est. Sed de lege presumunt quia data
est tibi lex adiutorium est tibi preceptum
Bonum est tibi ut presumas te vim
facere ne littera occidat / volo ut velle
Sed non sufficit ut velis adiuva-
ri ut perficere bene ne complere
... est / ut perficere ... quod
... nam ... quod
valeat sine spiritu adiuvante
littera iubens dixit ipse dixit ubi
... est ubi est mors aculeus
tuus aculeus enim mortis peccatum
Cotinua subintravit Virtus autem pec-
Deg pcti lex cati lex eciam est virtus peccati lex
non mala iubendo sed bona prohibe-
ndo primo nota / mala prohibendo.
et bona iubendo virtus autem peccati
lex quia subintravit in quod lex
ut habundaret delictum eciam est
ut habundaret delictum eciam ubi
gratia non erat ante christum prohibito desi-
derio eciam hoc quod de peccato presumunt /
Virtus peccati est grande tormentum
Sed quod fecit gratia ubi habundavit
peccatum superhabundavit gratia / venit
dominus totum quod de adam traxi
sti totum quod tuis propriis moribus ad-
disti / totum dimisit totum delevit /
oratione docuit gratiam promisit /
certamine in dixit laboranti sub
venit victorem coronavit / ita
quod in quantum applicuit lex quidem sancta
et mandatum bonum est sanctum et mors
absit. Sed peccatum ut appareat peccatum
nam quando prohibeatur erat sed non
apparuit nam concupiscentiam nesciebam
nisi lex diceret non con-
cupisces / occasione igitur accepta
peccatum per mandatum fefellit me /

et per illud occidit erat quod est littera
occidit Ecce unus qui onus de lege
mi natum ad spiritum fuge adiuva-
torem eciam si lex imperat fidei
perpetrat clamat ad deum cum
non adiuvet te non remaneat re-
Deg p Sed spiritus sanctus adiuvet te deus
ne similis fit tibi superbis in deo
enim cum aculeus mortis sit pec-
catum virtus autem peccati lex quid
ageret humana infirmitas in
qua fatigabatur voluntas velle
autem adiacet mihi perficere autem
bonum non in venia eciam quod a-
geret contra aculeus mortis peccatum
enim virtus peccati lex / sed lex sub
intravit / ut habundaret delic-
tum Si enim lex posset vivificare
omnino ex lege esset iustitia
Sed conclusit scriptura omnia sub
peccato eciam non conclusit ne magis
vere cancellos tibi fecit lex /
ut non in carcere / qua exires
ad gratiam consolatus Sed conclu-
sit scriptura omnia sub peccato ut
promissio eciam per meritum promissio
fit factum / an quod tu factis sed sen-
tit factum / per mediatorem esset de-
Deg pca us esset promissor Sed conclusit in quod
scriptura omnia sub peccato ut promis-
sio ex fide ihesu christi daretur credenti-
bus / audi daretur eciam superbis
audi daretur / quid habes quod
accepisti / ergo quia aculeus
mortis est peccatum virtus autem pec-
cati lex et hoc de bona providencia
dicitur ut concludatur humanitas sub
peccato et quererent ad merita et
quererent gratiam / quererent deum
non de sua virtute presumentes ideo
hoc cum dixisset / aculeus autem

mortis peccati. Utrum aut peccati
lex quid timet, quid laborat,
quid sudat? Unde quod loquitur
Gratias autem Deo qui dedit nobis
victoriam per Dominum nostrum Iesum Christum.
Sic ergo laborantes pugnantes contra
concupiscentias carnis spiritu ambula
spiritu in nocte demum Dei quere.
Et si lex in membris repug-
nat legi mentis tue, expecta
fieri idem carnis captivum te te-
neat sub lege peccati, et hoc tu spectet
in ipsa victoria. Tu tamen cla-
ma, tu tamen in nocte, sed spe-
rate et non deficite. Clama in nocte,
in nocte ad interiorem, ad quem te
respice. Dicit ecce assum. Intel-
lige et audies dicentem anime tue
salus tua ego sum. Cum ergo
lex carnis repugnare ceperit
legi mentis, et captivum te duce(re)
in legem peccati que est in membris
tuis, orando dic: Miser ego
homo, quid est aliud homo quid
est homo nisi quia mortalis est? Ideo
dic: Miser ego homo, quia nisi
nescis filius hominis ipsius homo
exclama in angustiis: Quis me
liberabit de corpore mortis huius,
ubi lex in membris meis repug-
nat legi mentis mee, cum de-
lectet cum lege Dei secundum interiorem
hominem? Quis me liberabit de
corpore mortis huius? Si hoc fideliter,
si hoc humiliter dicis, invenies
audies: Gratia Dei per Iesum Christum
Dominum nostrum. Quia ad Dominum ~~dominum~~

Audivimus contradicentem
quod vidimus et de ... et
sancta non cantavimus: Beatus
vir quem tu erudieris, Domine, et de

lege tua docueris eum. Silentium
si prebeatis auditis, non in strepitu
sibi locum faciat; ubi non est spacium,
non loquimur, sed erudit nos
Deus. Non loquimur, sed docet Deus.
Non enim is qui plantat est aliquid, neque quem
docet hoc, sed que tu erudieris, Domine.
Nos plantare possumus et rigare,
sed Dei est incrementum dare. Qui
plantat et rigat, foris operatur;
qui dat incrementum, intus
operatur. Nunc nobis loco desit
apostoli ~~...~~ epistola. Aperta sit ad
locum dicimus latebrosa, quia dif-
ficilis, quia si non intelligatur aut
male intelligatur, periculosa. Fratres
mei, primo scitis que nobis recitata
sunt, audistis et fluctuastis
si ad aliquid, aut si aliquid intel-
lexistis, quod sit certum sine du-
bitatione vidistis. Hanc itaque
lectionem totumque ipsum molestum et
obscurum sed intelligentibus salubre
epistole apostoli scriptum locum suscepimus
admonere, inde Deo exponendo dis-
serendo Caritati vestre. Delitores
nos esse scio. Exactores vos
esse scio. Nunc ad modum nos
in ista perpaucis transisse. Vos
orate ut ea nobis explicare va-
leamus, ut cum oratio mea concedat
et nos faciat Deus idoneos au-
ditores et nos debita huius
fidelissimos et fidelissimos debi-
tores eo quod essemus in carne
ait apostolus, passiones peccatorum
que per legem operabantur in membris
nostris, ut fructum ferrent morti.
Hic videtur quod intelligentibus sermo
congrua periculum est apostolum repre-
hendere, ut culpare legem Dei.

Dicat aliquis ab hoc Adimanto qua-
libuscumque docenti enim hoc vel insa-
nus audeat de apostolo suspicari et
tu fides mea verba ista male in-
tellecta fomite in sanie furoris ma-
nicheorum demonstrant Manichei cum
lege dei per Moysen data et eam
evangelio contrariam esse contendunt
et quod tu eis agitur in his testimo-
niis apostoli Pauli que non intelligit
conatur commendare quod dicta catho-
licos non intelligentes et non potius
negligentes, non enim velud est si
quis velit te intelligere per calump-
nias ab heretico auditas saltem in
codice eandem scriptam lectionem quod
si fecerit ubi magis inveniet unde
ad unumquodque legem redarguat sed
hostes legis rebelles quod perseverat et
si cum tardus ad intelligendum verba
apostoli manifesta ubi laus scripta
est legis dei videte quid dicit cum p-
ergo cum essemus in carne pa-
ssiones peccatorum que per legem sunt [illegible]
nam manichei erigit cervicem
exaltat cornua impetit et facit
impetum in eo quod passiones
peccatorum que per legem sunt demonstrant
peccatorum que per legem quod in nobis sunt pas-
siones peccatorum et operantur in membris
nostris ut fructum ferrent morti [illegible]
ge aliquid per quod totum [illegible]
enter et si non intelligeret hoc enim
quod audit passiones que per legem
sibi operantur in membris nostris audeo
ut intelligat si [illegible] esto [illegible]
legis laudator et tibi fieri [illegible]
legis intellector tamen clausum [illegible]
et clames accusas [illegible]
intelligimus Paulum si ponamus
ad laudem legis que apta est [illegible]
manus passiones [illegible] peccatorum

que per legem sunt operabantur in
membris nostris ut fructum ferrent
morti, nunc autem soluti sumus a lege
mortis in qua de-
tinebamur ita ut serviamus in no-
vitate spiritus et non in vetustate lit-
tere. Quid audit legem arguere
culpare in per [illegible] detestari [illegible]
intelligentibus clamus cum dicit cum
essemus in carne passiones pec-
catorum que per legem sunt operabantur
in membris nostris ut fructum ferrent
morti, nunc autem soluti sumus a le-
ge mortis in qua detinebamur
ita ut serviamus in novitate spiritus
et non in vetustate littere [illegible]
et non audit legem accusare atque culpa-
re audit hec [illegible] audit sensit
se non intelligi et contra obstinatos
verborum suorum cogitationes [illegible] co-
moveri sensit quod possit contra
dici et per hec voluit dicere ut
tamen non in [illegible] quod dixit [illegible]
quod dicit inquit hic [illegible] dicit
lex peccatum est absit [illegible]
[illegible] absolvit legem accusatorem
dampnavit auctoritatem apostoli contra
[illegible] manicheos et dice-
bat [illegible] ad reprehendendam legem
ecce audi apostolum lege apostolum pas-
siones peccatorum que per legem sunt
operabantur in membris nostris ut
fructum ferrent morti nunc ergo
evacuati sumus a lege mortis
in qua detinebamur ita ut servi-
amus in novitate spiritus et non
in vetustate littere [illegible] et
clamabat et dicebat audi legem
[illegible] ista dixeris et [illegible] tot
[illegible] scripta audimus

audi me (immo nec ego te nec tu
me sed ambo audiamus apostolum qui
solvit sed tu alligat te. Cum ergo
dicis inquit lex peccatum est? ergo ne
impie dicebas esse audisti quod di-
cebas. Audi quod dicas legem dei
peccatum esse. Quid tam crudelis et im-
prudens reprehendebas (errasti) audit Pau-
lus errorem tuum et quod dicebas
ipse dixit. Quid ergo dicimus? Lex
peccatum est? Absit. Si apostoli sequebaris
auctoritatem attende verbum et cape
inde consilium. Audi lex peccatum est?
Audi absit. Si apostolum sequeris
eius auctoritatem plurimi pendis
Audi absit et quod sentiebas, aetate ab-
sit. Quid ergo dicimus quod dixi
quia dixi passiones peccatorum
que per legem sunt operabantur in mem-
bris nostris ut fructum ferrent mor-
ti; quia dixi evacuati sumus
a lege mortis in qua detinebamur
quia dixi serviamus in novitate
spiritus et non in vetustate litere lex
peccatum est? Absit. Quid ergo apostole
post tanta illa dixisti lex absit
ut sit peccatum sed peccatum non co-
gnovi nisi per legem. Nam con-
cupiscentiam nesciebam nisi lex diceret
non concupisces. Iam non in angulo te ma-
nifeste non in angulo vide mecho
mala est lex que dicit non concupi-
sces. Hoc ac ne luxuriosus mechus et
nequam aliquis videt et cum
ipso homines flagitiosi qui reprehen-
duntur erubescunt et quod sunt
in te castos iustitie non audent
dicere quod malam dicis esse legem
que dicit non concupisces. Iste
ergo qui putabat magnum bonum

ff

lex bona et mala

esse magnam quam felicitatem existima-
bat ea que posset sine concupis- lex
centia non negare (?) sed quia
traxit audit non concupisces et
non cognovit esse peccatum. Vide quo di-
xit homo audit, deo credidit
peccatum suum vidit quod bonum puta-
bat malum esse cognovit. Inter post-
ea noluit frenare concupiscentiam
non ire (?); postea stimulavit (?) sed causa
est vetitus et qui fuit antea ne-
scius malorum suorum factus est
dictus compertus est victus captus
est, non solum peccator sed et prevari-
cator peccator enim et antea erat
sed antequam legem audiret prevari-
catorem se esse nesciebat. Legem
audivit peccatum vidit conatus
est vincere, superatus atque subtrac-
tus est et factus est et legis prevari-
cator qui fuit antea nescius
peccator. Sicut dicit apostolus in per-
mis concupiscentiam. Accusas legem
quia prohibet libidinem (?) ...
si non audieris apostolum dicentem
lex peccatum est? Absit. Sed cum nomen (?)
ha legis concordamus ubi dicitur
est non concupisces et tam lege
illa non laudamur nos tamen
laudare debemus illam laudare
nos accusare. Ecce lex ecce lex
de super tuba divina clamat
bonum illa concupisces non concupi-
sces. Reprehende si potes, fac si
reprehendere non potes audisti
non concupisces reprehende non au-
des quia bonum est quod audis
non concupisces malum est concupiscere.
malum culpat lex etiam malo

prohibet te lex quod facit quod inebriet te
lex noli facere quod vetat lex
noli concupiscere sed quod ait apostolus
concupiscentiam nesciebam nisi lex di-
ceret non concupisces. Iam in peccatis ce-
cupiam meam a qua turbabat cu-
biam eius per illecebras blandas
et occulta suavitate [illegible] ma-
quam felicitatem arbitrabar laudi-
cum peccator ait lex in dei preceptis ac-
lex sine et que in quod sit benedictus
inveniens bonam concupiscens suas
titulos portantem toto quod sed illis
suum donatem occupari undique
voluptate fornicari in ebrii in
dico amplius fornicari in quod in
ebrii hec dixi que scilicet committit
sed non dei legibus quin eius aliquid
ad iudicem devictus et quia invictil
lupanar intrant quis in pu-
blicis tribunalibus accusatum et qua
pessimas lascivias lascivius in iuve-
nibus quod dei fluxit cuius aliquando
servus uxorem qua ancilla sua
servus vxorem in domum sed in fo-
ro non in celo in lege mundi non
in lege creatoris mundi luxuriosus
in lege creatoris mundi luxuriosus
civit in mundus atque lascivus fe-
lex dicit mundialis voluptatibus
fieri delicias iam non sed sub vino
in gurgite se libat mensuras
sine mensura potatur et qua non in
vult timens et iam vini fortis accipit
nomine tanto nequior quanto sub
poculis invictior cum laudant
ista esse et felix magnus et bene
illi et non solum lex non putat esse
peccatum sed et vel putat dei donum
vel esse suave blandum licitum.
lex dei bonum per credit lex dei et dicit non
concupisces ille ergo qui putabat
magnum bonum esse magnamque

felicitatem existimabat ea que pos-
sit sine tempore non negare sequi
quia credit audit non concupisces et
non cognoscit esse peccatum dominus dixit
ergo audit deo credidit peccatum suum
vidit quod bonum putabat ma-
lum esse cognovit noluit fieri cu-
pidus. Concupiscentia nisi per quod fuxit
cupiscentiam eam inesse per quod fixit
pro conatum et metus et qui sunt
antea nescius malorum suorum fuerat
et doctus convictus et victus cepit
esse non solum peccator sed et prevarica-
tor peccatum in causa erat fuerat
quod legem audiret peccatorem se
esse nesciebat legem audivit peccatum
vidit conatus et victus superatur
atque subtractus et factus est et legis
prevaricator qui fuit antea ne-
scius peccator. Hoc dicit apostolus
lex peccatum est absit sed peccatum non
cognovi nisi per legem. Nam con-
cupiscentiam nesciebam nisi lex di-
ceret non concupisces occasione
autem accepta peccatum per mandatum
operatum in me omnem concupiscentiam
quod ante legem securus peccatorum
bus nunc oppositi tibi obicibus
legis fluminis concupiscentiarum
et parvulo fluctus et fremite
fremens in peccatum quod te ducebant
obicibus illis obruit te obicibus
impetus concupiscentie tua minor erat
quod tua movebat libidinem
maior est quod tu fecerunt de legem
audis nescis quia magna sit ma-
nus nescis quia magna sit pre-
quod impetus non concupisces ergo
ergo dixit dominus dixit creator dixit
index eternus dixit non quamque
dixit. Fac quod quod dixit non facias =

ob sna indicatem qui dixit q
facam obsonis ys no mast q
de psupposit attend q supiora
que indebant obstura cu eu
essemus in carne vba que supio
ra diximus vnde cepit lco que
indebant obstura attendite cu
q essemus in carne passiones pc
cator que p legem sut vnde p
legem sunt cum erams in carne
psuunebis de carne vnus eni qui
loquebat applius nimi esset de
ista carne utiq si q elnus mee mo
dum et qui loquebat et quib loqbat
in carne erant attend e q cu ce
rnnis in carne nisi cu de carne
psumens hoc e de nob psidens
hom eni dictu e videbit omnis
caro salutare dei attend e omnis
caro nisi videbit omnes ho et quid
e ubi caro sum e nisi aliqm
homo fuit e no eni alibi eca
ro erit et quid ibi no erit statims
nomine ho ssifficatus e in eo qd
le ubi caro sum e ergo cu
essemus in carne et in penpas eia
mus sparemus ibi totam spem in
mam tamen in nob parmunt
passiones pccator que sut p lege
ante sut p legem psibendo eni
fecerunt puricatorem legis quia
ille q puaricator fuit e dum n
fuit ad mortem opabant ergo
in membris nris ut fitum feret
eim nisi mortis p dapnandus erat
pccator quod spem lgz puaricator
ista erit te seupra tua dicit qz
in nullo loco te in letam Innuet
te in carne ado meat nisi nde
attend expanestis no tibi dixi
ut moriaris prius audi dixi
dixi ut moriaris ei mortui

est in xpo que sursum sunt
querite In carne viuens noli
te in carne esse caro sed und a
liam aut domum manet a ttend
dns fiat refugiu tuum Instat
suppid vnz te magnas vires
accepit ad usu te phibicones
legis gudicz feci e maiore
hostem pateris et dns refu
giu tuu tirus fortitudis esta
te in inimici noli q te in car
ne esto in spm attend e esto in
spu In ds spem pone nam si
posuis spem in xpo spm cuno
est eum spus tuus in carne la
bit quia no enim de ispo illi
xpus suspenda no se q tunc
ei no geme noli remane
me tustend te in illo te pone
qui fecit te nam si mite spem
hnens accepta lege puarica
tor eris In venit te hostis
inde refugio ni nadit te me
forte rapiat te ut leo et no sit
qui eruat attend uba apple
legem laudantes et accusante
rem sic ex lege facientes appo
nam forte tua ni se tussignates
te dicentes tibi pctm no cogno
ui nisi p legem nam concupiam
nesciebam nisi lex diceret no q
cupisces occasione aut accep
ta pctm pmandatu opatum
e in me omnem scupiam sine
lege eni pctm mortuum e attend
e mortuu est latet no appar
amo tamen sepulcru ignorant
ad nemniem sunt pctm man
dato reuixit attend e reuixit
apparet cepit sentiri cepit.

Lex

Lex delectans

rebellat ad usum me cepit et
me mortuus sum mundo et mor-
tuus sum peccatori sicut sum
et in ventre est mecum mandatum
quod erat in vita video quia lex
laudat mandatum quod erat in vita
et talis cum vita et me corrupisti
dulcia dulcis dulcis est quod volu-
ptas corporis vero et est eam ha-
bentes sequentur nisi dulcis esset
theatrum spectaculum mentis lascivia
et spissima cantilena dulcia sunt
ista corpori dulcia plena suavia
delectabilia sed intraverunt mecum in-
sita delectationes suas sed non sicut
lex tua domine suavia sunt dulcia
sunt delectabilia sunt sed ante me li-
cita intraverunt mecum in insti-
tia delectationes suas sed non sicut lex
tua domine facta antequam venias
modo delectationibus obliviscitur ubi
plenitudine nulla in quantum et vita
per peccatum purgatur quem ante
te priventur lex dei est delectat ut omnis
delectat lex dei et delectat ut omnis
delectationes lascivie vincat non sed
arroget istam delectationem domine
dabit suavitatem ut illam bonam
et doce me in tua suavitate doce me
iustitias tuas in tua suavitate doce
me doce et doce me tamen disco
ut faciam ea in tua suavitate
doceas me etiam quia dum illa
dicitur in aquirentibus dulcis est in ipsis
amara est vanitas in tua suavitate
doce me ut suavis sit vanitas
dulcedo quam inquirentibus
multo melior et suavior est
vanitas sed suavis est panis et vinum
et melius et perclarus panis ce-
lesti sed obstupescite dentes

in aquirentibus facit epistola cum
dicit Salve bene dicta dominus
noxia est Et summe sancto sit
et in aquirentibus intentibus ea et mundo
per quod quia panem laudatis
non mandatis eum sed audis
verbum tuum audis verbum ipsum
et vanitatem et laudas multa lau-
dabilius et si facias fac sed quod
laudas in diurnis et nolo
et non audias tamen ut malus
quia sanitas non est bona sani-
tatem perdidisti nisi quia sanita-
tem offendisti Ergo ut omnes
panem quem laudas tu suavem
tantum tu sanitate mandu-
cavit illi Ego dixi domine miserere
mei sana animam meam quia pec-
cavi tibi Ergo in quantum est in
in ventre mandatum quod erat in
vita hoc esse in morte Erat in
sibi autem agnotus peccator sicut
et manifestus peccator erat
in ventre illi in morte quod erat et
morte quod erat in vita occasio
ante accepta peccatum per manda-
tum seduxit me et per illud occidit
tu seduxit me et per illud occidit
bat sicut et primus in paradiso se-
fellit in quantum me occasione
accepta per mandatum me decipien-
tem illa meliori superveniente
tam sunt ab ea quod dixit
deus audit illa dixit ubi de
ex omni ligno quod est in paradiso
comedite de ligno autem scientie boni
et mali non comedatis quia si co-
mederitis morte moriemini Ha-
bet cum deus quia que di-
cebat comederitis aperientur oculi vestri et
eritis sicut dii occasione sed

accepta peccatum per mandatum fe
fellit me et per illud occidit gla
dio quem portabat te inimicus
occidit arma tua te vicit ar
ma tua te interemit accepit
mandatum sanctum esse arma non qui
bus occidit te sed quibus ipse oc
cidatur inimicus sed noli presume
re in viribus tuis vide primo da
vid contra Goliam vide primo
contra ingentem sed in nomine domini
presumentem tu venis ad me in
clipeo et lancea ego venio
ad te in nomine domini omnipotentis
sic sit non aliter non omnino aliter non
prosternitur inimicus ... presumit
de viribus suis ante quam pugnet
ipse prosternitur ab inimico qui pre
sumit de viribus suis videte
tamen videte et paulum
apostolum contra furorem manicheorum
de lege divina aptissime lau
datorem videte quam ad ... sancta
lex quidem sancta et mandatum
sanctum et bonum et iustum nunquam ube
rius laudari potest paulus ante illo
quod dixit absit defenderat
tamen non laudaverat aliud est
tamen absit defendere aliud de
bito preconio predicare tamen absit
sunt quod est divina lex peccatum est
defensio absit unde ab eo defen
ditur veritas quia magna est apostoli
defendentis auctoritas et non
diu defendatur sufficit absit an
ultius in quit exprimendo accipe
eius qui in quit loquitur Christus
mandatum autem ita quod lex sancta et man
datum sanctum et iustum et bonum ergo
quod bonum est mihi factum est mors
absit quia bonum non est mors
sed peccatum ut appareat peccatum
per bonum operatum est mihi mor
tem mors non est lex sed peccatum
est mors iam dudum autem dixit
erat sine lege peccatum mortuum
est ubi nos admonuimus quia
mortuum est dixit absconditum
est latet non apparet omnino videte
quomodo ita dictum est peccatum
in quit ut appareat peccatum non
dixit ut sit quia erat et quod
non apparebat peccatum ut appareat
peccatum quia concupiscentiam nesciebam
nisi lex diceret non concupisces
ideo hic non ait ut sit peccatum
sed ut appareat peccatum per bonum o
peratum est mihi mortem et in
morte ut fiat supra modum
peccator aut peccatum per mandatum
supra modum peccator erit supra
modum quia iam et prevaricator
non videtis quid fecit videte generationem
primam illius primi hominis
morte defluxisse et cum peccatum
a primo homine in omnes mors
in omnes homines et per peccatum mors et ita
in omnes homines pertransiit in
quo attendite qui audistis vide
te quid est pertransiit pertransiit vide
te et parvulus natus non unum
fecit sed traxit et cum aliud peccatum
non in parente mansit sed pertransiit
non in illum aut illum sed in omnes
homines pertransiit tenemus pecca
to rei morti obnoxios primos
peccatores primus est prevaricator venit
autem ad salvandos dominus salvator
qui ad te non quia venit
sic venit non cum ille de concupiscentia
maris et femine non de illa.

vincla quippe carnis estuati-
Spiritus sanctus superveniet in te et
virtus altissimi obumbrabit
tibi. Carne tale obumbraculum
habet quo tedet libidinis estu-
ante carnem. Quomodo quia venisti
ad te venit liberat te ubi te i-
venit ne inundacio sub qua
iacentem in morte primi hominis
trahente peccatum omnes homines
sentem nocuit ante quod homines
posse arbitrium esse tibi tem
venit quo sepultis in venit et
pro nobis ex cessisti esse esse
tremuisti prime peccato nulla addi-
disti legem accepisti prevaricator
extitisti. Sed noli te pellicatus
ubi habundavit peccatum superhabunda-
vit gracia. Conversi ad deum dicens post
compositionem corporis tui. Et conse-
cro post primitus animo maxime
atque notas gracias agimus patri
de toto animo liberam voluntatem
singularem mansuetudinem eius
ut perficiat in nobis bono placi-
to suo. Exaudire digneris in virtu-
te, quos et animis actibus et cogitacio-
nibus sua virtute expellat, nobis
multiplicet fidem, mentem guber-
net, spirituales cogitaciones concedat
et ad beatitudinem suam perducat
per ihesum christum filium suum qui cum
eo vivit et regnat. Per omnia ss. Sermo ii

Hesternam lectionem de sancti
apostoli pauli epistola qui sermo-
ni affuistis audistis, ista lectio
sequitur que hodie recitatur ad quem
pertinet ille difficilis et periculosus
locus que nobis in adiutorio

dam ut committo me religiose
apud aures ad innatas astu
precibus quas tribuere digne-
mini ex pone et remedio suscepimus
paciencia ut michi placeat karita-
tas vestra ut si forte per obscu-
ritatem rerum difficilem dispu-
tacionem solvere fratrum faciliter
nostrum tibi cum autem sit diffi-
cilis multum laboratur certum
sine causa laboravi. Ut autem
prosit labor ut sit paciens ut
auditus vester. Ecce legem in [Legem]
culpat apostolus hesterna die au-
dientibus quintum conscientia satis
fecimus. Ubi quippe ait: Quid ergo
dicemus? Lex peccatum est? Absit. Sed
peccatum non cognovi nisi per le-
gem. Nam concupiscentiam nesciebam nisi
lex diceret: Non concupisces. Occa-
sione autem accepta peccatum per man-
datum operatum est in me omnem
concupiscentiam. Sine lege autem peccatum
mortuum est. Id est latet non apparet.
Ego autem vivebam sine lege aliquando.
Adveniente autem mandato peccatum
revixit. Ego autem mortuus sum
et inventum est michi mandatum
quod erat in vitam eundem in tam
pertinens admittam quod non concupis-
ces hoc te in morte peccatum cum
occasione accepta per mandatum fe-
fellit me et per illud occidit. Concupiscencia
tenuit non extinxit tenuit appetit
fecit timorem pene non amorem
iusticie. Itaque in quod quidem sancta et
mandatum sanctum et iustum et bonum
eundem quod bonum est michi factum
est mors. Absit. Non enim lex mors
sed peccatum mors eundem quod concupiscentie.

mandati sed peccatum ut appareat
peccatum latebat enim quod mortuum
dicebat quia bonum operatum est in
morte id est ut ad dictam prevari
cationem fiat supra modum peccator
agens peccatum contra mandatum et
prevaricator pro tanto non ad dic
ta in non erat mandatum alio enim
loco apostolus dicit idem apostolus
ubi enim lex non est nec prevarica
tio Scimus quia ut dubitantes ad
hanc legem esse datam ut in re
medium quia hoc scimus enim dictus
non prebeat a malo latebat sed
hoc nunc sunt longitudines
non in venit nisi quando legem
prolationis accepit Iacobus quod
in malis in venit sed quo fu
git se renovans fugiens se
sequitur sicut et quia ex posito dicit in vento
sua enim sentiat constituta loquitur
quod etiam in ista lectione que hoc dic
tum est a illo qui in venit se
Scimus in quod quia lex
spiritualis est ego autem carnalis sum
venundatus sub peccato Quod enim
operor ignoro non non enim quod
volo hoc ago sed quod odi illud fa
cio Quamvis hoc loco magna
diligentia quod intelligatur ex
ipse apostolus qui loquebatur in
aliud aliquid tussigraviant in
genere in se sicut dixit quod alio
loco aut habet quidam tussigravem
in me et apostolo per nos aut a
nobis dispensat sed quia apostolus loquitur
quod nemo dubitat et ideo dicit ut
quod volo ago sed quod illud facio

non enim quod volo hoc ago

non de alio sed de ipso dicit quod
fuimus in celestium fides in ista
ut apostolus paulus volebat
sibi quod facere ad ultimum et fa
ciebat ad ultimum volebat esse
avarus et erat avarus erat
aut cum audiat se audire ibi
blasfemia et de apostolo hoc sonat
forte quia aliis et aliquis forte aucto
res aut esse aut est sunt et quod unum
aliquis est apud quem deposita audiat
et non vanam nobis cogitet et aut ipse
est forte enim ipse et non sic intelligat
quod dicant non quod volo hoc facio sed
quod odi hoc facio tamquam velit esse cas
tus et est adulter aut velit esse
misericors et est crudelis aut velit
esse pius et est impius non ad hoc
attinemus non enim volo quod ago sed
quod odi illud facio et ad quod volo
non concupisces et concupisco lex quod dicit
non concupisces hoc audit legem
virtus agnoscit bellum in dixit cap
tivum in venit sed forte ab hoc
non apostolus et quod diceret fides
mei non ulla fuit conquirens
apostolus in carne sua quod hoc
vellet tam tamen consenti tiral
anti sufficientia placitam estimam
ti temptatum non consentiret dicto
civitatem ubi Sed credimus apostolum
multas pressuras sensisse in similitudinem
corporis sui ac luctam volentes
de illis atque tantam ita sit non enim
in audire nobis oportet apostolus sed
illos imitari saepe tu hinc audio
apostolum apostolum consentientem non dum
enim adulterum peccatorem misere proces
sit quidam in angelis et credimus
angelorum equaliter servimus sed ad quo
hunc pervenimus quod enim aliud
nobis promittit in resurrectione ubi aut

in vie mortuorum neque nubent
neque ducent uxores nec enim ultra
pot mori sed erunt equales angelis
dei dicit ergo aliquis ex [illegible] istis
quia paulus apostolus angelum
sathan ex perfectione non dum habebat in
fiducia in iniuriam apostolo non credo
nisi apostolo aliud esse non quero
supplicacionem non audio nimium lau
dante non caro dici mihi sancte apostole
dicite ipse ubi nemo dubitat quia
dicite ipse loquens nec ubi dixisti
non quod nolo hoc ago sed quod odi hoc
facio conscientie qui dicunt quod aliud
in te nescio quam [illegible] vel
veritatem dicere facere vicium capimus
cum mihi dic dicite ubi nemo du
bitat quia loqueris dicite te fictus aut
apostolus ego me ipsum non arbitror
apprehendisse et quod facit unum
autem que retro oblitus in ea quam
antea sunt extendens me ipsum in extensionem
aut non sum perfectus sed in extensionem
sequor ad palmam superne vocationis
dei in christo ihesu esto iam dixit
non quia iam acceperim aut perfectus
sim ad hunc contra dicitur a dicta di
cebat ista apostolus quia nondum
dum perveniat ad iustitiam perfectionem ideo
quo iustus erat quia sicut angeli
sed non deo in mortalis sicut angeli
sunt quo perfectam iustitiam nec tenebat
sed post quendam palmam superne vocationis
loquens dic non nobis sancte ap-
postole aliud aliquem manifestiorem
locum non ubi quibus in mortalibus
sed ubi quomodo mortales et hic nec
sufferat nec gloria dicit videre an
audiunt quorum deo cogitationes
et hic dicit mihi unum et manum quod

decurrens ex confectionem infirmitate
sed corporis non animi in anima at
est perfecta iustitia nec in corpore nec
quibus ignorat utrumque apostolum in
corpore flagellum fuisse corpore — Fragilitas in corpore
fuisse mortalem sicut dicit Ieronimus
thezaurum istum in vasis fictilibus
eiusdem igitur tale in vase fictile dei
thezaurum aliquis loquens se admirans
loqui hunc se erat quod ei adaugeo
iustitie possit addi in nemine nec
ipsum audiamus ne in mense conside-
rentur et ne magnitudine revela-
tionum mearum apostolus dicit in
magnitudine revelationum mearum
ne extollar mea est hic agnoscere
apostolum habeatur magnitudine reve-
lationum et tantis claritatibus
receptum ut quomodo nomine est ipse
apostolus qui volebat alios fa
cere facere ad hunc curabat ut
moneret et ad hunc ipse curabat
se magis appendet ipsius honorem a-
udi non me ipsum audi audi
conscientie ut servans docenti
audi et ut magnitudine revela
tionum mearum ut extollar ecce
iam possumus dicere apostolo paulo
ne extollaris sancte apostole tu ne
extollaris ad hunc datus est
ne extollaris ad hunc hunc timere
deo et ne extollaris ad hunc hunc
infirmitati medicina querenda
et eiusdem in anima dicite tu autem
audi quod sum et nolo aliud super sed
timere [illegible] quo bonus agnus
in gradu ubi aries sit perditus
ne magnitudine in qua revelationum
mearum extollar datus est mihi
stimulus carnis mee angelus sathan — Fra[illegible]

qui me colaphizet. Carnalem timorem timuit qui mortiferum suum epithema accepit. Jam uero dic quia tota illorum erat instancia contra eum angelus satane an forte angelus sanctus in celo ne extolleretur accepit stimulum angelum sathane a quo colaphizetur. Absit hoc, aliter angelus suppeditari hanc suum apostolus sicut beatus Augustinus narrat clarum sed ad hunc fragilia adhuc in hac carne permanentes non dum in celesti patria triumphantes. Ergo qui dum esse rogauit ut ab illo esset stimulus auferetur non auditus est ad uoluntatem sed exauditus est ad salutem. Forte non intelligentes loquitur apostolus ubi dicimus autem quia lex spiritualis est, ego carnalis sum. Ego carnalis apostolus qui aliis dicebat uos qui spirituales estis in spiritu huiusmodi in spiritu lenitatis alios tamquam spirituales alloquitur, se ipsum carnalem esse dicit quod dicitur et ipsi spirituales non dum erant secundum non dum erant in perfectione celesti et angelica non dum erant in perfectione in illius patrie securitatis sed in huius peregrinationis solicitudine conuersabantur. Quid eos dixi? Certe eos spirituales uocauit uos inquit qui spirituales estis in spiritu huiusmodi in spiritu lenitatis intendens te ipsum ne et tu tempteris. Ecce quod spirituales iam etatem appellant timent illi temptacionis fragilitate. Vnde

possunt temptari spirituales et si non ex mente utique ex carne spirituales, ut quod sunt spiritu ueniunt ad hunc aut corpore mortale carnis idem spirituales idem carnales esse spiritualiter secundum legem dei esse carnales mente aut lege peccati. Idem et ipse et spiritualis et carnalis idem plane quod dum hic uiuit ita est. Nolo admirari quicumque es quicumque carnalibus cupiditatibus cedis atque consentis qui eas uel bonas putas ad explendi libidinis facultatem uel esse sit iam uides malas et eis tamen cedendo consentis et quo ducunt sequaris et ea que mala suggerunt perficis totus carnalis es. Tu quicumque es talis ac totus carnalis es. Si tu autem concupiscis quidem quod lex uetat tu dicit non concupisces sed aliud quod item lex iubet post concupiscencias tuas non eas mente spirituales es. Aliud est ~~concupiscis~~ est non concupiscere aliud post concupiscentias suas non ire. Non concupiscere omnino perfecti est. post concupiscencias suas non ire pugnantis est luctantis et laborantis. Et ubi fuerit pugna quare desperatur uictoria? Quando erit uictoria que absorbebitur mors in uictoria. Ter enim mox erit triumphantis uocis sudor pugnantis. Carne futura et mox illa triumphantis. Caro corruptibilis hec induerit incorrupcionem et mortalis hec induerit immortalitatem. Vnde uictoriam audis exultationem corporis triumphantem. Tunc fiet sermo qui scriptus est, Absorbta

fragi car̄

est mors in victoria ubi est mors
contencio tua ubi est mors acu-
leus tuus ubi est victoria certe ter-
no est ubi est mors contencio tua
certe mortis contencio. Secundum quia
lex spiritualis est ego autem carnalis
sum. Vel sic. Secundo dicit ipse apostolus dicens
Ex dicto non sum et apostolus dicit
Secundum quia lex spiritualis est ego
autem carnalis sum mente enim
spiritu albus corde carnalis et naturalis co-
tus spiritualis enim seminatur corpus
animale resurget corpus spirituale quod
quo fuerit quod fuerit mortis
contencio non quod nolo ago propter
spiritualis ex parte carnalis ex parte
melioris spiritualis ex parte inferioris
carnalis. Tercio dicitur confligo non dico
Vel magnum mirum est non vinci
non quod nolo ago sed quod odi hoc facio
tamen facio concupisco et si non
concupisco consencio et post concupiscas non
eo tamen concupisco adhuc cum tamen
et in ipso parte ego sum non enim
ego in mente et alius in carne
Sed quod ipse ego ipse ego tamen ego
in carne ego in mente non enim due
nature contrarie sed ex utraque unus
homo quia unus dominus a quo
factus est homo. Igitur ego ipse ipse ego
servio legi dei mente autem legi
peccati mente non consencio legi
peccati sed cum nolle et in membris
meis lex illa peccati tamen quando
nollem et tamen est nostra quod nolo
sed quod odi illud facio tamen odi
concupiscere odi concupiscere et tamen
et ago tamen non mente tamen

odi illud facio. Vel aliter illud quod
nolo facio consencio legi quoniam
bona est consentiens legi quia nollet
facere facis quod lex odit quia con-
sentiens legi preceptis. Sed quod nolo
hoc facio consencio legi quoniam bona
est tamen quia iubet lex non con-
cupisces tamen nolo ego non concupi-
scere nolendo quod vult lex con-
sencio legi quia bona est. Vel sic dicit
lex non concupisces et ego nollem
concupiscere non consentiens legi omnino
ab illa voluntate propter facilitatem experiencie
propter respectus diversos dicentes enim
non concupisces et ego nollem con-
cupiscere non consentiens legi dei
quid autem quod dicis lex non
concupisces et ego nolo concupiscere
et ego nolo quod non vis nolo ideo
consencio quia quod non vis nolo
non implet legem in puritas tamen
sed legem laudat voluntas mea
Ergo si quod nolo ago tamen quod
consencio legi quia nolo quod non vult
non quia quod nolo hoc ago ipsum enim
ago concupiscere est non concupire consen-
tire nec aliis xxm in apostolo quando di-
sibi quererat exemplum dicit nullo
ex quod non nolo ago tamen
enim lex ait non concupisces et ego
nolo concupiscere et tamen concupisco quamvis
concupire meo assensum non prebeam
quod nisi non perfecte resisto enim
animo meo mente arma tenens
membra et tamen fit in me quod nolo
tamen non vult et lex nolo tamen
tamen quod non vult nolo ago consencio

legis sed quia sum in carne ego
sum in mente sed magis ego su-
m in mente quam in carne quia
ego sum in carne ego sum in men-
te ego sum in regente, cum enim
mens regit caro regitur et magis
sum ego in eo quod rego quam in eo
quod regitur. quia ergo magis in men-
te nunc autem iam non ego operor
illud autem quod est nunc autem iam
redemptus qui fui antea sub
peccato venundatus iam accepta
gratia salvatoris in mente condelector
legi dei non ego operor illud sed quod
habitat in me peccatum. Scio enim quia
non habitat in me. Item glosa in me
audi quod sequitur hoc est in car-
ne mea bonum. velle enim adia-
cet mihi scio quod scis quam
habitat in me hoc est in carne mea
bonum. Iam dudum dixeras quod
operor ignoro. si ignorares quo-
modo non diceres ignoro non diceres
scio. ergo quomodo intelligam ne-
scio an hoc quod intelligo ubi
enim ait quod operor ignoro dixit
ignoro non approbo non accepto
non mihi placet non consencio in
laude illorum enim ipsius ignorabit
eos quibus dicturus est non novi
vos ipse et iam hoc intelligo. ergo
enim operor ignoro quod facio ignoro
non enim ego operor illud sed id quod
habitat in me peccatum. Ideo ignoro quia
non facio sicut dictum est de domino
meo qui non novit peccatum quia
et qui non novit, ergo non novit
quod arguebat non novit compu-
tabat. si ergo non novit quod pu-
niebat et tamen peccatum non novit

perficere bonum

quia peccatum non fecerat. Quando
enim operor ignoro non enim quod
volo ago sed quod odi illud facio.
Si autem quod nolo hoc facio consen-
tio legi quoniam bona est. Iam autem
accepta iam gratia non ego operor
illud sed id quod in me habitat peccatum.
Scio quia non habitat in me hoc
est in carne mea bonum. velle
enim adiacet mihi perficere autem
bonum non invenio. non adia-
cet perficere, adiacet velle, perficere
non adiacet. Ita enim mihi fa-
cis rebellat concupiscentia et non consen-
tis delectat uxor aliena et non
animus meus [illegible] in fror-
tario meus in terris video fore
strepentem concupiscentiam perfecte adiu-
sis eam frenam mundans consci-
entia nolo in quibus facio ab eo
cui condelector. Condelector enim
legi dei secundum interiorem hominem.
quid tu de carne tua tumultu-
aris quid delectationes stultas
temporales illicitas suas noxias
tumultuose suggeris? Ecce quam
garrula mihi in carnis clamat
tamen mihi in mente delecta-
tiones. unde est in ista concupiscentia
vincit nunc delectatio sed sicut
non lex tua dure. Ea delectatur in
lege dei non dure sed de gratia dei
Ecce concupiscentia in carne tumultua-
ris mentem tibi subdis. In deo
sperabo non timebo quid faciat
mihi caro hoc est mente non con-
sentiente tumultuatur caro. In deo
quod sperabo non timebo quid
faciat mihi caro. Sicut in
alia ita nunc mea. Quando ergo ipse

hec aut intellectus facit multum fit
magnum est quod facit sed cum non
perficit eciam cum perficit via et mors
concreta tua ergo velle adiacet mihi
perficere autem bonum non invenio
non enim quod volo facio bonum sed
quod nolo malum hoc ago et repe-
tit si autem quod nolo hoc facio con-
cupisco iam non ego operor illud
sed quod habitat in me peccatum Inve-
nio ergo legem mihi volenti fa-
cere bonum bonam in venio legem
bonum est lex bonum aliquid est
lex vide verbo quia impleri volo
Invenio ergo legem mihi vole-
nti facere bonum quoniam mihi ma-
lum adiacet mihi hoc et hoc
mihi non enim caro non mea est
de alia facta caro aut de alio pri-
cipio caro aut anima ex deo et ca-
ro de gente tenebrarum absit
languor repugnat sanitati hec
minime latebat in manichei[?]
ad hunc sanctum omnes languores
eius non quod volo ago sed quod o-
di facio si autem illud quod nolo
hoc non facio invenio ergo mihi
legem volenti facere bonum quoniam
mihi malum adiacet et quomodo ma-
lum condelector enim legi dei secundum i-
nteriorem hominem video aliam legem
in membris meis repugnantem
legi mentis mee et captivantem me
ducentem in lege peccati que est
in membris meis captivum secundum
carnem captivum secundum corpus nam
mens repugnat et condelectatur legi
dei hec enim intellige de homine
si de ipso apostolus loquitur iam sed
si mens non consentit peccato titillanti[?]

suggerenti blandienti ei mens
non consentit quamvis habeat aliquos motus
delectationes suas delectationibus
carnis nulla ex parte consentias si
ergo non consentit et est in me quod
iam mortuum morte ad hunc con-
cedit sed mens tua non consentit
nunquam apud mortem non est in te nunquam
illud quod mortuum est non pertinet
ad te adhuc est tibi contencio
eciam et iam inde spirandum[?] est
miser ego homo et si non in mente sed
tamen in carne miser homo men-
te in mente homo et in carne in homo
eciam cum inquinat carnem sua
odio hunc miser homo ego quis
me liberabit de corpore mortis huius
eciam est hoc spiritus qui carnem vult
corpore careas morte quoque venien-
tura est et te ab isto corpore mortis
dies adveniens ultimus penitus
dubio liberabit eciam est quamvis
quod gemimus eciam est quod dicas quis
me liberabit mortalis loquens
moriturus loquens sed separatio mortis
carne quoque ventura est
brevis vite nunquam longe
est cottidianos casus quod sit
mortis ergo sine festines si
tardes omnis vita humana bre-
vis est eciam pro magno gemitus
et dicas quis me liberabit me
de corpore mortis huius et adiungit
gratia dei per Ihesum christum dominum nostrum pa-
gani enim qui non habent graciam
dei per Ihesum christum dominum nostrum non
morientur non die ultimo nec-
ne solventur non illa die a corpore

mortis huius liberabit? Tu quid de-
quid paciaris gracia xpisti gratia dei
per ihesum xpistum dominum nostrum vis libera-
ri de corpore huius mortis huius libe-
beris respondet tibi apostolus Si i-
pensam eius accipimus primo quia
deus adiuvante sine dubio accipi-
mus respondet tibi apostolus et dicit
q. Ecce quid loquitur paganus di-
cis liberari a corpore mortis huius quando
veniet dies ultimus vite huius
et solvetur ad tempus a corpore a cor-
pore huius veniet et dies quando
omnes qui sunt in monumentis
audient vocem eius et procedent
qui bona fecerunt in resurrectionem vite
Ecce liberari a corpore mortis huius
Qui mala fecerunt in resurrectionem iu-
dicii Ecce redierunt a corpore mo-
rtis huius corpus mortis huius
reddit ad tempus ut in aliquo
solvetur Tunc non est vita eterna
sed mors eterna quia pena
eterna Tu autem exspectare co-
gita quantum potes clamare di-
cens Infelix ego homo quis me li-
berabit de corpore mortis huius respon-
det tibi ... efficacius non
de te sed de deo tuo ... efficacius
efficacius de pignore tuo spa-
cio xpisto regnum xpisti pignus
iam tenes sagittam xpisti dic
dic quis me liberabit de corpore
mortis huius ut hoc corpus non habeas
habebis sed iam non mortis huius ipsum
erit sed non ipsum erit ipsum erit
quia ipsa caro erit non ipsum erit
quia mortale non erit sic si li-
berabis a corpore mortis huius ut

mortale hoc induat immortalitatem
et corruptibile hoc induat in-
corruptionem ... per gratiam dei
per ihesum xpistum dominum nostrum ... per
unum hominem mors et per unum hominem
resurrectio mortuorum Sicut in adam
omnes moriuntur unde est quod generis
unde est quod mortem ...
unde est corpus mortis huius et sicut
in adam omnes moriuntur sic et
in xpisto omnes vivificabuntur Vivi-
ficatum accepto corpore immortali ...
dicas ubi est mors contentio tua
liberatus eris a corpore mortis huius
... in virtute tua sed gratia dei per
ihesum xpistum dominum nostrum ... Sermo 62

Hesterna lectio sancti apostoli quoniam
... est ... ergo
ego mente servio legi dei carne au-
tem legi peccati In qua questione
laborant apostolus ... dicit Si dix-
isse quod supra dixerat iam non ego
operor illud sed quod in me habitat
peccatum quia non mente operatur
concupiscencias sed carne concupiscendo ...
cum peccato nomine appellat unde
oriuntur ... ad peccata ...
... quod cum est peccatum
in dictis in factis in cogitationibus
operantur nisi ...
et ... delectatione ...
... delectationi si resistamus
si non consenciamus si membra ne-
... non ... non re-
gnat peccatum in nostro mortali corpore
peccatum cum ... regnum perdidit et
sic perit In hac quoque vita quamdiu
ad statum attinet regnum perdit in
alia perit hic cum ... perdit quod

postquam concupiscencias iras non nunc sibi
autem fiet quod dicetur ubi est mors
contencio tua quo eo dixisset apostolus
mente servio legi dei carne autem
legi peccati non dando membra
committendis iniquitatibus sed
tamen concupiscendo nec tamen illicite
concupiscentie manus dando quod cum
dixisset mente servio legi dei car-
ne autem legi peccati subiecit et
ait Nulla ergo condempnacio est nunc
hiis qui sunt in Christo Ihesu nulla
condempnacio est nec puniuntur hoc
peccatum factum non addidit nunc post
ea illud scriptura ut ne concupiscas
sit in te qua concordas
tecum qua confligas cum non consen-
tias quia fuerunt et dormies post
scriptura quia nec ipsa erit bn.
membrorum contendit cum mortali corpo-
re cum peccata erit ubi est contencio
plm erit carnis quod peccati futurum
sit sananimus tuo cum fuit sumus
qui scriptus est absorpta est mors
in victoria ubi est mors conten-
cio tua ubi est mors aculeus
tuus aculeus autem mortis
est peccatum virtus autem peccati lex
carnalia ex prohibitione contende
desiderio non extinctum lex
peccati dedit virtutem tamen iniquo per
licitum iubendo non per spiritum sub-
veniendo quo nunc non erit hoc
scit quod nunc quod si nunc quis
et paulo ante dixit nec ...
autem iam non ego operor illud
et ibi nunc carnis est non ego
operor illud non concupiscendo animo

non delectus sed in displicet membra
mea tenens et magnum est hoc
enim sit in carne concupiscere et non
carne consenciunt corporis membra
quod non regnat peccatum idem est
nec concupiscencia perficit sed nunc mea
ad exhibenda membra carnis ne deri-
in arma iniquitatis quod ipsa concupiscit
carnis ad movenda membra carnis
utraque concupiscit et carnis dominari
sed carnis mentis carne quam
diminuitur sed si tamen desuper ad
mentis nec tam ei miles gracia dei
graciam divinus non regem sed ut
tyrannum sathanas tum quo valet
amens sit regit tuo regit ut de
membris spiritus carnis contra con-
piat spiritus carnis post sit ergo
quod apostolus ait non enim regnet
peccatum in vestro mortali corpore ad
obediendum spiritus desideriis eius
exhibeatis membra vestra arma
iniquitatis peccato nulla enim con-
dempnacio est nunc hiis qui sunt in Christo
Ihesu non sunt solliciti quomodo
ad hunc lex in membris repug-
nans legi mentis nulla condemp-
nacio est hiis quibus etiam nunc
quibus qui sunt in Christo Ihesu et
ubi est illa de qua dicebat pa-
ulus Video autem aliam legem
in membris meis repugnantem
legi mentis mee et captivantem
me in lege peccati que est in mem-
bris meis sed nunc dicebat corpore
non ex mente videlicet quod illa lex si valu-
la condempnacio est hiis qui sunt in Christo
Ihesu. Lex enim spiritus vite in Christo Ihesu
lex enim non in illo mente sua per
liberum lex enim non in illa ...

lex spiritus vite in Christo Iesu
liberavit me a lege peccati et
mortis ut enim condelectabar legi dei
secundum interiorem hominem unde sequitur
nunc spiritus vite in Christo Iesu libe-
ravit te a lege peccati et mortis
Ideo meus homo ut tibi liberatus [?]
ne in illud superbiat primo ne omnis
superbus eiciens humana quod non
compleverit deficientis carnis quia lex peccati
non te [?] de erudite ponit lex spiritus
vite in Christo liberavit te a lege peccati
et mortis non te de illa lex liberabit
te de qua scriptum est ut serviamus
in novitate spiritus et non in vetu-
state littere Et nunc illa non liberabit
non nisi et ipsa digito dei scripta est
non nisi digitus dei spiritus intelligitur lege
evangelium et inde quia ubi di-
citur Luce xi° dominus dicente si ego
in spiritu dei eicio demonia alibi
dicitur si ego in digito dei eicio demo-
nia sic ergo et lex illa digito dei
scripta est hoc est in spiritu dei quo
spiritu victi magi pharaonis dix-
erunt digitus dei est hic Et ergo et
ipsa primo tamen et ipsa spiritu dei hoc
est digito dei ~~scripta~~ scripta sit quare
non de illa dicitur lex enim spiritus vite
in Christo Iesu lex in me mortis
non ipsa dicitur lex peccati et mortis non
illa dicitur quia dicta est in primo morte [?]
scripta lex peccati et mortis illa dicitur
de qua communis [?] ut unde alia
legem in membris meis repug-
nantem legi mentis mee Et illa
lex ipsa est que data est ante lex
scripta quia de mandatis secundum et

iustum et bonum et servit Tamen ergo
bonum est factum mihi mors absit sed
peccatum ut appareat peccatum per bonum mi-
chi operatum est mortem ut fiat supra mo-
dum peccator aut peccatum per mandatum
tamen est supra modum ut adderetur preva-
ricatio dicta est illa lex ut in anime
infirmitas peccato est hoc non poterimus
vel sic ut augeretur et ubi sit quod
dicitur queritur si cum levius morbus
sit contempnitur medicus non queritur
et si medicus non queritur morbus non
finitur non tibi sufficiebat peccatum si
sufficiebat [?] quod que delevit tanta
peccata que in videmus non [?] precandum [?]
voluntati nostre tamen adiutorium
sub ministerio ut apud voluntas no-
stra non in se apud secundum in domino lau-
dare In domino enim laudabitur tota
die Et in domino laudabitur audiant
mansueti et letentur audi-
ant mites non superbi et litigiosi
non audiunt Ergo que non ipsa
est lex digito dei scripta que dat
adiutorium hoc est de qua legimus
Tamen quia in tabulis lapide-
is scripta sunt non in tabulis cor-
dis carnalibus demum [?] fiet mei in
magno misteria inde concordia in-
dicte distantia concordia legis di-
stantia legis celebrari pascha in
veteri populo sicut nostis oc-
cisione agni cum azimis ubi oc-
cisio ovis Christum significat azima
autem novam vitam hoc est sine vetu-
state fermenti unde nobis apostolus
dicit Expurgate vetus fermentum
ut sitis nova conspersio sicut estis

azimi pascha cum in uno littera
et spiritus celebratum est quod pascha
in illo veteri populo nondum in luce
fulgente sed in umbra significante
celebratum est et post quinquaginta dies
a celebratione pasche sicut compu-
tatur lex in venit quam voluit. Data
lex in monte Syna digito dei
scripta venit dominus pascha ymolatum
Christus transitum facit a morte ad
vitam transitus enim interpre-
tatur pascha quod exposuit evangelista
vi capitulo dicens. Cum autem venit hora ut trans-
iret Jesus de hoc mundo ad patrem
celebratur ergo pascha resurgit dominus
facit transitum a morte ad vitam
fit pascha et numerantur quinquage-
sima dies et venit spiritus sanctus digi-
tus dei. Sed videte ibi quomodo et
hic quomodo. Ibi plebs longe sta-
bat timor erat amor non erat. Nam
usque adeo timuerunt ut dicerent
ad Moysen loquere tu ad nos et
non ad nos loquatur dominus ne mori-
amur. Descendit ergo sicut scriptum est de-
us in Syna in igne sed plebem longe stan-
tem terrebat et digito suo scribebat in
lapide non in corde. Hic autem quando
venit spiritus sanctus congregati sunt
fideles in unum nec in monte terruit
sed intravit in domum. De celo quidem
factus est subito sonus quasi ferretur fla-
tus vehemens sonuit sed nullus
expavit. Audistis sonum videte et
ignem quia et in monte utrumque. Sed
erat ignis et fumus sed illic et
fumus hic ignis tranquillus. Vise
sunt enim illis inquit scriptura
dispertite lingue velut ignis numquid

de longinquo terrens absit nam in
sedit super unumquemque eorum et ce-
perunt loqui linguis sicut spiritus
sanctus dabat eis pronunciare. Audi
linguam loquentem et intellige spiritum
non in lapide sed in corde scribentem.
Lex ergo spiritus vite in Christo scripta
in corde non in lapide in Christo Jesu
in quo celebratum est verissimum
pascha liberavit te a lege peccati
et mortis. Nam ut noveris quam
certa distancia evidentissima ve-
teris et novi testamenti videlicet
quod apostolus non in lapideis tabu-
lis sed in cordis carnalibus dicit. Apud
prophetam dicitur. Ecce dies veniunt dicit
dominus et consummabo super domum Jacob
testamentum novum non secundum testa-
mentum quod disposui patribus eorum
in die qua apprehendi manum eorum
et eduxi eos de terra Egipti. Deinde
ipsam differentiam evidenter ostendit di-
cens in quo leges meas in corde
eorum in cordibus in quo corde
super scripturam eius. Si ergo scribatur lex
dei in corde tuo non foris terreat
sed intus mulceat te. Lex spiritus
vite in Christo Jesu liberavit te a
lege peccati et mortis. Tamen cum
impossibile erat legi hec scriptura in
lectione apostoli erat cum impos-
sibile erat legi [illegible] culpa
[illegible] in quo infirmabatur
per carnem lex inhibebat et non
implebatur quia [illegible] non erat
[illegible] in [illegible] resistebat et
lex infirmabatur per carnem quia lex
iubebat [illegible]
et non dans gratiam infirmabatur per carnem

eciam fecit deus cum hoc impossibile
erat legi et in quo infirmabatur per carnem deus
filium suum misit. Pro quo infirmaba-
tur lex et propter quod erat impossibile legi et in-
firmabatur per carnem eciam ergo deus in
carne misit carnem peccati cum carnis
occidit carnis similium liberavit misit
deus filium suum in similitudinem carnis
peccati in carne quidem vera sed non in
carne peccati cum eciam aut in similitudinem
carnis peccati idem ut esset caro mea
caro et unde similitudo carnis peccati
quia de peccato mors mors et utique
in omni carne peccati de qua dicit a-
postolus ut evacuaretur corpus peccati
eciam ergo et in omni carne peccati sed
utrumque ibi est et mors et peccatum in car-
ne vero tantum in carne sua et mors est
et peccatum est in similitudine carnis
peccati mors erat peccatum non erat
domini nostri caro peccatum est et nullo peccati
penam mortis luit non dixit ipse
dominus et si venit princeps mundi et
in me nichil invenit eciam
ergo me occidit quia quemadmo-
dum tuam exsolucionem presens
quod feci de tributo sicut fecit in morte
exactum tributum didragma eciam
in quo tu et discipuli tui non red-
dis tributum vocavit ad se pe-
trum et ait illi reges mundi a qui-
bus exigunt tributum a filiis suis
an ab alienis respondit ab ali-
enis ergo inquit liberi sunt filii
tamen ne eos scandalizemus
vade ad mare mitte hamum et
qui primus surrexit idem primo ergo
autem amortuus aperi in quo et
eius et invenies ibi staterem idem
duos didragmas quatuor dragm-
as quia didragma in capite eri-

gebatur. Invenies ibi staterem hoc
est quatuor dragmas da eis pro me
et pro te pro me et pro te eciam est ipse
xpus peccata eciam xpus eciam
petrus elemosina misterium latebat xps
tributum non debitum persolve-
bat sic persolvit et mortem non
debebat non debebat et persolvebat
ille nisi indebitum solveret nun-
quam nos a debito liberaret et ergo impossi-
bile erat legi quia fiebat per pre-
varicacionem quia non dum messias ge-
nita quesierat salvacionem in
quo infirmabatur per carnem misit
deus filium suum in similitudine
peccati et de peccato dampnavit peccatum
in carne eciam modo ergo non habe-
bat peccatum si de peccato dampnavit peccatum
in carne iam aliquid exposuimus
vobis hoc sed qui meminerunt re-
cognoscunt qui non audierunt
audiant qui obliti sunt recolant
peccatum vocabatur in lege sacrificium
pro peccato assidue lex hoc commemo-
rat non semel nec item non semper
sine peccata dicebantur sacrificia
pro peccatis tale peccatum est xpus
cum dicitur peccatum habebat absit pec-
catum non habebat et peccatum erat
peccatum est dixi sicut intelligeretur
quia sacrificium pro peccato unde quia
hic non peccatum est apostolus
audi de illo loquentem aut eum
qui non noverat peccatum propter peccatum sciat
nobis exponebamus quod ista dice-
bamus eciam inquit qui non no-
verat peccatum idem dominum meum ihesum
xpm deus pater eum qui non no-
verat peccatum pro nobis peccatum fecit

18 33.

ut nos fieremus iusticia dei in ipso
videlicet deus iusticia dei et non una
in ipso sed in nobis unde ille magi-
ster de quibus dicit psalmus Iusticia
tua sicut montes dei et quasi
dicitur in ipso psalmo ubi dicitur
et iusticia tua sed cum iusticia corde
secundum iusticia nec montes dei leva-
vi oculos meos in montes unde
veniat auxilium michi sed non a
montibus auxilium cum meum ad-
nis qui fecit celum et terram Ergo
non dixisset Iusticia tua sicut montes
dei quasi queritur ut quod ergo alii
nescirent quam non pertinet ad
iusticiam dei subiecit iusticia
tua sicut abyssus multa eciam de
sicut multa abyssus altum et in-
penetrabile et inaccessum et lumi-
ne in tenebris divinarum dei
inscrutabiles Inscrutabilia
iudicia eius et investigabiles
vie eius et ergo hinc misit deus
filium suum propter peccatores et pre-
destinatos vocandos iustificandos
glorificandos ut montes dei dicatur
ergo deus pro nobis quis contra nos
misit deus filium suum in similitu-
dine carnis peccati et de peccato dam-
pnavit peccatum in carne ut iusticia
legis impleretur in nobis non imple-
batur per se impleta et proprium non in-
veniunt legis solvere sed implere sed quomodo
iusticia legis impletur in nobis ut
in quibus nobis nec audire in quibus
nobis eciam non secundum carnem am-
bulamus sed secundum spiritum eciam secundum
carnem ambulare carnalibus concupiscentiis

consenciendo eciam secundum spiritum ambu-
lare carnalibus concupiscentiis non con-
senciendo legis impletur in nobis iu-
sticia dei non in eternum implebitur
per concupiscencias tunc non erit sed
impleri per concupiscencias tunc non
erit cum quid illa concupiscencia carnis
erit in nobis peccatorum prorsus sive
in factis sive in dictis sive in co-
gitacionibus sive totum deletum
est sacro baptismate omnia de-
bita delentur in indulgencia li-
na restat quod eciam carnis conflic-
tus carnis deleta est et iniqui-
tas sed manet infirmitas ti-
tillat delectacio illicite concupiscentie
pugna resistere noli concupiscere
et impletur hic per concupiscencias tunc
non erit et si quando subrepunt
et usurpant sibi oculos nostre
legis voluntate cogitacionis
ut sic defficiamus de salute
unde cotidie dicamus dimit-
te nobis debita nostra Iusticia in-
quit legis impletur in nobis et in
quibus nobis eciam non secundum carnem
ambulamus sed secundum spiritum eciam secundum
carnem sunt sapiunt que carnis
sunt qui autem secundum spiritum que sunt
spiritus prudencia eciam carnis
mors et prudencia autem spiritus
vita et pax et prudencia eciam
carnis inimica est deo legi
enim dei non est subiecta nec enim
potest eciam et nemo eciam potest non
denique ipsa caro inimica dei est
eciam non potest sed prudencia
carnis prudencia carnis non
potest inimica non potest non natura
sua sed dicit claudicaciones

cum

ambulationi non est subiecta nec
enim potest. potes ponere ergo claudica-
tionem non potes tollere claudicationem
et videbis statim ambulationem.
Ergo quod dum claudicatio est non potest
sic quidem dum prudentia carnis
est non potest. Et ideo si prudentia
carnis et hoc potest prudentia spi-
ritus per se. Ergo autem pruden-
tia carnis inimica audio no-
li per tempore quod inimica ista
[illegible] Dei legi resistendo in-
imica est non accedendo. Ille enim
mors in quo est prudentia carnis
quia vivere non mors in qua vita
[illegible] est medicina [illegible] in venitur
ut possit vivere et [illegible] non [illegible]
ergo salvator ad [illegible] sanari
[illegible] in veniunt [illegible] ma-
gnus medicus venit hic
[illegible] dixi quia medicus non
venit [illegible] dicit in [illegible]
[illegible] apostoli testimonio
errorem suum confirmat adma-
nat et putat quod [illegible] Deum quia
Deum est non potest inimica est in
Deum legi enim Dei non est subiecta nec
quidem potest et non attenderunt
non de carne Deum esse non potest
deserere Deum esse non potest quia de-
dicata carnis prudentia ista
inimica est Deo nosse. quod est spiri-
tum carne miscere est quia ille spi-
ritus hoc eadem [illegible] adver-
sus vero et bono condita [illegible]
suspicabat spiritum carne. Hodie sapit
spiritus spiritum expulsio est vivens [illegible]
ta est [illegible] statim quod dum est
prudentia illa carnis omnia le-
gi Dei subiecta esse non potest enim

Dum enim in se claudicatio [illegible]
in illo non potest recta esse ambu-
latio. Sanitas autem vero reparat
potest non fuerit aliquid tenebra-
rum aut lux in diem videte
ergo quid sequitur. Qui autem in car-
ne sunt id est qui in carne confidunt
qui concupiscentias suas sequuntur qui
in his habitant qui carnalibus vo-
luptatibus oblectantur qui in carnis
delectationibus beatam felicitatem vitae
constituunt ipsi enim sunt in carne
Deo placere non possunt. Et ideo enim
sic Deum est qui autem sunt in carne
Deo placere non possunt quod Deum
esse in hac vita enim sunt Deo
placere non possunt. Ergo non pla-
cuerunt sancti patriarche. Ergo non
placuerunt sancti omnes qui in
quod corporis [illegible] depo-
suerunt Christum confitendo non solum
voluptates contempnebant ergo do-
lores quos pro passione perfere-
bant placuerunt quia in carne non
sunt portabant carnem quia carne
non portabantur. Nam eum para-
lytico Deum ait Tolle grabatum
tuum. Cum enim in carne sint quod
adhuc dixi quid admodum expo-
sui non in hoc seculo quia carnis con-
cupiscentias consentiendo Deo placere non
possunt. Denique audite apostolum [illegible]
sine ulla dubitatione [illegible].
[illegible] in hoc corpore [illegible]
[illegible] et [illegible] admixit [illegible]
non est in carne [illegible] est [illegible]
aliquis in vobis [illegible] est.
[illegible] apostolus Dei dixit. [illegible] dixit
romanus quidam [illegible] ergo

Vnius xpi esse dixit. Et tan-
to dixit: non pallor macieque dixit
laterum non stipulis apparentibus
quamprimum in corde suo cognoscat
Illis omnibus loquimur constitutis in
iudicio. Sed hec eis que superius
locuti sumus confirmamus in nomine
Christi et in plebe Christi omnibus dicimus
et vos autem non estis in carne
sed in spiritu. Si tamen spiritus dei habitat
in nobis. Non estis in carne quia
non facitis opera carnis conuenien-
tia concupiscentiis carnis. Sed estis in
spiritu quia sine actione legem re-
clamatis legi dei. Et hoc si tamen spiritus
dei habitat in nobis. Nam si de spiritu
non presumitis sed habitis in carne
estis. Sic ergo non estis in carne aut
in spiritu dei sitis tunc cum in carne
non estis. Nam si recedit spiritus
pondere suo spiritus habitat re vobis
autem in carne redit ad sua ter-
rena redit ad concupiscentias secula-
res et erunt illius hominis peiora
nouissima quam erant prima. Sed
cum habetis liberum arbitrium ut
implorentis auxilium dei. Non estis in
carne et hec omnibus nobis absit.
Vivi ergo. Si tamen spiritus dei habitat in
nobis. Si quis autem spiritum Christi non habet
hic non est eius. Non ergo se decipi-
at. Non se adiactet, non se [illegible]
get salutem propriam egra et mala
ta natura eadem quod sanus esse
non fecisti et tuis viribus sanus possi-
sti. Si quis spiritum Christi non habet. Ipse
spiritus enim dei qui ipse Christi et spiritus
est eius et filii. Si quis spiritum dei

non habet non se fallat. Hic non est eius.
Et ecce ad nominanter ipsum unum spiritum
Christi habens Christi ipsius dilectione iustitie
integra fide katholica fide spiritum
dei nobis in esse cognoscimus. Et quia
de carne mortali et vivo de lege in
membris nostris repugnanti legi
mentis et vivo de illo gemitus cen-
ti. Si autem Christus in nobis corpus
quidem mortuum est propter peccatum
spiritus autem vita est propter iustitiam. Er-
go de corpore mortuo propter peccatum iam
desperandum est. Nulla spes est. Sic
deinde non adiciat, ut surgat.
Absit. Corpus quidem mortuum
est propter peccatum, spiritus autem vita est
propter iustitiam. Remansit et tamen
de illo corpore nostro autem carne
sua adhuc habens videlicet quam sepeliatur
tamen sepultura mortuorum corporis
quidem mortuum est propter peccatum spiritus
autem vita est propter iustitiam. Iam
dicebas ad conplacationem dolorum
quidem et corporis mortui et vivi hic
vita. Et quia non potest sic vel
spiritus meus sit vel meum mortale cor-
pus nolo sepeliatur et cetera. Si enim
spiritus eius qui suscitavit Iesum
a mortuis habitat in nobis qui
suscitavit Christum Iesum a mortuis
vivificabit et mortalia corpora vestra
et vivo iam tunc et vivo iam te
ipsa carne sepulti est. Capillus
capitis vestri non peribit. Redemptoris
tamen de dampnat in morte corpora
sua. Et ideo si est spiritus eius
in nobis vivificabit et mortalia
vestra corpora quia sunt sagine de-
speculum vivo permissio redditur

dubitas quin tu pugnes contra te ei
ergo hoc non erit mortalis illa conten-
tio sic implebitur quod dicitur et miser
ego homo quis me liberabit de cor-
pore mortis huius gratia dei. Si autem
spiritus eius in nobis et vivi-
ficabit corpora vestra mortalia sic
liberabit de corpore mortis non corporis
huius non habendo vel alterum habendo
sed non alterius moriendo. Et cum
non addit mortis huius et diceret quis
me liberabit de corpore forte sugge-
ret error cogitandum humanum et di-
ceret mundus quia non vult deus
non esse in corpore de corpore in quo
mortis huius morte tolle et habemus
et apostolus dicit mors novissi-
ma inimica et erit immortalitas
nostra in eternum inimica memori-
nisi carnem suam odio habuit
Et si spiritus concupiscit contra carnem
et caro concupiscit adversus spiritum
et si non nocet et in ista domo
maritus litigans non patitur
sed concordiam querit uxoris ...
sit sicut mei absit ut spiritus
concupiscendo contra carnem oderit
carnem. Sicut carnis odit pruden-
tiam carnis odit contentiam odit
corruptibilitatem. hec in ducit in tem-
ptationem et mortale hec in ducit in
mortalitatem premium corporis male corporis
spirituale et inde plenam pacem
sed concordiam in dubiis carnalium
laude creatorem. Et ergo spiritus eius
qui suscitavit Iesum a mortuis
habitat in nobis qui suscitavit Christum
a mortuis vivificabit et mor-
talia corpora vestra propter inhabitantem spiritum
eius qui habitat in nobis non propter merita
vestra sed propter misericordiam suam causa ad dei

postolum audivimus in psalmum
audivimus evangelium cum
divinis concordat omnes divine lec-
tiones sicut prius in nobis sed in
quo collegimus peto inquit a-
postolus non infirmari in tribulationi-
bus meis pro vobis que gloria vestra.
peto inquit, non infirmari i. ut non
infirmemini. Quod audistis ait pa-
ti pro vobis tribulationes que est gloria
vestra. Petit ergo eos ut non
infirmentur quod non faciunt nisi corro-
borati ex divina voluntate. Et
cum viderit quod nobis peteret
in potestate nostra habemus nunquam non in-
venit ...
Et tamen apostolus non sentit esse in eis
voluntatem propria compositione ubi
apud aliquos agentes non dixit peto
Et sic dixit videtis non esse nostrum
ad liberum posse ... sine vo-
luntate sine ea hoc liberum dicimus
ore prodesse, sed ... sine
adiutorio dei in firmari et habemus
voluntatem non solum ne dicant
voluntatem arbitrium non habemus dixi
peto vobis et ne dicant voluntatem
arbitrium sufficit vobis videte quod
ad dicit huius vestre gratie enim vestre gratie
ipsi quod supra dixit peto non in-
firmari in tribulationibus meis pro vobis
que est gloria vestra. Etenim ergo vo-
luntatem arbitrium habetis peto quia
voluntatem non sufficit arbitrium ad
implendum quod peto huius vestre
gratie flecto genua ad patrem domini
nostri Iesu Christi ex quo omnis
paternitas in celo et in terra nominatur
det vobis etiam det vobis etiam

eciam nos peto a nobis rogo det nobis
peto enim a nobis propter exhibicionem volun-
tatis rogo det nobis propter auxilium
maiestatis. Et apostoli verba premissa
ad hunc fortasse cooperacionis audie(n)
quam textum capitulorum leccionibus me-
moria tuo tenetis vtrum venera-
ndo apostolus propterea ad patrem flec-
tit genua ut det illis quod dix-
erat eis peto ne deficiatis. Quod
precaverit ab eis peto non deficia-
tis in tribulacionibus meis pro vobis
hoc ab eis petit. Ideo videte
quod illis petit flecto genua
mea ad patrem domini mei Ihesu
Christi ut det vobis secundum divicias glo-
rie sue virtute corroborari. Eciam
et hoc nisi non deficiatis virtute
corroboremini in interiori homine eius
Iste spiritus qui videte quid pe-
tit hoc adeo petit quod absconditus
exigit quia ut deus velut da-
re deus et tu ad accipiendum ca-
pax. Eciam voluntate eciam nos ac-
cipere graciam divine bonitatis qui
ritu non apud voluntatis det
in interiori nobis non enim habetis ut
det nobis corroborari propterea eciam
Sic enim dedit nobis virtutes cor-
roborari ubi dabit nobis non in-
firmari. Christum in interiori homine habitare
Christum per fidem in cordibus vestris
Eciam hoc dicit nobis in caritate ra-
dicati et fundati prevaleatis co-
mprehendere cum omnibus sanctis. Eciam
comprehendere dicit nobis propterea sum
virtute corroborari et habitare in in-
teriori homine Christum per fidem atque

etiam in caritate radicati atque funda-
ti possitis comprehendere. Eciam que sit
latitudo longitudo altitudo et pro-
fundum. Altitudo quidem in latina
lingua utrumque significat et quamvis
usque altitudinis nomine hoc solo
videtur in capite ad celum quod sursum
altum altitudinis dicitur ad celum quod
eciam altum et profundum dicitur quod
et hoc sic fieri mei exponam hec a nobis
Eciam hoc eciam latitudinem longitudinem
altitudinem et profundum quatuor ista
que dixit apostolus amplitudines
sunt comprehendere vel proferre tunc sibi
hoc enim forte postulabo et ut
nobis aliquid salubre proferam mens
oracionibus adiuvabit. Eciam terre
pergo hoc per latitudinem terre longitudinem
tempore altitudinem celi profunditatem
abyssi. Eciam ista comprehendit vel mente
vel corpore hic et sine cogitando
sane eternis oculis intuendo
quod ista comprehendit. Ipsum medi-
cum Dominum tibi caperet aut
absit gloria non in cruce domini nostri
Ihesu Christi. Et nobis nulla gloria
quia super aliam in sublimitatem
illa gloria ubi forte in elementis
et latitudinem et longitudinem et altitudinem
et profundum. Habens enim apostoli dilec-
tionis quodammodo nobis ante oculos
constituta et habet in latitudinem
in qua manus figuntur longitudinem
quod videtur usque ad terram ducitur lignum
hec et altitudinem quod ab ipso crucis
usque in quo figuntur manus porri-
git aliquantum ubi caput christi
Christi ponitur hec et profundum hec et
quod figitur in terra et non videtur. Videte
magnum misterium. Ex illo profundo

q non videbis surgit totum quod videbis
Ubi ergo est altitudo consistere ad videndum
in celestibus semper quem dicit absit
gloriari nisi in cruce domini nostri Ihesu
Christi. In vermibus in moribus tuis la
titudinem caritatis unde illos am-
monet ipse apostolus dicens dila
tamini ne sitis iugum ducentes cum in
fidelibus. Et quia latitudinem cordis quam
eos ad latitudinem exhortabatur audi
quid dicat Os meum patet ad
vos o Corinthii cor nostrum dilatatum
est latitudo ergo caritatis est que
sola bona operatur latitudo facit ut
hylarem datorem diligat deus.
Si enim angustia passus fuerit
tristis dabat si tristis dabit perit quod
dabit. Opus est enim latitudine
caritatis ne pereat quod quis bonum faci
at. Et quomodo ait dominus Quoniam habun-
dabit iniquitas refrigescet
caritas multorum. Ideo in longani-
mitate tenete et longitudinem tenentis
perseveraverit usque in finem hic sal-
vus erit. Hec longitudo crucis
ubi totum corpus extenditur ubi quod
dicimus stat quo stando perseverat.
Sic ergo quis quem in terra glorians
habere vis longitudinem habeto perseve-
rando longanimitatem. Si autem vis
habere et altitudinem nosti quod
audias et ubi audias Sursum
cor tenendo et sursum cor habe
spera ubi anima videt petere nostre
tunc ibi cogita mercedem clam
sa bona operans et hylariter tenens
audivisti habere latitudinem Si in
hystoriam bonis operibus usque in fine
perseverans audivisti habere longitudinem

Et si vis scias quod non super firma mente
facis altitudinem non habebis Et a-
non tamen altitudo est et longitudo
teneatur cum habere altitudinem in
cogitare deum amare deum gratis
amare ipsum deum adiutorem ipsum
conspectatorem ipsum coronatorem ipsum
ipsum largitorem premiorum ipsum premi-
um deputare non aliud ab ipso quam
ipsum expectare. Si amas gratis ama
si me amas ipse sit merces quia amas
an non tibi cara sit anima tua ani-
ma est quam condidit animad quam me
possum flexit genua sua pro nobis
apostolus utique ut det nobis Christus
enim et omnibus nobis datum est stare
in firmum regni illius non est datum
tenui enim habet dabitur ei tenuit autem
habes cui dabitur ei cui datum est et
autem non habet et quod habet auferetur ab eo
tenens autem non habet cui non est
datum tenere quod alii datum aliis non
datum est non me piget dicere hec est
profundum crucis. De profundo nescio
quos iudicio dei quem perscrutari
contemplarique non possumus procedit
omne quod possumus et de profunditate
in quo nescio quo iudicio dei quem
inscrutabilia contemplari non possumus
perscrutari non valemus procedit omne
quod possumus Et quod possumus inde quia
nomini ecce alios tenere autem alium et
non aliud tenentem est admire abyssus
est profundum crucis et admiratione
exclamare possum disputatione non
possum tenendo possum exclamare
de ista profunditate. Quam magnificata sunt
opera tua domine Gentes illuminantur
iudicii exortam. Tenenda prima la
sacramento baptizatus ablutum est
non prima in morte primi hominis

relinquunt eterna magnificata sunt opera
tua domine nimis profunde facte sunt
cogitaciones tue Et sequitur vir insipi=
ens et stultus non intelliget hec Et
ideo non intelligit in presenti stultus quia
est profundum Nam si stultus non in=
telligit et sapiens non est nimis profun=
dum sed sapiens intelligit quia profun=
dum est ideo multi de isto profundo que=
rentes recedentes in fabulas vani
tatis abierunt aliqui dixerunt quia
anime sursum in celo peccant et per sua
peccata ad terrena corpora deiciuntur et digne
sibi quasi carceribus includuntur Secun=
dum cogitaciones suas volentes de
dei profundo disputare unde sunt in
profundo Contra eos enim apostolus
volens gratiam commendare et eligit
illos geminos in utero Rebecce
et dicit cum nondum nati essent quia ali=
quid egerunt boni aut mali videlicet
quod adversus talium (hominum) fantasias
disputacionis animarum aut terre in celo
si enim anime ibi conversate sunt anime
aliquid boni egerunt vel mali et prineipes
sunt ad terrena corpora dicte sunt si
placet contradicamus apostolo qui dixit
nondum nati essent et quod aliquid egerunt boni
aut mali hec autem quia propria apostoli
credunt sanam respuit catholica
fides quod anime in celis peccent immittantur
et carceres et illic recipiendo corpora
multa assimulant non isti noveri
non audent dicere sed quod dicunt aliquid
ipse audivimus Ipsorum ita disputant
presumentes in quibus peruenisse sunt omnes
homines moriuntur quia peccaverunt non vero
esset mors in homines de peccato sed est
ideo tamen audio eos laude quia illam
primam mortem in tercio est illius primi
hominis peccatum Audio enim apostolum

Sicut in adam omnes moriuntur sic et in
christo omnes vivificabuntur per unum hominem
peccatum intravit in mundum et per peccatum
mors et ita in omnes homines pertransiit
in quo omnes peccaverunt omnes enim ibi
fuerunt Sic audio dicentes mortem
hominis de peccato esse non in quod Et quid
dicis omnem hominem in mortem deus
in mortem tradat non tamen innumerabiles
non ita esse eamdem dicis prius in quantum
omnem hominem in mortem tradat et
in quo moriuntur in fine Etiam si dicam
eternaliter moriuntur quando deus dem
pnes et non peccaverunt Ergo de innocen=
tiate non disputabo parvulorum sed sum
tamen contra testes citabo Non loquuntur
sed queruntur tacent et quod dico probant
Esse in fantes in sinu operibus in
nocentes sunt nichil peccato unde quod de
primo homine traxerunt habentes quibus
preterea et de gratia medicina sunt in christo
vivificentur qui in adam mortui sunt
ut quia in quam nati sunt generacione
perseverunt regeneracione post quam testes
citabo quia sua unde in quo moriuntur si
omnes homines in mortales nascantur
et quo peccant non moriuntur eamdem
putatis dici potuisse quod anime fe=
cerunt peccaverunt et apud ubi peccaverunt
rogo quod peccaverunt cum peccaverunt
Sanum et malum quod sit nescivit pro
tatem accepit qui preceptum non
accepit per verba in peccatis in infantibus
eamdem dixisti alias quia oblitus es quod
finxisti per verba in peccatum infantum enim
quia ploravit peccavit quia morbis pro
curantur malum mollestiam repel
lunt voluptates accipiunt non peccant
Si motus isti peccatum sunt amplius
peccatores in baptizmo sunt quia cum bap=
tizantur nesciunt vehementissime reluctantur
eamdem istis in tanta reluctacione
non imputatur peccatum in quo nullum

e ad hunc voluntatis arbitrium. Et ideo
dico. Isti quia nati sunt ut arbitra-
rentur peccare. Etiam si peccaverint in hoc
non moriuntur. Cum de illis dicitur qui
in utero moriuntur cum angustia et isti
in quo peccaverunt, et non moriuntur quomodo
tu vis. Cum falleris contradicit apo-
stolus: nondum natis nec aliquid agen-
tibus boni aut mali. Magis apostolo cre-
do quam te. Magis apostolo credo quod
nondum natis nec aliquid agentibus
boni vel mali. Et autem hec [illegible]
refellis. Vade tibi porcus ad illas
vagationes et dic quod in celo peccaverunt
et inde in corpora precipitati. Non dico
in quod [illegible] non dicis. Cum dicat
apostolus: nondum natis nec aliquid agen-
tibus boni aut mali. Et ergo non eos ac-
cusas in celo quos accusabimus [illegible]
[illegible] vidit apostolus et [illegible]
dit qui dicit in utero peccaverunt quia
[illegible] valent [illegible] quod dicunt
eo quod nascendo nichil egisse boni
vel mali. Cum ergo moriuntur et hic
te audiamus [illegible] et [illegible] pocius ange-
stum genericum. Dic iuste Paule
apostole quare moriuntur. Per unum hominem
peccatum intravit in mundum et per peccatum
mors et ita in omnes homines pertransiit
in quo omnes peccaverunt. Ecce [illegible]
hoc totam massam dampnabilem
facit. Veniat veniat dominus [illegible]
[illegible] veniat [illegible]
veniat [illegible] veniat [illegible]
veniat mortuos in veniat mo-
rientis ut morienti subveniat, ad
vitam [illegible] mortuos redimat
a morte [illegible] vita in mortem
descendat ut morte de morte [illegible]
liberat parvulos eo magis [illegible]
illo [illegible] illud quod [illegible]
[illegible] volo [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] non ponetis

[illegible] non [illegible] in [illegible]
sunt iudicia eius et investigabiles
sunt vie eius. Hoc [illegible] hoc [illegible]
[illegible] quis [illegible] qui
[illegible] hoc [illegible] hoc [illegible]
[illegible] hoc non [illegible] hoc [illegible]
quod [illegible] et hoc [illegible] ergo
[illegible] in hac [illegible] tan-
ta [illegible] teneamus [illegible]
non [illegible] [illegible]
non in [illegible] in [illegible] in hac
[illegible] aliquid [illegible]
[illegible] eo [illegible] dicamus [illegible]
[illegible] et [illegible] enim [illegible]
[illegible] hoc [illegible]
[illegible] quia voluntatis arbitrio
[illegible] gratiam tuam [illegible]
[illegible] hoc [illegible] in [illegible]
[illegible] mea [illegible] sancta [illegible]
[illegible] ad [illegible] 89
A [illegible] apostolum pri-
mum [illegible] quamvis [illegible]
[illegible] acceptione dignus
quia Christus Ihesus venit in hunc
mundum peccatores salvos facere quorum
primus ego sum. Quamvis [illegible]
acceptione dignus [illegible] quamvis
non [illegible] dubio [illegible] quamvis
[illegible] divinus est dignus omni
acceptione non [illegible] sic [illegible]
[illegible] quamvis [illegible] divinus quod ipse [illegible]
[illegible] deus et hoc [illegible] intelligas
[illegible] non [illegible] quamvis
[illegible] divinus [illegible] apostolus
quamvis [illegible] quod divinus
[illegible] qui non mentitur
[illegible] divinus non [illegible]
[illegible] quamvis [illegible]
[illegible] in mundum [illegible]
[illegible] homo [illegible]
[illegible] deus [illegible]
[illegible] est deus qui dixit [illegible]

et tamen ergo implevit Christus et etiam
tunc est ipse apud deum de qua dicit At-
tingit a fine attingit a fine usque ad
finem fortiter et disponit omnia sua-
viter. Ergo in hunc mundum venit quando mun-
dus per eum factus est et in mundo erat
et eum non cognovit. Et hic erat et venit hic
erat per divinam maiestatem venit
per humanam in firmitatem eterna quod erat
per humanam in firmitatem non pertinens ad
veniendum cum dicitur humanus sermo et
non liberari humanum genus in sermone
dei dignaret esse humanus sermo et hoc
ille dicitur humanus quam per Christum homo
et magis quam hominem suscepit homo
sed quo humanus dicitur quam in deum suscepit
suscepit hominem quod humanus et quem ipse
ipso suscepit hominem. Ergo humanus
sermo et omnium acceptione dignus quod
Christus Ihesus venit in hunc mundum
peccatores salvos facere. Attende etiam
venit cum filius hominis querere et sal-
vare quod perierat. Si hoc non perisset
filius hominis non venisset. Ergo pe-
rierat homo venit deus homo et inventus
est homo perierat homo per liberam volunta-
tem venit deus homo per gratiam libe-
ratricem. Cernitis quod valeat ad
malum liberum arbitrium vestrum. Cerni-
mus peccatorem. Cernitis quod valeat
ad auxilium deus et homo. Attendite me
gratiam liberantem. Ipsi potuit si-
bi indicari quid valeat voluntas usur-
pata per superbiam ad ducendum sine
adiutorio dei in malum non potuit
plus et manifestius exprimi quam
in primo homine et erat prius primus homo
et ubi erat cum venisset. Et hoc quia
et ille homo et iste homo et non humanus ser-
mo perditus unde sit apparet be-
neficium gratie et liberalitas omni-

potentie dei quod in hanc mediatorem
dei et hominum hominem Christum Ihesum
cum dicamus fides nostra in fide catho-
lica intelligi loquitur vel in pacem
catholicorum liberatos velamus et cernimus
mediatorem dei et hominum hominem Christum
Ihesum in quantum homo erat eius esse
nature cuius nos sumus illo cum
albus ac vivo viro et vivo alius
homo suscepit naturam quod salvandos
esse iudicavit. Nichil habuit in
vita sed ut homo in culpa nature
generatur sed non solum humana vita
deus ibi erat filium dei et sicut
in homine homo vivit et caro fit
ille unus Christus deus et homo. Respondebit
ergo aliquis dicere quia vita unde
in illo mediatore nostro per liberum ar-
bitrium quod meruit nisi suscipi me-
ruit ut esset homo et dei unus Christus ibi
esse nos possimus dicere ut a nobis
nichil medius nec quis per actionem merce-
re mereremus ut efficiamur filii
dei possimus dicere accepimus potesta-
tem si credimus et hunc dicimus re-
cepimus in nomine filiorum dei nunquam et
eius primus in quo erat filius dei et hunc bi
meus factus est filius dei unde
cepit et unde in capite et susceptor
fuit illud caro fieri et habitabit
in nobis verbum dei vincere filius
dei assumpsisset unam et tamen
homines non auxiliantur per sponsalem
ad illam percipiendam sublimitatem vir-
tute ipsa laborant. Et cum gratie
nichil in processit illam susceptam
Susceptam est dei filius susceptus
fuit et virgo concepit cum concepit
virginis homo mediator non utique
primus iustus fuit eterno cum iusti
fuit quam non fuit. Virgo concepit

et suscepto homine videre cepit
merito deum et vidimus gloriam eius
gloriam tamquam unigeniti a patre plenum
gratia et veritate. Conamur videre vo-
luntatem tuam deum es pater meo
da in statum meam que me contingit
Exinde et tibi convenit accelerans
te fecit properare quia te oportet ecce
hodie tecum manere congnoscere quod Christus gra-
ciosus est et hec est multum fructuosa quo-
niam et hec tibi dicat exinde anima
mea conclusisti vitam meam tua
quia si ego quererem vitam tuam
non venires ad animam meam. Noli
contristari te pusillus esto zacheus
esto sed deum es si zacheus
sursum pro statura non potes videre ihesum
Noli te tristari ascende lignum
ubi pro te pependit ihesus et vide-
bis ihesum. Et quale genus ligni
ascendit zacheus sycomorum in
regionibus nostris aut nunquam inveniri
aut raro forte alicubi nasci in
illis autem partibus multum et huius ge-
neris ligni poma sycomori
dicuntur poma quedam fatua
sed tamen distant aliquantum a pomis nostris
quia videntur vel gustantur fatu-
a tamen videantur in comparacione
nominis sycomori fatue lati-
ne interpretatur iam videte zacheum
meum videte illum obsecro te in
turba videre ihesum et non valentem humi-
lis cum esset turba superba erat et
ipsa turba admodum videre dominum
sic solet turba semper impedie-
bat ascendit arborem et vidit ihesum
non impediente turba dicebat
humilibus humilitatis viam gradien-
tibus in iniurias suas deo dimit-
tentibus vindictam de inimicis

suis requirentibus turba insultat et
dicit hic defensor qui te non potest
vindicare. Turba impedit ne
videat ihesus turba gaudens et exul-
tans. Quod si potuerit vindi-
care impedit ne videat alle-
quin pendentem aut quod agnoscere
illis quia nesciunt quod faciunt
sicut quod nolens videre zacheus
in quo figurabatur persona humilium
non attendit turbam impedientem
sed ascendit sycomorum quasi fatui
pomi lignum Nos enim inquit
dicit apostolus predicamus christum cru-
cifixum iudeis quidem scandalum
Attende sycomorum gentibus autem
stultitiam denique de cruce christi nobis
insultant sapientes et dicunt
Quale cor habes qui colis crucifixum
Quale cor habemus non utique
vestrum humiliemus stultitiam et
caput dicitis non habemus cor nostrum sed
dicatis cor vestrum stultum dicite quod
multi nos ascendamus sycomorum
et videamus ihesum. Non enim nos videre
non potestis quia sycomorum ascen-
dere erubescitis. Apprehendat zacheus
sycomorum ascendat humilis in-
terim superbe et ascendat me dicentem
christo erubescat in fronte illam
figat ubi sedes pudoris et ibi
omnino ibi in quo membro erube-
scitur ibi figatur. Unde non erubescat
prima quia tu irrides sycomorum
ipsa me fecit videre ihesum sed tu
irrides sycomorum quia homo es stul-
tus autem deus sapientiorem est quam homines
Et vidit dominus ipsum zacheum vidit
et et vidit sed visus vidisset non
videret quos enim predestinavit illos
et vocavit Ipse est qui nathanael

dixit Jam qui testimonio suo ad
innuate dominum et dicenti Nazar-
eth potest aliquid boni esse Prius quam
te philippus vocaret cum esses
sub arbore fici vidi te. Illo sicut
enim sibi subcinctoria fecerunt post-
quam peccaverunt Adam et eva cum
perceperunt de foliis fici sibi sub-
cinctoria fecerunt et pudenda te-
xerunt quia quod eos pudet pecca-
verunt fecerunt Ergo si succincto-
ria sibi fecerunt peccatores. Enim ori-
gine dicamus in quibus peccavimus
ut veniret ille querere et salvare
quod perierat de foliis fici fecerunt
ad pudenda tegenda quod dicitur
dicit cum esses sub arbore fici vi-
di te id est nondum penitencie reptos vi-
dit plus [illegible] te vidisse in umbra pec-
cati ut medicus misericordie ut
diligencius dilexi sicut dominus meus
unde eius [illegible] vocavit me Jam dominus
qui zacheum suscepit in corde
dominus eius dignatus est suscipi et
dixit zachee descende quia in
domo tua oportet me manere magnum
beneficium ille arbitrabatur Christum videre
quia magnum et ineffabile benefi-
cium putabat transeuntem videre
subito meruit in domo sua
quem fide quod capit fides pro di-
lectione suscipi Christus in domo quem
iam habitabat in corde dicit Christo
zacheus dimidium rerum
mearum do pauperibus et si quid aliquem
fraudavi quadruplum reddo
et magis dicit ecce dimidium dimidia
tenco non quod habeam sed unde reddam
videtis ergo quod est suscipere Christum in
corde suscipe ubi enim erat aliquis
in zacheo erat et de illo sibi dice-
bat

quod nocens que audiebat sic in-
cipiebat dicens habitare. Ecce proficiam maior
pieta[te] unde Jam quod quia zacheus
erat quia princeps publicanorum
erat quia valde peccator erat quem fama
alia tam que impediebat videre Christum
admirata est et respondit quia dominus
peccatoris in esset hospitio. hoc erat
respondendo quem dominus egroti vi-
deret in tuo tam quam veniret
peccator zacheus ivisse est inter
et ante absumens sanatus dicit
videt intendentibus hodie salus huic
domui facta est Ecce spes iam
salus hodie facta est utique si salva-
tor non in corpore salus in illa do-
mo non facta esset Ecce quam mira-
ris egrotare voca et tales vali-
tura sanus audiri Ecce ipse egro-
tat qui medicum suscipit desperare
egrotat qui quam sanans medicum
occidit Et vallis quam insania qui
medicum occidit quanta non boni-
tas et potentia medici qui de sanguine
enim suo insano infectori suo
medicamentum fecit Venit enim ille
qui ~~venit~~ venit querere et salvare
quod perierat prudentes sunt ea dice-
bat ut agnoscere illos quia nescit
quod ipse insani sunt medicus sum sanat
pacientes fero tamen occiderunt tunc
sanabo omnes quod insullos sunt
sananda sumus et omni acceptatione di-
gnus quia venit aliquis venit in hunc
mundum peccatores salvos facere de-
inde filius hominis magnos et pusil-
los peccatores querere et salvare quod
perierat Cum dicitur in fratribus ceteris
non habere quod salvet aliquis alia orbis
fidelibus in fratribus Christi negat esse

ipsum Ihesum dicunt cum quod in infantilem
etatem non fit quod salvet ipsum in
ea. nobis autem dicitur quod Christum dominum fidelibus
cum infantibus, id est in Christo baptizatis cum infan-
tibus non esse ipsum Ihesum. quid est
Ihesus? Ihesus salvator. Salvator
est iste. eos non salvat, non habent
quod in eis quod salvet, non est illis iste.
Iam si corda vestra tolerant, cum his
baptizatos Christum non esse ipsum Ihesum, nescio
utrum fides vestra cum regula sana
possit agnosci. Infantes sunt, sed
membra eius fiunt. Infantes sunt,
sed sacramenta eius accipiunt. Infan-
tes sunt, sed mense eius participes fi-
unt, ut habeant in se vitam. Ihesum
audi dicentem: sanus est, non habet opus medico.
cum aliis curris ad medicum, si non
habes vulnus. Illo timeas ne dicat: tolle,
aufer eum, quem putas sanum filium.
habes autem quem ipse salvare oportet.
Ihesum ad me affers, si non
putat habere infirmum, et eum accep-
tione dignum. Quia Christus Ihesus venit
in hunc mundum peccatores salvos
facere. Verba ea non sunt que venit
in hunc mundum non omnis diabolo
ad eternam mortem vita bona, sed peccata
duxerunt. Hec ea est, cur veniret
peccatores salvos facere. Et vocabis
in quantum nomine eius ipsum Ihesum
vocabis nolens eius ipsum Ihesum eum
salvum faciet populum suum a peccatis
eorum. Vocabis nomen eius ipsum Ihesum.
ipsum Ihesum, et tu hunc vocabis. Audi
quia ipse eum salvum faciet populum
suum. Si ... a peccatis eorum. Iudicat ad
istum populum non pertinet parvuli
quos salvum faciet Ihesus a peccatis
eorum. pertinet plane pertinet. fides
mei sicut habere in corde, sic credere
cum ista fide ad gratiam Christi parvulos portare.
nec si habeat fidem in corde, non habentes
quibus videtur lingua mea credentes
corporis fides mei. Cum ista fide
cum parvulo non curris, fugit sanus.
est medicus mali, et medicus bonus, sed
sed tollam illud ad medicum: Ihesus
sic solet fieri. Illo timeas ne tibi
dicat medicus: tolle hunc, tecum
opus non est, opus habens medico.
sed male habentibus commendamus eum et
tota ubique eam eorum qui possunt loqui
non possunt. Omnes parvuli tamquam pupil-
li commendantur, et quia non dum ponentes
apud consolationem omnes predestina-
torum animas parvulorum populus dei que-
rit tutorem qui congregat dominum sal-
vatorem. Universam massam generis
humani in Adam sicut vocatorem
perisset, nemo ad quem curreret, a primo
nisi per baptismatis sacramentum in pre-
sentibus natis, sed non dum baptizatis
agnoscitur Adam, et in parvulis bap-
tizatis et ob hoc renatis agnoscitur
Christus. Qui in Adam non cognoscit
in parvulis renatis nec Christum cogno-
scere potuit in renatis. Et qui in
quantum iam baptizatus hic fidelis
iam sit dimisso peccato generat eum
qui est cum primo habens peccato, quia
carne illud generat, non spiritu. Ex
natum est de carne, caro est. Et si
optior hic mortuus autem apostolus cor-
rumpitur, sed interior renovatur de die
in diem. Ex ea quod in te renovatur, si
non generas parvulum, et in te uel ...
moriatur natus est et renovatus
est ille ad hunc natus est. Sic tu
renascendo vivis sine ut, et si
renascendo nascat sine in quo re-
nascitur. sane renascatur. Christum

contra dicit quare nomine disputationibus
antique fidei regulam frangere co-
naris. Secundo est cum quis dicit primi
nos habuisse omnes vel originale peccatum.
Tertio est cum quis dicit ita ut non ac-
cedunt ad eum sed clamat tibi Christe
tamen prius neminem admittit con-
versi ad dominum. Sermo 99

Quod modo legitur in isto evangelio
hic et paulus dicit cuius verba sunt
ista: fidelis sermo et omni acceptione
dignus quia Christus Jesus venit in
hunc mundum peccatores salvos fa-
cere quorum ego primus sum. Nulla causa fuit
veniendi Christo domino nisi peccatores
salvos facere. Tolle morbos, tolle
vulnera et nulla causa est medicine.
Si venit de celo magnus medicus
magnus per totum orbem iacebat egro-
tus. Iste egrotus genus humanum
est. Sed non omnium est fides. Venit deus
qui sunt eius et supplicabat medi-
cum, tollebat se alte superbiebat in-
festos se putabat et diuinum colligen-
tem peccatores in se proprie occupabat
Tertium quo supplicabat et alta superbiebat
relicti sunt in montibus ad nonagin-
ta nouem pertinent. Secundo est relicti
sunt in montibus relicti sunt in tima
ac tercio secundo est ad nonaginta
nouem pertinet. Jam sinistra sunt non
in dextera nonaginta et nouem
in sinistra manu. Unum quod addi-
ad dexteram transit venit quod ut ipse
alio loco dicit venit filius hominis
querere et salvare quod perierat. Totum non
periit quo perierunt homines ubi
est totum periit totum sed venit [illegible]
sine peccato qui salvos faceret a
peccato. Ista autem supplicando quod est pe-
nitus et egrotabant et salvos se es-

credebant periculosius egrotabant
qui meticem febribus perdiderunt illi
rident et sani plorant. Ridet cum
freneticus sed non est sanus. Porro at-
qui non est et sine plorat frene-
ticus non plorante [illegible]. Si duo ista
proponas quid est melius videre
an plorare. Tertius non sibi eligat
an ridere deinde per dolorem salubre
primi an fletu duo ponit officium
in risu beneficium. Tertio qui autem in
eadem. Beatus qui plorat quia ride-
bunt. Ergo in ploratu officium est
in risu est premium. Superbia risum enim
pro gaudio ponit non altissimationem
sed exultationem. Ergo si duo ista
proponas et queras quid horum sit
melius videre an plorare. Omnis
homo plorare non vult et ridere vult.
Porro si ad duos proponas ad istos
fructus et ita proponas eadem proponis
quid est melius videre freneticum
an plorare sanum. Eligit homo fle-
re cum sanitate quam risum cum
amentia. Tantum enim valet mentis
sanitas ut est eius placitum eligere
Ista enim qui sanos se putabant
multo periculosius et desperatius egro-
tabant et ipsa egritudine quam in-
tabant perdebant et medicum occidebant
parum est occidebat dicam totum non
salvum credebant sed et occidebant
Ille autem et eum occiderunt medicus
erat inspuebat et curabat pa-
ciebatur flagellantes [illegible] c
grotum tenebatur alligabatur colap-
his percutiebatur [illegible] pla-
gas accipiebat [illegible] consul-
tabatur ei pessimo [illegible]

dampnabatur ligno suspendebatur un-
dique insultabatur et medicus erat
et quosdam freneticos egros sanare
dicens: Pater ignosce illis quia ne-
sciunt quid faciunt. Illi perditam men-
te seviebant et medici sanguinem
sevientes fundebant, ille autem et de
ipso sanguine suo egrotis medicamentum
faciebat. Illud enim frustra dixit
Pater ignosce illis quia nesciunt
quid faciunt. Orat David et exau-
ditur, orat Christus et non exaudietur? Illa
qui exaudit eum Pater quia Deus
est quomodo non exaudiretur? Hos quibus
fuit est precibus exauditus est. Et conver-
tuntur qui seviebant. Deinde Christi autem
qui eum respiciebant et dicebant
Ecce eum publicanis et peccatoribus
conversatur. Erant in ipso populo
egroti ipse medicus ostendebatur et in
eius sanguine et corporis antidotum
parabatur. Ecce enim dominus non solum
sanguinem fundendo verum et ipsam
suam mortem ad medicamenti con-
fectionem impendebat. Resurrexit
ad demonstrationem hominibus exem-
plum pacientie sua passione est ut
doceret pacientiam nostram et in homine
sua premium pacientie demonstravit
ut ne [illegible] et omnes confitentur
ascendit in celum deinde ab eo
spiritus missus est ante promissus.
Dixerat enim discipulis suis: Se-
dete in civitate donec induamini
virtute ex alto. Venit quoque et spiritus
sanctus. Venit spiritus sanctus im-
plevit discipulos, ceperunt lo-
qui linguis omnium gentium. Si-
gnum in illis precedebat unitatis

ecclesie in lingua. Unus homo omnibus linguis
quia locutura erat unitas ecclesie
in omnibus linguis. Ecce propterea qui
audiebat mirabatur enim homines indo-
ctos fuisse unius eius lingue et mira-
bantur ac stupebant quod unius lingue
homines [illegible] multi [illegible] linguis
omnium gentium loquerentur. Suspensi [illegible]
stupore crediderunt clarum demo-
te sunt [illegible] malleus. Jam si similes
sunt malleus sunt quod in fundibus
capiunt non dimittunt. Si vero venit
aqua super altitudinem dentium
et deflunt si venit aqua ad eo-
rum [illegible] et similem [illegible] et capit et
stat talis iam illi erant et stu-
pebant. Mirabantur crediderunt seni-
tiam [illegible] loquente sibi Petro qui
puncti sunt et [illegible] est in illis quod
psalmus predixerat: [illegible] suum
in erumpna mea dum configitur spi-
ritus est spina compuncto sumus
sicut fuit et verba ista scripture in
actibus apostolorum. Compuncti sunt cor-
de et dixerunt ad apostolos: Quid
faciemus viri? Quid faciemus? Quod
faciemus [illegible] ad [illegible] [illegible]
tenet desperatio et salutis sit [illegible]
[illegible] [illegible] si fieri potest [illegible] aliqua
sanitatis. Nam quod fecimus dicite quod
faciamus. Quid est quod faciamus? Nos enim
[illegible] homines occidimus et multum
in malo fecissemus, si [illegible] hominem
innocentem occidimus. Dicite quod faci-
emus. Et Petrus: Agite penitentiam et bap-
tizetur unusquisque vestrum in nomine
Patris et Filii et Spiritus Sancti ut [illegible] domi-
[illegible] nomine ad [illegible] qua [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et duo

colligentes peccatores et volentes eos fa-
cere penitentes in sinu suo in salutibus suis
ergo compuncti quia cognovistis peccatum
vestrum agite penitentiam et baptizetur
in eius nomine. Act. ii. Ideo quia attendi-
stis sunt tunc et remittuntur vobis
peccata vestra. reducti sunt in spem de-
buerunt gemuerunt. quasi sunt sana-
ti sunt. Ipse Christus erat illis pro quibus oravit
in cruce. Pater ignosce illis quia ne-
sciunt quid faciunt. Unus ex ipsis sic
[illegible] quod audit dominum meum Ihesum
Christum non venisse nisi propter ipsos peccatores
non amet ecce peccator ut forte diceret
in corde suo si iustus sanctus non amat
me Christus. Si peccator sanctus amat me quia
nisi propter peccatores descendit non propter iustos
nisi [illegible] audit enim tibi [illegible] medicum agnovi-
sti febrem quam non timuisti. Utrumque
medicus ad egrotum venit constat. Si
non venit medicus ad egrotum nisi
propter egrotus eius quod diximus quod quam
invenimus quod diffinimus. egrotum amat
medicus in sanum eius multum facere
amat non quod in venit. Ad egrotum
quidem venit ad sanum non venit. No-
lo attendere quod ad illum venit plus
enim amat sanum quam egrotum. Nam
ut moriatur quod plus sanum quam egrotum.
nunc facit quod adiuvet. Ergo paulum
apostolum attende fidelis sermo et omni
acceptione dignus quia Christus Ihesus
venit in mundum peccatores salvos fa-
cere quorum primus ego sum dixit. quod
non erat primus ante illum non fuisse
peccatores toti iudei. cum illum non fue-
runt peccatores in genere humano. cum illud
in omnibus generibus non peccato tenebantur.
Adam Abel ante illum fuit qui
primus peccavit et nobis in morte
omnibus precipitavit. Cuius ergo quorum

primus ego sum. Videamus quos nomine pri-
mus ego sum. Sed non hic merito primus electus
est petrus primus andreas primi alii
apostoli. Tu apostolus es novissimus quo-
modo quorum primus ego sum. Ergo a
plus novissimus primus peccator est.
Sic quomodo primus peccator. Sunt te-
peccavit petrus qui ipsum dominum
ter negavit. Nolo dicere quod ipse
non peccator in nihil erat. De simplici
ad deteriorem non inpossibile est. Et quod quorum
primus ego sum. quia ubi peior
fuit. Ergo peioris voluit intelligi
primus quemadmodum in artificibus quamque
edificare. quod dicitur. quis est hic
primus structor. quis primus est faber.
Sicut si curari vult quis est
primus medicus. Non utique interrogat
quis prior sit etate aut quis prior
sit professione. Sed quis sit prior ar-
te curandi. Illi in arte primi sint
iste iniquitate primus. Eius ini-
quitate primus. Accedite paulum et in-
venietis. Attendite paulum et obli-
ti estis paulum attendentes ad pas-
torem obliti estis lupum. Nonne ille
est qui ad lapidandum stephanum ma-
nus sua non sufficiebat et a-
liorum vestimenta servabat. Nonne
ipse est qui etiam epistolas ubique
[illegible] ipse est qui literas accepit
a principibus sacerdotum quia parum illi
erat persequi Christianos qui erant in
urbe sed volebat ad alia loca ve-
nire ubi eos inveniret et liga-
ret. Nonne eo itinere agens spi-
rabat et anhelabat cedes de celo
percussus et voce domini ad salutem
fulminatus audivit [illegible] ambula-
bat prostravit. ut videat [illegible]
ipse est quem primum erat persecutor

illo peior non fuit / audite unde plus
intelligatis. Cum mane loquebatur ipse
dominus Ihesus Christus iam illo presente in
recto et dicebat ei vade ad man-
sionem ubi in nomine Saulum Tharsen-
sem ecce loquere ei quo videt virum
Ananiam intrantem ad se et impo-
nentem sibi manus. Ille audiens nomen Pauli
et in tanto manus ipsius medici tremu-
erat et ait dulcius Paulus unde
vocaretur credo quia recolebat et per-
sequebatur qui non recolebat quemadmodum
Saul erat persecutor David in hoc
Christus erat in David Christus persequabatur
in Saule. Saulus persequabatur tamquam
David Sauli deum et de celo Sau-
le Saule quid me persequeris. Ana-
nias autem in tempore loquebatur cum
pastor et timebat ovis lupum
tanta eius lupi fama precesserat
ut non se putaret tutum ovis
in manus pastoris. Et dominus
ad illum quasi ad ovem trementem. Ille
cum audisset hec dixit domine audivi
de isto homine quanta mala fecit sanctis
tuis in Ierusalem et modo dicitur epistolas
accepisse a principibus sacerdotum ut
quoscumque tenuit alligatos ducat.
Et modo me mittis ovem ad lupum.
Et ille ac audiunt hanc allegationem
nam cum dixit pauci omnibus discipu-
lis Ecce mitto vos sicut oves
in medio luporum. Si misse sunt oves
in medio luporum quare trepidas
tu Anania ad eum qui iam non est
nota lupus. Lupum timebas sed videt
tibi dominus de quo timebas de lupo ovem
feci, factus de ove pastor. Et modo
ipse Paulus, postea Paulus gratu-
latur se ad dei pervenisse misericordiam
per misericordiam hic est excellens in pre[dicatione] in ve-

vivus est et tamen inmanis confitentis
fui ut in me ostenderet Christus Ihesus
omnem longanimitatem propter eos qui
credituri sunt illi in vitam eternam
ut dicant Si omnes Si Paulus
sanatus est ego quare desperem Si
a tanto medico tam desperatus eger
sanatus est ego vulneribus meis in-
manus non aptabo ad illas manus
non festinabo ut hic dicant homines
non salvus factus est ex persecutore
apostolus. Quia quo venit medi-
cus querit aliquid ubi desperatum
corpus sanat et si perspiciunt in
veniat ibi desperatum in veniat
non ibi querit accedens sed tamen
dat ceterum dicam ergo quod cepi
et non quo Paulus eum gratula-
batur se ... quia prius erat pre-
sumptio atque sanatio ut dixit
Ananias in predicto quia propter me
Christus venit non propter iustos nec nam
quia audivisse quia Christus propter peccatores
venit noli dormire in dulci secur-
itate sed audi ipsum Paulum apostolum
dicentem Surge qui dormis et
exurge a mortuis et illuminabit te
Christus. Noli amare securitatem propter totam
securitatem eius in te si in infirmitatem
eius deum et anima surge salvus
esto sanitati cum nolli ...
per superbiam de dextera ut ad sini-
stram de monte ad vallem de humili-
tate ad amorem cum factus fuis
salvus id est iustus cepis nume-
deo bene non tibi Nos enim laudamus
deum quod salvus factus es sed contra
te per inflationem Nam si laudamus
per superbiam gravius egrotabis Omnis
enim qui se exaltat humiliabitur etc.

qui se humiliat exaltabitur. Sermo xx
Ex diuinis lectionibus quod dominus
ammonere dignatur intente au-
dire fratres illo donante me dicere.
Prima lectionem audiuimus apostoli fidelis
sermo et omni acceptione dignus
quia Christus Ihesus venit in hunc mundum
saluos peccatores facere quorum primus
ego sum sed ideo misericordiam consecutus
sum ut in me ostenderet Christus omnem
longanimitatem suam ad informationem
eorum qui credituri sunt illi in vitam
eternam. Hec ex apostolica lectione percepimus.
Deinde cantauimus psalmum exhor-
tantes nos inuicem una uoce v-
no corde dicentes Venite adoremus
et procidamus ei et ploremus coram domino
qui fecit nos et ibi preueniamus
faciem eius in confessione et in psal-
mis iubilemus ei. Post hec euan-gelica
lectio leprosos mundatos nobis
ostendit et unum ex eis alienigenam
gratias agentem mundatori suo. Has
tres lectiones quantum pro tempore possumus
pertractemus dicentes pauca de singu-
lis et quantum conari possumus ad-
iuuante domino ne in aliqua earum
sit immorandum ut aliis dominabus
impedimentum afferamus. Commendat nobis
apostolus fratres sanctorum et gratiarum actores
humilitate que ultima euangelica lectio
resonat quo Christus dominus laudat
gratias agentem ingratos increpat
mundatos vero leprosos increpat.
Ergo quod apostolus fidelis sermo et
omni acceptione dignus. Ergo et
iste sermo ergo quia Christus Ihesus venit
in hunc mundum ut peccatores sal-
uos faceret. Ergo tu quorum primus
ego sum. Ergo mentiri dicat uel non sum

peccator uel sum ingratus saluatori.
Nullus enim est hominum qui de ea
dampnata defluxit massa mortalium
Nullus omnino hominum non egrotat
nullus sine gratia Christi sanatur.
Ergo quid de paruulis. Si paruuli qua-
dam egrotant. Nam et ipsi portantur
ad ecclesiam. Et si pedibus illuc cur-
rere non possunt alienis pedibus currunt
ut sanentur. Accomodat illis ma-
ter ecclesia aliorum pedes ut ve-
niant aliorum cor ut credant a-
liorum linguam ut fateantur ut quia
quod egri sunt alio peccante pre-
mantur sic cum hic sani sunt alio
pro eis confitente saluantur. Nemo
ergo vobis susurrent doctrinas alie-
nas. Hoc ecclesia semper tenuit semper tenuit.
Hoc a maiorum fide percepit hoc usque
in finem perseueranter custodit. Quoniam
non est opus sanis medicus sed
egrotantibus. Ergo necessarius quid
erat infantibus Christus si non egrotant si
sani sunt quare per eos qui eos
diligunt medicum querunt. Si quando
portantur infantes dicuntur
omnino nullum propaginis habere peccatum
et veniunt ad Christum cur non eis
dicitur in ecclesia qui eos apportant
auferte hinc innocentes istos
non est opus sanis medicus sed
male habentibus non venit Christus voca-
re iustos sed peccatores. Nunquam dictum
est sed nec aliquando dicetur. Ergo quisque
quod pro se loqui non potest qui pro se
loqui non potest pro magno quippe commen-
datur eius patrimonia pupillorum
quanto magis gratia pro paruulorum pupillorum
tuetur prope mortuis parentibus

ab extraneis patribus ab extraneis
opprimar. clamet plus opprimulo
cum timet ne apertibus secunda cla-
met cum apostolo fidelis sermo et omni
acceptione dignus quia Christus Ihesus
venit in hunc mundum non aliam
ob causam nisi peccatores salvos facere
Item venit ad Christum licet quis in eo
sanetur qui non licet non est eo quem me-
dico offert. Eligant parentes bonum
advocatum aut confiteantur in parvulis
suis sanari patrum aut eos me-
dico offerre debeat licet enim nil aliud
quod velle medico afferre sanum
eum offerre baptizandum in eum
infante eum offert Christo Et iste
qui venit in mundum ita in quantum
ceteros venit in mundum peccatores
salvos facere Ergo quis affert
licet quis in illa sanum fiat Et dixit
confitendo deleo si dixit non licet ne-
gando teneo peccatores in quantum sal-
vos facere quorum primus ego sum Et
nec paulo non erant peccatores certe
vel ipse adam cum omnibus repleta pec-
catoribus terra delevit diluvio et de-
ceptus cum multa unde vim est ergo
primus ego sum primum se dixit
non peccatorem ordine sed peccati magni-
tudine magnitudine peccati sui vis
se primum dixit peccatorem quoniam non
dicunt inter ad novitates vel quod
primum primus est iste non quia plures
annos licet ex quo tales agit sed
ex quo cepit tales superavit dicat
ergo apostolus alio loco unde primus fit
peccator Ergo in quantum fui novissimus
apostolorum qui non sum dignus vo-
cari apostolus quia persecutus sum ecclesiam
dei Nemo autem inter persecutores

ergo nemo peior inter peccatores ideo
misericordiam in quantum consecutus sum Et
quare sit misericordiam consecutus exponit
tamen ut in me ostenderet in quantum Christus
Ihesus omnem longanimitatem ad infor-
mationem eorum qui credituri sunt
illi in vitam eternam Christus in quantum da-
tus venit quasi ad se peccatoribus ipsis
ad inimicos suos ante primum e-
legit alterum inimicum quem cum
sanaret non in alteris desperaret
faciunt sicut medici cum ad eos per-
veniunt ubi ignoti sunt quos in-
veniunt primum eligunt desperatos
ut in eis benivolentiam experiantur
et qui medicinam doctrinam ut unusquisque
in eo dicat proximo suo vade ad
illum medicum securus ego sanat te
Et ille me sanat non nudus quia
patiar ego veni quod simul tu
pateris et eo quod passus sum Sic dicit
paulus unicuique egrotanti ad se
volenti desperanti Ecce cum curavit
me misit me ad te et dixit illi
desperanti valde et dic quod Christus
qui in te sanavi quem cito sana-
vi de celo vocavi una voce perse-
cutorem et deiecti alia erexi et elegi
terra implevi et misi certa liberavi
et coronavi Vade dic egrotis clama
desperatis fidelis sermo et omni acceptione
dignus quia Christus Ihesus venit in
hunc mundum peccatores salvos facere
Item timentes item trepidantes quorum
primus ego sum Ego in quantum nobis
loquor sanat egrotantibus sanans iacen-
tibus securus desperatis ideo enim misericordiam
consecutus sum ut in me ostenderet Christus
omnem longanimitatem vocavit
meum dum persequebatur et sic abstulit

tamquam frenetici eum bonum medicum
pacientes tollerauit sustinuit me
ferientem se clamantem in forum p
se audiuit in quem loquutus est eam
audit in me ad infirmitates cor
qui crediderunt fuit illa amica etiam
noluit quod dispensare egroti est ante
dicte ad eum conuertendum esse est
attendite ad eum et illuminamini qui
pauci est gratis agite et qui egro
tat ad eum sanandum currite sanate
omnes venite adueniens et prosternamus
ei et ploremus coram domino qui fecit
nos et fecit et salus Nam si
fecit nos fecit nos autem ipsi
nos fecimus saluos aliqui illos me
liores fecimus scelus est enim saluus
hic quibus hoc est quod te deus fecit
hominem et tu te fecisti hominem bonum
quod tu fecisti melius est nolite ergo
tollere super dominum sub deo te domino ad
ora persone confitere illi qui fecit
te quod nemo nemo recreat nisi
qui creat nemo reficit nisi qui
fecit hoc et in alio psalmo ipse fecit
nos et non ipsi nos Et nunc te quid
fecit quid tu facies non habebas
eum autem eum et habes et tu ipse
quid facias ad medicum curris
medicum in ploras exercitauit
ter tuum et possessum plorare domina
tibi deus est enim in quem qui op
atur in nobis et uelle operari pro bo
na voluntate qua ut habes bonam
uoluntatem illa nocetas possit re
clama deus meus misericordia eius preue
niet me ut esse ut sentiret
preueniet nisi eum ut audiret
ut consentiret preueniet te nisi
eum preueniet te in omnibus prius
et tu in aliquo nunc eum in quo

in quibus in quo laudes i. e. eum
ad eos ex te quamquam bonum habes ate
quamquam mali in eum bonis tuus i. e.
contemplans te laudis memoria
lis tuus illud accusabis te co
tusis apud est uere confessio ille
qui in tantum bonus est preueniat
venturum est ad te et in spiritus domina
sua et mala tua quo bona
eius versus sunt in spiritu Ergo
quia in aliquibus ipse dominus preuenit
te modo in quo tu preueniens fa
ciem eius eius preueniamus in psalmo pre
ueniamus faciem eius in confessione
preueniamus faciem eius antequam veniat
in spiritu antequam appareat placare habes
eum sacerdotem per quem possis pla
care deum tuum et ipse eum pre
dicens est super te quo hoc est spiritu
confitentem iubilabis in psalmis preue
niens faciem eius in confessione iu
bila in psalmis preueniens facie
eius in confessione accusans te
iubilans in psalmis lauda illum
accusando te et laudando eum qui
fecit te bonum qui mortuus
est pro te et uiuificabit te habet te
nere in hac professione nemo mani
et nemo leprosus sit doctrina in
constans que non habet unum colorem
nisi lepram sanguinem et misericordiam ipse
mundabit Forte in aliquo male egisti
et in proposito et in melius similiter
commutasti et quod maius erat
unius coloris effectus est Noli tibi
tribuere nisi nouerit quingentas
non egerunt unus gratias egit et ei
inde erat ille alienigena erat
gentes alienas significabat nisi
ille xo decimas dedit illi quod deus

quod sumus quod viuimus quod ratione intellegi-
mus illi debemus. nam nichil nisi
peccatum quod homines erramus eum habes quod
non accepisti vel quod maius quod scelus.
quod audiatis curandi ab consuetudine
mundana amatores. sursum cor-
porate et deo gratias agite. Sermo ii

Psalmus quem cantauimus.
dicendo et nos in mutua exhor-
tati sumus ut ad orationem eius con-
fiteamur illi et fleamus ante dominum
qui fecit nos. admonet quaerere
aliquid diligenter quod sibi velit
quod ait qui nos fecit. Quis enim homo a
deo creatus est nullus hoc dubitat
nisi qui in gratia est illa animalium
quia legimus et ita credimus quod fecit
deus hominem, immo multa quae fecit
ad ymaginem suam hic homo formatus est quod
dico hic est humana creatura. Non enim
arbitror hic nos pro magno voluisse
commonere spiritum sanctum in hoc psalmo quod ait
fleamus ante dominum qui fecit nos.
Velis enim loco dico ipse fecit nos
videte quid ut dixi vanum dubi-
tat nemo quia non solum deus
creauit primum hominem ex quo omnes
homines sed deus idem hodie creat
singulos homines. Ille qui ait antequam
te formarem in utero
noui te sunt quod creauit homines
sine homine sine homine ex homine.
Ipse fecit nos ad iustitiam itaque p...
liberum uoluntatis et facilem ... sed tamen
retro abeamus eum fleamus et confiteamur
ei et ploremus ante dominum qui fecit
nos. Ille enim fecit et defecit
enim creauit facere et non curat cu-
stodire. ploremus ante dominum qui
fecit nos quia non ploramus nisi
qui fecit et in fecit animo quod fecit
tamquam vagare. deficit eum vagatio
quod dubitatur hoc utique respondemus. omnes
animant eius scriptura eum dicit
ploremus ante dominum qui fecit nos
utique respondet quos fecit utique
non potest non curare quos fecit.
Dimisit nos alterum in ... et
non quidem existimo utiliorem
videtur quomodo ipsius sed dictas
vel dictiores quod eos fecit homines in-
stos aut ipsi se faciunt? respondet
eos admonuit eos et ab hac
... renouauit eos dicens
Ipse fecit nos et non ipsi nos. Quare
enim addidit et non ipsi nos eum
sufficeret dicere ipse fecit nos, nisi quia
... volunt admonere
ubi dicunt homines ipsi faciunt nos
id est iustos enim iustos nos libera
voluntate fecimus quod dati sumus
arbitrio libero accepimus ut quod
iusti sumus libero arbitrio egimus
Quis ad hoc dominum non vocamus ut
iustos nos faciat qui homines in
potestate ut ipsi nos iustos facia-
mus. Contradicite audite et iustos
enim iustos ipse fecit nos et non
ipsi nos. creati et sumus hoc initia
sine culpa in natura sine vitio cre-
atus est. reus non se fecit reum
cum se aut ipse fecit nouum
et cadens amans figuli vas
factum est. Regulat eum ipse qui
fecit. volunt despicere a quo factus
est prouisit deus tamquam dicens de-
serat me et inveniat se cum mi-
seria sua probet quia nichil potest
sine me facere. Hic non quod audi-
volunt deus quod homo liberum
arbitrium sine deo ad malum liberum
arbitrium sine deo ipso nisi

facti sumus quia sine deo est
valeat corrupti sumus. Corrupti
ergo tandem alium nominemus reuer-
te ad eum conversi cum conversiamur ei
et placeamus corde toto quod qui fecit
nos ut perditos nos per nos
reficiat nos qui fecit nos et
ceteri boni fuit et hoc per liberum
arbitrio fuit et hoc malus erit
fuimus et bonum habemus malus
hoc per liberum arbitrium deserens deo
Quare se non potuit bonus bonum
Et fuimus et se malus bonum deo
esse bonus non se separant bonum
et eum per malus dicit factor me
bonum eramus factus malus qui
ipse bonus reficiat te qui per-
manet bonus. Ipse enim fecit nos
et non ipsi nos. Nos autem populus
et oves pascue eius. Ecce fecit
nos homines populum suum quia nos
fecit. Non enim homines nam populus
eius eramus. Videte fratres mei
de ipsis psalmi verbis attendi-
te unde dixit ipse fecit nos et
non ipsi nos. Sicut dixit fecit
nos et non ipsi nos ut simus
populus eius et oves pascue eius
Ipse fecit nos. Nam et pagani fac-
ti sunt et omnes impii et omnes ad-
versarii ecclesie eius ut nascerentur
ipse fecit eos. Non enim alius deus
creavit eos quam de paganis
nascuntur. Ab ipso facti sunt ab ipso
creati sunt et non sunt populus eius
nec oves pascue eius. Homines
omnibus natura non gratia natura
non perit. gratia non perit. gratia
quia gratia gratis concessa est
Illo enim hoc qui non erat perveniret

ut esset sed pervenirent iam erat
sed non deus erat. Ergo qui perveni-
ret, hoc erat sed homo fuit et non ut
arbor fuit et non ut pecus fuit
et non ut lapis fuit. Sunt ad ymaginem
magnus creatoris hoc beneficium
quibus dedit deus qui erat et
eterno erat. Cui dedit homini
qui non deo erat. Dedit qui esset
accepit qui non erat. Et quibus aut
hoc facere potuit nisi qui non erat
et qui non sunt tales et que
sunt de ipso dicit apostolus et quomodo nos
elegit ante mundi constitucionem
Nam mundus iste fecit summus nec
mundus erat quod electi sumus. In-
effabilia inenarrabilia fratres mei
eramus hoc hec explicare sufficit
quibus saltem quod non explicat co-
gitacione elegit qui non sunt nec
erat elegit nec male elegit et
elegit tamen et habet electos quos
creatus est eligendos habet ab
[illegible] aperit non in me sua
in preceptum sua. Ergo nolite ex-
tollere homines sumus ipse fecit nos
et fideles sumus sed tamen sumus quod
ipsa ad gratiam disputamus homines
sumus fideles et iam fideles et
iam iusti quia iustus ex fide
vivit. Ipse fecit nos et non ipsi
nos. Creaturas quod nos fecit
deusque et homines non in deo psal-
mus loquebatur de sumus id est natura
et id potest nec magna ut habet no-
minis doctrinam diligens qui
homines ipse fecit nos et non ipsi
nos. Eramus nos fecit ut esse
sumus eramus autem sumus nos
autem qui sumus qui populus eius et
oves pascue eius. Ipse fecit
nos populum suum ipse nos fecit

omnes pastus omnis qui meruit
singularem omnem in uocatum fit
omne delinquit hec gratia excepta
illa communi gratia nature qua ho-
mines facti sumus ut digni simus
ut digni simus qui non simus
excepta gratia illa hec est maior
gratia qua facti sumus hoc est omnes
et omnes pastus eius filium dei
dum unum est quod aliquis filium
proprium facti sumus et heredes eius
Ista non filium proprium facti sunt et pa-
gani et non pagani eramus eius
alius proprius nisi in principio erat
uerbum et uerbum erat apud deum
et deus erat uerbum hoc erat in prin-
cipio apud deum Omnia per ipsum
facta sunt Ille quod et pagani dicit
quod heredes sunt creati et tanto ma-
gis puniendi quia diminishunt
cum a quo facti sunt et tolleret
quod fecerunt Excepta quod illa gratia
qua condita est humana natura etiam
pro omnibus paganis quod communis est hec
est maior gratia non quod per uerbum homines
creati sumus sed quod per uerbum carne
factum fideles sumus Unus enim deus
et unus mediator dei et hominum homo
Christus Iesus in principio erat uerbum
non dicit erat homo Christus Iesus et uerbum
erat apud deum et deus erat uerbum ipse
unde non erat quod deus erat uerbum
erat Omnia per ipsum facta sunt et unde
per ipsum facta sunt Ergo tunc quando
nos facti ut heredes eius non dicit
erat homo Magis ista gratiam commen-
dat apostolus dicens ubi dicit unus
deus et unus mediator dei et hominum
Non dicit Iesus Christus ne tu putares
filium uerbum deum sed addit homo medi-

ator dei et hominum homo Christus Iesus
est mediator per hoc quod cum ipso reconci-
liamur quia per ipsum separati
separat morbos in morte eternis
generis humani Non enim erat
Christus homo quod est homo creatus in principio
homo est sed homo hec nobis gratia
commendat hominem que temptat
assurgere ut sepe disputatione co-
gnitum quia uos sumus nobiles
et in bono integrari aut ma-
lo hec enim est disputatio contra
quod primo operari cepimus et
contra gratiam disputaturi multum
liberi arbitrii non liberari hominis sed in
fiducia et arrogantia in sui homi-
nis extollentes me manu sibi
desuper porrecta malleat surgere
disputationes sed contra gratiam pro li-
bero arbitrio fecimus animis proprius et
catholice assensionem cepimus ut
ita principes deinceps cepit di-
celes dicam quod contra gratiam disputa-
uerunt regi meminit ad repellen-
dum istam in mediam talem co-
mmentum non in quod contra dei gratiam
disputo uel probabo exemplo nisi
non contra dei gratiam disputo quod liberum
arbitrium defendo uideretur nemine
sentientium eius habet uanitatem
sed frangit ueritatem et tendit
quod sit quasi acute excogitatum
quod noluit hic ipso in quod quia liberum
arbitrium habet defendo et dico quod
liberum arbitrium sufficiens est ut
iusti simus non sine dei gratia di-
co Erratis sunt aures piorum
non qui ista audiunt in principio gra-
tulari deo gratias Non sine gratia
dei defendit liberum arbitrium non
sine dei gratia defendit quod

mali dicunt Expone quod nabo-
dotor quoniam quod dicit centum cum dico
liberum habens arbitrium unde quod habens
dico centum deinde hominem quem
creavit deus centum ei liberum
arbitrium dedit deus ergo dicit
hominem creavit et homo deus liberum
et donavit arbitrium quod quia pro hoc
de libero arbitrio cum quod debet
non omnis qui eo condidit eo
libero arbitrio et hoc quod [illegible] ab
ipsis deum medietate [illegible] fratres mei
quomodo qualem gratiam predicat
quia creatum est hoc quia habens
et utique eo in ipsis habens [illegible]
sed non eo in ipsis [illegible]
ipsam voluntatem predicant ipsam
voluntatem agnoscant ipsam vo-
luntatem de qua dicit apostolus non
irritam facio gratiam dei nam si
per legem iustitia ergo christus gratis mor-
tuus est videte ubi dixit apostolus
de lege dixit si per legem iustitia
ergo christus gratis mortuus est unde quod
ex lege non erat iustitia non mor-
tuus est christus ut per fidem iustifi-
caret qui ex lege non iustifica-
bantur et enim in quantum data esset
lex que posset iustificare omni-
no ex lege esset iustitia et unde
et nam hesterna die commemoravimus
[illegible] scriptura [illegible] scriptura
ut promissio non per dictio que promi-
sit ipse facit ut promissio [illegible]
ex fide Ihesu Christi daretur credentibus
[illegible] quales nobis in venit gratia
[illegible] quales ut lex firmos
facere possunt et unde [illegible] di-
cebatur lex si sufficiebat nam unde
lex data si sufficiebat nam et

tam ut lex sufficere potuit [illegible] in
[illegible] ipsa natura dicta est lex
sed que non possit vivificare unde
data est lex in quo apostolus praevaricatione
gratia data est praevaricationis gratia [illegible]
ta est ut te faciat praevaricatorem
unde ut me faciat praevarica-
torem quia nondum deus super-
biam tuam nondum quia dicebas
[illegible] si sit qui me audeat ecce lex
dicit tibi non concupisces ecce quo-
modo legem dicit tibi non concupisce-
es [illegible] concupiscentiam quam mo-
nens incitat [illegible] resistebas [illegible]
pisti [illegible] vincere quod in lex et
apparuit quod [illegible] per legem
fuerat praevaricator agnosce gratiam
et esto laudator et legem in quantum
quam dedit unde [illegible] habens va-
ni [illegible] in [illegible] qui dicunt le-
ge [illegible] datam gratiam non per [illegible]
[illegible] Ihesum Christum quod lege [illegible]
quod lege [illegible] gratiam non [illegible]
et [illegible] duo testamenta
[illegible] vetus testamentum dicitur [illegible]
[illegible] a quo principe tenebrarum
[illegible] testamentum [illegible]
duo [illegible] paulum [illegible]
[illegible] lege [illegible]
[illegible] non [illegible] quia [illegible]
est praevaricator [illegible] apostolum
legis laudatorem ita in quantum lex
[illegible] et [illegible] ad
[illegible] adhuc [illegible] bonum
unde quod bonum est in quantum [illegible]
[illegible] et more [illegible] peccatum
ut appareat peccatum [illegible]
sed latebat peccatum unde latebat
peccatum [illegible] non [illegible]
[illegible] apparuit

quibus tenebatur cum sequebatur
cathena non sentiebas compescuisti
refugium et apparuit vinculum
noluisti et cepisti trahi catena
quo cepisti trahi subinonat tibi
qui non est ligatus catenis non non
ligatus iste qui dixit si invenistis
in me peccatum dicite catenis non est
ligatus iste qui dixit ecce venit
princeps mundi et in mundi vel in
veniet quicquam vel inveniet quia
nullus peccata ista debet catenae quo
moreris ut sciant omnes quia
quia voluntatem patris mei facio
ipse solvit qui ligatus non est ipse
a mortuis liberat qui est in mortuis
liber sed ipse venit a lege primum
secundum legem per scripturam quam scripsit
de Helyseo cum magno ... mi
stro tamen prophetam agendo premitti
ante non solum loquendo mortuus
erat filius hospite eius cum
significaverit mortuus puer et
ad eum clamaret sancto prophete gen
ti in prophetia typum d. n. i. x. misit
sit per servum baculum suum et ait
illi vade vade pone super mortuum
puerum propheta ille tamquam servus
obediens baculum prophetae quem su-
sceperat posuit baculum super mor-
tuum non surrexit si enim data
esset lex que posset vivificare
omnino ex lege esset iustitia
quo posuit lex vivificare venit ipse
quae ad parvulo salvator ad sa-
lvandum venit ad mortuum vel
ipse et quid fecit in membra
membra contraxit tamen seipsum ex
manens ut forma servi susciperat
in membra quo membra contraxit

secundum se primo eo operavit ut effi-
ceret conclusi humilitatem suae carnis
corpori ille similitudo quod in isto typo
prophetae corporis suscitatus est
mortuus tamen iustificatus est in
primis ista gratia praedicatur ista est
gratia salvatoris per hominem media-
torem per passionem et resurrectionem
qui ascendit in celum et capti-
vam duxit captivitatem et dedit dona
hominibus ista est qua gratia praedi-
catur contra istam gratiam aliam gel
non deprimere baculus propheticus
mortuo non sufficit ipsa mor-
tua non sufficit ad istam
quia eo dicta sumus quod per hoc
nomine appellatur nomine legis
carnis quia quid data est contra
facultatem et videri si observa-
torem et istam quia ...
sumus extenditur anima condi-
cionis vel boni merebant et
gratia qua conditi sumus ad hoc
vel merere. Si quod magna est gratia
qua vel boni merebant condita
est gratia qua enim mali merebant
quae non dimittat boni merebant
peccator et mali merebant non dic
catur secundum servus est sed non affacdit
non dic catur et servus est offendit
et salvus est etiam non dic catur
vel prabat servus lapsus est la-
psus eum deprivationem corpora
lat et liberatus est hec gratia passim
per d. n. ipse fecit nos ante
quam essemus non ipse fecit nobis
sanos et lapsos ipse iustos fe-
cit nos et non ipsa nos. Si quia igitur
in Christo nova creatura lapsa est

Vetus facta est nova. Una erat mas-
sa perditionis ex Adam; tamen non misi
supplicium debebatur. Facta sunt vasa mi-
sericordie in honorem ex eadem massa secundum
eam potestatem figulus luti ex eadem
massa. Cum una massa esset, iam
putabat tota illa massa iusta
dampnatio debebatur. Gratulare
quia evasisti mortem quam prome-
ruisti et vitam non debitam accepi-
sti. Secundum potestatem figulus luti ex ea-
dem massa aliud vas facit in
honorem, aliud in contumeliam. Sed dicet
mihi: Quare me in honorem creavit, illum in
contumeliam? Quid dicturus sum? Re-
spondebit tibi Augustinus, qui non
audisti apostolum dicentem: O homo tu quis
es qui respondeas deo. Duo parvuli
nati sunt. Si debitum queris, ambo
tenent massam perditionis. Sed cur
mater alium portat ad gratiam, alium
mater dormiens suffocat? Dicturus es
mihi: Quid meruit quem mater dormi-
ens suffocat? Ambo nihil boni
meruerunt. Sed secundum potestatem figulus
luti ex eadem massa facit aliud
vas in honorem, aliud in contumeliam. Dispen-
sationis [illegible] mecum [illegible] mirare
mecum et exclama mecum: O altitu-
do divitiarum. Ambo expavescamus,
ambo clamemus: O altitudo divitiarum.
Ambo in pavore concordemus, ne in
errore pereamus. O altitudo divitiarum
sapientie et scientie dei, quam inscrutabi-
lia sunt iudicia eius et investiga-
biles vie eius. Scrutare inscruta-
bilia, fac impossibilia, corrumpe incor-
ruptibilia, vide invisibilia. Inscruta-
bilia sunt iudicia eius, audisti;
sufficiat tibi. Et investigabiles vie
eius. Et vie eius [illegible]

sunt quis consiliarius eius fuit, aut
quis prior dedit illi et retribuetur ei? Si deus
retribuere vellet, nisi penam debitam
retribuisset. Sed donavit ut eis retribueret
ex impiis salvos faciat illos. Quis
prior dedit illi? Quia propter gratiam merito-
rum quis prior dedit illi quam prevenit
gratiam que gratis datur? Si aliquid in
meritorum [illegible] non est gratia. Nam non
gratis datur sed ex debito redditur. Si au-
tem gratis [illegible] gratia, quam nominavit deus
quis prior dedit illi et retribuetur ei?
Quoniam ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia.
Et ut iterum non omnia bona que ab
illo accepimus et accepimus ut boni
simus. Omne enim datum optimum
et omne donum perfectum desursum est
descendens a patre luminum, apud quem
non est transmutatio. Nam transmutatus
mutatur est ipse quod non est mutati-
onis [illegible] apud quem non est
[illegible] obumbratio. Nam [illegible] me-
mbris [illegible]
est anima. Nemo illi deus prior aliquid
dedit. Nemo exigit debitam gratiam.
Salvi facti estis per fidem, et hoc non ex
vobis, sed dei donum est. Sed monet
me aliquis quod incipit baptiste
monet me, monet aliquis honorem
si [illegible] audire et me monere
quia homo sum. Sed si et tu homo es,
homo ambo audiamus dicentem: O homo utique
si deus moneat quia homines sumus
ipsum naturam humanam infirmam ac de-
bilem alloquitur apostolus dicens: O ho-
mo tu quis es qui respondeas deo. Num-
quid dicit figmentum ei qui se finxit:
Quid me sic fecisti? Si possit pecu-
loqui [illegible] diceret deo: Quare [illegible]
fecisti et me [illegible]
[illegible] et diceret [illegible]
est qui respondeas deo. Et tu homo es
si deo [illegible] pecus es et nemo sis pecus

eius et omnis pastor eius. Agno
iste bestiam prisionis et non pastus
lupinus erat et erant lupi. Sumus
et nos iam filii eius sicut et certi et
mortua est ovis et fiat nobis ovis
Ecce agnus dei ecce qui tollit
peccatum non tantum aut illius sed mundi
Michi quoque fiet mei ex eo qualis
sumus sed cum in eius fide aliquid sumus
quantumcumque sumus nichil nobis arro-
gamus ne quod accepimus perdamus sed
nos quod accepimus illi gloriam demus ipsi
honorem seminis sui ipse compleat
tamen habet tunc autem qui ipso se-
minasset bene det complementum non deficit
quod seminavit dominus dabit suavitatem
et terra nostra dabit fructum suum. Con-
versi ad dominum [Sermo 12us]

Sine dubio fiet quemadmodum qui-
dam sacramentum et sine magno
iniquitatem meam tunc plebat qui di-
cebat gressus meos dirige secundum
eloquium tuum et non dominetur mei omnis in-
iquitas videamus ergo quid contra dominetur
iniquitas ut intelligamus quod orantem
audiamus et quid videndo et tamquam pro
nobis oramus omnes cum ad istum p-
salmum quantum creditur devote et
orantem corde audimus orantes et
dicentes domine deus meus gressus
meos dirige secundum eloquium tuum et non
dominetur mei omnis iniquitas abscissus
pessime dominetur domino pretioso sanguine
redempti sumus. Et quid prodest le-
gem accepisse iubentem ac minan-
tem et non adiuvantem ut subducta
eius ut non gratiam dei sinistra
lex minatur quo iniquitas dominetur lex
enim non est contra non est contra sed
quod dominus est et qui legem dedit
procul dubio lex spiritualis est ut
ait apostolus scimus enim quia lex
spiritualis est ego autem carnalis sum
venundatus sub peccato male servi-
vi commendare sub peccato et dicit
cum venundatus est. Audi apostolum
volentem peccatum in iniquitate et convic-
tum quoque diam in vocationibus do-
mino cum dicit gressus meos di-
rige secundum eloquium tuum et non dominetur mei
omnis iniquitas. Venundatus cla-
mat redemptor commendat ipse se
se vendidit proprio arbitrio sed dua-
nte iniquitate et accepit pretium
concupiscendi delectationem iniquam volup-
tatem ipse quoque clamavit iterum tamen
dirige quem ego distraxi gressus
meos dirige quos ipse meo arbitrio
depravavi dirige secundum eloquium tuum et tamen
et dirige secundum eloquium tuum ut recti sint
gressus mei quia rectum est eloquium tuum
Ego in quantum distractus sum sub pe-
dere iniquitatis secundum eloquium tuum et re-
gula veritatis quoque tamen distortum
corrige tamquam ad regulam que est
eloquium rectum. Ergo gressus meos
dirige secundum eloquium tuum et non dominetur mei
omnis iniquitas vendidi me re-
dime. Ego vendidi me arbitrio
meo redime me sanguine tuo. In
venditore erubescat superbia re-
demptore glorietur gratia. Deus autem
superbis resistit humilibus autem dat
gratiam lex enim spiritualis est ego autem
carnalis sum venundatus sub peccato
et quod enim operor ignoro non enim
volo quod ago sed quod nolo ago cum
carnalis dicit non legem sed se accusat
Clamat lex spiritualis non lex [illegible]
non agit quod vult cum vult
non potest quia qui potuit nolens
quomodo nolle perdidit bonum po-
sse et captivus iam loquitur et de-
captivus non quod volo ago Non
enim quod volo facio bonum sed quod odi

malum hoc ago. Non quod volo concu-
piscentie mihi proponis, non quod volo ago
omnino quod mihi agis. Non quod volo
ago [illegible] fratres. Non quod volo ago
[illegible] multe agis, quia non mihi non
agis bonum. Non quod volo ago con-
tra dictorem quem non est arbiter con-
scientie. Ergo mihi nomen non quod volo
agere, et tu dicis quod mihi agis, nescio
sed quid agam in homine in spiritus
hominis qui in ipso est. Et tu hoc
es si non mihi credis [illegible] in
tandem tibi ista me tu minus ita
in corruptibili corpore quod aggravat
animam ut caro non concupiscat ad-
versus spiritum tuum et spiritus adversus
carnem tuam. Ista rixa non est ubi
nulla est concupiscentia carnis que
resistat legi mentis. Tu ubi in te
alteri resistit, vide totum ubi
sit. Tu spiritus tuus attrahit con-
cupiscentias non dissentiat, vide ne
forte carni mens tua consentiat,
vide ne forte ideo non sit bellum
quia pax prava est. Forte in te
carni consentit et nulla rixa est
carnis spiritus, hoc est quod possit aliquid
timore quam non dicit apostolus [illegible]
[illegible] Tu autem condelectaris legi
dei secundum interiorem hominem, vides
autem aliam legem in membris
tuis repugnantem legi mentis tue.
Si hac condelectaris, hac ligaris, li-
ber in mente, servus in carne. Si non
ita est, concordes pacem habemus [illegible]
Non quod volo ago. [illegible] cum mihi ut
concupiscentia illa que resistit men-
ti [illegible] non sit in te si tali modo
[illegible] est si tali adversario non mihi
[illegible] Ergo fatear tibi [illegible] nunc

tale est omnino in [illegible] volo respi-
cere adiuvante domino [illegible]
volo hic [illegible] quo [illegible]
in operabilibus [illegible] non hic quod
[illegible] cum [illegible] spiritum contra con-
cupiscit adversus spiritum non [illegible]
[illegible] non contraria [illegible]
[illegible] non [illegible] me-
[illegible] et post aliquantum libera resistit
reliquiis [illegible] totum sanum sit
volo. Ergo volo ut omnis caro
mea tamen contrarie in eternum sepa-
retur. Sed ut meam totam sanam habeam
totum non mihi nescio quid dicere
me sentias, arbitror te contraria
falsum esse [illegible] blasphemium est
mentis et carnis deus est artifex ipse
qui hominem creavit utrumque fecit
utrumque coniunxit carnem, animam subdi-
dit animam sibi. Tu si ista staret
sub domino suo [illegible] ista obediret do-
mino. Noli ergo mirari si ea que
deserunt superiorem [illegible] pati
[illegible] caro autem concupiscit adversus
spiritum et spiritus adversus adversus
carnem [illegible] enim sibi in [illegible] adver-
santur ut non ea que vultis facia-
tis. [illegible] non quod volo ago
concupiscit enim adversus spiritum et no-
lo ut concupiscat [illegible] hoc si
non consentio [illegible] ut [illegible]
[illegible] Ergo quod non volo ago.
Volo enim ut non concupiscat caro
adversus spiritum et non possum hoc
quod dixi non quod volo ago [illegible]
calumpniantes. Ego dico non quod vo-
lo ago et tu dicis quod mihi agis
et [illegible] calumpniaris [illegible]
medicus quod calumpniantis [illegible]
[illegible] ut medicum [illegible]

Redime me a calumpniis hominum ut cu-
stodiam legem tuam. Custodiam
presumpcione tua sed per potestatem
meam? Ideo nichil fiducialius quam
non dicere sed non ero ego quem me-
dicum rogo. Tu autem nature defen-
sor qui nimium accusas non qui sane
defensionem falsam adhibeas sed
pro non dico sano medicum rogares.
Sicut non sic nature defensor vel
potius oppugnator dico qui de na-
tura laudas creatorem concludis
a languido salvatorem. Cum creat-
turam invenies principium laudat per
ipsum. Ipsa fides et ipsa veritas chri-
stiane fidei fundamentum unius
et unius hominis per quem ruina alius per
hominem per quem structura. Cecidit qui non
mansit, erigit qui non cecidit.
Dimisit ille quia dimisit manentem,
manens ille descendit ad iacentem.
Sed quia concupiscit caro adversus spiritum
ut non ipse non que vis agis quam-
vis ut non concupiscat et non potes
tene saltem in gratia dei volunta-
tem tuam ad meorum presentia
dic ei quod cantasti gressus meos
dirige secundum verbum tuum et non dominetur
mei omnis iniquitas. Quid est ne
dominetur mei omnis iniquitas? Audi
apostolum: Non regnet peccatum in vestro
mortali corpore. Quid est regnet? Ad ob-
ediendum desideriis eius. Ecce dixit
mali habere desideria mala. Quomodo
enim non habere mala ubi ca-
ro concupiscit adversus spiritum et spiritus
adversus carnem non habere desideria ma-
la? Quid facias? Non regnet peccatum
in vestro mortali corpore ad obediendum
desideriis. Et si sunt desideria non
eis obediamus ne iniquitas dominetur.
Nec exhibeatis membra vestra arma

iniquitatis et non dominetur omnis iniquitas
peccato. Non fiant membra tua arma
iniquitatis. Usque tu tibi vires
tuas prestas hic ipsum in quod hic ipsum
quod iam fiunt membra tua arma in-
iquitatis et quando iniquitas in mem-
bris tuis in desideriis illicitis peccato
regnat. Arma non habes quia ar-
ma non habes pars tua caro tua
concupiscit adversus te rebellat ad-
versus te languor iste tyrannus est. Vi-
cit te et tyrannum intra te in-
voca Christum in imperatorem clama sed
quod alii eris dicturus vel quod apud
te ipsum non dicas. Ecce quid tibi
hic exaudies me secundo quod tibi
interim loquar in iniquitas quid habe
cum subiugo eos iniquitatis quid non
agnosces pro tuo redemptore. Dico quod
tibi dicas. Ecce concupiscit caro
mea adversus spiritum meum concupi-
scit ad illicitum sed non consencio. Non
amo non deleto non volo non ago
sed nec ago consencio non solum faris
cum carne non spectro sed nec ipsa mente
seque rebellante consencio repug-
nantem credo luctanti non favio.
Ecce non dominetur in omnibus iniquitas
sed et nec sic gratias age si vicit
ei qui tibi dedit ut vicisti. Noli
tibi arrogare ne perdas quod accepi-
sti cum tempus frustra rogaveris. Quo-
niam deus superbis resistit humilibus
autem dat gratiam. Ergo tu tibi prestas
ut non dominetur tibi omnis iniquitas?
Sed ne a presumpcio tua mala est
[illegible] non dicimus dea non dominetur
in omnibus iniquitas cantavimus
ista hodie an non hic eris quando
omnes dicebamus gressus meos
dirige secundum verbum tuum et non dominetur

mirasti omnibus in iniquitatibus hic autem
cantasti verba ista puto te non
negaturum. Ergo cantasti in ipso
deo et rogasti eum dicens Gressus
meos dirige secundum verbum tuum et non
dominetur mei omnis iniquitas. Si
tibi hic probabas quare mercedem
[illegible] [illegible] parentes quinto
laborantes simul ergo audiamus
dicentem Venite ad me omnes qui
laboratis studiis et [illegible] Eciam
et memorias [illegible] perficiamus gratis
agendo accipiamus [illegible] veni-
amus ad eum qui dicit ad me omnes
qui laboratis. Et tu laboras et ego
laboro eum audiamus ad illud veni-
amus in quo nos cum litigamus ambo
audiamus quia ambo laboramus
quare in quo nos litigamus cum sit
medicus vocante non audiamus
Dum felix infirmitatibus ad se vocat
medicus et libet accurrere egrotus
inde quod dicit vocando veni-
te ad me omnes qui laboratis
ubi laboratis nisi sub peccatis
peccatorum sub iugo male dominacionis i-
niquitatis. Venite ad me omnes qui
laboratis et ego vos reficiam
quia sine me nichil potestis facere
Et nomine vos reficiam Tolli-
te iugum meum super vos et disci-
te a me. Et unde discimus ate no-
vimus te domine in principio erat verbum
verbum deus verbum apud deum omnia
per te facta novimus que videmus
et que non videmus. Et unde discimus
ate non cum verbum tuum mundum
condidisti celum et terram feci-
sti utrumque sub creaturis [illegible]
[illegible] illustrasti. Et unde ate di-
scimus discite quod a me eundem
in principio apud deum [illegible] nos
hac nobis dixisti a me quia mitis
sum quia feci me [illegible] quia feci

mitis sed humilis quia feci semet ipsum
exinanivit formam servi accipiens
in similitudinem hominum factus et habitu in-
ventus ut homo humiliavit semetipsum hic
discite a me humiliavit semetipsum in quo
discite a me quia mitis sum et humilis
corde. Non vos hic de [illegible] quia mitis
de aliquid fuisset non rapinam
arbitratus esse vos equales deo il-
le quippe dixit illa rapina non erat
cum natura in qua erat in patris equalitate
natus et de patre. Et unde cum fecit se
te semetipsum exinanivit formam
servi accipiens in similitudine hominum
factus et habitu inventus ut homo
Ecce quod te dominus factus est homo nos te
nos agnoscere eum fecit homo. Ecce quod
te factus est homo sine peccato et nos
te agnoscere eum peccata ut venias
ad illud quod ait Venite ad me
omnes qui laboratis et onerati estis
et ego reficiam vos. Tollite iugum
meum super vos. Tulisti hic iugum
tulisti semper te hic possessorem [illegible]
te hic [illegible] oracio in quibus illi-
[illegible] dic Gressus meos dirige secundum verbum
tuum. Rege te sub iugo suo et sub
gratia sua ut cum sit tibi grati-
[illegible] leuius et iugum eius suave
tibi amore [illegible] caritati
sane et deus dedit suavem [illegible]
forte vel venisti audiens Venite
ad me hic ipsum [illegible] in tenebris
quia venisti. Et te in quibus veni
ad illud arbitrio meo voluntate mea
quia nemo resistit me quia veni
iugum suum imponit [illegible] suave
quia dat amore gratuita suavem
leve imponit [illegible] ad di-
ligenti et omnia fecit in me. Sed
veni ad eum. Ergo hic supplex quia
venisti tu et hic promisisti. Et unde cum

licet quod non accepisti et tamen novisti
credendo novisti, sed non dum perve-
nisti. Ad hoc in via sumus. Venimus
sed non pervenimus. Et inter dum in
timore et exultacione ei cum treme-
re, ne quod in ista dixisti et operatus
de via iusta timet ne eum arro-
gans tibi quia in venerit ante via
iusta ipsa arrogancia periculosa via
iusta est. Ego inquit veni arbitrio
meo veni voluntate mea veni.
... tumescis ...
... nosse quia et hoc ...
spiritum audi notatum homo ... dic-
it ad me nisi pater qui misit
traxit eum. Conversi ad dominum. (Sermo 13)

Verbi dei altitudo exercet stu-
dium non denegat intellectum.
Si enim clausa essent omnia, ne-
cesse unde revelarentur obscura.
Rursus si omnia tecta essent, non esset
unde alimentum anima perciperet
et robur unde posset ad clau-
sa pulsare. In lectionibus apostolicis sup-
erioribus quas caritati vestre quantum
dominus adiuvare dignatus est expo-
suimus, multum laborem sollicitudinemque
passi sumus. Cum disputabamus nobis
solliciti eramus et pro vobis. Cautum autem
exposuimus, adiuvit et nos dominus
ea que per se difficillima videbantur
sic per nos enodare dignatus est ut
nulla questio remaneret que vestre
mentem ... cum ...
... intellectum et homo
aliquid nimium ... tamen
intelligere ne cogitare quod intellexit
... aut psalmus ... ut
ut bene intelligeret agant vos
autem quia bonum est bene
sentire de vobis ... intellectum
... intellectus in
sicut scriptum est bonus omnibus facientibus

omnium hic cum sustinebit et hodie lecti-
o tantum non habeat diffi-
cultatem quantam habuerunt superiora que
iam ut potuimus adiuvante domino exposi-
ti sumus. Desiderat tamen intencionem
vestram, ne cum conclusio sit propter illa
que dicta sunt in superioribus lectionibus la-
borabam ne forte vestros constituerit
apostolus cum quodam modo periculo
dicendo non cum volo quod ago de-
inde ne lex videretur aut sufficere
posse homini sine libero arbitrio
et tamen si nullum in terra auxilium
divinum porrigeretur, aut etiam frustra
data fuisse crederetur. Dictum est et
quare sit lex data quia et ipsa
in adiutorium data est cum sicut
iam exposuimus et tenere debemus
et vos meminimus et diligentius
vos commendare debemus, data est
ut inveniret se homo non ut morbis
sanaret, sed ut per dilatacionem morbi
crescente medicum quereret. Et quis
est iste medicus nisi qui dixit
salvo et apud sanitatis medicus
sed male habentibus. Qui ergo non con-
fitetur creatorem negat superbus
auctorem. Qui autem negat se
egritudine sua superfluum videt
esse salvatorem. Ergo et in sua
creatione laudemus et propter
verbum quod nobis ... salva-
torem queramus. Et quis non que-
ramus salvatorem ut dicit lege
Paulo. Si enim data esset lex
que posset vivificare omnino ex le-
ge esset iustitia. Si ergo non est da-
ta lex que posset vivificare quare
data est? Audite quare sit
data quia sic etiam in adiu-
torium data est ne te sanum pu-
tares. Si data esset lex que
posset vivificare omnino ex lege

esset iustitia. Et ideo quoniam quae
ergo data est sed conclusit scriptura omnia
sub peccato ut promissio ex fide Ihesu
Christi daretur credentibus. Tunc audis
preassumpta corporalia fuerunt ydonea fuit
materia humana pro libero arbitrio
voluntatis sed etiam inclinata et sana-
ta non est ydonea pro libero arbitrio
sanare se. Unde cum voluntas antequam
venit ut egrotus ad quem medi-
cum non acquirit ad habendum sufficit
et tamen ante in temperantia agens
corporis esse egrotum non sic potest
ab egritudine liberare se quoniam non
potuisset per intemperantiam se in e-
gritudinem precipitare. Tunc medi-
cus etiam sana propter temperantiam
bonum medicum hic facit non esse ne-
cessarium egrotanti. Sed etiam
quod dicitur creator humanae natu-
rae temperantiam propter dignitatem
est quod si in homine medicum propter
morbo suo non dependet sed quia
non sanat. languendo fecerit est
ceciderit infirmus creavit infir-
mos. Eadem infirmus generat in
firmos et etiam in aliis qui nascuntur
infirmis. Deus quod verbum et operatur
forma dei caro verbum unificata deo corpus
anima complendo plenitudinem suam
et per legem suam semper bonos et
malos dando [illegible] est verbum
accipit bonum ut mali et
tamen Deus semper gratius humanum [illegible]
[illegible] quod [illegible] voluit
tamen [illegible] relinquendo sed
misit medicum misit salvato-
rem misit eum qui gratis sana-
ret peccatorem quoniam qui gratis sanaret qui

salvaretur et in morte donaret. Nichil
addi ad ipsum beneficium potest. quod si spem
donat similiter te redimendo et mortem
optimum fecerat habebat. Nisi se divinitate
venisse ad paupertatem et salvat egro-
tos et donat salutem et non aliud
quod semper donat salvator et ad
auxilium languidi. Ipse salvator
est premium salvati. Ergo fides quod
hodie ammoniti est debitores sumus
non carni ut secundum carnem vivamus
ad hoc enim admittimur sanus ad hoc spiritum
dei accepimus ad hoc etiam in labo-
ribus nostris adiutorium cottidianum
postulamus legem nunc minatur non im-
plendo quod [illegible] iubet ut sit
esse subiectum qui sunt sub lege non
sub gratia. Ergo non est lex sed quomodo ea
legitime utatur non timendo est quia
legitime uti lege per legem agno-
scere morbum suum et querere ad sa-
nitatem divinum adiutorium quia
sicut dixi et sepe dicendum est
Sed lex posset vivificare omnino ex
lege esset iustitia nec quereretur sal-
vator nec veniret Christus nec san-
guine suo ovem quereret perditam
Sed et cum de alio loco idem apostolus
clamat si per legem iustitia ergo Christus
gratis mortuus est. Carnem igitur mortificat
tabescere lex quia ad adiutorium conti-
nuum conclusit scriptura omnia sub peccato
ut promissio ex fide Ihesu Christi daretur
credentibus. Itaque lex nunc quidem pe-
dagogus noster erit in Christo Ihesu
Exposita plenitudine rerum de qua
loquor attendite pedagogus
[illegible] non ducat ad Christum sed ad

ingruum sed cum semper bene in iusticiam
eam tenuit sub pedagogo non
erat. Tractatus de hiis apostolus in
alio loco ubi dicit hoc commendat sed
Romanos non sufficit commendat autem
hec assidue commendans fidem cer-
tam quia fide impetrant adiuto-
rium ut impleant legem non per
legem sed vires implendi impetrant
ex fide in ad hoc assidue dico et
commendat ista apostolus propter iudeos
qui de lege gloriabantur et libero arbi-
trio suo legem sufficere arbitrabantur
ac perfecte quia libero arbitrio suo
legem sufficere arbitrabantur igno-
rantes dei iusticiam a deo [illegible]
iusticiam datam a deo et suam volen-
tes statuere et suis viribus imple-
tam non clamantes fide impetratam
iusticie dei sicut dicit non sunt sub-
iecti. Finis enim legis Christus ad
iusticiam omni credenti. Ergo cum
de hiis tractat apponit sibi ecce
quo legi dei quod utilitas legis nunc
prevaricationis gratia posita est hoc
est quod dicit alibi lex subintravit
ut habundaret delictum. Et alibi quod
addidit ubi autem habundavit delic-
tum superhabundavit gratia et enim le-
more consuetudine contempnebatur ad
adiutorium medicine tenent morbi
et quesitum est medicina. Lex ergo
prevaricationis gratia posita est ut vide-
licet [illegible] carnis suis viribus intentum
sibi convinceret et voluntati sine
[illegible] interrogationem ut libero sibi ar-
bitrio prestaret posse ad iusticiam

sufficere quod tunc quod erat in
libertate id est in paradyso cum dicit vides
sicut cum dicit quaerendo posse sed
adiungendo non ad confitendo loco
quod prevaricationis gratia posita est
donec veniret semen cui pro-
missum est disposita in manu
mediatoris. Mediator autem unius
non est deus autem unus est. Quare
est mediator unius non est. Cum
inter duos utrumque mediator est
et unus est deus et mediator
non est unius inter quos dicti-
quendum mediatorem. Quia me-
diator non est unius deus autem
unus est. Denique inter quos
sit mediator ipse apostolus dicit
unus enim deus et unus
mediator dei et hominum homo Christus
Ihesus. Si non esset mediator
non iterum non [illegible]
non iaceret et ergo non poterit
mediatorem quo deus
tibi porrexit brachium suum
et brachium dei tunc [illegible]
tum est [illegible] quod dicit quod
non sumus sub lege sed sub gratia
ergo precium quod quolibet
[illegible] contendit
amat non [illegible] gratia me-
dicina est enim [illegible]
[illegible] in gratia est medicina
Ergo fides accepto adiutorio
porrecto desuper divino auxilio
brachio dei et ipso brachio dei
porrecto nobis in auxilium [illegible]

sco. debitores sumus non carni
ut secundum carnem ambulemus. Ex fide
sine operibus bonis vel operari in
per mysterium fides dilectionis. Ipsa est enim
fidelium fides, nec sicut demonum
fides, quia et demones credunt
et contremiscunt. Illa est quam lauda-
bilis fides, ipsa est vera christiana fides
que per dilectionem operatur. Ut autem
habeamus dilectionem et exercere possimus
hec bona opera, numquid ex
nobis? Non, vobis dico, non possumus. Cari-
tas scriptum sit caritas dei diffu-
sa est in cordibus nostris per spiritum sanctum
qui datus est nobis. Caritas
insuper adeo est donum dei ut deus
nominetur apostolo dicente Iohanne: Deus
caritas est, et qui manet in cari-
tate in deo manet et deus in illo
manet. Ergo fratres debitores
sumus non carni ut secundum carnem
vivamus. Si autem secundum carnem vixe-
ritis moriemini. Non quia caro
malum est, nam et ipsa creatura
dei est et corpore condita est atque
et anima non alia pars dei sed et
illa et alia creatura dei. Ergo
caro non est malum sed secundum car-
nem vivere malum est. Deus summe
bonum est quia summe est qui ait
Ego sum qui sum. Deus quippe summe
bonus est, animus magnum sed non sum-
mum bonum. Cum audis summe bo-
num est, noli putare de deo tantum pre-
dictum sed de patre et filio et spiritu sancto.
Hec enim trinitas unus solus et verus

deus est et summe bonus est. Ista
plane verus est deus. Ut quid de
ipsa trinitate interrogamus? Caveat
[illegible] ne forte eam credideritis
unus est deus putans ipsum esse
patrem, ipsum esse filium, ipsum esse spiritum
sanctum. Non est ita, sed qui pater est in
illa trinitate non est filius, qui
filius est in illa trinitate nec
est pater, qui spiritus sanctus est in illa
trinitate nec filius est nec pater, sed
spiritus patris idem ipse ~~spiritus~~ spiritus
filii ipse est. Enim unus spiritus sanctus
et patris et filii coeternus patri et fi-
lio consubstantialis et coequalis.
Hec tota trinitas unus deus summe
bonus. Anima non ut dixi creatura
est summe bona, non enim summum bonum
sed magnum bonum. Item caro non
summum bonum nec magnum bonum
sed tamen parvum bonum. Anima quidem
magnum bonum sed non summum bonum
vivens in te summum bonum et in
parvum bonum, id est in [illegible] et car-
nem in [illegible] dei super carnem
[illegible] non vivit secundum summum bo-
num vivit sed secundum parvum bonum sed plane
dicit quare non vivit secundum deum
sed vivit secundum carnem debitor est
enim non sed carni ut secundum carnem
vivat. Caro [illegible] secundum ipsam vivere
non ipsa secundum carnem. Ipsa vivat
secundum ipsum quem vivit de ipsa.
Certe [illegible] secundum te vivat
ubi vivit ubi vivit caro tua
de anima tua vivit anima tua de deo
tuo. [illegible] secundum vitam suam
vivit caro cum non est vita sed

anima carnis est vita animal sibi
quod est vita sed deus est anime vita
anima ergo que secundum deum vivere non
cum debito est carni ut secundum carnem
vivat ergo que secundum deum vivere
si secundum se ipsam vivat deficit secundum
carnem vivit et proficit aut ut
nec vivit caro secundum animam sed quod
vivat secundum deum illam sicut secundum
carnem sed secundum se ipsam ut dixi nolu-
erit vivere deum secundum nos quod sit
secundum se ipsam vivere bonum est cum
ut hec nominet et valde salubre sunt
philosophi secularis homines alii putave-
runt non esse beatitudinem nisi secundum carnem
vivere et bonum hominis in voluntate
corporis posuerunt isti philosophi e-
picurei dicti sunt ab epycuro quodam
auctore magistro suo et alii similes
eorum extiterunt aut alii superbi
qui carnem se renuentes et totum pe-
beatitudinis sue in anima sua consti-
tuentes posuerunt summum bonum
in virtute sua vocem psalmi in nobis
audistis pietatis agnovistis
nostis agnoscitis quomodo inveni
sunt in isto psalmo qui confidunt
in virtute sua tales fuerunt philo-
sophi qui stoyci nominati sunt illi
secundum carnem viventes illi secundum animam vi-
ventes nec illi nec isti secundum deum viven-
tes hiis deo cum ad athenis esset ubi isti
philosophorum discipline studio et con-
tencione fervebant venisset apostolus
paulus sicut in actibus apostolorum
legitur ubi nos gaudendo agnoscendo
et recolendo presentem sermonem sicut
ibi scriptum est contulerunt cum illo qui-
dam philosophorum epycureorum et stoy-
corum contulerunt cum illo secundum animam

viventes contulit cum illis secundum deum
vivens dicebat epycurus mihi frui
frui carne bonum est dicebat
stoycus mihi frui mea mente bonum
est dicebat autem apostolus mihi
adherere deo bonum est dicebat
epycurus beatus cuius est in fruc-
tu voluptas carnis eius
dicebat stoycus immo beatus
cuius est in fructu virtus ani-
mi eius dicebat apostolus beatus
cuius est nomen domini spes eius
errat epycurus falsus est enim
vanum est homines cuius in fruc-
tu voluptas est carnis eius
fallitur et stoycus falsus est enim et
animus mendax sed summum bonum esse
hominem cuius in fructu est virtus
anime eius beatus ergo cuius
est nomen domini spes eius et
quia illi vani sunt et insaniunt
et non respexit in vanitates
et in insanias falsas Ergo fideles
dilectores summi non carni ut
secundum carnem viveremus sic epycu-
rei sed et alteri si secundum se ipsam
sibi anime voluerit anima ta-
lis est carne capit de carne
non surgit nisi est cum quemadmodum
inde surgat qui brachium por-
rectum iacenti non tenet sic
cum secundum carnem vixit mortuus
ubi cum deum est quod mihi sit
hoc ubi deum est facit mihi ca-
nt si secundum carnem vixit vivet
et illa morte de quo dicitur in
ecclesiastico tribulit dicit eum tunc qui
hoc potestatem et animam et corpus
perdere in gehennam ignis vel quod

s[ecundu]m carnem vixeritis moriemini si
aut[em] sp[irit]u actiones carnis mor
tificaveritis vivetis Hoc est opus
nostrum in hac vita actiones car
nis sp[irit]u mortificare cottidie
affligere minuere frenare interimere
Cum multa enim proficientes non
delectant que antea delecta
bant eciam delectabat et non ei
consenciebam mortificabam quia
iam non delectat mortificatum est
~~[illegible]~~ talia mortuum fuisset ad
bonum talia mente affligere ad
resistendum fortitudo est cum bona
delectacio sed vivit altera excella
deo non consentit mortificatus eo
cepit animus non delectare morti
ficasti Hec est actio mea hec
est militia mea In hac agone cum
affligimus deo bonum prestatore in isto
agone tuo laboramus deo bonum
adiutore si enim non ipse nos ad
iuvat non dico vincemus sed nec po
terimus pugnare Etiam quod dixi
sset apostolus si autem spiritu actiones
carnis mortificaveritis vivetis
in illas concupiscencias carnis quibus
non consentire laus est magna
quas non habere perfectio est si has
actiones carnis morbidas et
de morte venientes [illegible] spiritu
mortificaveritis vivetis hec et iam
metuendum est ne quisque vires
ad mortificandas actiones car
nis de spiritu suo audeat presumere
Non plenum enim deus spiritus est
sed et tua tua spiritus est et mens
tua spiritus est Et tu dicis mente
servio legi dei carne autem legi
peccati quia spiritus concupiscit ad

versus carnem et caro adversus spiritum
Ergo ne ad carnis actiones
mortificandas de spiritu tuo presumi
as et superbia pereas et tibi superbo
resistat non humili gratiam concedit
Deus enim superbis resistit humilibus
autem dat graciam Ne forte subrepat
ista superbia audi quid sequatur
Cum enim dixisset Si spiritu actiones
carnis mortificaveritis vivetis ne
se extolleret humanus spiritus et
ad hoc opus se ydoneum fingeret
mox subiecit et ait Quotquot
enim spiritu dei aguntur hij
filij sunt dei Quid ergo iam non
liberis arbitrio ubi audisti si spiritu
actiones carnis mortificaveritis vi
vetis dicebam cum eras ecce per
voluntatem meam ecce per liberum arbi
trium meum Cum tales non per liberum
arbitrium nisi ille regat cadis si
regat stabis Ergo quod spiritu tuo
tu audias apostolum dicentem Quot
quot enim spiritu dei aguntur hij
filij sunt dei Tu ergo tu agere
actuosus agi ad actiones carnis
mortificandas eciam tibi prodest
quia non eris expugnans sed stans
stans tamen expugnans eris sine
stante eris ni te filios dei non
eris Quotquot enim spiritu dei aguntur
hij filij dei sunt dei non qui secundum car
nem vivunt suo non qui secundum car
ne spiritum suum vivunt non qui car
nis voluntate ducuntur non qui spiritu
suo aguntur sed quotquot spiritu dei
aguntur hij filij sunt dei dicit uni
us Ergo agimur non agimus
Immo et agis et agis et tamen
bene agis si a bono agis spiritus

enim dei qui te agit agentibus ad-
iutor est ipsum nomen adiutoris
prescribit tibi quia et tu ipse ali-
quid agis. Cognosce quid postulas
cognosce quid confitearis qui
dicis adiutor meus esto ne derelin-
quas me adiutorem utique inuo-
cas deus [illegible] adiuuari si ab eo
nichil agit. Quotquot enim spiritu
dei aguntur hii sunt filii dei non
littera sed spiritu non lege precipiente
comminante promittente sed spiritu exhor-
tante illuminante adiuuante. Scimus
inquit idem apostolus quia diligen-
tibus deum omnia cooperantur in bonum
Si non esses operator non esses co-
operator. Sed hic forte tu negligenter ne
forte dicat spiritus dei si subtrahit
se cooperatio dei et adiutorium dei
spiritus meus hoc faciat. Et si tu
labore et si tu aliqua difficultate
potes tamen implere non potes quomodo
si aliquis dicat credimus quod
peruenimus sed cum aliquo labore co-
si uentum habemus facilius perue-
nimus. Ideo sic est adiutorium dei
non sic est adiutorium quod non sit
adiutorium spiritus dei proprius si de-
fuerit nichil boni agere potes a-
gis quidem illo non adiuuante li-
bera uoluntate sed male. Ad hoc ydo-
nea est uoluntas tua que uocatur
libera et male agendo fit dap-
nabilis ancilla. Etenim dico tibi sine
adiutorio dei nichil agis nichil
boni dico. Nam ad male agen-
dum habes sine adiutorio dei libe-
ram uoluntatem quamquam non est illa
libera a quo enim quis deuictus

est huic et seruus addictus est et
omnis qui facit peccatum seruus est
peccati et si uos filius liberauerit
tunc uere liberi eritis. Quare quicquid hic ac-
cedit sic uos agere uoluntate bona
quia bonitas utique agitur non enim
adiutor est illo si nichil agatur non
enim cooperator est si nichil operamur
bene uos enim facitote agere bona
ut sit uester spiritus adiutor. Credo
si non defuerit nichil boni omnino
agere ualetis non sicut quidam
dicere ceperunt qui cohortata fuit
aliud gratiam confiteri et bis dicam
dum quia uel hic aliud dixerunt
attendendo enim perfice potuit
et addo quod non uerum est pronomine
iam gratie dicunt adiutricem esse
gratiam dei ad facilius faciendum
Ista sunt enim uerba eorum sed hic
inquiunt deus gratiam suam dedit
hominibus ut quod facere iubentur per liberum
arbitrium facilius possint implere
per gratiam uelo facilius remis di-
ficilius pede difficilius tamen et re-
meatur iumento facilius pede di-
fficilius sed tamen pedibus peruenitur
Ideo est sic fugit enim uerus qui
uomicam palpat uomicam fallit
uerus doctor idem quod saluator
ad que uos dicunt molestissimi
pedagogus tu debemus operibus
id est deceptor et palmitum pal-
mitum loquentur non aut sine me
facere quid potestis aliquid facilius
sine non aut sicut uerum sine me
potestis facere aliquid superiore
sine non hoc dixit legite quod
dixit dominus sine me omnino superba colla

sub dixit Ideo hec dicit augustinus
Sic dicit deus timete me nichil po-
testis facere Iam vero tu audistis quod
quicumque spiritu dei aguntur hii sunt filii
dei nolite vos dimittere Nam
cum templum suum sit de nobis
edificat deus quod de lapidibus
qui non habent motum suum leuan-
tur a structore ponuntur non sic sunt
lapides viui Et vos tamquam
lapides viui coedificamini in tem-
plum dei ducimini sed currite et vos
ducimini sed sequimini quia et cum
secuti fueritis magis erit illud quia
sine illo nichil facere potestis
Non enim volentis neque currentis
sed miserentis est dei Forte dici-
tis lex sufficit nobis lex ti-
morem dedit et videte quid habet
sub morte apostolus eo dicit ergo
qui enim spiritu aguntur hii sunt filii
dei quia eo spiritu dei aguntur ca-
ritate aguntur Karitas enim diffu-
sa est in cordibus nostris per spiritum qui
datus est nobis secuti ad mortem
Non enim accepistis spiritum servitutis
iterum in timore et cetera iterum sub
uno tirannide molestissimo peda-
gogo et cetera et iterum sicut in mon-
te syna accepistis spiritum servitutis
dicit ad galathas spiritus servitutis
alius spiritus libertatis Si alius
esset non diceret apostolus iterum Idem
ergo spiritus sed in tabulis lapideis
in timore in tabulis cordis in di-
lectione Iam audiuimus vetus qui
assumpsistis audistis quomodo loquitur
patrum plebem voce signis
sonus in monte terrebat quia

aut lenitas spiritus sanctus id est ipse
digitus dei quinquagesimo die post
immolationem pasche quo modo venit
et igneis linguis super vnumquemque
quod corpora in sederit iam ergo non in
timore sed in dilectione ut omnis
sim sed filii simus Etenim cum ad
huc ideo bene agit quia reponit
timens deum non amat non dum est
inter filios utinam tamen vel pe-
nam timeat Timor seruus est
caritas libera est et ut sic dicam
timor seruus est caritatis dum ne
possideat dyabolus cor tuum precedit
seruus in corde tuo et seruet domine
venture locum fac vel timore
pene si non dum potes amore
iustitie Veni dominus et seruus ascen-
dit quia consummata caritas
foras mittit timorem Non enim
accepistis spiritum servitutis in timore
Clamant testamentum et non vetus
vetera transierunt et ecce nova
sunt facta omnia ante de nouo denique
quid sequitur etenim ergo accepimus
si dicis accepistis spiritum adoptionis
filiorum in quo clamamus abba pater
Clamor iste cordis est non labi-
orum non sonorum intus sonat
auribus dei sonat clauso ore labiis
Si mater susanna ista voce
clamabat Ergo accepistis spiritum ad-
optionis filiorum in quo clamamus
abba pater Cor clamat pater in-
qui es in celis Ergo qui non
cum pater eius sibi uult abba
pater et unde tibi pater abba hebra-
yce pater dicitur Si enim queris quid
sit abba pater et unde multum
apostolus pone ... videbat

lapidem angularem quem reprobaverunt
edificantes et factus est in caput a-
nguli Non sine causa angularem
dicitur nisi quia in consortio recepit
utrosque parietem de diversis venientes
unum circumcisio unde preputium tamquam ex
et in se fecit longe constitutum ab angu-
lo longe constitutum ad angulo prope
et in se fecit utrique prope in angulo unit
in se fecit utrumque Ipse est enim pax nostra
qui fecit utraque unum Ergo unde
circumcisio unde preputium parietum
concordia anguli Istud accepistis
spiritum adoptionis filiorum in quo
clamamus abba pater Et talis nobis
est si pignus tale est non pignus sed
arra dicenda est pignus enim quando
ponitur cum fuerit res ipsa reddi-
ta pignus aufertur arra autem de ipsa
re datur que danda promittitur ut res
quando impleatur quod datum est non mutetur
Unusquisque ergo attendat cor suum
vestro consulimus medullis cordis
et sincera caritate dicat per nomi-
ne querit quanta sit apud caritas
vestra magna cum quia in medi-
ceris vestris vel sit quod bonitati
et latrones crescit crescentibus perfici-
etur perfecta permanebit Nemo enim per-
fecta mergit in penam et appetit
tute venit ad mortem ad hoc
perficitur ut eterna permaneat Unde
enim quod sequitur clamamus abba
pater Ipse spiritus testimonium reddit
spiritui nostro quia sumus filii dei In
spiritus non reddit testimonium spiritui
nostro quia sumus filii dei sed spiritus
dei arra reddit testimonium spiritui ea
re que nobis promissa est Ipse spiritus

reddit testimonium spiritui nostro quia
sumus filii dei Si autem filii
et heredes Non enim in autem filii
hoc est et morimur et heredes hoc est quod
paulo ante dicebam quia ut
dicitur et sanctitate nobis
donat et moriendo in super lege
generi digna Eterne est illa mors
hereditas et non quomodo est
hominis patris hereditas relin-
quet cum filius suus non pos-
sidet cum filiis suis et tamen
magnum sit et fratres ut agi
dispendat quia noluit dare quod
non passat auferre possidet
enim tollere pretium puto quia
possit nichil hoc filius suus di-
mittere heredes dei sic sunt ut
ipse deus sit hereditas nostra
Cum dicit psalmus deus pars hereditatis
mee heredes quidem dei coheredes
nobis est credite quo amplius
gaudeatis heredes quidem dei co-
heredes autem Christi Causa addidimus 1?

Natale sancti Johannis in ecc-
certa que dicenda videb-
bantur ad baptismum parvulorum
ut sermo debitus est et quia
iam plerumque erat et de illis ti-
mendo cogitabam non tamen dic-
ta sunt de tanta questione conta-
in tanto periclo assolliciat diu
debuerunt collectos autem nos
fratres non ipsa sancta iam olim in
ecclesia katholica summa auctoritate
fundata sunt disputationes quorun-
dam que nunc crebescere tamen

animos autem moliuntur hodie
igitur adiuvante domino placuit ut
hinc loqui diem quendam sole-
pnem martiris celebramus si maior
est causa cum fidelibus quia eius
martirum non cum omnes fideles
causa sed non illi martires quia fide-
les videamus igitur quid aberat
quid comparant quid etas moveat.
quo et decipis non tam infelicitatis
quam sanandus cogitate dicimus
concedunt parvulos baptizari
oportere. Non igitur quo est inter nos
et ipsos utrum parvuli baptizandi
sint sed de causa quare bap-
tizandi sint. Hoc igitur quod concedunt
sine ulla tum illis dubitatione
teneamus. Baptizandos esse parvu-
los nemo dubitet quando nec
illi hinc dubitant qui ex parte
aliqua contradicunt. Sed nos di-
cimus eos aliter salutem et vitam eter-
nam non habituros nisi bapti-
zentur in Christo. Illi autem dicunt non
propter salutem non propter vitam eternam
sed propter regnum celorum. Quid sit
hoc dum exponimus ut possimus
parum per attendite. Parvulus inquiunt
etsi non baptizetur merito innocen-
tie eo quod nullum habeat omnino
nec proprium nec originale peccatum
nec ex se nec de Adam tractum
necesse est inquiunt ut habeat salu-
tem et vitam eternam etiam
si non baptizetur. Sed propterea bapti-
zandus est ut intret etiam
in regnum dei hoc est in regnum celorum

B. discernendum est hoc discernendum
est propter illos non propter vos. Sicut eni-
m sunt commoti sunt profunditate
quoniam si ~~regni~~ regi debuerunt
gubernaculo auctoritatis. Etiam cum
dicunt non esse baptizandos salutis
et vite eterne percipiende causa sed
tantum regni celorum a regno dei ba-
ptizandos quod latent sed non propter
vitam eternam sed propter regnum celorum
eternum dei vita eterna habebunt in-
fantes eternam habebunt eterna
peccatum nullum habent et ad damnationem
pertinent non sunt. Ergo est vita
eterna extra regnum celorum. Primum
hic error amputandus est ab ani-
bus extirpandus auribus. Hoc
novum est in ecclesia prius inauditum
esse vitam eternam preter regnum
celorum esse salutem eternam preter
regnum dei. Primo vide frater ne forte
hinc consentire nobis debeas.
Quisquis quis ad regnum dei non
pertinet eum ad damnationem sine
dubio pertinere. Venturus dominus et
iudicaturus de vivis et mortuis
sicut evangelium loquitur duas partes
facturus est dextram et sinistram.
Sinistris dicturus est Ite in ignem
eternum qui paratus est dyabolo et an-
gelis eius. Dextris dicturus est Ve-
nite benedicti patris mei percipi-
te regnum quod vobis paratum est
ab origine mundi. Hinc regnum
nominat hinc cum dyabolo damp-
nationem. Nullus relictus est me-
dius locus ubi ponere queas
infantes. De vivis et mortuis
iudicabitur. Alii erunt ad dextram

alii ad sinistram non nomen aliud
est in quibus medium recede de
medio ne te offendat qui dexteram
capit et tecum amicando recede de
medio sed noli in sinistra. Si ergo
dextera erit et sinistra et nullum
medium locum in evangelio novimus
esse in dextera regnum celorum esse
percipite inquit regnum eternum. alii
non est in sinistra eternum erit in
sinistra? Ite in ignem eternum. In
dextera ad regnum utique eternum
in sinistra in ignem eternum. Etenim
non in dextera procul dubio in sinistra.
Ergo qui non in regno procul dubio
in igne eterno. Certe non potest
esse vitam eternam qui non bap
tisatur non erit in dextera i. non erit
in regno vitam eternam capituli
igne sempiternum et relinque vitam
eternam audi expressius quia non
est aliud regnum quod vita eterna
plus regnum nominant in dex
tera igne eterno in sinistra
una autem sententia ut doceret quod
sit regnum et quod sit ignis eter
nus tunc in quo abibunt iniusti in
combustionem eternam iusti autem in
vitam eternam. Ecce exposuit et
quod sit regnum et quod ignis eter
nus ut quod confiteris parvulos
non futuros in regno fatearis in igne
eterno. regnum enim celorum est vita
eterna et preterea aliud apostolus paulus
eo dicit homines non parvulos non
baptisatos sed scelestos facinoro
sos [illegible] perditos non con
tinent quod erunt in igne eterno quod
sine dubio ibunt si non correxerint

sed tamen erunt. quia in regno non
erunt ut eo indicavit se predi
cerem regni ut indicavit esse con
[illegible] nisi penam ignis eterni
Nolite inquit errare. neque
fornicatores. neque ydolis servi
entes. neque adulteri. neque
molles. neque masculorum con
cubitores. neque fures. neque
avari. neque ebriosi. neque
maledici. neque rapaces re
gnum dei non possidebunt. Non
dixit illi et et illi tales et tales
ignis eterni torquebuntur. sed regnum
dei non possidebunt. Sub certa
dextera non manifestat in sinistra.
Unde autem evadunt ab igne
sempiterno non ob aliud nisi quod te
nent in regno [illegible] Et hec quo
dam sinistre et unde nam non sunt
eterna ablutio testificatio
est his in nomine domini nostri Ihesu
Christi et in spiritu dei nostri. In nomine
domini nostri Ihesu Christi quod omne
aliud nomen sub celo in quo
oporteat salvos fieri oportet
nos in hoc nomine sine hoc
nomine procul dubio non salvus
erit quem sine Christo promittit
parvulis [illegible] dicam quod
cumque salutem promittit sine Christo
nescio utrum ipse salutem habere
possit in Christo [illegible]
abeas [illegible] dicat
los nato in innocentie sed dicat
atque in immunitate ab omni delic
to non salvum [illegible] salutem
eternam eternam sed et regnum dei.
Unde apud nos diffinitio eterni

quod sine baptismo regnum dei non
habituros paruulos ut dimidietis
eis per credita vestra non admittatis
paruulorum sed oppressorum misereri
et daretis eis salutem et vitam eternam
nam preter regnum celorum aliud
beniuolenciores vobis et misericordiores
et ut putatis misericordie totum eis dare
libet et vitam eternam et regnum
celorum istud quomodo suppleuistis
credimus nos aliquid contra cre-
dentissimam auctoritatem racio hu-
mana deliberat profecto operam neg-
ullam vanis arte et assertione qual
hominibus voluntatis vindicandum
iste qui paruulus per nullam nimis
eternam per nullam sicut dicitis
culpam. Hoc est originale peccatum
dare noluit et non baptisatus morie-
bitur solum vitam eternam nec non et
regnum celorum istud bimatur est
sine preiudicio peccatis huius pretextu
scripto et dictum apostoli nos sentencie
sed amonemus vos ut a cruore
aduersariorum recedatis gracie consistit
nostre quibus et dicit paulus
non habens nullum omnino peccatum nec
quod sua mater contraxit nec quidem
tamen primi parentis traxit habebit et
regnum celorum et vitam eternam
contradicere bonitate hominis resiste-
tam vobis qui aliter dimittitis
vos cum dicatis vitam quidem
habebit iste non baptisatus eternam
sed non habebit regnum celorum ille
contra quem et vitam et regnum ce-
lorum eternam cum promouerit reg-
num celorum abripiens innocenti
a quo regnum celorum non accipit

profecto magno bono fraudatur et
est ista iusticia. Dic ergo eternaliter ergo
offendit paruulus non baptisatus
nullam habens culpam nec iniuriam nec
de parte trahitur eternam ergo offendit
deum amissit ut non intret in reg-
num celorum ut semper absorte sorte
ut sit consul aspectare angelorum
videlicet cum tibi misericordes qui
nos et anime vitam dampnatas
eo cum que separas magno ce-
lorum dampnas non eo per suffragium
in consilio inutile vestrum qui consul
aut volunt qui filii sunt in de
lectibus corporis non sunt nec terrenos
non terreni consilio afflixerunt.
Hec autem sola pena est non est
in peccata si anima peccata magna
pena si aut non anima peccata
peior est eterna pena primum
malum est in hominis corde qui
peccatum non querit sororem qui
non desiderat regnum celorum si
non desiderat pena est deprauatio
si aut desiderat pena est deformi-
tas malicia caritate sed si quod vis
qua sit pena et rapida qua ma-
gna est si nulla culpa est hoc
defendo iusticiam dei eternaliter vel
qua pena in fligitur innocenti
in quo nullum inuenitur omnino
peccatum dic gratia istud adversarium
qui paruulis non baptisatis una
est iusticia maior quam in dare volunt
non solum vitam eternam verum et
regnum celorum et unde si potest
sed non resistitur hoc cum te glan-
dolat. Ergo istam quam profun-
dam sentencia et ad omnes fundamenta

damnandum invenis meos non cog-
nosco liber iure et licet exclamare
quod paulus o altitudo diuitiarum
paruulum non baptizatum perire indi-
gnacionem apostoli cum libera sunt
[illegible] in eo dampnacionem. Non
satis [illegible] nemo dignus tam quia
non in nemo [illegible] quia non est
ubi ergo non in bene [illegible] imprimi-
de profundum attende deo [illegible]
[illegible] in finitate non dampnacione
divina auctoritate. Ego possum
exclamare nec me pudet O alti-
tudo diuitiarum sapientie et scientie dei
quam incomprehensibilia sunt iudici-
a eius et investigabiles vie eius
Quis enim cognovit sensum domini
aut quis consiliarius eius fuit
aut quis prior dedit illi et re-
tribuetur ei quoniam ex ipso et per ipsum
et in ipso sunt omnia ipsi gloria in
secula seculorum amen. Ego in fini-
tatem meam [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] sagittas [illegible] [illegible] contra
[illegible] [illegible] [illegible] bellator [illegible]
et fortis ratiocinator [illegible] modo quod
tibi dicit. Puer in nocens paruu-
lus et in animis ab omni peccato et
ipso et originali peccato non solum
vitam eternam habebit sed et regnum
celorum [illegible] est [illegible] [illegible]
nil mali habet quare aliquid bo-
ni non habet [illegible] [illegible] in quibus [illegible]
[illegible] omnia dominus dixit [illegible] be-
[illegible] ergo quia tu [illegible]
[illegible] quia dominus dixit [illegible] plane
[illegible] [illegible] est sicut [illegible] in [illegible]
[illegible] fugis ad auctoritatem apostoli

[illegible] non in [illegible] [illegible]
ad auctoritatem fuge non ibi te
persequar ut modo [illegible] [illegible]
fugientem retraho et amplectar
[illegible] auctoritatem [illegible]
[illegible] simul tenent [illegible] [illegible]
[illegible] quia cum paruulus non bapti-
zatus non intrat in regnum ce-
lorum et tu dicis et ego [illegible] quo
ad [illegible] qui dicit paruulum non
baptizatum intrare in regnum
celorum resistamus ambo et [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
fidei [illegible] cedant autem paruli
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] divina [illegible]
in quibus apostolus [illegible] dei
[illegible] simul dicamus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in quo
[illegible] [illegible] qui nisi non bapti-
zatus paruulus intrare in regnum
celorum [illegible] nisi quis
renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non
intrabit in regnum celorum [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible]
nisi non [illegible] [illegible] est
ille remanet [illegible] [illegible]
et forte [illegible] [illegible] bona [illegible]
[illegible] bona [illegible] [illegible]
quia [illegible] si [illegible] non est
[illegible] [illegible] ergo [illegible]
et tu simul in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nisi quis rena-
tus fuerit ex aqua et spiritu sancto
non intrabit in regnum celorum
ideo in quibus paruulo non bapti-
zato polliceri regnum dei non
possumus [illegible] [illegible] [illegible]

Ecce quare dicto regnum dei non
habebunt. Ecce quare dico. io
baptizandi sunt ut habeant regnum
dei. Ideo in quantum inde etiam propter
que supra diximus, ne forte non
inveniat vitam eternam propter
regnum dei simulatio capta sunt de-
cta de duabus aliis partibus dextera
et sinistra ubi aliud in medio
dedit locum ante sine regno
patrum et hec tangit patrum amorem
illam mediam locum unde habere
infantiam perdulisti paululum ad
ante duxisti eum io te regnum
celorum non baptizatis parvulis
nolle permittere quia sana deo
apta est nisi quis renatus
fuit ex aqua et spiritu, non intra-
bit in regnum celorum. Illo ibi
ad ista tu queret nichodemus
quomodo ista fiunt. Quomodo
renascetur homo. quomodo denuo
nascetur. Cum non potest magistrorum
in ventrem matris et denuo
nasci. quid audierit a domino quod
audierit angelo bono. quid
audierit error civitate. In ter-
ceteri cum audimus quemadmodum
fiat eam similitudinem proponit
et prius nemo ascendit
in celum nisi qui descendit de
celo filius hominis qui est in
celo. In terra erat et in celo se
esse dicebat et quod manens est in
celo filium hominis vel unum
demonstraret in utraque natura
personam et in ea quod dei filius est
equalis patri verbum dei in principio

deus apud deum et in eo quod filius
hominis erat assumens animam huma-
nam et carnem humanam et in du-
tus hominem concipiens ad homines
quia in hoc utrumque non duo christi
sunt nec duo filii dei sed unus per-
sona unus est dei filius idemque
unus christus non alius filius ho-
minis sed dei filius propter unitatem
hominis filius sui carne terrena
autem mortem qui patrum adventum
aut patrum sapimus non possumus
ita mollet distinguere filius dei
in celo et filius hominis in terra
et non sic dividimus et ita divide-
re duas personas inducimus non
ascendit in celum nisi qui
de celo descendit filius hominis
filius quod hominis descendit de
celo. Nomen fit filius hominis
in terra factus est nomine filius h-
ominis hominum factus est et
homo vel in quantum
malo est quia fi-
lius hominis descendit christus
descendit idemque filius hominis
qui filius dei est et est in celo
qui ambulat in terra. In celo erat
quia ubique et idemque christus et
filius dei et filius hominis. In
celo filius hominis propter unitatem
persone in terra filius dei propter carnis
unitate persone. Ecce proclamamus in
celo filium hominis dixi
libus filius in quantum homines
qui est in celo propter unitatem persone
in terra constitutus atque
conspicuus petrus dixit Tu es
christus filius dei vivi. Ergo

dicat intradendum quomodo fiat id
quod ei minime intelligenti incre-
dibile et quasi impossibile videbatur.
Ergo nemo ascendit in celum
nisi qui de celo descendit. Ob-
iciunt qui renascuntur utique ascen-
dunt in celum celorum nemo
prius. Et omnes qui renasc-
untur per graciam dei ascendunt
in celum et nemo ascendit
in celum nisi qui descendit
de celo filius hominis qui est
in celo. Unde hec omnia omnes
qui renascuntur membra ipsius
sunt. Et solus christus de virgi-
ne maria unus est christus cum
corpore suo caput unde est christus
hoc quod dicere voluit nemo
ascendit nisi qui descendit
ille quod ascendit nisi christus.
Si vis ascendere esto in corpore
christi si vis ascendere esto mem-
brum christi. Et enim in uno corpore
multa membra habemus omnia
autem membra corporis cum sint multa
unum est corpus sic et christus
quia caput et corpus est christus.
Et quomodo hoc fiat adhuc
querimus. Latet ergo exaltacio illa
similitudinis carnis peccati non habet
nec originale traxit. Nec semen
ad didit contra voluntatem
carnalis libidinis veniunt nec in-
fuit complexus maritalis de
virginis corpore non assumpsit
voluit sed medicamentum non
assumpsit quod sanaret sed hoc
sanaret curatio ad peccata eo
pertinet dico solus quia sine
peccato carne non erunt membra
eius quorum nullus est sine

peccato carnem noli similitudinem
que sequitur. Et sicut moyses
exaltavit serpentem in heremo ita
exaltari oportet filium hominis ut
qui credit in eum non pereat sed
habeat vitam eternam. Unde tibi non
videbatur peccatores homines posse
fieri membra christi id est illius qui
nullum omnino habet peccatum serpentis
morsu moriebantur ideo crucifigi
christus ut sanguinem fundit christus
in remissione peccatorum quia per
peccatum id est serpentis venenum sicut
exaltavit moyses serpentem in
heremo unde sanaretur qui illo
deserto a serpentibus mordebantur
et illo exaltato attendere iube-
bantur et quicumque attenderet
sanabatur sic oportet exaltari filium
hominis ut omnis qui credit
in eum idem qui attendit ex-
altatum qui non erubescit crucifixum
qui in cruce christi gloriatur non pereat
sed habeat vitam eternam illo pereat
unde credendo in eum unde non
pereat attendendo exaltatum alio
qui prius hic est enim omnis qui
credit in eum non pereat sed habeat
vitam eternam per serpentem primum
invenisti et iubes ut attendat ex-
altatum quod negas hominis serpentis
venenum immo si sanus esse mo-
net te innocencia in vita prima
noli negare totum aliquem vena-
tum de vita prima non sua sed primus
similis noli negare te fore venenum
ut possis medicamentum aliter
non sanaberis. Quid ei dicis ut
credatur hec cum videatur oportere

puncto ad uba aliena sanat
tamē ad fcm̄ alienū volūtar.
Credit in xp̄m ipsum fit in berg
neo ꝛ iudeꝰ credit pro lege te
ꝑphicante ꝑficiente ꝛ plenido q
dam aūs ut sublimema orante
iudeꝰ ꝛ valet / cum ꝛ hec supius
ille ꝑsuadeꝰ conaᵗ quia non val
let obsit accordibꝫ gaudenciū
xpianoꝝ Ergo iudeꝰ ꝛ valet
comparacōne quadā communitat
supius credit in altos quia pᵒ
carnis in altos cum invenit vita
pntis seclo que ꝑtinint in
finitas ꝛ non invenit vitam
futuri seculi que ꝑtinint cari
tas Ergo moyses exaltavit
serpentem in heremo ut omnis a
serpente percussus viueret. exalta
tum ꝛ sanaret. ꝛ deinde primus
accipit morsū ꝯ pntes cū bene-
no Ergo natus ē in carne pcti
fit salutis in xp̄o ꝑ similitudi-
ne carnis pcti misit enim deus
filium suum non in carne pcti ꝯ
sicut scriptū ꝙ scribit in similitu
dine carnis pcti quia nam
de corpore mortali ꝯ deus
originale suscepit in similitudine
carnis pcti ut / quod hec dic
de pcto dampnaret pctm̄ ...
ne ꝛ de pcto pctm̄ ꝛ de serpente
serpentem ꝯ de similitudine quia
in xp̄o nullum pctm̄ ꝯ sola similitu
do carnis pcti ydeo exaltatus ē
serpens ꝯ crux exaltatum ē similitu
do carnis pcti ut sanaret ori
gi pcta quia misit deus filium

suum in similitudine carnis pcti non
i similitudine carnis ꝯ illam non caro ē
ꝯ in similitudine carnis pcti quia
mortalis caro sine ullo omnino
pcto ꝑ similitudinem dampnaret pctm̄ in
in carne ꝑ vbi in iniquitates
vbi iniquitates in xp̄o non sunt
ꝯ mortalis in illo sunt. pctm̄
non suscepit ꝯ penam pcti sus
cepit suscipiendo sine culpa
penam ꝛ culpa sanaret penam
Esse quomodo fiunt ista. ꝙ
admiratus nichodemus dixit quo-
modo ista possunt fieri Sed enim sanari
non quia vicem esse quomodo
fiunt ista fides autem ubi puncto
parvis iam dicens nullo bene-
no sanare sunt / refert eos ad
ꝑpetua. exaltari spiritus sancti aut
non afferens sanandos dicens vo
venatos qui sunt deinde ipse
dicens in eodem sermone admyrabo
domino non audistis quod dixit
eo eadem loca hodie legitur
eam credit in eum non iudicatur
qui autem non credit iam iudi
catus ē Et hec quis medius ho
de medio ꝛ disputacionis ꝛ atte
dicens ut attendis etiam credit
in eum non iudicatur qui autem non
crediderit iam iudicatus ē dic
ꝑmatus ꝛ illam iudicium ꝑ
dampnacionem ꝑ locum ꝙ pauci
most sapiencie testes sunt magis
illo vivo testimonio aptissimo
cum nemo ē qui ꝯ dicat de
ipso eo aget dies qui vi
fecerit in quo in vanum vite
qui male egerit in vanum =

medicum utique medicina qui dispen-
satione ponit et tu aliis medicus
dissere aut crede Christum non
credit salvatorem medicatorem. Alio
loco qui credit in filium habet
vitam eternam quam tu parvulis
promittebas non baptizatis. Qui
credit in filium habet vitam eternam
sed hoc in quantum. Et qui non credit
parvulis credentibus non habet regnum
Dei. Sed vide quod sequitur. Qui
autem incredulus est filio non habet
vitam. sed ira Dei manet super eum.
Ubi ponis parvulos baptiza-
tos. profecto in numero credentium
unde iam ex consuetudine ecclesie antique
canonica fundatissima parvuli ba-
ptizati fideles vocantur et sic de
his querimus utrum infans christianus
est. Respondetur christianus. Cathecumi-
nus an fidelis. Fidelis utique
a fide. fides autem credendo. Inter cre-
dentes igitur baptizatos parvulos
numerabis nec iudicare ullo modo aliter
audebis si non vis esse aperte he-
reticus. Ergo ideo habent vitam
eternam quia qui credit in
filium habet vitam eternam. Noli
eis sine ista fide et sine isto
sacramento huius fidei promittere
vitam eternam. Qui autem in
credulus est filio et qui non cre-
dit in filium non habet vitam sed
ira Dei manet super eum. Nec
dixit veniet super eum. sed manet
super eum respexit originem cum
ait ira Dei manet super eum
Cum respiciens et apostolus dixit

fuimus et nos aliquando nature filii ire
sicut et ceteri. Nature eius nec auctor
deus est. Ideo bona est instituta
natura sed per malam voluntatem corru-
pta viciata est. Idem dicit quod fuit in
adam culpe non nunc nobis propaga-
tis factum est iam nature. Ab hoc
vicio nunc eo quo nascitur homo
non liberat nisi qui natus est sine
vicio. Ab hac carnis peccati non li-
berat nisi ille qui natus est absque
peccato per similitudinem carnis peccati.
Ab hoc veneno serpentis non liberat
nisi exaltatus serpens. Eandem ad
hoc dicit pater nunc hoc est et unum
aliquando acutissimum. quod ab
eis perficitur paululum attendite
eam tempus inquirunt verbis apostoli
dicentis per unum hominem peccatum
in mundum intravit et per peccatum
mors et ita in omnes homines tran-
siit in quo omnes homines peccaverunt
et tunc ubi nescio quibus non
intelligit in quibus verbis nescio
novam quandam expositionem inquirunt
conantur vel dicere et dicere non dicit
hoc ab apostolo quia primus peccavit
adam et qui postea [illegible] peccatum ve-
nerunt illum imitando peccaverunt
hoc quidam aliud quam contra-
tenebras aperte lumine effundit
peccatum per unum in mundum et per peccatum
mors et ita in omnes homines
pertransiit in quo omnes peccaverunt
per imitationem dicis quia primus
peccavit adam. Unde iste prius
non primus peccavit adam. sed primus
peccatorem imitaris diabolum

mine. sed humani generis massam de-
lens. Unde apostolus de origine ve-
nenata non eo posuit verbum nati
sumus non eo quod imitatione sumus
dicit. quidem et predicantis quod sumus
imitatores. filii mei in quo quos
iterum parturio quidem in dicat
imitatores mei estote sicut et ego
ipsam imitationem dicit. impios
nos a dyabolo esse. Illam
constat sicut in katholica fide quod
dyabolus non generavit natura nostram
non condidit. sola in illo seductio
est. precedentes imitatio consequentes.
Denique quomodo deum et dicatur
in quo omnes peccaverunt legitur.
inveniri alicubi. Omnes in dyabolo
peccaverunt. Illud et alio preceden-
te et sequente peccatum. Illud
in illo peccatum quia si propagine
tamen in illo transivit omne
tamen natura eorum tamen in pa-
rentis tamen in radice arbori.
sit venenata et ista arbor ubi
transivit illam quia ad dyabolum spectat
et pervertit peccato et non de semine pec-
catori. Non peccatum origo. Si imita-
tio de illo scriptura loquitur. Ibi
dicitur in qua dyaboli mores imitantur
bonum et imitatio autem semper
sit corporis imitatione. Unde deum
et in illo peccaverunt. Et ideo de
adam dicitur originem propagi-
natione. Si propaginem ipsam in quo
omnes in quo peccaverunt. Nam
si propagatio primus constitutus et adam
qui primus peccavit tamen sit
non in origine ut quod tamen in
longinquo post tam plura

qui tamen adam quoque coepit.
Si omnes peccatores ad adam perti-
nent quia primus peccator.
omnes iusti debuerunt ad abel per-
tinere quia primus iustus. Et item
xpisto quoniam adam da-
peccato et generatio. In xpisto quoniam
peccata et generatio. Unde nemo nos fallat
ingnarum. Quando scriptura audientes et auctoritas
fundatissima est. Fides catholica
fundatissima est. Omnes generatio damnati
nemo liberatur nisi regeneratus. Unde
et alii versutiae illorum immo nos
instructi vide et bene eo de-
cipere et parvulos tenent. Si de peccatore
tenet. Si nati sunt quare non debe-
ptizantur natiui fidelium in remissionem
peccatorum. Univers a peccato iusti nascun-
tur. Unde vide et de baptizato non
iustus nascitur quia non est generat
unde regeneratus et sic unde generatus et
De xpisto deum et mortificatum qui
dem carne vivificatum autem spiritu
et in homine dici potest. Tale
sicut carne vivificatum spiritu. Quod
nascitur de carne caro est. Et renas-
citur ut de iusto iustus nascatur
cum iudeis iustitia et nisi re-
generatio cum non possit attin-
gere deum spiritum. Et tamen ipse intere
dicitur. Si quis non renatus fuerit ex
aqua et spiritu sancto quia non est
tamen et in coaxibus christianis
peccator nascitur de semine iusti. Illo
et deletur mirari. Quare aliquis
nascitur de semine aliene etc
ipse aliam peccatorum iustum non
baptizatum ponere generatum peccatum
non attendens quia de generato peccato

frumentum cum palea nasci sine
qua seminatum. Deinde cum sit in
propagine matrum spiritualis generationis
ut de baptizato baptizatus nascatur
cum videtis de circumciso non nasci cir-
cumcisum carnalis est ista certe
generatio et carnalis est circumcisio et
cum de circumciso non nasci circumcisus
videtur ergo non potest de baptizato nasci
baptizatus quia nemo renascitur
antequam natus. aliud autem quod accusatis
fratrum vestrorum quod acutum non ob-
tundit sensum vestrum. aliud di-
cunt videte quale sit adamum
generant nepotes filios qui non pecca-
verunt. ergo et Christus prodesse de his
et filiis qui non crediderunt videl-
ete quod hoc acutum sit contra
veritatem. audite quanto advenit
veritatem quando cum hoc dicat
nichil aliud dicat nisi Christum non
prodesse non credentibus. hoc est verum
sermo non accipiat quod non
consideravit quia Christus non cre-
dentibus non prodest credentibus prodest.
Sed dic nunc obsecro te pervicax
baptizatus Christus aliquid prodest
an nichil prodest. Si verum est ut di-
cat prodesse, quia inimici male mortui
essent. Forte quidam vellent hic
dicere vel an nominationes corporis
ad hoc videntur compellere. per auctori-
tatem scripture esse nec non dicam
propter hominem obviam. Baptizatus
in fonte baptismi tamquam flumine
perit. Sed cum dixerunt nichil
prodesse Christum baptizatus in fontibus
nichil aliud dicunt quam superfluo
baptizari in fontibus. Vel aut non

superfluo baptizari. quia hic dico
non audiunt prodesse baptizatis infan-
tibus confitentur. Sed prodest bapti-
zatis quibus prodest, credentibus
an non credentibus. Eligant quod vol-
unt. Si dixerint non credentibus, ubi
est ergo quod calumniabantur. quia
Christus non credentibus prodesse non
potest esse in confessionem prodesse in-
fantibus non tamen credentibus. Ad quod
si illos putas ad vitam eternam
non putas ad salutem eternam
Christum regnum celorum accipiendum
utique prodest Christus parvulis baptiza-
tis prodest ergo non baptizatis. sed
absit ut ego dicam non credentes
infantes. Iam superius disputavi
credit in aliis qui peccavit in aliis
dicitur credit et valet et inter fideles
baptizatos computatur. hoc hic aucto-
ritas matris ecclesie hoc fundatus
veritatis obtinet canon. contra hoc
robur contra hunc inexpugnabilem
murum quisquis quis arietat
ipse confringitur. Ergo prodest Christus
aliquibus infantibus baptizatis et sicut ego
dico et sicut nescio tota ecclesia
dicit credentibus prodest fidelibus
prodest. tu quid mihi elige volo qui-
dem ut quod verum est eligas ut
nobiscum dicas quia credentibus
prodest. Sed si dixeris non credentibus
prodest contra te dixisti. si dixeris cre-
dentibus prodest, verum dixisti. Elige
verum contra te dicas quod falsum est
an verum dicas quod verum est. Tu
cum paulo ante dicebas Christum non
credentibus nichil prodesse. nolens
effici quia sit et adam non peccan-
tibus

nichil nocuit quomodo xpo non cre-
dentibus nichil profuit. Etiam nunc
fatearis infantibus non credentibus
baptismum aliquid profuisse corporis et
si credentibus dicas. Nec dicas me-
cum dicas credunt et infantes
unde credunt. Quomodo credunt
fide parentum. Si fide parentum purgantur
peccato parentum polluti sunt. Corpus
mortis in primis parentibus gravavit
eos peccatores spiritus vite in posterioribus
parentibus regenerat eos fideles.
Tu das fidem non credenti et
ego peccatum nichil agenti. Etiam
quem de istis nasci debuerunt quod
dixit apostolus. Alioquin filii vestri in-
mundi essent, nunc autem
sancti sunt. Et quomodo hoc accipis
tamen intelligis de fidelibus na-
tum ita sanctum ut baptizari non
debeat. Tamen libet accipias quod
tam sanctificationem multi enim modi sunt
sanctitatis et multi modi sunt sanctifica-
tionis. Non enim omne quod sanctificatur
ad regnum celorum mittitur. De ista
vero dixit apostolus. Sanctificatur per
verbum dei et orationem. Aliquid quia
ista vero sanctificatio non statim
quos mittitur. [illegible] Dixisti ergo
aliquid esse modum et quasi ve-
stibulum quoddam sanctificationis
quod non sufficiat ad perceptionem sa-
lutis dixisti. Et quod dixisti de-
notum est. Tamen dum eos fi-
lios fidelium curat ad baptismum
nos sic credimus parentes ut pu-
tent eos iam fidelem natum
sed natum cum puer dicatur non renatum

tamen ut moneres quomodo intellig-
as sanctificatos filios fidelium utrum
non quero quia longum est modos
sanctificationis querere. Ubi et illud tamen
habes in fidelibus ubi dicit et uxore
fidelem. Sanctificatus est enim vir in-
fidelis in uxore et sanctificata est mulier
infidelis in fratre. Aliquid quia est
ibi forte modus aliquis sancti-
ficationis ut vir infidelis sanctificetur
in uxore fideli. Non tamen sanctitate
debet accipi quod in regnum ce-
lorum intraturus est et non baptiza-
tus nec regenerandus nec xpo sanguine
redimendus. Et quomodo quod sanctificatur
vir infidelis in uxore et tamen
perit nisi baptizetur, sic filii fi-
delium et si ad quendam modum sancti-
ficati perierint tamen si non fuerint
baptizati. Ergo nos ut paulu-
lum digressus es. Ergo tamen sanctus
Cyprianus qui in manibus suppsi
antiquus est huius fidei quid se-
nserit de baptismo parvulorum
nos quod semper ecclesiam sensisse
monstravit paululum accipite. Post-
quam enim qui isti disserunt et disputa-
tant [illegible] quas impias no-
vitates et nos conantur arguere
quia aliquid novum dicamus de
hoc quod beatus sanctus cyprianus ut in-
telligatur quomodo sit antiquus canoni-
cus et catholicus [illegible] in hiis
verbis que paulo ante citavi. In-
terrogatus utrum infans baptiza-
ri debeat an octavum diem quia
in veteri lege non licebat circumci-
dere infantem nisi octavo die tunc
ipso erat unde nata de die bap-
tizandi

Adam de origine peccati nulla erit
quod pro eo operari se vult nulla erit
quod soluta est operata quod Gratius
cyprianus dixit inter cetera que su-
perius dixi Item quod neminem puerum
ad gratiam consequendam impediendo
esse a lege que iam statuta est neque
spiritualem circumcisionem impedire car-
nalem circumcisionem debere. Sed omnem
omnino admittendum esse ad gratiam
Christi quod et petrus in actibus apostolorum
loquitur et dicit dominus michi dixit
neminem hominem communem dicendum
et inmundum. Ceterum impedire
ad dei consecutionem gratie posset magis
adultos et provectos et maiores
natu possent impedire peccata gravi-
ora prius aut etiam gravissimis
delictoribus et in deum multo ante pec-
cantibus cum postea crediderint remis-
sio peccatorum datur et a baptismo
atque a gratia nemo prohibetur quanto
magis non debet prohiberi infans
qui recens natus nichil peccavit nisi
quod secundum adam carnaliter natus contagium
mortis antique prima nativitate con-
traxit. Qui ad remissionem pecca-
torum accipiendam hoc ipso facilius
accedit quod illi dimittuntur non
propria sed aliena peccata. Videte quo
ad modum de hac re tamen nichil du-
bitans. Solvit illam ubi dubita-
batur. Hoc de fundamento ecclesie sump-
sit ad confirmandum lapidem nuta-
ntem. Imploremus ergo si possumus
a fratribus nostris ne nos insuper
appellent hereticos quod eos talia
disputantes nos appellare possemus
forsitan si vellemus nec tamen appellamus

Sustineat eos mater pia visce-
ribus fovendos portet docendos
ne plangat mortuos. Nimium est
quo progrediuntur multum est. Iam fere
dum est magne paciencie ad hunc fer-
vido abutamur hac paciencia ut
corrigamur. Bonum est ut amici ex-
hortamur non ut inimici litigamus
detrahunt nobis feramus non detrah-
ant canoni veritati non detrahant
ecclesie sancte premissione peccati origi-
nalis parvulorum cottidie laborantium
non contradicant fundata ista res
est. Ferendus est disputator er-
rans in aliis questionibus non diligenter
digestis nondum plena ecclesie au-
ctoritate firmatis ibi ferendus
est error non tamen progredi debet ut et
fundamentum ipsum ecclesie quatere moli-
atur. Non expedit adhuc forte
mira non est reprehendenda paciencia sed
debemus timere ne culpetur neglegentia. Sufficiat caritati vestre hec
ad illos qui nostis illos hec te eo
illis amice fraterne placide amantes
dolentes quicquid potest faciat pietas
quia postea diligenda non erit im-
pietas. Conversi ad dominum [Sermo 14]

Apostolicam lectionem nunc et animo
intendat caritas vestra admi-
nando nos affectu apud dominum in-
ducit ut ea que ille nobis reve-
lare dignatus est ad nos apte atque sa-
lubriter perficere possimus. Ergo cum
legeretur audistis dicere apostolum pa-
ulum Quotquot enim spiritu dei (?)
qui spiritu dei aguntur hii plerosque
ex codicibus hic qui spiritu dei agun-
tur. Quando autem in spirituali (?) peritus
plenius grece hoc sunt qui spiritu dei

sumus sed non ubi quod est manife-
stum est enim utrumque et congruendum
regule auctoritatis quia et spiritu dei
sumus et non carne sed spiritu deo
servimus carne enim servit deo qui a
rebus carnalibus sperat se pla-
cere deo tamquam vero ipsa caro
ad bona opera spiritui subditur spiritu
servimus deo quia carni dominamur
ut spiritus obtemperet deo corpus
enim regit caro autem regitur. Sic
spiritus bene regit si non regitur. Cum
ergo ait: Nos sumus circumcisio
videte quid voluit intelligi in
illa circumcisione que in umbra est
data et significante quia remota
est luce veniente. Cur autem non
dixit nos habemus circumcisionem sed
nos sumus circumcisio. Sic accipite
hoc voluisse apostolum dicere nos
sumus iustitia circumcisio enim iustitia
est magis enim commendat eam de-
dicendo nos esse iustitiam tamquam
dicendo ei nos esse nos ita tamen
ut tamen iustitiam dicat esse iustos in-
telligamus. Non enim illam commuta-
bilis iustitie cuius participes facti
sumus. Sed quemadmodum dicitur magna
ibi inventus est pro multis inventibus
sic dicitur iustitia ut intelligantur
iusti. Audite hoc primum credentes
eodem dicente apostolo ut nos in-
veniamur sumus iustitia non mea sed
dei ab illo accepta non a nobis as-
sumpta in parata non usurpata do-
nata non rapta. Quidam enim
rapina erat esse equalis deo
et quomodo constituit rapina in
venit hominum. Dominus autem no-

ster Iesus Christus cum in forma dei esset
non rapinam arbitratus est esse e-
qualis deo. Cum enim equalitas
dei natura erat rapina non
erat sed tamen semetipsum exinanivit
formam servi accipiens ut nos
essemus iustitia dei in ipso. Bene-
ille paupertate intraret nos
pauperes non essemus. Pauper enim
ille factus est et tamen dives esset ut
illius paupertate sicut scriptum est
nos ditaremur. Divitie illius quod
nos facere sunt cuius paupertas
nos divites facit. Et plus ergo
non tibi negatur circumcisionem sed
exposuit. Luce procedit um-
brarum remoueri. Nos sumus
circumcisio inquit qui spiritu deo ser-
vimus et gloriamur in Christo Iesu
et non in carne fiduciam habentes. Et opposuit
quorundam in carne fidentes ipsi
erant qui de carnis circumcisione
gloriabantur de quibus alio loco
dicit: quorum deus venter est et
gloria in pudendis eorum. Intellige
tu circumcisionem et esto circumcisio.
Intellige et esto intellectus. Enim bo-
nus. Sed omnibus qui faciunt eum
nos uterque fruit. Octavo die
iussus est infans circumcidi et
inde petra quia circumcidimur Christe
erat cultellus enim petrinus cir-
cumcisus est populus. Petra autem
erat Christus. Quare ergo oc-
tavo die quia in hebdomadibus
idem primus qui et octavus com-
pletis ~~...~~ enim septem diebus

reddit ad primum finito septimo. dies
sepultus reddit ad primum diem re-
surrectionis. dum enim resurrectio pro-
misit nobis eternum diem et con-
secrauit nobis dominicum diem et
notauit. dominicus ipse videlicet. appellamus
diem dominicum quia eo die dominus
resurrexit et reddita est petra cir-
cumcidentium qui uoluit dicere nobis
cum simus circumcisio traditus est
et propter delicta nostra. et resurrexit
propter iustificationem nostram. Iustificatio
tua circumcisio tua non est a te. Gratia salui
facti estis per fidem et hoc non ex uobis
sed donum dei est non ex operibus ne
forte dicas promerui ideo accepi
Non putes te promerendo accepisse
sed quia non promereris non accepisses
gratia precessit meritum tuum non
gratia ex merito sed meritum ex gratia
si gratia ex merito emisti non gratis
accepisti pro nichilo inquit saluos
facies illos. Quid est pro nichilo
saluos facies illos. nichil in
eis inuenies unde saluos et tamen
saluas. Gratis das gratis saluas
omnia merita precedit ut dona
tua consequantur merita. propterea gratis
das gratis saluas qui nichil in-
uenis unde saluos et multum in-
uenis unde dampnes. Nos
ergo inquit sumus circumcisio qui spiri-
tui dei seruimus et gloriamur in christo
ihesu etiam gloriam in domino gloriantes
et non in carne fidentes. Et quid
est fidere in carne audite inquit
etiamsi inquit habeam fiduciam
et in carne. Si quis alius in carne
putat se habere fiduciam magis ego

ille rebitiendi inquit ante hoc con-
tempnat quod non habeo eiusdem ma-
gnum est si homo abiectus ple-
be eius ignobilis nobilitatem
contempnat et nunc exhibeat
veram humilitatem. Etiamsi ego inquit
habeam fiduciam et in carne. Ideo
nos inquit docet contempnere quod
videtur ante hoc contempnendum. Si
quis alius in carne putat se habere
fiduciam magis ego. Et audi car-
ne fiduciam circumcisione octaui di-
ei non proselitus non aduena ad populum
dei non maior circumcisus sed a parentibus
natus inducit hoc circumcisionem
octaui diei ex genere israel de tribu
beniamin. hebreus ex hebreis secundum
legem phariseus primum quidem
erant et quasi ad nobilitatem iudaicam
segregati non comparabili plebi ad-
mixti qui dicebantur pharisei. Nam
dicitur hoc nomen quasi segregatorum
interpretari quod in latina lingua
dicitur egregius quasi a grege separatus.
Fuit autem apostolus i. ex genere apostoli et
nam illi qui separati fuerant a tem-
plo remanserant autem ad templum tri-
bus iuda et tribus beniamin tri-
bus in sacerdotibus tribus iuda regia
et tribus beniamin. hoc solum rema-
sit in ierusalem et ad templum dei quod
factum est separatio illa in filiis salomo-
nis non quod leuis attineat quia aut
tribus beniamin inherens iude non
recedens a templo. hebreus ex hebre-
is secundum legem phariseus secundum emulationem
persequens ecclesiam dei. Iustus inuicta sua
commendat quod fuit persecutor secundum emu-
lationem inquit etiam emulationem non
eram in quantum piger inde quasi

erat quod legis mee aemulator vide-
bat impatienter ferebam acriter in-
sequebar. hoc apud iudeos nobi-
litatis. sed apud christum quererit humi-
litatis. Ideo ibi iste paulus hic pa-
ulus. Saulus a saule rege dictus
quia fuit saul noster apud
electio et statim persecutor fit in descri-
bit scriptura. quod super omnes esset
de omnibus qui electus et ut unge-
retur in regem electus fuit sic paulus. sed
factus paulus. paulus enim parvus
ideo paulus modicus. Ergo secundum
emulationem inquit persequens ecclesiam
quod intelligit ~~apud~~ hoc est quod
apud iudeos fuerit qui etiam
christi persequebatur emulatione et di-
cunt paternarum reddit secundum iustitiam
quae in lege est qui fuit sine querela
scilicet ut legitur ... dictos esse
sine querela ambulasse in omnibus
iustificationibus domini zachariam et elyza-
beth. scilicet in omnibus inquit scriptura iusti-
ficationibus domini sine querela Ecce
hoc erat et paulus in quo pau-
lus erat in lege sine querela am-
bulabat et quod in eo fuit sine que-
rela. hoc dicit faciebat magnum
quidam eundem esse putaverunt esse
fieri- sine querela sed iustitiam quae est
in lege esse malum et sic malum et
secundum iustitiam quae in lege est esse sine q-
uerela. Sed aliquis malum et lex est bene
eundem apostolum dicentem Itaque lex
quidem sancta et mandatum sanctum et
iustum et bonum. Si lex sancta et man-
datum sanctum et iustum et bonum ergo iustitia
quae ex lege sancta convenit sine querela
quomodo non potest esse bonum quod potest
non esse sanctum. An forte sanctum non est

(Audiamus apostolum quid dicat. Sunt
que mihi lucra fuerunt haec propter christum detrimenta
esse duxi detrimenta sua dicit et tamen
detrimenta sua comparat quod in iustitia
que est in lege fuit sine querela
Verumptamen in quo et arbitror in-
ter omnia detrimenta esse propter eminen-
tiam christi ihesu domini mei. attende
in quo laudes meas comparo emi-
nentie domini mei aliud christi illud sub-
stantia sanctio secundum comparatio parum est
... propter quem arbitror in quod omnia
non solum detrimenta esse verum etiam ster-
cora existimavi ut christum lucrifa-
ciam. Demonstro inquit comparata et
et secundum iustitiam quae in lege est conversa-
bantur sine querela et hoc in detrimentis
tunc in deputavi in stercoribus computavi
ut christum lucrifacias sed iustitia illa
a christo prohibebat absque eo christo
ne hoc paululum ... potuit dicat
ut iungeret et nos a quo ipse alie-
natus est quam epistolam istam scripsit
nobis non atramento. sed spiritu dei
vivi videtis bonum sit quando quod
difficile intelligere hoc eum constet
legem sanctam esse et mandatum
sanctum et iustum et bonum constet ...
autem catholicos fideles ita ut ne-
mo dissenciat nisi qui non volt
esse catholicus. hanc legem non dicam
nisi adversus deos meos secundum iustitiam iusti-
tiam quae in lege est conversari sine
querela in pedimentum fuisse apostoli
ne veniret ad christum ut eum venisse
ad christum. Nam hac quod fuit secundum iu-
stitiam quae in lege est sine querela
in detrimenta et detrimentum stercora
(putasset

Sequamur et attendamus aliquantulo
ne forte in ipsis verbis apostoli clare-
scat nobis id videre ista inquam
et plura obscuritas detrimenta in
quia credidi hec omnia et stercora
existimavi ut Christum lucrifacerem
Intendite obsecro dampna detri-
menta et stercora ista existimavi
in quibus et iam illud commemoravit quod
fuerim sine querela secundum iusticiam
que in lege est. Existimavi ergo
hec omnia detrimenta et stercora
ut Christum lucrifaciam. Et inveniar
in illo non habens meam iusticiam
que ex lege est. Etenim premisit
intellectum expositionum. Arbitramini
nos tamquam velocis in via cum tar-
dioribus ambulantes volentes ali-
quantum exprimam ne tamen tardior
desperet. Ut Christum inquit lucrifaciam et
inveniar in illo non habens meam
iusticiam que ex lege est. Sed meam
dixit que addidit ex lege. Sed non
ex lege est quomodo tua est. Numquid
tu tibi imposuisti legem. Deus
legem dedit. Deus legem imposuit
Deus legi sine te obtemperare precepit.
Lex si non te docet quemadmodum
vivere debebis quomodo posses habere in-
sticiam sine querela secundum legem. Si secundum
legem habes quomodo dicis non habens
meam iusticiam que ex lege est sed eam
que est per fidem Christi que ex deo est
etiam quare dicam ut pocius inveniet
inclinus qui nos possidet deum
intellectum et effectum. Donabit enim
effectum si donaverit affectum. Hoc est
enim quod volo dicere lege dei propo-
sita est ipsa enim dixit non concupisces.

lege que dei proposita precepta illis
hominibus carnalibus faciebat que
fuit umbra futurorum lege dei propo-
sita quos quos timent et quibus
venis, tamen impleri se posse puta-
vit se fecit quod lex iubet non aman-
do iusticiam sed timendo penam. Fuit
quidem secundum iusticiam que ex lege est homo
sine querela non furatur non adulterat
non dicit falsum testimonium. non facit
homicidium non concupiscit rem pro-
ximi sui potest hoc quod facit
unde timore pene. Quippe qui ti-
more pene non concupiscit prius
quia concupiscit terrore ingesta
armorum nec velorum et cum dentibus
forsitan multitudinis vel obmur-
muratis et iam lupus veniat appreda-
re eam lupus venit lupus redit/ predam
non rapuit non maliciam posuit
Si talis es ad hoc iniustus est quia
iniustus tibi timpus ne torqueris
timendo magnum est penam timere
timens tamen non timet quis latro
quis scelestus quis nequissimus
et hoc amet est metu timore timet et
timore latrones quod latro timet
leges humanas et non facit latrocinium
quia sperat se fallere leges humanas
tu autem leges eius times et eius
penam times que fallere non potes
Nam si fallere non posses quid non
fecisses. Ergo et te cupiditatem tuam
malum non amor tollit sed timor premit
ad ovile venit lupus latratu ca-
num et clamore pastorum. ab ovile re-
dit lupus et lupus ipse. Si lupus in
ovem intrat. Fiat enim et hoc vivus secundum
ipsam est iniusticia. Canis non tua clamat
clamavit deus hec tua. potes timere

penam non amore iustitiam. Ergo
fiebat in ei hoc delectat suas iniqui-
tas. et iustitia non hoc delectat malo
et non delectat bono. delectat omnes.
Sicut dominus dabit benignitatem et terra nostra
dabit fructum suum. ille cui per se delectat
suauitatis. omnia non hoc in sterilitate
habet quia iustitiam contempnit. apostolus
delectatur cum meo fuit dei et delectatus
est contempnit. Audi omnes et estimauit
in arca domini et vilificauit omnia que
pro magno habebat. Sed sunt stipendia
stercora deputata sunt enim erat et
illud quod etiam persequebatur per emula-
tionem paternarum traditionum nec erat
qua suam iustitiam constituebat non
iustitiam dei querebat. Videlicet enim quia
inde persequebatur etiam ecclesiam ergo
dicimus zelo [illegible] ait ipse apostolus quia
gentes que non sectabantur iustitiam
apprehenderunt iustitiam. Sed qua iustitiam?
eam que ex fide est. Gentes autem quia
non sectabantur iustitiam que ex lege est
et quod propriam suam que fit de timore
pene non de amore iustitie quia non
sectabantur iustitiam apprehenderunt iusti-
tiam. Iustitiam autem que ex fide est.
Israel autem in quantum persequens legem
iustitie iustitiam autem non peruenit
et causa quia non ex fide et causa est
quia non ex fide et causa est quia non
ex fide illo sperauit in deum non illa
petiuit ab eo. non credidit in eum
qui iustificat impium. non fuit si-
milis publicano non oculos in terram
deiciens percutiens suum penitenti
et dicens: Deus propitius esto mihi
peccatori. Ergo persequens legem iustitie
in legem non peruenit et causa
quia non ex fide sed quasi ex operibus
offenderunt in lapidem offensionis

Erat unde saulus persequebatur
etiam in lapidem offensionis et of-
fendebat. Christus humilis in terra ia-
cebat. In celis quidem et per se erat.
Veniens ille terrene sua amoretur
a celestibus sed misericorditer Christus
iacet non ipse Saulo clamauit
quid me persequeris. Ergo ille
iacebat quia humilitatem perferebat.
Ille offendebat quia non videbat.
Et tamen hic non videbat. Unde erat
De timore superbie et causa est de
timore superbie. Sed de iustitia sua
Ex lege quidem sed sua et causa est
ex lege. quia in mandatis legis
et causa est suam tamquam de viribus
suis. Et amor deerat amor iustitie
amor caritatis Christi. Et unde illa a-
mor solus possidebat timor
sed caritati veniente locum in corde se-
nabat cum suis et erectus in-
tabundus zelans apud ipsos iudeos
et quod pro emulatione paternarum traditionum
persequebatur etiam eum sibi ve-
nire [illegible] audiuit de superbo
[illegible] cum domino [illegible] Christo [illegible] in celo
sedentis et ad [illegible] humilitate conue-
nientis. Saule in quit Saule quid
me persequeris. Durum est tibi ad-
uersus stimulum calcitrare. mitte po-
tius [illegible] te dimittere. Tu enim necessarius
persecutionibus meis. non quo frangere
calcibus [illegible]. Sed te non dimitto [illegible]
[illegible] et misericorde quod me persequeris
Non enim timeo te ne [illegible]
as me. [illegible] agnoscas me ne
occidas non me sed te. [illegible]
[illegible] et [illegible] erecto
et in [illegible] et [illegible]
tiam et sanabo. Non enim [illegible]
bo et [illegible]. Sed [illegible] et sanabo

perversa te, et dabo tibi me. Vt
prestaret habuit iustitiam suam et quia
erat certe sine querela laudabilis
magnus et gloriosus. Et hec omnia
detrimenta computavit. Deinde credi-
dit stercora deputavit ut in-
veniretur in illo non habens suam iustitiam
que ex lege est sed eam que per fidem
est Christi que est iustitia ex deo. Ille ergo
qui offendebat in lapidem offe-
nsionis. quid dicebat? Dicit apostolus
Israel non invenit. Quare? Quia non ex fide sed tamquam
ex operibus. quia ipsi suam iustitiam
offenderunt in lapidem offensionis
sicut scriptum est. Ecce pono in Sy-
on lapidem offensionis et petram
scandali. et qui crediderit in eum
non confundetur. Qui non crediderit in eum
non habebit suam iustitiam que ex
lege est. Quamvis bona sit lex. sed
implevit ipsam legem non sua
iustitia sed data ex deo. Ita eum non
confundetur. Caritas enim plenitu-
do est legis. Et unde ista caritas
diffusa est in cordibus nostris. Non enim
utique a nobis sed per spiritum sanctum qui datus
est nobis. offenderunt ergo illi in la-
pidem offensionis et petram scan-
dali. Et ait de illis. Fratres bona vo-
luntas quidem cordis mei et de-
precatio ad deum fit pro illis in salutem
Deprecatur apostolus pro non credentibus
ut credant et pro aliis ut converta-
bentur quia nec apud eos sine
dei adiutorio. Deprecatio inquit
ad deum pro illis in salutem. Testimo-
nium enim perhibeo quia zelum dei
habebant quomodo non? zelum habebant
sed non secundum scientiam. Quid est hoc non
secundum scientiam? Ignorantes enim dei iustitiam
et suam volentes constituere. Unde

iste correctus inquit non habens meam
iustitiam. Illi volunt suam constituere.
Ad hunc eos delectat instar concla-
mare. Ego non habeo meam iustitiam sed
eam que per fidem est Christi iustitiam ex
deo. Iustitiam inquit ex deo qui iusti-
ficat impium. Tolle te, tolle merita te-
a te. impedis te. Nam tu te edificare
ruinam edificas. Nisi dominus edifica-
verit domum in vanum laboraverunt qui
edificant eam. Noli ergo velle tuam iusti-
tiam. Certe ex lege est. Certe deus
dedit legem. Et quia iustitia ex lege
est non sit tua. Apostolus Paulus loqui-
tur nominatus iustitiam suam non calumpniemur.
Ecce alium ubi habes apostolum. lege ergo
audi nolo tuam iustitiam. Noli hanc
stercora illa deputare. Apostolus qui
nos sit ex lege eam quia suam. Ig-
norantes enim dei iustitiam et suam
volentes constituere iustitie dei non
sunt subiecti. Noli putare quia
proprius vocaris ideo te non posse of-
fendere in lapidem offensionis. cum
quae detrahis in Christum offendis. Ita enim
est offendere Christum pendentem quam in
celo sedentem. Iustitia sit. Sed ex gratia
dei sit. Ideo tibi sit. Non tua sit. Ca-
vendo tui medium iustitiam vel
accipere non eum capillis nostri pec-
cata de suo vestiuntur. Hanc predicat
apostolus Paulus ad eos qui sunt. Quare
ut in potestate. Plorant ut in petris
credit ut in petris. Etenim invocaverit
nomen domini salvus erit. Numquid
sit dominus ex quo invocavit nomen
dei salvus erit. Si fuerit ei pes
te aut podagra aut aliquo do-
lore corporis. Non fit. Sed salvus erit
iustus erit quia non est opus sanis
medicus sed male habentibus. Expone

cum dixit non veni vocare iustos
sed peccatores. Vide ergo quod sequitur et
inveniar in quo in illo non habens
meam iustitiam que ex lege est sed eius
ex lege tam mea sed ea que est ex fide
Christi que in peccatis adeo que est
ex deo iustitiam in fide ad cognoscen-
dum eum et virtutem resurrectionis eius. Est aliquid
magnum est agnoscere virtutem resurrectionis
Christi hoc putatis magnum quia ceteri
sua resuscitavit. Imparem dixi virtutem
resurrectionis eius. Nonne erit in fine se-
culi et nostra caro. Nonne tamen
corruptibile hoc induet incorrup-
tionem et mortale hoc induet im-
mortalitatem. Nonne quod ipse re-
surrexit a mortuis etiam non mo-
ritur et mors ei ultra non dominabitur
sit et nos mirabilius ut ita dicam
etiam illius caro non vidit corrup-
tionem nostra decoquetur resurget magnum
est quidem quia processit in exemplo
et dedit nobis quod speremus. Sed in
hoc est psalmus iste qui de iustitia lo-
quebatur non sua. Sed illa que ex
deo est et ubi noverunt virtutem resurrectionis
Christi agnoscere ibi iustificationem tuam
Ex illius enim resurrectione iustificamur
tamquam apostolus circumcidimur propter carnalitatem
cepit nos primus circumcisio. Unde
circumcisio apostolus cultra petra Christo
cultro octavo die. Christus non resur-
rexit dominico die. Habe ergo fidem
mei iustificationem et liberamus in quantum
...nemus et angustiamus in quantum mi-
nores sumus et perficiamus in quantum
benefecimus ubi est mors con-
tentio tua ubi est mors aculeus
tuus sed totum ex deo non ex te.

detrimentis illo est ut non convenit
non est ut non velimus sine volun-
tate tua non erit iste iustitia
dei voluntas quidem non est nisi
tua. Iustitia non est nisi dei esse potest
iustitia dei sine voluntate tua
sed in te esse non posse in prevaluta
tam tua damnatio est quod diabolus
iussit lex non facias illud non est
fac hoc atque illud demonstratum est
tibi iustitiam est et peccatum est ubi
cor intellexisti quod facias roga
ut facias si cognoscis virtutem
resurrectionis Christi traditus est enim propter
delicta nostra et resurrexit propter
iustificationem nostram ut iustificet
nos et iustos faciat nos eius
opus dei non solum quia homo es
sed etiam quia iustus es melius
est enim iustum esse quam hominem esse
si hominem te fecit deus et
iustum tu te facias melius ali-
quid facias quam fecit deus sed sine te
fecit deus. Non adhibuisti ali-
quem consensum ut te faceret deus
quomodo consentiebas qui
non eras. Et qui fecit te sine
te non te iustificat sine te.
Ergo fecit nescientem iusti-
ficat volentem. Tamen ipse iu-
stificat ne sit iustitia tua ne
redeas ad stupra ad detrimen-
ta et stercora. In veniar in
illo non habens iustitiam meam
que ex lege est sed iustitiam per
fidem Christi que ex deo est iustitia
ex fide ad cognoscendum eum
et virtutem resurrectionis eius et communicationem

passionum eius et ipsa hora tua
erit communicatio passionum. Sed virtus
tua erit. Quomodo autem est in passi-
onibus Christi passionum si caritas non
dolore vicerunt tot latrones
in tanta fortitudine corporis ut
quidquid corpora solent cruciatus pati
voluerint. Sed nec omnia sua cruciatus
dignati sunt. Ei quod est qui torqueri
potuit deficere non potuit. Inter
cruciatus autem tormenta effusis
lateribus prope quibus amoribus
animam in existimatione
nequissima. Vide quod amabat
facere tamen ista sine magno a-
more non potuit. Sed non sit amator
deus. Deus non amat omnes qui
amant. Ille nescio quid aliud
desiderare potuit. Hoc quod quibus amant
honores suos amant. Filiam in
fiducia amant castitatem stultam
amant quod libere amant multum
amant qui torqueri potuit defi-
cere non potuit. Ei quod est non po-
tuit tanta perficere sine amore
nec tu potes communicare Christi passio-
nibus sine amore. Ex quo quo
amor non sit cupiditas. Sed sit
caritas. Ei cum inquit tradidero
corpus meum ut ardeam, caritatem
autem non habeam, nihil mihi prodest.
Ut prosit tibi communicatio passionum
Christi caritas ~~adsit~~ assit. Vide
tu caritas commendatissima in
sanctitate. Vide tibi caritas dei-
tatis ostendo tu vide sit tua in primum
tropica honorandi diuitiarum. Ei
cum ante sunt caritas dei communica-
bis Christi passionibus et mentibus eius
in quo caritas corona ipse erit

veniens magister. Vide quod tibi honorem
ergo thesaurum istum in vasis fictili-
libus. Sic ipse apostolus. Ut omni
mentia virtutis dei sit et non in
nobis. Ergo vide tibi caritas nisi
quia diffusa est in cordibus nostris per
spiritum sanctum qui datus est nobis. Et ita
ad quod pertinet eo tempore spiritum tuum
accipe spiritum dei. Non te teneat
spiritus tuus nec eum capit. Capiens
spiritus dei angustias patitur in cor-
de tuo. Capit spiritus dei non includi. Con-
cludi spiritum tuum noli te tamen
ei dimitte. Sic hospicio sustinens
patieris angustias ubi manentes
eum non in mentibus. Ubi illi vero
pater, ubi coniux, ubi filii, ubi fa-
milia. Quomodo ago inquies cum non
eo quo inquilabo. Sustine dimitte
spiritum dei dilatabilis non angustabilis.
Dilatasti gressus meos subtus
me. Dic hospiti tuo: Dilatasti quod
gressus meos subtus me. Quomodo ego
non eius angustias patiebar, im-
plesti cellam meam et non me con-
clusisti. Sed angustiam meam cum
eum dedit caritas dei diffusa est
ipsa diffusio latitudine fugit illo
quod timeas angustias. Accipe hos-
pitem istum et non sit hospes quod
dominantibus non eum habebat de-
pendendo. Nemo enim habitat ut debet
sponsus istius non te deserit non ut de-
migret tecum. Illum omnis et dic
illi: Domine deus possede nos. Ergo
ad hoc magis habemus ministrum, quae
condicio est ad cognoscendum eum
et virtute vivimus eius et communicas
passionum eius conformi morti eius

Consepulti enim sumus cum christo
per baptismum in mortem ut quomodo
christus resurrexit a mortuis sic et
nos in novitate vite ambulemus
amore ut lazarus sepeliri ut re-
surgeres. Ecce cum sepultus fueris et
resurrexeris tunc vere erit sincero
cor sapiunt quod dixi. Denique iste
sensus sapere non erit in nobis nisi
dulcedo contemplacionis nos morti-
ficemus si quo occurram in resurrec-
tionem mortuorum. De ista loquebatur
iusticia que est ex fide christi. iusticia
que a deo est et sic tunc comparans
est. Et ideo iusticiam quam dicens
ut inveniar in illo non habens meam
iusticiam que ex lege est sed iusticiam que
ex fide est christi que est ex deo. Dic
modo si quo occurram in resurrectionem mor-
tuorum etiam dixisti si quomodo
occurram. Non quia iam acceperim
aut perfectus sim. Sequor autem
si comprehendam in quo et comprehensus
sum a christo ihesu prevenit me iusticia
spiritus. sequar autem illam et ne
aut sequar mea si non sit mea
si quo occurram non quia iam
acceperim aut perfectus sim. Ecce
est qui non dum acceperat fidem habe-
bat continentiam habebat spem habebat
caritate flagrabat virtutibus o-
perabatur invictissime predicabat o-
mnes persecutiones tollerabat in
omnibus paciens amabat ecclesiam
sollicitudinem omnium ecclesiarum gestans
et tamen non dum acceperat. Non quia
iam acceperim aut perfectus sim
et tamen est qui dicat. Dicat et mi-
remur dicat et stupeamus. Nam
est quod audiamus et tamen dicat
fides aut et tamen est qui dicat. Et tamen
dicit ego me non arbitror apprehen-
disse. Melius michi in me falli. pol-
ut me ipse novit quam nos. Deinde ne-
scio quid mihi desit nescio compassit
Ego memetipsum non arbitror apprehen-
disse. Unum autem hoc non arbitror
me apprehendisse. Multa hec non dico
apprehendi Unum peti a domino hanc
requiram. Unum petisti quid requi-
ris. Ut inhabitem in domo domini om-
nibus diebus vite mee. Ut quid ut con-
templer delectacionem domini ipsum et
Unum quod dicebat apostolus se non
dum apprehendisse et querebat illi dice-
rat nichil non dum perfectus erat ex-
ercitus fides mea ecclesie. Illius
lectionis ubi due sorores domini
susceperunt martha et maria cer-
te recolitis. Martha multo ministerio
occupabatur et occupata erat circa
domum quippe domini hospicio recipiat
et discipulos eius satagebat cum
cura religiosissima. Restat apud
eo nullo paciebatur in mora. Cum
esset occupata circa multum ministerium
maria soror eius sedebat ad pe-
des domini et verbum eius audiebat
Illa in labore ista vacabunda quam
illam videt sedentem et de suis la-
boribus ait amatorem interpellavit dicens
placet inquit domine quod soror mea
deseruit me et tota in ministerio
laboro. Et dominus Martha Martha circa
multa es occupata. Porro unum
est necessarium Maria meliorem partem
elegit que non auferetur ab ea
Tu bona sed ista melior est. Tu lo-
na bona est cum conversari in abstinencia
stetisti sed ista meliorem. Denique quod
tu elegisti transit ministrare esu-
entibus

ministrat sitientibus, ministrat lectu-
los dormituris parat, domum habita-
re volentibus; omnia ista transeunt.
Erit tempus ubi nemo esuriat,
nemo sitiat, nemo dormiat. Er-
go cura tua auferetur a te. Maria
meliorem elegit partem que non
auferetur ab ea. Non auferetur. Con-
templacionem elegit, verbo vivere elegit.
Qualis erit vita de verbo sine
verbo? Moyses ista videbat de verbo si-
ne formate verbo erit vita de verbo al-
lo formante verbo ipso verbo vite.
Similes ei erimus quod videbimus
eum sicuti est. Ipsa erit vita nostra
contemplacio deitatis. Hoc in
seculi huius nocte non possumus.
Mane astabo tibi et contemplabor.
Ergo et iste: me non arbitror appre-
hendisse. Unum autem, unum ergo:
que retro oblitus, in ea que
ante sunt extentus secundum intencionem
sequor. Adhuc sequor ad pal-
mam superne vocationis Dei in Christo
Ihesu. Adhuc sequor, adhuc profi-
cio, adhuc ambulo, adhuc in
via sum, adhuc me extendo,
nondum perveni. Ergo si et tu am-
bulas, si te extendis, si ea que
ventura sunt cogitas, oblivisce pre-
terita. Noli in ea respicere ne ibi
remaneas ubi respexeris. Memen-
tote uxoris Loth. Et nos quot-
quot ergo perfecti hoc sapiamus. Dixerat
non sum perfectus, et dicit quotquot
perfecti hoc sapiamus. Ego me non
arbitror apprehendisse, non quia iam
acceperim aut perfectus sim. Et dicit
quotquot perfecti hoc sapiamus, per-
fectus et non perfectus, perfectus viator, non

non dico perfectus possessor. Et ut no-
veritis quod perfectos viatores dicat quia
iam in via ambulant, perfecti viatores
sunt ut sciant viatores eo dixisse
non habitatores cum possessoribus. Audi
quod sequitur: Quotquot ergo perfecti hoc
sapiamus, et si quid aliter sapitis. Ne
forte subrepat vobis quia vos
estis tamen aut putat sapere et
aliquid eo nisi sit sapere seducit
qui sapere putat aliquid scire nondum
quid ad modum oporteat scire. Ergo
et si quid aliter sapitis, quod Paulus,
id quoque vobis Deus revelabit. Verum-
tamen in quod pervenimus in eo ambulemus
ut revelet nobis Deus et quod aliter sa-
pimus. Sed in quod pervenimus non in eo per-
maneamus sed in eo ambulemus. Videte
quia viatores sumus. Dicitis: quid
est ambulare? Breviter dico: proficere,
ne forte non intelligatis et pigrius
ambuletis. Proficite, fratres mei, discu-
tite vos semper sine dolo, sine adu-
lacione, sine palpacione. Non enim
aliquis est intus cui eru-
bescas et iactes te. Est ibi qui
ei placeat humilitas, ipse te probet.
Proba et te ipsum, et ipse semper tibi
displiceat quod es si vis perveni-
re ad id quod non es. Nam ubi
tibi placuisti ibi remansisti. Si
autem dixeris sufficiat, et peristi. Semper
adde et semper ambula, semper profice. Noli
in via remanere, noli retro redire,
noli deviare. Remanet qui non proficit,
retro redit qui ad ea revolvitur
unde iam recesserat, deviat qui
apostatat. Melius est tibi ut sis
claudus in via quam cursor preter viam.

Conuersi ad dominum | Sermo dominica [?]

Apostolum beatum audiuimus exortantem et confirmantem nos cum dicit. Si deus pro nobis quis contra nos. Pro quibus autem sit deus supponit dicit. Nam quos autem predestinauit illos et vocauit. Et quos autem vocauit illos et iustificauit. quos autem iustificauit illos et glorificauit. Quid ergo dicemus ad hec. Si deus pro nobis quis contra nos. Deus pro nobis ut predestinaret nos. Deus pro nobis ut glorificaret nos. Si deus pro nobis quis contra nos. Predestinauit antequam essemus. vocauit cum auersi essemus. iustificauit cum peccatores essemus. glorificauit cum mortales essemus. Si deus pro nobis quis contra nos predestinatos a deo. vocatos, iustificatos, glorificatos. Qui vult aduersus parare et sepe bellare aduersus deum. Verba sepe audiuimus. Si deus pro nobis quis contra nos. Ille qui deum vincat non ledit nos. Et quis est qui vincat omnipotentem quamuis rebellare nolunt sibi nos. Hoc est quod paulo ante dicitur [?] paulo de celo clamauit. Non tibi expedit contra stimulum calcitrare. Vermis [?] vermat [?] quanto ipse quam calces ad versus stimulum mittit. Nouem in scripturis sunt. In hiis autem quatuor rebus quas commendauit apostolus in figuris que pertineat ad deum pro quibus est deus id est predestinacionem vocacionem iustificacionem glorificacionem. In hiis ergo quatuor rebus considerare debemus quid iam habemus et quid iam expectamus. In hiis enim que iam habemus laudemus deum largitorem. In hiis que nondum habemus teneamus debitorem. Debitor enim factus est non aliquid a nobis accipiendo

sed quia ei placuit promittendo. Aliter enim dicimus homini debes mihi quia dedi tibi et aliter dicimus deo debes mihi quia promisisti. Homini dicis debes mihi quia dedi tibi. Deo [?] peccasset beneficium sed mutuacio non donacio. Deo autem dicis debes mihi quia promisisti mihi cum non dedisti et tamen porrige. Bonitas enim eius qui promisit dabit ne in maliciam fides conuertatur. Qui enim autem fallit malus est. Deus ergo quid dicis. Redde mihi quod dedi. Et quid dedisti. Redde quod tu quod fecisti et quod fecimus bonum sit ab illo habemus. Nichil enim ei dedimus nisi quod ad modicum ista acceperimus debitorem deum mittere nobis dicentem apostolo. Quis enim cognouit sensum domini aut quis consiliarius eius fuit. Et quis prior dedit illi et retribuetur ei. Illo ergo modo possumus exigere dominum nostrum ut dicamus redde quod promisisti. quia fecimus quod iussisti. Et hoc tu fecisti quia laborantes iuuisti. Nemo ergo dicat ideo vocatus sum [?] deus me quia colui deum. Quomodo coluisses si vocatus non fuisses. Si [?] vocauit te deus quia coluisti deum ergo prior dedisti et retribuetur tibi. Sed [?] ista tibi vocem apostolus tollit cum dicit. Et quis prior dedit illi et retribuetur ei. Sed [?] quod vocatus es vel [?] quod predestinatus quando non eras quid deo dedisti quando aliquis nondum non eras. Quid ergo fecit deus quod predestinauit quod non erat. Et ait apostolus qui vocat ea que non sunt tamquam ea que sunt. Si iam [?] predestinaris [?] amplius [?] non vocaueris si iam [?] non iustificaueris si [?] ab [?] non glorificaueris [?]

ergo spero dedit alii et retribuet eorum
corpori et spiritui et in ipsis sunt omnia
quid ergo reddimus ipsi gratias quia
non eramus qui sumus praedestinati.
quia aversi eramus qui vocati sumus
quia peccatores eramus qui sumus iusti-
ficati et agamus deo gratias ne rema-
neamus ingrati perspiciamus autem con-
siderare debemus quatenus rebus quibus
conscientia sumus. quid adhuc ad
inspiciendum perspicimus praedestinati
iam sumus et autem vocati. vocati
sumus qui christiani facti sumus iam
ergo esse habemus iustificati quid ergo
est iustificati. quidam dicit iam hoc
datum habere nos et erit quisquam
qui audeat dicere iustus sum? Di-
co enim hic et iustus sum quid est
peccator non sum. Si audes hoc dicere
occurrit tibi beatus Iohannes Si dixi-
mus quia peccatum non habemus nos
ipsos seducimus et veritas in nobis
non est. Quid ergo nil habemus de iu-
stitia an habemus sed non totam habemus
hoc ergo queramus si enim aliquid
habemus et aliquid non habemus cres-
cat quod habemus et implebitur quod non habe-
mus. Ecce enim baptizati sunt homines
omnia illis peccata dimissa sunt
iustificati sunt a peccatis negare non
possimus. restat tamen lucta cum
carne. restat lucta cum mundo.
restat lucta cum diabolo. Qui autem
luctatur aliquando ferit aliquando feri-
tur aliquando vincit aliquando vincitur
[illegible] destinatione spectat attende
iam si diximus quia peccatum non ha-
bemus nos ipsos seducimus et veritas
in nobis non est. et iterum si diximus
quia iustitiae nihil habemus calum-
niam dona dei mentimur. Si enim

iustitiae nil habemus nec fidem habemus
Si fidem non habemus christiani non sumus
Si enim fidem habemus iam aliquid habemus
iustitiae. Ipsum aliquid vis nosse quan-
tum sit? Iustus ex fide vivit. Iustus
inquam ex fide vivit quia credit quod
non videt. Patres antiqui sancti
discipuli christi qui viderunt non
solum viderunt oculis sed etiam ma-
nibus tractaverunt et tamen dominus fecit nos
beatos fidei. eundem discipulorum su-
orum tractanti palpanti inclamavit
digitos in cicatrices mittenti ex-
clamanti dominus meus et deus meus
ait ipse dominus et deus quia vidi-
sti et credidisti et nos fecit in
[illegible] beati qui non vide-
runt et crediderunt. Nos audivimus
audimus et credimus [illegible] praedicti
sumus et de iustitia nihil habemus
vivit dominus carnaliter ad iudaeos
[illegible] est et non venit ad nos
[illegible] populus quem non
cognovi servivit mihi et in auditu
auris obaudivit mihi. Illos sumus
et de iustitia nihil habemus omnino
habemus [illegible]
ut non perdamus quod habemus. Ergo
christus [illegible] agit in nobis iustifica-
ti sumus. [illegible] iustitia [illegible]
[illegible]
[illegible]
ut unusquisque [illegible] iam in ipsa
iustificatione constitutus [illegible]
[illegible] remissione peccatorum [illegible]
[illegible]
[illegible] ubi
sit [illegible] proficiat et crescat.
Donec consummetur non ut finiatur.

ut perfecta. Incipit homo a fide. Quantum
pertinet ad fidem credere et ad hunc
ista fides distincta ab omnibus spe
tibus ad fidem quod pertinet. Credere et
ut apostolus Jacobus: Et demones
credunt et contremiscunt. Et tamen c-
dis et sine spe venie vel dilatacio-
nis. Et demones credunt
et contremiscunt. Tu es magnus
et dicas Christus filius dei. Hoc dixit
petrus et audivit: Beatus es
Symon Bariona. Hoc dixerunt de-
mones audiente ab immundis spiritibus il-
le beatus dicitur ea quia non revela-
bit tibi caro et sanguis sed pater meus
qui in celis est. Illa vero audierunt
ab immundis spiritibus. Hoc dicunt et reges
[illegible] una vox est. Sub radice
in fragat non florem. Unde dicitur ad
Hebreos: Ne qua radix amaritu-
dinis sursum germinans molestet
et per illam inquinentur multi. Prius
ergo distinguit fidem vivam a fide demo-
num. Unde [illegible] districta demones
hoc dixerunt timendo, petrus amo-
ando. Ad hoc ergo fidei spem etiam
spes enim de aliquo [illegible] bono.
Sperat autem apud deum caritate. De ista
eminencia vero [illegible] dicit apostolus
[illegible] eminenciorem viam vobis demo-
stro. Si linguis hominum loquar et
angelorum, caritatem autem non habe-
am, factus sum velud es sonans aut
cimbalum tinniens. Et [illegible]
enarrat bona. Et sine carita-
te nichil prodest [illegible]
ergo hec spes caritas. Maior autem
horum est caritas [illegible]
distinctio ergo fidem [illegible]

Quos predestinavit vocavit iustificavit. Paulus
apostolus dicit: Neque circumcisio aliquid
valet neque preputium sed fides que
ad hunc apostolus. Ad hoc distinguit quia
demones credunt et contremiscunt.
Ergo ad hoc demones eum cred-
unt et contremiscunt. Quod adhuc
distinguit apostolus et [illegible] fidem
mortuam et distinguit eam [illegible] de ge-
te non stat. Plane distinguit distinct-
e [illegible]. Et fides in quo que
per dilectionem operatur. Unusquisque enim
ergo fides [illegible] in spiritualibus [illegible]
[illegible] pendat se probet si in omnibus
suis sive bonis operibus sive [illegible]
faciat ex caritate non appetatus
retribucionem [illegible] sed promissionem
dei faciet de illo enim quod deus
tibi promittit valet aliquid preter
ipsum deum. Omnia non [illegible] deum
[illegible] promitteret in se ipsum deum. Unde
[illegible] tota terra. Unde sunt omnia
[illegible]. Unde et toto mare et
toto celo. Unde sol, unde
luna [illegible] angelorum
[illegible] creatorem suum ipsum suo
ipsum [illegible] apud deum quando apostolus
[illegible] dicit: Ego
sum panis qui de celo descendi
[illegible] et sicut [illegible]
[illegible] pictura [illegible]
videt mundus multis rebus
pulcherrimis magis [illegible] pulch-
rior est ille qui fecit; fortior
et clarior ille qui fecit [illegible]
or est ille qui fecit [illegible]
ille qui fecit [illegible]
manifestabitur [illegible] fidelibus ergo
que per dilectionem operatur [illegible]

iam premissis ad predestinatos vo-
catos iustificatos quod restat in
nobis fides cum qua per dilectionem operatur
sine spe non potest Nunc autem videmus
iam erit ubi fides dicitur nobis cre-
de non utique videbimus cum contem-
plabimur eum. Dilectissimi filii dei
sumus. et non dum apparuit quod
erimus Nunc non dum apparet in
fides filii dei sumus predestinati
vocati iustificati filii dei sumus et
non dum apparet quod erimus modo ergo
fides nunc apparet quod erimus Scimus
quod cum apparuerit similes ei erimus
tamen quia credidimus non amplius
ergo tamen nondum videbimus cum senti-
te tunc spes erit tibi Spes ita
non est quod est res Etenim ipsa
spes in peregrinacione necessaria est ipsa
est que consolatur in via Viator enim
quod laborat ambulando ideo laborem
tolerat quia pervenire sperat Tol-
le ibi spem perveniendi continuo
franguntur vires ambulandi Ergo
et spes que hic est ad iusticiam pere-
grinacionis nostre pertinet Ipsum apostolum
audi. Adopcionem inquit expecta-
tes in nobis metipsis ingemiscimus
Ad hunc ubi est gemitus iam non
potest dici illa felicitas de qua scrip-
tura dicit transiit labor et gemitus
Ergo adhuc ingemiscimus in
nobis metipsis adopcionem expecta-
tes redempcionem corporis nostri. Ad-
huc ingemiscimus Quare Spe
enim salvi facti sumus Spes autem que
videtur non est spes Quod enim videt quis
quid sperat Si autem quod non videmus spe-
ramus per pacienciam expectamus In
quo hac paciencia martires coronam
tenuerunt Desiderabant que non vide-
bant

et contemnebant que videbant In hac
spe dicebant Quis nos separabit
a caritate Christi tribulacio an angustia
an persecucio an fames an nu-
ditas an gladius Nunc propter
te Et ubi est propter quem quia propter te
mortificamur tota die Propter te Et
ubi est beati qui non viderunt et cre-
diderunt Ecce ubi est ymo est que
fides apud me ipso est Non fallit
nos apostolus qui dicit Christum habi-
tare in cordibus nostris ipse de tue
presenciam non per fidem quamdiu in
via quamdiu in peregrinacione Quam
diu sumus in corpore peregrinamur a
domino per fidem enim ambulamus
non per speciem Ibi hic est fides quod
erit spes Audi quod dicit spes
ut sit deus omnia in omnibus
Quid est omnia quod quicquid hic que-
rebas quicquid hic pro magno habebas
ipse tibi erit quicquid hic volebas
sanitate corporis fragilem incorrup-
tem ipse tibi quicquid hic ambiebas
manducare et bibere ipse tibi erit
et potus quicquid hic volebas sa-
nitate corporis fragilem incorrup-
tem ipse tibi in mortalitate erit
quicquid hic quibus divicias hu-
mane Quid non cum tibi sufficiat si
deus ipse non sufficit Si quod
amabas gloriam honores Deus
tibi erit gloria unde et nos dicimus
gloria mea et exaltans caput
meum Iam erit exaltatum caput
meum Caput enim Christus est Et
omnibus quia caput et tota mem-
bra tua erit Deus omnia in omnibus
Hoc nunc credimus Ergo non speramus
[illegible] tenebimus et vivimus

erit non fides. tunc videmus te-
nebimus et amor eius non erit spes
Caritas quod videmus et speramus
est et tunc non erit sed amamus est-
dendo et non videndo quod habemus
videndo et tenendo. Ergo caritas
non erit. Ideo perfecta erit sicut a-
plius nunc fides. spes. caritas.
tria haec maior autem horum cari-
tas. Habent virtutes et in nobis virtu-
tes secundum illas ad invicem per-
severantes in eo dicamus quis
nos separabit a caritate christi. Dicunt
spe videlicet. tribulatio an angustia
an fames an nuditas an pe-
riculum an gladius. Tamen propter te
mortificabimur tota die deputa-
ti sumus ut oves occisionis.
Et quis sub portat omnes eos
tollat. Sed in hiis omnibus superamus
videlicet propter eum qui dilexit nos
Ergo si deus pro nobis quis contra
nos. Cuius ad ... Sermo 11

Hesterno die de iustificatione
humana que nobis est a deo
deo nunc sermo perductus est iustifi-
cationibus nobis donante illo audi-
entibus nobis et tunc sumus in hac
vita onerati sarcina corrupti-
bilis carnis. non utique sine
peccato. quia si dixerimus quia pec-
catum non habemus nos ipsos sedu-
cimus et veritas in nobis non est
iustificatos tamen nos esse
quodam modo confirmavimus me-
ritorum ex fide. quorum sunt
autem spe. clarum quantum erit
tunc caritate vere. Incipitur
ergo a fide ut promissa ad spem

vita tritum peccato quiescit in perse-
veratione dicit anima mea quam
ante est omne desiderium meum et ge-
mitus meus a te non est absconditus.
In peccato vero nullus exaudi-
tus erit. Sed in laudando exaude-
xaudi multus erit. quia nichil
de est. Ergo hic credit ibi videt quia
spes ibi tenebit quod hic petit ibi
accipit perfectio tamen in hac vita
nulla est. Nec quia sed omnes perve-
nerunt adhuc habet ecclesiastica
disciplina quod fideles noverunt cum
murtes eo loco recitantur ad altare
dei ibi non pro ipsis oratur pro ceteris
autem defunctis quorum recitatur
commemoratio est cum primum oratur tamen
nos debemus orationibus commendare
Beate enim tamen propterea usque ad
sanguinem certamen adhuc in
perfecti et tamen ex parte iustificati
ad hebreos dicit apostolus Nondum enim
usque ad sanguinem pugnastis. Ad-
versus peccatum certantes. Si ergo illi
nondum usque ad sanguinem. procul du-
bio aliqui usque ad sanguinem
certam usque ad sanguinem utique sancti
martires de quibus lectio sancti apostoli mo-
dum audita est. modo. Omne ga-
udium existimate fratres mei cum
in temptationes varias incideritis. Perfectis
enim dicit quam etiam possunt dicere
proba me domine et tempta me
... inquit. quia tribula-
cio pacientiam operatur. pacientia autem pro-
batum opus hoc ... est enim
iustitia. et in hac vivendi ...
sunt profectionem. ... ut ...

iustitie non comparantur omnia que
delectant. Ipse est summus gradus
eorum et quod dixi ut ante omnia
que delectant plus te delectet ipsa
iustitia ut non alia non delectent
sed plus ipsa delectet. Delectant
enim quedam naturaliter infirmitatem nostram
ut cibus et potus delectant e-
surientes atque sitientes. Ut nos
delectat hec lux que celo fundi-
tur sole exorta vel que syderibus
et luna refulget vel que in terra
accenditur luminibus complacentibus tene-
bras oculorum. Delectat canora
vox et suavissima cantilena. De-
lectat odor bonus. Delectant gu-
stum multum quecumque pertinent
ad carnis aliquam voluptatem et
hec sunt que nos delectant in
sensibus corporis aliqua licita, aliqua
illicita sunt. Delectant enim ut dixi
oculos ista magna [illegible]
nature sed delectant oculos etiam
spectacula theatrorum. Hec licita, illa
illicita. Psalmus sacer suaviter
cantatus delectat auditum sed de-
lectant auditum etiam cantica hi-
strionum. Hoc licite, illud illicite. De-
lectant olfactum flores et aromata
et hec dei creatura. Delectant olfactum
et thura aris demoniorum. Hoc
illud illicite. Delectat gustum cibus
non prohibitus, delectant et epule
[illegible] sacrilegorum sacrificiorum.
Hoc licite, illud illicite. Delectant
coniugales amplexus, delectant
etiam meretricum. Hoc licite, illud illicite.

Videtis quod sunt in istis corporis
sensibus licite et illicite delecta-
tiones. Iustitia sic delectet ut vin-
cat etiam licitas delectationes et
delectationi qua licite delectaris
preponas iustitiam. Constitue ante
oculos propter hoc quod dixi exemplum
ceteris. Interroga utrum amet iu-
stitiam. Vides amo. Certe non
vides veritatem. Vide te aliquem
delectant. Non enim amat nisi quod
delectat delectatione in deo. Scriptura
dicit dicens ait iustitia et non
enim tibi fingere debes deum quasi
idolum. In visibilibus similis est
deus et certe in nobis sunt meliora
que sunt invisibilia. Melior est
fides quam caro. Melior est fides
quam aurum. Et melior est fides quam
argentum, quam pecunia, quam predia,
quam familia, quam divitie. Et ista omnia
ista videntur, fides non videtur. Cum ergo
similiorem putabimus deum invisi-
bilibus an in invisibilibus? Propterea
an visibilibus? De visionibus loquar. Hec
duos sponsos unum deforme corpo-
ralium pulcherrimum, sed illud de for-
me fidelem dico uncti que
plus diligis et vides te am-
are in invisibilia. Certe quod qui
plus amat sponsum fidelem licet
corpore deformem quam pulcherrimum in-
fidelem. Elegisti a fide pulchrius
proposuisti utique non sed pulchrio-
rem fidem proposuisti. Contempsisti
enim oculos carnis et erexisti o-
culos cordis. Interrogasti oculos

et que tibi reconciliavit. Ille pulcher est
ille federis depulisti eos corpore
testimonio reprobasti oculos cordis
in sponsum fidelem et non in sponsum in-
fidelem. Illum intuenisti federe tuo
nec illum pulchriorem quem promisisti et
dixisti eum de fide pulcherrimus qui
in fidelitate deformius. Ergo pro his
voluptatibus hec est delectationibus et
iam lectis amanda est iustitia. Ha-
bes enim sensus interiores sicut illi
interiores sensus delectantur delectatione
iustitie. Habes oculos interiores
audis iustitie lumine quod apparet
te est fons vite. In lumine vide-
bimus lumen. De illo lumine dicit
psalmista illumina oculos meos
~~in morte~~ ne unquam obdormiam
in morte. Item si habes aures in-
teriores audies iustitiam. Tales
aures querebat qui dicebat
qui habet aures audiendi audiat. Ha-
bes olfactum interius. Audis apostolum
Christi bonus odor sumus deo in
omni loco. Habes gustum inte-
rius audi gustate et videte quoniam
suavis est dominus. Habes tactum
interius. Unde quod sponsa canit
de sponso. Sinistra eius sub capite
meo et dextera eius amplexa-
bitur me. Exemplum ut certum
dicitur [illegible] sponsus. Vide-
amus fides mea quibus nam sit
in trutina videat quam dominus
sit summum utrum sit delectet iustitia
ut eam ad hoc sensibus corporis
presentibus delectationibus ante po-
nat. Ecce delectat te aurum tuum

oculos tuos delectat metallum
est pulchrius fulgentissimum de-
lectat pulchrius et non maius. Nam si
pulchrius negamus creatori minera
facta. Venit quia temptator et dicit
Tollo tibi aurum nisi dixeris pro me
falsum testimonium. Sicut dixit ad
te tibi. Delectant inter duo delectatio-
nes [illegible] in trutina et quid po-
nes quam te plus delectat aurum
an veritas. Aurum an verum testi-
monium. An hoc lucet et aurum
non lucet. Fides quem in vero
testimonio. Aurum lucet fides
non lucet. Erubesce habes oculos
quos amabis in sponso tuo. Redde
deo eos [illegible] in trutina
cum de duobus sponsis tuis unus de-
formis fidelis. Alio pulchro in-
fideli quem magis diligis. Videbatur
enim iuste et respondebat quam responder-
et fui reddens vite quia non agit
de tempore certe amasti sponsum
fidelem. Sed aures indignius
fidelem. Si te habeat sponsus fidelem et tu
est si te habeat sponsus infidelem
sponso fideli promagno quam promitte-
bas multo diligere sponsum promitte-
bas libertatem eamdem magnam promit-
tebas sponso tuo fideli libertate
temporalem. Nonne videmus multos
serviens non ergo tamen non libe-
ras mendicantes. En quoque bas
ab eo fidem cui promittebas liber-
tatem nec eam servas fidem quam te
promittit eternitate longum est per
singulos corporis sensus percurrere quam
de oculis dixi hoc de ceteris in-
telligere et preponere delectationem ceteris
delectationem mentis carnem comprehendere.

vitam. Delectant alliciat volupta-
tes in ceteris vitam delectat invi-
sibilis pulcritudo casta sancta. Cano-
ra dulcis iusticia ut non adsit
timore cogamus sed cum ad eam
timore cogamus non enim delectat
peccare non debes non timore pe-
ne sed amore iusticie. Unde apostolus
ait Humanum dico propter infirmitatem
carnis vestre. Sicut enim exhibuistis
membra vestra servire inmundicie iniqui-
tatis sic nunc exhibete membra
vestra servire iusticie in sanctificationem
Unde dico humanum dico quia pote-
stis portare dico etiam exhibuistis
membra vestra iniquitati ad flagi-
cia perpetranda timore adducti
estis non delectatione iniquitatis cu-
piditatis. Inducite vos quia et qui-
bus timetis male aliquid vixistis
fortasse etiam peccabatis delectabiliter
in peccatis. Unde timor vos ad in-
citat ad peccandum cum suavitas
peccati inducit suavitas. Ad peccatum
suavitas adducit et ad iusticiam
timor compungit. Probate vos ipsi-
te vos tollit aurum quod minuatur
splendidior est iusticia lucidior contra
non delectat aurum quod ammittitur. Preponde-
ra auro iusticiam delectandi proponenda
est fulgentior clarior est suavior
dulcior est. Iam ergo si quis sit plenus
et in hoc clarius superant audiunt
apostolum dicentem / Humanum dico propter
infirmitatem carnis vestre. Sine dubio
proportionat infirmitati et nostro [illegible]
minus [illegible] dicit compatiant etc.
[illegible] humanum dico quod [illegible] potestis
Exhibuistis membra vestra delicijs
illicitis peccatis suavitate duxistis
ut illa faceretis ducat vos ad iusti-

ciam suavitatis et dulcedo iusticie ini-
quitate quo amastis iniquitatem. Digna
est vobis iusticia que impetret ut ex-
hibeatis illi quod exhibuistis iniqui-
tati. Hoc est humanum dico. Hoc est quod infir-
mitas vestra tollerare ad hec potest
etenim quod respondit apostolus quid
distulit dicere. Quid distulit dicam
si potero apprehendere iusticiam et iniquitatem
[illegible] nec digna est iusticia contra
digna sunt iniquitatis sic amanda
est ista iusticia quo amata est illa ab-
sit ut sit [illegible] sic. Ergo plus
plus amo iniquitate sectantes
ob voluptatem presentem collocat do-
lorem. In iniusticia [illegible] sectantes
delectationem presentia tollerat dolorem
Hoc est plus. Et nescio quis
[illegible] [illegible] adolescens
[illegible] alliciente illos oculos in
[illegible] alicuius amant [illegible]
[illegible]. [illegible] tum late [illegible] enim
amat voluptatem ut plus time-
at dolorem [illegible] querit latere
timet apprehendi ligari adduci in
[illegible] [illegible] torqueri occidi. Hec
cum omnia timendo illa appetitione
suavitatis sue latebras querit
[illegible] absconditum [illegible] ad
[illegible] flagicium suum timet inveniri
[illegible] sed formidat [illegible] et
[illegible] [illegible] suavitate duci. Sed suavit-
as illa non est tanta ut vincat
etiam dolorem timoris [illegible]
Da michi pulcherrimam iusticiam. Da michi
fidei pulchritudinem procedat in
medium. Cadat sed oculis cordis
in spiritu [illegible] amatoribus suis
Iam tibi [illegible] [illegible] nunc [illegible] con-
tempne quoniam te aliquid delectat

contempne prime Ecce contempsisti partem
et illi. Hauriendum est hec in suavitates
mea carnis tue. partem est ut eo tem
pore quo te delectabar eo tem
pore quo te cruciabar. eo tempore
carceres. eo tempore vincula. eo temp
ore carcerem. eo tempore tormenta
eo tempore mortem. Hec monstrant
in nomine grandium amatorem iustitie
mas probate humanum forsitan re
liquias quas preparat iustitie delec
tiones voluptatibus et delectatione
corporis sunt qui autem pro illa pec
dolores mortis quia eo temporaliter pu
tas est aliquis in nobis saltem
cogitemus quod confiteri non audemus
eundem cogitamus. Ubi cogitas quales
oculos adiacent oculis autem ipsi
veri amatores iustitie cum quod
illis diem est omne gaudium ex
istimate fratres mei cum in temptatio
nes varias incideritis scientes
quod probatio fidei vestre patientiam operatur
patientia autem opus perfectum habet. Ex
ad dei potest ut opus perfectum habe
at. amat ardet. fervet. calcat
omnia que delectant et transit ve
nit ad ipsa. horrenda et violenta
nemanaria calcat fugit et transit
Oramus omne quod sibi prime ad
deum coniunctum eius animam suam
amat perdet eam et qui perdiderit
animam suam propter me in vitam eternam
inveniet eam. sic amans
dicit est amator iustitie sic aman
audiens et pulchritudinis amator
in invisibilibus. Et quod dico vobis in
tenebris dicite in lumine et que
in aure auditis super tecta predicate

eundem est que dico vobis in tenebris
dicite in lumine. Et quod dico audi
stis. nec te dicite presumentes et
que in aure audistis super tecta predi
cate. Eundem est in aure auditis in
secreto audistis. quia confiteri et
confiteri ad hoc tunc est eundem
est quod super tecta predicare. Domine
cum corpora sua. Domine in te
nos in te respondet in textu. talia
[illegible] dicunt [illegible] fratres
mei plangite quod estis ut
quod non dum estis esse possitis.
Hoc est quod loquor. Magnum est et
videte magnum bonum esse pro
est optimum est. videte vos audite
videte vos omne datum optimum
et omne donum perfectum desursum est
descendens a patre luminum. apud
quem non est transmutatio nec vicissi
tudinis obumbratio. Unde est quoniam
deum bonum bonum unde est quia nescio
bonum bonus petite et accipie
tis. Et si vos cum sitis mali nostis bona
dare filiis vestris quanto magis
pater vester celestis dabit bona
petentibus se. Examinet se quisque omnis
homo et quicquid boni in se invene
rit quod pertinet ad iustificationem
animam agat gratias illi qui dedit
et agendo gratias illi qui dedit ab
illo petat quod nondum dedit. Non
enim in perficiendo accipiendo perfi
cias et ille in dando deficit [illegible]
libus capaces faciens capacem bon
[illegible] afferens. [illegible] sitiente bibat
plus audivimus [Sermo 187]
Rex legis. corripiente [illegible]
[illegible] humanas libidines et [illegible]
[illegible] contra corpora sua membra

xpi sunt. Tollentes ergo membra
xpi faciam membra meretricis? Absit. Excepta
ergo nostra membra xpi dixit esse
quo xpus caput nostrum est et aliquando
hoc fuerit est ipse caput de quo dicitur
est ipse salvator corporis. Corpus autem
eius ecclesia. Si ergo dominus ihesus
xpus tantummodo animam humanam
naturam suscepisset membra eius non
essent nisi anime tantum. Anima nostra
et corporis suscepit. Ideo et tamen caput
est nobis qui ex anima et corpore con-
stamus profecto illius membra sunt
et corpora nostra. Si ergo unusquisque
turpitudine fornicationis maculat sibi
corpus suum ipso contempnat proprium. Non
nisi contempnat xpm. Illa dicam
facta sit. Sum omnis caro fenum
sed corpus tuum membrum est xpi. Cuius
ibas modo. Quo te tamquam prop-
rietas cupiebas? Porta mecum xpm. Agno-
sce ante xpm. Tollens ergo membra
xpi faciam membra meretricis. Me-
tuo et enim que tibi adulterium consentit
et forte ipsa domina tollit membra
xpi et faciat membra adulterii.
Iam modo in nobis contempnitis dominum
nostrum agnoscitis dominum nostrum et cogno-
scitis. Pensa verum et similis autem de
ille dominus qui servos suos fecit fratres
suos. Sed primum erat servos suos
nisi faceret membra sua. Ista creata
tam dignitas invenit quia tanta
bonitate prestita est non honoratur
sed cum prestare desiderat
quia prestita est contempnitur. Hec
autem corpora nostra dicit ipse apostolus mem-
bra xpi esse propter corpus xpi quod xpus
corporis nostri suscepit. Hec quo corpora
nostra dicit idem apostolus templum esse in

nobis spiritus sancti quem habemus a deo. Propter
corpus xpi corpora nostra membra xpi
sunt. Propter inhabitantem spiritum xpi corpora
nostra sunt templum spiritus sancti. Tuum
honorem contempnis. Xpm cuius
membrum es, an spiritum sanctum cuius templum
es. Ipsam meretricem que tibi consentit
ad malum non audes fortasse intro-
ducere in cubiculum tuum ubi habes
lectum tuum coniugalem. Si quis aliquis
abiectum medium tua et turpem
locum in quo tu turpiter volueris.
Defers ergo honorem in cubiculo uxo-
ris tue et defers templo dei tui.
Illam introducis quam dicas ubi dor-
mis cum coniuge tua et ipse is ad
impudicam eam sit templum dei quare
cubiculum uxoris tue et quocumque
cum ieris. Ihesus videt te qui fecit
te et perditum redemit te et pro amortuo
mortuus est propter te. Tu tamen non cogno-
scis. Si vero ad te oculos non avertat in
ad admirandum sed ad puniendum.
Oculi domini super iustos et aures
eius in preces eorum. Continuo
publicat et punit eos qui sibi
mala faciunt et dabant qui
sibi dicebant faciamus cum me
domus tam turpia facientes dig-
nat attende et audi quod sequitur
enim sed attende cum quocumque
ieris ihesus videt. Vultus autem
domini super facientes mala ut perdat
de terra memoriam eorum. Et de qua
terra nisi de qua dicit spes mea es tu portio
mea in terra viventium. Forte enim
malus unusquisque adulter in pu-
dicitie fornicarius gaudet quia
facit et perfecit in quo libido in-
tempestiva. Et dicat aquam sed certe

vim est Vultus autem domini super facien-
tes mala ut perdat de terra me-
moriam eorum. Ecce ego senui qui
ab ineunte etate usque ad hodier-
num diem tanta commisi multos
castos ante me sepelivi mul-
torum castorum funera innumera ad
sepulchra ipse deduxi. Impudicus
impudicior super vixi eternum est
quod dicitur Vultus autem domini super faci-
entes mala ut perdat de terra me-
moriam eorum. Est alia terra ubi
non est impudicus. De alia terra in
regno dei dicitur. Nolite errare neque
fornicatores neque ydolis servien-
tes neque adulteri neque molles
neque masculorum concubitores neque
fures neque avari neque ebriosi
neque maledici regnum dei pos-
sidebunt. Hoc est ut perdat de terra
memoriam eorum. Multi enim mala
committentes spem sibi ponunt prop-
ter eos qui perdite viventes spem
ponunt in regno dei quo non atte-
ssuri sunt. Deum est perdit de terra
memoriam eorum. Erit enim alia
nova terra nova quam iusti in-
habitabunt. Ubi mali ubi impii ibi
nequissimi habitare non poterunt. Ela-
gat non qui talis est ubi desiderat
habitare eo tempore est ut possit
mutari. Due quippe habitationes
sunt. Una in igne eterno alia in
regno eterno. Puta quod in igne eter-
no alter ille alter ille torquebuntur
ibi erunt tamen ubi omnes cruci-
abuntur. Minus alius plus alius quia tolle-
rabilius erit Sodome in die iu-
dicii quam alteri civitati et quedam
tormenta maior terra facies verum

periculum que eum fecimus. Facimus
eum filium gehenne duplo quam sunt
ipsi. Puto quia alii duplo alii
simplo. Puto quia alius plus
alius minus. Sed nunc quero regis ubi
tibi eligas locum et invenies ibi
mitiora tormenta sunt peiora sunt
sunt que formidabis. Iusto semper
cogitabas quo tremebas sit quasi
calumpnie ne mittaris in ardentem
tu ipse cavit te male vivis ut
mittaris in igne que tremuisti co-
turbaris pallescis. Ad extremum trib-
ulationem iudice desideras ad pedes eius
volutaris et moveris quam libera
me eternum agit erit in tribulationem
pia. Et quid tibi futurum est? Dic
conatur. Domine mitte in ardentem
in specie mei libera me. Et quo ti-
meri carcer quo timebis cum pro-
et non timeris gehenne compositio-
posterius quod auget calamitas
ssima semper atrocior et usque
ad mortem semper quod bonum videre
homo nec morte nec attendat. De-
lex omnis clamat admonenda
remota implorabat subveniente
enim propter animam suam intendit esse
quid ut hinc timori admittit
de in gaudium faciendum quam fieri
potest a quo potest. Semper ego intra-
re nolo pertinacem et ista no-
vi me mea misera conmoventem.
quo dicitur erit propter animam facilis hic
ego tendens. Ego quidem terra pro
carne tua animam tu terre pro
animam tuam et ut noveris quia
pro corpus tuum timeo non pro animam
tuam melius videbis respondit vera
dicentes quod te timore falso immutari

Ipse enim dicit Nolite timere eos qui
corpus occidunt. animam non possunt oc-
cidere. Certe propter animam tuam monu-
it te. Ecce quem times o-
sub tuis comminacionibus persequentis n(on)
potest occidere animam tuam. Ab illo
occidi non potest a te potest. non lan-
cea sed lingua iniquitas que te
percutit finit hac vita. Si autem
quod mentiri occidit animam. Ex corpus
quo que nichil hec homines timent
conueniat que timere deberent. Ti-
ment enim carcerem et non timent
gehennam. timent carnales tor-
tores et non timent infernales an-
gelos. timent eculeum et patibulum et
non timent penas ignis eterni.
Postremo timent ad modicum
interitum mori. Ille qui te occisu-
rus est quem times quem exhorrescis
quem fugis. ad cuius timorem non sinis
sompnum dormire. et sompnum in sompnis si
inde tu dormieris comparet
quid est facturus tibi. Exclusurus
de carne tua animam tuam demittat
tua exclusa quo vadit. Numquid
potest aliter carne tua occidere
nisi inde excludat animam tuam
per quam vivit caro tua. Putatis quoniam
per animam tuam caro vivit et quamdiu
presens est in carne tua presens est anima
tua. necesse est ut vivat caro tua.
Ille autem qui tuam mortem querit
tollit de carne tua vitam animam
qua vivit caro tua. Putas non est
aliqua vita qua vivit ipsa anima
tua. Est autem vita quedam qua vivit
caro tua putas nulla est qua
vivit anima tua. Sicut quomodo ca-
ro tua vitam animam qua vivit ca-
ro tua. sic et ipsa anima tua vel habeat

aliquam vitam suam et quo caro non
moritur deserit anima vitam suam.
sic et anima qui moritur deserit a-
liquam vitam suam. Si ergo invenimus que
sit hec vita non corporis tui. quod
est anima tua. Sed vita ante corporis
tui. hec est vita anime tue. si inve-
nerimus eam respice mortem quam
times ne de carne eiciatur anima tua.
puto quam plus debes timere illam
mortem ne vita tua anime pereat de anima
tua. Breviter ergo dicam. Et quis velle
tenere. Vita corporis anima est. vita
anime deus est. Spiritus dei habitat in
anima per illam in corpore et ut cor-
pora nostra in templo sunt spiritus
sancti quem habemus a deo. Venit enim spiritus
ad animam nostram quia caritas di-
ffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum
qui datus est nobis. Et totum possi-
det qui principalem tenet hominis
principalis principia illud quod melius est.
Tenet deus quod melius est in te. cor
tuum mentem tuam animam tuam perfec-
to meliore possidet et inferiorem
quod est corpus tuum [illegible]
[illegible] mortem faciat si spiri-
tum excludat de carne animam tuam
quia tua non excludat a se vitam
suam. Si vero plangis et putas te
inpassibilem dices inimico tuo. mali
[illegible] parce [illegible] non
dicit dominus [illegible] tue pla-
[illegible] tua forte dicat.
roga illum ne feriat non dimit-
to te. si eum percusserit [illegible]
non possum roga si vis ut non
te dimittat [illegible] tibi dicit si vis
ut non te dimittat [illegible] ipse [illegible]
[illegible] qui loquentes [illegible]

peruenerit ceterum tu fert fugies. tu
contemptus. tu ingratus iacet terra in
terra. ubi erit quod amauit terra quod
flatu dei tibi datum est ubi erit
ei. non efflauit uitam suam .i. deum
suum. in illo erit quod non perdidit.
in illo erit quem ipse non corrumpit
ei autem tempus in firmitati
anime tue dicenti tibi feceris et di-
mitto te. non times deum dicentem
tibi. peccas et dimitto te. de timo-
re uano. timorem talem capiant.
Timor uanus est cum homo ti-
mendo amittit temporalia quecumque
ingratiam eorum et ingratiare temporaneam
uoluerunt propter difficultatem quod non potest in-
ffic. uanus est iste timor homi-
et tamen est et uehemens et ter-
ribilis et non potest sumere metropan-
di sunt ob ingaudi. sunt pla-
gendi. sunt lugendi. homines time-
tis mori et nichil aliud age-
tis. quamuis nisi mori eternaliter
non agunt non mori eternaliter
idem agunt non efficiunt ut
moriantur potest aut aliquid quod
efficiat ut nunquam moriantur. nul-
lo modo. proterues quantumcumque agentis
quantumcumque in uigilantis. quocumque
fugeris. quecumque munimenta que-
sieris quibuscumque diuitiis te re-
dimeris quibuslibet calliditatibus
hostem fefelleris. non fallit fe-
brem nichil enim aliud agis
ut non cito ab hoste moriaris
nisi ut serius aliquando a fe-
bre moriaris. Scelus quod agas
ut nunquam moriaris si times mor-
tem ama uitam. uita tua deus est

uita tua Christus est et uita spiritus sanctus
est Nolo illi placere agendo ma-
le templum immundum non ingreditur.
templum fordissimum non ingreditur.
Sed geme ad illum ut mundet te
locum. geme ad illum ut edifi-
cet templum sibi. quod tu destru-
xisti ipse construat quod tu conta-
minasti ipse reformet. quod di-
cisti ipse erigat. Clama ad deum.
clama intus. clama ubi au-
dit. cum timore correxit
et mala timeas tempus non qualis
cruciatus sed etiam agnus supplicia
si non adulteres non sunt. sunt enim
loquebantur propter apostolum qui dixit
corpora uestra membra christi sunt
Deus quoniam non adultera et non agnus
quia times ardes magnae etiam
non deum laudemus ob non quid
dolendum ut ante. sed ad non la-
udandum. Eamus enim magnum est
timere penam magnum est sed am-
are iustitiam. Interrogo te carnale
mo te Tu inspice interroga-
tionem meam fornicationem faceret de
te ipso interrogationem silentium dico
enim tibi libidinem uiuitis locus co-
ram tibi feruentissima que non committis
fornicationem. quare non committis
adulterium Et uidebis quia ti-
mes gehennam. times supplicium
ignis eterni. times incendium
times societatem diaboli. ne
puniar ab illo cum illo ardeam
eternum diuturne supplicium male tim-
es Eunomio tibi dicebam de ad-
uersario. quia querebat corpus tuum
stimulis ibi enim tecum dicebam iuste

timeas securum te faciet dominus tuus
dixit nolite timere eos qui corpus
occidunt. modo tu dicis minus
gehennam times ut dicis timeo.
metuendo gehennam times ergo dam-
num suum male times bene times
non audeo quod quidem ipse dominus
ablato timore subiecit timorem
et ait ubi dixit. nolite timere
eos qui corpus occidunt et po-
stea non habent quid faciant. sed eum
timete qui habet potestatem et animam
et corpus mittere in gehennam ignis
Ita dico vobis hunc timete. Ecce
quo dominus timorem incussit et ve-
hementer incussit et repetendo
verbum comminationis ingeminavit.
Numquid ergo male times. ita
non dicam plane time nihil melius
times. nihil est quod magis est timendum
debes. Sed interrogo te si non te
videret deus quando faceres ne quisquam
te convinceret te iudicio illius
faceres. Etiam te vide. Non enim pater
ad ubera anima mea ostendere
aspice corpus faceres si faceres
quo poenas times castitatem
non dei sed supplicii times fer-
vidus est mali non dei delectatio
boni. Sed time tamen ut ista for-
mido custodiat te ut perducat ad
dilectionem. timor enim iste quo ge-
hennam times et non male facis
continet te et si volentem peccare
animum interiorem non sinit. est quidam
custos timor quasi pedagogus
legis littera est minans non dei gratia
iuvans custodit tamen timor iste
dum non facis timendo et venit cari-
tas intrat in cor tuum et quantum illa
intrat tantum timor exit. Timor

enim id agebat ne faceres. caritas
hoc ut nec velis facere. et iam si im-
pune posses admittere. Dixi quod
timeatis dixi quid expetatis. Sed
tamen caritate intret caritas ad-
mittente illam timor peccare
admittere amorem verum vincente
illam ut dicam ea ipsam intrante in-
cipit timor exire. Quanto plus in-
traverit tanto minor erit. Quando
perfecta caritas fuerit mittit timo-
rem. Intrat quae foras pellit
timorem. Non autem intrat et ipsa in-
comitata habet secum suum timorem
quem autem docuit ipsa sed alium castum
permanentem in seculum seculi. Ser-
vilis timor quo times cum dya-
bolo ardere. timor castus est quo times
deo displicere. Consideramus homo
apud homines affectus. Timet
servus offendere dominum ne flagellatus
suum ne iubeat caedi verberari iubeat
eum in compedes mitti iubeat car-
cere includi. iubeat eum pistrino
conteri. Hoc timens servus non peccat
sed quod sensit absentes oculos
domini sui et habuit testem a quo
possit convinci fecit et ideo fecit
quia poenam timebat non iustitiam
diligebat. Vir autem bonus vir
iustus ho liber. nam solus iustus
est liber. omnis enim qui facit
peccatum servus est peccati. delectatur
ipsa iustitia et si posset sine te-
ste peccare et testem non formidat
eum dum et si possit audire deum dica-
tem sibi. videbo te cum peccas non
te damnabo. sed displicebis mihi.
nolens displicere oculis tantis

non formidolosi iudicat timere ne
dampnetur ne puniatur ne cruciet-
ur ne offendat gaudium paternum
ne displiceat oculis amantis
Si autem amat corpus amatricis sue
dum sentit non facit quod displiceat
amanti se lubricos et inhonestos
amores attendite si quis amore
femine captus est nequaquam vestit se
aliter quam illi placet. vestit se quam
ornate sive placet aut ornat se
aliter quam illi placeret si illa dixerit
nolle te habere tecum barbam non habebis
presumens illi dicat. in kalendis ad
eligit tempus quod displiceat. imo illa
tunc displiceat disponatur et illa in
tercium mensura inquit cortices ad
habitum. hoc solum ubi timetur. non te
videbo. hoc solum ubi contremiscit.
faciem meam non videbis. Si hoc in
pudica dicit et tacet. deus dicit et clamat
tacet et ante plurimum. Si si amamus
Si autem non amamus non videbis faciem
Si faciem meam. sum digne de gehenna di-
acerrimis tortoribus minis dei
asperrimis demonibus angelis. cum
quibus suppliciis vel videre faciem Si i.
minus amamus vel illa timeamus
Nos qui sancti fornicatores templi
dei estis. Et spiritus dei habitat in nobis
Si quis templum dei corrumpet. cor-
rumpet illum deus. licita sunt ma-
trimonia nichil amplius requi-
ratis Nos enim quidem in opposito
de virginibus. maior amor in posito
manus cum virginibus quam habebit
noluerit ut plus placeret ei enim
se devoverunt ambiebant illam
maiorem pulchritudinem cordis
sui eciam vides tamquam dicant

quam vides ne adultere fiunt hoc
propter amando tempus faciunt
quam vides. De virginibus autem apostolus
preceptum domini non habeo. Ergo quod
extra faciunt consilium autem do
Ille autem amantes quibus tunc
nuptie videntur. que tamen non im-
pleverunt non desponderunt usque adeo
acceperunt propter ut non con-
parent conpellaret ut plus faciunt
plus ornantur corpus enim quanto
i. exterioris hominis ornamenta quanto
amplius apparent tanto sunt
maiora interioris hominis detrimen-
ta quanto autem minus apparent
ornamenta exterioris hominis tanto
magis moribus pulchrior homo
interior ad ornatum. Unde dicit et
petrus. Ornantes se non in tortis
crinibus etc. Cum enim dixisset ornan-
tes se quid aliud a carnalibus
quam visibilia ista ornamenta puta-
verunt Continuo subiecit cogitacionem
quam cupiditas inquirebat illarum
inquit in tortis crinibus neque auro
vel margaritis vel veste precio-
sa. Sed ille absconditus cordis homo
qui est an deo dives. Neque enim
deus divicias dare poterat
habundo et inopem relinquere in-
teriorem. Dedit in visibili divicias
in visibiles et in visibilibus ornat
invisibiles. Tales ornamentis stu-
duerunt dei puelle. iste virgines
non quod habebant apparuerunt non quod
cogitabant conposuerunt. Multe
etiam per eum speciosa contra nos
conatus igne ... amoris
superaverunt ... et pater mater

plorant non curant illa cum ante
oculos inspiciant speciosis forma
presbiteris bonum. Hi quippe se omni-
no disponunt ut totum eius gerat
curam et quia que nupta est
cogitat que sunt mundi quomodo
placeat viro. que autem innupta
est cogitat que sunt dei quomodo
placeat deo. videte quod sit amare
non dicunt cogitet nec disponere
ideo. Ad hec cum iste timor est
similibus custodes quidem a malorum
ut abstineant a malis et abstin-
endo digni fiant admitti ad ca-
ritatem. Sed cum cogitant quod ad mo-
nasterium [illegible] ideo. Sed quomodo place-
ant pulchritudine maiori de-
cori oculi hominis decore cordis
ubi oculis illius videndi sunt. vid-
imus nos foris integre et intus
et foris vel virgines decreverunt co-
gitatus non in medullitus. Hec
faciunt plus quam licet. Ille non
faciunt quod licet. Sermo 19

Beati apostoli epistola cum legeretur
de constituendis episcopis commemoravit nos sine dubio respi-
cere in nos et nos commemoravit
indicare nos maxime qua sunt
audivimus capitula eiusdem. Necessa-
rie lectionis novissima sententia de-
lite indicare personaliter. Sed ipsum
indicavit audiatis. prima itaque
indicando. nemo a capitibus alienum
si non accipit suum. Beatus apostolus
ait quodam loco Non sit pugno
quasi aerem verberans. Sed castigo cor-
pus meum et in servitutem redigo.
ne forte aliis predicans ipse re-
probus inveniar. Unde non timor

nos timent eundem cum silentio ag-
nus ubi aries tremit. Sunt multa
quibus complexus est apostolus qualis esse
episcopus debeat et eam quod audivimus
videte. Nos loqui forsitan non suf-
ficiat. Et cum singula disputare et
de singulis ut dignum est disputare
tamen non si vere breves sufficiat
ut adloquendo non bene ad audi-
endum eundem quod nolo
dicere si adiuvet me deus quem timeo
me ut eum cum per ipsum postremo
esse debere in doctrina sana ut con-
tradicentes redarguere. Opus magnum
opus et gravis sarcina. persuasio
eadem. sed pro nobis inquit in domino
certi non apostoli laborant me deo legato
benamentum et ambo ipso. nulla
cum ea et quod magis faciat homi-
nes disputatione de pugnare
ad redarguendos contradicentes
quam de eis ubi ipsi sunt quod quid
sit contradicentes redarguere ut
dicunt. Donant corporum nobis
contradicentes non bonum nomen et
legendi sunt. perversissimum enim est
contradicere loquendi. Sed multi male
vivendo eum inter audet dicere
christianus bonum esse rapere res
alienas. quod quidem non audet
dicere bonum esse tenere fornica-
rias suas. Nunc cum diu dominus
cum succederet magis et non inhi-
bebat. ubi ponit sicut suos
et se consilio gaudebat in memori-
am et destruendi veteres apotecas
et construendi novas ampliores
ut impleret eas et dicebat anime
sue anima habes multa bona in
multum tempus. Letare et comede

fodiat. Nunc iste dives aliena
querebat. fructus suos colligere
dispensabat ubi poneret cogitabat
non de causis cuiusque vicini agris non
limite conturbato non paupere con-
spoliato non innocente simplici-
tamen de fructibus colligendis cogi-
tabat. Audite quid audierit
qui cenaverit sonabat similiter
intelligite quid compatiuntur qui
rapiunt aliena. Deus quo sibi pru-
dentissimum consilium invenisse
arbitratur de apothecis veteribus
angustis destruendis et amplio-
ribus novis edificandis et omni-
bus suis fructibus colligendis
et retinendis non alienis con-
prehendis atque rapiendis aut
dicitur illi. Stulte ubi rapiens
in die ibi stulte inquit hac noc-
te repetunt animam tuam
hec que parasti cuius erunt. Si
servaveris tua non erunt. Si ero-
gaveris tua erunt. Quod inquit magis
reponis quam collectum est. Sic ergo
in terrestribus est stultus male
recondens. Si stultus est qui re-
condidit sua, quales in nomine
nominare eius qui tollit aliena.
Si predictus est reconditor suorum
vel ceteris qui iacebat ante ianu-
am divitis et cuius canes linge-
bant ulcera. Ille enim ulceroso
erat in corpore, raptor in corde.
Fortassis ad videndum dicat, non
valde magna erat pena illius
cui dixit deus stulte. Non sic dicit
deus stulte quomodo homo dicit.
Tale autem quod dei verbum iudicium
est. Nunc enim deus stultus dixit

est regnum celorum. Quod autem restat
nisi pena gehennarum. Consideremus
hoc indutum. Apte hoc manife-
ste quod hoc indicavimus illam ille
dives ante cuius ianuam iacebat
pauper immunis ulcerosus. Non est
dictus raptor rerum alienarum.
Erat quidam dives inquit qui
induebatur purpura et bysso et
epulabatur cotidie splendide. Di-
ves in quantum erat non dixit calu-
pniator. Non dixit pauperum oppres-
sor. Non dixit rerum alienarum rap-
tor aut delator aut receptor.
Non dixit pupillorum spoliator.
Non dixit viduarum persecutor nichil
horum. Sed erat quidam dives et
magnus erat. Dives erat. De suo
dives erat. Cum aliquid tulerat
quod forte ille sufficiet et dum
de illo retineret et propriam ama-
ret sicut annuam eius abscondere
qui nobis dicit. Nolite propter mala
iudicare. Si omnes quoque audierunt
divitis illius nobis implevit
querentes quod nudis parientur.
Dives erat, inquit, induebatur purpura
et bysso et epulabatur cotidie sple-
ndide. Et erat quidam cuius nomine La-
zarus ante ianuam eius ulcero-
sus et non adiutus. Hoc enim
apte de illo dicitur et quia iniustitia
erat. Nunc enim bene sibi pauper
ille ante ianuam iacens sufficie-
tem panem adiuvit. Accipere di-
cebatur de illo quia cupiebat satia-
ri de micis que cadebant de
mensa divitis. Propter hanc solam
inhumanitatem quod contempnebat
pauperem ante ianuam suam iacentem

nec congrue dignetur pascebat
moriens est et sepultus est. Et
eum apud inferos in tormentis
esse. Levavit oculos suos et vidit
pauperem in sinu Abrahe. Et qui
[illegible] in morte desiderat gut-
tam. qui non dedit micam. non
accepit minimam stillam. qui non
dedit crudeli avaritia sibi quo
pena est avaritie quam pena rap-
toris. Et tamen nichil raptor non
alienum. Ego similis illius
divitis non sum. agapes frequen-
ter facis in carcerem visito ame-
to nudos vestio peregrinos susci-
pio. Das te putas tollere noli
et dedisti cui dedis gaudet.
cui abstulisti plorat. Quorum
duorum istorum exauditurus est deus.
Dicis ei cui dedisti Gratias age
quia accepisti. Sed alius tibi ex al-
tera parte dicit Ego gemo quia
abstulisti. Et pone totum gemui-
sti et exiguum illi dedisti. Sibi quo
quod alteri abstulisses egentibus
totum dedisses etc. talia opera di-
ligit deus. Dicet tibi stulte
iussi ut dares sed non de alieno
Si habes de tuo da si non habes quod
des de tuo melius nulli dabis
quam alteros spoliabis. Dicturus
est deus christianis. cum in medio suo
sederet et alios ad dexteram et
ad sinistram alios separavit bo-
operantibus. Venite benedicti patris
mei percipite regnum. sceleribus
ante qui nichil boni in pauperes
operati sunt Ite in ignem eternum
Et quibus dicturus est bonis chri-
stianis cum et dedistis mihi manducare
esse et videbunt illi dicentes etc.

quod te nudum invenerim Et ille
ad eos Cum uni ex minimis meis
fecistis mihi fecistis. Intelligis
ergo stulte qui vis elemosinas
facere de rapinis quod si quod pascis
christianum pascis Christum. quod spolias
christianum spolias Christum. Attendite
quid sinistris dicturus est. Ite in
ignem eternum Esurivi et
non dedistis mihi manducare nudus
fui et non vestistis me. Ite quo
in ignem eternum propterea Ite in eternum
nudus fui et non vestistis me
Si ergo in ignem eternum ibit cui
dicturus est Christus nudus fui et non
vestisti me. quem locum habebit
in igne eterno cui dicturus erit
vestitus fui et spoliasti me. Hic
fortasse ut audias hanc vocem
ut dicat Christus vestitus fui et
spoliasti me mutas consuetudinem.
spolias ergo paganum et vesti-
as christianum. Et hic respondebit tibi
Christus. Immo respondebit tibi non per se
qualiscumque minister suus. respon-
debit tibi Christus et dicat etiam
hic per famulos meos Cum
tu christianus spolias paganum
impedis fieri christianum. Et adhuc
fortasse respondebis. Ad hoc
ego non odio penam ingero sed
dilectione potius discipline. Ideo
spolio paganum ut per hanc asperam
et salubrem disciplinam faciam
christianum. Audirem et crederem si quod
abstulisti pagano redderes chri-
stiano. Diximus contra bene bene

micam

est

Visitari (?)

separavit

Abstinentia

rapinam quia ubi humane vires quasi
mactantur deponimus. Et nemo nobis
contradicat. Certus enim audet ap-
ertissime loquendo contradicere veri-
tati illo, scilicet Faraonis quod apertus
invenit non contradicentes sed
arguimus obedientes alloquimur
laudantes aspicimus, non contra-
dicentes redarguimus. Ista vero
non contradicit lingua sed inca-
monens rapit. Decus rapit. pro-
pria rapit. aequo rapit; quo-
modo contradicit. Dicam quod si hac
non sufficit? Exponimus abstinete
vos fures abstinete vos filii
abstinete vos a consuetudine
rapiendi. Et vos qui sub mani-
bus raptorem genuistis abstine-
te vos a cupiditate rapiendi.
Talibus potentibus et rapit cum
manu raptoris genus qui rapi-
re non potest id non facit. Ecce
facultatem et ideo laudabis domina
cupiditatem [illegible] sed separata dicit
qui post aurum non abiit qui po-
tuit transgredi et non est transgressus
qui potuit facere mala et non
fecit. Tamen cum dicas numquam ne-
gavi rem alienam quia forte
nemo tibi commendavit sed sub te-
stibus commendavit. Dic numquam non
reddidisti quod a patre solus accepi-
sti ubi deus inter nos fuerat
sed tu reddidisti si mortuo
commendavit nescienti filio non
reddidisti. Tunc te laudabo quia
post aurum non abiisti qui potu-
isti transgredi et non es transgressus
facere mala et non fecisti. Si forte

alienum sacculum nummorum obli-
viscens et mittit in bursam nescio
[illegible] fures redite ad vos ipsos in-
trate vos. interrogate vos bene
reddite vos et iudicate vos
non sine persona sed iniusto iudicio
iudicatis. Ecce vanus es etiam
frequentas verbum dei audire. De-
lectaris verbo dei lectissime conve-
nis. Tu laudas dei tracta-
torem ego quaero facientem. Tu
inquam laudas dicentem ego
quaero facientem. Vanus frequentius es au-
dis verbum dei frequentas etiam
libenter audis. Ecce hoc pro-
pono ante te examina meos
te appende meos ascende mentis
tue tribunal et constitue te an-
te iudica te et si pravum inve-
neris corrige. Propone quod deus
dicit in lege sua inventum esse
reddendum. Dicit deus in lege
sua quod primo populo dedit
per quibus [illegible] modo [illegible] erat mor-
tuus invenitur [illegible] ali-
quid esse reddendum. Si quis
ubi [illegible] in via inveniat ali-
quod sacculum solidorum debet
reddere. Sed nescit cui non se ex-
cusat ignorantia si [illegible]
[illegible] tantum quo
[illegible] sunt et sunt in populo
dei qui non frustra audiunt
verbum dei. Dicam quod fecit
pauperrimus homo nobis apud medi-
olanum constitutis tam pauper ut
proscholus esset grammatici. Sed pla-
ne christianus quamvis esset ille paga-
nus grammaticus melior ad velum

que in cathedra. Invenit sacculum
forte nisi me memoria fallit cum
solidis ferme ducentis. Memor
legis proposuit pictacium publice.
Redditurus erat sciebat. Sed cui
redderet ignorabat. Proposuit
pictacium publice. Qui solidos
perdiderat venit ad locum illum
et querebat hominem illum. Ille qui
plangens circumquaque vagabatur in-
venit et lecto pictacio venit
ad hominem. Et ne forte quereret
alienum, quesivit signa. Interrogavit
sacculum, qualitatem, sigil-
lum, solidorum etiam numerum. Et
cum omnia illi fideliter respondisset,
reddidit quod invenerat. Ille autem re-
pletus gaudio et querens vi-
cem rependere tanquam decimas
obtulit solidos xx; quos noluit
accipere. Obtulit vel x; noluit
accipere. Saltem rogavit vel v
acciperet; noluit. Ille stoma-
chabundus proiecit sacculum:
Nil perdidi, aut si non vis amice
aliquid accipere, nec ego aliquid perdi-
di. Et quale certamen, fratres mei,
quale certamen, qualis pugna,
quale theatrum. Mundus spec-
tator, Deus inspector. Tandem ille
quod offerebatur accepit. Continuo pau-
peribus totum erogavit. Unum
solidum in domum suam non misit.
Et quid est si aliquis ex cordibus
vestris si verbum Dei invenit in nobis
si requiem invenit apud nos,
facite hoc fratres mei. Nolite pu-
tare dispendium nos pati si feceritis,
magnum lucrum est si feceritis.

quod dico? Perdidi xx solidos, per-
didi ducentos, quingentos. Et quid
perdidisti? De domo tua perierunt al-
perdiderat; non tu. Certe tamen cum
de tua domo esset, inter multos
esset et in nobis multitudines inter
stabulum in ... posuit oblitus
est ille, recedit ab illo, tu invenisti.
Et quid invenisti? Dampnum. Quid inve-
nisti? Dampnum qui legem audisti.
Et quid invenisti? Et tunc eum au-
diebas. Ubi laudasti tu invenisti
Deo gratias ... laudasti reddi-
quod invenisti. Quando laudasti
testimonium tamen tu dixisti. Ex-
posuisti fideles in mentibus et
tu ... inveniens rapuisti.
Nam quod invenisti non resti-
tuisti, rapuisti. Quantum potuisti
fecisti. Quia plus non potuisti,
non plus non fecisti. Et ille alie-
num negat si possit et tollat.
Et quid non tollis tu? Prohibet
non bonum facis, sed malum me-
tuis. Et quid est magnum timere
malum? Magnum est non facere
malum. Magnum est amare bonum.
Nam et latro timet malum
et ubi non potest non facit. Et tamen
latro est. Deus enim cor interro-
gat, non manum. Lupus venit
ad ovile ovium, querit intra-
re, querit iugulare, querit
devorare. Vigilant pastores,
latrant canes. Nichil potest;
non aufert, non occidit. Sed cum
lupus venit, lupus redit. Numquid
quia ovem non rapuit, non lupus est?

Venit et omnes videt lupus venit
lupus venit fugiunt. lupus sedet
fugiunt. lupus est tamen presens
mens et timens. Intellige ergo
te quisquis vis iudicare quid
si times non facis malum quod
potes facere et absconditum non
puniri tunc tunc dum venias
est ibi nisi tu et ille cum facis
malum. et deus quem amabis
videt. vide tibi tuo parce quod
dico vide. ibi timere malum ibi
anima bonum. Nam etiam si timore
gehenne non facis malum
nondum es perfectus audio dicere
Si timore gehenne non facis
malum est quod fides intra ce-
dedit futurum dei esse iudicium
gaudeo fidei tue sed adhuc ti-
meo malitie tue et inde est
quod dixi. quia si timore gehen-
ne non facis malum. non amo-
re iustitie facis bonum aliud
est timere penam. aliud amare
iustitiam. Amor castus intus
debet. quo amare desideres vide-
re celum et terram non campos
liquidos maris non spectacula
nugatoria non fulgores meta-
llos gemmarum. sed desideres vide-
re deum tuum. amare deum tuum quia
deum est dilectum filii dei primum et
nondum apparuit quod erimus scim-
us autem quia cum apparuit similes
ei erimus quoniam videbimus eum sicu-
ti est. Ecce propter quod in spem eum fac
bonum. ecce propter quod in spem non
noli facere malum. Si enim amas

videre deum tuum. si inhiat pere-
grinatione illo amore suspiras-
ecce probat te deus deus tuus
quasi dicat tibi Ecce fac quic-
quid vis imple cupiditates tuas
extende nequitiam dilata luxu-
riam quicquid libuit licitum pu-
ta. non te punio non te
in gehennam mitto. faciem
meam tantum tibi negabo. Si expa-
visti amasti. si. Gᵃ. quod deum
est faciem suam tibi negaturum
deus tuus contremuit cor
tuum. in non videndo deum tuum
magnam penam putasti gratis
amasti. Si ergo fratres mei
invenitis in cordibus vestris a-
liquam scintillam gratuiti a-
moris dei. ipsam nutrite ad
hanc augendam vos orate
per humilitatem dolore penitentie di-
lectione iustitie operibus bonis
gemitibus precationis. conversatione
laudabili amicitia fideli. hanc
scintillam boni amoris flate
in vobis nutrite in vobis ipsa
cum creverit et flamma dig-
nissima et amplissima facta
et omnem cupiditatem carnalium [?]
consumit. Sermo vicesimus xx

Quomodo cantica introdu-
cit in domum sic tytulus
psalmi introducat intellectum per-
notatum. cum sit templum domus edi-
ficabitur post captivitatem. Canticum
quem deus indicat tibi iam psa-
lmus cantate domino canticum
novum. cantate domino omnis terra

Ecce que domus cui omnis
terra cantat canticum novum
domus dei est cantando edifi-
catur. credendo fundatur. sperando
erigitur. diligendo perficitur. Modo
ergo edificatur. sed in fine seculi
dedicatur. Cantantes ergo lapides
vivi ad canticum novum. con-
currant et coaptentur in structuram
templum dei. agnoscant psal-
mi titulum recipiant habitatorem
deum et que domus dicendum est
post captivitatem. Et hoc est quod
indicat psalmus. Ubi quia pa-
rvulum cantate domino can-
ticum novum. cantate domino
omnis terra. cantate domino et
benedicite nomini eius. bene nunci-
ate de die in diem salutare
eius. Annunciate inter gentes
mirabilia eius in omnibus
populis gloriam eius. Eum omnis
dii gentium demonia. Ecce
sub quorum captivitate iacebat
domus. Ex prima enim transgressio-
ne primi hominis universum genus
humanum natum est obligatum
peccato. victor dyabolus possidebat
Vos enim sub captivitate non
tenemini. redemptorem non in-
digemus. Venit ad captivos
non captus. venit ad captivos
ab eis redimendus nichil nisi
captivitatis. hoc est iniquitatis
habens. sed carne mortali peccatum
non portans. Vos enim carnem
mortalem non habent. Unde ma-
navit sanguis qui pro captivis
funderetur. Ille autem qui ad captivi-

nitatem venit cum similitudine
peccati carnis. Non cum carne pec-
cati. Similitudo enim illa carnis peccati
vera caro. sed similis peccati carnis
mera caro sed non peccati caro.
Ille ergo qui tunc venit quis est
Bene nunciate de die in diem
Ecce quis erat de die in diem
deus de deo erat. lumen de lumine
erat. Et verbum caro factum est et in
nobis habitavit. Magnitudinis apparuit
infirmitas et tamen magnitudinis
Vos ergo universus mundus sub ca-
ptivitate tenebatur. Ubi deum est
misericordia eius mittentes filios et
misericordiam prestabo eum mittere cor-
pus. Vos enim totus mundus sub
captivitate. totus mundus in
peccato totus mundus insistens est
[illegible] de [illegible]. sed ex [illegible]
[illegible] liberatus. quis dicat [illegible]
quasi dampnatus mundum quo
accusatur mundus deus. quod [illegible]
[illegible] mundus [illegible] [illegible]
Vos quid debeas considerare pe-
na necessaria. Non cum ante debitum
exigitur. Exactor miserere [illegible]
dit [illegible] exactor. Sine de-
bito exigit. cum vero debitum
exigit quis [illegible] exacto-
rem. Quis in [illegible] debito-
rem eum multum misere. et quod
multum obdurat dicas [illegible]
cenas ad hoc [illegible]
voluntati eius quis [illegible]
eius est ille attende quid sit
tu attende. Ille dicit et tu [illegible]
Vos in [illegible] tibi [illegible] quid habet
tu et [illegible] ille misericors virtus est

Si iniustum loquitur iudica tibi. Aut
si iniustum loquitur debes tacere
Aut iustum loquitur et non habes
unde forte iniuste facit aut in-
iuste est quis est in deus sperandus
quod fundamentum fidei penetrat
apud deum latere et equitatis
potest esse ubi iniquitas non potest
Exspectas nunc fortasse ut di-
cam tibi quare cui vult misere-
tur et quem vult obdurat exspectas
nunc homo. Et tu homo et ego homo
ambo audiamus. O homo tu quis
es qui respondeas deo. Melior est
quod fidelis ignorancia quam teme-
raria sciencia. Deus autem dicat pa-
plus autem Christum loquitur. O homo
quis tu es qui respondeas deo.
Et ego me dignior quia non novi
iusticiam dei. Et homo sum non
indignor excedam hominem si
possum et forte attingam. Et si
attigero hoc non dicam. Ipse ex-
cedat et attingat mecum Et
quis est [illegible] homo qui [illegible]
Ergo non quicumque [illegible]
bat apostolus et dicit eidem di-
centibus Ego pauli ego appollo
nonne homines estis. Eciam eos
facere nolebat quibus exprobra-
bat quod homines erant. [illegible]
adam pertinet quod tamen ad filium
hominis. Et forte dicit tibi Iam
non dicam vos servos sed ami-
cos meos quia que audivi
a patre meo nota feci vobis
[illegible] discipulis hec dixit apostolis
[illegible] hec dixit non [illegible]

confiteri quia nondum tales
sumus. Et tamen iam apostolus quod
hec dixit omnia que audivi
a patre meo nota feci vobis pu-
to quia ipse dixit sed nondum
intelligunt quod futurus erat in persona facturus
quam fecit Et unde probatur
ille dicat nota feci vobis non
dicat nota vobis faciam quia
dicuntur quedam mysteria de
preterito que intelligamus de futuro
et non dicuntur de preterito ut in-
telligamus de futuro foderunt ma-
nus meas et pedes meos
dinumeraverunt omnia ossa mea
[illegible] deo [illegible] erat et tamen
[illegible] quod futurum erat numerabatur
salvos nos fecit [illegible]
regenerationis et alio loco ipse
dicit spe salvi facti sumus
spes autem que videtur non est
spes. Spe salvi facti sumus non
nisi de preterito dicamus. Et quia
salvi facti sumus nondum re-
adhuc futurum est quod speramus non
iam videmus et tenemus. Sed nondum
nobis sed spes enim autem videt
quis quid sperat. Si autem
quod non videmus speramus per pa-
cienciam expectamus et tamen salvi
facti sumus. Et tamen adhuc salu-
tem speramus et expectamus nondum
tenemus. Sic et dominus discipulis
Omnia que audivi a patre meo
nota feci vobis [illegible] hoc iam
fiat sicut quod alio loco di-
cit. Adhuc multa habeo vobis
dicere sed non potestis modo portare

Certe omnia que audivi a patre meo nota feci vobis. Sed eciam dicit alia multa non potestis portare modo. Et dicit beatus Gregorius: dicendo differt, non aufert. Quod certum est ex opere, quia sine dubio faciebat id fuisse futurum apud alios tunc factum computabatur et non dicebat nota feci vobis. Et quamdiu sumus in corpore peregrinamur a domino. Per fidem enim ambulamus non per speciem. Certum nobis dicitur et fidem tenemus et de misterio dei non dubitamus inequalitatem apud eum esse, animo non credimus ne in magnam quandam voraginem impietatis incidamus. Et eo per fidem fide tenemus nullam apud eum esse inequalitatem et illam si non non videmus, i. equalitatem que est apud patrem filium et spiritum sanctum ad speciem. Sed a se videbimus tamen fidei videbitur tunc speciei. Interim per fidem ambulamus tunc per speciem eternam et per speciem speciosissimam forma pre filiis hominum, quia in principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbum. Qui diligit me mandata mea custodit, et qui diligit me diligetur a patre meo, et ego diligam eum. Et quid illi debit? Et ostendam me ipsum illi. Hec erit species quam faciet quod dixit: et ostendam me ipsum illi. Ubi equalitatem dei videbis ibi sine caligine in nobis. Sed ergo eo videbimus eum sicuti est. Nam tunc peregrinacio nostra

Quomodo Christus fuerit deformis ut per eius deformitatem nos essemus formosi

plus eam nostra gaudebimus gaudio angelorum. Hec enim in via eternitas est via fidei est. Per fidem tuam fortis est deformis Christus. Interim autem speciosissimus forma pre filiis hominum videbitur per peregrinacionem ad ante fidem qualis videbitur. Et videamus eum et non quantum speciem vidimus decorem sed videbimus abiectus et deformis positus. Hec est multum eius despectus et deformis positus eius homo in plaga positus et sicut deformis infirmitates deformitas ut te formaret. Ille enim sic deformis esse voluisset tu formam quam perdidisti non recepisses. Pendebat in cruce deformis sed deformitas illius pulchritudo nostra erat. In hac vita deformem Christum teneamus eternum est deformitatem Christi. Absit autem gloriari nisi in cruce domini nostri Ihesu Christi per quem michi mundus crucifixus est et ego mundo. Hec est deformitas Christi. Michi dixi, ad fratres meos. Amen. Hec est via credere in crucifixum. Huius deformitatis signum in ~~fronte~~ fronte portamus. De ista deformitate Christi non erubescamus. Hanc viam teneamus et per speciem perveniamus et in premium ad speciem equalitatis dei videbimus. Etiam non erit ubi dicatur quare hic subministrat istum non quare iste ad ductus est a gubernacione dei ut baptizaretur. Illo autem eo loco cathecuminus vixit subito ruina moriturus est et ad baptismum non pervenit. Ille autem eo felicitate

dixit. cum leprosis cum mechis cum
peccatoribus. cum demoniacis egrotantibus
baptisatus est discessit. precium meum
computatum est. precium meum deletum est
Iudas vendit non inveniens in-
pendit eterne gratiam o altitudo di-
uinitatis petrus negat latro cre-
dit. O altitudo diuinitatis. hec
nos pueris perscrutari posse q
apostolus videns expauit. et cum
tantam profunditatem et altitudinem
in prudentibus cognouisset excla-
mauit O altitudo diuitiarum et
sapientie et scientie dei. Cum enim dixit
audierunt ad hanc exclamationem
venimus. Quem dixit ubi si non
credidit deo quia non est iniquitas
apud deum. nequaquam iudicabit ge-
ntibus dicebat fidelibus dicebat.
de iudeis. sicut vos aliquando non
credidistis deo nunc autem misericordiam
consecuti estis illorum propter incredu-
litatem sic et illi non crediderunt in
vestram misericordiam ut ipsi misericordiam con-
sequantur. Conclusit enim deus omnes
in incredulitate ut omnium miserea-
tur. Ipse paulus dicit. Et
que ista ratio est equitatis et iusti-
cie dei concludere omnes in incredulita-
te ut omnium misereatur. Timens enim
tantam ego pauperculus altitudinem
O altitudo sapientie et scientie dei. Tu
ratiocinare. ego mirer. tu disputa
ego credam altitudinem video
ad profundum non pervenio. O alti-
tudo sapientie et scientie dei quam inscru-
tabilia sunt iudicia eius et
investigabiles vie eius. Forte
ex positus es timens cum cogno-

uit sensum domini. aut quis
consiliarius eius fuit. aut
quis prior dedit illi et retribuetur
ei. Quoniam ex ipso et per ipsum et in
ipso sunt omnia. ipsi honor et
gloria in secula seculorum. Si quem
quia ignorant ad miraculum
nemo querat nunc occultorum
rationem. Ille dicit inscrutabilia
sunt iudicia eius. et scrutari
voluisti. Ille dicit investiga-
biles vie eius. et investigare
venisti. Si inscrutabilia scruta-
ri venisti et investigabilia investi-
gare venisti. crede mihi peristi.
Tale est velle scrutari inscru-
tabilia et investigabilia inve-
stigare. quale est velle invisibi-
lia videre et ineffabilia fari. Er-
go differamus donec perveniamus
ad dilectionem tunc forte inve-
niet istorum occultorum apertissi-
mam rationem. Sermo XXI

Quia lex veteris testamenti
custodia timoris habebat
non poterat aperius significari
novi testamenti donum esse cari-
tatem quam hoc loco ubi apostolus
ait. Invicem onera vestra por-
tate. et sic adimplebitis legem
Christi. Hanc enim legem Christi in-
telligitur dicere quia ipse dominus
precepit ut nos invicem diligamus
tantum onere suum precepti pondus
constituens ut diceret. In hoc co-
gnoscent quod discipuli mei estis
si vos invicem diligatis. Huius
autem dilectionis officium est invicem
onera vestra portare. Sed hoc officium

non est preceptum in quo nulla est
onera vestra que invicem portare
iubeamur. Et ut nos eidem hac
vita, i. e. in hac via, simus o-
nera nostra invicem portemus
ut ad eam vitam que caret
omni onere pervenire possimus.
Sicut enim de cervis nonnulli co-
gnitionis studiosi perhibent, cum
fretum ad insulam transeunt pa-
scendi gratia, se se ordinant ut
onera capitum suorum que ge-
stant in cornibus super invicem
portant, ita ut posterior super ante-
riorem cervice sub ~~eade~~ eadem ca-
put collocet. Et quia necesse est
unum esse qui ceteros precedens
non ante se habeat cui caput
inclinet, vicibus dicuntur agere
ut lassatus sui capitis onere
ille qui omnibus precedit post omnes
redeat et ei succedat cuius fe-
rebat caput ad ipse preibat.
Ita invicem onera sua portan-
tes fretum transeunt donec ve-
niat ad terre stabilitatem. Istorum
namque fortasse intenderat
Salomon cum ait: Cervus ami-
citie et pullus gratiarum colloqui-
um. Nichil enim sic probat ami-
cum quemadmodum oneris amici por-
tatio. Si enim invicem portaremus
onera nostra, si unum tempus
esset infirmitatis amborum, quis
onera sua sustineret? Sed unum
infirmitatis genus, sed diversa tem-
pora et diversa genera infirmitatis fiunt
ut onera nostra invicem por-
tare valeamus. Ubi gradus ista
fiet, tunc portabis, cum tu adiutus

cxj

cum non vales, aut vicissim eo tempore
quo te vita portaverit, ille debi-
litate et tu qualitate sua portet.
Hoc exemplum ad id pertinet
ut diversa sint tempora portandi
onera sua. Quamvis apud diversa
non sit infirmitas in ambobus,
cum adinvicem se portant, ad
usum aut infirmitatis genus
aliud exemplum inducendum est.
Velut si quis ingenti loquacita-
tem incurrit et iste alius [illegible]
[illegible] domet aliud in illo et istud
in isto sanet. Caritate portet.
Par quippe infirmitas in duobus
si uno accidat tempore tollerari
se invicem non valent, cum
adversus se intendit. Nam
adversus aliquem tertium commo-
nem sibi conveniunt et se tolle-
rant. Quia qui ne tollerent se in-
vicem in discordi fuit. Sed por-
tius se invicem compatiuntur, sicut
et [illegible] a re magis se por-
tant et [illegible] in tribus sibi quasi
[illegible] esset. Et alius gau-
det [illegible] ad [illegible] se [illegible]
fuit [illegible] se tollerat [illegible]
Et id [illegible] affectibus
[illegible] aliquantulum apud
[illegible] quamvis [illegible] alium
liberari et se [illegible] ut ad
auxilium non ad equalitatem
miserie valeat. Quemadmodum qui
manum iacenti porrigit non
se proicit ut ambo iaceant sed
inclinat in tantum ut iacentem
erigat. Nec ulla res efficacior
est [illegible] ad portanda-

onera aliorum ferre libencius inpedi-
mur cogitamus quam priores prevale-
rit dominus. Hinc enim admonens
ait apostolus: Hoc sentite in vobis
quod et in Christo Iesu qui cum in
forma dei esset non rapinam ar-
bitratus est esse se equalem deo
sed semetipsum exinanivit formam
servi accipiens in similitudinem
hominum factus et habitu inventus
ut homo. Humiliavit semetipsum factus o-
bediens usque ad mortem mortem
autem crucis. Supponens enim dixerat
non que sua sunt unusquisque
intendentes sed ea que aliorum
sunt cogitantes quod deum et illum
ita sequimur. Hoc sentite in vobis
quod et in Christo Iesu. Ad hoc dicit
ut quod admonuit ille mos quod nobis
tamen sentit est et habitabit in nobis
et sine peccato et non est peccata no-
stra suscepit non attendit sua
sed nostra. Ita et nos libencius ad
omnem imitacionem in mentem omnia
portemus. Hinc cogitacionem atten-
dit et iam illa cogitacio qua
ille suscepit honorem nobis aut
honores sumus et consideramus
quod consuetudine sunt aut sine
corporis quam in honore alio indiguimus
et iam nos hoc patimur aut
possumus. Hoc ergo exhibeamus
ei cui in sinceritate portare vo-
lumus. Quod ab illo nobis vellemus
exhiberi si forte nos in ea esse-
mus et ipse non esset. Ad hoc
pertinet quod ipse apostolus ait omnia
omnibus factus sum ut omnes lucrifa-
cerem

cogitando scilicet mea mens et
iam se esse potuisse unde cupie-
bat aliud liberari compaciendo
et iam poterat id agebat non
mentiendo sicut quidam suspi-
cantur. et hoc maiore qui descen-
dendis medicus sunt quem in-
gratos non prius alienis magis
exemplo proximo querunt.
Deinde et iam aliud cogitandum
nullum esse hominem qui non pos-
sit habere aliud boni. quod tu
non dum habes et iam si lateat in
quo sine dubio possit te esse
superior. Que cogitatio ad con-
terendam et eliminandam superbiam
valet. Ne arbitreris quod tua
quedam bona eminent et
apparent. Non alterum nulla habere
que lateant et forte tuis esse ma-
ioris ponderis bona quibus te supe-
rat nescientem. Non enim falli
nos aut adulatione patiens
nos iubet apostolus cum dicit nichil
per contencionem neque per inanem gloriam
sed in humilitate mentis alter
alterum existimantes superiores
sibi. Non hoc ita debemus exi-
stimare fingentes sed vere exi-
stimemus posse esse aliquid ocul-
tum in alio quo nobis superior sit
et si bonum nostrum quo illo meli-
ores esse non sit occultum. Iste
cogitaciones deprimentes super-
biam et acuentes caritatem fa-
ciunt onera fraterna in invicem
non solum equo animo sed etiam
libentissime sustinere. Nullo modo

aut de quo bene in cogitata fecundi-
sima est. et nemo nisi per amici-
ciam cognoscit. et ideo amicorum
mala sepius sustinemus quam bo-
norum nos delectat et tenet. Ille-
cebris itaque repudianda est amici-
cia fere ingenitis ad amici-
ciam copulanda non sit sem-
tim recipienda. sed ut recipiendum
operetur atque ita tractetur ut re-
cipi possit. Ullum enim receptum in
amicitia possimus dicere omnia
omnia consilia nostra referimus
audeamus. Et est quibus quan-
quam si non audet ingredi ad
amicitiam faciendam. cum aliquis
vero temporali honore aut digni-
tate veneratur. descendendum est
et ad eum et assurgendum illi qua-
dam comitate et submissione
aut quod petere principium non
audet. Hanc quidem raro
tamen aliquando accidit ut
eius que volumus in amici-
tiam recipere sunt nobis in no-
tescant mala quam bona qui-
bus offensi et quodammodo re-
pulsi relinquimus eum et ad ho-
norem eius que forte occulta-
ta sunt indagatam non perve-
nimus. Ad monet itaque dicens
ut alius aliquis qui nos velit
effici imitatores suos ut eius
infirma tolleremus. ut ad que-
dam fama in quorum delectatione
ac requiescamus pravitatis to-
lerantiam perducam. Sicut enim
vnde est opus sanis medicus
sed egrotantibus. ideo si pro
caritate et iam eo qui certam

parte fortassis egrotat repellere debe-
re debemus. quos sanari per per-
[illegible] dei. quos nunquam eo quam
nos mederi potest. fortis egro-
tus quam quedam eius fama
inspirate in gressu amicitie non
potuimus sustinere et quod est gravius
eo offensione aut de tanto honore
timoris sumus non timentes quod
deum est. Noli te medicare ne in-
[illegible] in qua inesse nec-
[illegible] nos. Sepe
autem illa que bona sunt per-
appent in quibus etiam teme-
ritatem benivolentie in dicendo
tamen dico est ne eo toto hono-
ris putamentis ea que prima mala
apparuit fortiorem et impatiens con-
venientiam et sermonis offendit
ut eo que tamen delicatis
acerbius adhibeat et nos nescias
est quia etiam si nulla eius
bona precedunt et hec que pri-
ma apparuerunt mala prominue-
runt. tolleranda tamen erat donec
amicus eo illa agens quibus talia
sanari solent. Quanto magis
eo ea bona precesserunt que
tamquam pignora nos debent
ad posteriora toleranda restringere.
Christus enim quasi bonus pater ut in me-
moria nostra poneremus. Christum autem
diligendo facile sustinemus in-
firmitatem alterius et iam quem-
admodum pro sua bona diligimus cogi-
tamus enim quia ille que dili-
gimus per eo mortuus est ipsius
caritate nobis amplius ingres-
sit eo dicit et prohibet infirmus

ne tam precii sit pro quo Christus mor-
tuus est ut si illud infimo pre-
cio quo infimus est minus di-
ligimus. Illud magis est consideremus
quam mortuus est pro ipso. Christum
autem non diligere non infirmitas
sed mors est quia per ingentem curam
et implorata dei misericordia cogitan-
dum est ut Christum negligamus
pro infimo. Et ad infimum debemus
diligere propter Christum. Questio lxxi

Omnes nos per apostolum am-
monuit auctoritas ut invi-
cem onera nostra portemus et in
eo ipso quo nos ammonet ut
invicem onera nostra portemus.
quod siquidem ut faciamus audit
adiungens et dicens Et sic ad-
implebitis legem Christi et non
non implebit nisi ut invicem
onera nostra portemus. Et que
sunt onera ista et quomodo
portanda sunt quod quidem
omnes quantis viribus conari de-
bemus implere legem Christi.
Adiuvante domino conaborando
Ego quidem me dimicatu-
rum esse proposui animositate.
ut corrigatis ut cum redderitis
non petatis. Hoc me dimicatu-
rum esse propono. Adiuvante domino
in intentione mea. Et sunt eo-
rum. Que sunt onera que invicem
nos iubet ut portemus apostolus
et quomodo portanda sunt hoc
si fecimus alia ubi fructum
possunt sua sponte consequantur.
ut impleamus legem Christi. Dicit

aliquis obstinate cum apostolus
locutus est ut tu caveas quo
pacto que sunt ista onera
que vel quemadmodum invicem su-
stinenda est aliter quod quam nos
cogit causa distinguere et in
ipso quippe capitulo legimus
hec alia posita. Unusquisque
autem proprium onus portabit. Iam
quod ostenditur sensibus nostris. Si unus-
quisque proprium onus portabit quo-
modo sibi contraria loqui putetur
apostolus non longe. Non
enim in alia epistola non enim in ista
ipsa longe superius aut inferius
sed in eo ipso loco iterum sibi
sunt eadem verba contigua ut
quod posuit. Et quia unusquisque
proprium onus portabit et quia amo-
nitet exhortative est ut invi-
cem onera nostra portemus. Alia
ergo sunt onera in quibus unus-
quisque proprium portat nec portat cum
alio alter nec comportat. Alia et
et alia sunt onera in quibus
recte dicas fratri porto tecum aut
porta pro me. Sed ergo distinctione
opus est. Non est facile intellectus
causa eas ergo qui putabant
posse hominem contaminari pec-
catis alienis. Et videt apostolus
Unusquisque proprium onus por-
tabit. Econtra causa eas quibus per
hanc possunt negligenciam subin-
trare ut quasi securi facti quia
non contaminantur peccatis alienis
neminem curarent corrigere
invicem onera vestra portare

bicornis [illegible]. bicornis quia distinctio
est et contrario contrarium manifesta-
tionem veritatis non impedivit. Clamat
et bicornis audistis et ad intellec-
tus verba mea nec scriptum testes
[illegible] notes audivi. Iam ergo
de intellectis pertransiri aliquid lati-
nius disseramus ut non intellige-
ndo in fine ut quod intellectum
est comedat. Quando quis unus
quisque sua poterit patria fuit. Has
de testabilibus onere sarcinas por-
tantibus hominibus et sub eis frustra
sudantibus Dominus dicit. Venite
ad me omnes qui laboratis et one-
rati estis et ego reficiam vos.
Et non reficit patris [illegible]
omnis indulgentia peccatorum concio-
natur mundi de quadam specu-
la excelsa exclamat auctorita-
tis. Audite generationes hominum. Audite
filii Adam. Audite generationes laborantes
et infructuosum vestrum laborem
vestrum. Videte dampnum meum bonum
quod laboratis et onerati estis et
quod est miserius pro miseris sar-
cinas vestris humeris alligatis.
Ad hoc quod penus est onera ad-
de [illegible] petitis non deponi-
mus vestrum bonum tempore posse
multiplicationem et vanitatem [illegible]
differre sarcinas [illegible] meas
pauca [illegible]. et de [illegible]
certa [illegible]. Videte [illegible]
onerativa sarcina avaritie. Vide-
te illud sub hac sarcina sudantes
anhelantes. [illegible] et laboran-
do sarcinam ad [illegible] et in eo
spectas [illegible] amplectentes o-
mnes tuam et sarcinam tuam semper

[illegible] vos et unde possetis
quod habetis. Quid in hoc quod
concupistis nempe satiare avari-
tiam. O vera in anima et facta ne-
cessarissima. Ex potestas quod satiat
avaritiam. Illa te prius [illegible] tu
illam non poteris satiare. An forte
non est finis. Nisi addo [illegible]
tuam [illegible] et perdidisti. non est finis
avaritie. Clamat quod te de [illegible]
non excitat quod te et aliquid
dormire non sinit. Et fortasse
illa [illegible] alium omnis pigritie
et ista duo nequissima onera
[illegible] pigritia [illegible] te et di-
laniant te illo cum paria im-
perant non cum similia iubent.
Pigritia dicit dormi. Avaritia
dicit surge. Pigritia dicit noli
pati frigidos dies. Avaritia
dicit tolera in mari etiam
tempestates. Illa dicit quiesce.
Illa non sinit quiescere. Iubet
non [illegible] et mangui
[illegible] civitates quas ig-
noras mercem in media depor-
tando. Non nosti linguam [illegible]
[illegible] intelligibiles [illegible] sinus ava-
ritie. Venies ignotus ad igno-
tum. Das. accipis. emis por-
tas. [illegible] [illegible]
[illegible]. Vides exclamas in mari
exagitari tempestate Deus libe-
ra me. Non audis [illegible]
quare. Non misit te. Avari-
cia misit te ut acquiras quod
non habebas. Ego tibi misi ut [illegible]
labore [illegible] hostium tuum [illegible]

pauperi dans quod habebat. Illa te
misit ad iudeos ad reportandum. Cruce
ego tibi enim hostium Christum posui.
Quo omnes regnum celorum labo-
rabis in missione [illegible]. In missio-
ne mea non laboris ambo missi-
mus. Non audisti necessarium obe-
diste liber te [illegible] multe istas
sarcinas portant. Sicut in
modo cum istas sarcinas lapsi
sub ipsis positi clamant. Cum
sarcinis intrant cum sarcinis ex-
eunt. Quare ingressi sunt, quare
discedunt. Ego habeo cum istis
sarcinas laborari. Ei clamat Christus
mite quod portas postremo me
mobile audies. Imperatore [illegible]
amatorum venite ad me omnes qui
laboratis et onerati estis. Non enim
venit nisi laborare [illegible]
voluit ad me venire sed cum
sarcinis non potest venire. Igitur
omnes qui laboratis et onerati estis
et ego reficiam vos. Do memoriam
peccatorum peccatorum. Tolle quod grava-
bat oculos tuos, sarcinas quod
nocent humeris tuis. Tolle qui-
dam sarcinas [illegible]
non dimittam. Tollam sarcinas
malas et imponam bonas. Cum
enim dixisset et ego vos reficiam
adiungit: Tollite iugum meum super
vos. Itaque te subiugavit. Cupi-
ditas [illegible] subiuget cari-
tas. Tollite iugum meum super vos
et discite a me. Ei vos volunt huius
cum qualecumque magisterium. Discite
a me Christus clamat. Magister
[illegible] filius dei [illegible] verum
[illegible] veritas clamat. Discite a

me. Verbum in principio erat. Verbo
verbum erat apud deum et deus erat
verbum. Et omnia per ipsum facta sunt. Nunc
hoc etiam discite? Patienter mundum
fabricare celos luminibus implere,
diei noctis [illegible] ordi-
nare tempora et secula mutare, pennis
volantibus [illegible] animalibus terram
replere. Nichil horum nos iubet
facere magister celestis. Illa facit
ut deus sed quia iste deus et
homo se dignatus est in eo quod
deus est audi ut veneretis. In eo
quod homo est audi ut imiteris.
Discite inquit a me non mundum
fabricare et creare [illegible]
quedam alia que hic latent
deus [illegible] manifestus efficitur. Ne-
que dicit discite a me febres
ab egrotantibus pellere, fugare de-
mones, mortuos suscitare, ventis
et fluctibus imperare, super aquas
ambulare. Nichil horum dicit. Discite a
me. Hec enim dedit quibusdam
discipulis suis, quibusdam non
dedit. Hoc autem discite a me omnibus
dicit ab hoc precepto nemo se
excusat. Discite a me quia mi-
tis sum et humilis corde. Et re-
dubitas hanc sarcinam ferre.
Hec sarcina gravis est humilitas
et pietas. Hec sarcina gravis est
fides spes et caritas. Ista enim
humilem istam mitem reddunt.
[illegible] quia onerari non credis
sed si ipsum audies: Iugum enim meum
leve est et sarcina mea levis
est [illegible] levius est quod si
hec pondus sed minimus plus h[illegible]

auaricia. minus sed mysterio illos
sit intelligas. Hec sarcina non est
pondus onerantis sed ale sunt vola
ntis. Habet enim et auis pennarum
suarum sarcinas. Et quid dicimus
portant illas an tamen portantur
ab illis in alto. Tu in manum tenes
plume cum pennis stare. Dicas
misericors istam auiculam onerant
penne. et dum tuleris omnes has misera
remanebit. Cum sub nomine noluis
ti. portata ergo pennas pacis.
alas accipe caritatis. Hec est sar
cina. Sic implebitur lex Christi. Di
stincta sint onera. Videte nunc
questio quibus onus onerat.
nosti illud auarus stat certo et
tu non es auarus. Sed et eam ini-
qui tenes dans pauperi quod habes non in
ibas mea que non habes. Audis
dicentem apostolum. Precipe diuitibus
huius mundi non superbe sapere neque
sperare in incerto diuitiarum sed in deo
viuo qui prestat nobis omnia ab
undanter ad fruendum. Diuites
sint in operibus bonis facile tri-
buant communicent. Thesaurizent sibi
fundamentum bonum in futurum ut
apprehendant veram vitam. Audi-
sti. agnouisti. didicisti. tenuisti. fe-
cisti. Fac quod facis. noli pigresse [piger esse]
noli cessare. Qui perseuerauerit usque
in finem hic saluus erit. Confe-
cisti bonum in statu et bonum non
te peniteat. Uiuificasti ne fidelis
penitendo quod implesti misericor-
diter. In corde tuo Ideo enim indi-
gete in quo fecit indiget illi per
quem fecit quia iste si indiget si
in statu non esset de pecunia quid

inopi prodesset. Ad deum ne timeam
quem non latet quod facio. Non
solum quod facio sed et quo corde fa-
cio illum preter retributionem. Qui sed
mel non querit teste. Talibus et for
te in populo dei stat iuxta te cani-
rus. raptor inhians rebus alie-
nis. Cuius nostri talem et fidelis e
st. pecuniis fideles nostri non cum
paret de certo pollicente non habet ali
quem aditum castigando et corripi-
endo corrige atrocissime et tecum
ambulare. Noli enim unusquisque
proprium onus portabit. Memento
apostolum ut scrinia attendis. Unus
quisque onus portabit. Item non tibi
non dicat. porta mecum. Nam si ea
illo communicare nolueris cui alia
onus non minuit sed duo gra-
uiter portet. Illa sarcina suam
et tu tua quo compunxisti tu-
us. Duas talem sarcina correxisti
aliam imposuit deposuit cupidi-
tatis et imposuit caritatis. Ergo
per cupiditatem malus unusquisque
sarcinam suam portat. Malus ma-
lam. Bonus bonam. Conuerte te
iam et ad illud propter inmanem
onera vera portate. Habes enim sar-
cinam Christi tu portas tu alterius
onus proprium. Pauper et diues est
onus illius. paupertas est tu vero
onus non habes. Vide ne forte tu
te impellamur paupertate. Dicis
unusquisque proprium onus portabit.
Sic alterum propter audi inuicem
onera inuicem portate. Paupertas
non est onus meum. sed est onus
fratris mei. Videte ne diuicie sint
maius onus tuum. tu non habes
onus paupertatis sed habes onus

diuinas. Si bene intendas, quibus
ille alterius onus, licet tu alterius porta
cum illo, et portet tecum, ut magis ma-
neant vires portantis. Secundum est
onus prosperitatis. Non habere enim
diuitiarum onus, plus quam opus
est habere. Et ille oneratus est, et tu
oneratus es. Porta cum illo non
habere, portet tecum plus habere, ut
fiant equales sarcine. Cum enim
de diuitiis indigenti minuis illi-
us non habenti onus illius quod erat non
habere, sed ei de diuitiis incipit habere, minui-
tur et illi onus quod erat non habe-
re; minuitur et tibi onus quod erat
plus habere. Duo ambulatis viam
dei peregrinationis huius. Tu sarcinam
portabas sumptus magnos super-
fluos. Ille autem sumptus non habe-
bat. Adhesit tibi comes tuus,
esse dispendiosum noli negligere, noli
relinquere. Nam de hoc
quod portas nichil portanti
comiti et non habenti da aliquid, et comitem
adiuuabis et te reuelabis. Explica-
ui ... satis quomodo exposi-
ta est. Non nobis sarcinas ven-
dant qui dicunt sancti sumus,
non portamus sarcinas. Ubi enim
non communicamus, ideo isti
portant sarcinas dissensionis, ma-
iores portant sarcinas presump-
tionis, sarcinas scismatis, sarcinas here-
sis, sarcinas dissensionis, sarci-
nas animositatis, sarcinas falsorum
testimoniorum, sarcinas calumpnio-
sarum damnationum. Istas sarcinas
conati sumus et conamur deponere,
detrahere ... sed illi amant
tenentes illas ad se. Minores
esse nolunt, quam ipse sarcinas
timuerint. Nam et qui ponit
sarcinam quam portabat, tollis
quod minor fit, si ponderis portat
non statim. Et ego inquit non
communico peccatis alienis, quasi
hoc dicam: Veni, communica peccatis
alienis. Non hoc dico, quia
dicit apostolus. Si illud dicis propter
peccata aliena, si vera essent et
non tua, magis essent ...
... ... et omnibus non
deserendis. Aream dominicam
dum palea triturant non relin-
quis. Retia dominica quae dum
bonos et malos piscibus ad litus
trahunt non disrumpes.
Et quando inquit feram quod
nouit malum? Nonne melius
ipsum ferres quam te foras effer-
res? Ecce quomodo ferres: attende
apostolum dicentem: Unusquisque
proprium onus portabit. Liberaret
te ista sarcina. Non enim cum illo
communicans auariciam. Si commu-
nicas cum illo Christi mensam. Et
quid tibi obesset si communicas
cum illo Christi mensam? Apostolus
dicit: Qui enim manducat et bi-
bit indigne iudicium sibi
manducat et bibit. Sibi, non
tibi. Plane si iudex es, si iudi-
candi potestatem accepisti ab eccle-
siastica regula, si apud te accusat-
ur, si veris documentis testi-
busque conuincitur, coerce, corripe,
excommunica, degrada. Sic vigilet
tollerancia ut non dormiat di-
sciplina. ... ...

celestius. Dampnatus a quibus
primo absens. Deinde a tradito-
ribus minores. Allegata sunt
ista gesta inserta probata concer-
nere quidem velut ventilatis
tenuia sunt et tamen nebulis
prostrata eius serenitatem
nebulas quidem potuit emer-
sunt. afflant dum. Vacat sereni-
tas eius nebulas carpere. Et
videre quod nescientes absol-
verit eciam orbis terrarum
communione gaudemus. qualescum-
que in ea simus. Non propter nos
sed propter eam tenemus. Defendimus ob-
tinemus aream dominicam. clamo
tu quis in ea sim nolo te-
neas. Ventilator expecta nolo in-
quam ut teneas. aut si teneris
velis nolis eam licet tenearis ut po-
ssis firmi sancte dominica palea
si potes. Si tamen nolis relin-
quere si paleam teneri non
potes. Excutiantur aliud de area
dominica et palee medio et gra-
na sed non longe erit aut opor-
tet levari. timeret accedere ea
que foris excussa sunt quibus
dam mundanis exeunt et revo-
cant in aream et si exeundo et si
tangendo sanctitatem in strumen-
ta sub legibus iste mundane fe-
rata et eo terra hic tamen ne-
cesse etiam pertineat tamen dampnatus
est inquiunt celestius dampnatus
est semel absens ter absolutus
est prius absens ter attendimus
eos et eciam mirabiles qui-
dem patimus breviter de suis far-
tis annotamus et diximus

vocatus est autem celestianus consilium
sexcentorum episcoporum sinodus in absen-
tem pronunciavit. plures plane sunt
aliarum circumstanciarum celestius autem
absentem pronunciavit. Et non isti non
pronunciat absentem pronunciavit. Sed
et alii pronunciare non potuit ab-
sentem celestiano. Deinde eos pun-
ctus in angustia hac videlicet frau-
dem dicentes quod non evaserunt in
clausi retibus veritatis. ut hec
verba violenter imponunt quod
dixerunt breviter et absolute pro
nobis est quidem multa et pene
omnia pro nobis sunt gesta iudica-
verunt. que iam vestra caritas pro-
mendat litteris et tamen hoc loco
rogo vos obsecro per Christum ut
teneatis. dicatis nostri semper
sedis. Non poterit enim per nos
ferri et brevius certius et liqui-
dius sancta Deinde quod dixit eo
quod obiecimus sic non pronunciant ipsi
celestiano quo ne alii pronunciatio
tolle sed defensore alterius ne causa
tale ne persona persone communiter
breviter liquido verbo Non enim
sensit quod dixit sed cappellis
similis eo esset pronunciato sepe
talem causam tale pronunciavit. nec
persona persone breviter ne talem tale ne
persona persone pronunciavit. ergo
quamquam scientia sua perit
erat nunc et obiciat si celestianus
non tibi verumtamen legamus. Sed ipse
orbi terrarum obiciat celestianum
Deinde eo fiat in nocente
obiciat in nocentibus. Propterea
gesta iudicabunt liquidissime

purgatum et castigatum. Sed sicut
non purgatum sic consumptum in
mento. unde non tantum ab
orbe terrarum ut tota terra ne propria
persone predicant. Sed quia
inseparabiles ... tantum mete
secundum dicit. Unde dicitur quando
cupit ... alius esse corrumpi ut
mediarent pene et quibus contem-
pnit ut dampnacionis et. Demum
hec alii cogitent vel de tune-
hec ... cogitent ad
sentencie eius ... cogitent ad
se ... dicunt. se interrogent se de-
sciverint sibi videant penitencia-
te non timeant eos quibus sal-
sitate dulcissime benedixerit
Ipsos enim timent offendere con-
tempnunt. Quamvis in fruitatem ...
exhibent in beatissime bonitati
utique hoc timent ne dicatur
eis ... quod nos decepisti
... nos seduxisti. Unde
debent si deum timent quamvis
sunt errare diabolicum est per ...
state in errore ... ejus
locus quidem erit si quando
erraverint falsa predicaverint
quia predicavimus falsa credi-
dimus dicant sicut simul erra-
vimus simul ab errore recedamus
Ducentes nos fuimus ad foveam
et secuti estis eos ducentes ad
foveam et non secuti eos ducimus
ad eam possent ista dicere in
dignitatibus dicant ...
alii ... parentum indignacionem
ament vel ... bonitatem

non tamen fides paciantur ista
illos summus in ... sanitate
et timore eorum quos quasi
tueamus. non dico ut timere
cessemus sed ne in ... ad
maiores amaritudines pro-
moveamus racionem locum reddam
non ... superbe conloquen
quando cum deum loquitur non oportet
apostolus dicit. Sed mitem
ad ... patientem
... corripientem ...
sed ... Ne forte det
illis deus penitentiam et resipis-
cant ad ... laqueis a quo ca-
ptivi tenentur. Sed ... no-
bilitatem. patientem ergo forte
si sani essetis pacientes forte
in quantum sani essetis. et quibus
sumus presbiteri eos non ...
... in ... gloriabitur
... quia ... quibus
gloriabitur in mundo si ... apostolus
ergo quod deum tales sumus. hec
nos debemus ut ... nostra
... portemus ad deum. 23

Sicut apostolus dixisse me-
mini sanctitas nostra fides
bonum spe salvi facti sumus
Spes autem que videtur non est
spes. Quod enim videt quis
quid sperat. Si autem quod non videmus
speramus per pacientiam expectamus. Hec
nos exhortacionem et consolacio-
nem plus ... admonet nos
ipse deus deus meus enim dicit
in psalmo spes mea esto por-
tio mea in terra viventium. Ipse

in qua quis spes nostra est in terra
viventium iubet ut nos alloquamur
in hac terra morientium
ut non respiciamus que videntur
sed que non videntur. Que enim vi-
dentur temporalia sunt, que autem non
videntur eterna. Eterna que non
videmus speramus et per patientiam expe-
ctamus. Unde nobis inspirans dicit
Sustine dominum viriliter age et con-
fortetur cor tuum et sustine dominum.
Unde enim promissa non fallunt
dei, autem promissa mundi fallunt.
Et quia mundus quod pollicetur
hic non dat daturus id in hac
terra morientium in qua nunc
sumus. Deus quod pollicetur in
terra viventium nobis daturus est
multa fatigati. Expectare nemo
et non erubescit amare fallacia.
De talibus dicit scriptura Ve his
qui perdiderunt sustinentiam et di-
verterunt in vias pravas. Econtra
viriliter agentibus et corde confor-
tato dominum sustinentibus filiis semper
tunc mortis in sepultura non ces-
sant mittantes suas delicias
temporales que ad tempus ob-
dulcant fauces eorum postea
in morte amariores felle in-
veniuntur. Dicat enim nobis
ubi est quod nobis promittitur post
hanc vitam et nos hic modo re-
spicimus et credamus iterata esse
que credidistis. Ecce nos in ipso-
rum voluptate perfruentem
letamur quia quod videmus speramus
nos autem in laboribus consumi-
mur ac cruciamur credendo quod non
videtis. Denique subiungunt quod
commemorat apostolus manducemus
et bibamus cras enim moriemur. Et
videte quid ipse commendans mon-
uerit: corrumpunt inquit mores
bonos colloquia mala. Sobrii
estote iusti et nolite peccare. Cave-
te ergo fratres ne talibus colloquiis
mores vestri corrumpantur. Custodite
patientiam et mititatem in vias fratres p-
ius vestri mites atque mansue-
ti tenete vias rectas. Quas nos
docet dominus de quibus psalmus dicit
Diriget mansuetos in iudicio
docebit mites vias suas. Pati-
entiam quippe in laboribus huius
vite sine qua non potest custodiri
spes future vite nemo potest pre-
tio retinere nisi mitis atque
mansuetus qui non resistit volun-
tati dei cuius iugum leve est et sar-
cina levis est sed credentibus deo
et sperantibus in eo et diligentibus eum.
Ista quippe mites atque mansue-
ti non solum consolationes eius
amabitis sed et iam flagella eius
tamquam boni filii tollerabitis ut
quod quia non videtis speratis impa-
tientia expectetis. Sic agite sic
ambulate in Christo cum ambulanti
qui dixit ego sum via et in eo
in illo ambulandum sit disputate
non solum eius verbis sed etiam eius
exemplo. Hunc enim proprio filio suo
non pepercit pater sed pro nobis omnibus
tradidit illum. Non utique nole-
tem neque recusantem sed pariter
volentem quia est voluntas patris
et filii secundum equalitatem forme dei.

in qua cum esset ad rapinam arbitratum est esse equalis deo et singularitatem obedientiam sed quia semetipsum exinanivit formam servi accipiens clamat apostolus dilexit nos et tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam deo in odorem suavitatis. Sic quoque ipse filio non pepercit sed pro nobis tradidit illum omnibus. ut ipse filius traderet semetipsum pro nobis traditus est quia que de celo (?) facta sunt omnia traditur est formam servi et membris plenam est propter formam et abiectionem plebis in fama et abiectione in flagellatione morte turpissima (?) in flagellis in morte crucis docuit quod nos in exemplis passionis eius contra (?) peccata in illo ambulemus sic fin... quod ad nos exemplo sue virtutis quod ab illo perceperunt apostoli de quo abiecto patientes (?) ... quod non videmus per ... enim quod non videmus per patiam expectamus et quod non videmus quidem speramus corpus sumus illius caput in quo iam sumus et quod speramus de illo perfectum est quod sic caput corporis... sic quod sic caput cor... eum superius est quod sic caput corpus est ... quod ergo nobis superius est corpus Christi et membra eius autem quod non videmus per patientiam expectamus sicut quod qui surrexit caput nostrum est sicut speramus in nobis et quia omnes quod membra sunt flagellatio est caput nostrum sine sinit patiam nostram sperare enim etenim diligit dominus corripit flagellat autem omnem filium quem recipit. Nos igitur in flagellis

deficiamus ut in virtute gaudeamus. Ista enim vera est quia flagellat deus omnem filium quem recipit ut unico suo pepercit sed pro nobis omnibus tradidit eum. Ihesum tamen quod eum qui sine peccato unico flagellatum est qui mortuus est propter delicta nostra et resurrexit propter iustificationem nostram. Sed tamen ne abiciamus flagellantis sed potius sciamus quia recipiamur iustificati et ... cum ... venerit nobis gaudii plenitudo et nos tunc sine gaudio ... sumus quia ipse ... facti sumus quia ... et ipse apostolus qui ait si quod non videmus speramus per patientiam expectamus dicit in alio loco spe gaudentes in tribulatione patientes. ~~...~~ ... quod ... habitum fidem ... et pono ... in gratia ... sic ... ut ... ostendit ... que admonet ... dicendo enim omnes qui cum ... perdidissent vel nunquam susceperunt sufficientia vel superiores dum quia quod non videmus speramus per patientiam expectamus et iam in plenitudine audiunt eum imitari debent ubi sunt delicie nostre propter quod ambulantes per vias ... dicamus ubi erunt ... tu ... si nos ubi sunt ... dicens hodie ... ab ... et hodiernum ... timus ablatum est quod

corpus que delicijs non sustinu-
it et sustinebat quod non sunt
pene cum quod capitur eo ex
ipso hodie et cras dicit mala pos-
sit vel hora retinere in spacio
suo excludit altera. sicut
prima eclipse apparuit
hic venit quod prius videt
incipit et prius omnes in perpetuum
omnes et omnia momenta sicut fu-
erunt sic quod patet homo si non ces-
sat. Cum peccat vel eo patet
si attendet potenciam unde quia
voluntas iusticia sine prudencia
desiderat vel eo tenent eum
primo regnum. Ut ob utilitates
quia separamus eterna que non
videmus eo nobis est que non
videntur temporalibus sub dicta necessitate
qualis nobis dies tristia
elucescat etiam ne sepe bonum
separatis malo in bonitatis ut
sibi bonus sint eo ne fu-
giat tamen potius Illas in-
visibiles quam eterna separamus
que veniunt non sustinuerunt
quia in ipsa veniunt. sed semper
manet. nos autem ad illa
veniemus tamen per illam diuinam
spem quam tenemus. ~~anobis~~
tenuerimus a nobis non temporalia
non separari aliquid desinunt et
eo crebro separata nobis fallunt
ut cessant nobis inflammare
venturam corrumpat demonia
torquet infamia Illa que ipsa
sunt que corrupta incredibiliter
deserta videntur. amissa va-
mescunt dampnum est et nobis sed
peregrinantibus hic necessitates sunt
in eis gaudia mundi fugiamus
ne illis habenis subnervati
demum cum hoc mundo tamquam
non venientes ut veniamus ad
eum qui fecit hunc mundum
et in eo maneamus. Omnes eter-
nitate perfruentes eundem qui
dicis quibus hunc mundum venit.
et quid cepit in fratribus genitur.
quamvis in hominibus mediaquam
est hic nobis est clausit qui
mortuus tercio die resurrexit.
et ultra non moritur die tercio
resurrexit et amplius moretur
qualis mira morientes exa-
minat tamen alie que incipi-
ebant et in pompe contristate
et in diuine credente mirantur
sed illi ista non crediderunt quod
dicunt quibus hunc mundum reliquerunt
et credituras si volunt inde-
ri. si quis primo suorum omni-
um est malediccionibus homo qui
spem suam ponit in homine
Ideo et deus homo mori et resur-
gere voluit ut et quod futurum
esset homini in homine cerneret.
oculis et tamen deo non homini
crederet. Et ecce iam fideliter
toto orbe diffusa iam ante
oculos eorum loquamur etiam
eo tot saecula veni homo pro-
missum quod tenent spem suam
spem credidit ut fieret per
in laboribus generum quod ubi

abrahe credentes promissionem eius
videmus impletam et quod benedictio-
ne orbi promittit. credentes et
sperantes esse venturum. Erant
enim et dicebant maudientes
habentes oculos cum morientur
quia adhuc oculis dicentes mo-
rituros videntes aut alios eo-
rum ista viderunt dicunt mor-
tuos vos autem filios vestros fu-
turos hij omnes cernes terram anglorum
dei heredes et christum colloquendos ti-
mere mittari eos qui oculis
sperando moriuntur et hodie. et
hodie habendo sepeliunt sed sic.
dicat idem apostolus in corrump-
unt mores bonos col-
loquia mala. sobrii estote
iusti et vigilate ambulantes
angustam et artam viam duce-
ntem ad latitudinem celum cele-
stis quia inter viam et finem pre-
te quam non videtis pacientes possi-
tate quam mundus habet que vera-
tem promissione christum fidelissime
fidelissime retinet [Rmo. 2X]

Apostolum eo legitur audisti
ymus cum audiuimus
dicentem nobis videte quomodo
caute ambuletis. non ut insipien-
tes sed ut sapientes redimentes
tempus quoniam dies mali sunt
Ceterum dies isti quanto propinquant
ad spaciam horarum ordinant sed
ducunt metes agunt tempora orit
sol occidit sol. eussunt tempora

Cum molesta sunt tempora eo quod
et non sunt molesta. Ergo dies
malos sicut dixi dicit nos faci-
unt malicia hominum et miseria ho-
minum. sed miseria hominum communis
est quod debemus malicia esse
communis ex qua cum lapsus
est adam et de paradyso expulsus.
nunquam sunt dies non mali. Si vos
pueros qui nascuntur interrogemus
quare incipiunt a clamore quod
nascuntur quia nascitur et statim
plorat post modicum quod dies ri-
det. Quando plorabat nascens cruciatur
prophetam sue calamitatis erat
lacrime enim miserie testes. Non-
dum loquitur et iam prophetat quid
prophetat. In labore se venturum
vel in timore. Et si bene vivit
et iustus fuit. certe in medijs
positus temptacionibus pertime-
bit. Cum dicit apostolus. omnes
qui pie volunt vivere in christo ihesu
persecutionem paciuntur. Et tu qui
dicis mali sunt sine persecucione
hic vivere vis non potes. Cum
inter malos vivunt persecucionem
paciuntur. Quis? mali persequuntur
bonos. Nunquid sanctus loth persequebatur
batur in sodomis. Homo ille non
lesitus erat. Et eo inter impios
vivebat. Cum in sodomis suplices
blasphemos persecucionem paciebatur
non vapulando sed malos viden-
do et cum quotidie viderunt sed non
dico vivis in christo pie. magis et

omnes pie ... persequuntur bonos

pre bruc. et pbas quod dico.
Deniqz applus ad comedendum
piccula sunt picculis in deo pro-
picculis in latinis pitulis in
plis fruh. Certe picula quecum-
que sunt (piculis) cessat aflis fruh, usqz
in fine seculi no norunt. Redi-
mamus tempus quo dies mali sunt.
Expositio. Amice forte stare
et tempus redimere. Denique sunt qui
parua audiunt. parua ferunt.
parua aggrediunt. parua a-
gunt. eo dicam quod ipsi parua
quam videtur sunt. nec mirum mala
veniunt. Redimere tempus hec est
quod aliquis tibi inferret lesio-
nem pro aliquid ut deo malis bu-
litatis perdit. Ergo dico quod per-
dis. precium et temporis. Certe
quod patris necessitatis perdunt
ad publicum. Das nummos et
emis tibi panes aut vinum
aut oleum aut lignum aut
aliquid supplectilem. Das et ac-
cipis. aliquid amittis. aliquid
acquiris. hoc est emere. Nam si
nummi amittas et habeas quod non
habebas. aut in venisti aut do-
natum accepisti. aut hereditate
acquisisti certum aut aliquid
amittis ut ad habeas. tunc em-
is. Nummos tenebas emitur est
quod amittis precium et nummos
ergo perdis nummos ut emas
tibi aliquid. sic perde nummos
ut emas tibi quietem. Certe hec

est tempus redimere. Quilibet mala
eorum est punitio. quod quidem latine
vobis dicam. quia primitie mo-
rum. nostris quilibet punitio
eius quilibet est antiquum bo-
num querit pestilencia. dicos
illi dei ut ducat se inde non hic
quilibet de hoc clerico vide nato
Nam quid aliud dixit dum
quam redimetes tempus quod ait
si quis volt in iudicio tecum
contendere et tunicam tuam volt
tollere dimitte ei et pallium. Iudi-
cio vult tecum contendere et tu-
nicam tuam tollere. curetur ne litem
habens adeo non habebis tranquilli-
tatem. non habebis quietem ex
curiosis cogitacionibus tuis ir-
ritaris ad iniurias adversarium
tuum. Certe tempus perdidisti
domino quanto melius est ut ami-
sio amittas et tempus redimas
in arte et in negocio, unde
quod ad nos iudicandi veniunt
si homo vanus dicat. ut per tempus
redimendo perdat aliquid sunt
qui maiore cura et sedulitate
debeo dicere ut reddant aliena
ambulans cum vanos audio
Nam ille calumpniosus qui volt
alieni facere tuum et tollere alie-
nos ut per expositionem grandis
adapta vita sapiens dicit redimen-
tes tempus quia dies mali sunt.
Facio quod calumpnia vanos illa
velit nolit dat in aliquid ut

tempus redimat quia apostolum au-
diunt dicentem si alter dominus suum
perdat aliquid ut sibi sacco sub-
tibi non primus dominus calumpni-
osus. perdite filii dyaboli et venatores
rerum alienarum malivolis auff-
re dominum non habes. et calumpnia
plenus es hic. quod ille dixit
illi clada aliquid ut [illegible] recedat
a calumpnia tu ibi eris quod
habebas de calumpnia pecuniam
ille qui pro intellectu calumpniam
tempore ante redemit hic tolleret
dies malos. tu autem qui de calu-
mpnia perpetrasti hic habes dies
malos et post istos habituros es in
die iudicii peiores. hic forte
reddes quia pecuniam rapuisti. Vide
vide contemptionem. ego ergo
Boemos qui rogat [Sermo [illegible]]

Legimus religiosos in libro qui apostolorum
Actibus ascribitur. tantaque sub
inmemoriali [illegible] de initium plebis
fuisse ita populi romani florisse
fraternitatibus ut post acceptam fidem
nemo domum propriam sibi defendebat.
et nemo suum aliquid vendicabat.
Sed inter fraternitatem erant sibi cuncta
quasi communia ut qui [illegible]
[illegible] religionis fruebantur [illegible].
[illegible] ut quibus erat una fides
esset una substancia et quibus erat
communis Christus communis esset et sus-
tentus [illegible] cum [illegible] religi-
osi [illegible] sibi [illegible] non [illegible]
re [illegible] qui [illegible] erat
ingressus atque in caritate fraternitatis
eadem communia utebantur. [illegible]

est fraternitas Christi quam sanguinis. San-
guinis enim fraternitas similitudinem
tantum corporis refert. Christi autem
fraternitas unanimitatem cordis
[illegible] sicut scriptum
est Erat autem credencium cor
unum atque anima una. Verius ergo
frater est qui tecum corpore quam
unanimitate [illegible]
[illegible] frater est cuius eadem [illegible]
et voluntas in fide est. Melior
ergo est sicut dixi fraternitate san-
guinis fraternitas Christi. quoniam illa
in [illegible] sibi inimica est. Christi
autem fraternitas semper [illegible]
pacifica est. Illa autem substantia communia
cum emulacione dividit. hec et
cum gratulacione communicat. Illa
in [illegible] pro [illegible] [illegible]
Sed hec [illegible] aliquid
tamen quod sicut dixi in illis tempore
[illegible] plebis devoto fuit ut
nemo domum suam diceret. ne-
mo proprium aliquid vendicaret
sicut erat fons lucas dicens
nemo [illegible] [illegible] quod possi-
debat suum proprium esse dicebat.
non erat [illegible] egenus inter
[illegible] [illegible] plebis quondam
plenus in Christo hic divites
[illegible] hic in seculo egentem
et [illegible] cogitat [illegible]
[illegible] temporalem [illegible]
[illegible]. Vendebat enim sicut
ait scriptura predia et domos suas
et precia vendicorum ante pedes

virorum fidem quam admiror. Hii propriis
totos se exspoliabant patrimoniis
et mensis sibi reliquum faciebant. Non
enim verebantur ne esurirent apud
deum; timebant alii esurirent.
Hec ergo sub apostolis fuit impleta
devotio. Magis quid plura? nescimus
et tamen Christus in nobis idem quidem
Christus in nobis. Sed non eadem animi
videlicet impleta fides. Sed non imple-
ta est apud largitores ista alter
de alterius in opera non cogitat.
ut aliud sit quod ait apostolus
alius quidem esurit. alius ebri-
us est. Sed et iam diripiunt aliena
non solum in qua colligentes
pecunias suas ad pedes apostolorum
non deferunt. Sed et iam transgredientes
fines suos quos posuerunt patres
Dato. venit enim illud tempus quod
dixerat apostolus dicens: In novi-
ssimis diebus abundabit iniquitas
multorum et refrigescet caritas.
Modo abundat avaritia et iniqui-
tas. que ante largitate bonitate
cessabat. et refrigescet caritas
fraternitatis que prius apud amore
fervebat. Tanta enim sub apostolis
fraternitatis dilectio fuit ut tunc in
conventu suo non inveniretur
indigentia. tanta autem nunc humani-
tatis dissimulatio est ut in conven-
tu nostro vix inveniamus locupletem
aut non tam facultatibus dico quam
in bonis sed operibus. Dicit enim apostolus
divites sint in bonis operibus.
locupletes in caritate intelligi voluit
qui divites in Christo sunt. Nam et sicut
quam ait sub apostolis neminem indige-
ntem fuisse ostendit utique caritatis

gratia fidei praedicatores fuisse. ut omnes
ecclesiam divinarum abundaverit
largitate. Et iam ergo hodie in Christiano
populo inveniamus locupletes et si ple-
rique in domibus sunt avari divites
tamen in ecclesia sunt. Medici enim
enim etiam pauperes non pro eo quod pos-
sident opum nec hodie est gratiam
quod offerunt nec illud est peccabile
quod reservant. Dicit dominus ad Ana-
niam offert omnia. tibi autem vere offe-
ras vere dividis. peccasti. quia ste-
tit et tu dare vere non dividis
qui de tanto auro tuo minorem
minorem partem reservas quod deo
largiris. Erat namque in actibus
apostolorum dum potuit se vere offerre et
non vere dividit. pecuniam quam abstu-
lit perdidit. et qui domi reservavit
amisit pecuniam in qua spem per-
didit et salutem dum eam deo quam
promiserat subtraxit. sacrilegii fuit
condempnatus. et fraudis sacrilegii quam
deo in pollicitatione fefellit fraudis
quam integris numeris portionem
quandam subtrahendam putavit
sicut enim apostolus Petrus: Non est
mentitus hominibus sed deo. Ergo sub
Anania condempnatus cur non de-
beret totum quod de suo ipse pro-
miserat quam consummavit. De eo qui
non vult reddere quod alius repro-
misit videte ergo et vos fratres quod
promiseritis deo tu summa fideli-
ter praeceperis. Ecce abundat una-
nimitate eius hospites. Fratres quam
polliciti estis ne dicatur et vobis quam
Ananie dictum est. Non es mentitus
hominibus sed deo. Sermo 269

Post vincem Christi quorum opera

proemio predicato apostolorum miracu-
lum quod audistis exponimus. As-
cendebant in templum petrus et iohannes
in templo ad horam orationis nonam. i. predica-
tioni in ingressum perfectum propalabat
paralitico quippe stupor debuit ut
mirande rei expositio sequeretur.
fulgor quo signorum apostolorum corda
perfudit clarum erat quod am-
tiuitate sua claudus qui
portabatur manibus et mendicabat
in quem ad speciosam portam tem-
pli et cum eo in ingredientes
audisset apostolos elemosinam
postulabat. Sed cum in eo con-
tuissent intuitu nichil in claudi
ultimo notio solamine operabat
debet affluentiam in eorum de apostolorum
manibus largitate sed petrus
apostolus ut audeo intende in
nos et nos cum respondisset ar-
gentum et aurum non est michi quod
autem habeo hoc tibi do. in
nomine ihesu nazareni surge
et ambula. Verborum istorum ordi-
nem diligenter debemus expone-
re neque enim promittebat adiuvare cum
diuitiis diuinitate sequeretur ut ei-
sus pauperes narrarent in pauper-
tatis uirtutem nolunt apostolus cum sua
attestatione preferre. Ne enim mi-
rarentur possessione uirtutum pre-
stitus et abrenunciationem diuitiarum
ostenderet magis sequebatur ut largi-
retur. Signa qui opes contempse-
rat. Et nichil habet paupertatem
dicimus. quod habet uirtute pau-
perum testimonium quod uirtutis.
scientia est professio paupertatis
sed apostolus loquebatur. Et nichil
habentes et omnia possiden-
tes. et nichil habet paupertate diui-
tes argentum et aurum non habeo
sed quod habeo. qui argentum non
habet eloquium nobilius eloquio
habet. si gratiam et aurum non habet
fidem habet. Videamus quis ampli-
us coruscet aurum quod tale
in abscondito. ut aliud videatur
prouidens hominibus natura dap-
nasse. uel exposuisse quod sunt
auctores dulcis cupiditatem atque ut
ad minuere paupertas difficultate
pandorum diuiciarum labore for-
querit quod nobilitat in mentis
ergo videamus qui aurum non
habet quod habet. fidem habet uirtute
habet. expendamus quod diximus quid
amplius coruscet. aurum
quod cupiditas perquirit quod
auaritia cupit. quod sollicitu-
do custodit aurum materia labo-
rum periculosa res possidentium
aurum auaritia uirtutum. aurum
malus dominus predo hominis er-
go qui aurum non habet quod habet
fidem. Videamus ut diximus quid
amplius coruscet aurum quod
nemo tutum habet nisi qui ipse
abscondit aurum quod in spiritu
diu fulget aurum quod per tabe-
querit per tenebras custodit aure
cuius in quinsitis dampnationes habet
cuius amor inediam facit et ne
aliorum sit nemine ignotum de
apostolo predicatore aurum quod apostolus
auarum cum preferret Christo in minus
appetitu congrua magis generatur
per auctoritatem determinit dicens.

auaricia que est ydolorum seruitus
eandem quod amplius refulget.
aurum quod perdidus diues habet
aurum quod amplius cruciat.
capit que largius fuit. aurum
quod auaricie nichil de propria
possessione permittit respondebis
ex auaro suum. cui vero suum
negat omnibus accusatio. cum
propria possessio ac eandem eum
habet dicamus de creatura superius
quomodo ob certam prudenti-
cia bonum est ad magnum pondus
receptum est. namque et a infamia-
ri redundat dampnum. quia
qui de mala cupiditate suscepit
pietas res quod illa vituperat.
aut auaricia condempnetur. Ce-
terum diues aut qui possidet. aurum
et argentum meum est dicit. si qui
pro mala res esset. dei esse non
posset. Unde probat maliciam.
nunc capit bonos mos et
nouos quando tunc magis pro-
dest quod contempnitur nec propter
sua condicione custodiatur. quamuis
alia est rei bonus possessio eius
ab dictis fructuosa est probet
quod maliciam sub nemine. disper-
sit dedit pauperibus iusticia eius
manet in seculum seculi quod nostre conuincit
iudicias res sunt aurum et ar-
gentum. Unde neque contempne-
bas (?) inspicere admira. Exer-
cet quod rei contemptus pre
contemptu malis de possessione
eius non omnibus preuenit. Nec
non potest nisi eos reputari qui
disperserunt et dederunt pauperibus
iusticia eorum manet in eternum
silencio non niti eos reputari
potest quam bonum voluerit perfugi-
endum eum despectum deo placet.
Magne felicitatis est contemptus pro
amore. quibus celum tenditur regni in
paupertate posita est possidere
quod tu labore requirunt pauperes
et contempnunt quod tu fructus
temporalis. Unde est felicitatis quam
magna amore. quibus dicitur
est in paupertate faciant premium
regni celorum. Non tibi displiceat
paupertas tua nichil ea potest di-
tius in monitis vel nosse quam
locupletes sit. Solum enim celum
regnum conferri posset. quamdi-
mirus paupertati indultum. nec ad
regnum celorum venire diues.
possessione sua obtinere nos
posset. nunc obtinet ut cum
pauperum peremat quibus quo plus
fulget fides quam aurum. aurum
lateribus contenebrescit. nam fides
in gemmis splendore conspicuat
aurum tuto potest non potest fides bo-
no publico semper fulget. Dignius
fidei quam fiducia custodiatur. Aurum
non inter commonitos enim est
fides etiam inter pugnantes se-
cura est. Eandem quod donant cap-
tius pauperis capitis diues fide-
lissimus ordo proloquitur aurum et
argentum non est mihi ... quod
habeo hoc tibi do. In no-
mine ihesu christi surge et ambu-
la. De effectibus pro ...
mirum non aurum dimittebat. in
plebibus pauperis venturi. ma-
nus omnibus pedibus debilibus futurum

operabantur in infirmitate reddere non
valebant. Ille autem qui aurum non
possidet sanitatem reddidit. Deo di-
ves est in maiori auri. aurum et ar-
gentum non habeo. Ideo quod carnalis
sanitatem apertius protulit dicendo habe-
bat hoc do. In nomine Iesu Christi surge
et ambula. Hoc plane non in
multiplici sed in eo tenebat
dicendo ei dedit in nomine Iesu
Christi surge et ambula. Pauperem
hominem comparavit infirmitatis eque
lege et equa potentia regere
tempore quos qui contingeret non po-
terat sustinere pauper egentibus
divinis. Petrus est qui in infirmitate
nominatim pauperis impium et
iam naturam non protulit. Iste enim
claudus erat ex utero matris sue.
debilitatis quod quia ei in vexabat
nativitatis in pauperes inveniri
ecclesia est dicendo perfecto non fiet
in pauper apostolus plenus erat ille
Deo qui est auctor nature. ut
quod hoc dicens paupertate dicendo
donat quod est non habeo. Virtutes
largitur et gratias confert dicendo
ei per In nomine Iesu Christi surge
et ambula. Obedientia subditur. quod
ex utero venientes. hominem
qui operabatur sed quos naturalibus lun-
culis in pedibus erat non po-
terat quod volebat. Tunc autem
tamen finaliter insensibilia sum-
punt ut admirari videntes illa
pedum infirmitatis anhelaret surgere
ge et ambula. Et surrexit in-
continuo et stetit dominus impi-
ce pedibus sumit exsiluit inquit

apprehensa manu ejus allevavit et
erecti. Et consolidate sunt
bases pedum eius. Et cum tabe-
facitate vel vigore attenu-
ate. mox autem debilis sumus
in tuerat videntes et continuo
vis sanitatis invenit regnum
sit in infirmitate nostra inebriat
dominus Testimonium velox
nimis est. velocitas ex debi-
litate surgentibus. In momen-
to in ictu oculi in novissima
tuba canet enim tuba et mor-
tui surgent et nos immutabi-
mur. Futura vicarie de facto
quam quanto momento mortem ex
ittentur. De debilibus etiam credere ne-
cessarius. Surrexit et consolidate
sunt bases pedum. Petrus autem
quod diceba in ipso claudus
reddidisse. Attende ei tuam sanitate
restituit. Non enim dixit resti-
tute sunt sed solidate sunt
bases etiam fundamenti resti-
tuit sanitate. ut ferant
laborem exultans inquit am-
bulabat saltus fecit et
iam sanus quamvis est. Non sen-
sit ille pedibus pigra neque
tarda ut velut languenti non le-
ta negligia renovatur admo-
numentum eius mediante in-
ruptionis audire signum quod fuga
in infirmitatis excluso exsilivit
qui sanitatem a prosperitate clamat
quod ab apostolis. Ecce dico ipse indi-
cavit quid a deo conditum
sua mora. Caritas itaque

signis omnibus manifestior erat
salutis gratia quam carni deferebatur
testimonium bone vite sunt di-
gna eum divino ore comprobari
que non credimus indigna be-
neficiis nomine auctoris sui
meruerit cognoscere. Cum eis di-
xisset nomine also Christus surge
et ambula. Ubi erat caro admi-
ratione Christi formidans potuisset
obsequium sanatoris testimoni-
um conditoris. Eisdem nomine also
Christus surge et ambula. In tene-
ra vero debilitate ad ipsum quo-
dammodo in natali nominis aucto-
ritatis designatur. Cognoscit qui
infirmaverit obsequitur quam deo suo
restringatur contrario. Ubi caro adversa
est expugnanda est Christo discip-
ulis non curanda. Ubi etiam autem
vagatus obligandum est quantum
in initio est. Malo hoc solum
cogitationum credulis divina ad
[illegible] sufficerit auctoritatis
domus dicat in evangelio. Nemo
ingreditur in domum fortis et vasa
sua eius diripiat nisi prius alli-
gaverit fortem. In prius agitur
dyabolus alligandus. Nunc autem
non colligatur dyabolus. Sed hono-
ratur. Si vero omnibus [?] consignatur
magni beneficii debitor Christus car-
ni est. Si quod possit in omnibus
salute meruit. Nam erat ma-
teria loquendi inops testimonium
nunc caro curata fecisset suf-
fragatur predicationi Christi caro
in ipso est administratio signorum

claudus surgit ut apostoli loquuntur
predicationis dixerunt si tamen dei
caro opus non esset ille claudus
non erat in pedibus firmandus
sed in brachiis colligandus. Nunc
autem surgit claudus ut apostoli
loquuntur per eos efficit predicationis
ut Christus claudum fecit claudus
solus imprudentem apostoli fecerunt.
Si dei caro opus caro non esset.
Nunc autem quid id dicam [?]
non est. Fecerunt apostoli imprudentes.
Caro namque opus dei est. Cum formatur
opus dei est. Cum conditur opus
dei est. Cum producitur opus dei
est. Cum regnatur opus dei est.
Cum signatur opus dei est. Cum
curatur opus dei est. Carnis deo gratia
tenentur vero dei [?] videantur
quod manifesti et ipse honore dei
carnis natura laudatur atque
omne rerum in nobilitate ponitur
ipse eius diaconus heremum
suggerit ut per intelligant non
carnis utilitate. Sed tantum nobili-
tatis pravitate delinquens.
Nos autem omne divino usibus
opus quia credimus in Christo nunc
divini consortii gloriam conse-
quentem quod Christus pro conditione
suscepit qui vivit et regnat
in secula seculorum amen. Sermo xl.
T[...]ncem bone vite eam vitam
et tamen eternam debere. Vita fidei
est. Est autem fides credere quod
nondum vides. Cuius fidei mer-
ces est videre quod credis tempore

Igitur fidei tamquam opere sementis
non deficiamus. sed perficiamus donec
perveniamus ad messem. Ideo cum
adhuc esset homo quando de-
[illegible] in deliciis suis. sicut
creatore apud se habemus ut cont[illegible]
sicut salvatore et redemptorem
Christus dampnavit hominem miseracione
dei liberat hominem. Deus ipse
[illegible] dabit virtutem et fortitudinem
plebi sue benedictus deus. Sed
accipiunt credentes. non accipi-
unt contempnentes. Nec despe-
ret [illegible]
fidei [illegible] quid aliud
nos possumus. Ideo cum fides
[illegible] magnum aliquid. quod
si habes perfecto suscepisti [illegible]
habes quod non accepisti. videte
[illegible] deo gratias agat
ne male quod bonus [illegible] in
gratia remaneat. Et propter hoc quod
in [illegible] est quod accepistis [illegible]
tis. laus fidei [illegible]
[illegible]
ri [illegible] aliqua [illegible]
ut dignum est cogitare [illegible]
[illegible] cogitet quam multa bona
dei [illegible] preferam. Et si minora
dei dona in nobis debemus agnoscere
quanto magis illud quod est super
debemus agnoscere. Ideo debemus
esse quod sumus quia non melius
sumus. Ecce non adeo homines sed
et ligna sunt et lapides. Aqua
non adeo. nos ergo quid plus. Non
vivunt ligna et lapides nos autem
vivimus. Sed ad hoc nobis [illegible]
[illegible] arboribus fructiferis
[illegible] sicut [illegible]

bene. Nam si non timent non
[illegible] est. Accidit in grandi-
nitate corporis. timent eum timet
[illegible] non [illegible] quod ista
non habet [illegible] nos amplius
sentimus [illegible] sectus cor-
poris [illegible] visum
auditum olfactum gustum tactum
et iam [illegible] corpus [illegible]
[illegible]
[illegible] calida et frigida est
cum in nobis [illegible]
sed sunt homines et bestie. Homines
ergo amplius aliquid nobis est
ista [illegible]
nisi si consideramus in nobis
quantum [illegible] creature [illegible]
quantum creatori laudem debe-
mus. Sed tamen amplius quod
homines habent [illegible] consilium
quod non habent bestie. Nam
habent [illegible] non habent
[illegible] in eo facti sumus ad
ymaginem dei. Deinde ubi [illegible]
[illegible] quod sibi [illegible]
ut nos peccatores non solum
[illegible] ponat sed et [illegible]
ut ea nobis subiecta. Faciamus
in quo hominem ad ymaginem
et similitudinem nostram et habeat po-
testatem piscium maris et vo-
latilium celi pecorum et serpentium
que repunt super terram. Unde
habet peccatum propter ymaginem dei
unde [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] Nolite fieri sicut equus
et mulus in quibus non est intellectus

Sed aliud est intellectus aliud ratio.
Nam rationem hominis et animalia in
telligamus. sed intelligere non valeq
Nam ratio hominis est cum animal ratis
capax verum et melius et excellentius
dicam. Animal rationale. cum natura
mentis rationalis et angelus intelligat
nunquam rationem habet nam non intelligit
intelligere. Quia ratione precedit
hoc quo unde bestias cum ceteris
maior est nobis extollere et restitu
ere debemus quasdam reformare
Sed quis patitur nisi sit artifex
qui formavit ymaginem dei in nobis
reformare. Homo ergo ut dicit beatus
Augustinus retorquam ipsum esse cum lignis
lapidibus, vivere cum arboribus,
sentire cum bestiis, intelligere cum
angelis. Discernimus ergo oculis
colores. auribus sonos. naribus
odores. gustu sapores. tactu
calores. intellectu mores. Est
homo nulli intelligere nemo
est qui nolit credere, non omnes
volunt. Dicit mihi homo. Intelligam
ut credam. Ego dico crede ut
intelligas. Quod vero nunc nobis
sit controversia talis quasdam
ut ille mihi dicat intelligam
ut credam. ego vero dicam crede
ut intelligas. Cum hac controversia
veniamus ad iudicem. Neuter nostrum
presumat pro sua parte sententiam dare
iudicem invenire simus dispo
siti omnibus hominibus. Melius vero
melioris iudicem invenire
possumus quam hominem per quem lo
quitur deus. Non eamus ergo

in hac re et in hac controversia
ad veritatis spectantes non inter
nos iudicet poeta sed propheta
utilius apostolus petrus cum duobus
aliis domini xpi discipulis Jacobo
et Johanne in monte cum ipso do
mino constitutis audivit vocem
delatam de celo. Hic est filius
meus dilectus in quo michi bene
complacuit ipsum audite. Cuius
commendans memoriam apostolus
in epistola sua dicit. Hanc vocem
audivimus de celo delatam cum
essemus cum eo in monte sancto
Et cum dixisset hanc vocem nos
audivimus de celo delatam sub
iungit atque ait. Et habemus cer
tiorem propheticum sermonem. So
nuit illa vox de celo. certior
est propheticus sermo. attendite
bene. admiror deus et volun
tatem meam et complacentiam meam
ut dicam quodammodo nolo quis
nolo conuertere cum non mi
retur delata voce de celo
certiorem propheticum sermonem
ab apostolo dici esse. certiorem sane
dixit certiorem non meliorem non
veriorem. Tam enim verus ille
sermo de celo quam sermo propheticus
tam bonus tam utilis. Quid est
ergo certior nisi in quo magis con
firmetur auditor. Quare hoc quia
sunt homines infideles qui sic
detrahunt xpo ut dicant eum
magicis artibus fecisse que fecit
possent etiam ergo infideles
istam vocem ~~dare~~ delatam

de celo piscatoris hominis et ciuita-
tis curiositates referre ad ma-
gnas artes sed prophete ama-
uerunt. non dico autem istud nisi
quia autem Christo [illegible] nondum erat
homo Christus qui misit prophetas
consequens autem dicit magnum
esse. si quo magistris artibus fiat
ut tolerent maximus. nunquam
magnus erat cum mathematice
quam erat apostolus Petrus
hominis ceterorum prophetarum similiter
vox de celo qua fideles admo-
neantur prophetis similis quo in
fideles communicant intelleximus
quando autem uidetur. Verum quam dico
apostolus petrus hominis ceterorum
prophetarum simonem post nocem
de celo delata est ipsius Christi
quam digna. Petrus iste qui
sic loquitur piscator fuit. Et non
magnum laudis sed orator. si po-
tuit ab illo intelligi piscator
propterea primus Christianus legis
apostolus Paulus ait. Videte
uocationem uestram fratres quia non
multi sapientes secundum carnem, non multi po-
tentes. non multi nobiles. sed
infirma mundi eligit deus ut
confundat fortia et stulta mu-
ndi elegit deus ut confundat
sapientes. et ignobilia mundi et
contemptibilia elegit deus et ea
que non sunt tamquam sint. et ea que
sunt euacuaret. Et cum eligeret
Christus primitus oratorem diceret
orator eloquentie mee merito

electus sum. Si eligeret sena-
torem diceret senator dignitatis
mee merito electus sum. Si po-
stremo si prius eligeret impera-
torem diceret imperator pote-
statis mee nimia electus sum
quiescant et differant ista pa-
ululum quiescant non obmut-
tant non contemptuant. sed
aliquantulum differantur. quo pos-
sint gloriari de principibus
in principibus da mihi inquit
illum piscatorem da mihi ydiotam
da mihi imperitum da mihi eum
cum quo indignatur loqui se-
nator ut qui cum ut ipse pis-
ipsum de mare. Hunc si imple-
uero manifestum est quod ego
facio. Quamquam et senatorem et im-
peratorem et oratorem ego sum
facturus quamuis facturus ego
et senatorem. sed tardius ego piscato-
rem. potest gloriari senator
de principibus potest orator potest
imperator. non potest nisi de Christo
piscator. Veniat propter humilita-
tem salubre docendum. prius
piscator. Veniat per ipsum me-
lius adducatur imperator. Me-
mentote quod piscatorem ipsum
sum. Venio. Christo plenum ad
cuius missa per mundum retia
capiendus autem omnes apostolos
et iam isti perimunt ergo me-
mentote eum disposuisse hominis
ceterorum prophetarum similiter
da mihi ergo ad illam conuersionem

iudicet propheticum. Crede ut intelligas
agebat. Ille dicebat intelligam
ut credam. Ego dicebam ut
intelligas crede. Nata est con-
troversia, veniamus ad iudicem,
iudicet propheta, immo vero
Deus iudicet per prophetam.
Et ambo taceamus. Quod ambo
diximus auditum est. Intelligam,
inquit, ut credam. Crede in-
quam ut intelligas. Respon-
deat propheta: Nisi credideritis
non intelligetis. Putatis verum
me intellexisse dicere? Etiam ille qui
dicit intelligam ut credo.
Certe quod modo agimus
nisi ut credat? Illi si illi
non credidissent, hic non es-
sent. Fides eos adduxit ut
audiant. Fides eos fecit
presentes verbo Dei. Nutrienda
est et roboranda est haec et quod
agimus. Ego plantavi,
Apollo rigavit. Sed Deus
incrementum dedit. Itaque neque
qui plantat est aliquid neque
qui rigat, sed qui incrementum
dat Deus. Loquendo, hortando,
docendo, suadendo plantare
possumus et rigare, non autem in-
crementum dare. Non erat autem
ille cum quo loquebatur qui fidei
sue germinanti et adhuc tenere
et adhuc infirme et ex parte ma-
gna titubanti, non tamen
nulle fidei sed alicui fidei
adiutorem orabat cum diceret

Credo Domine, cum in evangelio le-
geretur audistis. Si potes crede-
re, dixit Dominus illi propter primum: si
potes credere, omnia possibilia
credenti. Et vidit se principium
et positum in principio non
sine temeraria consideratione
sed pius dispositionis constantiam.
Videt ipse esse aliquam fidem,
videt et titubationem utriusque. Videt
unde hic se confessus est et
alterum adiutorium postulat.
Credo, inquit, Domine. Quid seq-
uitur? In adiuva fidem meam.
Non hoc dixit. Credo Domine, video
hic aliquid unde non mentiar.
Credo, verum dico. Sed video hic
etiam nostro quod mihi displice-
at. Stare volo, sed adhuc
nutans. Stans loquor, non cecidi,
quia credo. Sed tamen adhuc
nutat. Adiuva incredulitatem
meam. Ergo fratres et illi qui
tunc mihi contrarium et propterea cum
eo contrarium intelligens ad nos venerunt
propheticam iudicem postulavi.
Non inaniter dicit: Nam ipse cum
dico intelligam ut credam,
utique non quod loquor ad hoc
loquor ut credant qui nondum
crediderunt et tamen nisi quod loquor
intelligant, credere non possunt. Er-
go ex aliqua parte verum est
quod ille dicit: intelligam ut credam.
Et ego quod dico sicut dicit propheta
immo crede ut intelligas verum
dicimus ut concordemus. Ergo in

telligere ut credas. crede ut intelligas
breviter dico quomodo utrumque
sine controversia accipiamus. Intelli-
ge ut credas verbum meum. crede
ut intelligas verbum dei. Sermo 28
Propositum lectionis que modo
hodie recitata est apostoli Ia-
cobi oblata est nobis ad disserendum
et quodammodo indicta. intentos
nos fecit admonens ante omnia
ne iuretis. difficilis questio est hec
patrum que nos non teneamus sim-
rare. periurium esse clarum peccatum
peccatum esse et grande peccatum nemo
dubitat. sed non ait apostolus de
cuius lectione tractamus ante omnia
fratres mei nolite periurare sed
nolite iurare. precessit etiam apud
dominum aliud preceptum in evangelio similiter.
admonentem audistis in evangelio quod pre-
dictum est antiquis non periura-
bis. ego autem dico vobis nolli-
te iurare neque per celum neque
quia sedes dei est. neque per ter-
ram quia scabellum est pedum eius.
neque per caput tuum iurabis
quia non est tibi potestas facere
unum capillum album aut ni-
grum. sit sermo vester est est. non non.
quod autem amplius est a malo est. Hinc
dominice admonicionem memorata
apostoli littera sic cognovit ut
nichil aliud misisse videatur
quia nullus aliud hoc dixit
quam ille qui per apostolum dixit. ante
omnia fratres mei nolite iurare
neque per celum neque per terram neque
aliud quodcumque iuramentum

sit autem sermo vester est est non non
quod iste addidit ante omnia quasi
vehementer fecit intentos. auxit quasi
difficultatem questionis. Invenimus
enim iurasse sanctos. iurasse primitus
ipsum dominum. in quo non est ullum
peccatum. iuravit dominus et non peni-
tebit eum tu es sacerdos in eternum
secundum ordinem melchisedech. et huic
tam sacerdoti filio suo iuratione
promisit. Habes etiam promissionem
ipsum iuro dicit dominus. et illud
iuratio est. Vivo ego dicit do-
minus. Nolo mortem peccatoris. Quod dixit
sit deus per se ipsum. non ergo peccatum
iurare. sed quod malum est hoc
dicas. Ecce quo diximus deum iura-
sse quod blasphemum est hoc dicere
iurat deus qui peccatum non habet.
Non est ergo peccatum iurare sed
magis peccatum est peierare. For-
tasse quis dicat non est ipsa
medio de deo iuratione
comparatio. Deus enim est et sic for-
te illi soli competit iurare qui
non potest peierare. Homines enim falsum
iurant vel cum falluntur vel cum
fallunt. aut putat homo verum
esse quod falsum est et temere iu-
rat aut scit vel putat falsum
esse et tamen iurat et nichilominus
cum scelere iurat. Distant autem
ista periuria que duo commemo-
ravi. Fac illum iurare qui
verum putat esse pro quo iurat. verum
putat esse et tamen falsum est. non ex
animo iste periurat. fallitur. hoc pro eo
habet quod falsum est non pro falso

facientibus iurationem nec in periurium. Da alium scit pluvisse et dicit verum esse et iurat tamen, vere sit quod scit pluvisse. Videte quam ista detestanda sit belua et de rebus humanis exterminanda. Quis enim hoc fieri velit? Omnes homines talia detestantur. Fac alium putat pluvisse et iurat tamen, sit verum forte, verum est, forte verum est. Volo quod ut intelligatis, pluit in illo loco, interrogas hominem et putat non pluisse, et negocium eius expetit ut dicat pluit, sed putat non pluisse. Dicitur ei: vere pluit? Vere, et iurat. Et tamen ibi pluit, sed ille nescit et putat non pluisse, periurus est. Interest enim quemadmodum verbum procedit ex animo. Ream linguam non facit nisi mens rea. Ecce autem qui non fallitur et non fallere conatur, hoc tamen non subrepit fallacia et tamen iuratio absente non discedit. Frequenter plures sunt plerumque iuramenta que sibi sibi distruant, hos quociens iurat per totum diem quociens se voluerit, quociens gladio feriat et transfigat, quibus in illis locis in mente feriuntur. Quia si cum peccatum est periurium, compendium tibi dedit scriptura: noli iurare. Certum tibi dederunt summum homo. Verum iura, certe verum iura, non peccas. Si verum iuras non peccas, sed homo inter temptationes positus carne in volutans calcans terram sub terra de corpore

quod corrumpitur aggravat animam et deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem. Inter ista multa tua cogitata inter tanta volatica conjecturas humanas, fallacias humanas, quid non subrepit tibi quod pluvit et pertinet in regione falsitatis. Vides quam longe est a periurio? Iurare noli. Certum autem iurat aliud verum, iuratus periurus est. Certum autem non iurat mendacium, iurare non potest, et iuret quamdiu qui iurat frequenter, qui nichil fallit. Quem nichil latet qui omnia fallens ignorat. Quia nec fallit potest certum iurat, se adhibet testem. Certe non nisi certum iurat. Dum adhibes testem sit ipse tuum iurat, adhibet se testem. Tamen quod aliud adhibes testem super mendacium tuum. Accipies in vanum nomen domini dei tui. Ille mendacium in vanos quamdiu noli iurare. Spatiosa est angustia periurium propterea est certe iurat in pelago est. Et qui non iurat longe est. Periurat et forte qui pluvit iurat, non periurat qui verum iurat, sed nec ille periurat qui omnino non iurat, sed qui non iurat et non periurat longe est a peccato. Qui autem verum iurat non peccat, sed prope est ad peccatum. Forte ambulas in aliquo loco ut ex dextera spaciosa sit terra et nusquam angustias patiaris, a sinistra praeceps locus est. Ubi eligis ambulare super finem terre in labio precipiti an inde longe? Puto quia

mod' longe sit qui ambulat in
fine ambulat et ambulat pedi-
bus in fine quia tamen si
offendit de corpore est si lapsus
fuit de corpore est Et quid ergo
capit primi pena Ergo volebas
mori mirac audi consilium di-
vini mirac si prius est mirac.
ut in veteri lege dicitur non pe-
rabis. reddes autem dno iurandum
tuum. non enim prius non separe ut
sed aut tibi deus tuus si mirare
ris non dampnabis. si vero mira
veris non dampnabis sed unquam
si non miraveris dampnabis. Duo
sunt in quibus non dampnabis
unquam vera et miracula. et nulla
miracula dampnabis autem falsa
miracula falsa miracula ociosa
et vera miracula periculosa. nulla
miracula secura est sed ideo diffi-
cilem quam et caritati bene face-
re semper ullam meam. nunc autem
eo die dimico debitis videndo
premonere tractare eadem loco
diminutum inspiratum esse cre-
didi ut modo tractare. Sunt
nunc deus dicere voluit hunc
nos audire. Absit ne con-
temptratus. absit ut car sta-
bilitatis lingue mobilitates
mitteret vero fuisset e. Ammo
dno maxime quod eo ita ut dixi
quam per diminucionem voluerit ip po-
sita e. veritate mee ut in po-
natur caritati bene. ut nonnulli
vero mirac non esse peccatum In
benim et apostolum paulum mirasse
cotidie morior per vestram gloriam

fratres quam habeo in xpo dno meo
primam gloriam miraculo est non
quod sit aut. primam gloriam mo-
ri quasi vero ista me faceret
mori. quomodo si diceret per ve-
nenum mortuus est. per gladium
mortuus est. per bestiam mortuus
est. per inimicum mortuus est.
ubi faciente inimico. faciente
gladio. faciente veneno pestifero
non sit dixit per vestram gloriam
Ambiguitatem grecus sermo
dissolvit Inspiciat in epistola grecam
exemplar ubi miraculo quod non
est ambigua. I. M. T. H. N. Y
N. G. E. T. E. P. A. N. K. A. Y
X. N. E. I. N. D. E. D. T. O.
N. A. B. T. A. C. A. T. W. Ne
ubi dixit grecus mirat cot-
tidie audistis grecam exemplum quod
est nostris latinis et ideo
dicat latinorum miraculo est
per deum latinorum Ergo nemo
dubitet mirasse apostolum paulum
eo dixit per vestram gloriam fratres
Et ne putemus eum per humanam
gloriam mirasse quam habeo in
xpo ihesu dno meo Et alio loco
miraculo expressit certa et impres-
sa. Testem invoco deum super
animam meam apostolus dicit te-
stem invoco deum super animam
meam quia parcens vobis non
sum venire corinthum Et alio
loco ad galathas dicit autem
scribo vobis Ecce coram deo.
quia non mentior Intendite
quesso et advertite et si non tam
pensilabitur sermo vobis sit propter

angustias quomodo velles eas e(st)
si ad mysteria sua pertinet /
Et tamen iurant aptius. Ideo non lex
fallant. quia nescio quomodo
volentes ipsas iuraciones.
Dispone vel potius non intelli-
gunt. dicunt non esse iuracionem
quod dicit homo si est verbi testis
est deus / in nomine dei super
animam meam / vero mediocre
quia non credunt inquit deo teste.
fecit deus / antequam iurant tamen
hec dicunt nichil aliud vo-
lunt nisi in nomine dei teste me-
ritur ita vero quisquis ex pravi
cordis ex presentis cordis. si dicas
per deum iuras. si dicas testis
est deus. non iuras. tamen idem est
enim per deum. nisi testis est deus.
aut quod est testis est deus nisi
per deum / quod est ante iurare. ni-
mis reddere deo quod per deum iu-
ras. nisi salutem tuam reddere quod
per salutem tuam iuras. nisi filios
tuos reddere eum per filios tu-
os iuras. tamen aut debens
nisi salutem tuam. filios tuos
deo tuo. si caritatis veritatis
et non falsitatis causa. aut per deum
eum sit ipsa est vera iuratio.
quia et cum dicit quisquis per
meam salutem deo se obligat
quando dicit per filios meos deo
obpignoraverit filios suos. ut
hoc veniat in caput eorum quod
exit de ore ipsius. si verum. ve-
rum. si falsum. falsum. Cum ergo fi-
lios suos vel caput suum

vel salutem suam quisque nomi-
nat sua nominatione quisque
nominat obligat deo quanto ma-
gis quod periurat proprium deum. Dic-
ens falsum iurare per filium suum et
non timet falsum iurare per deum
suum fortassis hec dicens in a-
nimo suo. Timeo per filium meum
falsum iurare ne moriatur. Deus
autem qui non moritur et si falsum
per eum iurem quid ei mali con-
tingit? Dicens quod est dicis nichil
mali contingit deo quod falsum
iuras per deum sed contingit nichil
miserum tibi qui proximum tuum ce-
stum adhibes deum vel si alius
teste filio tuo falsus et amicus
vel proximo tuo vel cum hoc
dicas non fecit et tangeres filio
tuo caput quod teste fecisti et
dicas per filium salutem quia non
fecit. exclamaret forte filius
tuus sub paterna manu tre-
mens. Ne tange. proxima ma-
nus. sed divina tremens noli.
pater. non tibi vilis sit salus
tua deum super me invocasti.
ego te vidi. fecisti noli periura-
re te quod hec genitorum
sed plus times tuum et meum
creatorem. Et quia deus quod
per eum iuras non tibi dicit ecce
te inde noli iurare. fecisti et
times ne te ipse occidat. tu te
eum occidis quia non dicit ego
te inde punias quia non videt
Et ubi est quod dicit tacui
tacui. numquid semper tacebo Et

Et tamen plorans dicit. ego te
vidi. Sed aliud quod videbat in p(ue)ro
mortuo. Sed non in omnibus videbat
non homines deducuntur ad exemplum
Ego fleo illum cum flent mirantur
et vivunt. Ille tibi flens mirantur
et vivit. flens mirantur et vivit.
Ille flens mirantur. tu falleris.
Et tu oculos habes unde hominem mor-
tuum videas et tu in eo quod est mo-
ri et non mori non falleris videns
hominem mortuum. Et non intendis
scripturam et ubi in memoria habe-
tur quem putas viventem ce-
teris pedibus ambulat. quia ma-
nibus contrectat quia oculis vi-
det et audit auribus officiis ce-
teris membrorum vitaliter vive-
tem putas vivit. Sed corpus eius
mortua anima est eius. Mor-
tuum est quod inclusum est vivum se-
taculo. Mortuus est spiritualiter
anima in quibus tu vivat
corpus. mortua est anima tu cor-
pus non vivet nisi ab anima. Ani-
ma ergo mortua est anima deus quia
vivit corpus. Audi ergo et dispice
corpus habens creatura dei est et anima
habens creatura dei est. deus animam de-
vivificat carnem. ipsa vero anima
vivificat de corpore. non de se ipsa
vita ergo corporis anima est. vita ani-
mae deus est. moritur corpus dum recedit
anima. moritur ergo anima si recedit deus.
Recedit anima tu corpus perimit
gladio et putas quod non recedit
deus tu ipsa anima fit peremptio-
nis unde quia mortuus est de
quo loqueris. Lege scripturam et

mentis ascendit animam ergo tu per-
cutiam dum ultore putas se ille qui
te mutatione ista decepit to-
tius apparet [si apparet] sancte oculos
tuos. Apparuerunt caro spiritus
quod est apparuit caro spiritus
spiritum quod vivificabat accepit hoc
est apparuit occultus spiritus quo
vivebat caro. Permanet occul-
sit spiritum quo vivebat anima ex-
parant et non videbis carnem
cum latitatem sine anima vides
etiam mirum sine deo vides
non potes. Crede quod adhibe
oculos fidei. memor prius
in principio. Propterea memor tu
illo est pena sua. Et si fuit in
cubiculo suo tortore carnis
punitus esset. Fuit in penitus
cordis sui tortore tristis sue
consumptus moritur. Et tu quis
dicis. vivit gaudet luxuriatur
qui in inferioribus mirantur
non mentis ad invisibilia per-
cipere deus per quem mirantur in-
visibiles est. mirantur per invisi-
bilem fuit pena invisibili
Et vivit et quod fecerat vi-
xit luxuriis. Et si hoc ita est quod
fecerat quod voluit luxuriis.
Incedat sunt autem in moriendo
magnum ab his praedictis qui tales
luxuriantes pueros attendunt.
sanus cordis olfactu amentis
fit. non multum moveri non mult-
um videri. non multum audiri. Unde se
ipsa sentiat animam. quia pu-
tet anima mortua. Vivit ergo

audite fr(atr)es mei c(on)cludo s(er)mone(m)
figens in cordib(us) v(est)ris cura(m) salubre(m)
cu(m) dicat d(omi)n(u)s nolite iurare
iurare cu(m) dicat s(it) magnu(m)
e(st) facinus p(er)iurare. nulla aut(em)
culpa necesse iurare debuit cu(m)
dicat cu(m) d(omi)n(u)s nolite p(er)iurare
iurare cu(m) pena e(st) quid furtu(m)
iurare cu(m) pena e(st) quid adulte(rium)
illa dicu(n)t plus iurare. iurare posse
q(uam) occid(er)e ho(min)em. Absit. ho(min)em
occid(er)e. adult(er)are. furari p(ecca)t(u)m
e(st). iurare no(n) p(ecca)t(u)m. plus iurare
p(ecca)t(u)m e(st) p(er)iurare. q(uo)d au(tem) o(mn)i(u)m ta-
tes nob(is) fiat adiutus [illegible]
iura(n)d(i). Ante o(mn)ia aut(em) ut at-
tendat(is) precib(us). ut vigiletis
ne subrepat nob(is) co(n)suetudo iu-
randi. Tamq(uam) in speculo ita te
posuit coram te. Ante eu(m) le-
uantur te sup(er) terra(m). Vnde te at-
tendas co(n)sid(er)a eu(m) te iurare
p(er) d(eu)m p(er) xp(istu)m. o(mn)ib(us) [illegible] si fecit
quociens p(er)diciu(m). quociens p(er) [illegible]
no(n) cap(er)is ob [illegible] a tali iuratio(n)e
si volles ut dicat tibi aute(m) [illegible]
ut te adiut(us) co(n)suetudine
in certissimo reddat. ut [illegible]
oppressus o(mn)ib(us) motib(us) lingue
tue diligentissime custodires.
vos custos male co(n)suetudinis
tue d(eu)s cu(m) castigans. [illegible]
[illegible] [illegible] p(er)ugo [illegible] te o(mn)ia
p(ro)mitt(is) amonere. Ita d(eu)s e(st) [illegible]
o(mn)ia. Ante o(mn)ia vigila. ante
o(mn)ia in cer(t)us esto iurauim(us)
et nos passim habuimus istam
[illegible] co(n)suetudine et morta-
ferant. dico caritati v(est)re [illegible]
d(e)o [illegible] et quanto malo
sit impunito timuim(us) [illegible]

et [illegible] co(n)sue(tudi)nis timore fi(r)ma-
uim(us). fi(r)mam restri(n)git. restricta lang-
uescit. languescens mori(tur) [illegible]
le co(n)suetudini bona succedit. [illegible]
no(n) nob(is) dicant no(n) nos iurare. si
eni(m) hoc dicant [illegible] [illegible] ad
me p(er)tinet [illegible] s(ed) q(uan)do in [illegible]
magna veritate [illegible] no(n) [illegible]
d(ict)o mi(hi) crede nisi [illegible] et q(ui) [illegible]
credit no(n) [illegible] q(uo)d no(n) credit
hoc p(ro)pensa r(ati)o(n)e et co(n)sid(er)atio(n)e li-
berata cu(m) magno timore dica(m)
cora(m) d(e)o aut(em) testis e(st) d(eu)s. [illegible]
sciat d(eu)s q(uo)d [illegible] sic sit [illegible]
[illegible]. et modo q(ui)a plus e(st) [illegible]
e(st) q(ui)a amplius e(st). q(ui)a est
e(st). non non. s(ed) hoc q(uo)d amplius
e(st) ambo e(st). et si no(n) a malo iura-
ntis a malo e(st) no(n) credentis.
demq(ue) no(n) aut. si amplius fu(er)it
malus e(st). s(ed) sit in s(er)mone v(est)ro est
est. non non. q(uo)d aut(em) amplius est
a malo e(st). s(ed) [illegible] [illegible] tamen
illud est [illegible] pessima co(n)suetu-
do. et [illegible] tibi credit(ur) iurans. non
[illegible] [illegible] [illegible] sanguine p(er)-
iurando. nisi forte putatis no(n)
fecis q(ui)a si [illegible] ap(osto)lus [illegible]
[illegible] sibi galathas add(id)it iura-
mentu(m). et dicit que aut(em) scribo vo-
bis. ecce cora(m) d(e)o q(ui)a no(n) [illegible]
[illegible] videbat ubi cor q(ui) [illegible]
bant. Ergo noli dicere no(n) iuro.
si forte cu(m) [illegible] a malo e(st)
[illegible] q(uo)d facis s(ed) illius qui [illegible]
Nam tu q(uo)d [illegible] no(n) [illegible]
satisfacias [illegible] q(uo)d [illegible] [illegible]
[illegible] s(ed) aliud tu [illegible] iurare.
aliud cu(m) offert(ur) no(n) credentis et hoc

ipsum quod asserit. aliud ei asserit
non credenti. aliud ei veritas
et credenti. Tunc enim lingua et con-
suetudine quotiens peccas non quo-
quidam quotiens illis dicitur bene dicis
non credo. non fecisti. non credo.
Deus iudicat iura michi. Et ipse qui
exigit iurationem multum interest.
Si nescit illum falsum iurare cum
fecit. Si eum nescit et ideo dicit iura
michi ut fidem ei faciat. non audeo di-
cere non esse peccatum. tamen humana
temptatio est. Si autem scit eum fecisse
et novit fecisse. vidit fecisse. et
cogit iurare homicida est. Ille enim
suo periurio se perimit. Sed iste ma-
num interficientis et expressit. et pressit.
Sed vero aliquis spoliatus fur-
audit. iura si tu non tulisti. iura
non fecisti. ab eo qui nescit an
fecerit. Illi tunc iurare non licet. Bo-
nus christianus ab aliis exigit ius
iurandum. non licet iurare. christia-
num non michi licet capta talem re-
vereri te ab illo dissimula te a-
gnoscere de quo loquebaris. Insere
alias fabulas et in nervos cum
nutibus iurantes. Qui semel iura-
re noluit istam quasi consuetudine
cottidianam crebram fine ca. nullo
extorquere. nullo urgente nobis du-
bitante iurandi amate a nobis am-
putate aliquibus iures tenaciter
abscinde verbo. Sed consuetudo est. solet
dicere quod non dico hoc est aut anima
certum est. amen. pestis amans
esto. plus ad hoc intentus esto quam
ad alia. Maior consuetudo maio-
rem intentionem flagitat. non vel
lenius consuetudo Sed in domanum aliqui

faciles facilius manum tue impacis
ne faciat. si pedibus aliqua cum duo
esset pugna vehementi constantes
te ut pungeres et vires lingua faci-
litate. Sic motus in modo potiori
facile in lubrico labitur. Tanto illa
crebrius et facilius movetur. tanto
tu adversus illam fortius esto do-
mabis si vigilabis si timebis.
Timebis si cogitando te esse cogi-
tabimur. Nam tantum mali habet
iuratio ut qui lapides colunt
timeant falsum iurare per lapides.
tu non times deum presentem deum
viventem deum scientem deum ma-
nentem in contemptores vindican-
tem. Claudit ille compedito super
lapidem. et it ad deum suum ipse
super deum suum clausit. et tamen quod
illis dicitur iura per ydolum purus o-
culos timet. Et ecce dico
caritati vestre et qui per lapidem
falsum iurat periurus est. Unde hoc
dico. quia multi et hoc fallunt
et putant quod nichil est per quod iu-
rant non se teneri crimine periurii
periurus est prorsus quia per sanctum
putas falsum iuras. Sed illud sanctum
non putas sanctum putat cui iuras.
Non enim quod iuras tibi iuras.
aut lapidi iuras sed proximo iuras
homini iuras ante lapidem. Sed numquid
non ante deum. Non te audit la-
pis loquentem sed punit te deus
fallentem. Ante omnia ergo fra-
tres mei obsecro vos ne sic
sed. me deus loqui compellit
dicas enim tantum ipsum quod dixi se-
pe me ista quoniam deiurasse te-
nui

ne movendo et pariendo plures
faciam non audituros. hodie autem
plus timui me loqui recusare
quam loqui iubet. Clamasset vero pri-
mus fructus sederes. Cuius mei
si omnes qui me clamavit. cla-
mat. et omnes fecerunt fletum ad
visum se. si tot homines qui me
attentissime audierunt. attenti
sunt ad visus consuetudine sua
et amoneat se hodie tuo ad domi-
nos suos venerunt tuo consuetudine
sua. id est lapsso lingue repeta-
verit amoneat proximus proximum
hoc est audiens audivimus. hoc
est quod obstricti sumus ne fiat ho-
die vere tuo vocantes est sermo ex-
pertus loquor ne fiat hodie pig-
ris fiat cras vel et cras semper
non fuit minus laborante quod
tunc cadit. ad mores tuo consue-
tudine superiori dicta morte tri-
duo. propter quod laboramus
et gaudebimus de fructu tuo quod
magno bono gaudebit si tam
magno malo carebit quia per ad
ad dominum. Sermo 39

Gratissimus Iohannes apostolus
salubriter et veraciter scribens
nobis certa ait. Si dixerimus quia
peccatum non habemus. nos ipsos sedu-
cimus et veritas in nobis non est. Si
autem confessi fuerimus peccata nostra. fi-
delis est et iustus qui dimittat
nobis peccata et mundet nos ab
omni iniquitate. Hiis verbis
docuit beatus Iohannes primo ipse
Ihesus non carens peccato Iohannes ne-

minem in ista carne in isto corrup-
tibili corpore in ista terra. in isto se-
culo maligno in ista vita temptati-
onibus plena neminem hic vivere
sine peccato. absoluta sententia est. nec
expositore indiget. Si dixerimus quia
peccatum non habemus etc. unus est cui
non hic peccatum vivere scriptura dicit
[illegible] in sanctis omnibus est vivus dici
vita super terram talis primus peccatum
non fecit sed de parentibus traxit. er-
go nullus non excipitur. sed dicis. non
se habuisse peccatum sed accessit perfecti
ad lavacrum regenerationis hos fideles
et omnia admissa sunt eis sub
gratia venit in fide vivit membrum
Christi factus est templum dei factus est
si dixit se non habere peccatum seipsum
seducat et veritas in eo non est. quorum
mentitur. si dicat iustus sum quod
quidam vires in flatu spiritus cla-
mans plenus non magnitudine
in [illegible] superbie morbo tume-
as ut dicat audivi invenire
homines absque peccato. dicunt quod iusti
ad primus in hac vita multa
habere peccatum heretici autem sunt pel-
lagiani idemque celestiani qui hoc
dicunt Et tuo visum illos fuisse
est quod dicatis quod vivit hic sine peccato
et non habet omnino nullum peccatum
nec hoc facto nec verbo nec cogitacione
[illegible]. De illo superbie vento
quo pleni sunt quem nomine
ventum fuerit. nobis lacent et area
nec. i. similes fiere non clari re-
spondent inquam contra istos hereses sed
fideles dei. nec facto nec verbo. nec

cogitacione sunt illud solum peccatum
Et cum eis dicitur qui sunt isti qui sine
peccato sunt videntur isti carentes co-
ta certe mirari potuissem si inve-
nirem unum. duos. tres. decem quos
querebat abraham. Abraham cum
a quinquaginta usque ad decem descendit
in civitate Sodome et decem in tota
civitate unde hec probas per hoc quis
ipsa vago ea magnum eum gau-
dium non afferes si decem potueris
totam presentem civitatem in singulis fi-
delibus sunt nullum solum peccatum probo
in spiritu. Sic unde apostolus loquitur
eciam loquitur apostolus. Christus
quod dilexit ecclesiam. Audio
apostoli verba nunc ecce cognoscere mun-
dans eam lavacro aque in verbo
vite ut exhiberet sibi gloriosam ecclesiam
non habentem maculam aut rugam
aut aliquid huiusmodi. Audivimus
dominum magna tonitrua. nu-
bes enim dei apostoli verba ista pro-
tulerunt. et terruerunt nos fecerunt
Sed dicite nobis antequam queramus
quid verba ista apostolus dixit. Di-
cite mihi vos. iterum vos iusti
estis cum vos videntur iusti sumus
Ergo non habetis peccatum per omnes di-
es per omnes noctes. nichil mali
facitis. nichil mali dicitis. cogitatis
non credunt dicere mali sed quid
videntur vobis quod peccatores sumus
sed de quibus loquimur non de vobis
tunc vos in turba. Christiani estis.
non dicta vobis christiani. estis. Christiani.
estis. non audet negare. Christiani sumus
fideles quod estis. Baptizati estis

Baptizati cum quando sumus dimissa
vobis cuncta peccata. dimissa cuncta
certe quod estis peccatores. sufficit
in verbo repetita vos christiani estis. Bapti-
zati estis. fideles estis. membra
ecclesie estis. et habetis maculas et
rugas. Certe quod est ecclesia ista
esse sine macula et ruga cum vos
sitis ruga eius et macula. At
si non vultis esse ecclesiam in eam
que sine macula et ruga est.
cum rugis vestris et maculis pre-
dicte vos a membris eius et precidi-
te a corpore eius. Sed quid adhuc
dicam ut se ab ecclesia segregent
cum hoc iam fecerunt. heretici enim
sunt iam foris sunt. cum tota
sua mundicia foris remanserunt
Videte et audite. audite et vi-
dete. Forte dicturi estis in corde
vestro tumido et inflato. Nunquam
potuimus dicere quia iusti sumus
Notate magis erat propter humilitatem
Ergo mentiris. Iustus es sine
peccato es et propter humilitatem dicis
te peccatorem. Certe non te accipio
tamquam [illegible] in altero teste quam
contra te accipio testem falsum contra
Iustus es sine peccato es et dicis
te habere peccatum. Testis ergo falsus
es contra te. Ideo accepit deus
in te dare humilitatem tuam. In
propria vita tua. unde testificas
tua ergo iustus es si non
potes non dicere te peccatorem. Audi
Iohannem. ipse tibi respondet. quod
etiam superius [illegible] dixit
Si dixerimus quia peccatum
non habemus nos ipsos seducimus

et veritas in nobis non est. Dicunt non
habemus peccatum. et dicis te habere peccatum
veritas in te non est. quia non dixit
Johannes si dixerimus quia peccatum non
habemus humilitas in nobis non est.
sed dixit nos ipsos seducimus.
et veritas in nobis non est. Ergo men-
tiuntur si dixerimus nos non habere
peccatum. Si mendacium Johannes ti-
muit. tu mendacium non times
ut tu es iustus dicas te esse
peccatorem. Certe quando te accipiam
ad aliquid tamquam testem quomodo
tibi credam cum mentiris. Si esses re-
us testificans de causa te dicere
falsum testimonium. Certe sanctus
est alter qui te in sanctis est.
tuus alter tua calumnia dam-
nabit. qui te tue lingue mendacio
non facis iustum te vago alio
modo iustus es aut peccator nu-
dus peccator mentiris. quia non
te cotidie credis hoc esse dicas
Ergo et si non erat peccator es
in capitis dum mentiris. Dicas tu
humilitatem tu nobis dicam peccato-
res esse. Nam deus videt quod
iusti sumus. Tu ergo tu humili-
tatem mentiris si non eras peccator. tu
quod mentiris mendacii effi-
ceris quem cum timeras. Veritas in
te non est. nisi ita te dixeris pec-
catorem. ut et vere es te agnos-
cas. Veritas autem ipsa est ut quod
es dicas. Nam quod est humili-
tas. nisi regnet felicitas. Postre-
mo dimittamus Johannes ubi
certe in corpore certe quod dic-
ta habere rugam aut maculam

aut aliquid eiusmodi esse sine
peccato. certe veniet hora. orationis
orandum est tota ecclesia. et tu de-
foris es veni ad orationem dominicam
venimus ad ecclesiam. Venimus dicere pater
noster qui es in celis ~~Sequitur~~ sanc-
tificetur nomen tuum. Adveniat
regnum tuum fiat voluntas tua
sicut in celo et in terra. Panem nos-
trum cotidianum da nobis hodie
Sequitur et dic dimitte nobis debi-
ta nostra. Vide habere que sunt
debita nostra. An forte pecuniam
mutuam a deo accepisti. Non in
quod non est grave amplius mero-
ergo de hoc ipse tu dicis compa-
ratus est que sunt debita que
nobis petimus relaxari dicamus grave
scriptura Sicut et nos dimittimus
debitoribus nostris. Exposuit hoc dominus
Si enim dimiseritis hominibus peccata
nostra Ergo debita nostra peccata sunt
dimittet et nobis pater noster peccata
nostra Vide grave habere ad orationem.
sed ab fortuito venit vera fide
orationem Dimitte nobis debita nostra
dicas. aut non dicas. Si non dicis
et si prius fuis corpore foris eris
es ab ecclesia. Certe cum oras e-
nixe est de magisterio dominum venit
eius ipse dixit sic orate. Dis-
cipulis dixit. apostolus dixit et
nobis qualescumque agnoscentes sumus
dixit omnibus. gregibus. dixit
sic orate videte quibus dixit
et quibus dixit veritas dixit disci-
pulis. pastor pastoribus arietibus
et agnis sic orate dimitte nobis

debita nostra sicut et nos dimittimus
debitoribus nostris. Quod ergo multitudinibus dixit dominus
famulus Christi apostolus vitas hominibus
loquebatur sublimioribus hominibus loquebatur
vero quid in nobis agitur. Ego nos
appello. Ego de ecclesia mea re-
nuncio proprius dico quid in nobis
agitur. Hoc enim ego plus quam
vos scio. Dicite dimitte nobis
debita nostra. sicut et nos dimitti-
mus debitoribus nostris. Interroga
te homo iuste. Esto ecclesia sine ma-
cula et ruga. Interroga te in quo
ordine ista ecclesia est. fidelium est
an cathecuminorum. Certe regene-
ratorum id est baptisatorum. Postremo
qui totum superat filiorum est. Nam
si non filiorum quia fratres dicunt
pater noster qui es in celis. Ubi ergo
estis vos iusti et sancti. In membris
huius ecclesie estis an non estis. Ibi
eritis si tamen non estis ibi. Et
verum post accepta tamen an-
dicant et credant. Ergo si tota
ecclesia dicit. dimitte nobis debi-
ta nostra. reprehensus est qui hoc non
dicit. Et nos quid enim dicimus
debita nostra. quoniam id quod su-
mus accipiamus respice sanus quia
peccatores sumus. Sed qui nos mun-
dantes nos faciendo id est peccata
nostra confitendo mundamur. si tamen
faciamus quod dicimus Sicut et nos
dimittimus debitoribus nostris. Ubi
ergo est heretice pelagiane vel ce-
lestiane Ecce tota ecclesia dicit
dimitte nobis debita nostra. Hec ergo

maculas et rugas. Si confessione
ruga extenditur. Confessione macu-
la abluitur. Stat ecclesia oratione
ut mundetur confessione et quam diu
hic vivitur sic stat. Et quod cuique ex-
ierit vivunt quemque dimittuntur ei
que talia habebat ut dimitterent
debita. quia et cotidianus peccatis
dimittuntur. Christus mundatus et the-
saurizat eterna in thesauros
dei. Ecclesia est sine macula et
ruga. Et si ibi sine macula
et ruga est. Hic quid orandum
est. ut vetera peccata abluenda
Sic vetera macula extergit-
ur. Unde sit ruga extenditur
ruga nostra tamquam in tendicula
magni fullonis in cruce Christi
in ipsa enim cruce id est in ipsa ten-
dicula sinuas [illegible] fullonis fudit et
nos fidelis quale testimonium
perhibeant sanguinis acceptis
sciunt enim dicat anime. Mansit
quid sit sanguis qui primus
effusus est in remissionem peccato-
rum quo fit ecclesia sine ma-
cula et ruga. tamquam vero fumida
ta in tendicula crucis extenditur
sed hic eius est id agi. Exhi-
bet sibi gloriosam ecclesiam dicitur
non habentem maculam aut rugam
dicit hec et hic exhibet. ubi hoc
enim agit ut non habeamus macu-
lam aut rugam. Magnus est
qui agit. vere curat doctissimus
artifex et extendit in longius
et facit nos sine ruga. quos

abluendo fecerat sine macula
Ipse qui venit sine macula
et ruga expers est et immaculata
sed [?] nos non [?] sed ut faciat
sine macula et ruga rogemus
ergo ut faciat et quod incepit fecerit ab
homine nos ducat ubi quia nos
reperiat ubi possideo non erit
Tunc ergo qui loquebatur sine macu-
la et ruga est eciam hic facies
in oratione que dicit dimitte nobis
debita nostra; debita sed hec confitetur
que relaxentur. Tunc in nos confitetur
non ideo non habent. Sed ideo eis non
relaxabuntur. Confessio nos sanat
et vita caute vita humilibus. orando
cum fide contritio cordis lacrime
non ficte de vena cordis proflu-
entes ut dimittantur nobis peccata
sine quibus esse non possumus
Confessio inquam quod nos sanat.
dicente apostolo Iohanne. Si confiteamur
peccata, fidelis est et iustus ut di-
mittat nobis peccata et mundet
nos ab omni iniquitate. Ideo
autem quia dico quod non possumus
hic esse sine peccato homicidia
facere debemus aut adulteria
vel cetera mortifera peccata que
uno ictu perimunt. Talia non fa-
ciunt bone fidei et bone spei
christiani. Sed illa sola que cottidi-
ano orantes penitencie tergantur.
Similes et de iniquitate dicamus cotti-
die dimitte nobis debita nostra
sicut et facimus quod sequitur sic
et nos dimittimus debitoribus nostris

Sponsio hec cum deo. Vera promissio
et fixa condicio est. Tu homo es
et habes debitorem et debitor tu es
Attendit ad deum qui habet debito-
rem et debitor non est ut postules
tibi debita relaxari. Sed hoc tibi
dicit Ego debita non habeo. Tu habes
debita. debes cum [?]. Sed dicit tibi
frater tuus. Debitor meus es. Habes
et tu debitorem. Debitor meus est
qui peccavit in me. Habes debito-
rem fratrem quia peccavit in te.
Eiusmodi fecerit cum debitore tuo
facio ego cum meo. i. si dimit-
tis dimitto. si tenes teneo.
Sed tu tenes te teneris qui alii
non dimittis. Nemo ergo dicat
se esse sine peccato. Sed non tamen
ideo debemus amare peccatum. Odi-
amus ea fratres. Et si non sumus sine
peccatis oderimus ea et maxime
criminibus nos abstineamus. Ab-
stineamus quantum possumus ab ali-
is peccatis. Ergo aut nescio
quibus non habeat peccatum seipsum de-
cipit et veritas in eo non est.
proprie orantes ut deus dimittat
sed faciamus quod dicimus. Dimittamus et
nos debitoribus nostris cum di-
cimus et dimittetur nobis. Cottidie
dicamus. Hoc et cottidie faciamus
et cottidie fit in nobis. Non hic
simus sine peccato sed exibimus
hinc sine peccato. Sermo 30

Quando beatus Iohannes apostolus lege-
batur. audivimus loquentem spiritum
et dicentem. Karissimi nolite
omni spiritui credere. sed probate spiritus

si ex deo sunt. Respondeo quia necessa-
rium est ut respondeam. Et hoc me-
tuis verbis quibus dicitis admirat
necessario inveniet in cunctis. Karissimi nolite
credere omni spiritui. Sed probate spiritus
si ex deo sint. quoniam multi pseudo
prophete prodierunt in hunc mundum.
Precepit spiritus sanctus ne omni spiritui
crederemus. Et tamen cum precepit di-
xit rationem illa ea est quoniam multi
pseudo prophete prodierunt in hunc
mundum. Et timendum quis ista pre-
cepta contempserit. Et omni spiritui
credendum putaverit. necesse est
ut incidat in pseudo prophetas et eorum
penas et blasphemet verbis pro-
phetas. Hoc enim pessimo pec-
cato hiis autem essentibus devenit
et non audivi tres obtemperare de-
sideres quia ego in pseudo prophetas
nolo incidere dominus eius hoc nolit
amendare dominus. Et quidem in
pseudo prophetis et mendacibus prophetis
de non homine nolo sunt. non vult
fallere deus angelos hominum in
fallaciam. fallere vult falli non
vult. et quod nolunt falli boni.
falli autem non boni volunt nec
mali. quibus est que in pseudo
prophetam nolens incidere verbis
deus consulentis me sed utique
in pseudo prophetam nemo non in-
ciens incidit audivi precipientem
Iohannem primo dominus precipientem
nolite omni spiritui credere. Et tamen
accipio ita nolo ad dicit et
dicit. Sed probate spiritus si ex deo

sunt unde probo. probatur nolens si
eunt non possum. Certe in pluri-
mis spiritus qui ex deo sunt. in
terris necesse sunt. et in spiritibus qui
ex deo non sunt. Et ex hoc reducere
pseudo prophetis et non agam
et non obsequens deum sicut Io-
hannes qui nobis dixit no-
lite omni spiritui credere. Sed proba-
te spiritus si ex deo sunt di-
cere dignatur qui probaverit spiritus
qui ex deo sunt nolit esse
solicitus. Et hoc audi. hinc
cognoscitur spiritus dei. Iohannes
dixit et ego hoc sequi in lite-
ra quam tractato dum omnium prophe-
tas fecit sollicitatos et cautos
ne omni spiritui crederemus. Sed proba-
remus spiritus qui ex deo sunt
quia multi pseudo prophete pro-
dierunt in mundum continua
videt quod desideraverim se-
quenter compositionem in mente sua
... tacite cogitationum deus
deo quia et hoc loquens
dignatus est. hinc cognoscite
spiritus dei. Ecce audite. audi-
te intelligite. distinguite aspice-
te. veritati resistite falsitati
hinc cognoscite spiritus dei
unde rogo etc. quod hoc est quod
audire cupientium animus
spiritus qui confitetur Ihesum Christum
in carne venisse ex deo est
Hinc tunc ego karissimi repellite
ab animis vestris omnem dispu-
tationem. predicationem. scripturam

insurrectionem qui negat Christum
Ihesum venisse in carne. Ergo re-
pellite manicheos ab omnibus ab
auribus, a cordibus vestris. Manichei
enim Christum venisse in carne apertissime
negant. Spiritus illorum non sunt ex
Deo. Sed inde videte, superius obrepere
aguas? et quando malos de intencione
et de nostro. Sume in eo quod dixi
vel potius ab apostolo dictum est
... enim omnis spiritus
qui negat Christum in carne
venisse ex Deo non est, nisi dicat
manicheus in hoc nobis et dicat
mihi: Ecce spiritus qui negat
Christum Ihesum in carne venisse
ex Deo non est. Vide et tunc ...
enim potest esse non aliunde. Et
ergo in quantum non est ex aliunde
non est. Vide etiam veritatis nostre
Ihesum nominis superius terrena salu-
bria tendamus. Veniamus, capiamus
capitulum tenendum. Tenendum
plane, i. nostra error. ...
homo ibi ... quod sed recto-
lite quod ... ablate quo-
niam non intelligat (salutem)
Omnis spiritus qui non confitetur
Ihesum in carne venisse ex Deo
non est. Et certamus manichei-
us. Et unde est hic ex Deo non
est aliunde? ... ex
... Hanc ... tenete tame-
tes ... nunc ... vera ...
te ... dixi. ... tena
dum ... error. ... hic
error non est ex Deo. Hic ex Deo
est. Redite ad ... omnis spiritus

qui non confitetur Ihesum in carne venisse
ex Deo non est. Dico et ego. Omnia
per ipsum facta sunt. Omnis spiritus
laudet Dominum. Sed si omnis spiritus lau-
det, ex Deo est. Quid spiritus qui ex Deo
non est laudet Dominum? Porro omnis
spiritus laudet Dominum. Utrumque video,
sanguinem intelligo. Video plures
nostra libertas. Video ... non est ...
in innocentia est bona unde languet
permanet unde laudet. In eadem
vita peregrinus non integra. Omnis qui
non confitetur Ihesum in carne venisse
ex Deo non est. Quia iste error qui
non fatetur Christum in carne venisse
ex Deo non est. Fides quidem est quare
nascimur, sed vere nati sumus
quid est quod renascimur. Natura que
fuerat reparatur, natura que fuerat
lapsa erigitur. Nam que deformis
iacebat, gracia reformatur. Sed alius non
creator, solus creator Pater, Filius,
Spiritus Sanctus et eterna Trinitas, Trinitas
unitas, sola illa natura immutabilis,
incontaminabilis, nec deficitur nec
proficitur, ab noxia non cadit, nec
minus fit, nec transcendit. Sola
illa natura, creatura nostra bona sed
creatori valde impar. Hiis ad
honorem divinum de creatori sed equalis co-
tendens conditio creature condi-
tionis eius ... non est Deus ...
se ... peccavit. Deum offendit Deum
non in merito salvationis, in merito
dampnationis, quia Deus, qui Deus
naturas malas dampnat, non se
dampnavit. Sed autem ... quod dicit
se dampnat. Deinde honorem Deo non
fecit. ... clamemus liberari nos a malo

et suggereret tibi. ut in oracione in ben-
das temptacionem. et dicat tibi ergo
quod clamasti libera nos a ma-
lo. Certe non est malum. Unde illi-
co. Ego sum malus et si liberavit
me a malo. ero de malo bonus.
libera me a me. ne in terra mea
hoc dic manicheo. Si deus liberavit
me per misericordiam meam. et deus si libe-
ravit me a malo. ero bonus. Si
bonus ero sapiens. ero si sapiens
ero non errabo. Si non errabo a
te deus non potero. libera ergo deus
me a me et ad misericordiam meam
est bonum ut errem et credo tibi
quod anima mea impleta est illu-
sionibus. Ideo sum in ipso lumine ita
si cum in me errassem ergo deus
non fuit quia substancia dei na-
ture errare non potest. Ergo ante ero
manicheus et tu ipse confiteris sapien-
tem te dicis. ab errore me libera-
re conaris. Unde ego erro si na-
tura dei sum. erubescite da honorem
deo. Ego dico quia multum errabas
ad hunc. Si tu ipse testeris er-
rabas. Errabat ergo dei natura
iacebat in inmundicia natura dei. adulteria
committebat natura dei. stuprum facie-
bat illicita natura dei. scelera nefacie-
bat quamvis natura dei facinoribus
et flagiciis obruebatur natura dei. Eru-
bescite da honorem deo. Unde tibi est
non pateris. Erat lumen verum. in
comparacione illius deum est erat lumen
verum. nunc non est talibus lucerna.
Ille erat lucerna ardens et lucens
dominus dixit. nunc lucerna lumen non
est quia erat lumen verum. lucerna

et attende quod est extinguere nescit.
Erat lumen verum quod illu-
minat omnem hominem venientem
in hunc mundum. Illuminandi sumus
non lumen sumus. Expergiscere tu
anima mea. Deus illuminabis meam
lucernam est quod dixi. Ergo non sunt
mala. Sunt mala sed mutantur
et ipsa erunt bona. Quia ipsa
mala nunc sunt mala. nunc ma-
xime est. libera nos a malo. Ideo
ne passimus et passimus hec
verba dicere. Libera nos a tene-
bris a quibus tenebris. Quod nobis
ipsis sunt que in nobis sunt reliquie
tenebrarum. Donec in totum lux
efficiamur. nam quantum in nobis
quod resistat caritati quamquam
mutati. Si subtracte infirmi-
tati si condicione mortalitatis
deficiat. Tunc totum mutabitur
si erit quod erit corruptibile
hoc induet incorrupcionem et mor-
tale hoc induet immortalitatem.
Tunc fiet sermo qui scriptus est
Absorpta est mors in victoria.
Ubi est mors contencio tua ubi
est aculeus tuus. Aculeus autem
mortis est peccatum. Ubi malum
non mala hominum que error
aut infirmitas aut nescit quid
agas et errando laboras aut
scis quid agi debeat et infirmita-
te superaris. Ergo omne malum
hominis error et infirmitas. Contra
errorem clama. Deus illumina tu
meam. Contra infirmitatem ad de-
um. et salus mea dicit. Bonus
esto. tu es malus. tu es bonus

Mali dividunt. Natura in te sana
da est, non separanda. Vis nosse
quid est tenebre. Erant tene-
bre homines qui dicebant corrumpi
deum. aliqui hic tenebris per-
te profunde unde agnoscere
xpm in carne venisse. acce-
pisse quod non erat non amisisse
quod erat hominem in se mutasse
non in hominem fuisse mutatum. Ag-
nosce et tu ipse quomodo eras
bonus quondam tenebris eras lux autem
mentitor et non est unde commendat
apostolum accipis si te non fingis
accipe. Apostolum legis et decipiet
et decipis. Unde decipietis. Erra-
de malo tuo. accepisti ubi credidisti
credidistis. Erronee destruxistis.
audiens ab apostolo. fuistis enim ali-
quando tenebre. nunc autem lux
est addit lux est ubi in domino
Ergo tenebre in te. lux in domino
quia non tibi potes lucere
attendendo illuminaris. recedendo
de tenebraris quia non tibi lumen
tu ipse es aliunde illuminaris
attendite ad eum et illuminamini
Eras etenim de ista lectione sancti
Johannis in qua vim videmur
fuisse immoratum. ut vos et
fatigando ultra modum. vel
ultra capacitatem replendo. et
etiam in fine tam cogitandum
Nam hec verba sed absit. hinc
ad hec magnas laudibus
finales interim eos non esse
ex deo in quantum errant et quantum
peccant. in quantum blasphemant

non sunt ex deo. prius enim et ex deo
erant quia et illi ex deo erant. Sed
quicumque disputaciam attendite spi-
ritus. nolite credere omni spiritui qui nunc
ganit xpm in carne venisse est
iste damnus est in. Ergo quid dicit
xpm in carne venisse ex deo est
Audiamus donatistas qui confitentur
xpm in carne venisse. audiamus
arrianos qui confitentur xpm in carne
venisse. Audiamus eunomianos
qui confitentur xpm in carne venisse
Audiamus fotinianos qui con-
fitentur xpm in carne venisse
Et eum omnis spiritus qui confitetur
xpm in carne venisse ex deo sit
quia multe sunt heretices meditaces
decepteres in forme confitentur xpm-
tamen venisse in carne etenim ergo
dicturi sumus. quando ista compu-
ta(?) luturi quando autem solvenda
sit hodie non solum pro dominee me
debitore. sed etiam propter me et pro vobis
orate ad mentem quisque ad dominum 31

Vestre caritatis conspectuo
memini debiti promissio et non
dubito meminisse nos quam admi-
tori dominum. de sancta iohannis lectione p-
misimus eam quam audistis lectionem
credo vos cogitasse me debe-
re esse debita redditionem et non
recte posse intelligi quod aut
in epistola sua. beatus Johannes non
legitur sed clarum. Omnis spiritus qui
confitetur xpm ihesum in carne ve-
nisse ex deo est videmus enim multos
hereticos confiteri xpm in carne
venisse et eum non est possumus
dicere ex deo esse negat xpm

in carne venisse. manicheus non est
habendus neque nobis omnino
suadendum. quod iste error non sit ex
deo. Arrianus confitetur christum in car-
ne venisse. eunomianus sabellia-
nus fotinianus. Et unde istos con-
vincamus convincimus testes quos
tot innuunt pestes sed in terris
que sunt notiora tractemus
nullus quippe hereses ille quas
nominavi ignote sunt et ista cog-
nominata tutior. Certe quoniam
donatista confitetur christum in carne
venisse et tamen absit ut sit hic
error ex deo ut de ceteris taceam
hereticis loquar pellagianista con-
fitetur christum in carne venisse. tamen
omnino non est hic error ex de-
prorsus hunc diligentius consideremus
quod non dubitamus verum esse sermonem
Omnis spiritus qui confitetur christum in
carne venisse ex deo est. Et omnes
hi sunt/ iste qui non confitentur christum
in carne venisse. Nam si eos
ista confessione confessione ex deo
illos esse fatebimur. Et non nos
ab eorum erroribus vel prohibemus
vel deterremus vel ad usus eos
sensu veritatis defendimus. Admonet
nos dominus quia verba ex perfectis
prius eius est ut tamen isti
qui non confitentur christum in carne
venisse. Arrianus audit et predi-
cat partum virginis marie con-
fitetur quod christum in carne venisse
non. Eunomius plenius fit adim-
plet dominus intelligentias verbis fa-
tetur. Et unde est quod sequentes utrique
confitentur ihesum christum in carne

venisse. Et nonnumquam confiteri
potest in carne venisse ihesum christum
qui negat ihesum christum. Nonne
ergo est christus. Dicitur petrus
interrogatus a christo cum legitur
Math. xvi. Audistis eum quesivisset
dominus ipse ihesus quem illum di-
cunt homines filium hominis. Re-
sponderunt discipuli opiniones
alienas. Et dixerunt. Alii Io-
hannem baptistam/ alii heliam alii
Ieremiam. aut unum ex prophetis.
Et non confitebantur vel confiteri
ihesum christum plenius homines non
noverunt. ihesum christum utique non
noverunt. Sed cum eum homo
est nichil amplius non cepe-
runt ihesus. vos autem quem me
esse dicitis. Respondit petrus
unus pro omnibus quia unitas
in omnibus. Tu es christus filius
dei vivi. Et ecce hec confessio
verum confessione plena. Sunt
quem deberet utrumque quod de
se christus et quod de ipso petrus
Et unde de se christus. Quem di-
cunt esse homines filium hominis
Et unde de ipso petrus. Tu
es christus filius dei vivi. utrumque
coniunge. et venit christus in
carne. Hoc de se christus quoniam
est. hoc de ipso petrus quod
manens est. Audit de veritate
de humilitate et humilitate hominis
veritatis. Et unde dicunt
homines esse me filium ho-
minis. Dico ego quod fuerunt sunt
ipse nobis. Dic tu petre quis est

qui fatetur filium dei in carne
venisse. Dicat nunc arrianus
utrum confitetur Christum in carne
venisse. Si filium dei confitetur
in carne venisse, confitetur
Christum in carne venisse. Si fi-
lium dei negat, Christum negat,
Christum aliud quam ille dicit. Nos
Christum dicimus eternum et coeternum filium
dei eternum. Nos quaerebamus quid
est Christus, et audiebamus quod sit
filius dei. Ecce filius dei.
In principio erat verbum et verbum
erat apud deum et deus erat
verbum. Hoc erat in principio
apud deum. In principio erat
verbum. Et non dicis tamen
In principio sicut dicit genesis
fecit deus celum et terram.
Tu autem dicis: In principio fecit
deus verbum; sed evangelista dicit: In
principio erat verbum. Et non In principio
fecit deus celum et terram, quia
erat verbum. Omnia per ipsum facta
sunt. Factum dicis et factum dicis
filium negas. Filium enim quem-
nam non gratia. Filium unicum uni-
genitum non adoptatum. Talem
filium querimus qui cum in forma
dei esset. Apostoli verba sunt
non rudibus commendo. Ne im-
pediantur, aliud filium quere-
mus qui cum in forma dei
esset, sicut dixit apostolus, non
rapinam arbitratus est esse
equalis deo. Nam rapina que-
natura. Natura erat, non rapina
erat. Nam rapinam arbitratus

est esse equalis deo. Illo erat in
rapina. Natura erat. Sic erat ex e-
ternitate. Sic erat coeternus gignen-
ti. Sic erat equalis patri. Sic
erat semetipsum exinanivit ut
confiteremur illum Christum in carne
venisse. Venit, ipsum exinanivit
et non amittendo quod erat
sed assumendo quod non erat. Se-
quamur apostolum. Audiamus: semetipsum
exinanivit formam servi accipiens.
Sic se exinanivit formam servi
accipiens, non formam dei amit-
tens. Formam servi accessit, non
formam dei discessit. Hoc est con-
fiteri Christum in carne venisse. Ar-
rianus autem qui non confitetur
filium equalem non confitetur filium
dei; non confitetur filium, non confitetur
Christum. Et cum non confitetur Christum,
et non eum confitetur Christum in carne
venisse. Sic et eunomianus pat-
ea. Eunomius ei non multum dissi-
Et enim dicunt arriani confessi
fuisse quia natus similis est patri
filius, et si non equalis, dixerunt
sed similis. Ille nec filius. Et iste
ergo negat Christum. Si enim Christus
verus patris est equalis et similis
perfecto, qui negat equalitatem
negat Christum, qui negat similem
negat Christum. Et iam ergo negat
equalem et similem, negat Christum
in carne venisse. Et vero enim
venit in carne Christus. Respondet:
venit. Et putamus quia confitetur.
Interrogo quis Christus venit in carne

equalis patri an inequalis? Audit
inequalis: inequalem ergo patri dicis
venisse in carne. Negas venisse
Christum in carne, quia Christus est equalis
patri. Sabellianus audi: Ipse est et
filius qui et pater. Hoc dicit homo,
pungit homo, venena effundit.
Ipse est inquit pater quod vult filius
est; quod vult pater est, illo est ipse
Christus. Et tu erras si hunc Christum
dicas in carne venisse, quia iste
Christus non est. Negas Christum in carne
venisse. Tamen dicas Fotinianus
dicit: Fotinianus Christus solus homo
est, Deus non est. Formam hominis con-
fiteris, formam dei negas. Et Christus
in forma dei equalis est patri. Factus
homo temporis est nobis. Et tu ne-
gas Christum in carne venisse. Do-
natista quid dormitaste? plenum
hec confitentur de filio quod nos,
quia equalis patri filius sit eiusdem
substantie. Alii vero eiusdem
substantie confitentur, sed equalem negant.
Quid eius est disputacio? Qui negat
equalem ei eum negant equalem,
negant filium dei; negat filium, ne-
gat Christum. Si negant Christum quo
confitentur Christum in carne venisse.
De illis subtilior disputatio est, quia
hec confitentur quod nos: unigenitum
filium equalem patri, eiusdem substantie,
eternum, coeternum. Et tu Donatista esto.
Dicamus eis: ubi eis confitemur.
Factis negatis. Aliquis eum negat
factis. Vos enim qui negat
verbo negat, plane sunt homines
qui factis negant incarnatum.

ipsum. Omnia munda mundis.
Immundis autem et in-
fidelibus nichil est mundum,
sed polluta sunt eorum et
mens et conscientia. Confitentur
deum se nosse, factis autem ne-
gant. Tamen quid est negare factis?
Superbire et scismata facere non
mundo, sed in se gloriari. Ita factis
negatur Christus. Caritate quippe
amat Christus. Postremo ecce quo-
modo et ipsi Christum negant, ut
apertius loquamur. Nos enim
Christum dicimus de quo ait Io-
hannes Baptista: Qui habet sponsam sponsus
est. O bone amice sponsi, sed in
sponsus Christus, sponsa ecclesia.
De sponsa interrogantes sponsum,
dicat nobis ipse sponsus quia habeat
sponsam. Dicat ne forte sponsa per-
venerit et in media ad nuptias
sed nota ... dicat audit
... sponsum. Post
resurrectionem ait discipulis suis non
credebant: quia oportebat impleri
que scripta sunt in lege Moysi
et prophetis et psalmis de me.
Tunc aperuit illis sensum et dicit eis:
Aperuit illis sensum ut intellige-
rent scripturas et dixit eis: Quoniam
sic oportebat pati Christum et resur-
gere a mortuis tertia die. Ecce
sponsum quem confessus est Petrus
habetis, filium dei. Venire oportebat
ut pateretur et tertia die resur-
geret, et factum erat implendum quod
habent: caput tenebant, corpus
querebat. Tamen caput ipse
Christus passus est, tertia die resur-
rexit

Caput e ecce corpus quod
e ipsa eccl(esi)a videbant q(uod) disci
pulis caput caput non videbat Er
go eos corpus non videntes
docebat caput. Dic domine assu
dit sancte sponse. instrue
nos de corpore tuo. desponsa
tua de dilecta tua. de columba
tua quam dotasti sanguine tuo.
dic. oportebat xpm pati et re
surgere a mortuis tercia die
Ecce sponsus. dic desponsa
Sampsone tabulas matrimonia
les. Audite sponsum Et pdi
cari in nomine eius, scz cum sic op
ortebat xpm pati et resurgere a mor
tuis tercia die et predicari in no
mine eius penitenciam et remissi
onem peccatorum per omnes gentes
vbi et abscondes. per omnes
gentes. incipientibus ab ierusalem
ab ierusalem hic e sedes regni
quam ipsissimam videmus impletam
Ecce lux mea vbi e obscu
ritas tua Ergo xpc spon
sus e humilis iste ecce que pre
dicta in omnes gentes. spu
tulat et crescit usque fines
terre incipientibus ab ierusalem huius
sponsus xpc Tu quod dicis
cuius sponsus e ipse. perce do
natus. non e ipse. non e ipse.
ad imperiales venimus tabulas
legamus. et non litigemus
Ergo si tu dicis. xpc non e
sponsus. parcas donati ergo
tabulas legis et in memo ec

xpm sponsum ecce diffusse to
to orbe terre. Si dicis ipse e
et non e ipse. negas xpm in carne
venisse. pellagiani ista restat q
questio omnibus si eos quos pius
ipse commemoravi, iam cum dixi
quibus comminit tot pestes eius
dicas pellagiani isti. Audite quod
dicat. Videtis confiteri xpm in car
ne venisse. si distinxeris in ne
ne negare. xpc enim in carne
venit. quem similitudo carnis car
nis peccati non esset caro peccati
Apostoli verba sunt misit deus filium
suum in similitudine peccati carnis
non in similitudinem carnis quasi
caro non esset caro. Si in similitu
dine carnis peccati quia erat
caro. si peccati caro non erat. iste
pellagianus carnem omnes in
fantes carni xpi comparare
Ecia e vnde non quod magno con
mendaret in xpo similitudo car
nis peccati. nisi omnis cetera caro
esset caro peccati e vnde ergo q
desit quia dicis xpm in carne
venisse. et omni infancium carni
eum comparis equalem Et tibi here
dicas quod donatiste non est ipse
Ecce modo eciam iniciem testi
monium reddente apud aliorum
sunt accurrunt matres cum
parvulis filiis et ingerunt salva
tori salvandos. non pellagio
dampnandos. mater quelibet
pietate currens cum parvulo suo
dicit Baptizetur. salvetur pellagius

cant' e cuius saluat. Non e in eo
quod saluetur. michil habet vicij
michil contrahit dampnacionis
traxit. Si equalis e xpo quare
querit xpm Ecce dico tibi.
Sponsus filius dei qui venit
in carne saluator est et maioz
et minoz saluator e. et grandium
et infancium. et ipse xpus. tu autem
dicis saluatorem xpm maiorum
non minoz. non e ipse vi non e
ipe. negas et tu xpm in carne
venisse Et si distinccionem hereses
invenimus ab negac xpm i
carne venisse Omnis heretici ne
gat xpm in carne venisse et quid
miraris si pagani negant xpm
in carne venisse et quid miraris
si iudei negant xpm in carne
venisse vz dico caritati vre
etiam omnes mali catholici ver
bis confitentur xpm in carne ve
nisse. factis autem negant Noli
te ergo esse tamque de fide secu
ri adiungite fidei vre many-
rectam. ut xpm confiteamini in
carne venisse. et verbis vera
dicendo et factis bene vivendo Nam
si confiteamini verbis et factis ne
gatis. fides talium malorum prope
e fidei demonum Audite me
rum audite me nescit nobis
testis fides hic meus audite
me Jacobus aplus. cum de fide
loqueretur reprobis adversus
eos qui sibi putabant sufficere
et opa bona tenere nolebant ait

Tu credis quia vnus e deus
bene facis. et demones credunt
et contremiscunt Numquid ideo demo
nes ab eterno igne liberantur
quia credunt et contremiscunt
Ecce nos quod audistis in
evangelio quod ait petrus Tu
es xpus filius dei vivi le
gite etiam inveneris dixisse demo
nes scimus quia sis filius dei
petrus eum laudat. demon
compescit. vna vox facta di
spar. vnde separantur iste due
confessiones laudat amor
dampnat timor Non enim
amore dicebant hoc demo
nes. tu es filius dei. timore
hoc dicebat et non eum amore
demonque illa in confessione dixerunt
que nobis et tibi petrus aut
eorum usque ad mortem vz ipe
petrus. vnde frs mei. vnde
ille dicat ex amore tu es xpus
filius dei vivi. vnde ille ita
ne de suo absit vbi quando xpm evan
gelij exemplum utrumque demonstrant.
quid de petrus dei. quod de
suo utrumque. ubi. tenues. legis
non e amic coppstes audire
Commemoro evangelium Tu es xps
filius dei vivi Et dicit ei
Beatus es symon bariona ca
nare de suo. verbis. qz caro
et sanguis non revelavit t.
hoc est tu. et non tibi revelabit
caro et sanguis. sed pr meus
qui in celis e. Celestium fidei
dicta que commemoraui

longum e paulo plus. Verba
predicta verba sunt quibus approbavit
fidem petri. Atque esse petram
monstravit. Cepit deinde disci-
pulis suis. quia oportebat eum
ire in ierusalem et multa
pati. et reprobari a scribis et
senioribus et sacerdotibus. et occidi.
et tertia die resurgere. Ibi petrus
de suo corpore timuit et horruit amore
te xpo corporaliter cepit increpa-
re suam. Absit a te domine in-
quit propicius esto tibi. non fiat
hoc. Et ubi est. potestate ce-
na pacienda mortem meam et passi-
onem item sumenda eam oblitus
es petre. oblitus es incarnacionis
caritatis nostre licet. quod ut
animam suam ponat pro amicis
suis oblitus es. oblivio illa
de propriis trepidacione horror et
timor mortis. totum de petri-
nis de symonis non de petri
est dictum. Vade retro sathanas.
Beatus es symon bar bariona.
Vade retro sathanas. Beatus
es symon bariona. Vade retro
sathanas. Beatus es symon bar-
iona. Vade retro sathanas.
Beatus es symon bariona. sed
de dei vade retro sathanas. Vide
recolite. Vide. beatus. Iam dixi
non tibi revelavit caro et san-
guis. sed pater meus qui est in
celis. Vade sathanas. dicat
dominus. neque enim sapis que
dei sunt. sed que hominum sapere
in deum et inter fidei bona

sancta comitate confitendo christum
in carne venisse. et credendo et
vivendo et utrumque ab illo
accepta tenere. ab illo augendo
et perficiendo sperare. Maledictus
enim qui spem suam ponit in homine.
Bonum est sperare in domino ut qui gloriatur
in domino glorietur. Sermo 329

Ammonet nos beatus apostolus
ut de dormientibus hoc est
mortuis nostris karis non contriste-
mur. Sicut et ceteri qui spem non
habent spem scilicet resurrectionis
et incorrupcionis eterne. Nam et
dormientes eos appellat scripture
veracissima consuetudo. ut cum dor-
mientes audimus evigilaturos
minime desperemus. Unde et can-
tatur in psalmo numquid qui dormit
non adiciet ut resurgat. Et tempore
de mortuis eis quos diligimus contristamur
quodammodo naturalis mortis compre-
hendit non opinio sed natura. Nec enim
mors accidit homini nisi ex pena
quam precesserat culpa. Animalia
sed animalia que ita creata sunt
ut suo quoque tempore moriantur mor-
tem fugiunt diligunt vitam
quanto magis homo qui sic factus
erat ut si vivere sine peccato vo-
luisset sine fine viveret. Sunt
itaque necesse est ut tristes simus
quando nos moriendo deserunt quos
amamus quia et si novimus eos
non in eternum relinquere nos man-
suros sed aliquantum nos precedere
sensitas tamen mortem ipsam quam
natura refugit cum occupat di-
lectum contristat in nobis dilectionis

afficimur. Sic admonuit apostolus ut non contristemur. Sed non sicut ceteri qui spem non habent. Contristamur ergo nos in morte nostrorum necessitate amittendi. Sed cum spe recipiendi. Inde angimur. hinc consolamur. Inde infirmitas afficit. inde fides reficit. Inde dolet humana conditio. hinc sanat divina promissio. Proinde pompa funeris agmina exequiarum sumptuosa diligentia sepulture monumentorum opulenta constructio vivorum sunt qualiacumque solacia non adiutoria mortuorum. Orationibus vero sancte ecclesie et sacrificio salutari et elemosinis que pro eorum spiritibus erogantur non est dubitandum mortuos adiuvari ut cum eis misericordius agatur a domino quam eorum peccata meruerunt. Hoc enim a patribus traditum universa observat ecclesia. ut pro eis qui in corporis et sanguinis christi communione defuncti sunt. cum ad ipsum sacrificium loco suo commemorantur oretur ac pro illis quoque id offerri commemoretur. Cum vero eorum commendandorum causa opera misericordie celebrantur quis eis dubitet suffragari pro quibus orationes deo non inaniter allegantur. Non omnino ambigendum est ista prodesse defunctis. Sed talibus qui ita vixerunt ante mortem ut possint eis hec utilia esse post mortem. Nam qui sine fide que per dilectionem operatur eiusque sacramentis de corporibus exierunt. frustra illis a suis huiusmodi pietatis officia impenduntur. cuius dum hic essent pignore caruerunt. vel non suscipientes vel in vacuum suscipientes dei gratiam et sibi non misericordiam. thesaurizantes iram. Non ergo eis mortuis nova merita comparantur cum pro eis boni aliquid operantur sui. Sed eorum precedentibus consequentia redduntur. Non enim factum est nisi cum hic viverent ut eos hec aliquid adiuvarent cum hic vivere desiissent. Et ideo istam quisque finiens vitam non nisi quod meruit in ista non poterit habere post ipsam. Concedantur itaque pia corda carorum de suorum mortibus contristari dolore sanabili et consolabiles lacrimas fundant conditione mortali. quas cito reprimat fidei gaudium. qua creduntur fideles quando moriuntur paululum a nobis abire et ad meliora transire. Consolentur eos etiam fraterna obsequia sive que funeribus exhibentur. sive que dolentibus adhibentur. ne iusta querela dicatur. Sustinui qui simul contristaretur et non fuit et consolantes et non inveni. Agatur pro viribus cura sepeliendi et sepulchri construendi. quia et hec in scripturis sanctis inter bona opera deputata sunt. nec solum in corporibus patriarcharum aliorumque sanctorum atque quorumcumque cadaveribus iacentium. verum etiam in ipsius domini corpore predicati sunt atque collaudati. Impleant ista homines erga suos officia postremi muneris et sui humani leniamenta meroris. Verum illa que adiuvant spiritus defunctorum. oblationes orationes erogationes multo

per eius ab spiritualem instancius. Ju-
deicantibus. impendunt qui sunt
carne non spiritu mortuus non solo
carnali sed spirituali amat [Sermo 33]

Quando celebramus diem fratrum
defunctorum in mente habere
debemus et quid sperandum et quid
timendum videtur. Hoc enim speran-
dum est quia preciosa in conspectu
domini mors sanctorum eius. Et
hoc autem timendum est quia mors
peccatorum pessima. Ideo quia pro iustorum
In memoria eterna erit iustus.
Pro timore ab auditu malo non
timebit. Erit enim ad dexteram
inter illos quibus dicitur venite
benedicti patris mei percipite regnum
In hac autem vita que media
ante summa bona et ad summa
mala dicitur in medio bonorum
malorum. id est in neutra parte summorum
quia et bona que metuis hic sunt
bona in comparatione eternorum bo-
norum nulla sunt. et mala quecumque
in hac vita patimur habemus in
comparatione ignis eterni nec com-
paranda sunt. In hac ergo medi-
etate vite illud quod audivimus
nunc ex evangelio tenere debemus. Qui
credit in me etiam si mo-
riatur vivit. Et utramque pronunciat
et mortem non negat. Quam credit
in me. licet moriatur vivit. Ergo
et licet moriatur vivit. licet mo-
riatur corpore vivit spiritu deinde ad
surgit. Et qui vivit et credit
in me non morietur in eternum. Et
licet moriatur carne non in spiritu non
moriatur. Sed licet moriatur ad tempus
non morietur in eternum. Sic ergo pl-
ura. quia ut non sint in[...] contra

via ubi veritatis et possunt in
structus affectu pietatis. Ergo licet
in corpore moriemur, summus viventes
procedimus. Est autem fides nostra
maior distincta a bonum fide gen-
tilium in ritu mortuorum. Hanc
enim animo illi non acceperunt. quia
ubi acceperant non tenent. Ad hunc
enim propria voluntas hominis. ut
sit fidei acceptabilis. Dicit nobis
deus Christus meus non capit in
nobis. Ergo in christo capit in quibus
invenit quod capiat. In christo enim
invenit quod capiat Christus qui
capit qui credunt quod deus pos-
sit licendo non decipit. Ille enim qui
quereret animam perditam. et quod que-
rit invenit et ubi quereat et quod
eius membra dispersa colligit
et in una salute redigat et ita
constituat. ut etiam ultimus non possit
contemplari. ergo nos invicem
et in hiis sermonibus nostris. Possumus
non dolere cor humanum defuncto
karissimo nostro tamen doleat et
sanatur cor humanum quia non dole-
re sit inhumanum. Maria autem co-
gitabat fratrem mortuum dolebat
Sed quid miraris quia Maria
tunc dolebat cum ipse deus fle-
bat mortuum. Si tantum nobis
vicerat non mortuum flebat
quem ipse suscitavit. Sed morte
quam sibi homo peccando compa-
ravit enim patrem non possideret.
Sine dubio mors secunda non
fuisset secunda est mors quod et
corpus quod possit mors anime.
Mors autem possit deserente
deo. et mors corporis secunda est
deserente anima. deserunt nolens

et contra est dispositio voluntatis tue
illi dicetur. recessisti ab eo quem
diligere debuisti. recede ab eo quem
dilexisti. et ibis cum velit mori.
precipue nemo. et ita nemo ut beato
petro dicetur. Alter te cinget et
ducet te quo tu non vis. Si
ergo nulla esset mortis amari-
tudo. non esset nimis magna
fortitudo. Ideo et apostolus de dormi-
entibus inquit nolo vos igno-
rare fratres ut contristemini. sed ut non
sicut ceteri contristemini quemadmodum gentes
que spem non habent. vere eundem
ut contristemini sed ubi contristamini ubi
corpus quod diu vivit exanime fit
corde discedente una qui anim-
abat viscera. qui loquebatur tacet
oculi lucem non capiunt aures
nulla voce patescunt. cuncta mem-
brorum officia conquieverunt non est
qui moveat gressus ad ambulan-
dum manus ad operandum sensus
ad percipiendum. Nonne ista est domus
quam nescio quis in habitabilis
habitator ornabat. discessit qui
non videtur. remansit quod cum
dolore videatur. Ista est causa tri-
sticie. huius tristicie. Sed hec est causa
sine tristicia. huius tristicie que consolacio
est. Quia ipse dominus in iussu et in voce
et archangeli in novissima tuba
descendet de celo. et mortui in christo
resurgent primi. deinde nos vi-
ventes qui relinquimur simul
cum illis rapiemur in nubibus
obviam christo in aera et ita semper
cum domino erimus. propter contristamini.
Ubi tanta est consolacio. de tristi-
cia et animo. Fides est consolacio do-
lorum. In tanta spe non decet esse
tristia templa dei. Ibi habitat bonus
consolator ille qui non fallit pro-
missor. Ergo quia mortuum dum
plangimus. quia mors amara
est. per illam transivit et dominus. Sufficit
aut habet pauca caritate vere
consolatur. huiusmodi qui non
migrat de animo cordis. Sed ita dig-
ne habitare. ut digne credatur sine
mutatione consistit ad dominum. Sermo .xli.

Omnium christianorum spes fide-
lium in futurum tempus ex-
tenditur. ut quod hic promissum deo a li-
bi nos promisisse legitur. Hec nobis
promissa sunt eterna. sed in futuro
seculo. eternum premia reservata
esse sequendo et premiando dominica spi-
ritus separant tempus laboris et
premii. Hic ergo laboramus. hic
promissa. mandata enim sunt
ut in futuro seculo. in meliori
regno eterna premia capiamus
Bonum eum debemus fide dilectissi-
mi quod nobis scriptura divina
commendat. id est futurum esse iudicium
dei quod post resurrectionem com-
plebitur mortuorum. Hoc est quod
paganos perpetue agentes errore
fecerunt. quia illi habent enim non
iudicium esse credunt. et non sine deo
esse credimus. patres atque omnibus
non metuunt iniquari. nos non
ita in hac vita credimus. ut non
ad alium separationem inquit et
bonis bona et malis mala re-
tribuuntur. Sicut dixit apostolus

Omnes nos manifestari oportet ante tribunal christi ut recipiat unusquisque propria prout gessit sive bona sive mala. Sicut hic nos estimamus incerto. et nos in ante presentes apparemus ita et tam post resurrectionem mortuorum estimari sumus ante tribunal christi sane eius presentiam antequam tunc habebimus quod non habemus. et in hac ipse quis nunc redimimus. sumus corpore resuscitandi. Illo enim sicut multa mala facti sumus. non sicut equi et boves. ut eterna morte peream(us) qua pressi hic vivimus alibi indicamur. ut a presentibus penis aut probemus spiritualibus pena torquis eterna. Nemo ergo fidelis bonus de hac re desperet. in qua omnium spes consistit credentium fides apostolo predicanti et nunc de hac dubitantes ad diem iudicii nos preparate. An forte sicut impii et increduli non putatis fieri posse ut a morte resurgamus. Plane dicat hic qui impotentem non credit esse deum qui hoc promittit futurum. Nos autem qui scimus omnipotentem illum quia promisisse deum legimus quod resurrectionem mortuorum faciat non possumus de resurrectione dubitare. Quod se futurum esse promittit. qui omnipotens est et mentiri nescit. Sed te appello quicumque infidelis non de resurrectione dubitas quoniam non posse mortuos resuscitari credis. O quanto amplius mirabile homines facere qui non erant. an

eos qui facti sunt atque vixerunt post mortem reparare. Utique plus est facere quod numquam fuit quam reparare quod fuerat. Credo ergo impossibile esse dicas. ut deus qui homines formavit ex nichilo reformetur. Credo nos suscitare non possit quos in pulverem qui iam in nichilo redigimus. Facere potuit ut essemus sicut et fecit nos cum eo antea numquam fuissemus. [illegible] beatus paulus apostolus dicit. Sed dicunt aliqui quomodo resurgunt mortui aut quali autem corpore veniunt. Insipiens tu quod seminas non vivificatur nisi prius moriatur et quod seminas non corpus quod futurum est seminas. sed nudum granum. ut puta tritici aut alicuius ceterorum. Deus autem dat illi corpus sicut voluit et unicuique seminum proprium corpus. Noli ergo incredulus esse de resurrectione dubitare. Cum granum seminum mortuum et putrefactum vivificat. Per quem in hoc seculo vivis multo magis te ipsum resuscitabit ut vivas in eternum. Cum in te reparat que tibi sunt necessaria non te ipsum reparat propter quem et alia reparat. Dignitatem tuam si sentiens considerare que ipso seculo videmus dum ministrat annus testimonium est rerum futurarum. Videmus hyemis adventu arbores spoliari pomis. nudari foliis. Sed eas rursum verno tempore spem rerum promittunt. que primo quasi incipiunt terre in gemmis tunc ornari in floribus vestiri et foliis

et postmodum pomis ornavit. Interro-
go te infidelis homo qui de veritate
dubitas ubi fuerunt ista que tempore
quo deus disposuit producuntur.
Dic michi ubi latitabant antequam produ-
cerentur que inspicimus quando videntur.
Sed eum deus qui cuncta de terra
commixtis condidit. Et certa sua
virtute produxit. Sicut enim ad
campos et prata respicite que
estate transacta herbis sunt spo-
liantur ac floribus et nuda re-
manent apud speciem terre. Sed
iterum novo tempore revestiuntur et na-
scentibus germine incipiente le-
tatur agricola et terre herba
que ante vixit et mortua (?) in [illegible]
revixit [illegible] fit etiam
et arbor corpus revestit [illegible]
[illegible] dicas o homo [illegible]
[illegible] credimus futurum ut arbores
et herbe omnia revestiunt quia
etiam facta cognoscimus. Unde
ante cognoscere possumus qui mor-
tui resurgunt eo ad hunc mortu-
us nemo surrexit [illegible] hoc
dicas vel cogitas audi patienter
et intellige sapienter. Ysaias dicit ut
ipsius Christus morte valent ma-
ri et resurgere ne tu de resurrec-
tione dubitares. Tamen quomodo
potes dubitare quia nos sumus
resurrecturi a mortuis cum hoc
promittat deus qui nescit aliud
mentiri qui potest facere quicquid vult
quia omnipotens est et implet omnia
que promittit quia verax est et
mendacium in eo non est. Et dedit
nobis pius et misericors deus

virtutis sue pignus et grandi testi-
monio spem nobis resurrectionis
condidit quia unigenitus filius
suus pro nobis homo factus et mor-
tuus a mortuis surrexit. Ipse
enim dominus noster Ihesus Christus nasci con-
tinuit de Maria virgine digna-
tus est et a nobis crucifigi et
die tertia resurgere ut nos tali
exemplo animati resurrec-
tionem ex mortuis credamus et
[illegible] quod qui non credit
futurum [illegible] quod credit quod
Christus resurrexit a mortuis
[illegible] ante dominum Ihesum resurrexe-
runt a mortuis [illegible]
[illegible] potest dubitare. Abstineamus
ergo nos ab omni opere malo
ab inimicitiis, ab ebrietate, a
fornicatione, a furto, a periuriis,
a falso testimonio, a detractione,
quia hec omnia odit deus
et eos qui ista faciunt punit
in futuro. Estote ergo benigni mi-
sericordes in mutuo honorantes
et eam semper operantes que in-
terius sunt diligit deus ut
possitis eius esse cives ad eter-
nam et immortalem gloriam
pervenire et venire in secula
seculorum amen. Sermo 37

Magnitudo celestium bene-
ficiorum angustias humane
mentis excedit et propterea ita ex-
cellit divina providentia ut
quod capere in nobis non [illegible]
[illegible] non potest fides devota
concipit et intellectum credulitatis
non robusta [illegible] [illegible]

quia per propriam transgressionem quam parentum
origini et morti tenemur obnoxii
per precium ex alio debitis in quo
essemus generi debitores in ista
qualitate captivitatis reparavit
nummis redempcionis. i. ut debitam
morte offerret indebitam quam
non habemus unde vivimus ut et
unde moreretur materiam de nostra
mortalitate suscepit collata mori
posset vita pro morientibus Et ideo quia
corpus assumptum ablaturus erat
ab oculis nostris et sideribus illaturus
necessarium erat ut nobis sacramentum
corporis et sanguinis consecraret ut
coleretur jugiter per misterium quod semel
offerebatur in precium. ut quia cotti-
diana et indefessa currebat pro
hominum salute redempcio perpetua
esset etiam redempcionis obla-
cio et perhennis illa victima viveret
in memoria et semper presens esset
in gracia. Unde vera et perfecta hostia
fide estimanda non specie neque exteri-
ori censenda visu sed interiori affectu
Unde nunc celestis confirmat auc-
toritas quia caro mea vere
est cibus et sanguis meus vere
est potus. Recedat ergo omne
infidelitatis ambiguum quando-
quidem qui auctor est muneris
ipse etiam testis est veritatis. Nam
invisibilis sacerdos visibiles cre-
aturas in substanciam corporis et
sanguinis sui verbo secreta potestate
convertit ita dicens accipite et
comedite. hoc est corpus meum.
Et sanctificatione repetita accipite
et bibite. hic est sanguis

Ergo ad nutum precipientis domini
repente ex nichilo substiterunt
excelsa celorum. profunda fluctuum
vasta terrarum. pari potencia in
spiritualibus sacramentis. ubi precipit
virtus. rerum servit effectus. Et quanta
itaque et quam celebranda beneficia
vis divine benedictionis operetur et quo-
modo tibi novum et impossibile videri
non debeat quod in Christi substancia terrena
et mortalia commutantur teipsum qui
iam in Christo regeneratus es interroga dudum
alienus a vita. peregrinus a misericordia a salutis
via intrinsecus mortuus exulabas
subito initiatus Christi legibus et salu-
taribus misteriis innovatus in corpus
ecclesie non videndo sed credendo transili-
sti et de filio perdicionis adoptivus
dei filius occulta puritate meru-
isti in mensura visibili permanens
maior factus es te ipso invisi-
biliter sine quantitatis augmento
cum ipse atque idem esses multo alter
fidei processibus exstitisti. In exteri-
ori nichil additum est. et totum in in-
teriori mutatum est. ac sic homo Christi
filius effectus. et Christus in hominis mente
formatus est. Sicut ergo sine corporali
sensu preterita utilitate deposita subito
novam indutus es dignitatem.
et sicut hoc quod in te deus lesa curavit
infecta diluit maculata detersit
non oculis sed sensibus tuis cre-
dita ita cum reverendum alta-
re cibis saciandus ascendis sacrum
dei tui corpus et sanguinem fide re-
spice honora mirare. mente con-
tinge cordis manu suscipe et
maximo haustu interiori assume

quod si aliud legis manna quod legi-
stis aliud manna ut credunt
licet unumquodque sapiebat quod desi-
derabat unusquisque. Aliud erat
quod sumebatur aliud quod videba-
tur in invisibilibus ille sapor et in singulorum
sensibus formabatur. Sic et aliud le-
gis manna celicus illapsum
pro [illegible] quantitates nec
sue nutu ex quibus sumi poterat
in idem. et eius creaturis suis dispe-
satio largitoris multiplici diversi-
tate tradidit. Prebebat gustus
quod ignorabat aspectus mixta per-
cipientis desiderio esse illi novi-
tas et dignitas nesciebat. Unus-
que unus alicuius saporis refi-
ciebat mellifluum plurime aliud
donum multiplex sicut ymbris ab-
sconsum erat nec tamen ita sunt qual-
luit. Amicitias faciebat. Sic fi-
des faciat. et si in corpore cibus
sapiebat in pectore dulcius [illegible]
sufficiat sicut legis. Accedit
homo ad cor altum et exaltabitur
deus. Ideo quia delectatio obtine-
bat in fantibus hic laudatio ape-
rit in sensibus. Ad agnoscendum et
percipiendum saporem veri cer-
tis ipsa te robore potencia
consequentis eam tamen latent
prefiguratus in manna. Sic tibi
nunc manifestatur in cenaculum
ante fuisse in manna aliud pre-
figuratum. et iam propheta cum
deus audit dicens. panem
celi dedit eis. panem angelorum

manducavit homo. Et quis
angelorum cibus nisi Christus qui cibus est
sue caritatis et lumine sue clari-
tatis corporalit. Hunc panem specta-
bat propheta dicente duplum col-
ligetis. sabbato autem non colligetis
quod est quasi in dominica die in lege
celebratur et in solo sabbato denega-
tur tamen post ascensionem domi-
nicam diem iudei qui erant recipi-
endus audit et synagoge ad
quam cultus sabbati pertinebat
negandus esse predicit. Illo dies
iste i. septimus celestis panis fru-
ende multatur. De quo pane vetus
narrat hystoria nec qui plus
collegerat habuit amplius. nec qui
minus paraverat reperit minus
eo quod in eukaristie sacra receptio
non in quantitate perfecta nisi set in
virtute consistit quod sacerdote dispe-
sante tam est in corpore. Quem
esse constat in toto quod in eodem
sumpsit sicut plenum in omni-
bus ita integrum esse complectit
in singulis. De quo ipse apostolus
sub dominica dicens Qui multum
tenet non habundabit et qui mo-
dicum non minorabit. Ei forte
panis esurientibus apparuerunt
dum corpore perveniret ad sin-
gulos quia particularitati et minu-
tati portione sua unusquisque
presumeret. De hoc pane eum assu-
munt mille unus sicut singuli
quia unus tantum unus tantum non
tamen plures sine diminutione
sumpsit quia benedicto hunc
sacramenti sic dispensavit desit dis-
tributore consumpmi sacramenti

ita quod veteris formam etiam in medio
pergimus in verbis expressimus. Ita
de melchisedech in genesi legimus
Melchisedech rex salem protulit
panem et vinum et benedixit Ab-
rahe. Erat autem sacerdos dei summi.
Deo assumpto i. a gentili incircumciso
futura benedicitur ecclesie gloria predica-
tur synagoge infideli plebs
ex gentibus acquisita preponitur.
Hic ergo melchisedech cuius
genealogia vel origo notitia
illius quibus latent oblatione
panis et vini hostie christi sacrificium pre-
figuravit. de quo propheta pronunciat
Tu es sacerdos in eternum secundum
ordinem melchisedech. Namque
moyses de eo misterio loquens
vinum et sanguinem sub una
appellatione suffecit sub be-
nedictione patriarche domini tamen
passione multo amplius de-
nunciat ita inquiens Lavabit
in vino stolam suam et in sangui-
ne uve pallium suum. Addi-
te quod evidenter constat vi-
ni creaturam christi sanguine
incorporandam. Cuius adhuc
de hac simplicia fide inquirere de-
beas ipso domino attestante cog-
nosce. Nisi inquit manducaveritis
carnem filii hominis et biberitis
eius sanguinem non habetis vi-
tam in vobis. Et unde testimo-
nium contra pellagii blasphe-
mias evidentissimum atque vali-
dissimum est qui asserere ausus impia
impietate presumpsit non propter vitam
sed propter regnum celorum baptismum
parvulis esse conferendum. Sub typis
eum verbis dei quibus claruerat pro-
nunciat non habetis vitam in
vobis apte intelligendum est dum
eam in munere baptismi natura
non solum gratia sed vita. Hec etiam
divini sanguinis vinum aquamque
misterium non solum indicatione
dicitur sequitur apostolus qui passionis
audit ex eius sacro latere sangui-
nis et aqua lancee illisione
perfluxerit. sicut et propheta multo
ante predixit percussit petram et flux-
erunt aque. Et apostolus videbant
eum de capite eius petra. videbis
quod qui de christo biberit gra-
tiam percipiet eo christo vera est et in salo-
mone de ipso deo legimus. Sapien-
tia edificavit sibi domum,
id est corpus dominus assumpsit in quo
habitat plenitudo divinitatis
et subdidit columpnas septem,
quia illud benedictio spiritus sancti
benedictum gratie septiformis implevit.
Immolavit hostias suas. Miscuit
in cratera vinum suum et posuit
mensam suam. Et in sequenti venite
comedite de meis panibus et bibite
vinum quod miscui vobis. Et dum ex-
tra ergo aqua vinum legimus mix-
tam quia utrumque dominus misteri-
o noluit in christianis cum in medio
convivio nuptiali vinum id est fides
in eis deficiebat. vinum inquit defi-
ciebat. quia vinum conficiendum nega-
bat. De qua dicitur Ex potestate ut
faceret vinum. Fecit autem primus.
Unde et pertinet primum capiti nostri
redemptoris in passione eius duo
imperiali tempore. id est qui primus

ecce sine spirituali exultatione ingrediens
aquas in vinum convertit manifeste presigna-
bat multitudines gentium de paganis
suas esse quod meminimus per aquas
quoque populos significari sicut in apoca-
lypsi sicut legimus aque iste quas
vidisti populi sunt et gentes et lingue
ad nuptias in aquis figuram gentium
de mari in vino autem typum domini-
ce passionis audi ac si dicat in sa-
cramentis Christi fidelis populus in cor-
poratur et iungitur et quadam eorum copula
perfecte caritatis unitur ut possit
dicere cum apostolo Quis nos separa-
bit a caritate Christi tribulatio
an angustia an persecutio et reliqua
quia dominus aut bonum susceptam
sanctificatione iustitie quod fides in
ipso pectore affectus iustitie munda
pietatis infundit. Et ad insinuat
ipso quod in unum corpus terra eius con-
fieri nominum unitate constat assi-
gnatur populorum. Sicut enim frumentum
quod solita progenitis solitudine
separatur in candidam speciem molarum la-
bore perficitur ac per ignem et aquam in
unius panis substantiam congregatur
sic varie gentes diverseque natio-
nes in una fide convenientes unum
Christi corpus efficiunt. Et tamquam
populus quasi tot grana innumera-
bilia ~~aquis legis~~ a secularibus na-
tionibus fide purgante atque libran-
te dispergit. unum quasi in fide-
lium loco presentem collegit ad duorum
testamentorum instructione velut
frumentum geminorum molarum pre-
decoratum necesse est et in illa prima
dignitate originis nativo can-
dore vivitur. ac per aquam baptis-
mi vel per ignem spiritus sancti unius

illius corporis efficitur. Sicut
ergo separari nequeat ab illius
consertae panis adunatione
non potest et sicut aqua redire
ad propriam substantiam in vinum per-
mixtam iam non potest. Sic et
fideles quique atque sapientes
qui se redemptos Christi sanguine
et passione cognoscunt debent
quasi inseparabilia membra ca-
piti suo fidei coniunctione et
ardentissima religione sociari
caritate non voluntate non necessita-
te sed neque non ulla tenere sepa-
ratione non denique ipsa mor-
te possunt divelli. Nec dubi-
tet quisquam primarias creaturas
nutu potentie presentia et ma-
iestatis in dominici sanguinis cor-
poris et transire posse naturam
cum ipsum hominem videat ar-
tificio celestis misericordie Christi cor-
pus effectum. Sicut autem quicumque
ad fidem veniens ante verba bapti-
smi adhuc in vinculo est vete-
ris debiti, his vero commemoratis
mox exuitur omni fece peccati.
ita quando benedicende verbis ce-
lestibus creature sacris altaribus
imponuntur ante quam invocatione
summi nominis consecrentur substantia
est illic est panis et vini post
verba Christi corpus et sanguis
est Christi. Quid autem mirum
si ea que verbo potuit creare
verbo possit creata convertere? Im-
mo iam minoris videtur esse
miraculi si id quod ex nihilo

agnoscit credidisse nam credi-
tam in melius valeat commuta-
re Deo quere quid ei possit esse
difficile cui facile fuit invisibi-
lia et in visibilia voluntatis
nutu suscitare cui facile hominem
fuit de limi materia figurare
imagine et sue divinitatis
inferre an impossibile eum sursum
renovare de inferis restituere
de perditione reparare de pulvere
de terra levare in celum de homine
facere angelum corpus humanum
conformare corpori claritatis sue
vasis[?] et figmentum suum in regni
sui consortio sublimare ut qui
corpus fragilitatis assumpserat
nos in corpus sue immorta-
litatis assumpserat assumat ad
quam gloriosam resurrectionem pro-
nos operibus preparare dignetur
cum patre[?] qui vivit et regnat in secula se-
culorum Amen vivit in[?] Amen

Explicit sermones beati Augu-
stini de verbis apostoli

Inventio libri pastoralis
capitula et quo ordine tendit

In epistola que prologo ante ponitur con-
tinetur quod Johannes archiepiscopus Raven-
natis reprehendebat beatum Gregorium quia
voluerit latendo fugere curam et
regiminis onera et summi pontificatus
officium. Respondit ei beatus Gregorius
vir quidem nobilissimus doctor maximus
pontifex summus vita sanctissimus omnibus
se voluisse tantum fugere dignitatem
propter quod pondus regiminis et
magnum periculum quod in ipso libro
exprimit eleganter. Ut vacans in-
caute non expetat et incaute non ex-
pectans sed tamen adeptus sic perti-
nenter adeptum exerceat. Horum
explicationem per ordinem in hoc libro
sedulo qui in quatuor partes distinguitur
libri ipse. In quarum prima ostenditur
qualiter quisque ad culmen veniat. In
secunda perveniens qualiter vivat.
In tercia qualiter doceat. In quarta
qualiter suam infirmitatem cognoscat etc.

Ne venire imperiti ad magisteri-
um audeant / 2 Ne locum
regiminis subeant qui vivendo non
perficiunt que meditando didicerunt /
3 De pondere regiminis et quod adversa
queque despicienda sunt et prospera
formidanda / 4 Quod plerumque oc-
cupatio regiminis soliditatem mentis
dissipat / 5 De his qui in regimine
prodesse exemplo virtutum possunt sed
ad quietem propriam sectando refu-
giunt / 6 De his qui pondus
regiminis fugiunt non reluctantur
scilicet tunc vere sunt humiles cum divinis
iudiciis non reluctantur / 7 Quod
nonnunquam predicationis officium
8 De his qui preesse concupiscunt
et ad usum libidinis sue instrumentum apostolice
sententie arripiunt / 9 Quod mens preesse
volentium plerumque sibi ficta bonorum operum
promissione blanditur / 10 Ex quibus ad re-
gimen venire non debeat / 11 Quales
qui ad regimen ordinate pervenit quod
bene in ipso regimine se exhibere / 12
Ut rector cogitatione sit mundus / 13
Ut rector semper operatione sit precipuus / 14
Ut rector sit discretus in silencio utilis in verbo /
15 Ut sit rector singulis compassione proximus
pre cunctis contemplatione suspensus / 16
Ut sit rector bene agentibus per humilitatem
socius contra delinquentium vicia
per zelum iusticie erectus / 17 Ut sit
rector interiorum curam in exteriorum occu-
patione non minuens exteriorum provi-
dentiam in interiorum sollicitudine non
relinquens / 18 Ne placere rector suo
studio hominibus appetat sed tamen ad
quod placere debeat intendat / 19 Quod
scire rector debeat quod plerumque
vicia virtutes esse mentiuntur / 20
Quanta esse debeat rectori discretio
correptionis et dissimulationis fervoris et
mansuetudinis / 21 Quantum rector sa-
cre legis meditationibus esse debeat in-
tentus / 22 Quanta debet esse diversitas in
arte predicationis / 23 Quod aliter a-
monendi sunt viri aliter femine /
24 aliter admonendi sunt iuvenes
atque aliter senes / 25 Quod aliter
admonendi sunt inopes atque aliter
locupletes / 26 Quod aliter admo-
nendi sunt leti atque aliter tristes / 27
Quod aliter admonendi sunt subditi
atque aliter prelati / 28 Quod aliter sunt
admonendi servi atque aliter domini / 29
Quod aliter admonendi sunt sapientes
huius seculi atque aliter hebetes / 30 Quod
aliter admonendi sunt impudentes atque
aliter verecundi / 31 Quod aliter

admonendi sunt protervi atque aliter pusillanimes / 32 Quod aliter admonendi sunt impatientes aliter patientes / 33 Quod aliter admonendi sunt benivoli atque aliter invidi / 34 Quod aliter admonendi sunt simplices atque aliter impuri / 35 Quod aliter admonendi sunt incolumes atque aliter egri / 36 Quod aliter admonendi sunt qui flagella metuunt et propterea innocenter vivunt atque qui sic in iniquitate duruerunt ut neque per flagella corrigantur / 37 Quod aliter admonendi taciti atque multiloquio vacantes / 38 Quod aliter admonendi sunt pigri atque aliter precipites / 39 Quod aliter admonendi sunt mansueti atque aliter iracundi / 40 Quod aliter admonendi sunt humiles atque elati / 41 Quod atque aliter sunt pertinaces atque aliter inconstantes / 42 Quod aliter admonendi sunt gule dediti atque aliter abstinentes / 43 Quod aliter admonendi sunt qui sua misericorditer tribuunt aliter qui adhuc rapere aliena contendunt / 44 Quod aliter admonendi sunt qui nec aliena aliter qui et ea que sunt sua tribuunt et tamen aliena rapere non desistunt / 45 Quod aliter admonendi sunt discordes atque aliter pacati / 46 Quod aliter sunt seminantes iurgia atque aliter pacifici / 47 Quod aliter admonendi sunt sacre legis verba non recte intelligunt atque aliter qui recte intelligunt sed humiliter non loquuntur / 48 Quod aliter admonendi sunt qui cum digne predicare valeant pre nimia humilitate formidant atque aliter quos a predicatione imperfectio vel etas prohibet et tamen precipitatio impellit / 49 Quod aliter admonendi sunt qui in his quod temporaliter appetunt prosperantur atque aliter qui ea que sunt mundi concupiscunt sed tamen adversitatis labore fatigantur / 50 Quod aliter admonendi sunt coniugiis obligati atque aliter coniugiis liberi / 51 Quod aliter admonendi peccatorum commixtione experti atque aliter ignari / 52 Quod aliter admonendi sunt qui peccata deplorant operum atque aliter qui cogitationum / 53 Quod aliter qui admissa plangunt nec tamen deserunt atque aliter qui deserunt nec plangunt / 54 Quod aliter admonendi sunt qui illicita que faciunt et laudant atque aliter qui accusant prava nec tamen devitant / 56 Quod aliter admonendi sunt qui repentina superantur atque aliter qui in culpa ex consilio ligantur / 55 Quod aliter admonendi sunt qui licet minima crebro tamen illicita faciunt atque aliter qui se a parvis custodiunt sed aliquando in gravibus demerguntur / 58 Quod aliter admonendi sunt qui bona nec inchoant atque aliter qui inchoata minime consummant / 59 Quod aliter admonendi sunt qui mala occulte agunt et bona publice atque aliter qui bona que faciunt abscondunt et tamen quibusdam factis publice mala de se opinari permittunt / 60 De exhortatione multis adhibenda ut sic singulorum virtutes adiuvet quatenus per hanc contraria virtutibus vitia non excrescant / 61 De exhortatione que uni adhibenda est contrariis passionibus laboranti / 62 Quod infirmis mentibus omnino non debeant alta predicari / 63 De opere predicationis et voce / 64 Post cuncta rite omnia qualiter predicator ad semetipsum redeat ne hunc vel vita vel predicatio extollat / Incipit 4a pars libri pastoralis b. gregorii

Pastoralis cure me pondera fu-
gere delitescendo voluisse be-
nigna frater karissime atque humillima
intentione reprehendis / que ne qui-
busdam levia esse videantur presentis
libri stilo exprimo de eorum gravedine
omne quod penso ut et hec qui vacat
incaute non appetat / et qui incaute
appetiit adeptum se esse pertime-
scat. Quadripertita vero disputa-
tione liber iste distinguitur ut ad
lectoris sui animum ordinatis allega-
tionibus quibusdam passibus gradiatur.
Nam cum rerum necessitas exposcit
pensandum valde est ad culmen quisque
regiminis qualiter veniat. Atque
ad hoc rite perveniens qualiter vivat et
bene vivens qualiter doceat et recte do-
cens infirmitatem suam cotidie
quanta consideratione cognoscat / ne aut
humilitas accessum fugiat / aut per-
venientem vita contradicat / aut re-
ctitudinem vitae doctrina destituat / aut doctrinam
presumptio extollat / Prius ergo ap-
petitus timor temperet post autem
magisterium quod a non querente su-
scipitur vita commendet ac deinde ne-
cesse est ut pastoralis bonum quod
vivendo ostenditur etiam loquendo propagetur.
Ad extremum vero superest ut perfecta
queque opera consideratio proprie infirmi-
tatis deprimat ne hec ante occulti
arbitri oculos tumor elationis
extinguat. Sed quia sunt plerique
imperitia mihi similes qui dum me-
tiri se nesciunt que non didice-
runt docere concupiscunt qui pondus
magisterii tanto levius estimant
quanto vim magnitudinis illius ignorant
ab ipso libri huius reprehendantur
exordio ut quia indocti ac precipites
doctrine arcem tenere appetunt a precipi-
tationis sue ausibus in ipsa locutionis
nostre ianua repellantur. Capitulum
~~Ne imperiti audeant venire ad ma[gisterium]~~

Nulla ars doceri presumitur nisi
intenta prius meditatione
discatur. Ab imperitis ergo pastorale
magisterium qua temeritate suscipitur
quando ars est artium regimen animarum.
Quis autem cogitationum vulnera oc-
cultiora esse nesciat vulneribus viscerum.
Et tamen sepe qui nequaquam spiritualia
precepta cognoverunt cordis se
medicos profiteri non metuunt dum
qui pigmentorum vim nesciunt videri
medici carnis erubescunt. Sed
quia auctore deo ad religionis
reverentiam omne iam presentis seculi
culmen inclinatur sunt nonnulli qui
intra sanctam ecclesiam per speciem regiminis
gloriam affectant honoris videri doc-
tores appetunt transcendere ceteros concupi-
scunt atque attestante veritate primas
salutationes in foro primos in cenis recubitus primas in con-
ventibus cathedras querunt qui su-
sceptum cure pastoralis officium
ministrare digne tanto magis ne-
queunt quanto ad humilitatis magisterium
ex sola elatione pervenerunt. Ipsa quippe
in magisterio lingua confunditur
quando aliud discitur et aliud docetur. Quos
contra dominus per prophetam queritur dicens. Ipsi
regnaverunt et non ex me principes ex-
stiterunt et non cognovi. Ex se namque
et non ex arbitrio summi rectoris regnant
qui nullis fulti virtutibus nequaquam
divinitus vocati sed sua turpidine
accensi culmen regiminis rapiunt po-
tius quam assequuntur. Quos tamen
internus iudex et provehit et non novit

cognoscit quia quos permittendo
tolerat procul dubio per iudicium reprobatos
ignorat. Unde ad eos quibusdam
et per miracula venientibus dicit: Recedite
a me operarii iniquitatis. Re-
stis qui est pastorum imperitia voce
veritatis increpat cum per prophetam dicitur:
Ipsi pastores ignoraverunt intelligen-
tiam. Quos rursum Dominus detestatur
dicens: Et tenentes legem nescierunt
me. Et nescire ergo se eos veritas
queritur et nescire se principatum ne-
scientium protestatur. Quia profecto hii
qui ea quae sunt Domini nesciunt a Domino
nesciuntur Paulo attestante qui ait:
Si quis autem ignorat ignorabitur.
Quae nimirum pastorum saepe imperitia
meritis congruit subiectorum quia
quamvis lumen scientiae culpa sua exigente
non habeant districto tamen iudicio agi-
tur ut per eorum ignorantiam hii et qui se-
quuntur offendant. Hinc namque per se-
metipsam in evangelio veritas dicit: Si
caecus caeco ducatum praebeat ambo
in foveam cadunt. Hinc psalmista non
optantis animo sed prophetantis ministerio
denuntiat dicens: Obscurentur ocu-
li eorum ne videant et dorsum eorum semper incurva.
Oculi quippe sunt qui in ipsa ho-
noris summi facie positi providendi
officium susceperunt. Quibus nimirum
qui subsequenter inhaerent dorsa vo-
cantur. Obscuratis ergo oculis dorsum
flectitur quia cum lumen scientiae perdunt
qui praecedunt profecto ad portanda peccatorum
onera incurvantur qui sequuntur.

Sunt nonnulli qui solerti
cura spiritualia praecepta perscrutan-
tur sed quae intellectu penetrant vivendo
conculcant. Repente docent quae non
opere sed meditatione didicerunt
et quod verbis praedicant moribus impu-
gnant. Unde fit ut cum pastor
per abrupta graditur ad praecipitium grex
sequatur. Hinc namque per prophetam Dominus
contra contemptibilem pastorum scientiam co-
queritur dicens: Cum ipsi limpidissi-
mam aquam biberetis reliquam pedibus
vestris turbabatis. Et oves meae quae
conculcata pedibus vestris fuerant pa-
scebantur et quae pedes vestri turbaverant
haec bibebant. Aquam quippe limpi-
dissimam pastores bibunt cum sub-
iecti quique non sectantur verba quae audi-
unt sed sola quae conspiciunt
exempla pravitatis imitantur. Cumque
dicta sitiunt quia per opera pervertuntur
quasi corruptis fontibus lutum
sumunt. Hinc quoque scriptum est per
prophetam: Laqueus ruinae populi mei sacerdotes
mali. Hinc rursum Dominus de sacerdotibus
dicit per prophetam: Facti sunt in ampli
domui Israel in offendiculum iniquita-
tis. Nemo quippe amplius in ecclesia
magis nocet quam qui perverse a-
gens nomen vel ordinem sanctitatis
habet. Delinquentem autem redarguere
nullus praesumit et in exemplo
culpa vehementer extenditur quando pro
reverentia ordinis peccator honoratur.
Indigni autem quique tanti reatus
pondera fugerent si veritatis sententiam
sollicita cordis aure pensarent qua
dicitur: Qui scandalizaverit unum de pusillis
de pusillis istis qui in me credunt
expedit ei ut suspendatur mola asi-
naria in collo eius et demergatur in
profundum maris. Per molam asinariam
saecularis vitae circuitus ac labor expri-
mitur et per profundum maris extrema
damnatio designatur. Qui ergo ad sanctitatis

spem in dubiis vel non actos destituit vel
quo melius perfecto fruat ut hunc ad
morte sub potiori statu certa acta
constringerent quod sacra officia in
culpa actibus instabilem demonstraret
tamen nimirum si solus cadit utcunque
quae tolerabilior infra pena cru-
ciatur. ~~De pondere regiminis &~~

Et itaque breviter diximus ut quantum
esset pondus regiminis mon-
straremus ne temere sacra regimina quis
quis his impar et appetere audeat
et per compram culminis ducatum susci-
piat perditionis. Hinc enim pie Ia-
cobus prohibet dicens nolite plures
magistri fieri fratres mei. Hinc ipse
Dei hominumque mediator regnum perci-
pere vitavit in terris qui supernorum quoque
spirituum scientiam sensumque transcendens
ante secula regnat in celis. Scriptum
quippe est Iesus cum cognovisset
quia venturi essent ut raperent eum
et facerent eum regem fugit iterum in
montem ipse solus. ~~eamus~~ Quis enim princip-
ari hominibus tam sine culpa potu-
isset quam is qui hos nimirum regeret
quos ipse creaverat. Sed quia idcirco
in carne ~~apparuit~~ apparuit ut non solum per
passionem nos redimeret verum
et per conversationem nos doceret exem-
plum sequentibus prebens rex fieri noluit
ad crucis vero patibulum sponte
convenit oblatam gloriam culminis
fugit penam probrose mortis appe-
tiit ut membra eius videlicet discerent
favores mundi fugere terrores mi-
nime timere pro veritate adversa diligere
prospera formidando declinare quia
ista sepe per tumorem cor inquinant

illa per dolorem purgant. In istis se
homo obliviscitur in illis vero ad sui me-
moriam volens et coactusque revo-
catur. In istis sepe et ante acta bona
depereunt in illis autem longi quoque
temporis admissa terguntur. Nam plerumque
quod adversitatis magisterio sub disciplina
cor premitur quod si ad regiminis culmen
erumpit in elationem usu glorie per-
mutatur. Sic Saul qui indignum se
prius considerans fugerat mox ut re-
giminis gubernacula percepit intumu-
it honorem namque coram
populo cupiens dum reprehendi pub-
lice noluit ipsum qui in regnum
unxerat scidit. Sic David auctoris
iudicio pene in cunctis actibus
placens mox ut pressure pondus de-
seruit in tumorem vulneris erup-
pit seque in morte viri
crudeliter rigidum qui in appetitu
femine fuit enerviter fluxus. Et
qui malis ante noverat parcere post
in bonorum quoque necem post didicit
sine obstaculo retardationis anhela-
re. Prius quippe ferire deprehensum
persecutorem noluit et postmodum dev-
oti desiderantis exercitus et devotum
militem extinxit quem profecto abe-
lectorum numero culpa longius ra-
peret nisi hunc ad veniam flagel-
la revocassent. ~~Et plerumque corrumpit~~

Sepe suscepta cura regiminis
cor per diversa dividitur et im-
par quisque ad singula dum
confusa mente dividitur ad multa
unde quidam sapiens provide dicit
fili ne in multis sint actus
tui quia videlicet nequaquam plene in

nolens

uix cuiusque operis rationem colligit dum
mens per diuersa partitur. Cumque foras
per insolentem curam trahitur timoris
interni soliditate vacuatur. fit enim in exte-
riorum dispensatione sollicita et sui
solummodo ignara scit multa cogi-
tare se nesciens. Nam cum plus quam
necesse est se exterioribus implicat quasi oc-
cupata in itinere obliuiscitur quo ten-
debat ita ut a studio sue inqui-
sitionis aliena nec ipsa quidem
que patitur dampna consideret et per quan-
ta delinquat ignoret. Neque enim
se ezechias peccare crediderat cum
venientibus ad se alienigenis cel-
las aromatum ostendit sed in dampna-
tione se future prolis iram iudicis per-
tulit ex eo quod se facere licenter existimavit 6
Sepe dum multa suppetunt dumque
agi possunt que subiecti quia acta
sunt admirentur in cogitatione se animus
eleuat et plene in se iram iudicis
provocat quamvis in iniquitatis opera
non erumpat. Intus quippe est
qui iudicat intus quod iudicatur. ~~[illegible]~~ Cum ergo in
corde delinquimus latet homines quod
apud nos agimus sed tamen ipso iudice
teste peccamus. Neque enim rex babi-
lonie tunc reus elationis exstitit cum
elationis verba peruenit ~~[illegible]~~ quippe qui
ore prophetico et ante iam ab elatione
conticuit sententiam reprobationis audiuit. Iam
culpam namque perpetrate superbie
iam ante deterserat cum omnipotentem
deum quem se offendisse repperit cunctis
subiectis gentibus predicauit. Sed post hec
successu potentie eleuatus dum
magna se fecisse gaudet cunctis
prius in cogitatione se pretulit et postea
adhuc tumidus dixit ~~[illegible]~~ Nonne hec est
babilon magna quam ego edifica-
ui in domum regni et in robore fortitu-

dinis mee et in gloria decoris mei. Que
videlicet vox ire illius vindictam aperte pertu-
lit quam occulta elatio accendit. Nam
districtus iudex prius inuisibiliter vi-
dit quod postmodum publice feriendo re-
prehendit. Unde et hunc in irrationale animal
vertit ab humana societate separauit a-
gri bestiis mutata mente coniunx-
it ut districto videlicet iudicio hoc quod
esse perderet qui magnum se ultra ho-
mines estimasset. Hec itaque proferentes
non potestatem reprehendimus sed ab appeti-
tu illius cordis infirmitatem munimus
ne imperfecti quique culmen arripere re-
giminis audeant et qui planis stan-
tes titubant in precipitium pedem non
ponant. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
6 Nam nonnulli sunt qui eximia
virtutum dona percipiunt et pro exercita-
tione ceterorum magnis muneribus ex-
altantur ~~[illegible]~~ studio castitatis mundi
abstinentie robore validi doctrine dapibus
refecti patientie longanimitate humiles auc-
toritatis fortitudine erecti pietatis gratia beni-
gni iustitie seueritate districti sunt.
~~[illegible]~~ hi nimirum culmen regiminis si
vocati suscipere renuunt ipsa sibi plerum-
que dona adimunt que non pro se solummodo
sed pro aliis sibi acceperunt. ~~[illegible]~~ Cumque sua
et non aliorum lucra cogitant ipsis se
que priuata habere appetunt bonis priuant.
Hinc namque ad discipulos veritas dicit. Non
~~[illegible]~~ potest ciuitas abscondi supra montem et
~~[illegible]~~ accendunt lucernam et pon-
unt eam sub modio sed super candela-
brum ut luceat omnibus qui in do-
mo sunt. Hinc ~~petro ait~~ Symon Jo-
hannis amas me pasce oues
meas. ~~[illegible]~~ Si ergo dilectionis est testimonium cu-
ra pastoris quisquis virtutibus
pollens gregem dei renuit pascere
pastorem summum conuincitur non amare.

~~[illegible]~~ renuit

sicut Paulus dicit: Christus pro omnibus mor-
tuus est. Ergo omnes mortui sunt
et pro omnibus mortuus est Christus, ut et
qui vivunt iam non sibi vivant sed ei
qui pro ipsis mortuus est et re-
surrexit. ~~Hinc~~ Moyses ait: ut uxo-
rem fratris defuncti sine filiis super-
stes frater accipiat atque ad nomen fratris
filium gignat. ~~[illegible]~~ Quod si accipe-
re renuerit, hunc in faciem mulier
conspuat, unum ei pedem propinquus
discalceat, eiusque habitaculum domus
discalceati vocet. Frater quippe
defunctus ille est qui post resurrectionis ap-
paritionem gloriam dixit: Ite, nuntiate
fratribus meis. Qui quasi sine filiis
obiit, quia adhuc electorum suorum
non impleverat numerum. Huius videlicet uxo-
rem superstes frater percipere, quia
dignum profecto est ut cura sancte ecclesie
ei qui hanc bene regere prevalet
imponatur. Cui nolenti in faciem
mulier conspuit, quia quisquis ex
muneribus que percepit prodesse aliis
non curat, bona quoque eius sancta
ecclesia exprobrans ei quasi in fa-
ciem salivam iactat. ~~[illegible]~~ Cui ex uno
pede calciamentum tollitur ut discal-
ceati domus vocetur. Scriptum est quippe:
calceati pedes in preparatione evan-
gelii pacis. Sed si ut nostram sic curam
proximi gerimus, utrumque pedem per
calciamentum munimus. Qui vero suam
cogitans utilitatem proximorum ne-
gligit, quasi unius pedis calciamentum
cum dedecore amittit. Sunt itaque
nonnulli qui magnis virtutum
ut diximus muneribus ditati dum
solius contemplationis studiis in-
ardescunt, parere utilitati proximorum

in predicatione refugiunt, secretum
quietis diligunt, secessum speculationis
petunt. De quo si districte
iudicentur, ex tantis procul dubio rei
sunt quantis venientes ad publi-
cum prodesse potuerunt. Qua enim
mente is qui proximis proficiendo
clarescere valeret utilitati ceterorum
secretum preponit suum, cum ipse summi
patris unigenitus ut multis prodesset
de sinu patris egressus est ad publi-
cum nostrum. ~~De his qui pondus~~
~~regiminis per humilitatem fugiunt~~

Et sunt nonnulli qui eo-
ipso solo humilitatis refugiunt ne
eis quibus se imparares existimant
preferantur. Quorum profecto humilitas
si ceteris quoque virtutibus cingitur,
tunc ante oculos dei vera est, cum
ad respuendum hoc quod utiliter subire
percipitur pertinax non est. Neque enim
vere humilis est qui superni nutus
arbitrium ut debeat preesse intelli-
git et tamen preesse contempnit. Sed
divinis dispositionibus subditus atque
a vitio obstinationis alienus cum
sibi regiminis culmen imperatur, si
iam donis preventus est quibus
et aliis prosit, ex corde debet fugere
et invitus obedire. ~~Quod nonnulli~~
~~predicationis officium laudabiliter appetunt~~ et

[Qu]amvis non inviti predicationis
officium et non nulli laudabiliter
appetunt et ad hoc non nulli lau-
dabiliter coacti pertrahuntur. Quod liqui-
de cognoscimus si duorum prophetarum
actum sedulo pensamus, quorum unus
ut ad predicandum mitti debuisset
sponte se protulit, quo tamen alter
alter pergere cum pavore renititur

ysayas quippe domino querenti quem mit-
teret ultro se obtulit dicens ecce
ego mitte me. Jeremias autem mit-
titur et tamen ne mitti debeat humi-
liter reluctatur dicens a a a domine
deus ecce nescio loqui quia
puer ego sum. Ecce ab utrisque
exterius diversa vox prodiit sed
non a diverso fonte dilectionis ema-
navit. Duo quippe sunt precepta
caritatis dei videlicet amor et proxi-
mi. Per activam igitur vitam prodesse proxi-
mis cupiens ysayas officium predicationis
appetiit. Per contemplativam vero
jeremias amori conditoris sedu-
le inherere desiderans ne mitti ad pre-
dicandum debeat contradicit. Quod ergo
laudabiliter appetiit hoc — laudabiliter alter expavit. Iste ne ta-
cite contemplationis lucra loquendo
perderet ille ne dampna studiosi operis
tacendo sentiret. Sed hoc in utrisque
subtiliter est intuendum quia et is qui
recusavit plene non restitit et is
qui mitti voluit ante se per altaris
calculum purgatum vidit ne aut
non purgatus adire quisquam sacra ministe-
ria audeat aut quem superna gratia
elegerit sub humilitatis specie superbe con-
tradicat. Quia ergo valde difficile
est purgatum se quemlibet posse cog-
noscere predicationis officium tucius de-
clinatur nec tamen declinari ut diximus
pertinaciter debet cum ad suscipien-
dum hoc superna voluntas cogno-
scitur. Quod moyses utrumque miro
opere explevit qui preesse tante multi-
tudini et noluit et obedivit. Super-
bus enim fortasse esset si ducatum
plebis innumere sine trepidatione
susciperet et rursum superbus existe-
ret si auctoris imperio obedire recu-
saret. Utrobique subiectus et pre-
esse populis semetipsum metiendo
noluit et tamen de imperantis viribus
presumendo consensit. Hinc ergo quique
precipites colligant quanta cul-
pa non appetitu proprio ceteris preferri co-
nituntur si sancti viri plebium duca-
tum suscipere deo et iubente timu-
erunt. Moyses suadente domino tre-
pidat et infirmus quisque ut honoris
onus percipiat anhelat. Et qui
ad casum valde urgetur propriis
humeris libenter oppressionis ponderibus
subiungit alienis. Ecce quod ergo
ferre non valet et tamen quod portet

De hiis qui preesse ~~concupiscunt et~~

Plerumque hii qui preesse concupi-
scunt ad usum sue libidinis
instrumentum apostolici sermonis arripiunt
quo ait si quis episcopatum desi-
derat bonum opus desiderat. Qui tamen laudans de-
siderium in pavorem vertit protinus
quod laudavit cum repente subiungit
oportet autem episcopum irreprehensibilem
esse. Cumque necessaria sub-
sequenter enumerat que sit irrepre-
hensibilitas ipsa manifestat. Et fa-
vet ergo ex desiderio et terret ex precepto
ac si aperte dicat laudo quod queritis
sed prius discite quod queratis ne
dum vos metipsos metiri non
negligitis tanto fedior vestra ir-
reprehensibilitas appareat quanto
et a cunctis conspici in honoris
culmine arce festinat magnus enim
enim regendi artifex favoribus
impellit terroribus retrahit ut au-
ditores suos et describere summe
virtutis culmine restringat a superbia.

et aliorum laudandus quod quilibet tunc preerat ad vicium excusans nondum quod in tempore dicitur quo quisquis plebibus preerat primus ad martirii tormenta ducebatur. Tunc ergo laudabile fuit episcopatum querere quando per hunc quemque dubium non erat ad supplicia graviora pervenire. Unde ipsum quoque episcopatus officium boni operis expressione diffinitur cum dicitur: Si quis episcopatum desiderat bonum opus desiderat. Ipse ergo sibi testis est quia episcopatum non appetit qui non per hoc boni operis ministerium sed honoris gloriam querit. Sacrum quippe officium non solum non diligit omnino sed nescit qui ad culmen regiminis anhelans in occulta cogitationis meditatione ceterorum subiectione pascitur, laude propria letatur, ad honorem cor elevat, rerum affluentium habundancia exultat. Mundi ergo lucrum querit sub eius honoris specie quo mundi destrui lucra debuerunt. Cumque mens humilitatis culmen arripere ad elationem cogitat, quod foris appetit intus immutat.

10 Sed plerosque hii qui subire magisterium pastorale cupiunt nonnulla quoque bona opera animo proponunt et quamvis hoc elationis intentione appetant operaturos tamen se magna pertractant, fitque ut aliud in imis intentio supprimat, aliud tractantibus animi cogitatio ostendat. Nam quippe sepe sibi mens ipsa mentitur et fingit de se bona opera amare quod non amat et de mundi gloria non amare quod amat. Que principari appetens fit ad hanc pavida cum querit, audax cum pervenerit. Tendens enim ne non perveniat trepidat, sed repente perveniens iure sibi hoc debitum ad quod pervenit putat. Cumque percepti principatus officio perfrui secularier ceperit, libenter obliviscitur quicquid religiose cogitavit. Unde necesse est ut cum cogitatio extra usum ducitur, protinus mentis oculus ad opera transacta revocetur ac pensetur quisque quid subiectus egerit et repente cognoscit si prelatus bona agere que proposuerat possit, quia nequaquam valet in culmine humilitatem discere qui in imis positus non desiit superbire. Decet laudem cum suppetit fugere qui ad hanc didicit cum deest anhelare. Nequaquam vincere avariciam potest quando ad multorum sustentationem tenditur is cui sufficere propria nec soli potuerunt. Ex vita igitur ante acta se quisque inveniat ne in appetitu culminis ymago cogitationis illudat. Quamvis plerosque in occupatione regiminis ipse quoque boni operis usus perdit qui in tranquillitate tenebatur, quia quieto mari recte navim et imperitus dirigit, turbato autem tempestatis fluctibus et peritus nauta confunditur. Quid namque est potestas culminis nisi tempestas mentis in qua cogitationum semper procellis navis cordis quatitur, huc illucque incessanter impellitur ut per repentinos excessus oris et operis quasi per obviancia

saxa frangitur. Inter hec itaque hec quid sequendum et quid tenendum nisi ut virtutibus pollens coactus ad regimen veniat, virtutibus vero vacuus nec coactus accedat. Ille si omnino renititur caveat ne acceptam pecuniam in sudario ligans de eius occultatione iudicetur. Pecuniam quippe in sudario ligare est percepta dona sub otio lenti torporis abscondere. At contra iste cum regimen appetit attendat ne per exemplum pravi operis phariseorum more ad ingressum regni tendentibus obstaculum fiat, et cum iuxta magistri vocem nec ipsi intrant nec alios intrare permittunt. Et cum considerandum quoque est quia cum causam populi electus presul suscipit quasi ad egrum medicus accedit. Si ergo adhuc eius in opere passiones vivunt qua presumptione percussum mederi properat qui in facie vulnus portat.

Qualis quisque ad regimen venire debeat

Ille igitur medis omnibus debet ad exemplum vivendi pertrahi qui cunctis carnis passionibus moriens iam spiritualiter vivit, et cum prospera mundi postposuit, qui nulla adversa pertimescit, et cum sola interna desiderat, cuius intentioni bene congruens nec omnino per imbecillitatem corpus nec valde per contumeliam repugnat spiritus, qui ad aliena cupienda non ducitur sed propria largitur, et cum per pietatis viscera citius ad ignoscendum flectitur sed nunquam plus quam deceat ignoscens ab arce rectitudinis inclinatur, et cum nulla illicita perpetrat sed perpetrata ab aliis ut propria deplorat, et cum ex affectu cordis aliene infirmitati compatitur sicque in bonis proximi sicut in suis provectibus letatur, et cum ita se imitabilem ceteris in cunctis que insinuat ut inter eos non habeat quod saltem de transactis erubescat, et cum sic studet vivere ut proximorum quoque corda arentia doctrine valeat fluentis irrigare, et cum orationis usu et experimento didicit quod obtinere que poposcerit possit, et cum per effectum vocis iam quasi specialiter dicitur: Adhuc loquente te dicam ecce adsum. Ysaie lviii. Si enim fortasse quis veniat ut pro se ad intercedendum nos apud potentem quempiam virum qui sibi iratus, nobis vero est incognitus, ducat, protinus respondemus: ad intercedendum venire non possumus quia familiaritatis eius notitiam non habemus. Si ergo homo apud hominem de quo minus presumit fieri intercessor erubescit, qua mente apud Deum intercessionis locum pro populo arripit qui familiarem se eius gratie per vite meritum nescit, aut ab eo quomodo aliis veniam postulat qui utrum sibi sit placatus ignorat. Et cum in re est aliud ad hoc sollicitius formidandum ne qui placare posse iram creditur hanc ipse ex proprio reatu mereatur. Et cum adhuc terrenis desideriis astringitur caveat ne districti iudicis iram gravius accendens dum loco delectatur glorie fiat subditis auctor ruine. Solerter ergo se quisque metiatur ne locum regiminis assumere audeat si adhuc in se vitium damnabiliter regnat, ne is quem crimen depravat proprium intercessor fieri appetat pro culpis aliorum.

Qualis quisque ad regimen venire [non debeat]

Inde enim superna voce ad Moysen dicitur Levitici 21: Loquere ad Aaron: homo de semine tuo per familias qui habuerit maculam non

offerret panes dei sui nec accedat
ad ministerium eius. Et statim quos repellat subiun-
git. Si cecus si claudus fuerit si
vel paruo vel grandi et torto naso
si fracto pede et manu si gibbus
si lippus si albuginem habens in oculo
si iugem scabiem scabiem si impetiginem
habens in corpore et si ponderosus. Ce-
cus quippe est qui superne contem-
plationis lumen ignorat qui presentis
vite pressus dum venturam lucem
nequaquam diligendo conspicit quo
gressum operis porrigat nescit.
Hinc etenim prophetante anna dicitur
pedes sanctorum suorum seruabit et im-
pii in tenebris conticescent. Cla-
udus vero est qui quidem quo pergere
debeat aspicit sed per infirmitatem men-
tis vite viam perfecte non valeat tenere quam
uidet. Quia ad virtutis statum dum
fluxa consuetudo non erigit quo de-
siderium innititur illuc gressus operis
efficaciter non sequuntur. Hinc etenim paulus
dicit. Remissas manus et dis-
soluta genua erigite et gressus
rectos facite pedibus vestris ut ne
claudicans quis erret magis autem
sanetur. Paruo autem naso est qui ad
tenendam mensuram discretionis
ydoneus non est. Naso quippe odo-
res fetoresque discernimus. Recte
ergo per nasum discretio exprimitur per quam
virtutes eligimus delicta reprobamus.
Unde in laude sponse dicitur. Nasus
tuus sicut turris que est
in libano. Quia nimirum sancta ecclesia
que ex causis singulis tempta-
menta veniant per discretionem conspicit
et ventura bella viciorum ex alto.

deprehendit. Sed sunt non nulli qui
dum estimari hebetes nolunt se-
pe se in quibusdam inquisitionibus
plus quam necesse est exercentes ex nimia
subtilitate falluntur. Unde hic quoque
subditur vel grandi vel torto naso.
Nasus enim grandis et tortus di-
scretionis subtilitas est immode-
rata que dum plus quam decet excre-
uerit actionis sue rectitudinem
ipsa confundit. Fracto autem pede
vel manu est qui viam dei pergere
omnino non valet atque a bonis
actibus funditus exsors vacat
quatenus hec non ut claudus saltem
cum infirmitate teneat sed ab hiis om-
nimodo alienus existat. Gibbus
vero est quem terrene sollicitudinis
pondus deprimit ne unquam ad super-
na respiciat sed solis hiis que in
infimis calcantur intendit et cum
et si aliquid de bono celestis
patrie audierit ad hoc nimirum per-
verse consuetudinis pondere pregra-
vatus cordis faciem non attollit
quia cogitationis statum erigere
non valet quem terrene usus sol-
licitudinis curuum tenet. Ex horum quippe specie ps-
almista dicit. Incuruatus sum et humiliatus sum usque-
quaque. Quorum culpam quoque per se-
metipsam veritas reprobans ait. Luce
8. Semen autem quod in spinis cecidit
hii sunt qui audierunt et a sollicitu-
dinibus et diuiciis et voluptatibus
vite euntes suffocantur et non
referunt fructum. Lippus vero est cuius
quidem ingenium ad cognitionem
veritatis emicat sed hoc tamen carnalia opera
obscurant. In lippis quippe oculis
pupille sane sunt sed humore de-
fluente infirmate palpebre gro-
ssescunt

Gybbus

lyppus

[illegible] crebro attrita a-
cies pupille sane viciatur et sunt non-
nulli quorum sensum carnalis vite
opera sauciant qui videre recta subtili-
ter per ingenium poterant sed usu prave
actionis caligant. Lippus itaque est
cuius sensum natura exacuit sed con-
versationis pravitas confundit. Cui bene
per angelum dicitur Apoc. 3 Collirio
inunge oculos tuos ut videas.
Collirio quippe ut videamus ocu-
los inungimus cum ad cognoscendam
veri luminis claritatem intellectus no-
stri aciem medicamine bone operationis
adiuvamus. Albuginem vero habet in   *Albuginem*
oculo qui veritatis lucem videre non
sinitur quia arrogancia sapiencie seu
iusticie cecatur. Pupillam namque oc-
uli magna videns albedine co-
lorata non videt quia videlicet sensus huma-
ne cogitacionis si stultum se pec-
catoremque intelligit cognicio-
nem intime claritatis apprehendit. Si vero
candorem sibi iusticie seu sapiencie tri-
buit a luce se superne cognicionis
excludit et eo claritatem veri   *3°*
luminis nequaquam penetrat quo se
apud se per arroganciam exaltat sicut
de quibusdam dicitur ad Ro. 1 dicentes
enim se esse sapientes et stulti facti
sunt. Iugem vero habet scabiem cu-   *Iugem vero sca-biem habet*
ius petulancia sine cessacione dominatur.
In scabie etenim fervor viscerum ad cutem
trahitur per quam recte luxuria designatur
quia si cordis temptacio usque ad
operacionem prosilit nimirum fervor intim-
us usque ad cutis scabiem prorumpit
et foras iam corpus sauciat quia
dum in cogitacione voluptas non
reprimitur etiam in actione dominatur. Quasi enim
cutis pruriginem Paulus curabat

abstergere cum dicebat Temptacio vos
non apprehendat nisi humana 1
Cor. 10. Ac si aperte diceret Humanum
quidem est in corde temptacionem
perpeti demoniacum vero est temptacionis
certamine in operacione superari. Impeti-   *Im- ng*
ginem quoque habet in corpore
quisquis avaricia vastatur in men-
te que si in parvis non compescitur
nimirum sine mensura dilatatur. Impe-
tigo quidem quippe sine dolore
corpus occupat et absque occupati
tedio excrescens membrorum decorem
fedat quia et avaricia capti ani-
mum dum quasi delectat exulcerat dum adipiscen-
dum quecumque cogitacioni obicit
ad inimicicias accendit et dolorem
in vulnere non facit quia estuanti
animo ex culpa habundanciam promit-
tit. Sed decor membrorum perditur quia
aliarum quoque virtutum per hanc pulchri-
tudo depravatur et quasi totum corpus
exasperat quia per universa vicia animum
supplantat Paulo attestante
qui ait ad Tim. 6 Radix enim
malorum est cupiditas. Ponderosus   *Pa-*
vero est qui turpitudinem non exercet ope-
re sed tamen ab hac cogitacione continua
sine moderamine gravatur in mente
qui nequaquam quidem ad opus ne-
pharium rapitur sed eius animus vo-
luptate luxurie sine ullo repu-
gnacionis stimulo delectatur. Vicium quippe
est ponderis cum humor viscerum ad
virilia labitur que profecto cum mole-
stia dedecoris intumescunt. Ponderosus
ergo est qui totis cogitacionibus
ad lasciviam defluens pondus
turpitudinis gestat in corde et
quamvis prava non exerceat ope-
re ab his tamen non evellitur mente

nec ad bellum bonum operis in apto habet assurgere quia gravat eum in ab ditis pondus tempore cuius quis ergo quolibet vel cuilibet horum vicio subditur per ancus deo afferre prohibetur ne peccato diluere aliena delicta non valeat is quem adhuc propria devastante crimina ergo paucis ostendimus ad pastorale magisterium dignus qualiter veniat atque indignus qualiter hoc pertimescat nunc dignus autem is qui ad hoc digne pervenerit in eo qualiter vivere debeat demonstremus // Capitulum quale se quis debeat

Tantum debet actionem populi actio transcendere praesulis quantum distare solet a grege vita pastoris / Oportet namque ut aestimari se sollicite studeat quanta tenendi rectitudinem necessitate constringitur sub cuius aestimatione populus grex vocatur. Sit ergo ut necesse est cogitatione mundus actione praecipuus / discretus in silentio utilis in verbo / singulis compassione proximus prae cunctis contemplatione suspensus / bene agentibus per humilitatem socius contra delinquentium vicia per zelum iustitiae erectus / interiorum curam in exteriorum occupatione non minuens / exteriorum providentiam in interiorum sollicitudine non relinquens. Sed haec quae breviter enumerando perstringimus paulo latius replicando discutiamus

Capitulum quod rector sit cogitatione mundus

Rector ergo cogitatione sit mundus quatenus nulla eum inmunditia polluat qui hoc suscepit officium ut alienis quoque cordibus pollutionis maculas tergat. Necesse est enim ut esse munda studeat manus quae diluere sordes curat ne tacta quaeque deterius inquinet

si sordida insequens lutum tenet. Hinc namque per prophetam dicitur ysa. 52. Mundamini qui fertis vasa domini. Vasa domini quippe ferunt qui proximorum animas ad aeterna sacraria perducendas in fide conversationis suae suscipiunt. Apud semetipsos ergo quanto debeant mundari conspiciant qui ad templum aeternitatis vasa viventia in sinu propriae responsionis portant / Eze. 28. / Hinc divina voce praecipitur ut in Aaron pectore rationale iudicii vittis ligantibus imprimatur quatenus sacerdotale cor nequaquam cogitationes fluxae possideant sed ratio sola constringat nec indiscretum quid vel inutile cogitet qui ad exemplum aliis constitutus ex gravitate vitae semper debet ostendere quantam in pectore rationem portet. In quo etiam rationali vigilanter adiungitur ut duodecim patriarcharum nomina describantur. Adscriptos etenim patres in pectore ferre est antiquorum vitam sine intermissione cogitare. Nam tunc sacerdos irreprehensibiliter graditur cum exempla patrum praecedentium indesinenter intuetur cum sanctorum vestigia sine cessatione considerat et cogitationes illicitas deprimit ne extra ordinis limitem operis pedem tendat. Quod bene et rationale iudicii vocatur quia debet rector semper subtili examine bona vel mala discernere et quae vel quibus quando vel qualiter congruant studiose cogitare nichilque proprium quaerere sed propinquorum bona sua commoda deputare. Unde illic scriptum est Exo. 28. Pones autem in rationali iudicii doctrinam

ysa 52 · p note

veritatem que erit in pectore aaron
quando ingredietur coram domino et ges-
tabit iudicium filiorum israel in pec-
tore suo in conspectu domini semper. Sacerdotis
quippe iudicium filiorum israel in pec-
tore coram deo in conspectu gesta-
re est subiectorum causas pro sola interni
iudicis intentione discutere ut
nil se ei humanitus admisceat in hiis
que divina vice dispensat
ne correctionis studia privatus
dolor dolor exasperet. Cum contra
aliena vitia emulator ostenditur que
sua sunt exsequatur ne tranquilli-
tatem iudicii aut latens invidia
maculet aut preceps ira perturbet.
Sed dum consideratur terror eius qui
super omnia presidet videlicet interni
iudicis non sine magno regantur
timore subiecti. Qui nimirum ti-
mor dum mentem rectoris humiliat
purgat ne hunc aut presumptio spi-
ritus elevet aut carnis delectatio
inquinet aut pravitatis actuum
cupidine importunitas pulveris
cogitationis obscuret. Que tamen
non pulsare rectoris animum nequeunt
sed festinandum necesse est ut repu-
gnatione vincatur ne vitium quod
per suggestionem temptat mollitie
delectationis subigat cumque
hoc ab animo tarde repellitur mucro-
ne consensus occidat. Et quod rector
sit semper operatione precipuus

Ut rector operatione precipuus

17 ut vite viam subditis bene
vivendo denuntiet et grex qui pastoris
vocem moresque sequitur per exempla
melius quam per verba gradiatur. Qui
enim loci necessitate compellitur summa
monstrare. Illa namque vox liben-
tius auditorum cor penetrat

quam dicentis vita commendat quia
quod loquendo imperat ostendendo ad-
iuvat ut fiat. Hinc enim per prophetam
dicitur Ysa. 40. Super montem excelsum ascende ysa.
tu qui evangelizas Syon ut videlicet
qui celesti predicatione utitur yma iam
terrenorum operum deserens in rerum
culmine stare videatur tanto quod
facilius subditos ad meliora per-
trahat quanto per vite meritum de super-
ioribus clamat. Hinc divina lege
armum sacerdos in sacrificio dextrum
accipit et separatum ut non solum sit
eius operatio utilis sed et singularis
nec inter malos tantum que recta
sunt faciat sed bene quoque operantes
subditos sicut honore ordinis
superat ita et morum virtute transcen-
dat. Cui in esu quoque pectusculum
cum armo tribuitur ut quod de sacrificio
precipitur sumere de semetipso auc-
tori discat immolare. Et non
solum pectore que recta cogitet
sed spectatores suos ad sublimia
armi
armo operis invitet nulla pre-
sentis vite prospera appetat nulla
adversa pertimescat blandimenta
mundi respiciens timore despiciat
terrores autem considerato interne dul-
cedinis blandimento contempnat.
Unde superni quoque imperio vocis in utroque
humero sacerdos velamine Exo. 28 29
superhumeralis astringitur ut contra
adversa et prospera virtutum semper
ornamento muniatur quatenus iuxta
vocem Pauli per arma iustitie
a dextris et sinistris cum ad sola que anteriora sunt niti-
tur in nullo delectationis infime latere flec-
tatur. Non hunc prospera elevent non

ad ista pertrahebant, non blanda usque
ad voluptatem demulceant, non aspera
ad desperationem premant, ut de nullis
passionibus intentionem mentis flectant.
et quanta in utroque homine super
spiritualis pulchritudinis tegmine candeat.
Eze. 28. et nunc et super spirituale
[illegible] et iacinctino purpura bis
tincto cocco et torta fieri bysso pre-
cipitur ut quanta sanctis doctoribus claritate con-
tinuata diversitate decet demonstretur. In
sanctis doctoribus quippe spiritualis virtus ante omnia
[illegible] fulget ut in eo intellectus sa-
pientie plus emicat. Nam iacinctus quidem
aereo colore resplendet adiungitur ut
per eum quod intelligendo penetrat
non ad timores infimos sed ad
amorem celestium surgat ne dum
ad supernam intendit in cantus laudi-
bus recipitur ipse et virtutis intus ha-
beretur auro quoque atque iacincto primum
purpura ut videlicet sanctis doctoris cor
[illegible] summa que predicat spiritu in se
[illegible] et suggestiones [illegible] re-
spuat [illegible] velud [illegible]
te contendat quibus nobilitas spiritualis tamen
regenerationis aspirat celestis regis
sibi [illegible] moribus defendit de hac
quippe nobilitate spiritualis [illegible] dicitur
i. petri. et vos autem estis genus
electum regale sacerdotium de hac et pau-
lus [illegible] qua subiunxit Iohannes
voce [illegible] qui ait Jo. 1. c.
quod aut receperunt eum dedit eis potestatem
dignitate [illegible] [illegible] considerans d.
ps. 100 et 38 michi autem nimis ho-
norati sunt amici tui deus [illegible] 9. c.
[illegible] nimium confortatus
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

asperitate abiecta tenuitur. Virus autem
iacincto purpura bis tinctus
coccus adiungitur ut eum intus in-
ducat oculos. anima [illegible] vo-
calitate decorem. ei omnia
que certum hominibus [illegible].
Hec in conspectu occulti arbitri
flamma intimi amoris atte-
ditur et nunc bis tinctus qua deum
simul ac proximum diligit. quoniam dupli-
plici caritatis fulgescens et nunc igitur
fit ad auctorem spem anhelat
ut proximorum curam concupiscit ut
ad summo amore torpescit qua
[illegible] horum quibus negligit in super
spiritualibus [illegible] hec cottinum
bis tinctum restat bis tinctus
ad prospera [illegible] tendit restat
procul dubio ut post [illegible] caro-
ne [illegible] vide et bis tincto cocco
torta byssus adiungitur. De terra
et enim byssus in tanta spe orit
et quod per byssum nisi candens
decor mundicie corporalis castitatis
designatur que bis torta pulchritu-
dinis super spiritualis in uncti quibus
tunc castitatis ad perfectum mundicie
candorem ducitur. cum per abstinentiam
caro fatigatur. Cum igitur virtutes
cetera et afflicte carnis inimicum
proficit quod in diverso super spiritualis
ipse byssus torta candescit
et nunc vero sanctis districtus

Ut vero districtus in silencio
velis [illegible] nec aut tacen-
do proficiat aut proferendo recte
fiat [illegible] sicut in cautela locu-
to in errorem [illegible] districtum si-
lencium [illegible] qui erudiri poterant

[margin: fulgescit / amoris]

[margin: districtus vero / 16.]

in errore derelinquunt. Saepe rectores improvidi humanam amittere gratiam formidantes loqui libere recta pertimescunt et iuxta veritatis vocem nequaquam iam gregis custodiae pastorum studio sed mercenariorum vice deserviunt. Jo. 10. Quia veniente lupo fugiunt dum se sub silentio abscondunt. Hinc namque eos per prophetam Dominus increpat dicens Isaie 56. Canes muti non valentes ~~latrare~~ latrare. Hinc rursum queritur dicens Eze. 13. Non ascendistis ex adverso neque opposuistis murum pro domo Israel ut staretis in praelio in die Domini. Ex adverso quippe ascendere pro defensione gregis libera voce huius mundi potestatibus contraire, et in die Domini in praelio stare est pravis decertantibus ex iustitiae amore resistere. Pastori enim recta timuisse dicere quid aliud est quam tacendo terga praebuisse? Qui nimirum si pro grege se obicit, murum pro domo Israel hostibus opponit. Hinc rursum populo delinquenti dicitur Treni 2. Prophetae tui viderunt tibi falsa et stulta, nec aperiebant iniquitatem tuam ut te ad paenitentiam provocarent. Prophetae quippe nonnumquam in sacro eloquio doctores vocantur qui dum fugitiva praesentia esse indicant quae sunt ventura manifestant. Quos divinus sermo falsa videre redarguit quia dum corripere culpas metuunt incassum delinquentibus promissa securitate blandiuntur. Qui iniquitatem peccantium nequaquam aperiunt quia ab increpationis voce conticescunt. Clavis quippe apertionis est sermo correptionis quia increpando culpam detegit quam saepe nescit et ipse qui perpetravit. Hinc Paulus ait ad Titum 1. Ut potens sit in doctrina sana et eos qui contradicunt redarguere. Hinc per Malachiam dicitur Mala. 2. Labia sacerdotis custodiunt scientiam et legem requirunt ex ore eius quia angelus Domini exercituum est. Hinc per Ysaiam Dominus admonet dicens Ysaie 58. ~~Clama~~ Clama ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam. Praeconis quippe officium suscipit quisquis ad sacerdotium accedit ut ante adventum iudicis qui terribiliter sequitur ipse scilicet clamando gradiatur. Sacerdos ergo si praedicationis est nescius quam clamoris vocem daturus est praeco mutus? Hinc est enim quod super pastores primos in linguarum specie Spiritus sanctus insedit, quia nimirum quos repleverit de se protinus loquentes facit. Exo. 28. Hinc Moysi praecipitur ut tabernaculum sacerdos ingrediens tintinnabulis ambiatur ut videlicet voces praedicationis habeat ne superni inspectoris iudicium ex silentio offendat. Scriptum quippe est: Ut audiatur sonitus quando ingreditur et egreditur sanctuarium in conspectu Dei et non moriatur. Sacerdos namque ingrediens vel egrediens moritur si de eo sonitus non auditur, quia iram contra se occulti iudicis exigit si sine praedicationis sonitu incedit. Apte autem tintinnabula vestimentis illius describuntur inserta. Vestimenta etenim sacerdotis quid aliud quam recta opera debemus accipere? Propheta attestante qui ait Ps. 131. Sacerdotes tui induantur iustitiam. Vestimentis itaque illius tintinnabula inhaerent ut vitae viam cum linguae sonitu ipsa quoque opera sacerdotis clament. Sed cum rector se ad loquendum praeparat sub quanto cautelae studio loquatur attendat ne si inordinate rapitur ad loquendum

erroris vulnere audientium corda feriant
Et cum fortasse sapientes videri desi-
derat unitatis compagem insipienter ab-
scidat. Hinc namque veritas dicit Math.
9o habete salem in vobis et pacem
habete inter vos. per salem quippe verbi sa-
pientie designatur. Qui ergo loqui
sapienter nititur magnopere metuat
ne eloquio audientium unitas con-
fundatur. Hinc paulus ait ad Ro. 12
Non plus sapere quam oportet sed sapere
ad sobrietatem. Hinc in sacerdotis ve-
ste iuxta divinam vocem tintinnabu-
lis mala punica coniunguntur ubi fidei
unitas designatur. Nam sicut in ma-
lo punico uno exterius cortice mul-
ta interius grana muniuntur sic in-
numeros sancte ecclesie populos unitas fi-
dei contegit quos intus diversitas
meritorum tenet. Ne igitur rector incau-
tus ad loquendum prosiliat hoc quod
iam premisimus per semetipsam
discipulis veritas clamat habete sal
in vobis et pacem habete inter vos / ac si
figurate per habitum sacerdotis dicat ma-
la punica tintinnabulis iungite ut per omne
quod dicitis cautela fidei tenta ob-
servatione teneatis / Providendum
quoque solicita intentione rectoribus
est ut ab eis non solum prava nullo modo sed
nec recta quidem nimie et inordinate
proferantur quia sepe dictorum
virtus perditur cum apud corda au-
dientium loquacitatis incauta im-
portunitate levigatur. Et auctorem suum
hec eadem loquacitas inquinat que de-
servire auditoribus ad usum profectus ig-
norat. Unde per moysen dicitur Levi. 15.
vir qui fluxum seminis patitur im-
mundus erit. In mente quippe audientium

semen sequentis cogitationis est audi-
te qualitas locutionis. quia dum
per aurem sermo concipitur cogitatio in
mente generatur. Unde et ab huius mundi
sapientibus predicator egregius seminiverbius
est vocatus. Actuum 17. Qui ergo fluxum
seminis sustinet immundus asse-
ritur quia multiloquio subditus
eo se inquinat quod si ordinate
proferret prolem recte cogitationis edere
in audientium cordibus potuisset dumque
incaute per loquacitatem defluit non
ad usum generis sed ad immunditiam — generis
semen fundit. Unde paulus quoque
discipulum de instantia predicationis
admonens dicit. 2. ad Tim. 4. Testifi-
cor coram deo et xpo ihu et adventum
et regnum predica verbum insta oportune
importune q. s. apud audientis mentem ipsa
sua vilitate se destruit si habere
importunitas oportunitatem nescit.
Quod rector sit singulis compassione proximus

Sit rector singulis compassione
proximus pre cunctis contemplatione
suspensus ut et per pietatis viscera
in se infirmitatem ceterorum transferat — ceterorum
et per speculationis altitudinem semet-
ipsum quoque invisibilia appetendo transcendat — appetendo
ne aut alta petens proximorum
infirma despiciat aut infirmis proximorum
congruens appetere alta derelinquat.
Coro. 22. Hinc est namque quod pau- — 12
lus ad paradisum ducitur celi quoque tertii
secreta rimatur et tamen illa invisibi-
lium contemplatione suspensus ad
cubile carnalium mentis aciem
revocat atque ab occultis que
qualiter debeant conversari dispensat
dicens ad Coro. 7. propter fornicationes autem
unusquisque suam uxorem habeat

ad tercium celum ductus debitum videat et exposi-
cionis et paulo post recolite fran-
dere in ... nisi condescensu ad
tempus ut vocatus orationum
acumen adipisci. Ecce iam celesti-
bus secretis inseritur et tamen per conde-
scensionis viscera carnalium cubile
perscrutatur. Et qui sublevatus ad
invisibilia tendit hinc miseratus
ad secreta infirmantium oculos cordis
flectit. Celum contemplatione trans-
cendit nec tamen stratum carnalium
sollicitudinis deserit quia compage karitatis
summis simul et infimis iunctus et
in semetipso virtute spiritus ad alta
valenter rapitur et pietate in aliis
equanimiter infirmatur. Hinc dicit 2 Corinthiorum
.ii. Quis infirmatur et ego non infirmor
quis scandalizatur et ego non
uror. Hinc rursus ait: Factus sum
iudeis tamquam iudeus. Quod
videlicet exhibebat non amittendo
fidem sed extendendo pietatem
ut in se personam infidelium transfigurans
ex semetipso disceret qualiter aliis
misereri debuisset ut hoc illis
impenderet quod sibi ipsi si ita esset
impendi recte voluisset. Iterum
dicit: Sive mente excedimus deo
sive sobrii sumus vobis. 2 Corinthiorum
5. Quia et semetipsum noverat con-
templando transcendere et eumdem
se auditoribus condescendendo temperare. Genesis
28. Iacob desuper domino innitente et
uncto deorsum lapide ascenden-
tes et descendentes angelos vidit
quia scilicet predicatores recti non
solum sursum sanctum caput ecclesie
videlicet dominum contemplando appetunt
sed deorsum quoque ad membra illius

miserando descendunt. Hinc eciam
moyses crebro tabernaculum intrat
et exit. Et qui intus in contempla-
cione rapitur foris infirmantium
negociis urgetur. Intus dei archa-
na considerat foris onera car-
nalium portat. Qui de rebus quoque
dubiis semper ad tabernaculum recurrit
coram testamenti archa dominum consulit
exemplum procul dubio rectoribus
prebens ut cum foris ambigunt quid
disponant ad mentem semper quasi ad ta-
bernaculum redeant. Et velud co-
ram testamenti archa dominum consulant si-
de hiis de quibus dubitant apud
semetipsos intus sacri eloquii
paginas requirant. Mathei et luce
6. Hinc veritas per susceptionem
nostre humanitatis nobis manifestata in monte
orationi inheret miracula in urbi-
bus exercet imitationis videlicet viam
bonis rectoribus sternens ut et si iam
summa contemplando appetunt ne-
cessitatibus tamen infirmantium compa-
tiendo misceantur. Quia tunc ad
alta caritas mirabiliter ascendit
cum ad yma proximorum se misericor-
diter attrahit. Et quo benigne
descendit ad infima eo valenter
recurrit ad summa. Tales se se
qui presunt exhibeant quibus
subiecti occulta quoque sua
prodere non erubescant ut cum
temptacionum fluctus parvuli tol-
lerant ad pastoris mentem quasi ad
matris sinum recurrant. Et cum
se inquinari pulsantibus cordis sor-
dibus prevident cohortationis eius
solacio lacrimis orationum lavent

Unde et ante fores templi ad ablu-
endas ingredientium manus mare
eneum id est luterem xii boves portant
quorum quidem facie exterius eminet
sed posteriora latent. Et quid per xii
bobus nisi universus pastorum
ordo designatur de quibus per Paulum scriptum
lex dicit Deut. 25 Non obturabis
os bovi trituranti. Quorum quidem
nos aperta opera cernimus sed apud distric-
tum iudicem que illis posterius mane-
ant in occulta retributione nescimus
qui tamen cum dispensationis sue patientiam
diluendis proximorum confessionibus impen-
dunt velud ante fores templi lu-
terem portant ut quisquis eternitatis
ianuam intrare nititur temptationes
suas menti pastoris indicet et quasi in bo-
um lutere cogitationis vel operis
manus lavet. Et fit plerumque dum
rectoris animus aliena temptamenta
condescendendo cognoscit auditis temp-
tationibus et ipse pulsetur quia et hec eadem
per quam populi multitudo diluitur aqua
procul dubio luteris inquinatur. Nam
dum sordes diluentium suscipit quasi
sue munditie serenitatem perdit. Sed hec
nequaquam pastori timenda sunt quia
deo subtiliter cuncta pensante tanto
facilius a sua eripitur quanto misericor-
dius ex aliena temptatione fatigatur.

Capitulum vi. Rector sit bene agentibus per humilitatem socius

e Sit rector bene agentibus per humilitatem
socius contra delinquentium vitia
per zelum iustitie erectus ut et bonis
in nullo se preferat et cum pravorum
culpa exigit potestatem prioratus sui
paratus agnoscat quatenus et honore
suppresso equalem se subditis bene
viventibus deputet et erga perversos
iura rectitudinis exercere non formi-
det. Nam sicut in libris moralibus me
meminisse liquet quod omnes homines
natura equales genuit sed variante
meritorum ordine alios aliis culpa post-
ponit. Ipsa autem diversitas que accessit ex
vitio divino iudicio dispensatur ut quia
omnis homo eque stare non valet alter ab
altero regatur. Unde cuncti qui presunt
non in se debent potestatem ordinis sed
equalitatem pensare conditionis. Nec
preesse hominibus gaudeant sed prodesse. An-
tiqui enim patres nostri non reges hominum
sed pastores pecorum fuisse memorantur.
Gen. 9 Et cum Noe deus filiisque eius diceret
Crescite et multiplicamini et replete terram
subiunxit adiungit Et terror vester ac tre-
mor sit super cuncta animalia terre.
Cuius videlicet terroris ac tremoris quia esse
super animalia terre precipitur esse super
homines prohibetur. Homo quippe anima-
libus brutis non autem hominibus ceteris
natura prelatus est. Et ideo ei dicitur ut
ab animalibus et non ab homine timeatur
quia contra naturam superbire est
ab equali velle timeri. Et tamen neces-
se est ut rectores a subditis timeantur quando
ab eis minime deum timeri deprehendunt
ut humana saltem formidine peccare
metuant qui divina iudicia non
formidant. Nequaquam prepositi
ex quesito timore superbiunt in
quo non suam gloriam sed subditorum
iustitiam querunt. In eo enim quod
metum sibi a perverse viventibus
exigunt quasi non hominibus sed animalibus
dominantur quia videlicet ex qua parte besti-
ales sunt sit subditi et cetera. Sed
rector eo ipso quo ceteris preeminet
elatione cogitationis intumescit.
Et dum ad usum cuncta subiacent
dum ad votum velociter iussa com-
plentur dum omnes subditi si qua bene
gesta sunt laudibus efferunt dum
plerumque laudant et que plerumque
reprobare debuerant seductus ab his

Superbire

que in ira supponuntur super se animus
tollitur et dum foris immenso favo-
re circumdatur intus veritate vacuatur
atque oblitus sui in voces se spargit
alienas talemque se credit qualem
foris audit non qualem intus
discernere debuit subiectos despicit
eos qui equales sibi nature sunt
ordine non cognoscit et quos sor-
te potestatis excessit transcendisse se
et vite meritis credit cunctis se
estimat amplius sapere quibus se videt
amplius posse. In quodam quippe
constituit culmine apud semetipsum et
qui equa nature conditione ceteris con-
stringitur ex equo respicere ceteros de-
dignatur. Sicque usque ad eius similitu-
dinem ducitur de quo scriptum est Iob
41 Omne sublime videt et ipse est
rex super universos filios superbie
qui singularem culmen appetens
et singularem angelorum vitam despi-
ciens ait Ysaie 14 Ponam sedem
meam ad aquilonem et ero similis
altissimo. Miro ergo iudicio intus fo-
veam deiectionis invenit dum
foris se in culmine potestatis extol-
lit. Apostate quippe angelo simi-
lis efficitur dum homo hominibus similis
esse dedignatur. Sic Saul post humilitatis
meritum in tumorem superbie culmine
potestatis excrevit. Per humilitatem quippe
prelatus et per superbiam reprobatus
Domino attestante qui ait Nonne
cum esses parvulus in oculis
tuis caput te constitui in tribubus
Israel. Parvulum se in suis ocu-
lis videbat. Ceterorum namque
comparatione se preferens quia plus
cunctis poterat magnum se pre omnibus
estimabat. Miro autem modo cum
apud se parvulus et apud Deum
magnus cum vero apud se magnus

apparuit apud Deum parvulus fuit.
Plerumque ergo dum ex subiectorum affluen-
tia animus inflatur in fluxu superbie
ipso potentie fastigio lenocinante
corrumpitur. Cuius videlicet potentiam bene
regit qui tenere illam noverit et impu-
gnare. Bene hanc regit qui scit per
illam super culpas erigi et cum illa ce-
teris equalitate componi. Humana autem
mens plerumque extollitur etiam cum nulla
potestate fulcitur. Quanto magis in altum
se erigit cum se ei potestas adiungit. Quam
tamen potestatem recte dispensat qui so-
~~[illegible]~~ lerter noverit et sumere de illa
quod adiuvat et expugnare quod temptat
et equalem se cum illa ceteris cernere
et tamen se peccantibus zelo ultionis an-
teferre. Sed hanc discretionem plenius ag-
noscimus si pastoris primi exem-
pla cernamus. Petrus namque au-
ctore Deo sancte ecclesie principatum te-
nens a bene agente Cornelio et se
humiliter prosternente immoderatius ve-
nerari recusavit seque illi similem
recognovit dicens Surge ne feceris
et ego ipse homo sum. Sed cum Ananie
et Saphire culpam reperit mox quan-
ta potentia super ceteros excrevisset
ostendit. Verbo namque eorum vitam per-
culit quam spiritu perscrutante de-
prehendit et summum se intra ecclesiam
contra peccata recoluit quod hono-
rem sibi vehementer impensum coram bene
agentibus fratribus non agnovit. Illic com-
munionem equalitatis meruit sanctitatis actio
hic zelus ultionis ius aperuit
potestatis. Paulus bene agentibus
fratribus prelatum se esse nesciebat cum
diceret Non quia dominamur fidei vestre
sed adiutores sumus gaudii vestri
Statimque adiunxit Fide enim

stultus ait sic ad quod pertulerat aperte
dicens: Ideo non dominamur fidei vestre
quia fide statis; equales enim vobis sumus
in qua vos stare cognoscimus. Quasi
prelatum se fratribus esse nesciebat cum di-
ceret: Facti sumus parvuli in medio vestrum.
Et rursum: Nos autem servos vestros per Ihesum.
Sed cum culpa que corrigi debuisset
invenit, illico magistrum se esse reco-
luit dicens: Quid vultis? in virga veni-
am ad vos? Summus itaque locus bene
regitur cum is qui preest vitiis
potius quam fratribus dominatur. Sed cum
delinquentes subditos servus in corde
suo moram facit dominus meus venire
et ceperit percutere conservos suos, man-
ducet autem et bibat cum ebriis, veniet
dominus servi illius in die qua non sperat
et hora qua ignorat, et dividet eum
partemque eius ponet cum ypocritis. Inter
ypocritas enim iure deputatur qui
sub simulatione discipline ministerium regi-
minis vertit in usum dominationis. Et ta-
men aliquando gravius delinquitur si inter
pravos plus equalitas quam di-
sciplina custoditur. Falsa pie-
tate superatus ferire Heli delinquentes
filios noluit, apud districtum iu-
dicem semetipsum cum filiis crudeli
dampnatione percussit. Huic namque
divina voce dicitur: Honorasti filios
tuos magis quam me. Hinc pa-
stores increpat per prophetam dicens: Quod
fractum est non alligastis et quod ab-
iectum est non reduxistis. Abiectus nam-
que reducitur cum quisque in culpa
lapsus ad statum iustitie ex pasto-
ralis sollicitudinis vigore revocatur.
Fracture vero ligamen astringit cum
culpam disciplina deprimit, ne plaga

usque ad interitum defluat si hanc
districtionis severitas non
coartat. Sed sepe deterius frangitur
cum fractura incaute colligatur, ita
ut gravius scissura sentiatur si
hanc immoderatius ligamina
constringant. Unde necesse est ut cum
peccati vulnus in subditis corrigen-
do restringitur, magna se sollicitudine etiam di-
strictio ipsa moderetur, quatenus sic in
delinquentes iura discipline exerce-
at ut pietatis viscera non amit-
tat. Curandum quippe est ut rectorem
subditis et matrem pietas et
patrem exhibeat disciplina. Atque
inter hec sollicita circumspectione
providendum, ne aut districtio rigida
aut pietas remissa sit. Nam sicut
in libris Moralibus iam diximus, disci-
plina vel misericordia multum destituitur
si una sine altera teneatur. Sed er-
ga subditos suos inesse rectoribus
debet et iuste consulens misericordia et
pie seviens disciplina. Hinc
namque est quod docente veritate per
studium semivivus in stabu-
lum ducitur et vinum atque oleum vul-
neribus eius adhibetur, ut per vinum sci-
licet mordeantur vulnera, per oleum foveantur.
Necesse quippe est ut quisquis sanandis
vulneribus preest in vino mor-
sum doloris adhibeat, in oleo mollitiem
pietatis, quatenus per vinum mundentur
putrida, per oleum sananda foveantur.
Necesse est quippe ut quisquis
sanandis vulneribus preest, miscenda
est lenitas cum severitate, faci-
endum quoddam ex utroque tempe-
ramentum, ut neque multa asperitate
exulcerentur subditi neque nimia beni-
gnitate solvantur. Quod nimirum Pauli

Vinum et
oleum [illegible]
nota bene

docemur. Ubi illa tabernaculi archa signatur in qua cum tabulis virga simul et manna est, quia cum scripturae sacrae scientia in rectoris pectore sit virga districtionis, sit et manna dulcedinis. Hinc David ait: Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt. Virga enim percutimur, baculo sustentamur. Si ergo est districtio virgae quae feriat, sit et consolatio baculi quae sustentet. Sit itaque amor, sed non emolliens; sit rigor, sed non exasperans; sit zelus, sed non immoderate saeviens; sit pietas, sed non plus quam expediat parcens, ut dum se in arce regiminis iustitia clementiaque permiscent, is qui praeest corda subditorum et terrendo demulceat, et tamen ad terroris reverentiam demulcendo constringat. Septimum. Quod sit rector

Sit rector internorum curam in exteriorum occupatione non minuens, exteriorum providentiam in internorum sollicitudine non relinquens, ne aut exterioribus deditus ab intimis corruat, aut solis interioribus occupatus quae foris debet proximis non impendat. Saepe namque nonnulli, velut obliti quod fratribus animarum causa praelati sunt, toto cordis nisu saecularibus curis inserviunt. Has cum adsunt se agere exsultant, ad has et cum desunt diebus ac noctibus cogitationum turbidarum aestibus anhelant. Cumque ab his cessante forsitan occasione quieti sunt, ipsa deterius sua quiete fatigantur. Voluptatem namque censent si actionibus deprimantur, laborem deputant si in terrenis negotiis non laborant. Sicque fit ut dum se urgeri mundanis tumultibus gaudent, interna quae docere alios debuerant ignorant. Unde subiectorum quoque procul dubio vita torpescit, quia cum proficere spiritualiter appetit, in exemplo eius qui sibi praelatus est quasi in obstaculo itineris offendit. Languente enim capite membra incassum vigent. Et in exploratione hostium frustra exercitus velociter sequitur, si ab ipso duce itineris erratur. Nulla subditorum mentes exhortatio sublevat, eorumque culpas nulla increpatio castigat, quia dum per animam spiritualium bonorum terrenum exercetur officium, et gregis custodia vacat cura pastoris. Et subiecti veritatis lumen apprehendere nequeunt, quia dum pastoris sensum terrena studia occupant, vento temptationis impulsus ecclesiae oculos pulvis caecat. Sed contra haec humani generis redemptor, cum nos a ventris voracitate compesceret, dicit: Attendite autem vobis, ne graventur corda vestra in crapula et ebrietate; illico adiunxit: aut in curis huius vitae. Ibi pavorem quoque protinus intentat adiciens: ne forte superveniat repentina dies illa. Cuius adventus et qualitatem denuntiat: Tamquam laqueus enim veniet super omnes qui sedent super faciem omnis terrae. Hinc iterum dicit, Matth. 6: Nemo potest duobus dominis servire. Hinc religiosorum mentes mundi consortio contestando a negotiis potius conveniendo suspendit, 2 ad Timo. 2: Nemo militans Deo implicat se negotiis saecularibus, ut ei placeat cui se probavit. Hinc ecclesiae rectoribus et vacandi studia praecipit et consulendi

remedia audit dicens 1 Cor. 6. Secu-
laria igitur iudicia si habueritis contemptibiles
qui sunt in ecclesia illos constituite
ad iudicandum ut ipsi videlicet dispen-
sationibus terrenis ministrent quos
dona spiritualia non decorant ac si
aperte dicat cum penetrare in-
tima nequeunt saltem necessaria fo-
ris operentur. Hinc Moyses qui cum
deo loquitur Exodi 18 Iethro alieni-
gene reprehensione iudicatur quod ter-
renis populorum negociis stulto la-
bore deservit cui consilium mox
prebetur ut pro se alios ad iurgia diri-
menda constituat et ipse liberius ad
erudiendos populos spiritualium archa-
na cognosceret. A subditis ergo in-
feriora agenda sunt a rectoribus
summa cogitanda ut scilicet oculus qui
ad providendum gressibus preeminet cu-
ra pulveris non obscuretur. Caput namque
subditorum sunt cuncti qui presunt
et ut recta pedes valeant itinera
carpere hec procul dubio caput
debet ex alto providere ne a processu
sui itineris pedes torpeant cum
rectitudine curvata corporis caput
sese ad terram declinat. Terrena autem
curare animarum presul honorabili
honore pastorali inter ceteros uti-
tur si inter terrena negocia que rep-
rehendere in aliis debuit et ipse
versatur quod videlicet ex ira iuste re-
tributionis per prophetam dominus mina-
tur Ysa. 24 et Osee 4. Et erit sicut
populus sic sacerdos. Sacerdos quippe
est sicut populus quando ea agit is qui
spirituali officio fungitur que illi ni-
mirum faciunt qui adhuc de stu-
diis carnalibus iudicantur. Et cum

magnus sit dolore karitatis Jeremias
propheta compaciens qui sub distructione
templi dei plorat dicens Trenorum 4. Quomodo
obscuratum est aurum et color optimus
dispersi sunt lapides sanctuarii in capite omnium
platearum. Quomodo namque aurum quod
metallis ceteris preminet nisi excel-
lencia sanctitatis. Quomodo color op-
timus id est amabilis cunctis vene-
racio religionis exprimitur. Quomodo
sanctuarii lapides nisi sacrorum ordi-
num persone signantur. Quomodo platearum no-
mine nisi presentis vite latitudo
dicitur. Pro isto a latitudine platee
sunt vocate. Promeritur ipsam vox
veritatis dicens Matthei 7. Lata et spaciosa
via que ducit ad perdicionem.
Aurum igitur obscuratur cum terrenis
actibus sanctitatis vita polluitur. Color
optimus commutatur cum quorundam
qui agere religiose credebantur ex-
istimacio ante acta minuitur. Nam
dum quilibet post sanctitatis habitum
terrenis se actibus inmiscet quasi colo-
re permutato ante humanos oculos
eius reverencia despecta pallescit.
Sanctuarii quoque lapides in plate-
as disperguntur cum causarum secularium
foras lata itinera concupiscunt
hii qui ad ornamentum ecclesie internis
misteriis in secretis sanctuarii va-
care debuerant. Ad hoc quippe sanctu-
arii lapides in plateas dispergentur
vacare fiebant in terra sancta sanctorum
in vestimento pontificis nunc sunt
cum ministri sanctuarii lapides
dispersi in plateas iacent cum per
~~[illegible]~~ latam patrum ordinum volup-
tatum sinistram latitudini dedite
terrenis negociis inherent. Et non
dum consiliis dispersos in plateis

plurimi vide

Sed in capite platearum dicitur quia cum
terrena agunt sanctum videri appe-
tunt ut relata intima caveant
ex voluptate delectationis terrenam
in platearum sunt capite ex honore
sanctitatis vel quoque obstat si sanctua-
rii lapides eosdem intus ex quibus
construi studium exigebat attingi
Et modo dispersi in capite platearum
iacent quia sacrorum ordinum viri
terrenis actibus ex desideriis serviunt
ex quorum prius officio sanctitatis gloria
stare videbantur. Secularis itaque ne-
gocia aliquando ex compassione tolleran-
da sunt numquam vero ex amore re-
quirenda ne cum mentem diligen-
tis agravant suo victa pon-
dere ad yma de celestibus mergant ut

in secularia

e contra non nulli gregis quidem curam
suscipiunt sed sic sibimet vacare ad
spiritualia funditus negligunt subditorum necessitatibus minime succurrunt.
Et horum nimirum predicacio plerumque
despicitur quia dum delinquencium facta
corripiunt sed eis ea necessaria presentis vite
non tribuunt nequaquam libenter audi-
untur egentis etenim mentem doctrine
sermo non penetrat si hunc apud eius
animum manus non commendat miseri-
cordie tunc vero semen sermonis germinat quando
hoc in audientis pectore pietas
predicantis rigat. Unde rectorem necesse
est ut interiora possit infundere cogit-
tacione innoxia et exteriora provide-
re. Sit itaque pastoris erga exterio-
ra studia subditorum suorum sic cura
ut nec eis exterioris quamque vite
providentia non relinquat. Namque
iure ut diximus a percipienda predica-
tione gregis animus frangitur si
cura exterioris studii sibi a monet a
pastore negligitur. Unde primus

pastor sollicite admonet dicens Petrus
Seniores qui in vobis sunt ob-
secro consenior et testis Christi passionum
qui et eius que in futuro revelanda est
glorie communicator pascite eum qui in vobis est
gregem dei et cum hic in loco pas-
sionem cordis an corporis suadet
apperuit cum protinus adiunxit pro-
videntes non coacte sed spontanee
pro deum sublectis ne in opia fati-
gant se ne vanitatis ambicionis occi-
dant ne dum pectus carnis sub-
sidiis refitiunt proximi ipsi remane-
ant ancte iustitie pane ieiunii hanc
pastoralem sollicitudinem paulus ex-
citat dicens Si quis suorum et maxime
domesticorum curam non habet
fidem negavit et est infideli deterior
sint hoc itaque metuendum semper et
vigilanter metuendum ne dum cura
ab eis exterior agitur ab interna inten-
tione mergantur plerumque enim ut pre-
diximus corda rectorum dum temporali
sollicitudini incaute deserviunt ab
interiori amore frigescunt et fo-
ras fusi oblivisci non metuunt
quia animarum regimina susceperunt
Sollicitudo ergo que subditis exterior-
ius impenditur sub certa necesse est me-
sura teneatur. Unde bene ad Ezechielem
dicitur Eze. 4. Sacerdotes caput suum
non radent neque comam nutrient
sed tondentes tondent
capita sua. Sacerdotes namque
iure vocati sunt qui ut sacrum
ducatum prebeant fidelibus presunt.
Capilli vero in capite exte-
riores cogitationes in mente
sunt dum super cerebrum insensi-
biliter oriuntur curas presentis vite
designant que ex sensu negligenti quia

quia in presenti aliud providerunt quod
nobis non sentientibus precedunt. Quia
igitur cuncti qui presunt habere quidem
sollicitudines exteriores debent nec
tamen eis vehementer incumbere sacerdo-
tes recte et caput prohibentur radere vel
curas de vita subditorum nec funditus
amputent nec rursum ad crescen-
dendum nimis relaxent. Unde
et bene dicitur: Tondentes tondeant ca-
pita sua, ut videlicet cure temporalis
sollicitudinis et quantum necesse est prodeant
et tamen recrescere citius ne in modi-
cationes excrescant. Dum igitur et pa-
ministratur exteriorem providentiam
corporum vita protegitur et rursum per
moderatam cordis intentionem non
impeditur capilli in capite sacerdotis
servantur ut cutem cooperiant et reseca-
ntur ne oculos claudant. Et vero suo
studio hominibus placere non appetit
[illegible] ter hec mitte et ut rector so-
llerter invigilet ne hunc custodia
cupido placendi hominibus pulset
ne cum studiose interiora penetrat
cum provide exteriora subministrat se
magis a subditis diligi quam
veritatem querat, ne cum bonis ac-
tibus fultus videatur alienus
[illegible] auctori reddat condicionem am-
oris. Hostis namque redempto-
ris est qui per recta opera que facit
eius vice ab ecclesia amari concu-
piscit. Quia adulterine cogitatio-
nis reus est si placere puer sponsi
oculis appetit per que sponsus do-
na transmisit. Quia nimirum amor
proprius cum rectoris mentem ceperit
aliquando hanc inordinate ad mollitiem
aliquando autem ad asperitatem rapit.
Ex amore et cum suo munus rectoris
in mollitiem solvitur quia cum pec-
cantes subditos respicit ne erga

eum eorum dilectio tepescat corripe-
re non presumit. Non numquam vero errata
subditorum que increpare debuerat
adulationibus demulcet. Unde bene
per prophetam dicitur Ezech. 13: Ve hiis qui
consuunt pulvillos sub omni cubi-
to manus et faciunt cervicalia sub
capite universe etatis ad capiendas
animas. Pulvillos quippe sub
omni cubito manus ponere est ca-
dentes a sua rectitudine animas
atque in hoc se mundi delectatione
declinantes blanda adulatione
refovere. Quasi enim pulvillo cubitus
vel cervicalibus caput iacentis
excipitur cum correctionis duritia
peccanti subtrahitur eique mollities
favoris adhibetur ut in errore mol-
liter iaceat quem nulla asperitas
contradictionis pulsat. Sed hec
rectores qui semetipsos diligunt
hiis procul dubio exhibent a quibus
se nocere posse in studio glorie
temporalis timent. Nam quos nul-
la contra se valere conspiciunt hos nimirum
aspere et invectionis premunt numquam
clementer admonent sed pastoralis
mansuetudinis obliti iure domina-
tionis terrent. Quos recte divina
voce per prophetam increpat dicens Eze.
34: Vos autem cum austeritate im-
perabatis et cum potentia. Plus
enim se suo auctore diligentes
iactanter erga subditos erigunt
nec quid agere debeant sed quid va-
leant attendunt. Nil de subse-
quenti iudicio metuunt dum in
probo de temporali potestate gloriantur
ut libenter illicita faciunt sub-
ditorum nemo contradicat. Quod ergo
contraria studet agere et tamen

ad hec rectos. tantum ipse videretur esse
et quia plus veritatem se appetit diligi
quam contra se non vult defendi. Nemo
quippe est qui ita vivat ut aliquatenus 20
non delinquat. Ille ergo non se ipso amplius
veritatem desiderat amari qui sibi a nullo
vult contra veritatem parci. Hinc est enim
Petrus increpacionem Pauli libenter
accepit. Hinc David correpcionem sub-
diti humiliter audivit quia rectores bo-
ni dum privato amore diligi se
nesciunt liberi puritatis verbum a sub-
ditis obsequium humilitatis credunt.
Sed inter hec necesse est ut cura tanti
moderaminis arte temperetur quatenus
subditorum mens cum quedam recte
sentire potuerit sic in vocis libertate
prodeat ut tamen libertas in superbiam
non erumpat ne dum fortasse immo-
deratius lingue eis libertas conceditur
vite ab eis humilitas appetant sed
ut sue estimacionis dulcedine pro-
ximos in affectu veritatis trahant non
ut se amari desiderent sed ut dilectionem
suam quasi quandam viam faciant per
quam corda audiencium ad amo-
rem conditoris introducant. Difficile
quippe est ut quamlibet recte denunci- 21
antem predicatorem qui non diligitur libenter
audiat. Debet ergo qui preest et studere se di-
ligi quatenus possit audiri et tamen amo-
rem suum pro semetipso non querere ne
inveniatur ei cui servire per officium cernitur
occulta cogitacionis tyrannide
resultare. Quod bene Paulus in-
sinuat cum sui nobis studii oc-
culta manifestat. d. Sicut ego sic et
r. c. per omnia omnibus placeo. Qui tamen
rursus dicit Si adhuc hominibus
placerem Christi servus non essem. Ad
Gala. i. Placet ergo Paulus et non

placeat quia in eo quod placere appetit
non se sed per se hominibus placere veritatem
querit. Scire etiam rector debet quod
plerumque vicia se virtutes esse
menciuntur. Nam sepe sub parsimonie
nomine se tenacitas palliat, et contra
se effusio sub appellacione largitatis
occultat. Sepe inordinata remissio
pietas creditur et effrenata ira spiritualis
zeli virtus estimatur. Sepe precipitata
accio velocitatis efficacia atque agen-
di tarditas gravitatis consilium putatur.
Unde necesse est ut rector animarum virtu-
tes ac vicia vigilanti cura discer-
nat ne aut cor tenacia arripiat et
parcum se videri in dispensacionibus ex-
ultet aut cum effuse quid perditum
largum se quasi miserando glorietur
aut remittendo quod ferire debuit
ad eterna supplicia subditos pertra-
hat aut immaniter feriendo quod delinquitur ipse
gravius delinquat aut hoc quod agi
graviter potuit immature preveniendo
leviget aut bone actionis meritum
differendo ad deteriora permutet
Et debeat esse rectori discrecio cavendis
Sciendum quoque est quod aliquando
subditorum vicia prudenter
dissimulanda sunt sed quia dissimulantur
indicanda aliquando eciam aperte cogni-
ta mature toleranda aliquando vero
subtiliter et occulte perscrutanda
aliquando leniter arguenda aliquando
autem vehementer increpanda. Nam
non nulla quippe ut diximus
prudenter dissimulanda sunt sed quia
dissimulantur indicanda ut cum delinquens
et deprehendi se cognoscit et perpeti erubescit
culpas quas tacite in se tacite tolerari
considerat augere culpas erubescat et
se quo judice puniat qui se apud

sic rectoris patientia clementer occultat
certa dissimulatione. Unde iudeam
dominus corripit eum per prophetam dicens ysaie
l. Mentita es et mei non es recor-
data neque cogitasti in corde tuo quia
ego tacens et quasi non videns. Patie-
ntia clementer occultat. Et simulat
culpas quando eas non notavit quia et que
percussit tacuit et alibi aperit ea que
tacuit dixit. Nonnulla autem vel aperte
cognita mature tolleranda sunt
cum videlicet rerum minime oportun-
itas cogit ut aperte corrigantur.
Nam secta immature vulnera deteri-
us infervescunt et nisi cum tempore me-
dicamenta conveniant conveniant con-
stat procul dubio quod medendi officium
amittat. Sed cum subditis tempus
ad correptionem queritur sub ipso cul-
parum pondere patientia prelati exercetur.
Unde per psalmistam dicitur: Supra dorsum meum
fabricaverunt peccatores. In dorso quip-
pe onera sustinemus. Supra dorsum
ergo suum fabricasse peccatores queritur ac
si aperte dicat: quos corrigere nequeo
quasi superimpositum onus porto. Nonnulla autem
multa sunt subtiliter et occulte pertrac-
tanda ut quibusdam signis erum-
pentibus rector in subditorum mente
omne quod clausum latet inveniat
et interveniente articulo correctionis
ex minimis maiora cognoscat.
Unde recte ad ezechielem dicitur Ezechiel viii: Filii
hominis fode parietem. Et mox idem pro-
pheta subiungit: Et cum fodisset
parietem apparuit hostium unum et dixit
ad me: ingredere et vide abhominaciones
pessimas quas isti faciunt hic.
Et ingressus vidi et ecce omnis
similitudo reptilium et animalium ab-
hominatio et universa ydola domus
israhel depicta in pariete. Per ezechielem
quippe prepositorum persona significatur,
per parietem duricia subditorum. Et
quid est parietem fodere nisi acutis
inquisitionibus hostium quia cum
cordis duricia cordis vel studiosis
percunctationibus vel maturis correpcio-
nibus scinditur quasi quedam ianua ostenditur
ex qua omnia intus qui corripit
cogitationum interiora videantur. Unde et
recte illic sequitur: Ingredere et vide ab-
hominationes pessimas quas isti
faciunt hic. Quasi ingreditur ut abho-
minationes inspiciat qui in discu-
ssis quibusdam signis exterius ap-
parentibus ita corda subditorum
penetrat ut cuncta ei que illicite
cogitantur innotescant. Unde subdit:
Et ingressus vidi et ecce omnis
similitudo reptilium et animalium ab-
hominatio. In reptilibus cogitationibus
omnino terrene signantur. In animalibus
vero iam quidem aliquantulum a terra sus-
pense sed adhuc terrene mercedis
premia requirentes. Nam reptilia
toto corpore terre inherent. Animalia
autem quia corpore a terra suspensa
sunt appetitu tamen gule ad terram
semper inclinantur. Reptilia ita quod sunt
intra parietem quando cogitationes
volvuntur in mente que a terrenis
desideriis numquam levantur. Animalia quoque
sunt intra parietem et si qua iusta
si qua honesta cogitantur appete-
ndis tamen lucris temporalibus honoribus-
que deserviunt et per semetipsa quidem
iam quasi a terra suspensa sunt sed
adhuc per ambitum quasi per gule desi-
derium sese ad yma submittunt.

Unde et bene sub Ezechiele dicitur. Et universa ydola
domus israel depicta cernuntur in pariete.
Scriptum quippe est ad Collos. 3.
Et avaricia que est ydolorum ser-
uitus. Recte ergo post iniquitatem ydola
describuntur. quia et si honesta ac-
tione nonnulli quasi extra se eri-
gunt ambicione tamen inhone-
sta semetipsos ad terram deprimunt.
Bene autem dicitur depicta cernuntur
quia dum exteriorum rerum intus
species attrahuntur. quasi in corde de-
pingitur quicquid ymaginibus deli-
berando cogitatur. Notandum est quod prius
foramine inspecto ac deinde hostium
cernitur. et tunc demum occultum ma-
lum quod intus latet aperitur. Non-
nulla autem sunt leniter arguenda.
Nam cum non malicia sed ignorancia
vel infirmitate delinquitur perfecto necesse
est ut magno moderamine ipsa de-
licti correccio temperetur. Cuncti
quippe quousque in hac mortali car-
ne subsistimus corrupcionis nostre
infirmitatibus subiacemus. Ex se ergo
quisque debet colligere qualiter aliene
huic oportet imbecillitati miseri
ne contra infirmitatem proximi si ad incre-
pacionis vocem ferventius rapitur
oblitus sui esse videatur. Unde bene
Paulus ammonet dicens ad Gala-
thas 6. Si preoccupatus fuerit homo in
aliquo delicto vos qui spirituales
estis instruite huiusmodi in spiritu man-
suetudinis considerans te ipsum ne
et tu tempteris. Ac si aperte dicat
Cum displicet ex aliena consideracione infirmitas
quid es pensa quod est ut incre-
pacionis zelo se spiritus temperet dum
sibi hoc quod increpat timet. Nonnulla

autem vehementer increpanda ut dum
culpa ab auctore cognoscitur quanti
sit ponderis ab increpantis ore sen-
tiatur. et cum sibi quis malum quod
perpetravit leuigat. hoc contra se commissi
correptoris asperitate pertimescat. Debitum
quippe rectoris est superne patrie gloriam
per vocem predicacionis ostendere. quanta
in huius vite itinere temptamenta
antiqui hostis lateant aperire et sub-
ditorum mala que tollerari leniter non
debent cum magna zeli asperitate cor-
rigere. ne si minus contra culpas
accenditur culparum reus ipse teneatur.
Unde bene ad Ezechielem dicitur Sume
tibi laterem et pones eum coram
te et describes in eo civitatem
~~iherusalem~~ iherusalem. Statimque subiungitur
et ordinabis adversus eam obsi-
dionem et edificabis municiones et
comportabis aggerem et dabis contra
eam castra et pones arietes in gy-
ro. Eique ad munitionem suam protinus
subinfertur. Et tu sume tibi sar-
taginem ferream et pones eam murum
ferreum inter te et civitatem. Cuius
enim Ezechiel propheta nisi magistrorum figuram
tenet cui dicitur Sume tibi laterem
et pones eum coram te et describes
in ea civitatem iherusalem. Sancti quippe
doctores laterem sumunt cum terrenum
auditorum cor ut doceant apprehen-
dunt. Coramque laterem ponunt
quia tota illud mentis intencione
custodiunt. In quo et civitatem iherusalem
iubentur describere quia predicando
terrenis cordibus curant summo opere
que sit superne pacis visio demonstrare.
Sed quia incassum gloria patrie celestis
agnoscitur nisi et quanta hunc ir-
ruant hostis callidi temptamenta no-
scantur apte subiungitur et ordinabis

adversus eam obsidionem et edificabis
munitiones. Sancti quippe predicato-
res obsidionem circa laterem in quo
Ierusalem descripta est ordinant cum terre-
ne menti que jam supernam patriam
querenti quanta eam in hujus vite
tempore vitiorum pugnet adversitas
demonstrant. Nam cum unumquodque
peccatum quo proficientibus insidiatur
quasi obsidio circa civitatem Ierusalem
voce predicatoris ordinatur. Sed quia
non solum debent innotescere qualiter
vitia pugnent verum etiam quo
custodite nos virtutes roborent
recte subiungitur: Et edificabis muni-
tiones. Munitiones quippe sanctus
predicator edificat cum que virtutes
quibus resistant vitiis demonstrat. Et
quia crescente virtute plerumque bella
temptationis augentur recte adhuc
additur: Et comportabis aggerem et
dabis contra eam castra et pones
arietes in gyro. Aggerem enim com-
portat cum predicator quisque molem
crescentis temptationis enuntiat. Et
contra Ierusalem castra erigit cum recte
intentionem audientium hostis cal-
lidi circumspectas et quasi incomprehensibiles
predicat atque in gyro arietes ponit
cum temptationum aculeos nos in hac vita
undique circumdantes et virtutis murum
perforantes innotescit. Sed tamen licet subtiliter rector
insinuat nisi tot delicta singulorum
emulationis spiritu fuerit nulla sibi ad
in perpetuum absolutione parat. Unde adhuc ad
hunc recte subiungitur: Et tu sume tibi sar-
taginem ferream et pones eam murum
ferreum inter te et inter civitatem. Per sartaginem
quippe frixuram mentis, per ferrum vero
increpationis fortitudo designatur. Quid
vero acrius doctoris mentem quam zelus

Dei frigit et excruciat. Unde Paulus
hujus sartaginis urebatur frixura cum
diceret: Quis infirmatur
et ego non infirmor? quis scandalizatur
et ego non uror? Et quia quisquis ze-
lo Dei accenditur ne damnationis negligen-
tia debeat forti in perpetuum custo-
dia munitur, recte ut eum dicit: Pones
eam murum ferreum inter te et inter
civitatem. Sartago enim ferrea murus
ferreus inter prophetam et civitatem po-
nitur, quia cum forte nunc zelum
rectores exhibent eundem zelum
postmodum inter se et auditores
suos fortem munitionem tenent ne
remissi ad vindictam destituti sint.
Sed fiunt nunc in correptione dissoluti
sed in tempore succendio et cum dum ad
correptionem se mentes doctoris accendit
difficile valde est ut non aliquando ali-
quid quod dici non debet oris prorumpat
et plerumque contingit ut dum cul-
pa subditorum cum magna invectione
corripit magistri lingua usque ad
excessus verba pertrahantur. Cumque increpatio
immoderate accenditur corda de-
linquentium in desperatione deprimuntur.
Unde necesse est ut exasperatus rector cum
subditorum mentem plus se quam
debuit perculisse considerat apud se
ad penitentiam recurrat ut in lamenta-
tione veniam in conspectu veritatis obtineat
eo etiam quod per zelum eius stu-
dio peccat. Et nos figuraliter Dominus
per Moysen precipit dicens: Si quis abierit
cum amico suo simpliciter in silvam
ad ligna cedendum et lignum securis
fugerit manum et ferrum lapsum
de manubrio amicum eius percusserit
et occiderit, hic ad unam supradictarum
urbium fugiendo et vivet, ne forte
proximus eius cuius effusus est.

sanguinis dolore stimulo persequatur et apprehendat eum et percutiat animam eius. Ad silvam quippe cum amico imus quotiens ad intuenda subditorum delicta convertimur et simpliciter ligna succidimus, cum delinquentium vitia pia resectatione intentione resecamus. Sed securis manum fugit, cum sese increpatio plus quam necesse est in asperitatem pertrahit. Ferrumque de manubrio prosilit, cum de correptione sermo durior excedit, et amicum percutit et occidit, quia auditorem suum prolata contumelia a spiritu dilectionis interficit. Correpti namque mens repente ad odium prorumpit, si hanc immoderata increpatio plus quam debuit addicat. Sed is qui incaute ligna percutit et proximum extinguit, ad tres necesse est urbes fugiat, ut in una earum defensus vivat, quia si ad penitentie lamenta conversus in unitate sacramenti sub spe, fide et caritate absconditur, reus perpetrati homicidii non tenetur; eumque extincti proximus cum invenerit non occidit, quia cum districtus iudex venerit, qui se nobis per nature nostre consorcium iunxit, ab eo procul dubio culpe reatum non expetit, quem sub eius venia fides, spes et caritas abscondit. Ceterum rector sacre legis meditationi intendere debet.

22 Sed omne hoc rite a rectore agitur, si superne formidinis et dilectionis spiritu afflatus studiose sacri eloquii cottidie precepta meditetur, ut in eo vim sollicitudinis erga celestem vitam provide circumspectionis, quam humane conversationis usus indesinenter destruit, divine admonitionis verba restaurent et qui ad vetustatem vite per societatem secularium ducitur, ad amorem semper spiritualis patrie compunctionis aspiratione renovetur. Valde namque inter humana verba cor defluit, cumque indubitanter constat quod externis occupationum tumultibus impulsum a semetipso corruat, studere incessabiliter debet, ut per eruditionis studium resurgat. Hinc est enim quod prelatum gregis discipulum Paulus admonet dicens: Dum venio, attende lectioni. Hinc David ait: Quomodo dilexi legem tuam, domine; tota die meditatio mea est. Hinc Moysi dominus de portanda archa precipit dicens, Exo. 27.: Facies quatuor circulos aureos, quos pones per quatuor angulos; facies quoque vectes de lignis cethim et operies auro, inducesque per circulos qui sunt in arche lateribus, ut portetur in eis, qui semper erunt in circulis nec unquam extrahentur ab eis. Quid per archam nisi sancta ecclesia figuratur? cui quatuor circuli aurei per quatuor angulos iubentur adiungi, quia in eo quod per quatuor mundi partes dilatata tenditur, procul dubio quatuor sancti evangelii libris accincta predicatur. Vectesque de lignis cethim fiunt, qui eisdem ad portandum circulis inseruntur, quia perseverantesque doctores velud imputribilia ligna querendi sunt, qui instructione sacrorum voluminum semper inherentes sancte ecclesie unitatem denunciant, et quasi intromissi circulis archam portant. Vectibus quoque archam portare est bonis doctoribus sanctam ecclesiam ad rudes infidelium mentes predicando deducere. Qui auro quoque iubentur operiri, ut cum sermone aliis insonant, ipsi vite splendore

fulgescant/ De quibus apte subditur qui et erunt in circulis ac numquam ex trahentur. Quid aliud hominis quam nimirum necesse est ut qui ad officium praedicationis excubant a sacrae lectionis studio non recedant. Ad hoc namque vectes esse in circulis semper iubentur ut cum portari archam opportunitas exigit ad intromittendos vectes portandi tarditas nulla generetur. Quia videlicet cum spirituale aliquid a subditis pastor inquiritur ignominiosum valde est si tunc quaerat discere cum quaestionem debet enodare. Sed circulis vectes inhaereant ut doctores semper in suis cordibus eloquia sacra meditantes testamenti archam sine mora elevent si quid necesse est protinus doceant. Unde bene primus pastor ecclesie ceteros pastores admonet dicens. Parati ad satisfactionem omni poscenti vos rationem reddere de ea que in vobis est fide ac spe. Ac si aperte dicat ut portandam archam mora nulla praepediat vectes a circulis numquam recedunt. // Tertia de esse diversitas artis praedicationis.

Ergo igitur qualis debet esse pastor ostendimus. Nunc qualiter doceat demonstremus. Ut enim longe ante nos reverende memorie Gregorius Nazazenus edocuit non una eademque cunctis exhortatio congruit, quia nec cunctos par morum qualitas astringit. Saepe namque aliis officiunt que aliis prosunt. Nam plerumque herbe que haec animalia nutriunt alia occidunt, et lenis sibilus equos mitigat catulos instigat, et medicamentum quod hunc morbum imminuit alteri vires iungit. Et panis qui vitam fortium roborat parvulorum necat. Pro qualitate igitur audientium formari debet sermo doctorum ut et suis singulis congruat et tamen a communis aedificationis arte numquam recedat. Quid enim sunt intentae mentes auditorum nisi ut ita dixerim quaedam in cithara tensiones stratae chordarum quas tangendi artifex ut non sibimetipsis dissimile canticum faciant dissimiliter pulsat. Et chordae consonam modulationem reddunt quia uno quidem plectro sed non uno impulsu feriuntur. Unde et doctor quisque ut in una arte ex ... hortatione tangere corda audientium debet. Aliter namque viri, aliter admonendi sunt feminae. Aliter iuvenes, aliter senes. Aliter inopes, aliter locupletes. Aliter laeti, aliter tristes. Aliter subditi, aliter praelati. Aliter servi, aliter domini. Aliter huius mundi sapientes, aliter hebetes. Aliter impudentes, aliter verecundi. Aliter protervi, aliter pusillanimes. Aliter impatientes, aliter patientes. Aliter benivoli, aliter invidi. Aliter simplices, aliter impuri. Aliter incolumes, aliter aegri. Aliter qui flagella metuunt et propterea innocenter vivunt, aliter qui sic in iniquitate duruerunt ut nec per flagella corrigantur. Aliter nimis taciti, aliter multiloquio vacantes. Aliter pigri, aliter praecipites. Aliter mansueti, aliter iracundi. Aliter humiles, aliter elati. Aliter pertinaces et aliter inconstantes. Aliter gule dediti, aliter continentes. Aliter qui sua misericorditer tribuunt, aliter qui et aliena rapiunt. Aliter qui nec aliena rapiunt nec sua largiuntur. Aliter qui et ea que sua sunt tribuunt et aliena rapere non desistunt

Aliter discordes, aliter pacati, aliter
seminantes iurgia, aliter pacifici.
Ammonendi qui sacre legis verba non
recte intelligunt, aliter qui recte quidem
intelligunt, sed humiliter non loquuntur. A-
liter qui cum predicare digne va-
leant, pre nimia humilitate formidant, aliter
quos a predicatione inperfectio vel
etas prohibet, et tamen precipitatio im-
pellit. Aliter qui in hoc quod temporaliter
appetunt prosperantur. Aliter qui quidem que
mundi sunt concupiscunt, sed tamen ad-
versitatis labore fatigantur. Aliter co-
niugiis obligati, aliter coniugii
nexibus liberi. Aliter admixtionem
carnis experti. Aliter ignorantes.
Aliter qui peccata deplorant operum,
aliter qui cogitationum. Aliter qui co-
missa plangunt, nec tamen dese-
runt. Aliter qui deserunt, nec tamen
plangunt. Aliter qui illicita que
faciunt etiam laudant. Aliter qui
accusant prava, nec tamen devitant.
Aliter qui repentina concupiscentia su-
perantur, atque aliter qui in culpa ex
consilio ligantur. Aliter qui licet
minima, crebro tamen illicita faciunt,
atque aliter qui se a parvis custodi-
unt, sed aliquando in gravibus demerguntur. Aliter
qui bona nec inchoant. Aliter qui
inchoata minime consummant. Aliter
qui mala occulte agunt et bona
publice, mala de se opinari per-
mittunt. Sed quid prodest quod
cuncta hec collecta enumeratione
transcurrimus, si non et admonitionis
modos per singula quanta possumus
brevitate pandimus etc. Aliter
ammonendi sunt viri et femine.
28 Aliter ammonendi sunt viri,
aliter femine, quia illis

gravia, istis vero sunt iniungenda levi-
ora, ut illos magna exerceant, i-
stas autem levia demulcendo con-
vertant. Aliter iuvenes et senes. 2
Aliter iuvenes atque aliter senes,
quia illos plerumque severitas
ammonitionis ad profectum dirigit, istos
vero deprecatio blanda ad meliora opera
componit. Scriptum namque est: Seniorem
et sermonem ne increpaveris, sed ob- 2
secra ut patrem. Aliter inopes et locupletes.
Aliter inopes, aliter locuple-
tes. Illis namque afferre con-
solationis solacium contra tribula-
cionem, istis vero inferre metum con-
tra elacionem debemus. Inopi qui-
ppe a Domino per prophetam dicitur: Noli timere,
quia non confunderis. Cui non lon-
ge post blandiens dicit: Paupercula
tempestate convulsa. Et rursum
hanc consolatur dicens, Ysa. 48: Elegi te
in camino paupertatis. At contra
Paulus discipulo de divitibus dicit
ad Thim. 6: Divitibus huius seculi pre-
cipe non sublime sapere, nec in incerto sperare
divitiarum suarum. Ubi notandum valde
est quod humilitatis doctor in men-
cionem divitum faciens non ait: roga,
sed precipe; quia et si impendenda est
pietas infirmitati, honor tamen non
debetur elacioni. Talibus ergo rectum
quod dicitur tanto rectius iubetur,
quanto et in rebus transitoriis altitu-
dine cogitacionis intumescunt. De
his in evangelio Dominus dicit, Luce 6: Ve
vobis divitibus qui habetis consolacio-
nem vestram. Quia enim que sunt
eterna gaudia nesciunt, ex presenti
vite habundancia consolantur. Offerenda
ergo eis est consolacio quos caminus
paupertatis excoquit, atque illis infe-
rendus est timor quos consolacio

gere qualis extollit illi discant quia
divitias quas non conspiciunt te-
nere nequaquam possident et isti cogno-
scant quia eas quas conspiciunt
tenere nequaquam possunt. plerumque tamen
personarum ordinem permutat quali-
tas morum ut sit dives humilis sit
pauper elatus. unde mox predicantis
lingua cum audientis debet vita com-
poni ut tanto districtius in paupe-
re elationem feriat quanto eam nec
illata paupertas inclinat et tanto
lenius humilitatem divitum mulceat
quanto eos nec habundantia que sub-
levat exaltat. Non numquam tamen
et superbi divites exhortationis blan-
dimento placandi sunt quia et plerum-
que dura vulnera per lenia fomenta
mollescunt et furiosus insanus
sepe ad salutem medico blandien-
te reducitur cumque eis in dulcedine
condescenditur languor insanie miti-
gatur. Neque enim negligenter intuendum
est quod cum Saulem spiritus adversus in-
vaderet apprehensa David cythera
eius vesaniam sedabat. Quid enim per
Saulem nisi elatio potentum et quid
per David nisi humilis vita
sanctorum. Cum ergo Saul ab immundo spiritu
arripitur David canente eius vesa-
nia temperatur quia cum sensus po-
tentium per elationem in furorem vertitur
dignum est ut ad salutem mentis
quasi cythare dulcedine locutionis
nostre tranquillitate revocetur. Aliquando
autem cum huius seculi potentes arguuntur
prius per quasdam similitudines
velud de alieno negotio requirendi
sunt et cum rectam sententiam quasi in
alterum protulerint tunc modis con-
gruentibus de proprio reatu feriendi
ut mens temporali potentia tumida
contra corripientem se nequaquam
erigatur que suo sibi iudicio super-
bie cervicem calcat et nulla sui de-
fensione se excusat quam sua ipsius ore
ligat. Hinc est enim quod Nathan propheta arguere
regem venerat et quasi de causa pa-
uperis contra divitem iudicium que-
rebat ut prius rex sententiam diceret et
reatum suum postmodum audiret
quatenus nequaquam iustitie contra-
diceret quam ipse in se protulisset.
Vir itaque sanctus et peccatorem con-
siderans et regem miro ordine
audacem reum prius per confessio-
nem ligare studuit et postmodum
per invectionem secare. Celavit pau-
lulumque quem quesivit et percussit re-
pente quem tenuit. Pigrius enim
fortasse incideret si aperto
sermonis gladio aperte culpam
ferire voluisset sed premissa simi-
litudine eam quam occulta-
bat acuit increpacionem. Ad e-
grum quippe medicus venerat
secandum vulnus videbat sed
de patientia egri dubitabat.
Abscondit itaque ferrum medicina-
le sub veste quod eductum
subito fixit in vulnere ut statim
secantem gladium sen-
tiret antequam cerneret ne si an-
te cerneret sentire recusaret. Aliter
admonendi sunt leti atque tristes.

l Letis videlicet inferenda
sunt tristicia que sequuntur
ex supplicio tristibus vero
inferenda sunt que promittuntur
ex regno. Discant leti ex comminatione 2a

asperitate quod timeat / Audiant
tristes priorum gaudia de quibus
presumant Illis quippe dicitur
Luce. 6. Ve vobis qui ridetis
nunc quia flebitis Isti vero eodem
magistro docente audiant Jo. 16
Iterum videbo vos et gaudebit cor vestrum
et gaudium vestrum nemo tollet a vobis. Nonnulli
autem leti vel tristes non rebus
fiunt sed complexionibus consistunt quibus
profecto curandum est quod quedam
vicia quibusdam complexionibus iuncta
sunt sicut cum leti propinquo
luxuriam tristes iram unde
necesse est ut non solum quisque
consideret quod ex complexione sustineat
sed etiam quod ex vicino deterius
premat ne dum nequaquam pugnet
contra hoc quod tolerat et quo
a quo se liberum estimat vicio
succumbat // Aliter subditi et prelati
Illi ne subiectio conterat Isti
ne locus superior extollat
Illi ne minus que iubentur
impleant Isti ne plus iusto
iubeant que compleantur Illi ut
humiliter subiaceant Isti ut temperanter
presint Nam quod intelligi et
potest figuraliter Illis dicitur ad Ephesios
. 6. Filii obedite parentibus vestris in
domino Istis vero precipitur et patres no-
lite provocare filios vestros ad ira-
cundiam Illi discant quomodo ante
occulti arbitrium oculos sua
interiora componant Isti quomodo in-
iunctis sibi exempla bene vivendi
de exterius prebeant / Sciant et-
enim prelati debent quia si pra-
va unquam perpetrant tot mor-
tibus digni sunt quot ad sub-
ditos suos perditionis exempla transmi-
ttunt Unde necesse est ut tanto cautius tanto
cautius se a culpa custodiant quanto per
prava que faciunt non soli mo-
riuntur sed aliarum animarum que
quas pravis exemplis destruxe-
runt Admonendi sunt illi ne
districtius iudicantur
sed admonendi sunt valde de se Isti
ne de subditorum erratibus
iudicentur et sic et iam de se se-
curus in veniat Illi tanto
certius se sollicitius liberant quan-
to cum aliena cura non im-
plicat Isti non ut sic aliorum
curas expleant quatenus et sua
agere non desistant et sic in propria
sollicitudine ferveant ut a
commissorum custodia minime
Illi cui sibi vacanti
dicitur prov. 6. Vade ad formicam
o piger et considera vias eius
et disce sapientiam Isto autem terri-
biliter admonetur cum dicitur eodem
. 6. Fili mi si spoponderis pro
amico defixisti apud extraneum
manum tuam et illaqueatus
es verbis oris tui et captus
propriis sermonibus Spondere namque
pro amico est alienam animam
in periculo sue conversationis ac-
cipere Unde unde et apud extra-
neum manus defigitur quia apud
curam sollicitudinis que
ante deerat mens ligatur in-
verba non oris sui illaqueatus
et propriis sermonibus captus quia
dum cogitur commissis sibi bo-
na dicere ipsum prius necesse est

qui dixit custodire. Illaqueatur
ergo verbis oris sui dum cogen-
te ratione constringitur ut eius
vitam ad aliud quam admonet
relaxet. Unde apud districtum iu-
dicem cogitur tantum in opere ex-
solvere, quantum eum constat aliis
voce precepisse. Ubi bene mox
exhortatio subditur. Fac ergo quod
dico fili mi et temet ipsum li-
bera quia incidisti in manus
proximi tui. Discurre, festina,
suscita amicum tuum. Ne dederis
sompnum oculis tuis nec dor-
mitent palpebre tue. Quisquis
enim ad vivendum aliis
in exemplo preponitur non solum
ut ipse vigilet, sed et ut amicum
suscitet admonetur. Ei namque
vigilare bene vivendo non sufficit
si non illum cui preest a torpore disiungit.
Unde dicitur: ne dederis sompnum
oculis tuis nec dormitent palpebre
tue. Sompnum quippe dare oculis
est intentione cessante subditorum
curam omnino negligere. Palpebre
vero dormitant cum cogitationes nostre
ea que in subditis arguenda co-
gnoscunt pressa pigredine despicien-
te dissimulant. Plene enim dormire
est commissorum acta nescire nec
corrigere. Non autem dormire sed dormi-
tare, que quidem reprehendenda
sunt cognoscere, sed tamen propter mentis te-
dium digna increpationibus non
emendare. Dormitando vero oculus
ad plenissimum sompnum ducitur, quia
dum plerumque qui preest malum quod
cognoscit non resecat, sed ad hoc
quandoque negligentie sue pervenit
merito ut quod a subditis delinquitur

ne cognoscat. Admonendi sunt itaque
qui presunt ut circumspectionis studio
celi animalia fieri contendant. Ce-
li. Ostensa quippe celi animalia
in circuitu et intus oculis plena
describuntur. Dignum quippe est ut cuncti
qui presunt intus atque in circui-
tu oculos habeant, quatinus et interno
iudici in semetipsis placere
studeant, et exempla vite exterius
prebentes, ea etiam que in aliis
sunt corrigenda deprehendant.
Admonendi sunt subditi ne prepo-
sitorum suorum vitam temere iudicent,
si quid eos fortasse agere reprehen-
sibiliter viderint, ne unde mala r-
edarguunt recte per elationis im-
pulsum in profundiora mergantur.
Admonendi sunt ne cum culpas pre-
positorum considerant contra eos auda-
ciores fiant, sed sic si qua valde sunt
eorum prava apud semetipsos diiu-
dicent ut tamen divino timore constric-
ti ferre sub eis iugum reverentie non
recusent. I Reg. 24. Quod melius
ostendimus si David factum ad medium
deducamus. Saul quippe perse-
cutor cum ad purgandum ventrem
speluncam ingressus fuisset, illic
cum viris suis David inerat
qui iam tam longo tempore perse-
cutionis eius mala tolerabat.
Cumque viri sui ad feriendum Sa-
ul accenderent, fregit eos respon-
sionibus, quia manum mittere in christum
domini non deberet. Qui tamen occul-
te surrexit et oram clamidis
eius abscidit. Quid enim per Saul
nisi reges, quid per David nisi
boni subditi designantur? Saul ergo

ventrem pungit et prepositas contra
prelatum in corde malicias usque ad
opus ministri sermonis contendere cogi-
tata apud se noxia facta exterio-
ribus eloquendo denudare timent
tamen David ferire metuit / quia
pie subditorum mentes ab omni se
peste obtrectationis abstinentes
prepositorum vitam nullo lingue gladio
percuciunt et cum de imperfectione rep-
rehendunt quia et si quando pro infirmi-
tate sese abstinere vix possunt ut
extrema quedam atque exteriora pre-
positorum mala / sed tamen humiliter lo-
quuntur quasi oram clamidis si-
lenter incidunt / quia videlicet dum pla-
te dignitati saltem innoxie et la-
tenter derogant quasi regis sup-
er vestem ponere student sed ad
semetipsos redeunt seque vehemen-
tissime vel de tenuissima verbi
laceratione reprehendunt Unde et
bene et illic. Scriptum est post hec
David percussit cor suum eo quod
abscidisset oram clamidis Saul /
Facta quippe prepositorum oris gla-
dio ferienda non sunt etiam cum
recte reprehendenda iudicantur Si quando
eos contra eos vel in minimis
lingua labitur / necesse est ut per afflic-
tionem penitentie cor prematur quatenus ad
semetipsum redeat et cum preposite
potestati deliquerit eius contra se iu-
dicium a quo sibi prelata est perhor-
rescat / nam cum prepositis delin-
quimus eius ordini / qui eos nobis
pretulit obviamus unde moyses quoque
cum contra se et aaron
conqueri populum cognovisset ait

Exo. 16. Nos vero quid sumus? nec con-
tra nos est murmur vestrum
contra dominum // Aliter servi et domini

Servi scilicet ut in se semper humilitatem 2
conditionis aspiciant domi-
ni vero / ut nature sue qua equaliter
sunt creati conditionem
non amittant / Servi ammonendi
sunt ne dominum despiciant et deum
offendant si ordinationi illius
superbiendo contradicunt domini quoque
ammonendi sunt quod contra deum de munere
eius superbiunt si eos quos per
conditionem tenent subditos equa-
les sibi per nature consortium
non agnoscunt Isti ammonendi sunt
ut sciant se servos esse dominorum / Illi
ammoneantur qui ammonendi sunt ut cog-
noscant se conservos servorum Istis namque
quod dicitur ad Ephe. 6. Servi obedite
dominis carnalibus et rursum ad Colos-
3. Quicumque sunt sub iugo servi-
tutis dominos suos omni honore dignos
suos [?] dignos arbitrentur
Illis autem dicitur ad Ephe. 6. Et vos
domini eadem facite illis remittentes
minas scientes quia et illorum et ~~ves~~-
ter dominus est in celis / Aliter sapi-
entes et hebetes etc.

Sapientes quippe ammonendi sunt
ut amittant scire quod sci-
unt / Hebetes quoque ammonendi sunt
ut appetant scire que nesciunt /
In illis hoc primum destruendum est
quod se sapientes arbitrantur
In istis iam edificandum quid-
quid a superna sapientia longe esse
cognoscitur / quia enim minime super-
biunt quasi ad suscipiendum edificium cor-
da paraverunt / Cum illis laborandum
est ut sapientes stulti fiant stultam

sapientiam deserant et sapientiam Dei que
est stultitia seculi discant. Istis vero
predicandum est ut ab ea que putatur
stultitia ad veram sapientiam veniant
transeant. Illis namque dicitur Si quis vestrum
inter vos videtur sapiens esse in hoc secu-
lo stultus fiat ut sit sapiens.
Istis vero dicitur Non multi sapientes secundum
carnem et rursum Que stulta sunt
mundi elegit Deus ut confundat
sapientes. Illos plerumque ratiocinatio-
nis argumenta, istos vero nonnumquam
melius exempla convertunt. Illis nimirum
prodest ut in suis allegationibus
victi iaceant. Istis vero aliquando suffi-
cit ut laudabilia aliorum facta cogno-
scant. Unde magister egregius dicit ad
Romanos i. Sapientibus et insipientibus
debitor sum. Cum Hebreorum quosdam
sapientes et quosdam vero etiam
tardiores admoneret, illis de comp-
letione testamenti veteris loquens
eorum sapientiam argumento superat
dicens ad Hebreos 11. Alii ludibria et
verbera experti, insuper et vincula et
carceres; lapidati sunt, secti sunt,
temptati sunt, in occisione gladii
mortui sunt. Et rursum Hebreorum 13.
Mementote prepositorum vestrorum qui vobis
locuti sunt verbum Dei, quorum
intuentes exitum conversationis
imitamini fidem, quatenus et illos vic-
ta ratio frangeret et istos ad maiora
conscendere imitandi blanda suaderet.
Aliter impudentes et verecundi.
30 Illos namque ab impudentie vicio
nisi increpatio dura compescit. Illos
autem plerumque ad melius exhortatio
modesta componit. Illi se delinque-
re nesciunt nisi etiam a pluribus incre-
pentur. Istis vero plerumque ad con-
versionem sufficit quod eis doc-
tor mala sua saltem leniter
ad memoriam reducat. Illos melius
corrigit qui invehendo reprehendit.
Istis autem maiorem profectum adducit
si hoc quod in eis reprehendit quasi ex latere
tangit. Impudentem quippe Iudeorum
plebem Dominus aperte increpans ait
Frons mulieris meretricis facta est tibi,
noluisti erubescere. Et rursum ve-
recundantem refovet: Confusionis a-
dolescentie tue oblivisceris et oppro-
brii viduitatis tue non recordaberis,
quia dominabitur tui qui fecit te. Im-
pudenter quoque delinquentes Ga-
lathas aperte Paulus increpans
dicit: O insensati Galathe, quis
vos fascinavit? Et rursum: Sic stul-
ti estis ut cum spiritu ceperitis nunc car-
ne consummemini? Culpas vero verecun-
dantium quasi compatiens reprehendit
dicens ad Philipenses 4. Gavisus sum
in Domino vehementer quoniam tandem
aliquando refloruistis pro me sentire
pro me sicut et sentiebatis; occu-
pati enim eratis, ut illorum cul-
pas dura increpatio detegeret et
horum negligentias sermo mollior
velaret. Aliter protervi et pusillanimes. 32
B Illi enim dum valde de se presumunt
exprobrando ceteros dedignantur.
Isti autem dum nimis infirmitatis sue
conscii sunt, plerumque in despera-
tionem cadunt. Illi singularia summa
estimant cuncta que agunt.
Isti despecta vehementer putant esse
que faciunt et ideo in desperatione
franguntur. Subtiliter namque ab argu-
ente discutienda sunt opera pro-
tervorum ut in quo sibi placent osten-
dant quia Deo displicent cum

cum perfectos melius corrigimus cum
ea que bene se egisse credunt ma
le acta monstramus ut unde ad se glo
ria creditur inde utilis confusio con
sequatur. Nonnumquam vero non omnino se
reatum [illegible] minime
perpetrate cognoscunt, compendio
sius ad correctionem veniunt si al
terius culpe manifestationis ex colla
tione requisite in proprio confundantur ut
ex eo quod defendunt requirunt cog
noscant se tenere in perfectis Paulus
probe quod defendunt ut unde cum
perfectus Paulus Corinthios adver
sum semetipsos tumidos videret inflatos
ut alius Apollo alius Pauli al
ius Cephe alius Christi se diceret
incestus culpam in medium de
duxit que apud eos et perpetrata
fuit et incorrecta remanebat
dicens. Ad Corinthios Auditur inter vos for
nicatio qualis nec inter gentes
ita ut uxorem patris sui quis
habeat. Et vos inflati estis et non
luctum magis habuistis ut tolla
tur de medio vestrum qui hoc opus
fecit, ac si aperte dicat quid vos
per tumorem huius vel alius dicitis
qui per dissolutionem negligentie n
ullius vos esse monstratis. At contra
pusillanimes aptius ad iter bene
agendi reducimus si quedam
illorum bona collateraliter requirimus
ut in eis dum alia reprehendendo cor
ripimus alia amplectendo laudamus
quatenus eorum teneritudinem laus
audita nutriat quam culpa in
crepata castigat. Plerumque autem uti
lius apud illos proficimus si et eorum
bene gesta memoramus et si que ab
eis inordinate gesta sunt non
iam tamquam perpetrata corripimus

sed quasi adhuc ne perpetrari debeant
prohibeamus ut ad illa que approbamus
illatus favor augeat et cont
ra ea que reprehendimus magis apud
pusillanimes exhortatio verecunda
convalescat. Unde idem Paulus cum
Thessalonicenses in accepta pre
dicatione perdurantes quasi de vicino
mundi termino quadam cogno
sceret pusillanimitate turbatos prius in
eis que fortia conspicit laudat
et caute monendo postmodum que in
firma sunt roborat ut eum ad Thes
salonicenses Gratias agere debemus Deo
semper pro vobis fratres ita ut dignum
est quoniam supercrescit fides vestra et
habundat caritas uniuscuiusque vestrum in
invicem ita ut et nos ipsi in vobis
gloriemur in ecclesiis Dei pro paciencia
et fide. Cumque ista blanda vite eorum
preconia premisisset paulo post sub
didit dicens: Rogamus vos
fratres per adventum domini nostri Iesu
Christi et nostre congregationis in ipsum
ut non cito moveamini a vestro sen
su neque terreamini neque per sermonem
neque per epistolam tamquam per nos mis
sam quasi instet dies domini. Egit
enim verus doctor prius ut audi
rent laudati que cognoscerent
et postmodum quod exhortati
sequerentur quatenus eorum mentem ne
admonitio subiuncta concuteret la
us premissa solidaret et qui commo
tos eos vicini finis suspicione
cognoverat non iam redarguebat
motos sed quasi transacti nesciens
adhuc commotiones prohibebat ut dum
de ipsa levitate motionis predicatori
suo se incognitos crederent tanto
reprehensibiles fieri quanto et cognosci ab
illo

formula decima. Aliter impacientes et pacientes
Dicendum namque est impacie-
tibus quia dum frenare spiritum
negligunt per multa etiam que
non appetunt iniquitatis abrup-
ta rapiuntur quia videlicet mentem impe-
llit furor quo non trahit desiderium
et agit commota velut nesciens unde
post doleat sciens. Dicendum est
impacientibus quia dum mo-
tionis impulsu precipites quedam
velud alienati peragunt vix post
mala postquam fuerint perpetrata
cognoscunt. Cumque perturbacioni
sue minime obsistunt etiam que
si tranquilla mente fuerint bene
gesta confundunt et improviso impulsu
destruunt quicquid forsitan diu
labore provido construxerunt. Ipsa
namque que mater est omnium cu-
stos que virtutum per impaciencie vici-
um virtus caritatis amittitur. Scriptum quippe
est ad Cor. 13. Caritas paci-
ens est. Igitur dum minime est caritas
paciens non est. Per hoc impaciencie
vicium nutrix doctrina dis-
sipatur. Scriptum namque est Prov. 19. Doc-
trina viri per pacienciam dinoscitur. Tan-
to ergo minus quisque ostenditur doctus
quanto minus convincitur paciens. Neque
enim potest veraciter bona docendo
impendere si vivendo nescit equa-
nimiter aliena mala tolerare. Per
hocque vicium plerumque mentem
arrogancie culpa transfigit quia
dum despici in mundo hic quisque
non patitur bona si qua sunt occul-
ta sunt ostentat atque sic per
impacienciam usque ad arrogantiam
ducitur dumque ferre despectum non potest
de ostentacione semetipsum in iactancia
gloriatur. Unde scriptum est Eccl. 7.

Melior est paciens arroganti quia
videlicet eligit paciens quelibet mala
perpeti quam per iactancie vicium
bona sua occulte cognosci. Econtra
eligit arrogans unde se occul-
ta iactari ut mala possit minime
perpeti. Quia igitur per impacienciam relin-
quuntur etiam bona reliqua que iam
gesta sunt destruuntur. Recte ad Ezechielem
in altari dei fieri fossa iubetur
ut in ea videlicet superposita holocausta
fuerint. Si enim in altari fossa non
esset omne quod invenit sacrificium
superveniens aura dispergeret. Quid
non accipimus altare dei nisi animam
iusti que quot bona egerit
tot super se ante eius oculos sa-
crificia imponit. Et quid est altaris
fossa nisi bonorum paciencia que
dum mentem ad adversa tolleranda
humiliat quasi more fovee hanc
in ymo positam demonstrat. Fossa
ergo in altari fiat ne superpositum
sacrificium aura dispergat, id est electorum
mens pacienciam custodiat ne co-
mota vento impaciencie et hoc
quod bene operata est amittat. Bene
autem hec eadem fossa unius cubi-
ti mensurari precipitur quia nimirum si pa-
ciencia non deseritur unitatis mensura
servatur. Unde et Paulus ait ad Galatas
6. Alter alterius onera portate
et sic adimplebitis legem Christi.
Lex quippe Christi est caritas uni-
tatis quam soli perficiunt qui et
cum gravantur non excedunt. Audiant
impacientes quod scriptum est
Prov. 16. Melior est paciens
viro forti et qui dominatur animo
suo expugnatore urbium. Ma-
gna est enim victoria urbium
quia extra sunt que subiguntur

valde aut maius est quod per pacienciam
vincitur / quia ipse a se animus sup-
atur et semetipsum sibimetipsi sub-
icit. Quando eum paciencia intus se fre-
nari compellit / studeant paci-
encie quod electis suis veritas dicit.
In paciencia vestra possidebitis
animas vestras. Sic enim conditi
mirabiliter sumus ut ratio animam et a-
nimam possideat corpus. Ius
enim anime corporis possessione repe-
llitur si non prius anima ratione
possideatur. Custodem igitur conditionis
nostre pacienciam dominus esse monstravit
qui in ipsa nos possidere nos-
metipsos docuit. Quanta ergo sit
impaciencie culpa cognoscimus per
quam et hoc ipsum amittimus pos-
sidere quod sumus. Audiant im-
pacientes quod per salomonem
rursus dicitur. Totum spiritum suum
profert stultus, sapiens autem
differt et reservat in posterum. Im-
paciencia quippe impellente agi-
tur ut totus foras spiritus proferatur
quem ideo citius perturbatio
eicit quia nulla ulterius disci-
plina sapiencie concludit
quia nulla ulterius disciplina
sapiencie concludit. Sapiens
aut differt et reservat in posterum
lesus enim in presenti ulcisci non
desiderat quia etiam tolerans
parci optat sed tamen iuste vindi-
cari omnia extremo iudicio non igno-
rat. Et ideo amonendi sunt pacie-
tes ne in eo quod exterius porta-
portant interius doleant ne tan-
te virtutis sacrificium quod integrum
foris immolant interius mali-
cie peste corrumpant et cum ab
hominibus non agnoscitur sub-
divina examinacione peccator ta-
to deterior culpa doloris fiat quan-
to sibi ante homines virtutis
speciem vendicat. Dicendum itaque
est pacientibus ut studeant di-
ligere quod sibi necesse tolerare
est ne si pacienciam dilectio non sequi-
tur in deteriorem culpam odii virtus
ostensa vertatur. Unde paulus cum
diceret ad Cor. 13. Caritas pa-
ciens est illico adiunxit beni-
gna est. Audeant hic quia quod
ex paciencia tolerat amare et ex be-
nignitate non cessat. Unde idem
doctor egregius cum pacienciam di-
scipulis suaderet dicit. Omnis ama-
ritudo et ira et indignacio et
clamor et blasphemia tollatur
a vobis. Quasi cunctis exterioribus
iam bene compositis ad interiora
convertitur dum subiungit. Cum omni ma-
licia. Quia nimirum frustra in-
dignacio clamor et blasphemia
ab exterioribus incorporat malici-
a dominatur et incassum foris nequicia
ex ramis incidit si surreptura
multiplicans intus in radice
servatur. Unde et per semetipsam veritas
dicit. Diligite inimicos vestros
benefacite hiis qui vos oderunt et
orate pro persequentibus et calumpni-
antibus vos. Virtus itaque est
coram hominibus adversarios tolle-
rare sed virtus coram deo dili-
gere quia hoc solum sacrificium
deus accipit quod ante oculos
eius in altari boni operis flamma

cautus intendit. Hinc est quod quibusdam
quibusdam patientibus
sed tamen diligentibus dicitur: Quid autem vi-
des festucam in oculo fratris tui et
trabem non vides in oculo tuo.
Perturbatio impatientiae festuca est, mali-
tia vero in corde trabes in oculo. Illam
namque aura temptationis agitat,
hanc autem consummata nequitia
pene immobiliter portat. Recte
vero illic subiungitur: Hypocrita, eice primum
trabem de oculo tuo et tunc videbis
eicere festucam de oculo fratris tui.
Ac si dicatur iniquae menti intus
dolenti et foris se patientem sanctitate
demonstranti: Prius a te molem
malitiae excute, et alios tunc de
impatientiae levitate reprehende, ne dum
non studes simulationem vincere, pe-
ius tibi sit aliena mala tole-
rare. Evenire etiam patientibus ple-
rumque solet ut eo quidem tempore quo
vel adversa patiuntur vel contume-
lias audiunt nullo dolore pulsentur
et patientiam exhibeant ut custo-
dire etiam cordis innocentiam non
obmittant, sed cum post paululum
haec ipsa quae pertulerunt ad memo-
riam revocant, igne se doloris
inflammant, argumenta ultionis
inquirunt et mansuetudinem quam
tolerantes habuerunt retractan-
tes in malitiam vertunt. Quibus
citius a praedicatore succurritur si quae sit
huius permutationis causa pandatur.
Callidus namque adversarius bel-
lum contra duos movet, unum vi-
delicet inflammans ut contumelias prior

inferat, alterum provocans ut contume-
lias laesus reddat. Sed plerumque
dum huius iam victor est qui illatam contu-
meliam persuasus irrogat, ab illo
vincitur qui illatam sibi aequanimi-
ter portat. Unius ergo ~~victor~~ victor
quem commovendo subiugat, tota
contra alterum virtute se erigit, eumque
obsistentem fortiter et vincentem
dolet. Quia ergo commovere in ipsa
contumeliarum iaculatione non potuit,
ab aperto interim certamine quiescit et se-
creta suggestione cogitationum late-
ntem aptum decipiendi tempus
exspectat. Quia enim publico bello
perdidit, ad exercendas occulte
insidias exardescit. Tranquillitatis
namque iam tempore ad victoris
animum redit et vel rerum damna
vel iniuriarum iacula ad memo-
riam reducit, cuncta quae sibi
illata sunt vehementer exaggerans
intolerabilia ostendit, tantoque moe-
rore mentem conturbat ut plerumque
vir patiens illa se aequanimiter
tolerasse post victoriam captivus
erubescat seque non reddidisse
contumelias doleat et deteriora
rependere si occasio praebeatur
quaerat. Quibus ergo isti sunt
similes nisi his quos in-
[illegible] languor a vita
non subtraxit sed leviter veniens
recidiva febris occidit. Admonen-
di sunt igitur patientes ut post
victoriam cor muniant ut ho-
stem publico bello superatum
moenibus mentis insidiantem attendant, ut
languorem plus repetitum timeant

ne hostis callidus eos in deceptione post mortem manentis exaltatione gaudeat ad quos ille victi contra se erigi tollerat victor calcat. Aliter benivoli

32. admonendi sunt aliter invidi.

Admonendi namque benivoli ut sic alienis bonis congaudeant quatenus habere et ipsa concupiscant; sic proximorum facta diligendo laudant ut ea etiam imitando multiplicent, ne si in hoc presentis vite stadio ad certamen alienum devoti fautores sed pigri conspectatores assistunt, eo post certamen sine bravio remaneant, quo nunc in certamine non laborant, et tunc eorum palmas afflicti respiciant, in quorum nunc laboribus ociosi perdurant. Valde quippe peccamus, si aliena bene gesta non diligimus, sed nil mercedis agimus, si ea que diligimus in quantum possumus non imitamur. Dicendum itaque est benivolis quia si imitari bona minime festinant que laudantes approbant, sic eis virtutum sanctitas sicut stultis spectatoribus ludicrarum artium vanitas placet. Illi namque aurigarum atque histrionum gesta favoribus efferunt, nec tamen tales esse desiderant quales illos esse conspiciunt quos laudant. Mirantur eos placita egisse, sed tamen vitant similiter placere. Dicendum est benivolis ut cum proximorum facta conspiciunt, ad semetipsos corda redeant, et de alienis actibus non presumant, ne bona laudent et agere recusent. Gravius quippe ultione feriendi sunt quibus placuit quod imitari noluerunt. Admonendi sunt invidi ut perpendant quante cecitatis sunt qui alieno profectu deficiunt, aliena exultatione contabescunt; quam infelices sunt qui in melioratione proximi deteriores fiunt, dumque augmenta aliene prosperitatis inspiciunt, apud semetipsos anxie afflicti cordis sui peste moriuntur. Quid istis infelicius quos dum conspecta felicitas afficit pena nequiores reddit? Aliorum vero bona que habere non possunt, si diligerent, sua fecissent. Sic quippe sunt cuncti in fide consistentes sicut multa membra uno in corpore, que diversa quidem per officium, sed sibi congruendo fiunt unum. Unde fit ut pes per oculum videat, et per pedes oculi gradiantur; auditus aurium oris lingue serviat, et lingue oris ad usum suum aurium auditus concurrat; venter manibus subsistat, et manus pro ventre operantur. In ipsa ergo corporis positione attendimus quod in actione servemus. Nimis itaque turpe est non imitari quod sumus. Nostra sunt quippe et si imitari non possumus que amamus in aliis, et amantium fiunt que amantur in nobis. Hinc ergo pensent invidi quante caritatis virtus est, que alieni operis labores opera nostra sine labore facit. Dicendum itaque est invidis quia dum se a livore minime custodiunt, in antiquam versuti hostis nequitiam demerguntur. De illo namque scriptum est: Invidia diaboli mors intravit in orbem terrarum. Quia enim celum ipse perdidit, hoc creato homini invidit, et dampnationem suam perditus adhuc

alios prodendo cumulant / Admonendi
sunt ut cogitent quantis lapsibus
succrescentes ruine subiaceant
quia dum livorem a corde non
proiciunt ad aperta operum nequicias
devolvuntur. Nisi enim cayn invidis-
set acceptam fratris hostiam minime
pervenisset ad extinguendam vitam
unde scriptum est Et respexit dominus
ad abel et ad munera eius Gen. 4
ad cayn vero et ad munera eius non
respexit iratusque est cayn vehementer
et concidit vultus eius livor itaque
sacrificii fratricidii seminarium fuit / Nam
quem meliorem se esse doluit
ne utcumque esset amputavit. Dicen-
dum est invidis quia dum ista se in-
tus peste consumunt et quicquid
aliud boni habere videntur inte-
rimunt unde scriptum est prov. 14 Vita
carnium sanitas cordis / putredo
ossium invidia Quid enim per carnes
nisi infirma et tenera et quid per
ossa nisi fortia acta signantur
Et plerumque contingit ut quidam
cum cordis sui innocentia in non-
nullis suis actibus infirmi videantur
quidam vero iam quedam ante
humanos oculos robusta exerceant
sed tamen erga aliorum bona intus in-
vidie peste tabescunt / Bene ergo
dicitur Vita carnium sanitas cordis
quia si mentis innocentia custo-
ditur et si qua foris infirma sunt
quandoque roborantur Et recte illic sub-
ditur putredo ossium invidia quia
per livoris vicium ante dei oculos pe-
reunt et que humanis oculis for-
cia videntur ossa quippe per invidiam
putrescere est quedam eciam robusta
deperire. Aliter simplices et impuri
a Admonendi sunt simplices ut
studeant nunquam falsa dicere

sed admonendi sunt ut noverint
nonnunquam veritatem reticere Sicut enim
semper falsa dicentem falsitas ledit i-
ta nonnunquam quibusdam au-
dita veritas nocuerit / Unde coram
discipulis suis dominus locucionem
suam silencio temperans ait
Multa habeo vobis dicere sed non
potestis ea portare Admonendi
sunt ergo simplices ut sicut fal-
laciam semper utiliter vitant / ita
veritatem utiliter semper proferant /
Admonendi sunt ut simplicitatis
bono prudenciam adiungant quatenus
sic securitatem de simplicitate pos-
sideant ut circumspectionem pruden-
cie non amittant hinc namque
per doctorem gentium dicitur ad Ro.
.12. Volo vos sapientes in bono
esse et bono simplices autem in
malo hinc electos suos per semet-
ipsam veritas admonet dicens Mt. 10.
Estote prudentes sicut serpentes
et simplices sicut columbe /
quia debet in electorum cordibus
et simplicitatem columbe astucia
serpentis acuere, serpentis astu-
ciam columbe simplicitas tempe-
rare quatenus nec seducti prudenciam
calleant nec ab intellectus studii
ex simplicitate torpescant Et e contra
admonendi sunt impuri ut quam
gravis sit culpa quam sustinent
duplicitatis labor agnoscant dum
enim deprehendi metuunt semper
improbas defensiones querunt
semper pavidis suspicionibus agitantur.
Nil autem est ad defendendum
puritate tucius nil ad dicendum
veritate facilius Nam dum fal-
laciam suam tueri cogitur duro

cor labore fatigetur. Hinc rursum dicitur
Labor labiorum ipsorum operiet eos. Quod
enim nunc implet tunc operit eos
quia eum per blandiciam inquietu-
dinem exercet tunc per eorum re-
tributionem premit. Hinc per prophetam dicitur Do-
cuerunt linguam suam loqui
mendacium ut inique agerent
laboraverunt. Dicitur/ Quasi aperte dicat
Cum amici veritatis esse sine
labore potuerint ut peccent laborant
cumque simplicitatem vivendo renuunt
laboribus exigunt ut moriantur
Nam plerumque in culpa deprehensi
dum quales sunt cognosci refugi-
unt sese sub fallacie velamine
abscondunt et hoc quod perpetrant
quod iam aperte cernitur excusare mo-
liuntur/ ita ut sepe qui eorum cul-
pas corrigere studet apposite falsi-
tatis nebulis seductus pene a-
misisse se videat quod de eis
iam tenebat/ Unde recte sub Iudee
specie per prophetam contra peccantem atque
excusantem se dicitur. Ibi habuit fove-
am ericius. Ericii quippe nomine
impure mentis seseque callide de-
fendentis duplicitas designatur.
quia videlicet ericius dum appre-
henditur eius et caput cernitur et pe-
des videntur et corpus omne conspicitur
sed mox ut apprehensus fuerit semet-
ipsum in speram colligit pedes intror-
sus subtrahit caput abscondit.
et intra tenentis manum totum si-
mul amittitur quod totum simul ante
videbatur. Sic nimirum impure men-
tes sunt cum in suis excessibus
comprehenduntur. Caput enim ericii
cernitur quia quo initio peccator
ad culpam accesserit videtur pedes
ericii conspiciuntur quia quibus
vestigiis nequitia sit perpetrata
cognoscitur et tamen adducta excusatione
subito impura mens introrsus col-
ligit pedes quia cuncta iniquita-
tis sue vestigia abscondit. Caput
abscondit quia miris defen-
sionibus nec inchoasse se aliquod
malum ostendit et quasi spera
in manu tenentis remanet
quia qui corripit cuncta que
iam cognoverat subito amittens
involutum intra conscientiam peccatorem
tenet et qui iam totum depre-
hendendo viderat tortitudine prave
defensionis illusus totum
pariter ignorat/ Foveam ergo habet eri-
cius in reprobis quia malitiose men-
tis duplicitas sese intra se col-
ligens abscondit in tenebris
defensionis. Audiant incarnatam veritatem
Qui ambulat simpliciter ambulat confidenter. Fiducia
quippe magne securitatis est sim-
plicitas actionis. Audiant quod
ex ore dicitur sapientis Spiritus sanctus discip-
line effugiet fictum. Audiant
quod scriptura teste rursum perhi-
betur. Cum simplicibus sermocinatio
eius. Deo enim sermocinari est per
illustrationem sue presentie humanis
mentibus archana revelare. Cum
simplicibus ergo sermocinari dicitur quia
de supernis misteriis illorum mentes
radio sue visitationis illuminat
quas nulla umbra duplicitatis
obscurat/ Est autem speciale dupli-
cium malum quia dum perversa et
duplici actione ceteros fallunt quasi
pre ceteris se gloriantur
prudentes/ et quia districtionem

ut buccinis nec considerant de damp-
nis suis [illegible] condoleat audiunt
aut quod super elatos quosque propheta Sophonias
diem domini ad animadversionem intentat
dicens Sophonie I. Ecce dies domini ve-
nit magnus et terribilis dies ire di-
es illa dies tenebrarum et caliginis
dies nebule et turbinis dies tu-
be et clangoris super omnes civita-
tes munitas et super omnes angulos
et excelsos. Quid enim per munita-
tes civitates exprimuntur nisi suspec-
te mentes et fallaci defensione
semper circumdate que quotiens earum
culpa corripitur veritatis ad ia-
cula non admittunt. Et quid per ex-
celsos angulos duplex [illegible] in an-
gulis paries quod per angulos pari-
etes nisi impura corda signantur
que dum veritatis simplicitatem fugi-
unt ad semetipsa quodammodo du-
plicitatis perversione replicantur et quod
est deterius apud cogitationes suas
in fastu prudentie contra se cul-
pe improbitatis extollunt. Dies
ergo domini vindicte atque animadver-
sionis plena super omnes civitates
munitas et super omnes angulos
excelsos venit quia ira extremi
iudicii et munita corda et defensionibus
contra veritatem clausa destruit et
duplicitatis involuta dissolvit. Tunc
enim munite civitates cadunt quia
mentes deo impenetrabiles dam-
pnabuntur. Tunc excelsi anguli cor-
ruunt quia corda que se per im-
puritatis prudentiam erigunt per iu-
stitie sententiam sternuntur. Aliter
incolumes et egri etc.
a. Admonendi sunt incolumes

ut salutem corporis exerceant
ad salutem mentis ne si acce-
pere incolumitatis gratiam ad usum
nequicie inclinant dono dete-
riores fiant et eo post mo-
dum supplicia graviora mereantur
quo nunc largioribus bonis
dei male uti non metuunt.
Admonendi sunt incolumes ne
opportunitatem salutis imperpetuum
promerende despiciant. Scriptum
namque ad Cor. VI. Ecce
nunc tempus acceptabile
et nunc dies salutis. Admonendi sunt
ut placere deo si cum possunt
cum voluerint sero non po-
ssint, sicut e contra quos post sa-
pientia deserit quos prius diu
renuentes vocavit dicens Prover.
I. Vocavi et renuistis exten-
di manum meam et non fuit
qui aspiceret despexistis omne
consilium meum et increpationes
meas neglexistis. Ego quoque
in interitu vestro ridebo et sub-
sannabo cum vobis quod time-
batis advenerit. Et rursum
Tunc invocabunt me et non
exaudiam mane consurgent
et non invenient me. Salus
itaque corporis que ad bonum ope-
randum accepta despicitur quanti
sit muneris post amissa
sentitur et infructuose ad ultimum
queritur congruo concessa tempo-
re utiliter non habetur. Unde per Salo-
monem rursum dicitur Prover. V. Ne
des alienis honorem tuum
et annos tuos crudeli ne for-
te impleantur extranei viribus tuis

et labores tui sint in domo a-
lieni et gemas in novissimis
quando consumpseris carnem et
corpus tuum. Extranei namque a-
lienis viribus sunt nisi ma-
ligni spiritus qui a viribus celestis
sunt patrie foras expulsi. Extraneus
non honor tuus est nisi quos
et in luteis corporibus conditi
ad conditoris eius nos sumus yma-
gine et similitudine creati.
Nec quis alius crudelis est
nisi ille apostata angelus qui
et semetipsum superbiendo pena
mortis perculit et infirmitate morte
humano generi etiam perditus non
pepercit. Honorem itaque suum alie-
nis dat qui ad dei ymaginem
ac similitudinem conditus vite
sue tempora malignorum spirituum vo-
luptatibus administrat. Annos
et suos crudeli tradit qui
ad voluntatem male dominantis
adversarii acceptum domini benedi-
ctionis spatium expendit. Sibi etiam
ubi subditur: Ne forte imple-
antur extranei viribus tuis et la-
bores tuos sint in domo ali-
ena. Extranei viribus eius per accep-
tam valitudinem corporis per ali-
bertatem sibi propria mentis in-
quantum(?) accendis ventribus sed potius
viribus eius vitiis elaborat. Ita
quam suis laboribus sua domus
per demonorum habitaculis immundorum
spiritum fieri multiplicat. Nimirum
vel luxuriando vel superbi-
endo agens ut etiam se addicto
pro dictare in inimicus crescat. Unde
autem subditur: et gemas in no-
vissimis quando consumpseris carnes tuas et
corpus tuum. Quod est perdita salus
corporis qua perdit. Sed
repente subtrahitur eum molestiis
ante attritum eum iam gemendo anima
urgetur dum male vitam quam ad-
huc vivendo salus dimissa requirit
et tunc gemunt homines quod de-
sinere voluerunt quod sua negligentie
recuperare sinendo nequaquam possunt.
Unde alias dicitur: Cum occideret eos
querebant eum. Et tamen amodo
sunt egri ut eos sic dei filios fa-
ciant quos alias discipline flag-
ella castigant nisi eum corrective
hereditatem dare disponit. Unde
eos in protinus non eruditur hic
namque ad prophetam dicitur per angelum
dicitur Apok. 3. Ego quos amo ar-
guo et castigo. Hinc rursum scriptum
est: Fili mi noli negligere discip-
linam domini neque fatigeris cum ab
eo argueris, ad Heb. 12. Quem
enim diligit dominus castigat flage-
llat autem omnem filium quem re-
cipit. Hinc per psalmistam ait in psalmo 33
Multe tribulaciones iustorum. Hinc
beatus quoque Job 10. Si iustus
fuero non levabo caput saturatus
afflictione et miseria. Dicendum est
egris ut si celestem patriam
suam credunt necesse in hac la-
bores velud in aliena patiantur.
Hinc namque est ut lapides extra
tunsi sunt ut in constructione
templi domini absque ab sonitu mallei
ponerentur quia videlicet nunc
foris per flagella tundimur qua-
tinus intus in templum dei per manum

sine discipline percussione dispon-
antur quibus quidquid in nobis est
supplicium / nostra percussio respicit
et tamen sola nos in edificacionem
cordium caritas liget / Admonendi
sunt egri ut considerent pro percipien-
dis terrenis hereditatibus quam dura
carnalis filios discipline flage-
lla castigat. Quod ergo nobis
divine correctionis pena gravis
est per quam et numquam amittenda here-
ditas percipitur et permansura suppli-
cia vitantur. Hinc etenim Paulus ait
Ad hebre. 12. Patres quidem carnis
nostre habuimus eruditores et reverebam-
ur eos. Nam multo magis ob-
temperabimus patri spirituum et vivemus et
illi quidem in tempore paucorum dierum
secundum voluntatem suam erudiebant nos
hic autem ad id quod utile est in recipiendo
sanctificacionem eius. Admonendi sunt egri
ut considerent quanta salus sit cordis
molestia corporalis que ad cognicionem
sui mentem revocat / et quam plerumque
salus abicit infirmitatis memoria
reformat ut animus qui extra se in e-
lacionem ducitur cui sit condicioni
subditus ex percussa quam sustinet
carne memoret. Quod recte per Ba-
laam si tamen vocem dei sequi
obediendo voluisset in ipsa eius i-
tineris retardacione signatur. Ba-
laam namque ad propositum pervenire
tendit sed eius votum animal cui
presidet prepedit / prohibicione quippe
immorata asina angelum videt
quem humana mens non videt quia
plerumque caro per molestias tarda fla-
gello suo menti deum indicat / quem

humana mens ipsa carni preside-
ns videbat ita ut anxietatem spiritus
proficientis in hoc mundo tamquam ve-
lud iter tendentis impediat
donec ei invisibilem qui sibi
obviat innotescat. Unde bene
per Petrum dicitur correpcionem habuit sue
vesanie subiugale mutum quod in
hominis voce loquendo prohibuit
prophete insipienciam. Insipiens quippe
homo a subiugali muto corripitur
quando humana mens humilitatis bonum
quod tenebat ab afflictione carnis
memorat. Sed huius correctionis donum
ideo Balaam non obtinuit quia
ad maledictionem pergens vocem non
mentem mutavit / Admonendi sunt
egri ut considerent quanta sit munus
molestia corporalis / que et admi-
ssa peccata diluit / et ea que poterant
admitti compescit que sumpta
ab exterioribus plagis concusse men-
ti penitencie vulnera infligit / Unde
scriptum est Prov. 20. Livor vulneris
absterget mala et plage in secre-
cioribus ventris. Mala enim livor
vulneris absterget quia flagellorum
dolor vel cogitata vel perpetra-
ta mala diluit. Solet vero
ventris appellacione mens accipi
quia sicut venter consumit escas
ita mens pertractando excoquit
curas. Quia enim venter mens
dicitur ea sententia qua scriptum est Prov.
20. Lucerna domini spiraculum hominis
que investigat omnia secreta
ventris. Ac si dicat divini affla-
tus illuminacio est cum iam men-
tem hominis venit eam sibi
metipsi illuminans ostendit que an-

si spiritus ad ventura cogitationes
trahitur et parvi corporis potest experi-
entiae moestitiae erat livor quoque vulneris
abstergit mala et plagae in secre-
tioribus ventris. quia cum exterius
percutimur peccatorum more in memoriam
taciti afflictique revocamur, atque
ante oculos nostros cuncta quae a
nobis sunt male gesta reducimus
et per hoc quod patimur foris magis intus
quod fecimus dolemus. Unde fit ut inter
aperta vulnera corporis amplius
nos abluat secreta plaga ven-
tris, quia sanat nequitias pravi
operis occultum vulnus doloris.
Admonendi sunt aegri quatenus pa-
tientiae virtutem servent incessanter
considerent quanta redemptor noster ab his quos
creaverat pertulit mala, considerent
quot abjecta opprobriorum convicia susti-
nuit, quot de manu antiqui hostis
captivorum animas cotidie rapi-
ens insultantium alapas
accepit, qui aqua nos salutis
diluens a sputis perfidorum faciem
non abscondit, qui ad aeterna sua
nos aeterna supplicia liberans
tacitus flagella toleravit, qui
angelorum choros perennes nobis
honores tribuens colaphos per-
tulit, qui a peccatorum nos punctionibus
salvans spinis caput subponere
non recusavit, qui aeterna nos dulce-
dine inebrians in siti sua fel-
lis amaritudinem accepit, qui
pro nobis patrem quamvis deum esse
aequalis adoraret, sub irrisione
adoratus tacuit, qui vitam mor-
tuis praeparans usque ad mortem ipsa

vita pervenit. Cur ergo asperum creditur
ut a deo homo tolleret flagella pro
malis, si tanta deus pro hominibus
pertulit mala pro nobis? aut quis
sana intelligentia de percussione sua
ingratus existit, si ipse hinc sine
flagello non exiit qui hic sine
peccato vixit. Aliter flagella timentes
et in iniquitate durantes.

Secundum namque e flagella 3
timentibus ut et bona temporalia
nequaquam pro magno desiderent quae
adesse etiam pravis videant et mala
praesentia nequaquam velut intolera-
bilia fugiant, quibus plerumque
etiam bonos affici non ignorant.
Admonendi sunt ut si mala veraciter
carere desiderant aeterna supplicia per-
timescant, nec tamen in hoc suppliciorum
timore remaneant, sed ad amoris
gratiam nutrimento caritatis excrescant.
Scriptum quippe est i. Johannis 4:
perfecta caritas foras mittit timorem.
Et rursum scriptum est ad Romanos 8:
Non accepistis spiritum servitutis iterum
in timorem, sed accepistis spiritum ad-
optionis filiorum, in quo clamamus
abba pater. Unde idem doctor dicit:
Ubi spiritus domini, ibi libertas. Si igitur
adhuc a prava actione formidata
pena prohibet, profecto formidantis
animum nulla spiritus libertas tenet.
Nam si penam non metueret,
culpam procul dubio perpetraret.
Ignorat itaque mens gratiam li-
bertatis, quam ligat servitus timo-
ris. Bona enim pro semetipsis
amanda sunt, non penis com-
pellentibus exsequenda. Nam qui
propterea bona facit quia tormentorum

tormentorum mala metuunt velut non
esse quod metuunt ut audiunt
alienata quiescat. Unde bene clausus
constat quod ceterum dies in nocturna
amittitur. Cum eius oculos desiderio
peccati. Et contra hii quos ab
iniquitate nec flagella compescunt
tanto atrocius verberibus feriendi
sunt quanto maiori insensibilitate
duruerunt plerumque enim sine de-
dignacione dedignandi sunt sine
desperacione desperandi ita dumtaxat
at ut et cuncti desperacio formidetur
ingerat et submota admonicio
ad spem reducat / districtius itaque
contra illos divine sentencie pro-
merendi sunt / ut ad cognicionem sui
consideracione eorum animadversione revo-
centur / audiant enim in se repletum
esse quod scriptum est prov. 27. Si contunde-
ris stultum in pila quasi ptisanas fe-
riente / desuper pilo non auferetur ab
eo stultitia eius. Contra hos
propheta conqueritur dicens Jer. 5.
Attrivisti eos et renuerunt disci-
plinam suscipere. Hinc est quod dominus per Jere-
miam. Interfeci et perdidi populum meum et
tamen a viis suis non sunt reversi. Hinc
rursus ait populus non est reversus
ad percucientem se ysa. 10. Hinc vo-
ce flagellantium conqueritur propheta
dicens Jer. 51. Curavimus babilonem
et non est curata / babilon quippe
curatur sed non ad sanitatem reducitur
quando mens in prava actione confusa
verba correpcionis / audit flagella
correpcionis percipit et tamen ad vitam sa-
lutis iterum redire contempnit. Hinc

captivos replicans propheta nec tamen ab
iniquitate compescitur, unde dominus conqueritur dicens
Eze. 22. Versa est mihi domus Israel
in scoriam omnes isti es et stannum
ferrum et plumbum in medio fornacis
ac si aperte diceret purgare eos igne
tribulacionis volui et argentum illos
vel aurum fieri quesivi sed in forna-
ce mihi in es stannum ferrum et plu-
mbum versi sunt quia non ad melio-
rem sed ad vicia etiam in tribulacione
prorumpunt. Es quippe dum percuci-
tur amplius metallis ceteris so-
nitum reddit. Et ideo qui in percu-
ssione positus erumpit in soni-
tum murmuracionis in es versus
est in medio fornacis. Stan-
num quippe cum ex arte componitur
argenti speciem mentitur. Qui ergo
simulacionis vicio non caret in
tribulacione stannum factus est in
fornace. Ferrum autem utitur qui
contra proximi insidias. Ferrum itaque
in fornace est qui nocendi
maliciam non amittit in tribu-
lacione. Plumbum quoque ceteris
metallis est gravius. In for-
nace ergo plumbum invenitur
qui sic peccati sui pondere premitur
ut etiam in tribulacione positus
a terrenis desideriis non levetur.
Hinc rursum scriptum est Eze-
ch. 24. Multo labore sudatum
est et non exivit ex eo rubigo
nimia eius neque per ignem. Igne
quippe nobis tribulacionis ad-
monet ut in nobis rubiginem
viciorum purget sed nec rubigine

pigre amantur quod et flage-
lla vero non carent. Hinc per propheta-
tam dicitur Je. 6. Frustra conflavit co-
flator malicie eorum non sunt co-
sumpte. Secundum non est quod no-
nnunquam cum inter flagella dimicant
remanent incorrecti dulci sunt
ad monicione mulcendi. Et quos
enim cruciamenta non corrigunt
nonnunquam a benignis actibus
lenia blandimenta compescunt. Et
plerumque egros quos fortis
pigmentorum potio curare non va-
lent, ad salutem pristinam [struck]
temperata aqua revocavit, et
non nulla vulnera que curari
nequeunt incisione, fomentis
olei sanantur, et durus adamas
incisione ferri minime recipit,
sed leni hyrcorum sanguine mollescit.

Alias taciti et verbosi multiloqui

7 [A]dmonendi vero sunt nimis
taciti quia debet quia dum que-
dam vicia incaute fugiunt occu-
lte deterioribus implicantur. Nam sepe
linguam quia immoderatius fre-
nant in corde gravius multilo-
quium tollerant ut eo plus co-
gitaciones in mente ferveant, quo
illas violenta custodia indiscre-
ti silencii angustat, que plerum-
que tanto lacius defluunt quanto
securiores se esse estimant, quia
foris a reprehensoribus non videntur.
Unde nonnunquam mens in superbiam
extollitur et quos loquentes
audit quasi infirmos despicit. Cum-
que os corporis claudit quantum
se viciis superbiendo aperiat non
agnoscit, linguam enim premit

mentem elevat, et cum suam nequiciam
minime considerat tanto apud se cunc-
tos liberius quanto et secrecius ac-
cusat. Admonendi sunt ergo nimis
taciti ut scire sollicite studeant
non solum quales foris ostende-
re, sed et quales se debeant intus
exhibere, ut plus occultum iudi-
cium de cogitacionibus reprehen-
sione metuant proximorum. Scriptum
est namque Prov. v. Fili mi attende
sapienciam meam et prudencie mee
inclina aurem tuam ut cogitaciones
custodias. Nil quippe in nobis
est corde fugitivius, quod a nobis
quociens recedit quociens per
pravas cogitaciones defluit. Hinc
et enim psalmista ait in psalmo 39 Cor
meum dereliquit me. Hinc ad
semetipsum rediens dicit ij Reg. vij.
Invenit servus tuus cor suum
ut oret te. Cum ergo cogitacio
per custodiam restringitur cor quod
fugere consueverat invenitur.
Plerumque autem nimis taciti cum
nonnulla iniusta paciuntur eo in a-
criorem dolorem prodeunt quo
ea que sustinent non loquuntur.
Nam si illatas molestias tran-
quille lingua diceret, mens ag-
sac dolore aliena maneret,
vulnera enim clausa plus cruciant.
Nam cum putredo que interius
fervet eicitur ad salutem cor-
poris dolor aperitur. Scire igitur
debent qui plus quam expedit
tacent, ne inter molestias quas
tollerant dum linguam tenent
vim doloris exaggerent. Admonen-
di sunt ut proximos sicut se
diligant minime illis taceant

Unde eos iuste reprehendunt voces cum meditatione vetitam salutis concurritur dum et ab illo qui infert iniurie pena compescitur et ab hoc qui sustinet doloris furor ullo apto temperatur. Qui cum plerumque mala conspiciunt et tamen in silencio linguam premunt quasi appositis vulneribus medicamina subtrahunt et eo mortis auctores fiunt quo virus quod poterant eicere noluerunt. Lingua itaque discrete frenanda est non insolubiliter obliganda. Scriptum namque est Ecc. 20 Sapiens tacebit usque ad tempus ut nimirum cum oportunum considerat postposita censura silencii loquendo que congruunt in usum se utilitatis impendat. Et rursum scriptum est Ecc. 3 Tempus tacendi tempus loquendi. Discrete quippe vicissitudinum pensanda sunt tempora ne aut cum restringi lingua debet per verba inutiliter defluat aut cum utiliter loqui potest semetipsam pigre restringat. Quod bene psalmista considerans ait Pone domine custodiam ori meo et hostium circumstancie labiis meis. Non enim poni ori suo parietem sed hostium petit quod videlicet aperitur et clauditur. Unde et caute nobis discendum est quatenus os discretum et congruo tempore vox aperiat et rursum congruo taciturnitas claudat. At contra admonendi sunt multiloquio vacantes ut vigilanter aspiciant a quanto rectitudinis statu depereant dum per multiplicia verba

dilabuntur. Humana etenim mens aque more circumclusa ad superiora se colligit quia illud repetit unde descendit et relaxata deperit quia se per infima inutiliter spargit. Quot enim supervacuis verbis a silencii sui censura dissipatur quasi tot rivis extra se ducitur. Unde et redire interius ad sui cognicionem non sufficit quia per multiloquium sparsa a secreto se intime consideracionis excludit. Totam vero se insidiantis hostis vulneribus detegit quia nulla se municione custodie circumcludit. Unde scriptum est Sicut urbs patens et absque murorum ambitu ita vir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum. Quia enim murum silencii non habet patet inimici iaculis civitas mentis et cum se per verba extra semetipsam eicit apertam se adversario ostendit. Quam tanto ille sine labore superat quanto et ipsa que vincitur contra semetipsam per multiloquium pugnat. Plerumque autem quia per quosdam gradus desidiosa mens in lapsum casus impellitur dum ociosa verba cavere negligimus ad noxia pervenimus ut prius loqui aliena libeat postmodum detractionibus eorum vitam de quibus loquimur mordeat ad extremum vero usque ad apertas lingue contumelias erumpat. Hinc seminantur stimuli oriuntur rixe accenduntur faces odiorum pax extinguitur

cordium unde per salomonem dicitur pa-
ra. xvii dimittit aquam caput
est iurgiorum aquam quippe di-
mittere est linguam in fluxum e-
loquii relaxare. Et xviii contra
in bona etiam parte dicitur aqua
profunda verba ex ore viri iusti
xvii igitur dimittit aquam caput
est iurgiorum quia qui linguam
non refrenat concordiam dissi-
pat unde ecclesiastici capitulo xx
in ponit stulto silencium mali
mitigat iras aut multiloquio
quamvis prudens linguam frenare
nequiunt rectitudinem iusticie te-
nere nequaquam possunt testatur
propheta qui ait vir linguosus
non dirigetur in terra unde salo-
mon item dicit proverbiorum x In multiloquio
peccatum non deerit unde ysayas
ait cultus iusticie silencium
iudicans videlicet quia mentis iusticiam
desolat qui ab inmoderata locu-
cione non parcitur unde Jacobus
dicit si quis putat se religiosum
esse non refrenans linguam suam
sed seducens cor suum huius vana
est religio unde idem Jacobus ait pri-
mo sit omnis homo velox ad
audiendum tardus autem ad lo-
quendum unde item lingue venenose
sermones adiungit Inquietum ma-
lum plena veneno mortifero
unde prosper contemplativam nos vitas
amonet dicens capitulo x. Omne verbum
ociosum quod locuti fuerint homi-
nes reddent de eo in die iudicii ociosum
quippe verbum est quod aut racione
iuste necessitatis caret aut intencione

pie utilitatis. Si igitur verbis de ociosis sermo-
gregorius perpendimus quia pena multi-
loquii maneat in quo eciam
noxia verba peccatum // Alii accidi-
osi sunt pigri alii precipites Il-
li namque suadenda sunt neque
agenda sunt bona diu differunt
amittant isti non amodo sunt
ne dum bonorum temporibus ymmo ante
festinando preveniunt corruunt
in amittent pigris ita quod in cura-
dum est quod semper dum operis age-
quod possimus volumus paulo
post cum volumus non valemus ipsa
quippe mentis desidia dum contig-
nis fervore non attenditur a bonorum
desideriis funditus qualescumque
forcium corpore maculatur unde aperte
per salomonem dicitur pigredo immit-
tit soporem [illegible] cum vere
sonando qua vigilat quamvis
in bona operando corpus stat sed pigredo
soporem immittere dicitur quia pa-
ulatim eciam recte sonandi vi-
gilanciam amittit dum ab bona opera-
di studio cessat ubi recte dissoluta
subiungitur et anima dissoluta esuriet
Nam quia ad superiora se stringen-
do non dirigit neglectam se in-
ferius per desidia corpore audit et dum
sublimioris studiorum angustiis non co-
stringitur cupiditatis in fame sauci-
atur ut quo se per disciplinam
ligare dissimulat eo se esuriens
per voluntatem desideria spargat.
unde ab eodem iterum salomone
dicitur proverbiorum 21 In desideriis est omnis
ociosus unde apud vitas patrum dicitur
et unus quidem demon temptat
monachum dicitur demonibus dicitur sed multiplicibus

videntur dum vacat occupari prolixe
quod pigri dum necessaria agere negligunt
quedam sibi difficultatis opponunt
quedam · que non in ipso torpescat
quedam non in tante formidat
et dum quasi invenit quod ve-
lud ipse metuat / studet quod
modo quasi non in ipso torpe-
stat Contra quod per salomonem dicitur
proverbiorum 20 · propter frigus piger ara-
re noluit · mendicabit ergo estate
et non dabitur ei / propter frigus
piger non arat dum desidie tor-
pore constrictus agere que debet bo-
na dissimulat / propter frigus piger arat
dum parva ex adversa mala me-
tuit et operari maxima pretermittit
Bene autem dicitur mendicabit ergo estate
et non dabitur ei Quia qui nunc in
bonis operibus non desudat cum
iudicii ferventior apparuerit quia
frustra regni aditum postulat
nil accipiens estate mendicat
Bene eis hinc rursum per eundem
salomonem dicitur Qui observat ve-
ntum non seminat et qui considerat
nubes numquam metit Quid enim
per ventum nisi malignorum spirituum
temptatio exprimitur Et quid
per nubes que moventur a vento
nisi pravorum hominum adversitates
designantur Ventis videlicet impelluntur
nubes quia immundorum spirituum
afflatu pravi excitantur homines Qui
ergo observat ventum non seminat
et qui considerat nubes numquam me-
tet quia quisquis temptationem
spirituum malignorum quisquis perse-
cutionem pravorum hominum metuit nec
nunc semen boni operis seminat nec
tunc manipulos sancte retributionis
secat At contra precipites dum bene
agendi tempus preveniunt meritum
pervertunt et sepe in malis corruunt
dum mala minime discernunt que non
quando que agunt inspiciunt
sed peracta quia acta non debue-
runt agere agnoscunt Quibus sub au-
ditoris specie apud salomo-
nem dicitur Ecclesiastici 33 fili sine consilio
nil facias et post factum non penite-
bis Et rursum proverbiorum 3 palpebre
tue precedunt gressus tuos / pal-
pebre quippe gressus precedunt
cum operationem nostram consilia recta preve-
niunt Qui enim negligit considerando
previdere quod facturus est gressus ten-
dit oculos claudit pergendo iter
conficit sed previdendo sibimetipsi
non antecedit atque ideo citius
corruit quia quo pedem operis
ponere debebat per palpebram consilii
non attendit // Aliter mansueti
et iracundi sunt admonendi etc

Mansueti namque in mansueti- 30
cum presunt patiuntur et quasi
nimio potius torporem desidie
patiuntur et plerumque ex nimia re-
solutionis lenitate ultra quam
necesse est vigorem districtionis
emolliunt Et contra iracundi
regiminis loca percipiunt quo
in precipitatione ipsa in mentis
vel animi volunt et
subditorum vitam dissipant quia
ab tranquillitatis confundunt et
nos cum furor agit in preceps
ignorant irati faciunt quod

quod accensis ipsis irati patiuntur. Illo-
rum namque velud quod est gravius iram
suam stimulum iusticie sive zelum
putant, et cum vicium virtus esse cre-
ditur sine metu culpa cumulatur.
Sepe ergo mansueti dissolucionis
torpescunt ocio. Sepe iracundi
rectitudinis falluntur zelo. Illorum ergo
virtuti vicium latenter adiungitur,
his autem suum vicium quasi fer-
vens virtus videtur. Admonendi sunt
igitur illi ut fugiant quod iuxta ipsos
est, isti quod in ipsis est attendant.
Illi quod non habent discernant, isti quod
habent amplectantur. Mansueti per-
sollicitudinem corripiant. Deponant
iracundi perturbacionem. Admonendi
sunt mansueti ut habere et emu-
lacionem iusticie studeant. Admonendi
sunt iracundi ut emulacioni quam
se habere estimant mansuetudinem
subiungant. Idcirco namque Spiritus Sanctus
in columba est
et igne monstratus, Luce 3, quia
omnes quos implet et co-
lumbe simplicitate mansuetos et igne
zeli ardentes exhibet. Nequaquam
ergo Spiritu Sancto plenus est qui
aut in tranquillitate mansuetudinis
fervorem emulacionis deserit
aut rursum in emulacionis ardore
virtutem mansuetudinis amittit.
Quod fortasse melius ostendimus
si in medium Pauli magisterium pro-
feramus qui duobus discipulis et non
diversa caritate dicat dispari
ad intonandam predicacionem impendit.
Thymotheum admonens ait: Argue

obsecra in omni paciencia et doctrina. Ti-
tum quoque admonet dicens: Ad Titum 2.
Hec loquere et exhortare et argue
cum omni imperio. Quid est quod
tanta arte dispon-
sat ut in exhibendo alteri imp-
erium atque alteri pacienciam proponat,
nisi quod mansuecioris spiritus Thymoteum,
et ferventioris vidit esse Thytum?
Illum per emulacionis studium inflam-
mat, hunc per lenitatis pacienciam temperat.
Illi quod deest adiungit, huic quod super-
est subtrahit. Illum stimulo impelle-
re nititur, hunc freno moderari. Magnus
quippe suscepte ecclesie colonus a-
lios palmites ut crescere debeant
rigat, alios cum plus iusto cre-
scere conspicit resecat, ne aut non
crescendo quos proferunt amittant.
Sed longe aliud est ira que
sub emulacionis specie surripit,
aliud que perturbatum cor et sine
iusticie pretextu confundit. Illa enim
in hoc quod debet inordinate exce-
dit, hec autem semper in hiis que non
debet inflammatur. Sciendum
quippe est quod in hoc ab impacien-
tibus iracundi differunt quod illi
ab aliis illata non tolerant,
isti autem etiam que tollerantur non prebent.
Nam etiam iracundi sepe declina-
tes se insequuntur ~~rixe~~ rixe occa-
sionem commovent, labore conten-
cionis gaudent. Quos tamen melius
corrigimus si in ipsa ire sue mo-
cione declinamus. Perturbati quippe
quid audiant nesciunt, sed ad se reducti
tanto libencius exhortacionis

ubi recipiunt quanto se tranquillius tole-
ratos esse cognoscunt. Mens autem
furore ebria omne rectum quod dici-
tur perversum videtur. Unde et Nabal ebri-
i culpam suam Abigail lauda-
biliter tacuit quam digestio vini
laudabiliter dixit. 1. Reg. 25. Ideo
enim malum quod fecerat agno-
scere potuit quia hoc quod dixit e-
brius non audivit. Cum vero ita
iracundi alios impetunt ut de-
clinari omnino non possint non aperta ex-
probratione sed sub quadam sunt
cautela reverentiae parcendo feri-
endi. Quod melius cognoscimus si
Abner factum ad medium deducamus.
2 Reg. 2. Hunc itaque cum Asahel
vi incautae praecipitationis perse-
queretur scriptum est: Locutus est Abner
ad Asahel dicens: Recede, noli me per-
sequi ne compellar confodere te in
terra. Qui cum audire contempsisset et
noluit declinare percussit eum
Abner aversa hasta in inguine et
transfodit eum et mortuus est.
Cuius enim Asahel typum tenuit
nisi eorum quos vehementer arripi-
ens furor in praeceps ducit. Qui in
eodem furoris impetu tan-
to caute declinandi sunt quanto
insane rapiuntur. Unde et Abner
qui sermone nostro lucerna patris dici-
tur fugit quia doctorum lingua quae
supernum Dei lumen indicat cum
per abrupta furoris mentem cuius-
piam ferri conspicit cumque cont-
ra irascentem dissimulat verborum
iacula reddere quasi persequentem
non vult ferire. Sed cum iracundi
nulla se consideratione mitigant
quasi Asahel persequi et insanire
non cessant, necesse est ut hi qui
furentes reprimere conantur
nequaquam se in furorem erigant
sed quicquid est tranquillitatis osten-
dant, quaedam vero subtiliter profe-
rant in quibus ex obliquo furentis
animum pungant. Unde et Abner
cum contra persequentem substi-
tit non eum recta sed aversa
hasta transfodit. Ex mucrone
quippe percutere est impetu aper-
tae increpationis obviare, aversa
vero hasta persequentem ferire est
furentem tranquille ex quibusdam
tangere et quasi ~~perc....~~ parcendo superare.
Asahel autem protinus occumbit quia
commotae mentes dum parci sibi
sentiunt et tamen responsionis ratio-
ne in intimis sub tranquillitate tan-
guntur ab eo quod se erexerant statim
cadunt. Qui ergo a furoris sui im-
petu sub lenitatis percussione re-
siliunt quasi sine ferro moriuntur.
¶ Aliter humiles aliter elati sunt admonendi. — De amonicione humilium
Illis insinuandum est quam vera
sit excellentia quam sperando
tenent, istis non intimandum
quam sit nulla temporalis glo-
ria quam et amplectentes non
tenent. Audiant humiles quam
sunt aeterna quae appetunt, audi-
ant elati quam transitoria sunt
quae ambiunt, quam aeterna quae
perdunt. Audiant humiles ex
ore Veritatis. Luce. 18.
Omnis qui se humiliat exalta-
bitur. Audiant elati. Prov. 16.

omnis qui se exaltat humiliabitur.
Audiant humiles: prov. 12. Gloriam
precedit humilitas. Audiant elati
prov. 16. ante ruinam exaltatur
spiritus. Audiant humiles Ec. 10
Ad quem respiciam nisi ad humilem
et quietum et trementes sermones meos.
Audiant elati idem: Quid su-
perbis terra et cinis. Audiant humiles
Psalmo c. 3. Deus humilia respi-
cit. Audiant elati in eodem ps.
et alta a longe cognoscit. Audiant
humiles Mt. 21. Quia filius
hominis ministrari non venit sed
ministrare. Audiant elati Ecc.
10. Quia initium omnis peccati super-
bia. Audiant humiles ad Phil. 2.
Quia redemptor noster humiliavit
semetipsum factus obediens usque
ad mortem. Audiant elati quid
de eorum capite scriptum est: Ipse est
rex super omnes filios superbie.
Occasio igitur superbie perditionis nostre
facta est superbia diaboli, et argumen-
tum redemptionis nostre inventa
est humilitas dei. Hostis enim
|| [illegible] noster inter omnia conditus videri
super omnia voluit elatus. Re-
demptor autem noster magnus
manens super omnia, fieri inter
omnia dignatus est parvus. Di-
catur autem humilibus quia dum
se deiciunt ad dei similitudinem
ascendunt. Dicatur elatis quia
dum se erigunt in apostate
angeli imitationem cadunt. Quid
itaque elatione deterius, que
dum super se tenditur ab altitu-
dine vere celsitudinis elongatur.

Et quid humilitate sublimius, que
dum se in yma deprimit, auctori
suo manens super summa coniungitur.
Et est tamen aliud quod in eis
debeat caute pensari, quia sepe
humilitatis decipiuntur specie nonnulli,
vero elationis sue ignorantia fal-
luntur. Nam plerumque nonnullis
sibi humiles videntur inest qui ho-
minibus deferri non debet coniunctus
et timor. Plerumque vero elatis co-
mitatur sonat libere vocis asser-
tio, et cum quedam increpanda
sunt, contra illa ex timore reticent,
se estimant ex humilitate. Isti locu-
tionem impatientiam elationis esse loqui
se credunt per libertatem rectitudinis.
Illos ut prava non increpent sub
specie humilitatis premit culpa formi-
dinis. Istos ad increpanda que
non debent aut magis increpan-
da quam debent sub ymagine
libertatis effrenatio impellit ti-
moris. Unde et elati ammonendi sunt
ne plus quam decet sint liberi,
et humiles ammonendi sunt ne plus
quam expedit sint subiecti, ne
aut illi defensionem iustitie vertant
in exercitationem superbie, aut isti cum
student plus quam necesse est
hominibus subiecti appellantur. Eorum
etiam vitia venerari. Considerandum
vero est quod plerumque elatos velius
corrigimus si eorum correptionibus
quedam laudum fomenta misce-
mus. Inferenda namque illis sunt
aut aliqua bona que in ipsis
sunt, vel certe que esse potuerint

sic eo sunt et tunc demum resecanda
sunt multa que nobis displicent
cum pius ad audiendum placabilem
corporis mentem fecerit. Sic iussa bona
que placent nam et quibusdam
domitos blanda primus manu tra-
ctamus ut eos nobis plenius postmodum
et flagella subiugamus et amaris
pigmentorum poculis dulcedo mellis
adiungitur ne ea que saluti profu-
tura est in ipso gustu asperitas amari-
tudinis sentiatur. Dum non gustus per
dulcedinem fallitur humor mor-
tiferus per amaritudinem vacuatur.
Ipsa ergo inclinatis in mentibus cor-
rectio permixta sunt laude temperanda
ut dum ad auditum favores quos
diligunt et correptiones recipiant
quas oderunt. Plerumque autem persuad-
elatis utilius melius possumus
si profectus eorum nobis potius quam
illis profuturos dicamus, si eorum me-
lioracionem nobis magis quam sibi im-
pendi postulemus. Facile enim ad
bonum elatio flectitur cum simul flec-
tio pro dicere aliis creditur. Unde et
Moyses Exo. xviii. Deo regente
se deo per deserti iter se diurna nocturna
columpna pergebat cum Jetro cog-
natum suum a gentili conversatione
vellent educere et omnipotentis
dei domino subiugare ait: Proficiscimur
ad locum quem dominus daturus est
nobis. Veni nobiscum ut benefaciamus
tibi quia dominus promisit bona Israeli.
Cumque ille dixisset non vadam te-
cum sed revertar in terram in qua na-
tus sum, illico adiunxit: Noli nos
relinquere. Tu enim nosti loca in
quibus per desertum castra ponere debeamus

et eris ductor noster. Neque enim
Moysen ignorancia mentis itine-
ris angustabat quem ad omnipotencie
sciam cognitio divinitatis expande-
rat quemque columpna previus pre-
ibat quem de causis intimis per
conspectum dei sedulum locutio
familiaris dei instruebat. Sed nos
vir prudens elato auditori co-
loquens solacium petiit ut da-
ret ducatum requirebat in via
ut ducem ei fieri potuisset ad vitam.
Egit itaque ut superbus auditor
voci ad meliora suadenti co-
magis fieret devotus quo
putaretur necessarius et unde se
exhortatori suo preesse crederet
inde se sub verbis exhortationis
inclinaret. Aliter ingeniosis per-
Dicendum est constantes
illis quod plus de se quam
sunt sentiunt et ideo aliorum
consiliis non acquiescunt. Istis
vero intimandum est quod valde se
despicientes negligunt et ideo le-
vitate cogitationum a suo medi-
tatio per temporum momenta flectitur.
Illis dicendum est quia nisi me-
liores se ceteris estimarent ne-
quaquam cunctorum consilia sue
deliberationi postponerent. Istis di-
cendum est quia si hoc quod
sunt utcumque attenderent nequa-
quam per tot varietatis latera mu-
tabilitatis aura raperet. Illis per
paulum dicitur ad Ro. 12: Nolite
prudentes esse apud vosmet-
ipsos. Et contra isti audiant ad
Ephe. 4: Ut non circumferamur omni
vento doctrine. De illis per Salomonem

3a

dicitur prouer. i. comedent fructus vie
sue suisque consiliis saturabuntur.
Despiciens autem ab eo mutabilis ef-
ficitur eccl. 3. Cor stultorum dissimi-
le erit. Cor quippe sapientum
sibimetipsi semper est simile quia
dum rectis persuasionibus acquie-
scit constanter se in bono opere di-
rigit. Cor vero stultorum dissimile
est quia dum mutabilitate se va-
rium exhibet nunquam id quod fuerat
manet. Et quia sicut quedam
vitia ex semetipsis gignuntur ita
alia ex aliis oriuntur sciendum
summopere est quia tunc ea
melius corrigendo tergimus
cum ipsa amaritudinis sue
fonte siccamus. Pertinacia quippe
ex superbia. inconstantia autem ex
levitate generatur. Admonendi sunt ergo
pertinaces ut elationem sue cogi-
tationis agnoscant et semetipsos
vincere studeant ne dum rectis
aliorum suasionibus foris superari
despiciunt intus a superbia cap-
tivi teneantur. Admonendi sunt
ut sollerter aspiciant quia
filius hominis cui una semper
cum patre voluntas est ut exemplum nobis
frangende nostre voluntatis
prebeat dicit. Jo. v. Non quero
voluntatem meam sed voluntatem
eius qui misit me patris etc.
Qui ut huius adhuc virtutis gratiam
commendaret servaturum se hanc
in extremo iudicio promisit dicens
Non possum ego a me facere
quidquam sed sicut audio iudi-
co. Qua itaque conscientia dedignetur

homo aliene voluntati acquiescere
quando dei atque hominis filius cum
virtutis sue gloriam venit ostendere
testatur se non a semetipso iudicare.
At contra admonendi sunt inconstantes
ut mentem gravitate roborent.
Tunc enim germina mutabi-
litatis in se arescere faciunt cum ab eorum corde radicem
levitatis abscidunt. Quia tunc fa-
brica robusta construitur cum prius
locus solidus quo quis ponat
fundamentum debeat provideri.
Nisi ergo ante levitas mentis
caveatur cogitationum inconstan-
tia minime vincitur. A quibus alie-
num paulus se fuisse perhibuit
dicens ad Cor. i. Nunquid levi-
tate usus sum aut que cogito secundum
carnem cogito ut sit apud
me est et non. Ac si aperte dicat
Ideo nulla mutabilitatis aura non moveor
quia levitatis vitio non succumbo.
Aliter gulosi et abstinentes.
Illos enim superfluitas locutionis
levitas operis atque luxuria. Istos
vero sepe impatientia sepe vero superbie
culpa comitatur. Nisi enim gulo-
sos dediti immoderata loquacitas
raperet ille dives qui cottidie
epulabatur splendide in lingua gra-
vius non arderet dicens Pater
Abraham miserere mei. Luc. 16.
Et mitte lazarum ut intinguat extremum digi-
ti sui in aquam ut refrigeret linguam meam quia
crucior in hac flamma.
Quibus profecto verbis ostenditur quia epu-
lando cottidie crebrius in lin-
gua peccaverat qui totus ardens
refrigerari se specialiter in lingua re-

quiebat incipiunt gule deditis
levitas continuis operis se quatitur
mutabilitas sacra teste. dicente Exo.
. 32. Sedit populus manducare et
bibere et surrexerunt ludere. Et iterum
plerosque deditos vitiis adhuc omnes
Est quia dum satietate ventris
extenditur aculeus libidinis exci-
tantur. Unde castra Caldeorum qui primi
homines semper in temperantia poni
apponit quod in impetu laqueos strixerunt
Una voce dicitur Gene. 3. pectore
et ventre repes at ac si aperte
diceretur. Cogitatione et inglu-
vie super humana corda dominaberis
Exemplum gule deditos luxuria sequi-
tur exemplo teste quod Deus apta
maneat adultera deveniat d.
4 Re. ult. ultio princeps coquo-
rum destruxit muros urbis Ierusalem
Nam libram princeps coquorum
ventris est cui magis cura obse-
quii ... incendit ut ipse
delectabiliter alimentis repleatur. In mi-
ant urbis quod nisi virtutes
sunt anime ad desiderium superne
patrie elevate. Coquorum igitur
princeps muros urbis deicit
quia dum ventris ingluvie ten-
ditur virtutes anime plurimum
destruuntur quas tenent nisi victos
Abstinentiam / plerosque in patria a-
pium [illegible] conterentur neque
quod Petrus dicit / Pe. 3. Mi-
nistrate autem in fide virtutem
In virtute autem scientiam in scientia ab-
stinentiam continuus aut vigilantes

adiungit. dicitur In abstinentia autem
patientiam. De esse quippe de absti-
nentibus patientiam precludit qui eis
ut ad esse [illegible] incipiunt
nisi cogitationes abstinentiam
non numquam superbie culpa suc-
get / Paulus [illegible] dixit
ad Ro. 14. Qui non manducat
manducantem non iudicet et
rursus ad alios quos [illegible]
dum de abstinentie virtute gloria-
tur precepit constringit ad [illegible]
ad Colo. 2. Que sunt ratione
quidem sapientia [illegible] in superstiti-
onem et humilitatem et ad non
parcendum corporis non in honore
aliquo ad saturitatem carnis /
Quia in re notandum est quam
disputationi sua predicator [illegible]
gunt superstitionem humilitatis [illegible]
iungit quia dum plus quam
necesse est per abstinentiam caro
attenuatur humilitas foris o-
ditur [illegible] de qua [illegible]
humilitate [illegible] interius superbit
et nisi alis mens per abstinen-
tie virtute tumesceret / nequaquam
[illegible] magna me-
rita [illegible] arrogans stu-
diose [illegible] de Luc. 18. Ieiu-
no bis in sabbato / Admodum
sunt ergo gule dediti [illegible]
qui [illegible] mendicabant [illegible]
[illegible] sed [illegible] sufficiunt quam
sibi [illegible] loquacitatis [illegible]
[illegible] in [illegible]
appetiant / ne dum ventri.

mollitur sunt vitiorum laqueis crude-
liter astringuntur. Tanto enim loquens
ipso comprimente recedit/ quanto per im-
moderatum usum ciborum manus ad ci-
bum tenditur pudoris sui lapsus inci-
tur. Ad contra autem sunt abstinen-
tes ut sollicite sibi caveant ne
cum gule vicium fugiunt a cetera
bus vicia que consequente generen-
tur. Dum carnem macerant ad impa-
tientiam spiritus erumpant et nulla iu-
ventus sit qua caro vincatur si
spiritus ab ira superatur. Aliquid enim
nos abstinendo se ab ira de-
fendunt habent. q. pessima vehemens
litera corrumpit et eo abstinentie
bonum deperit quo se se a spiritualibus
viciis minime custodit. Unde recte
per prophetam dicitur Ysa. 58. In diebus
ieiuniorum vestrorum inveniuntur volun-
tates vestre et paulo post. Ibidem: ecce
iudicia et rixas ieiunatis et per-
cutitis pugnis. Volentes ad le-
ticiam pervenire pugnis ad iram.
In crassum quoque per abstinentiam cor-
pus attritum in ordinate dimi-
ssa motibus nos vicens dissi-
patur. Rursum autem sunt ut
abstinentiam et sine minuacione
custodiant cum magna habent apud
occultum iudicem gloriae vene-
rendum; ne si fortasse magnum
esse multi credantur cor in elacione
sublevetur. Unde namque per prophetam
dicitur Ysaie 58. Nunquid tale est
ieiunium quod elegi. Sed fra. esu. pa-
tu. et ege. va. que induc. in domum
tuam. Ecce namque perpendendum
est quod abstinentie opera

respicit que non nisi quasi aliis vir-
tutibus commendata sunt. Iohel cap-
2o. Sanctificate ieiunium. Ieiunium quippe
sanctificare est ad iustis bonis aliis
dignam deo abstinentiam ostende-
re. Ad monendi sunt abstinentes
ut noverint quia tunc placen-
tem offerunt deo abstinentiam cum
ea que sibi de alimentis subtra-
hunt indigentibus largiuntur. Sol-
lerter namque audiendum est quod per
prophetam dicitur. Redarguit hec dicens Za-
cha. 7. Cum ieiunaretis et plangeretis
in quinto et septimo mense per hos
septuaginta annos numquid ieiuna-
stis ieiunium mihi. Et cum comederetis
et biberetis numquid non vobis comedistis
vobisimetipsis bibistis. Non enim deo
sed sibi quisque ieiunat si ea que
ventri ad tempus subtrahit non in-
opibus tribuit sed ventri postmodum
offerenda custodit. Itaque ne aut in
appetitum gule ametis statu de-
cidat aut istos afflicta caro
elacione supplantet. Audiant
isti quod ore veritatis Luc. 21. Attendi-
te autem vobis ne graventur corda vestra in
crapula et ebrietate et curis huius
vite ubi vestibus pannos quos adiungit
et superveniat in vos repentina
dies illa tanquam laqueus
enim superveniet in omnes qui
sedent super faciem omnis terre.
Audiant isti Mt. 15. Non quod
intrat in os coinquinat hominem
sed quod procedit ex ore coinquinat
hominem. Audiant illi ad Cor.
6. Esca ventri et venter escis
deus autem hunc et has destruet et

rursum ad Ro. 13. Non in comessationibus
et ebrietatibus. Et rursum ad Cor. 8. E-
sca nos non commendat deo. Audiant
ad Titum 1. Omnia munda mun-
dis, coinquinatis autem et infidelibus
nil est mundum. Audiant illi ad
Philip. 3. Quorum deus venter est
et gloria in confusione ipsorum. Audi-
ant isti ad Timoth. 4. Discedent
quidam a fide, et paulo post ad Ro.
3. prohibentium nubere, praecipientium ab-
stinere a cibis quos deus creavit
ad percipiendum cum gratiarum actione
fidelibus et his qui cognoverunt
veritatem. Audiant illi: Bonum est
non manducare carnem et non bibere vi-
num in quo scandalizatur frater tuus.
Audiant isti: Modico vino utere
ad Timoth. 5. propter stomachum et frequentes
tuas infirmitates, quatenus et illi discant
cibos carnis inordinate non appe-
tere et isti creaturam dei quam non appe-
tunt non audeant contempnere. // Aliter
sua misericorditer tribuentes et aliena rapi-
entes.
Admonendi sunt namque qui iam
38 sua misericorditer tribuunt ne co-
gitatione tumida se super eos quibus
terrena largiuntur extollant, ne idcirco
se meliores estiment quia ceteros
per se ceteros vident et namque terrene
domus dominus famulorum ordines mini-
steria dispensans hos ut regant illos,
hos statuit ut ab aliis regantur. Istos
iubet ut necessaria ceteris praebeant,
illos vero ut accepta ab aliis sumant.
Et tamen plerumque offendunt qui
regunt et in patrisfamilias gratia
permanent qui reguntur. Iram mere-
ntur qui dispensatores sunt, sine

offensione perdurant qui ex aliena
dispensatione subsistunt. Admonendi sunt
igitur qui iam sua que possident mi-
sericorditer tribuunt ut accepisse dono dis-
pensatores se positos subsidiorum temporalium
agnoscant et tanto humilius praebeant
quanto et aliena esse intelligunt que
dispensant. Cumque in illorum ministerio
quibus accepta largiuntur consti-
tutos se esse considerant, nequaquam
eorum mentes tumor sublevet
sed timor premat. Unde necesse est ut
sollicite perpendant ne commissa in-
digne indignis distribuant, ne
quedam quibus nulla, ne nulla
quibus quedam, ne multa quibus
pauca, ne pauca praebeant quibus im-
pendere multa debuerunt, ne praecipi-
tatione hoc quod tribuunt inutiliter
spargant, ne tarditate petentes
noxie crucient, ne recipiende
hic gratie intentio subrepat, ne
dationis lumen laudis transitorie
appetitus extinguat, ne oblatum
munus comitata tristitia obsideat,
ne in bene oblato munere animus
plus quam decet hilarescat, ne
sibi quid quam, cum recte totum im-
pleverint, tribuant et simul
omnia postquam peregerint perdant.
Ne enim sibi virtutem sue largitatis
deputent, audiant quod scriptum
est Pe. 4. Si quis administrat tam-
quam ex virtute quam administrat
deus. Ne in beneficiis immodice
gaudeant, audiant quod scriptum
est Luc. 17. Cum feceritis omnia
que praecepta sunt vobis, dicite:
Servi inutiles sumus; quod debuimus
facere fecimus. Ne largitatem

tristiciam extorqueat audiat quod scrip-
tum est ad Corinthios 9. Hylarem dato-
rem diligit deus. Ne compensacio-
nis transitoriam laudem querant
audiant quod scriptum est Matthei 6. Ne-
sciat sinistra tua quid faciat
dextera tua, id est per dispensacionem re-
compensacionis aliud se velle putet cum mi-
sereatur sed opus rectitudinis appetitus
favoris ignoret. Ne impense
que vicissitudinem requirant au-
diant quod scriptum est Luce 14. Cum
facis prandium aut cenam noli
vocare amicos tuos neque cognatos
neque vicinos divites ne forte et
ipsi te reinvitent et fiat tibi
retribucio. Sed cum facis prandium
voca pauperes debiles claudos ce-
cos et beatus eris quia non habent
unde retribuant tibi. Ne que impenden-
da sunt eciam prebeant sero au-
diant quod scriptum est. Ne dicas
amico tuo vade et revertere cras
dabo tibi cum statim possis dare.
Ne sub obtentu largitatis ea que
possident inutiliter spargant audiant
quod scriptum est Sudet elemosina in manu
tua. Ne cum multa sint necessaria
largiantur pauca audiant quod
scriptum est Corinthios 9. Qui parce seminat
parce et metet. Ne cum pauca
debent plurima prebeant et sese postmodum
minime inopiam tolerantes ad in-
pacienciam erumpant audiant quod
scriptum est Corinthios 8. Non ut aliis
sit remissio vobis autem tribulacio
sed ex equalitate vestra habundancia il-
lorum inopiam suppleat et illorum
habundancia vestre inopie sit sup-
plementum. Cum enim dantis animus
ferre inopiam nescit si multa et sibi
subtrahit occasionem contra se in-
pacientie exquirit. Prius namque
parandus est paciencie animus et tunc
aut multa sunt aut cuncta lar-
gienda ne dum minus equanimiter
inopia irruens fertur et premisse
largitatis merces pereat et ad hunc
mentem deterius murmuracio sub-
sequens perdat. Ne omnino nichil
eis prebeant quibus conferre aliquid
parum debent audiant quod scriptum
est Luce 6. Omni petenti te tribue.
Ne saltem aliquid prebeant quibus
omnino conferre nil debeant audiant
quod scriptum est: Da bono et non sus-
ceperis peccatorem,
benefac humili et non dederis impio.
Et rursum Thobie 4. Panem tuum et vinum tuum
super sepulturam iusti constitue et no-
li ex eo manducare et bibere cum
peccatoribus. Panem etenim et vinum
suum prebet peccatoribus qui iniquis
subsidia pro eo quod iniqui sunt im-
pendit. Unde et nonnulli huius
divites mundi cum fame cru-
cientur Christi pauperes effusis lar-
gitatibus nutriunt histriones. Qui vero
non indigenti etiam peccatori panem
suum non quia peccator est sed quia
homo est tribuit, nimirum non pec-
catorem sed pauperem iustum nutrit,
quia in illo non culpam sed naturam
diligit. Admonendi sunt eciam qui
iam sua misericorditer largiuntur
ut sollicite custodire studeant
ne cum commissa peccata elemosinis
redimunt adhuc redimenda commit-
tant ne venalem dei iusticiam d.

estimet sicut crudelitatis peccatum in-
ma bene arbitrentur se posse im-
leso peccare / plus est namque anima
quam esca et corpus quam vesti-
mentum. Qui ergo escam et vestimentum
pauperibus largitur et eius anime vel cor-
poris iniquitatis quod minus est iustitie
abstulit / et quod maius est culpe
adiunxit. Una eius deo dedit et se
dyabolo. Ut convertantur ammodo. Sunt qui
ad sua et aliena rapere intendunt
ut sollicite audiant quod veniens
in iudicium dominus dicat. Matth.
25. Esurivi et non dedistis
mihi manducare / sitivi et non dedi-
stis mihi potum / hospes eram et non colle-
gistis me / nudus et non cooperu-
istis me / infirmus et in carcere
et non visitastis me / quibus statim
promittit. Discedite a me male-
dicti in ignem eternum qui paratus
est dyabolo et angelis eius. Ecce audi-
unt qui nequaquam rapinas vel
quelibet alia violenta commiserunt
et tamen eterne gehenne ignibus
mancipantur. Hinc ergo colligendum
est quanta dampnatione plectendi
sunt qui aliena rapiunt si tanta
dampnatione feriuntur qui sua
indiscrete tenuerunt / perpendant
quo eos reatu res rapta si ta-
li subiciat pene non tradita / per-
dant quod mereatur iniustitia illa-
ta si tanta percussione digna est
pietas non impensa. Cum aliena
rapere intendunt audiant quod
scriptum est Abacuk 2. Ve ei qui
multiplicat non sua usquequo
aggravat contra se densum lutum.

Avaro quippe densum lutum
congregare se aggravare est terrena lu-
cra cum pondere peccati accumulare.
Cum multiplicare large habitationis
spacia cupiunt audiant quod scriptum
est Ysaye 5. Ve qui coniungitis do-
mum ad domum et agrum agro
copulatis usque ad terminum loci numquid
habitabitis vos soli in medio ter-
re. Ac si aperte dicat quousque vos
extenditis qui habere in mundo
consortes minime potestis. Commu-
nionem quidem premitis sed contra
quos vos valeatis extendere
semper invenitis. Cum augendis
pecuniis inhiant audiant quod
scriptum est Ecclesiaste 5. Avarus non
implebitur pecunia et qui amat
divitias fructus non capiet
ex eis / fructus quippe ex illis
caperet si eas bene spargere non
amando voluisset. Qui vero eas
diligendo retinet hic procul-
dubio sine fructu derelinquet. Cum
repleri cunctis simul opibus
inardescunt audiant quod scriptum
est Proverb. 28. Qui festinat di-
tari non erit innocens. Profecto
enim qui augere opes ambit
vitare peccatum negligit et more
avium captus dum escam terre-
nam conspicit non videt quo
strangulatur peccati laqueo non
agnoscit. Cum quelibet presentis
mundi lucra desiderant et que de
futuro dampna patiantur igno-
rant / audiant quod scriptum
est / Proverb. 20. Hereditas ad quam
festinatur in principio in novissimo
benedictione carebit. Ex hac quippe

vita initium ducimus, ut ad benedictionis sortem in novissimo veniamus. Qui ergo atque inopinate hereditati festinant, sortem sibi in novissimo benedictionis amputant, quia dum per avaritie nequitiam hic multiplicari appetunt, illic ab eterno patrimonio exheredes fiunt. Cum vel plura ambiunt vel cuncta que ambierint possunt, audiant quod scriptum est: Quid prodest homini si totum mundum lucretur, anime vero sue detrimentum patiatur. Ac si aperte Veritas dicat, Mt. xvi. Quid prodest homini si quod extra se est totum congregat, si hoc solum quod ipse est dampnat. Plerumque autem citius raptorum avaritia corrigitur, si in verbis admonentis quam fugitiva sit presens vita monstretur, si eorum ad medium memoria deducatur, qui et ditari diu in hoc mundo conati sunt et tamen in adquisitis diutius manere nequiverunt, quibus festina mors repente et simul abstulit quidquid eorum nequitia vel simul vel repente congregavit, qui non solum hic rapta reliquerunt, sed secum ad iudicium causas rapine detulerunt. Horum itaque exempla audiant quos in verbis suis procul dubio ipsi condempnant, ut cum post illa ad cor redeunt, imitari saltem quos iudicant erubescant etc.

Aliter qui nec aliena appetunt nec sua largiuntur

29 Admonendi sunt namque qui nec aliena appetunt nec sua largiuntur, ut sollicite sciant quod ea qua sumpti sunt cunctis hominibus terra communis est et ideo alimenta quoque omnibus profert. Incassum se ergo innocentes putant qui commune Dei munus sibi privatum vendicant, qui cum accepta non tribuunt, in proximorum nece grassantur, quia tot pene cotidie perimunt quot morientium apud se subsidia abscondunt. Nam cum quelibet necessaria indigentibus ministramus, sua illis reddimus, non nostra largimur; iustitie potius debitum solvimus quam misericordie opera implemus. Unde et ipsa Veritas, cum de misericordia caute implenda loqueretur, ait: Attendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus. Cui sententie et psalmista concinens ait, Ps. c. xi.: Dispersit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in seculum seculi. Cum enim largitatem impensam pauperibus premisisset, non hanc vocare misericordiam, sed iustitiam voluit, quia quod a communi Domino tribuitur, iustum profecto est ut quicumque accipiunt communiter utantur. Hinc etiam Salomon ait, Prov. xxi.: Qui iustus est tribuet et non cessabit. Admonendi sunt quoque ut sollicite attendant quod ficulnea que fructum non habuit, contra hanc districtus agricola queritur quod etiam terram occupavit. Terram quippe sine fructu ficulnea occupat, quando mens tenacium hoc quod prodesse multis poterat inutiliter servat. Terram sine fructu ficulnea occupat, quando locum quem exercere alius per solem boni operis valuit, stultus sub pigritie umbram premit. Hi autem dicere nonnumquam solent

Concessa vetitum aliena non quesivit
et si digna vita retributione non
egimus et nulla tamen que sunt preceptorum
exemplum inde ad eos pervenit quia vel an-
tem cordis auribus celestibus clau-
serunt (Nec enim dives in evangelio
qui induebatur purpura et bisso. Luc.
16. Et epulabatur cotidie sple-
ndide aliena rapuisse sed infructu-
ose propria tenuisse perhibetur. Omnes
profecto vitam ulterius iehenna
suscepit non quia aliquid illi-
citum gessisset sed quia immodera-
to usu totum se illecebris tradidit
Ad modum sunt tenaces ut non
merint perhibeant spem eternam
faciunt quia dant sibi animam
nulla vitam hostia reddant
Unde exemplum psalmus 48. psalmus Et 8. Non
dabit deo deprecacionem suam nec
precium redempcionis anime sue
Precio namque redempcionis dare est
opus bonum precio mox gratia
reddere. Unde Jo. proclamat Math.
3. Jam securis ad radicem
posita est / Math. 6. Omnis arbor
que non facit fructum bonum
excidetur et in ignem mittetur. Et ergo si
minoribus eo quod aliena non ra-
piunt estimant vitam securius
pervenire temporem in
pondere securitatis amittant nec
cum sine fructus boni operis
negligunt aspicere vita sub divinis
quia aviditate indicens excedunt
De ceteris amodo sunt qui et
ea que sunt tribuunt et aliena
rapere non desistunt ne de bonis
suis devociores fiant sunt etiam qui propria
et indiscrete tribuentes non solum
ut superius diximus ad inopiam immi-
tam premunt sed cogente se inopia
rursus ad aliena devolvuntur Et inde
non corporaliter in filiantur quibus
de largitate avaricia nascitur et propria
tempore largitis qui perdiderunt sermina pius
iterum ad modo sunt ut tenere sua
venabiliter sciant et nec denuo ut
aliena non ambigant / Et contra-
dixe culpe semper confusionem non pro-
vident nunc nisi premia nos conubiant
avaricie spinia sita orisio ergo
et propria subtrahit si bene vis pius
possidendi disponat. Audiant vero
avariti audiant quod que sunt
misericordie largiuntur / sed aliud est pro
peccatis animam tribuant quod nimis
dilexerunt ut bona vite perdiderunt
tam rapine nequitia non consummat
dat diligenter eum proquirunt quia
vitam largiuntur / sed aliud est pro peccatis
animam facere aliud peccata faci-
endo peccare Et nunc iam nec enim
mutuare pro quia ad dulcem
fructum non proficit que virtus pre-
stituto radicis amarescit / Unde est
enim quod ipsa est sacrificia per prophetam
dominus reprobat dicens Ysa. lxi. capitulo
Ego dominus diligens iudicium et odio
habens rapinam in holocausto. Et
item dicitur Prov. 21. Hostie impiorum ab-
hominabiles que offeruntur ex scelere
Qui sepe quoque indigentibus sub-
trahunt que deo largiuntur sed quia
ad mensam remittat per
quendam sapientem dominus dicit
Ecc. 34. Qui offert sacrificium

ex substantia pauperis quasi qui victimat filium in conspectu patris sui. Quantus namque incomparabiliter esse per quia mors filii ante oculos patris hec itaque sacrificii quanta ira aspicitur, audiunt quod orbati patris dolore computatur, et tamen plerumque quanta tribuunt pensant, quanta autem rapiant considerare dissimulant. Quasi mercedem numerant et pensare culpas recusant. Audiant itaque quod scriptum est Aggei i. Qui mercedes congregavit misit eas in sacculum pertusum. In sacculo quippe pertuso videtur quo pecunia mittitur, sed quo amittitur non videtur. Qui ergo quanta largiuntur aspiciunt, sed quanta rapiunt non perpendunt, in pertuso sacculo mercedes mittunt, quia profecto eas in spe sue fiducie intuentes congerunt, sed non intuentes perdunt.

modo 24. Aliter discordes et pacati.

Discordes namque admonendi sunt ut certissime sciant quia quantislibet virtutibus polleant, spirituales fieri nullatenus possunt si uniri per concordiam proximis negligunt. Scriptum est. Gal. v. Fructus autem spiritus est caritas gaudium pax. Qui ergo pacem custodire non curat ferre fructum spiritus recusat. Hinc Paulus ait: Cum sit inter vos zelus et contentio, nonne carnales estis? Hinc et dicit Cor. 3. ad Hebr. 12. Pacem sequimini cum omnibus et sanctimoniam sine qua nemo videbit Deum. Hinc rursus admonens ait ad Ephes. Solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis. Unum corpus et unus spiritus sicut vocati estis in una spe vocationis vestre. Ad unam igitur vocationis spem nequaquam pertingitur si non ad eam una cum proximis mente concurritur. Sed tamen nonnulli dum quedam spiritualia dona percipiunt superbiendo ab aliorum concordie quod maius est committunt ut si fortasse carnem pre ceteris gule refrenatione edomant, concordari eis quos superant abstinendo spernant. Sed qui abstinentiam a concordia separat quid admonet psalmista perpendat. Ait enim ipse: Et laudate eum in tympano et choro. In tympano namque sicca et percussa pellis resonat. In choro autem voces sociate concordant. Quisquis itaque corpus affligit, sed concordiam deserit, Deum quidem laudat in tympano sed non in choro. Sepe vero dum quosdam maior scientia erigit, a ceterorum societate disiungit, et quasi quo plus sapiunt eo a concordie virtute desipiunt. Hi itaque audiant quod per semetipsam Veritas dicit. Mar. 9. Habete sal in vobis et pacem habete inter vos. Sal quippe sine pace non virtutis est donum sed damnationis argumentum. Quo enim quisque melius sapit eo deterius delinquit, et ideo inexcusabiliter merebitur supplicium, quia prudenter si voluisset potuit vitare peccatum. Quibus recte per Iacobum dicitur. Iac. 3. Quod si zelum amarum habetis et contentiones sint in cordibus vestris, Nolite gloriari et mendaces esse adversus veritatem. Non est ista sapientia desursum descendens sed terrena

animalis dicitur. Ecce autem despiciam
est scriptum quoque impudentia et demum
pacifica pudica vero quia casta in
intelligentia. pacifica autem quia per elationem
se proximorum societate minime disjungit
Admonendi sunt dissidentes ut nou-
erint quod tamdiu nullum bonum opus
deo sacrificium immolant quamdiu a proxi-
morum caritate discordant. Scriptum namque
est Si offers munus tuum ante altare
et ibi recordatus fueris quia frater tuus habet ali-
quid adversum te relinque ibi munus tuum
ante altare et vade prius reconciliari fratri
tuo et tunc veniens offeres munus tuum
Ex quo praecepto pensandum est
quorum hostia repellitur quam intol-
lerabilis culpa monstratur. Nam cum
mala cuncta bonis sequentibus
diluantur pensemus quanta sunt mala
discordie que nisi destructa fuerit
funditus bonum subsequi non permit-
tit. Admonendi sunt discordes ut si
aures a mandatis celestibus declinant
mentis oculos ad considerandum ea que
in infimis versantur aperiant et saepe
aves eiusdem generis sese socialiter
volando non deserunt et gregatim
animalia bruta pascuntur. Quia si sol-
liciter aspicimus concordando sibi irra-
tionabilis natura indicat quantum malo
per discordiam rationabilis natura com-
mittat quae hoc rationis intentione
perdidit quod illa motu naturali custo-
dit. At contra admonendi sunt pacifici ne
dum plus quam necesse est pacem quam
possident amant ad perpetuam perveni-
re non appetant. Plerumque enim gravius
in tentationem mentium rectitudinem tranquilli-
tas temptat ut quo non sentit

molesta que teneant eo minus
amabilia fiant que vocant et quo
delectant praesentia eo non inquirant
eterna. Unde et per semetipsam veritas
loquens ut terrenam pacem a superna
pace distingueret atque ad venturam
discipulos a praesenti provocaret ait Jo. 14
Pacem relinquo vobis pacem meam
do vobis. Relinquo scilicet transitoriam
do mansuram. Si ergo mea pace
cor que relicta est figitur numquam
ad illam que danda est pervenitur.
Pax igitur prius ita tenenda est
ut et diligi debeat et contempni valeat
si immoderate diligitur diligentis
animus in culpa capiatur. Unde ad-
monendi sunt pacati ne dum nimis
humanam pacem desiderant pravos
hominum mores nequaquam redargu-
ant et consentiendo perversis ab auctore
sui se pace disjungant ne dum
humana foris iurgia metuunt
interni foederis discussione feri-
antur. Quid enim est pax transitoria
nisi quoddam vestigium pacis
eterne. Quid ergo dementius esse
potest quam vestigia in pulvere
depressa diligere sed ipsum a quo im-
pressa sunt pedem non amare
Unde David totum se ad foede-
ra pacis interne constrinxerat testa-
tur quod cum malis concordiam non teneret
dicens in psalmo Nonne qui oderunt te
Domine oderam et super inimicos tuos tabescebam
perfecto odio oderam illos inimici
facti sunt michi. Inimicos enim
Dei perfecto odio odisse est et quod facti

sunt diligere et quod faciunt inter pacis mores superiorum quicquid inter-desse. Pensandum est igitur quo ab increpatione questio (?) culpa sit quo eo pessimus pax tenetur. Et (?) tamen hoc velud in hostiam deo obtulit quod contra se per duo superiorum in iniciciis (?) excitaunt. Exo. 32. hinc est quod levi tribus assumptis gladiis per castrorum media transiens quia feriendis noluit peccatoribus parcere domino deo est consecrasse. hinc finees propterea (?) gratiam civium suprines (?) coeuntes cum madianitis perculit et iram dei iratus placauit. hinc pro sanctificatione (?) vitas dominus. Mt. 10 Nolite arbitrari quia venerim pacem mittere in terram non veni pacem mittere sed gladium. Malorum namque cum incaute amiciciis astringimur culpis ligamur. Unde Iosaphat qui tot de ante vite acta vita preconiis attollitur Paralip. 19 de achab regis amiciciis sepe prope (?) increpatur. Cui adno (?) propheta dicit: Impio prebes auxilium et hiis qui oderunt dominum amicicia iungeris. Et ideo iram domini quidem mereberis sed bona opera in bona sunt inventa eo quod abstuleris lucos de terra Iuda. Ab illo enim qui summe rectus est eo ipso iam discrepat quod perversorum amiciciis vita nostra concordat. Admonendi sunt pacati ne si ad correpcionis verba prosiliunt temporalem pacem sibi perturbare formidant (?) ... amore (?) sunt in eandem

pacem dilectione interius teneant in tuscris (?) quam propter venena (?) sibi ex tuscris (?) turbant. Et quod utrumque prudenter David se prohibet servasse dicit in ps. 119: Cum hiis qui oderunt pacem eram pacificus cum loquebar illis impugnabant me gratis. Ecce loquens impugnabatur et tamen impugnatus erat pacificus, quia nec insanientes cessabat reprehendere nec reprehensos negligebat amare. hinc Paulus ait: Si fieri potest quod ex vobis est cum omnibus hominibus habentes pacem. Hortaturus enim discipulos ut pacem cum omnibus haberent premisit dicens Ro. 12. Si fieri potest atque subiunxit quod ex vobis est. Difficile quippe erat quod si male corriperent hanc pacem cum omnibus possent. Sed cum temporalis pax in superiorum cordibus ex nostra increpacione confunditur inviolata necesse est ut in nostro corde servetur. Recte itaque ait quod ex vobis est ac si diceret quod pax ex duorum pendens consensu consistit. Si ab eis qui corripiuntur expellitur integra tamen in vobis qui corripitis mente teneatur. Unde idem iterum discipulos admonens dicens: Si quis non obedit verbo nostro per epistolam hunc notate et non misceamini cum illo ut confundatur atque illico adiunxit Et nolite ut inimicum estimare illum sed corripite ut fratrem, ac si diceret pacem cum eo exteriorem solvite sed interiorem cum illo medullitus custodite. Ut pravi mente dum discordia ferit eius pax alienis cordibus ...

gata discedat. Aliter seminantes iurgia et pacifici.

Admonendi sunt qui iurgia seminant ut cuius sint sequaces agnoscant. De apostata angelo scriptum est cum bone messi zizania superseminata memorantur: Inimicus homo hoc fecit. De cuius membro per Salomonem dicitur: Homo apostata vir inutilis graditur ore perverso, annuit oculis, terit pede, digito loquitur, pravo corde machinatur malum, et omni tempore iurgia seminat. Ecce quem seminantem iurgia dicere voluit prius apostatam nominavit, quia nisi more superbientis angeli a conspectu conditoris interius mentis aversione caderet, foras postmodum usque ad seminanda iurgia non veniret. Qui recte describitur quod annuit oculis, digito loquitur, terit pede. Interior namque est custodia que ordinate exterius membra servat. Qui ergo custodiam mentis perdidit subsequenter foras in inconstantia motionis fluit, atque exteriori mobilitate indicat quod nulla interius radice subsistit. Audiant iurgiorum seminatores quod scriptum est: Beati pacifici quoniam filii dei vocabuntur, atque e diverso colligant quia si vocantur filii dei qui pacem faciunt, procul dubio sathane sunt filii qui confundunt. Omnes autem qui per discordiam separantur a dilectionis viriditate arescunt. Et si bonorum fructus in sua actione proferunt, profecto nulli sunt quia non ex unitate caritatis oriuntur. Hinc ergo perpendant seminantes iurgia quam multipliciter peccant, qui dum unam nequitiam perpetrant, ab humanis cordibus cunctas simul virtutes eradicant. In uno enim malo innumera perpetrant quia seminando discordiam caritatem que nimirum virtutum omnium mater est extinguunt. Quia autem nichil est preciosius deo virtute dilectionis, ita nichil est desiderabilius diabolo extinctione caritatis. Quisquis ergo seminando iurgia dilectionem proximorum perimit, hosti dei familiaris servit, quia quam ille amissa cecidit, hanc iste electis cordibus subtrahens eis iter ascensionis abscidit. At contra admonendi sunt pacifici ne tante actionis pondus elevent, si inter quos fundare pacem debeant ignorant. Nam sicut multum nocet si unitas desit bonis, ita valde noxium est si non desit malis. Si ergo pravorum nequitiam in pace coniungunt, profecto eorum malis actibus robur augent, quia quo sibi in malicia concordant, eo se robustius bonorum afflictionibus illidunt. Hinc namque est quod contra dampnati illius vasis, id est antichristi, predicatores per divinam vocem beato Job dicitur: Membra carnium eius coherent sibi. Hinc sub squamarum specie de eius satellitibus perhibetur: Una uni coniungitur et ne spiraculum quidem incedit per eas. Eius quippe sequaces quo nulla inter se adversitate divisi sunt, in bonorum nece glomerantur. Qui ergo iniquos pace sociat, iniquitati vires administrat, quia bonos deterius deprimit quos unanimiter persequuntur. Hinc egregius predicator

cum phariseorum saduceorumque persecutione
deprehensus inter semetipsos dividi
studuit quos contra se unitos g
int vidit cum clamavit d. Viri
fratres ego phariseus sum filius p-
hariseorum de spe et resurrectione mortuorum
ego iudicor. Cumque saducei spem
resurrectionis mortuorum esse denegarent
quam pharisei iuxta sacri eloquii
precepta crederent facta est in persecutorum
unanimitate dissensione et divisa
turba illesus paulus exiit
que unita hunc prius vehementer
pressit. Admonendi itaque sunt qui
faciende pacis studiis occupan-
tur pravorum mentibus prius amo-
rem debeant interne pacis in-
fundere quatenus eis postmodum
valeat exterior pax prodesse ut
dum eorum cor in illius cognitione
suspenditur nequaquam ad nequi-
tiam exemplis pervertentibus rapia-
tur dumque superna prospiciunt terrena
nullo modo ad usum sue delectationis
accensionis inclinet. Cum vero p-
ravi quique tales sunt ut nocere
nequeant et si concupiscant in-
ter hos nimirum debet terrena pax con-
strui et prius quam ab eis vale-
at superna pax cognosci ut si
quos contra dilectionem dei malitia
sue impietatis exasperat saltem ex
proximi amore mansuescant et
quasi ex vicino ad meliora transeant
ut ad illam que ab eis longe est
pacem pacati conditoris ascen-
dant. Aliter qui sacre legis
verba non recte intelligunt

Admonendi sunt etiam qui sa-
cre legis verba non recte intelligunt
ut perpendant quia saluberrimum vini
potum in venenum sibi poculum ver-
tunt ac per medicinale ferrum se
mortaliter feriunt dum per hoc ipse sa-
na perimunt per quod salubriter absci-
dere secanda debuerunt. Admonendi
sunt ut perpendant quod scriptura sacra
sit in nocte vite presentis quasi quedam
lucerna nobis sit posita. Cuius verba
nimirum dum non recte intelligunt de
lumine tenebrescunt. Et nos vero ad
intellectum pravum intento perversa non
raperet nisi prius superbia infla-
ret. Dum enim se pre ceteris sapientes
arbitrantur sequi alios ad meliora
intellecta despiciunt atque ut apud
imperitum vulgus scientie sibi nomen
extorqueant student summopere et
ab aliis recte intellecta destruere et
sua perversa roborare. Unde bene per
prophetam dicitur: Secuerunt pregnantes
Galaad ad dilatandum terminum suum.
Galaad namque acervus testimonii
interpretatur. Et quia cuncta simul
congregata ecclesie per confessionem s-
ervit testimonio veritatis non incon-
grue per Galaad exprimitur ecclesia
que ore cunctorum fidelium de deo
quecumque sunt vera testatur. Pregnan-
tes autem vocantur anime que intellectum
verbi ex divino amore concipiunt si ad
perfectum tempus veniunt conceptam
operis intelligentiam ostensione parturi-
unt. Terminum vero suum dilatare est opi-
nionis sue nomen extendere. Se-
cuerunt ergo pregnantes Galaad
ad dilatandum terminum suum quia nimirum
heretici mentes fidelium et veram

36
245
124

aliquid de veritatis intellectu conceperint
priusquam predicacione prodeunt et sicut sibi
nomen extendunt per illorum corda in
de verbi conceptione gaudia student
erroris gladio et quasi doctrine ver-
sionem sternunt hoc quod ad coniunctionem
mysterii non prius sentiat ad amo-
reamus per uia alia est ne in amorem
glam quedam ei eius ardens clara
mus abscondi comprimentis rerum quod
ne assertione necesse sunt admonendi sunt
et ne errores distorquendas gnari
de legem dei que ideo dicitur
ut sacrificium sathane prohibeant cum
deum erga eum sathane sacrificium unde
per prophetam dominus queritur dicens dedi
eis frumentum vinum et oleum et ar-
gentum multiplicavi eis et aurum
que fecerunt baal frumentum quippe
adhuc accipimus quod intellectus absconditus
medulis subducto tegmine littere perci-
pimus vinum spiritus legis autem sentimus
bonum dedit sicut nobis prestat cum
scripture sine alta predicacione nos
debriat oleum quod sicut nobis
clementi cum proprie aperitoribus
vitam tranquillam blanda lenitate di-
sponit argentum multiplicat cum
nos luce veritatis plena eloquia
subministrat auro quoque nos ditat
quando cor nostrum intellectu summi ful-
goris irradiat que omnia cuncta here-
tici baal offerunt quia apud au-
ditorum suorum corda corrupte cuncta
intelligendo preuertunt et de frumento
dei de vino atque oleo argento simul
et auro sathane sacrificium immolant
quia ad errorem distorquent verba

pacis inclinat / domini admonendi sunt
ut perpendant quia dum proprie
mentis de preceptis pacis discordiam
faciunt iusto dei examine ipsi
de verbis vite moriuntur / ut cum
admonendi sunt qui recte quidem le-
gis verba intelligunt sed hec humiliter
non loquuntur ut in divinis sermonibus
prius quam cetera alias prestant semet
ipsos requirant ne insequentes
aliorum facta se deserant et cum recte
cuncta de scriptura sacra sentiunt
hoc solum quod per illam cauti elati
tres deum non attendunt superbus
quippe et imperitus medicus est
qui alienum medicare appetit et
ipse quod vulnus patitur nescit
tum quod verba dei humiliter non lo-
quuntur / profecto admonendi sunt ut cum
medicamina egris apponunt per
omnes sue pestes aspiciant ne
alios medendo ipsi moriantur
admonendi dum ut considerent ne
virtute dei dicendi qualiter
discordent / ne loquendo aliud /
et ostendendo aliud predicant / audiant
quod scriptum est si quis loquitur quasi
sermones dei eam quod verba que
proferunt non sunt eius quibus
dictionibus timeant / audiant quod
scriptum est sicut ex deo coram
deo loquimur ex deo coram deo
loquitur qui predicatoris verbum
et quia deo attribuit intelligit
et placere illud deo non hominibus
querit audiant quod scriptum est
Pro. 12 Abhominacio domini est

omnes arrogantes/ quia verbum dei in
usus dei quam gloriam propriam querit/ in
dantis invadit cumque laudi sue
proponens nequaquam metuunt ag-
hec apertam ex laudatione accepit di-
dicunt quod predicatori per salomonem
dicitur Bibe aquam de cisterna tua
et fluenta putei tui deriventur
fontes tui foras et in plateis
aquas divide habeto eas solus
nec sint alieni participes tui d
quam quippe predicator de cisterna
sua bibit cum/ ad cor suum redi-
ens prius audit ipse quod dicit. Bi-
bit sui fluenta putei si sui irri-
gatur infunditur ubi bene sub-
iungitur deriventur fontes tui foras
et in plateis aquas divide. Recte
quippe est ut prius ipse bibat et
tunc predicando aliis influat
fontes namque foras derivare
est exterius aliis vim predicationis
infundere. In plateis autem aquas
dividere est magne amplitudini audien-
tium iuxta uniuscuiusque qualitatem divina eloquia
dispensare et quia plerumque inanis
glorie appetitus surrepit dum
sermo dei ad multorum notitiam tendit
postquam dictum est in plateis aquas
divide recte subiungitur/ habeto eas
solus nec sint alieni participes
tui. Alienos quippe malignos
spiritus vocat de quibus per prophetam temp-
tati voce dicitur alieni
insurrexerunt in me et fortes que-
sierunt animam meam ait ergo aquas
in plateis divide et tamen solus

habe ac si aperte dicat Sic necesse
est ut predicationem exterius serveas
ut per elationem te immundis spiritibus
non coniungas ne in ministerio divini verbi
hostes tuos ad te participes
admittas/ Aquam ergo in plateis
dividimus et tamen soli habemus quando
exterius atque predicationem fundimus
et per eam humanas laudes asse-
qui minime ambimus/ Aliter qui pre-
dicare digne valeant formidant/ et
quos a predicatione respectus repellit

Admonendi sunt namque qui
cum predicare utiliter possint
immoderata tamen humilitate refu-
giunt ut ex minoris consideratione in-
telligant quia tum in minoribus rebus
delinquunt si eius indigentibus proxi-
mis ipsi quas haberent pecunias
absconderent adiutores procul du-
bio calamitatis extitissent quo in re-
atu constringantur aspiciant qui dum
peccantibus fratribus verbum subtrahunt
morientibus vite remedia abscon-
dunt/ Unde bene quidam sapiens dicit
Eccl. 20. Sapientia abscondita et
thesaurus invisus que utilitas
in utrisque si populos fames atteret
et occulta apud se frumenta servarent
auctores procul dubio mortis ex-
stitissent eterna igitur plectendi sunt
pena qui non ministrant/ Unde
et bene per salomonem dicitur Prov. xi. Qui
abscondit frumenta maledicetur
in populis frumenta quippe abscon-
dere est predicationis sacre apud se verba
retinere. In populis autem quisque

maledicere quia in solius culpe sile-
tii quasi pastorum quos corrigere po-
tuit pena dampnantur. Si mendicant
artis ignari animum pretendunt volun-
docerent et tu scientie acceperunt /
profecto parum fratris mortis populo
corpori committerent. Cum itaque cu-
lpa in solvant. appareat quod dum
cognoscunt voluntatem incertum curie
ca negligunt / sermone verborum vindi-
cabit propter propheciam dicit Jeremie 48. Male-
dictus qui prohibet gladium suum
a sanguine. Gladium quippe prohibe-
re a sanguine est predicatoris verbum
carnalis vite in correctione retine-
re. quo sanguinem gladio dicitur. Et gla-
dius meus manducabit carnes.
Hii itaque cum apud se sermones pre-
dicationis occultant / divinas quas se-
ntias terribiles audiant / quas ab eorum
cordibus timoris timor dei expellat.
Audiant quod talentum qui erogare noluit
cum sua dampnatione amisit /
Audiant quod paulus eo se a proprio
sanguine mundum credidit / quo fe-
riendis eorum vitiis non pepercit di-
cens. Contestor vos hodierna die quod
mundus sum a sanguine
omnium. Non enim subterfugi quo-
minus annunciarem omne consilium
dei vobis. Audiant quod vox an-
gelica Johannem admonet cum dicit. Qui
audit dicat: Veni ut unusquisque cum
se vox intima in sinuat ille se con-
clamando alios quo ipse rapitur
trahat ne clausas fores et vocati-
cus inveniat / si vacuus vacans
appropinquat. Audiant quod ysayas
quia cum de ministerio tacuit
illustratus superne lucis magna

voce penitens semetipsum reprehendit
d. Ve michi quia tacui / Audiant
quod per salomonem in illum predi-
catoris sententia multiplicationis punitur
qui in hoc quod non obtinuit tac-
ens vitio non tenetur ait namque
prov. 11. anima que benedicit im-
pinguabitur et qui inebriat ipse quoque
inebriabitur. Cum igitur predicator
benedicat melioris animi pin-
guedinem accipit et dum dono e-
loquii auditorum mentem inebri-
are non desinit / potu multiplici
muneris debriatus excrescit.
Audiant quod david domino in mu-
nere obtulit quod predicationis gra-
tiam acceperat non abscondit
Ecce labia mea non prohibebo
domine / tu cognovisti iusticiam meam
non abscondi in corde meo veri-
tatem tuam et salutare tuum
dixi / Audiant quod sponsi
colloquio ad sponsam dicitur. Con-
que habitas in ortis amici auscul-
tant fac me audire vocem
tuam. Ecclesia quippe in ortis
habitat que ad viriditatem intimam
exculta plantaria virtutum servat
cuius vocem amicos auscultare
est electos quosque verbum predicationis
illius desiderare. Certe eam vocem
sponsus audire desiderat que ad
predicationem eius per electorum suorum
animas anhelant / Audiant quod
moyses cum irascente tamen
populo duce et assumpsit adolescentes
domini gladios, illos iubet aptare
dei de ... quos iste qui de ...
quietum stella intentaverunt furere
quibus. Exo. 32. Si quis est domini
iungatur michi ponat vir gladium

super femur suum ite et redite de por-
ta usque ad portam per medium castr-
orum et occidat unusquisque fratrem
suum et amicum et proximum suum. Gla-
dium quippe super femur ponere
est predicationis studium volupta-
tibus carnis anteferre ut cum
sancta quis studet dicere curat
necesse est illicitas suggestiones
edomare. De porta usque usque ad
et vicium per quod ad mortem
mors ingreditur increpando discur-
rere. Per medium vero castrorum transit
qui tanta equalitate vivit intra ecclesiam
ut qui delinquentium cul-
pas redarguit in nullius se
debeat favore declinare. Unde et re-
cte subiungitur: occidat unusquisque
fratrem suum et amicum et proximum.
Aut sicut qui cum punienda in-
venit ab increpationis gladio eti-
am eis quos per cognationem diligit
parcit. Si ergo ille dei dicitur qui ad fe-
rienda vicia zelo divini amo-
ris excitatur profecto dei se esse
denegat qui in quantum sufficit in-
crepare vitam carnalium re-
cusant. At contra admonendi sunt
quos a predicationis officio vel etas
vel imperfectio prohibet et precipita-
tio impellit ne dum tanti oneris
sibi officium precipitatione arrogant
viam sibi metipsis subsequentis
meliorationis abscindant et cum
arripiunt intempestive quod
non valent perdant tunc quod implere
quandoque tempestive potuissent
atque scientiam quam incongrue conantur
ostendere iuste videantur amisisse.

offco

Admonendi sunt ut considerent quod
pulli avium si ante pennarum perfectionem
volare appetunt unde ire in alta
cupiunt inde in yma merguntur.
Admonendi sunt ut considerent quod
structuris recentibus necdum so-
lidatis si lignorum pondus super-
ponitur non habitaculum sed ruina fa-
bricatur. Admonendi sunt ut considerent
quod conceptas suboles femine si
prius quam plene formentur pare-
unt nequaquam domos sed tumulos
replent. Hinc est enim quod ipsa veri-
tas que repente quos vellet
roborare potuisset ut exemplum
sequentibus daret ne imperfecti predica-
re presumerent postquam plene di-
scipulos de virtute predicationis in-
struxit illico adiunxit: Luce ultimo
Vos autem sedete in civitate quo-
adusque induamini virtute ex alto.
In civitate quippe considemus si intra
mentium nostrarum claustra constringimur
ne loquendo exterius evagemur ut
cum virtute divina perfecte induimur
tunc quasi a nobismetipsis foras
etiam alios instruentes exeamus.
Hinc per quemdam sapientem dicitur Ecclesiastici
32. Adolescens loquere in causa
tua vix et si bis interrogatus fueris
habeat initium responsio tua. Hinc
est quod idem redemptor noster cum in
celis sit conditor et in visione sue
potentie semper doctor angelorum ante
tricennale tempus in terra magi-
ster fieri voluit hominum ut scilicet precipitatis
ingereret vel vim saluberrimi timoris
infunderet cum ipse etiam qui
labi non posset perfecte vite gratiam non

nisi perfecta etate predicaret. Scriptum
quippe est Cum factus esset annorum
.12. remansit puer Ihesus in Ierusalem
de quo a parentibus requisito paulo post
subditur Invenerunt illum in templo
sedentem in medio doctorum audi-
entem illos et interrogantem. Vigi-
lanti itaque consideratione pensandum
est quod cum Ihesus annorum .12.
in medio doctorum sedens non do-
cens sed interrogans invenitur. Quo
exemplo scilicet discitur ne infirmus docere
audeat. Si ille puer interro-
gando doceri voluit qui per divinitatis
potentiam verbum scientie ipsis doctoribus
suis ministravit. Cum vero
per Paulum discipulo dicitur Precipe hec
et doce nemo adolescentiam tuam
contempnat. Sciendum nobis est quod
in sacro eloquio aliquando adolescentia
iuventus vocatur. Quod citius osten-
ditur si Salomonis ad medium verba
proferantur. Letare autem iuvenis in adolescentia tua.
Si enim unum esse utrumque non dicerent
quem monebat in adolescentia
iuvenem non vocaret. Aliter qui
in hoc temporali appetitu prosperantur et qui s

Admonendi sunt itaque qui hec
quod temporali appetitu prosperantur

ne cuncta ad votum appetita sup-
petunt dantis querere negligant
et in his que dantur animum figant
ne peregrinationem pro patria diligant ne
subsidia itineris in obstacula per-
ventionis vertant / ne nocturno lune
delectati solis claritatem videre
refugiant. Admonendi itaque sunt
ut que in hoc mundo assequuntur calamitatis
solatia vite aut premia retributio-
nis credant sed contra favores mun-
di mentes erigant ne in eis
totam cordis delectationem sternant
Comitantibus eis prosperitatibus qua-
liter apud iudicium cordis me-
lioris vite amorem non supprimit
favorem vite transeuntis in
mortis perpetue occasione vertat
hinc est enim quod sub ydumeorum
specie qui gaudendo se prosperitati
sui reliquerant In hanc mundi suc-
cessibus letantes in temporali cum dicitur
Dederunt terram meam in hereditatem
sibi cum gaudio et toto corde
et animo. Quibus verbis perpenditur
quia puniri non solum quia gaudebant
sed quia ex toto corde gaudebant
et ex animo gaudebant districta
reprehensione feriuntur. Hinc Salomon
ait Aversio parvulorum interficiet
eos et prosperitas stultorum perdet
eos. Hinc Paulus admonet
dicens Qui emunt tamquam non
possidentes et qui utuntur hoc
mundo tamquam non utantur ut sci-
licet nobis que suppetunt exterius
serviant et ius a superne delecta-
tionis studio animum non inflec-
tant ne luctum nobis in hac
peregrinationis temperet ea qui
in exilio positis in subsidium pro-
veniunt et quasi felices nos in
transitoriis gaudeamus qui a beatitudi-
ne interim miseros cernimus. Hinc
namque est quod electorum voce de
ecclesia leva eius sub capite
meo et dextera illa amplexabitur me.
Sinistram dei prosperitatem videlicet presentis
vite quasi sub capite posuit

quam intentione summi amoris premit. Dextera vero dei eam amplexatur quia sub eterna eius beatitudine tota devotione continetur. Hinc rursum per Salomonem dicitur: Longitudo dierum in dextera eius et in sinistra eius divitie et gloria. Divitias ergo et gloriam qualiter habenda sint docuit que posita in sinistra memoravit. Hinc psalmista ait: Salvum me fac in dextera tua. Neque enim ait manu sed dextera, ut videlicet cum dexteram diceret quia eternam salutem quereret indicaret. Hinc rursum scriptum est: Dextera manus tua domine confregit inimicos. Hostes enim dei etsi in sinistra eius proficiunt dextera confringuntur, quia plerosque pravos presens vita elevat, sed adventus eterne beatitudinis dampnat. Admonendi sunt qui in hoc mundo prosperantur ut solerter considerent quod prosperitas vite presentis aliquando ideo datur ut ad meliorem vitam provocet, aliquando ut in eternum plenius dampnet. Hinc est enim quod israhelitico plebi terra Canaan promittitur, ut aliquando ad eterna speranda provocetur. Neque enim rudis ille populus promissionibus dei in longinquum crederet, si a promissore suo non etiam e vicino aliquid percepisset. Ut ergo ad eternorum fidem certius roboretur, nequaquam solummodo spe ad res sed rebus quoque ad spem pertrahitur. Quod liquido psalmista testatur dicens: Dedit eis regiones gentium et labores populorum possiderunt, ut custodiant iustificationes eius et legem eius exquirant.

Sed cum largientem deum humana mens boni operis responsione non sequitur, unde nutrita pie creditur inde iustius dampnatur. Hinc enim per psalmistam rursum dicitur: Deiecisti eos dum allevarentur. Quia videlicet cum recta opera divinis muneribus non respondent, cum totos se deserunt hic et affluentibus prosperitatibus dimittunt, unde exterius proficiunt inde ab intimis cadunt. Hinc est quod in inferno cruciato diviti dicitur: Recepisti bona in vita tua. Ideo bona hic recipit et malus, ut illic plenius mala recipiat, quia hic nec per bona conversus est.

At contra admonendi sunt qui ea quidem que mundi sunt concupiscunt, sed tamen adversitatis labore fatigantur, ut sollicita consideratione perpendant quanta rector et dispensator eorum gratia super eos vigilat, quos in sua desideria non relaxat. Eger quippe quem medicus desperat concedit ut cuncta que appetit accipiat. Illum qui sanari posse creditur multa que appetit prohibentur, et pueris nummos subtrahimus quibus tota simul hereditatis patrimonia reservamus. Hinc ergo de spe eterne beatitudinis gaudium sumant quos adversitas vite temporalis humiliat, quia nisi salvandos in perpetuum cerneret, eruditionis sub discipline regimine divina dispensatio non restringeret. Admonendi sunt itaque qui in hiis que temporaliter concupiscunt adversitatis labore fatigantur, ut sollicite considerent ut plerosque et iustos cum temporalis potentia extollit, velud in laqueum

culpa comprehendet. Nam in prosperis
suis velut prius diximus
David Deo amabilis servior fuit
in pressuris quam cum pervenit ad regnum.
Servus namque amore iustitie
deprehensum adversarium ferire timuit,
rex autem persuasione luxurie de-
votum militem et sub studio fra-
udis extinxit. Quem ergo opes
quis praeterea, quis gloriam quaerat
innoxie sit et illi exstiterunt
noxia qui tenuit hec non quae-
sita? Quis autem hec sine magno
discrimine salvabitur laboribus, si in
his culpa etiam inventus
turbatus est qui ad hec fuerat Deo
eligente preparatus? Admonendi sunt ut
considerent quod Salomon qui post tantam
sapientiam usque ad ydolatriam cecidi-
sse describitur, nullam in hoc mundo prius
quam caderet adversitatem habuisse me-
moratur et concessa sapientia funditus
cor deseruit quod nulla vel mi-
nima tribulationis disciplina custo-
divit. Aliter coniugiis obligati, aliter liberi.

7 Admonendi sunt coniugiis ob-
ligati, ut cum obligata vicis-
sim que sunt alterius cogitant,
sic coniugi quisque placere studeat quod
sic ut non displiceat conditori, sic
ea que huius mundi sunt agant,
ut tamen appetere que Dei sunt non
obmittant, sic de bonis presentibus
gaudeant, ut tamen aeternitatis so-
licitudine mala permanentia eterna
sic de malis temporalibus lugeant
ut tamen consolationis eterne spem in
bonis perennibus figant, quatenus dum
in transitu cognoscunt quod agunt,
in mansione faciant quod appetunt

ut mala mundi cor frangant,
cum spes bonorum celestium robo-
rat, et bona presentis vite decipi-
at cum suspecta sub supplicio iudicii
mala contristant. Itaque coniugum
christianorum animus et infirmus
et fidelis, qui nec plene cuncta tempora-
lia despicere non valet et tamen eternis
se per desiderium iungere valet, quamvis
in delectatione carnis interim ia-
ceat, superne spei refectione con-
valescat. Et si habet que mundi
sunt in usu speret que Dei sunt itineris
in fructu perventionis, nec totum
se ad hoc quod agit conferat,
ne ab eo quod robuste sperare de-
buit funditus cadat. Quod bene
hec ait bene Paulus exprimit
qui ait: Qui habent uxores tamquam
non habentes sint, et qui flent
quasi non flentes, et qui gau-
dent tamquam non gaudentes.
Uxorem quippe quasi non
habendo habet qui sic per illam car-
nali consolatione utitur ut ta-
men nunquam ad prava opera me-
lioris ab intentionis rectitudine
amore flectatur. Uxorem
quasi non habendo habet qui transito-
ria cuncta esse conspiciens curam
carnis necessitate tolerat, et eterna
gaudia spiritus ex desiderio exspectat.
Non flendo autem flere est sic
exteriora adversa plangere, ut tamen
noverit eterne spei remedio
gaudere, et rursum non gauden-
do gaudere est sic de infimis
animum attollere, ut tamen numquam desi-
nat formidare summa. Ubi apte
quoque paulo post subditur: Preterit

eum figura huius mundi. At si aperte
dicat: Nolite conformari huic mundo.
Diligere quia non potest ipse quae di-
ligit stare, in transitum cor quasi
amantes fugitis dum fugit
ipse quod amatis. Admonendi
sunt coniuges ut ea in quibus
sibi displicent alterutrum patien-
ter invicem tolerent et exhor-
tantes invicem salvent. Scrip-
tum namque est: Invicem onera
vestra portate et sic adimplebitis
legem Christi. Lex quippe Christi ca-
ritas est quia ex illo nobis largiter
sua bona contulit et aequani-
miter mala nostra portavit.
Tunc ergo legem Christi imitando
complemus cum et bona nostra be-
nigne conferimus et nostrorum mala
pie sustinemus. Admonendi
sunt quoque ut eorum quisque non tan-
tum quae ab altero tolerat quam
quae ab ipso tolerantur attendat.
Si enim sua quae portantur considerat,
ea quae ab altero sustinet le-
vius portat. Admonendi sunt con-
iuges ut suscipiendae sobolis
meminerint causa coniunctos
et cum immoderatae admixtioni
servientes propagationis articulum
in usum transferant voluptatis,
perpendant quod licet extra non ex-
eant, in ipso tamen coniugio con-
iugii iura transcendunt. Unde ne-
cesse est ut crebris orationibus
deleant quod pulchram copulae
speciem admixtis voluptatibus
foedant. Hinc est enim quod
peritus caelestis medicinae apostolus
non tam sanos instruit quam

infirmis medicamenta monstravit
dicens: De quibus scripsistis mihi, bonum
est homini mulierem non tangere;
propter fornicationem autem unusquisque
suam uxorem habeat. Qui enim
fornicationis metum praemisit,
profecto non stantibus praeceptum
contulit, sed ne fortasse in terram
ruerent lectum cadentibus ostendit.
Unde adhuc infirmantibus subdit:
Uxori vir debitum reddat, simili-
ter et uxor viro. Cui dum in
magna honestate coniugii ali-
quid de voluptate largiretur,
paulo post adiunxit: Hoc autem
dico secundum indulgentiam, non secundum imperi-
um. Culpa quippe esse innuitur
quod indulgeri perhibetur, sed quae
tanto citius relaxatur quanto
non per hanc illicitum quid ag-
atur, sed hoc quod licitum est sub
moderatione non tenetur. Quod
bene Loth in semetipso exprimit,
qui ardentem Sodomam fugit,
sed tamen Segor inveniens nequa-
quam mox montana conscendit.
Ardentem quippe Sodomam fugere
est carnis incendia declinare.
Altitudo vero montium munditia
continentium. Vel certe quasi in mon-
te sunt qui etiam carnali co-
pulae inhaerent, sed tamen suscipiendae
prolis admixtionem debitam ultra
carnis voluptatem non solvunt. In mon-
te quippe stare est nisi fructum
propaginis in carne non quaerere.
In monte quippe stare est
carni carnaliter non haerere. Sed quia
multi sunt qui scelera quidem
carnis deserunt nec tamen

128

in coniugio positi usus solummodo debiti iura conservant. Exivit quidem Lot Sodomam sed tamen mox ad montana non pervenit, quia iam dampnabilis vita relinquitur sed adhuc celsitudo coniugalis continentie subtiliter non tenetur. Est vero in medio Segor civitas que fugientem salvat infirmum, quia videlicet cum sibi per incontinentiam miscentur coniuges et lapsum scelerum fugiunt et tamen venia salvantur, quasi parvam civitatem inveniunt in qua ab ignibus defendantur, quia coniugalis hec vita non quidem in virtutibus mira est sed tamen a suppliciis secura. Unde idem Lot ad angelum dicit: Est civitas hec iuxta ad quam possum fugere parva et salvabor in ea. Numquid non modica est et vivet anima mea. Iuxta igitur dicitur et tamen ad salutem tuta perhibetur, quia coniugalis vita nec a mundo longe divisa est nec tamen a gaudio salutis aliena. Sed tunc in actione hac vitam suam coniuges quasi in parva civitate custodiunt cum pro se assiduis deprecationibus intercedunt. Unde et recte per angelum per eundem Lot dicitur: Ecce et in hoc suscepi preces tuas ut non subvertam urbem pro qua locutus es. Quia videlicet cum deo deprecatio funditur nequaquam talis coniugum vita dampnatur. De qua deprecatione quoque Paulus admonet dicens: Nolite fraudare invicem nisi forte ex consensu ad tempus ut vacetis orationi. Aliter ammonendi sunt qui ligati coniugiis non sunt ut precepta celestibus eo rectius sequantur quo eos ad curas mundi nequaquam iugum copule terrenis inclinat, ut quos onus licitum coniugii non gravat neque pondus illicitum terrene sollicitudinis, sed eos tanto paratos dies ultimus inveniat quanto expeditiores invenerit, ne quo meliora agere vacantes possunt et tamen negligunt eo supplicia deteriora mereantur. Audiant quod Paulus cum quosdam ad celibatus gratiam instrueret non coniugium sprevit sed curas mundi ex coniugio nascentes expulit dicens: Hoc ad utilitatem dico vobis non ut laqueum vobis iniciam sed ad id quod honestum est prebeo et quod facultatem prebeat sine impedimento obsecrandi dominum. Ex coniugiis quippe terrene sollicitudines prodeunt et ideo magister gentium auditores suos ad meliora persuasit ne sollicitudine terrena ligarentur. Et quos celibum tuetur scelerius impedimentum prepedit et coniugio se nequaquam subdidit et tamen coniugii onera non evasit. Admonendi sunt celibes ut non sine dampnationis iudicio illicitis se feminis vacantibus pateant. Cum enim Paulus fornicationis vicium tot criminibus execrandis inseruit cuius reatum indicavit dicens: Neque fornicatores neque ydolis servientes neque adulteri neque molles neque masculorum concubitores neque fures neque avari neque ebriosi neque maledici neque rapaces regnum dei possidebunt, evidenter

fornicatores autem et adulteros iudicabit deus. Admonendi sunt itaque ut si temptationum procellas cum difficultate salutis tollerant quietis portum petant. Scriptum quippe est melius est nubere quam uri. Sine culpa ad coniugium veniunt si tamen necdum meliora devoverunt. Nam quisquis bonum maius subire proposuit bonum minus quod licuit illicitum fecit. Scriptum quippe est nemo mittens manum super aratrum et respiciens retro aptus est regno celorum. Qui ergo fortiori studio intendit retro respicere convincitur si relictis bonis amplioribus ad minora retorquetur.

Aliter peccatorum conscii et ignari.

x6 Admonendi magis sunt peccata carnis experti ut in

mare me saltem post naufragium metuant et perditionis sue discrimina vel cognita perhorrescant ne qui post mala perpetrata servati sunt hec impie repetendo moriantur. Unde peccanti anime nunquam a peccato desinenti dicitur frons mulieris meretricis facta est tibi noluisti erubescere. Admonendi sunt itaque ut studeant quatenus si accepte nature bona integra servare noluerunt saltem scissa resarciant. Quibus nimirum necesse est ut perpendant in tam magno fidelium numero quam multi et semetipsos illibatos custodiunt et alios ab errore convertunt. Quid ergo isti dicturi sunt si aliis integritate stantibus ipsi nec post dampna resipiscunt. Quid dicturi sunt si cum multi sunt qui et alios secum ad regnum deferunt hii expectanti domino nec semetipsos reducunt. Admonendi sunt ut perpetrata commissa considerent et imminencia devitent. Unde sub iudee specie per prophetam dominus corruptis in hoc mundo mentibus transactas culpas ad memoriam revocat quatenus pollui in futuris erubescant dicens fornicate sunt in egypto in adolescencia sua fornicate sunt ubi subacta sunt ubera earum et fracte sunt mamme pubertatis earum. In egypto quippe ubera subiguntur cum turpi huius mundi desiderio humane mentis voluntas substernitur. In egypto pubertatis mamme franguntur cum naturales sensus adhuc in semetipsis integri pulsantis concupiscencie corrupcione viciantur. Admonendi sunt carnis peccata experti ut vigilanti cura considerent post delicta ad se redeuntibus dominus quanta benivolencie sinum sue pietatis expandat cum per prophetam dicat si dimiserit vir uxorem suam et illa recedens duxerit virum alterum nunquid revertetur ad eam ultra. Nunquid non polluta et contaminata erit mulier illa. Tu autem fornicata es cum amatoribus multis tamen revertere ad me dicit dominus. Ecce de fornicante et relicta muliere argumentum iusticie proponitur et tamen per lapsum nobis redeuntibus non iusticia sed pietas exhibetur ut hinc nimirum colligamus si nobis delinquentibus tanta pietate

petitur aut ut post delictum red-
euntibus quanta implicitate paratum
aut qui ab illo cecidit super impios
clamat qui non cessat vocare per
culpa tamen minime per prophetam
post delictum invitat vocationis
comprimit. cum admisso homini dicitur re-
vertere stulti tui videntes tamen
tue audiant verba per legem
mandatis. Hebraeus quippe gene-
ris in facie monuit quid in
paradyso conditus homo atque in li-
bero arbitrio constitutus quid facere quid
ve facere non deberet mandatis. Ex
homo mundi factorem terra dedit
cum supplicans eius missa con-
post hec tamen supplicante deum
desinit quia ad revocandum
hominem legem dedit exhortan-
tes angelos misit in carne
me mortalis apparuit quod per se ipsum
statuit non ad manum qui ad
reparationem nos quia etiam compe-
vocavit tamen ipse equaliter simul
potuit dura de cutis hac nostre
est spiritualiter sentiri de singulis
carnis eius contrariis de partibus
quibus ubi mortalis eius com-
pit cum suis quod peccato perpetuat
voluntatis eius cognoscit per cap-
ta adhuc eius eius factorem
scire est ut dum cum contemptu
cum non de vilitate bono innocen-
tiae iniquitate eligens appetit
terra in eius factorem tamen mittit
Ez adhuc per legem deus sub spe-
cie monet qui etiam post cul-
pam ad redeundum persuadet ipsum

acciderit contemptu non aspirat
redeunti sinum pietatis expandit
Doceant ergo per legem monitis
audimus si admitantem nos dum
saltem post peccata redeuntem debemus
in pietate vocantis cui laudes sim-
strictam nolumus formidare quia
tanto gravius impletate contempni-
tur et contemptus adhuc voca-
re non dedignatur. Ad contra autem
sunt peccata carnis ignorantes
ut tanto sollicitius precipitium
ruinam metuant quanto altius
stant. Admonendi sunt ut noverint
quia quos magis premunt eo
sestus eos crebrioribus sagittis in-
sidiatoris aspicium qui tanto
ardentius solet erigi quanto se
robustius conspiciat vinci quanto con-
tra se vinci conspiciat tantaque in-
colluctabilibus dedignatur vinci quanto
contra se videt prima integra insinuare
carnis castra pugnare. Admonendi
sunt ut incessantem pugnam susci-
piant et libenter per eam dubia ca-
ptionem quam tollerat laboris
tolerat vel eum attendi felici-
tatis que sine transitu at-
tingitur bene fit quod transeundo
laboratur. Audiant quod per prophetam
dicitur: Hec dicit Dominus eunuchis: Qui
custodierint sabbata mea et ele-
gerint que volui et tenuerint
fedus meum dabo eis in domo
mea et in muris meis locum
et nomen melius a filiis et fili-
abus. Eunuchi quippe sunt
qui compressis motibus carnis in se
pravi operis abscindunt carnalem

loco apud patrem sedem audiunt
eciam in domo patris vel etiam ma-
sione filiis preferuntur. Audiant quod
per Iohannem dicitur: Hii sunt qui cum muli-
eribus non sunt coinquinati. Virgines enim
sunt hii. Sequuntur agnum quocumque
ierit. Et quod cantant canticum
quod nemo possit dicere nisi illa
centum quadraginta quatuor
milia. Singulariter quippe cum
agno cantare est cum eo in perpe-
tuum pre cunctis fidelibus et de cor-
ruptione carnis gaudere. Quod tamen
alii electi canticum audire possunt
licet dicere nequeunt, quia per ca-
ritatem quidem in illorum celsitu-
dine leti sunt quamvis ad illorum
premia non assurgant. Audiant
pueri carnis integri quid per se
metipsam dicat in integritate Veri-
tas: dicit Non omnes capiunt
verbum hoc. Et in eo innotuit
summum quod denegavit omni-
bus. Predicit quia difficile
capitur, audientibus innuit cap-
tum cum qua cautela teneatur.
Admonendi sunt itaque peccata car-
nis ignorantes ut preminere
coniugio virginitatem sciant, et tamen se
super coniugatos ne extollant, ut virgini-
tatem et virginitatem preferentes et se post-
ponant et illud non deserant quod
esse melius estimant et se custo-
diant quod se inaniter non ex-
altant. Admonendi sunt ut con-
siderent quod plerumque actione
secularium vita continentium confundi-
tur, cum et illi ultra statum
assumunt opera et isti mentes ad

ordinem non excitant corda
sua. Unde bene per prophetam dicitur: Erubesce Sydon
ait mare. Quasi enim ad vocem
maris admonendum Sydon ad
ruborem deducitur, quando per comparationem vite secu-
larium atque in hoc mundo fluctua-
tium eorum qui muniti et quasi stabi-
les cernuntur vita reprobatur. Sepe enim
non nulli ad dominum post carnis pec-
cata redeuntes tanto se arden-
tius in bonis operibus exhibent
quanto dampnabiliores se de ma-
lis vident. Et saepe quidam
in carnis integritate perdurantes
cum minus in se respiciunt habere
quod defleant, plene sibi suf-
ficere vite sue innocentiam pu-
tant atque ad fervorem spiritus nullis
se ardoribus stimulis inflammant.
Et fit plerumque Deo gracior amore
ardens vita post culpam quam
securitate torpens innocentia.
Unde voce Iudicis dicitur: Remittuntur
ei peccata multa quia dilexit mul-
tum. Et gaudium erit in celo super
uno peccatore penitenciam agente quam
super nonaginta novem iustis
qui non indigent penitencia. Quod cito
etiam ex ipso usu colligimus
si nostre mentis iudicia pensamus.
Plus namque terram diligimus que
post spinas exarata fructus uberes
producit quam que nullas spinas
habuit sed exculta sterilem sege-
tem gignit. Admonendi sunt peccata
carnis ignorantes ne superioris
ordinis celsitudine se ceteris pre-
ferant, cum ab inferioribus quanta
se melius agant ignorant. In quo

tamen manus ita iudicis mutat
merita ordinis qualitate actionum. Cuius
cum comparatis istis rerum ymagini-
bus monstrat quod natura gemmarum
carbunculus preferatur iacincto sed cum
cerulei coloris iacinctus preferatur
pallenti carbunculo quia et illi
quem ordo nature subtrahit species decoris
adiungit et hunc quem naturalis or-
do pretulerat coloris qualitas fe-
dat. Sic ergo in humano genere qui-
dam in meliori ordine deteriores
sunt et quidam in deteriori melio-
res quia et isti statum excellentis vite
vivendo subvertunt et illi supe-
rioris loci meritum moribus non ex-
sequendo diminuunt et alii peccata de-
plorantes cogitationum

a Admonendi sunt quippe qui pec-
cata deplorant [illegible] ut
consummata mala perfecte diluant
lamenta, ne plus astringantur in
debito perpetrati operis quam solvat
in fletibus satisfactionis. Scriptum est
potum dedit nobis in lacrimis in
mensura ut videlicet uniuscuiusque mens
tantum penitendo compunctionis sue
bibat lacrimas quantum se a deo me-
minit aruisse per culpam. Admonendi
sunt ut incessanter commissa ante
oculos reducant atque videndo agant
ut a districto iudice videri non debe-
ant. Unde David cum peteret dicens Aver-
te faciem tuam a peccatis meis pa-
ululum superius intulit delictum meum
contra me est semper. Ac si diceret pec-
catum meum ne respicias postulo
quia hoc respicere ipse non cesso.
Unde et per prophetam dicitur peccatorum tuorum
memor non ero tu autem memor esto.
Admonendi sunt ut singula queque
commissa considerent et dum per unumquodque
per unumquodque erroris sui inquinationem
defleant simul se et totos lacrimis
mundent. Unde bene per Ieremiam dicitur. Cum
iudex singula delicta penitentibus
divisiones aquarum deduxit oculus
meus. Divisas quippe ex oculis
aquas deducimus quando peccatis singulis
dispertitas lacrimas damus. Neque
uno eodemque tempore eque mens de
cunctis dolet sed dum nunc huius
nunc illius culpe memoria acrius
tangitur simul de omnibus in singulis
commota purgatur. Admonendi sunt
ut de misericordia quam postulant pre-
sumant ne vi immoderate afflic-
tionis intereant. Neque enim pie
dominus ante oculos delinquentium pec-
cata apponeret si per semetipsum ea
districte ferire voluisset. Constat
enim quod a iudicio abscon-
dere voluit quos exspectando pre-
veniens semetipsos iudices
fecit. Hinc enim scriptum est pre-
veniamus faciem eius in confessi-
one. Hinc per Paulum dicitur si nos-
metipsos diiudicaremus non utique
iudicaremur. Rursum quoque admonendi
sunt ut sic de spe fiducia habeant
ne tamen in carnali securitate torpe-
scant. Plerumque enim hostis callidus
mentem quam per peccatum supplantavit
cum de ruina sua afflictam
respicit securitatis pestifere blan-
dicio seducit et figmate ex- figuraliter
primitur cum factum Dine memoratur.
Scriptum quippe est: Egressa
est Dina ut videret mulieres
regionis illius quam cum
vidisset Sichem filius Emor
princeps terre illius adamavit

et rapiunt et deterunt(?) cum alia vi assumens vigentes(?) et conglutinata est anima eius cum illa tristemque blandiciis delinivit. Dina quippe ut mulieres videret extranee regionis egreditur quia unaquaeque mens sua studia negligens actiones alienas curans extra habitum atque extra ordinem proprium vagatur. Quam Sichem princeps terre opprimit quia videlicet inventam in curis exterioribus dyabolus corrumpit et conglutinata est anima eius cum ea quia unitam sibi per iniquitatem respicit. Et quia mens que a culpa resipiscit affectat admissum flere conatur, corruptor autem spes ac securitates vacuas ante oculos revocat quatenus tristicie robur(?) subtrahat recte illic adiungitur: tristemque blandiciis delinivit. Modo enim aliorum graviora, modo nil esse quod perpetratum est, modo misericordem deum loquitur, modo ad hoc tempus subsequens ad penitenciam pollicetur, ut dum per hoc mens decepta ducitur ab intencione penitencie suspendatur, quatenus tunc bona nulla percipiat cum nunc mala nulla contristant, et tunc plenius obruatur suppliciis que nunc etiam gaudent in deliciis dicte(?) carnis amoris(?). Sunt qui peccata cogitationis deflent ut sollicite considerent in intimis mentis archana utrum delectatione tantummodo an consensu deliquerunt. Plerumque enim cor temptatur et ex cogitationis nequicia delectatur et tamen eidem nequicie non renititur ut in secreto cogitationis et contristet quod libet et libeat quod contristet. Nonnumquam vero ita mens barathro temptationis absorbetur ut nullatenus renitatur sed ex deliberatione sequitur hoc quod ex delectatione pulsatur. Et si facultas suppetat exterius mox effectibus interiora vota consummat. Et si iusta animadversione districti iudicis respicitur non est iam cogitationis culpa sed operis, quia et si iam exterioribus factis peccatum distulit intus hoc consensionis opere voluntas implevit. Sic primi autem parentes didicimus quod tribus modis omnis culpe nequitiam perpetravimus, suggestione scilicet delectatione et consensu. Prima itaque per hostem, secunda per carnem, tertia per spiritum perpetratur. Insidiator enim prava suggerit, caro se delectationi subdit, atque ad extremum spiritus victus delectationi consentit. Unde et illa prava serpens suggessit, Eva autem quasi caro delectationi subdidit, Adam vero quasi spiritus suggestione ac delectatione superatus assensit. Suggestione autem peccatum agnoscimus, delectatione vincimur, consensu etiam ligamur. Admonendi sunt isti qui iniquitates cogitationis deflent ut sollicite considerent in qua peccati mensura ceciderunt quatenus ipso minime modum quam in semetipsis metiuntur(?) sentiunt et mensura

delectationis origo. Nec si cogi-
tata mala minime tractant
usque ad perpetranda mala opera
perducunt. Sed melius hoc dicendi ita
sunt ut eam minime frangant.
Sepe enim inspirare deus co-
gitans peccata cordis abluit
cum hec usque ad opera non
permittit et cogitata nequitia
tanto citius solvitur quanto effecto
operis districtius non ligatur.
Unde recte per psalmistam dicitur. Dixi pronun-
ciabo adversum me iniusti-
ciam meam domino et tu remisisti
impietatem cordis mei. Qui
enim impietatem cordis subdidit
quia cogitacionis iniusticias pro-
nunciare vellet indicavit dicens
Et ait dixi pronunciabo illico
adiunxit et tu remisisti. quam
super hec sit facilis venia osten-
dit. qui dum se ad hec pronunci-
aret hoc quod se petere promitte-
bat obtinuit. ut quia ad
opus non venerat culpa usque
ad cruciatum non veniret pe-
nitencia. sed cogitata afflicta
mentem tergeret quam nimirum
tantummodo cogitata iniquitas
inquinasset. // Aliter admissa
deplangentes et qui deserunt et

Admonendi sunt qui admissa
plangunt nec tamen deserunt
ut considerare sollicite sciant quia
flendo inaniter mundant ut
vivendo ad sordes redeant. Hinc
enim scriptum est canis reversus
ad vomitum suum et sus lota
volutabro luti. Canis quippe cum vo-
mit profecto cibum qui pectus grava-
bat proicit sed cum ad vomitum rever-
titur unde levigatus fuerat rursus
oneratur. Et qui admissa plangunt
profecto nequiciam de qua male sacia-
ti fuerant et que mentis intima de-
primebat confitendo proiciunt. quam
post confessionem dum repetunt resu-
munt. Sus vero in volutabro luti
cum lavatur sordidior redditur. quia qui
admissum plangit nec tamen deserit pe-
ne gravioris culpe se subicit quia
et ipsam quam flendo impetrare po-
tuit veniam contempnit et quasi
lutosa aqua semetipsum volvit
qui dum fletibus suis vite
munditiam subtrahit ante dei o-
culos sordidas etiam ipsas lacrimas
facit. Hinc rursum scriptum est
Ne iteres verbum in oratione tua.
Verbum namque in oratione iterare
est post fletum committere quod iterum
necesse est flere. Hinc per ysa-
iam dicitur lavamini et mundi estote. post
lavacrum quippe mundi esse negligunt
quicumque post lacrimas vite inno-
cenciam non custodiunt. Et lavantur
et lavantur ergo et nequaquam mundi
sunt qui commissa flere non de-
sinunt sed rursus flenda committunt.
Hinc per quendam sapientem dicitur qui
baptizatur a mortuo et iterum tangit
mortuum quid proficit lavacio
eius. Baptizatur quippe a mor-
tuo qui mundatur fletibus a peccato sed
post baptisma mortuum tangit qui cul-
pas post lacrimas repetit. Admonendi
sunt qui admissa plangunt nec
tamen deserunt ut ante districti iu-
dicis oculos esse se similes

agnoscant qui remotis ad faciem
quorundam hominum magna cum sub-
missione blandiuntur recedentes autem
amicis ut dampna que valent ac-
riter inferunt. Et quid est cum culpa
flere nisi similiter sicut deo sine devo-
tione audire. Et quid est post fletum
prava agere nisi supplices in omni-
mitatis que rogaverat exercere. Iaco-
bo attestante qui ait: Quicumque
voluerit esse huius amicus huius seculi
inimicus dei constituetur. Admonendi sunt
qui admissa plangunt nec tamen
deserunt ut sollicite considerent quia
ita plorando bonum in merore tempora
ad culpam. Sunt quippe nonnulli roge-
tibus multis dispensis in hunc men-
sura ut talis dum de bonis aliquid
agunt quod tamen non perficiunt
superbie inclinant que et plerumque
perpetrant mala considerant et isti de
de malo temptantur cum nequaquam
consenciunt quos presumunt titubant
eo gressus cordis ad iusticiam per
humilitatis vomitus fiant. Balaam qui-
ppe tabernacula iustorum respiciens
ait: Moriatur anima mea morte
iustorum et fiant novissima mea
horum similia. Sed cum compunctionis tem-
pus abscessit contra vitam
quibus se similem fieri et moriendo
proposuerat consilium prebuit et cum
occasione de avaricia reperit ab-
litus est quicquid sibi de innocen-
cia optavit. Paulus vero ait: Vi-
deo legem aliam in membris meis
repugnantem legi mentis mee et
captivum me ducentem in lege pec-
cati que est in membris meis.

cum prefato ideo temptatur ut in bo-
no robustius ipsa in infirmitate fue-
cogitatione solidetur. Et quid est quod
in compunctione et tamen mentem non appropin-
quat. Iste temptatur et in culpa non
tamen consentit nisi hoc quod apte ha-
gitur quia ut malos bona imper-
fecta adiuvant ut bonos imperfecta
condempnant. Hec autem. Admonendi
sunt qui admissa deserunt nec tamen
plangunt ne iam relaxatas esti-
ment culpas quas etsi agendo
non multiplicant nullis tamen fletibus
mundant. Neque enim scriptor si a scriptione
cessaverit quia alia non addidit etiam illa
que scripserat delevit neque qui contume-
lias irrogat si solummodo ~~tacuerit~~
tacuerat satisfecit cum profecto neces-
se sit ut verba premisse superbie verbis
subsequentis humilitatis impugnet nec
debitor absolutus est quia alia
non multiplicat nisi et illa que
ligaverat solvat. Ita et cum deo deli-
quimus nequaquam satisfacimus si ab iniqui-
tate cessamus nisi voluptates
quoque quas dileximus e contra a-
positis lamentis insequamur. Si enim
nullas nos in hac vita operum culpas
maculasse nequaquam nobis hec ad
hic de gestibus apud ad securitatem
innocencia nostra sufficeret quia
illicita adhuc multa pulsarent.
Certa in mente securus est qui
perpetratis iniquitatibus ipse sibi testis
est quia innocens est neque enim
dolens nisi cruciatibus persistit. Sed
doctores morbos medicaminibus contrariis
medentur ut qui de lata voluptati-
bus discessimus fletibus amaritudinis

redeamus et qui per illicita fluendo
cecidimus etiam a licitis nosmet
ipsos restringentes surgamus et
quod in vana letitia infunditur
salubris tristitia exurat et quod
vulneravit elatio superbie curet
abiectio humilis vite hinc enim
scriptum est dixi iniquis nolite
inique agere et delinquentibus nolite exaltare cor-
nu cornu quippe delinquentes ex-
altant si nequaquam se ad penitenciam
ex cognitione sue iniquitatis humi-
liant hinc rursum dicitur cor contritum
et humiliatum deus non despicit quis-
quis enim peccata plangit nec tamen
deserit cor quidem conterit sed humi-
liare contempnit quisquis vero peccata gerit (?)
et non plangit iam quidem humi-
liat sed conterere cor recusat
hinc paulus ait et hec quidem
fuistis sed abluti estis sed sanctificati
estis quia nimirum illos emen-
datior vita sanctificat quos per penitenciam
abluens afflictio fletuum mun-
dat hinc petrus cum quosdam
territos malorum suorum consideratione
conspiceret admonuit dicens penitenciam
agite et baptizetur unusquisque vestrum
dicturus enim baptisma premisit penitencie
lamenta ut prius se aqua sue
afflictionis infunderent et postmodum
sacramento baptismatis lavarentur
quanam ergo mente qui transactas
culpas flere negligunt sperant se-
curi de venia quando ipse summus pa-
stor ecclesie huic etiam sacramento
addendam penitenciam credidit quod
peccata principaliter extinxit etc.

Aliter mala facientes et laudantes
Admonendi sunt qui illicita que
faciunt et laudant ut considerent
quod plerumque plus ore quam opere delin-
quunt opere namque perversa quaeque in semetipsos solummodo
perpetrant ore autem per tot personas
prohibent quot audientium mentes
nequiciam laudantes docent Admonendi sunt
ergo ut qui eradicare mala dissimulant
saltem seminare pertimescant Ad-
monendi sunt ut quibus perditio propria suf-
ficiat Admonendi sunt
ut si mali esse non metuunt eru-
bescant saltem videri quod sunt
plerumque enim culpa dum absconditur
effugatur quia dum mens erube-
scit esse quod fugit videri
cum non pravus quisque impudenter
tamen in nequicia liberius omne
facinus perpetrat eo etiam licitum
putat et quod licitum suspicatur
in hoc procul dubio multiplicatur
hinc peccatum suum sicut scriptum est
peccatum suum sicut sodoma predicaverunt
nec absconderunt peccatum enim suum
sodoma absconderet si adhuc
sub timore peccaret sed funditus
frenum timoris amiserat que ad
culpas nec tenebras requirebat
unde rursum scriptum est clamor
sodomorum et gomorre multiplicatus
est peccatum quippe cum voce est
culpa in actione peccatum vero etiam cum
clamore est culpa cum libertate
Admonendi sunt qui ac-
cusant mala nec tamen devitant
ut provide pensent quid in distri-
cto dei iudicio pro sui excusatione
dicturi sunt qui de reatu suorum

dinum et sibimetipsis iudicibus
non correpti. Hic itaque quid aliud
quam predones sui sunt cum vocati
contra culpas properant et semetipsos
captivos reddunt. Ad modum sunt
ut videant quia de occulta iam
retributione est iudicium quod eorum
mentis malum quod perpetrat
illuminat ut videat se non timeat
ut vincat se quo melius vi-
det eo deterius peccat, quia et in-
telligentie lumine perpetrat et actionis
sue tenebras non relinquit.
Nam cum acceptam admonitionem
scientiam negligunt habent quod sci-
entes. Veniunt et de lumine intelli-
gentie augent supplicium quod
perfecta acceperant ut possent de-
lere peccata, quorum nimirum nequi-
tia cum malum agit quod
dividicat bonum, hic iam de-
gustat iudicium, ut cum eternis sup-
pliciis servatur innoxia sua hic
interim examine non sit absoluta
tanto quod illic graviora tormenta
perpetrat quantum hic malum non
deserit et quod ipse non condempnat
hinc est quod veritas dicit. Servus sciens
voluntatem domini sui et non preparat
et non facit secundum voluntatem eius di-
gnis plagis vapulabit multis.
Hinc psalmista ait: descendunt in infer-
num viventes. Viventes quippe quod et
alios agunt sciunt et sentiunt mor-
tui ante sententiam ut sunt mortui
eum infernum descendunt si mala
nescienda perpetrarent. Cum non sci-
unt mala et tamen faciunt nunc etiam
in infernum viventes ipsi sciunt
quod descendunt. De aliis quam con

cupiscentie superatur et culpa liga-
tur. Admodum sunt quippe quos
repentina tempestas superat
in bello presentis vite ut se cotidie
providos attendant et eorum comprehendi
vulnera non possit. Sunt solliciti tantos
tegunt ut occulta insidiantis
hostis iacula prohorrescant et tam
in caliginoso certamine intentione
tremula mira nictibus castra se
muniant. Nam si a sollicitudine
circumspectionis cordis studia solvuntur
apperiuntur quia hostis callidus
tanto liberius pectus penetrat
quanto inermem apud se nec desp-
ciendit. Ad modum sunt qui repentina
tempestas superantur ut curire mi-
nime tiviam dispectat qui in
tentatem suam dum rebus tran-
sitoriis in mollitiem implicant
quibus culparum iaculis confugiat
ignorat. Unde in Salomonis voce
percussi et dormientes commemorantur. Proverbiorum
xxiii. Vulneraverunt me sed non dolui
traxerunt me et ego non sensi. Quando
evigilabo et rursus vina reperiam.
Enim quippe anima sue solli-
citudinis dormiens vulneratur
et non dolet quia sicut imminentia
mala non prospicit sic nec que
perpetravit agnoscit. Trahitur
et nequaquam sentit quia pellece-
bras vitiorum ducitur. Nec tamen ad
sui custodiam suscitatur tamen quidem
evigilare appetat ut rursum
vina repetat quamvis quamvis
sopore torpet animi custodia
premitur vigilare tamen ad crapulas secu-
li nititur ut per voluptates debriatum

Et cum ad aliud dormiat quod
possit vigilare debuerat, ad illud
vigilare appetit ad quod laudabiliter dor-
mire potuisset. Hinc superius scrip-
tum est, Prov. 23: Et eris sicut
dormiens in medio mari, et quasi
sopitus gubernator amisso clavo.
In medio maris dormit, qui in
huius mundi temptationibus positus pro-
videre motus irruentium vitiorum
quasi imminentes undarum cumulos
negligit. Et quasi gubernator clavum
amittit, quando mens ad regendam
navem corporis studium sollicitudinis
perdit. Clavum quippe in mari amit-
tere est intentionem providam inter pro-
cellas huius saeculi non tenere. Si enim
gubernator clavum sollicite strin-
git, modo in fluctibus ex adverso di-
rigit navem, modo ventorum impe-
tus per oblicum findit. Ita cum
mens vigilanter animum regit, mo-
do alia superans calcat, modo alia provi-
dens declinat, ut praesentia elabo-
rando subigat, contra futura certa-
mina prospiciendo convalescat. Hinc
rursum de fortibus supernae patriae bella-
toribus dicitur, Cant. 3: Uniuscuiusque ensis
super femur suum propter timores nocturnos.
Ensis enim super femur ponitur, quando
acumine sanctae praedicationis prava sug-
gestione carnis edomatur. Per noctem
vero caecitas nostrae infirmitatis exprimitur,
quia quidquid adversitatis in nocte
imminet non videtur. Uniuscuiusque ergo ensis
super femur suum propter timores nocturnos
ponitur, quia scilicet sancti viri dum ea quae
non vident metuunt, ad intentionem
certaminis parati assistunt. Hinc sponsae dicitur:
Nasus tuus sicut turris quae est
in Libano. Rem namque quam oculis
non cernimus, plerumque odore praevidemus.
Per nasum quoque odores foetoresque
discernimus. Quid ergo per nasum ecclesiae
nisi sanctorum providentia discretio designa-
tur? Et turri similis quae in Liba-
no dicitur, quia eorum discreta providen-
tia ita in alto sita est, ut tempta-
tionum certamina et priusquam veniat
videat, et contra ea cum venerint for-
tis assistat. Nam futura cum
praevidentur, tum praesentia fiunt minoris
virtutis, quia dum contra ictum
paratior quisque redditur, hostis quo
se inopinatum crediderat, eo ipso quo
praevisus est, enervatur. Aliter
admonendi sunt qui in culpa ex con-
silio ligantur, [illegible] consideratione
perpendant, quia dum mala ex
iudicio fiunt, districtius contra se
iudicium accendunt, ut tanto
eos durior sententia feriat quanto
eos in culpa arctius vincula de-
liberationis ligaverunt. Citius for-
tasse delicta paenitendo ablue-
rent, si in his sola praecipitatione
cecidissent. Nam tardius peccatum
solvitur quod et per consilium solidatur.
Nisi enim mens cuncta despiceret,
in culpa ex consilio non perveniret.
Hinc enim [illegible] lapsi per consilium
paenitentes dicunt, quia cum a statu
iustitiae peccando conruunt, plerumque
simul et in laqueum desperationis
cadunt. Hinc est quod per prophetam
Dominus Ier. 4 dicit: Propter malitiam studi-
orum vestrorum [illegible] vobis [illegible]
ne forte egrediatur ut ignis
indignatio mea et succendatur et non
sit qui extinguat. Hinc iterum

natus dicit: Visitabo super vos ini-
quitatem studiorum vestrorum. Cum igitur
aperte aliud sint peccata que perpe-
trantur per consilium, non tamen prava sed
dura quia studia pravitatis in
semper fiunt cum sepe infirmitate,
sepe negligencia, in studiis non
malitiosa sed inconsiderate perpetran-
tur, non tamen beati viri confessio-
ne per prophetam dicitur psalmo i. In cathe-
dra pestilencie non sedit. In cathedra
quippe consuetudo prava committere
iudices esse vel presidentes solent.
In cathedra pestilencie sedere est ex
ratione mala disponere et cum deli-
beratione perpetrare, quasi in per-
verso consilii cathedra sedet qui
tanta iniquitatis elacione attolli-
tur ut implere malum et per consilia co-
netur. Et sicut assistentibus turbis
prelati sunt qui cathedre hono-
re fulciuntur, ita delicta eorum
qui precipitanter corruunt exqui-
sita per studium peccata transcendunt.
Admonendi sunt igitur ut hinc colli-
gant quam in culpa se eo per con-
silium ligant, quia quisque velocius
feriendi sunt qui nunc pe-
iores non facti sed principes sunt.
Aliter qui minimis et minimis eciam frequenter exce-
71 Admonendi sunt qui quamvis
minimis sed tamen frequenter ex-
cedunt, ut nequaquam considerent
qualia sed quanta committunt, quia
ea que si despiciunt timere cum
pensant, debent formidare cum
numerant. Altos quippe gurgi-
tes fluminum parve sed innumere re-
plent gutte pluviarum, et hoc
agit sentina latenter excrescens
quod patenter seviens procella.
Et minuta sunt que erumpunt
membris per scabiem vulnera, sed
tamen multitudo eorum in unum occu-
pat sic vitam corporis sicut v-
num grave in pectore vul-
nus necat. Eciam cum peccata
minima flere ac devitare ne-
gligit, a statu iusticie non
quidem repente sed paulatim
cadit. Admonendi sunt qui in
minimis frequenter excedunt ut
sollicite considerent quia non numquam
in parva delinquimus quam in maiori
culpa peccatur. Maior enim quo
citius quia sit culpa agnosci-
tur eo etiam celerius emendatur.
E contrario non dum quasi nulla
creditur eo peius quo securius
in usu retinetur. Unde fit plerum-
que ut mens assueta malis
levibus nec gravia perhorrescat,
atque quandam auctoritatem nequi-
cie per culpas nutrita perveniat,
et tanto in maioribus contempnat
pertimescere quanto se in minimis
didicit non timendo peccare.
Ac contra admonendi sunt qui se
a minimis custodiunt sed aliquando in
gravibus demerguntur, ut sollicite
sua pericula deprehendant, quia dum
cor eorum de custoditis minimis
extollitur, ad perpetranda ipso
graviora elacionis sue bara-
tro devoratur, et dum foris parva
subigunt sed per tumorem gloriam

ictus in manifestum languorem supprimit
in tempore bellorum invictum et fortem
parvula minora prosternunt. Admonendi
sunt ergo qui se a magnis custodiunt
et aliquando in minimis diluuntur ne ubi se
stare ex superioribus estimant ab inter-
ius ubi cadunt et minus distincti
iudicis retributione elatio mentis
mystice vel ubi fiat ad ... ...
oris culpe cumuli cum bene elati
minime se custodiunt sine vibus
minime culpe ... culpis maio-
ribus obviant et cadendo destru-
ribus obvium et cadendo destit-
no fuisse ... quod steterunt/ ut ma-
la in mensa cor reprimant quod bo-
na nimie exaltant/ Admonendi
sunt quod considerent quod in culpis minimis
vel alto reatu se obligant et cum
plerosque minimis que custodiunt
de trabibus peccant quia reatus sunt
in magis fecerunt et pro ista se habet omnibus
quia minima sunt tegunt ... sit
ut qui maiora mala perpetrant
coram deo aperte iniqui sunt
et cum prava bona custodiunt coram
hominibus se late sanctitatis hinc est
enim quod phariseis dicitur liquantes culi-
cem camelum autem glucientes
ac si aperte dicatur minima mala
distinctis maiora devoratis
hinc est quod rursum ore veritatis
increpantur cum audiunt decimatis
mentam et anetum et ciminum et re-
linquitis que graviora sunt legis
iudicium et misericordiam et fidem. Neque
enim negligenter audiendum est quod
cum decimari minima dicantur/ omnia
quidem de oleribus maluit ... tamen
olentia memorie ut perfecto.

audiunt quia similitudines cum prava
custodiunt maiorem de se audi-
re aspirant querunt quia ubi
plerique maxima permittunt
et tamen minima observant que levia
non iudicio longe lateque volant
Aliter qui bona nec inchoant et inchoata non
Et cum bona nec inchoant
non sunt eis prius edificanda
que salubriter diligunt sed destruenda ea
in quibus semetipsos nequiter versant
alias cum sepius que incognita au-
diunt nisi prius pravitatis sunt ea
que sibi sunt cognita deprehendant/
quia nec levari appetit qui ruisse se
ceciderit nescit et qui dolorem
vulneris non sentit salutis reme-
dia non querit. Prius ergo osten-
da sunt quam sint vana que diligunt
et tunc demum vigilanter intimanda
quam sint utilia que pretermittunt/
Prius videant fugienda que
amant et sine difficultate postmodum
cognoscant amanda esse que fu-
giunt. Melius namque incognita recipi-
unt si de cognitis quidquid disputa-
tionis audiunt veraciter recogno-
scunt/ tunc ergo pleno voto discunt
vera bona querere cum vero iudicio
deprehendunt falso se vana tenu-
isse/ audiant ergo quia bona presentia
a delectatione citius transitura sunt
et tamen eorum ea ad ultionem sine transi-
tu permansura quia nunc placet in
mentis sub ... et tunc quod
dolet in ultimis in supplicium remaneat.
Itaque eisdem rebus revocentur
salubriter quibus noxie delectantur
ut perculsi mentis alta ruine sue
dampna conspicientes se in propria 42

premisse deprehendit, quorum post-
ea renovet et permutet eos que
amaverunt, destruat diligere que con-
tempnebant. Hinc est quod Ieremias missus
ad predicandum dicitur: Ecce constitui te hodie
super gentes et regna, ut evellas
et disperdas et destruas et dissipes,
et edifices et plantes, quia nisi prius
prava destruerentur, edificare utiliter recta
non possent; nisi ab auditorum suorum
cordibus spinas vani amoris e-
vellerent, nimirum frustra in eis ver-
bum sancte predicationis plantarent.
Hinc est quod Petrus evertit ut post-
modum construat, cum nequaquam
Iudeos monebat quod iam fece-
rant, sed de his que fecerant in-
crepabat dicens: Iesum Nazarenum
virum approbatum a Deo in vobis
prodigiis et signis que fecit per illum
Deus in medio vestri, sicut vos sci-
tis, hunc definito consilio et prescientia
Dei traditum per manus iniquorum in-
teremistis affigentes, quem Deus
suscitavit solutis doloribus inferni,
ut videlicet crudelitatis sue cognitione
destructi edificationem sancte predicationis
quanto amarius quererent, tanto uti-
lius audirent. Unde et illico respon-
derunt: Quid ergo faciemus, viri fratres?
Quibus mox dicitur: Agite penitentiam
et baptizetur unusquisque vestrum. Edi-
ficationis verba prorsus contempnerent,
nisi prius salubriter ruinam sue
destructionis invenissent. Hinc
est quod Paulus cum super eum
celitus lux emissa resplenduit,
non iam quid recte deinceps face-
ret, sed quid prave fecisset audivit.

Nam cum prostratus requireret dicens: Quis
es Domine? protinus audiebat: Ego sum
Iesus Nazarenus quem tu persequeris. Et recto
repente subiungit quid in rebus
faceret, illico adiungitur: Surge et
ingredere civitatem et ibi dicetur tibi quid
te oporteat facere. Ecce de celo Dominus lo-
quens persecutori suo facta corri-
puit, nec tamen illico que essent
facienda intimavit. Ecce elatio-
nis fabrica iam tota corrue-
rat, et post ruinam sua humiliter re-
edificari requirebat. Et cum superbia destruitur, edificationis verba
tamen retinentur, ut videlicet persecutor
immanis dum destructus iacet,
et tanto post in bonis solidius
surgeret, quanto prius funditus
eversus a pristino errore cecidisset.
Qui ergo nulla adhuc bona age-
re ceperunt, a rigiditate antea sue
pravitatis correptionis manu e-
vertendi sunt, ut ad statum postmodum
recte operationis erigantur. Quia et ideo
altum silve lignum succidimus, ut
hoc edificii tectum sublevemus,
sed tamen non repente in fabrica
ponitur, ut nimirum prius vitiosa
eius viriditas exsiccetur, cuius quo
plus in infimis humor excoquitur,
eo ad summa solidius levatur. Ac
contra autem sunt qui inchoata
bona iam confirmant, ut tanta
correptione concidunt, quia dum
posita non perficiunt, et que sunt
cepta cancellant. Hi ergo confovendi
sunt potius in correptione, non
destruendi, et quasi fiat hic constructum de-
crescit. In hac quippe mundo animi

humana quasi more navis contra ictum fluminis conscendentis uno loco stare nequaquam permittitur quia ad yma relabitur nisi ad summa conetur. Si ergo inchoata bona fortis operantis manus ad perfectionem non sublevat ipsa operandi remissio contra hoc quod operatum est pugnat. Hinc est enim quod per Salomonem dicitur: Qui mollis et dissolutus est in opere suo frater est sua opera dissipantis. Quia videlicet qui cepta bona districte non exequitur dissolutione negligentie manum destruentis imitatur. Hinc Sardis ecclesie angelo dicitur: Esto vigilans et confirma cetera que moritura erant; non enim invenio opera tua plena coram deo meo. Quia ergo plena coram deo eius opera inventa non fuerant moritura reliqua etiam que erant gesta predicabat. Si enim quod in nobis est ad vitam non accenditur extinguitur et quod quasi vivum adhuc tenetur. Admonendi sunt ut perpendant quod tollerabilius esse potuisset rectitudinis viam non arripere quam arrepta per regressum redire. Nisi enim retrospicerent erga ceptum studium nullo torpore languescerent. Audiant quod scriptum est: Melius erat eis non cognoscere viam iusticie quam per agnitionem retrorsum converti. Audiant quod scriptum est: Utinam frigidus esses aut calidus; sed quia tepidus es et nec frigidus nec calidus incipiam te evomere ex ore meo. Calidus quippe est qui bona studia et arripit et consummat; frigidus quippe est qui consummanda nec inchoat.

Et sicut a frigore per teporem reditur ad frigus. Quisquis ergo amisso infidelitatis frigore vivit sed nequaquam tepore superato excrescit ut ferveat procul dubio calore superato dum in noxio tepore demoratur agit ut frigescat. Sed sicut ante teporem frigidus sub spe est, ita post frigus tepor in desperatione est. Nam qui adhuc in peccatis est conversionis fiduciam non amittit; qui vero post conversionem tepuit et spem que esse potuit de peccatore subtraxit. Aut calidus ergo quisque esse aut frigidus queritur ne tepidus evomatur, ut scilicet aut necdum conversus adhuc de conversione spem prebeat aut iam conversus in virtutibus inardescat, ne evomatur tepidus qui a calore quem proposuit tepescendo ad noxium frigus redit. Et aliter qui mala occulte agunt et bona publice. 73

Admonendi sunt qui mala occulte agunt et bona publice ut pensent humana iudicia quanta velocitate avolant, divina autem quanta immobilitate perdurant. Admonendi sunt ut in fine rerum mentis oculos figant quia et humane laudis attestatio pertransit et superna sententia que et abscondita penetrat ad retributionem perpetuam convalescit. Cum ergo occulta sua mala divinis iudiciis, recta autem sua humanis aspectibus opponunt, et sine teste est bonum quod publice fiunt et non sine eterno teste est malum quod latenter delinquunt. Culpas itaque suas occultando homi-

Similesque pandendo et vbi premi-
ri debeant abscondentes dete-
gunt, et vnde remunerari poterant
detegentes abscondunt. Et nos
vere sepulchra dealbata speciosa
foris, intus mortuorum ossibus ple-
na vitaris vocant, qui vitam in
mala intus congerunt humanis
non oculis quorumdam demonstra-
tione operum de foris iusticie
colore blandiuntur. Ad modum sunt
itaque neque agant vere desperari
ant sed admitti ea meliora tendat
valde namque bona sua dimidi-
ant qui ad eorum mercedem
sufficere fauores humanos pu-
tant. Cum enim pro opere laus
transitoria queritur eterna retri-
bucione res digna vili pretio
venundatur. De quo vero precepto pre-
cio veritas dicit: Amen dico vobis
receperunt mercedem suam. Ad modum
sunt vt hi qui ostendunt quia diu
per nos se in occultis exhibet
sed tamen quidem de se publice in bonis operibus
prelent ostendunt sequenda que fu-
giunt. Clamant amanda que
odiunt viuunt potius aliis et sibi
moriuntur. Alii autem ad modum sunt qui
bona occulte faciunt et tamen quibusdam
factis publice de mala opinione pun-
tur, ne cum semetipsos racionis
vere detrite vivificant in se alios
proximos prave estimacionis occidunt
ne amittunt quam se proximos diligat
et omnem ipsi salubrem potum vini
sorbeant in tentes in sanum considerate
mentibus pestiferum veneni poculum fun-
dant hii minores in vero proximorum
votum vitam adimunt in alto in latum

sunt. Dum student vere occulte
gerere et quibusdam factis ad proximum de
se prave estimacionis tumescens
eius laudis compraviam calcan-
tem sufficit edificacionis firm-
dem perpetrat. Si bono que agit
occultat et si vacando fame
imitanda radicem subtrahit quod
operis boni quod imitandum est non
audit. Hic in ewangelio veritas dicit:
Sic luceat lux vestra coram
hominibus ut videant opera vestra
bona et glorificent patrem vestrum
qui in celis est. Sed illa quasi
sunt premitti que longe aliud
percepisse videatur. Dicit: Attendite
ne iusticiam vestram faciatis coram
hominibus ut videamini ab eis. Quid
est quod opus nostrum et ita faci-
endum est ne videatur et tamen ut
debeat videri precipitur nisi quod ea
que agimus et occultanda sunt
ne ipsi laudemur et tamen ostendenda
sunt ut laudem celestis patris a-
ugeamus. Nam cum ad nos iusticiam
coram hominibus facere dominus prohibet
illico adiunxit ut videamini ab
eis. Et cum rursum videnda
ab hominibus bona opera preciperet pro-
tinus subdidit ut glorificent patrem vestrum
qui in celis est. Eterna i. viden-
da essent vel qualiter non viden-
da ex fine mercedis mutant cordis
operantis meus opus suum et
se videri non quereret, et tamen hoc
esse celestis patris gloriam non cela-
ret. Vnde fit plerumque ut bonum

opus et in occulto fit cum fit publice.
Rursum in publico cum agitur occu-
lte, cum et in publico bono ope-
re non suam sed superni patris gloriam
querit, quod facit abscondit
quia illum solum testem habet
cui placere curavit. Et qui in se-
creto sub bono opere deprehendi
ac laudari concupiscit, etiamsi nullus
fortasse videt quod exhibuit, et tamen
hoc coram hominibus fecit quia
tunc tot testes in bono opere
secum duxit quot humanas lau-
des in corde requisivit. Cum vero
prava estimatio minime peccato
valet abstineri, mentem non
cogit, tutius mala accidentibus
absque culpa comprimat. Unde plerumque
contingit ut qui negligenter de se
mala opinari permittunt per se-
metipsos quidem nulla iniqua
faciunt, sed tamen per eos qui eos imitati
fuerint multiplicia delinquant.
Hinc est quod Paulus ad inmunda quedam
sine pollutione comedentibus
sed imperfectis temptationis scan-
dalum sua hac concessione
moventibus dicit: Videte ne forte
hec licentia vestra offendiculum
fiat infirmis. Et iterum: Et
peribit infirmus in tua conscientia
frater propter quem Christus
mortuus est. Sic autem peccantes
in fratres et percutientes conscientiam
eorum infirmam in Christo peccatis.
Hinc est quod Moyses cum diceret:
Non maledices surdo, protinus ad-
iunxit: Coram ceco non pones
offendiculum. Surdo quippe ma-
ledicere est absenti ac non au-
dienti detrahere. Coram ceco
non offendiculum ponere est dis-
crete quidem rem agere, sed ei
qui lumen discretionis non habet scan-
dali occasionem prebere.

Hec sunt que presul ani-
marum in predicationis diversitate
custodiat, ut sollicitus congrua
singulorum vulneribus medicamina ap-
ponat. Sed cum magni sit studii
ut exhortandis singulis serviatur
ad singula, cum valde laboriosum
sit unumquemque de propriis sub dis-
pensatione debite considerationis
instruere, longe tamen est laborio-
sius auditores innumeros ac di-
versis passionibus laborantes
uno eodemque tempore voce unius et
communis exhortationis admonere.
Ubi quippe tanta arte vox tempera-
da est ut cum diversa sint audi-
torum vitia et singulis inveniatur
congrua, et tamen sibimet ipsa non
sit diversa, ut inter passiones
medias uno quidem ductu
transeat, sed more bicipitis gladii
tumores cogitationum carnalium
ex diverso latere incidat, quatenus sic
superbis predicetur humilitas ut tamen
timidis non augeatur metus,
sic timidis infundatur auctoritas
ut tamen superbis non crescat effre-
natio, sic otiosis ac torpentibus
predicetur sollicitudo boni operis
ut tamen inquietis immoderate

licencia non augeatur accionis. Sic
inquietis ponatur modus ut tamen
ex ocijs non fiat torpor securus sic
ab impacientibus extinguatur ira ut remis-
sis tamen ac lenibus non crescat negligencia.
Sic lenes accendantur ad zelum
ut tamen iracundis non addatur in-
cendium. Sic tenacibus sit tribuendi
largitas infundatur ut tamen prodigis
effusionis frena minime laxentur.
Sic prodigis predicetur parcitas ut
tamen tenacibus peritura rerum custodia
non augeatur. Sic incontinentibus laudetur
coniugium ut tamen continentes non revo-
centur ad luxum. Sic continentibus lau-
detur virginitas corporis ut tamen in co-
niugibus non fiat despecta fecunditas
carnis. Sic predicanda sunt bona
ne collateraliter iuventur et mala. Sic la-
udanda sunt bona summa ne de-
sperentur ultima. Sic nutrienda sunt
ultima ne dum sufficere creduntur
nequaquam tendatur ad summa et
grauis quidem predicatoris labor
est in communis predicationis voce ad
occultos singulorum motus causasque
vigilare et palestrarum more in di-
versi lateris arte se vertere. Multo
cum acriori labore fatigatur cum
uni contrariis vicijs servienti predi-
care compellitur. Plerumque enim qui
lete nimis complexionis existit sed
cum ei repente aborta tristicia in-
manet deprimit curandum itaque
est predicatori quatenus sic tergatur tristi-
ciam que venit ex tempore ut non
augeatur leticia que ex complexione
est subiecta et sic demulceatur
leticia que ex complexione est ut

tamen non crescat tristicia que
venit ex tempore. Iste grauatur usu in-
moderate ~~precipitacionis~~ precipitacionis
et alium tamen ab eo quod festine a-
gendum est omnis comprehendit for-
te mate formidinis. Ille grauatur
usu inmoderate formidinis et ali-
quando quod appetit temeritatis im-
pellit precipitacionis. Sic itaque re-
primatur in isto subito aborta for-
mido ut tamen non concrescat consue-
ta precipitacio. Sic non reprimatur re-
pente aborta precipitacio ut tamen
non convalescat impressa complexio-
ne formido. Quid autem mirum
si medici mentium ista custodiunt
dum tante discrecionis arte se temperant
qui non corda sed corpora medentur.
Plerumque enim debile corpus oppri-
mit languor inmanis. Cui
languori si licet obviari ad-
iutorijs fortibus debet sed cum corpus
debile adiutorium forte non sustinet
studet igitur qui medetur quatenus ex-
tantem morbum subtrahat ut ne-
quaquam supposita corporis debili-
tas crescat ne fortasse languor
cum vita deficiat. Tanta quoque ad-
iutorium discrecione componit ut uno
eodemque tempore in languori obviet
et debilitati. ¶ Sic igitur medicina cor-
poris indivise corpori adhibita fuerit
divisibus potest. Tunc enim vera est
medicina que sic per eam vicio sup-
ponente succurrit ut causa suppo-
sicioni fauent. Cur igitur medicina
mentis una eademque predicacione
oppositorum morum morbis diuersis

ordine obviat non valeat quo
tanto sub talior agit quanto de impos-
sibilibus tractat Sed quia plerumque
dum duorum viciorum languores in-
pugnat hic levius aliud committit per
tasse primitus tamen velut rivus
sub celeritate submergitur per resisten-
ne ad mitiora tendit Et si hic
abiciona morte restringi non potest
nisi aliud etiam quod congruit oportet
restat Tollendum predicatoris
ut quod conhortationem suam arti-
moderamine unum parum restet quatenus
possit aliud abiciona morte re-
tineri Ex tunc quod morbum gra-
vat sed voluntati sui eum medici-
nam adhibeat vitam finiat ut
requiritur saluti egritudinem
invemat sepe enim quis acibo-
rum se in gule minime quanto
non pene superatur luxurie stimu-
lis premitur qui hic iugune metu
tremens dum se per abstinenciam re-
stringere nititur in aure glorie re-
petitione frangatur In quo nimirum
unum vitium nullatenus exstinguitur
nisi aliud nutriatur Tunc quod pestis
ardencius insequenda est nisi
que periculosior premit Tollendum
namque est ut putatorem abstinen-
tie tumorem arrogancie gestit vene-
rem restat ne cum singulariter (?)
abita funditus luxuria corrige-
at Hinc est quod paulus cum in-
firmum auditorem suum pendit aut
prius adhuc bene agere aut de ac-
tione eciam humane laudis retributione
gaudere aut hic non tunc poten-
tem bonum fac et habebis laudem

ex illa Nam cum in bono agenda sunt
ut prestas huius mundi nulla timeat aut
preter gloriam terrestris laudis requirat
sed cum infirmum mentem adamantino-
rum ascendere non posse perspicit vel
et primus simul vincit et laudem predica-
tor coniungit et admodum aliquis ab-
stulit et aliquis tulit Concedendo unde-
mus sub tempore aliora ut quia ad de-
serenda cuncta simul non assurgeret
dum ingreditur suum bonum animus fami-
liariter relinquit agnoscendum sine illi-
ce suo colletur etc. II.
Sed et cum queque debent nulli
audientibus gerere et vix paucis
aperiri Christus putatus est fidelis di-
spensator et prudens quem constituit
dominus super familiam suam ut det il-
lis in tempore tritici mensuram quippe
tritici exprimunt modulus ubi ne in
angusto corde ... aliquid incapa-
citatis cum fundat Hinc paulus
ait Non potui vobis loqui quasi
spiritualibus sed quasi carnalibus tamquam
parvulis in Christo lac vobis potum dedi
non escam Hinc moyses a secreto dei
egressus coruscantem coram populo fa-
ciem velat quia nimirum turbis clari-
tatem intime archana non indicat Hinc
per eum dominus voce precipit ut si quis
cisternam foderit si operire neglexerit cor-
ruente in ea bove vel asino precium
reddat quia ad alta scientie fluenta
perveniens cum hec apud brutum audi-
tum corda non texerit pene reus ad-
ducitur si parva eius in scandalum sive
munda sive immunda mente capiantur
Hinc ad beatum Iob dicitur Quis dedit
gallo intelligentiam Predicator et enim sanctus
dum caligosorum mundo hic clamat

tempore quasi gallus cantat in nocte
quando dicit: Hora est iam nos de somp-
no surgere, et rursus: Evigilate iusti
et nolite peccare. Gallus autem profun-
dioribus horis noctis altos edere can-
tus solet, cum vero matutinum tempus
iam in proximo est minimas atten-
uatas voces format vel formant, quia
nimirum qui recte praedicat obscuris
adhuc cordibus aperta clamat, nihil
de occultis mysteriis indicat, ut tanto
subtiliora quaeque de caelestibus audiant
quanto luci veritatis appropinquant.

76 Sed inter haec et ea quae iam
superius diximus caritatis studio
retorquemur, ut praedicator quisque p-
lus actibus quam vocibus insonet,
et bene vivendo vestigia sequacibus im-
primat, ut prius agendo quam lo-
quendo quo gradiantur ostendat. Quia
et gallus iste quem pro exprimenda bo-
ni praedicatoris specie in locutione sua
dominus assumit, cum iam edere cantus
parat prius alas excutit et semet-
ipsum feriens vigilantiorem reddit,
quia nimirum necesse est ut hi qui verba
praedicationis sanctae movent prius
studio bonae actionis evigilent,
ne in semetipsis torpentes opere
alios excitent voce; sed prius se per sub-
limia facta excutiant, et tunc ad bene
vivendum alios sollicitos reddant;
prius cogitationum alis semetipsos
feriant, et quicquid in se inutiliter
torpet sollicita investigatione depre-
hendant, districta animadversione cor-
rigant, et tunc demum aliorum vitam
loquendo componant; prius punire propria

[illegible]
[illegible] ne forte cum aliis praedicavero
ipse reprobus efficiar [illegible]
[illegible]

fletibus curent, et tunc quae aliorum
sunt punienda denuntient, et
antequam verba exhortationis
insonent omne quod locuturi
sunt operibus clament. ⁊ A
Sed quia saepe dum praedica-
tio modis congruentibus
abunde funditur apud semetip-
sum de ostensione sui occulta laeti-
tia loquentis animus levatur, magna
cura necesse est ut timoris lacera-
tione se mordeat, ne qui aliorum
vulnera medendo ad salutem
revocat, ipse per negligentiam suae sa-
lutis intumescat, ne proximos
iuvando se deserat, ne alios
erigendo cadat. Nam quibusdam
saepe magnitudo virtutis occasio per-
ditionis fuit, ut cum de fidu-
cia virium inordinate securi
sunt, per negligentiam inopi-
nate morerentur. Virtus namque
cum vitiis renititur quadam
delectatione eius animus sibi-
metipsi blanditur, fitque ut bene
agentis mentis metum
suae circumspectionis abiciat atque
in sui confidentia secura re-
quiescat. Cui iam torpenti
seductor callidus omne quod
bene gessit enumerat, eamque quasi
ceteris praepollentem in tumi-
dis cogitationibus exaltat. Unde agitur ut
ante iusti iudicis oculos fovea
mentis sit memoria virtutis,
quia reminiscendo quod gessit
dum se apud se erigit, apud
humilitatis auctorem cadit. Hinc

88
273
138

namque superbienti anime eidem
quo pulchrior es descende et
dormi cum incircumcisis ac si di
cetur cuncta quoque virtutis decore
te elevas ipsa tua pulchritu
dine impelleris ut cadas. Sic
publicanum despexit virtute super
biens animus repletus cum diceret
prestitisti decori meo [illegible]
posuisti super te deus. Et
sic fiduciam in pulchritudine
tua fornicata es in nomine
tuo. Fiducia quippe sue pul
chritudinis animam attollit cum
de virtute [illegible] leta apud se
[illegible] gloria. Et sic eandem
per fiduciam ad fornicationem ducit
quia cum [illegible] me con
cogitationibus se decipiunt
[illegible] magni spiritus premunt
[illegible] seducendo corrumpunt
corrumpunt. Pulchritudinem vero [illegible]
[illegible] fornicata es in nomine tuo
quia cum [illegible] mens superiori vo
[illegible] laudem [illegible]
[illegible] et sibi arrogare [illegible]
pit omne bonum quod [illegible]
[illegible] attrepit [illegible]
[illegible] gloriam [illegible]
[illegible] satisfacit ut [illegible]
[illegible] in [illegible] in [illegible]
[illegible] nomine fornicatur [illegible]
[illegible] corrupto
[illegible] in laudibus appetitu subsistunt
Sicut David ait: tradidit in cap
tivitatem virtutem eorum et pulchritudinem
eorum in manus inimici. In ca
ptivitatem [illegible] et pulchritudine

in manus inimici tradidit cum decepte
menti antiquus hostis [illegible] spiritus ela
tionis dominatur [illegible] virtutis elatio
[illegible] plene non superat ut [illegible]
et elatos sepe animum temptat. Sed cum
sublevatus destituitur destitutus ad
formidinem revocatur. Hinc [illegible]
dixi in abundantia mea non movebor
in eternum. Et quia de confidentia vir
tutis intumuit paulo post quid pertu
lit adiungit: avertisti faciem tuam
a me et factus sum conturbatus. Ac
si aperte dicat: fortem me int[illegible]
[illegible] credidi, sed [illegible] infirmitatis
[illegible] cognovi. Sic [illegible]
[illegible] et statum custodire [illegible]
[illegible] iustitie tue [illegible]
[illegible] non [illegible] custodia
qua [illegible] debilitatem [illegible]
turbatus in bonis. Unde [illegible]
opem reponere se extulit dicens
[illegible] sum [illegible] me
[illegible] non [illegible]
[illegible] quod pristina [illegible]
[illegible] admonitionem [illegible]
[illegible] virtutibus in
[illegible] propheta [illegible]
[illegible] ad contemplanda celestia du
[illegible] filius hominis vocatur ac
si sic aperte dicens admoneat [illegible]
[illegible] que vides in elatione cor
sublevaris [illegible] quod
es ut tua summa penetrares esse
te hominem cognosceres. Cetus dum
ultra te rapis ad temet ipsum sol
licitus [illegible] revocate
[illegible] est ut cum virtutibus
[illegible] blandiatur ad infirma sua oculos

no

mentis redeat, seseque salubriter de-
orsum premat, non ut videat que agit sed
que agere neglexit aspiciat, ut cor-
dum consideratione infirmitatis atterit, apud
humilitatis auctorem robustius in virtute so-
lidetur. Quia et plerumque ipse Deus co-
rda in rectorum mentes quamvis ex
magna parte perficit, imperfectas tamen
ex parte aliqua parva derelinquit, ut
cum miris virtutibus rutilant, imperfectio-
nis tedio sue tabescant, et nequa-
quam se de magnis erigant, cum
adhuc contra minima innitentes
laborant, sed quia extrema non valent
vincere, de summis precipuis actibus non au-
deant superbire etc.

78 Ecce bone vir reprehensionis
mee necessitate compulsus, dum monstrare
qualis esse pastor debeat, in regu-
la pulcherrimum depinxi hominem, pic-
tor fedus, aliosque ad perfectionis li-
tus dirigo, qui adhuc in delictorum
fluctibus versor. Sed in huius quaeso vite
naufragio orationis tue me tabula
sustineat, ut quem pondus proprium
deprimit, tui meriti manus levet. Amen.
Amen.

Explicit liber pastoralis beati
Gregorii pape etc.
Incipit liber de cena domini

Ante diem festum pasche
sciens Ihesus quia venit
hora eius ut transeat
de hoc mundo ad patrem, cum dilex-
isset suos qui erant in hoc mundo
in finem dilexit eos. Audistis
dilectissimi, dilectissimi fratres, cum evan-
gelium legeretur quod dictum est ante
diem festum. Verbum patris filius
dei qui pro salute generis humani
caro factus est et habitavit in nobis
cupiens in sinceritate et in forma
ad exempla humilitatis, secundum disci-
pulos, ut parentes amore tenden-
tes in eum, cum appropinquaret ho-
ra illa in qua passurus, in qua
devenerit pro salute mundi tan-
tum ascendere, et in illa beatissima
carne, quam de intemerata
virgine susceperat Maria, cum
triste foret supplicium ab illo
notabili sue temporalis ...
gemina surgunt vestimenta
deposuit, atque in pelvim misit
et pedes discipulorum lavit. Et hic
evangelista ait: Ante diem fe-
stum. Talis erat modus consue-
tudo Iudeorum ut diem festum illum
haberent sollempne quo illis ma-
nu ... eduxit Dominus de manu
pharaonis et eduxit eos, quod prius
...
dies festus pasche de quo dictum
est: Ante diem festum, et istud
pascha interpretatur transitus, nam
appropinquabat aliud pascha
pascha, et non verus Moyses
per mare rubrum debebat transire,
et non post xl annos sed post

quadragesimam diem in templum
per missionis intrare. Ille vero
dies festus erat umbra quia
pueri eorum transierunt de egypto.
Sed ille fuit veritas quo Christus
transivit de hoc mundo et sic nos
transire fecit de miseriis carnis ad
venientes de morte ad vitam et
de mundo ad celum. Paschalis victi-
ma Christus est sacrificium se ipsum
deo patri in ara crucis offerens
holocaustum. Ante diem festum pa-
sche. Secundo est ostensus quod fu-
it festum nomine dies festus
et leticie et iocunditatis quo agnus
in cruce immolandus spiritum
ob plurimum fructus est pro abiecto
plebis quos per sanguinem suum celestem
patriam / petere studentur. Secunda
commutatio est orbem mundi. Ubi
sic autem plorant et eius dilectus
discipulos pro nunc ille dies fuit
luctus quod risus et gaudium
secundum quod Christus. Sed in die
leticia tibi et apostolis tuis tri-
sticia. Iudeorum autem leticia ver-
titur in luctum. Tristicia apostolorum
versa est in gaudium. Sciens
Ihesus quia venit hora eius
ut transeat ex hoc mundo ad patrem.
Ihesus hebraice latine salva-
tor ille fortissimus qui ultimus
inspiratur. Iste est salvator id est
fortissimus qui ultimus vinci
et non potest et salvat omnes spera-
ntes in se. Semel pro nobis
victus et mortuus. Sed nolite
flere quia surrexit a mortuis
et mors illi ultra non dominabitur.
Oportebit illum mori pro salute

et resurgere tertia die et predicari in nomine eius
penitentiam et remissionem peccatorum per omnes
gentes. Quod sic id est disponebat et hoc
quod dicitur Sciens Ihesus quia venit hora eius.
Hec est illa hora de qua suscipiens tunc hu-
manitatem ingemuit et ait Nunc anima
mea turbata est et quid dicam pater salvum
me fac ex hac hora. Sed propterea veni
in hanc horam. Timuit Christus mori
ut tu non timeas mori confidens in
eo qui sustinuit ipsum amoretur
tota die. Ipsi illum tunc qui sustinuit
ipsum amoretur et quod fidendum est
quoniam non de ulla infirmitate disposuit
quod autem et in omnibus preliis
mortis debeas dicere ad quem in
fuge ex quem in non cautis in quem
speravi imprimis deum qui non potest de-
cipere sperantes in se / cum accusa-
tione demonum apud deum et in ma-
nus tuas ad sperare non possunt, pro tuis
proprio deo dicit cum utique talia
fecit ipsa tunc ut ei in hora mortis
dicas passionis In te domine speravi non
confundar in eternum. Hanc horam pre-
finiit. Hanc horam elegit ut mea
per morte de hoc mundo transiret ad
premium patris. Sciens unde ac quod manifeste
cessit ubi dominus illa hora et finis
in de quo dicitur. Cum dilexisset suos
qui erant in mundo in finem dilexit
eos. Cum dilexisset suos per eius cas
fecit in eum eos dilexit quousque
ad mortem eum dilecta perduxit ut
tu dilectionem omnes possis transire de
mundo ad premium. Et dilexit in fi-
nem ut tu usque in finem in omnibus dilectione
perseveres et quid est factis per
cuius dubio ad premium transibis. Ihesus

dilectione qua usque fine non perman
serit in veritate dicitur in etiam probat
Jhesus dilectionem modus amoris
nullus esse debet. Qui tantum te dilexit
sine modo eum diligere debes. Modum
dilectionis excessit te diligendo et pro
te moriendo. Tu quidem debes eum
diligere non potes diligere eum toto
corde tuo et tota anima tua et tota a
nima ex omnibus viribus tuis. Hoc tantum
quod ultra non facit et [illegible]
et cena facta cum dyabolus iam mi
sisset in cor ut traderet eum Judas Symonis
Scariothis. Hic innuitur cenam esse
parata sed non dum consumata quia post
recubuit et inde buccellam tradidit.
O Judas, o fili, o discipule pessime in
[illegible] nescio tibi cena patuit et ante
datur cene tabula. O miser Judas, o
male confessor, o desperate penitens, quo
iste precium tradens sanguinem
iustum et laqueo desperacionis te miser
suspendisti. Iste ut arbitror fuit filius
Symonis Scariothis. Symon dicitur obe
diens qualis erat vir iste fuit Symo
dicitur sed ego [illegible] Scariothis
dicitur a loco in quo ortus fuit qui alio
nomine [illegible] sive mala morte
et inde dicitur mala morte fuit quia
sic mala morte periit. Dyabolus misit in
cor per suggestionem ut traderet eum non
credens deum esse [illegible] monachis bene
dicti quod actum est de discipulo [illegible]
misit in cor eius ut traderet vitam eter
nam [illegible] per laqueum desperacionis se
et vitam perdidit. Si lupus non invenit
[illegible] in [illegible] dum vivo de
[illegible] tam parvo [illegible]
[illegible] quisque
pastori. [illegible] quisque [illegible]
videat ne sit Scarioth Judas videat

Suspend.

quoniam tante dulcedinis non q
in sapientes sed qui sapientes eum
[illegible] hostis insidias christi
in cor iude ut traderet dominum quod
est tradere dominum vendere
qui a te deum alienas dominum alie
nas a te cum pellis eum a te, o mo
nache dei discipule [illegible] iude ne
audi inimicum consilium te dyabolus quia
[illegible] dominum
vide ne consencias ei vide ne cre
das ei [illegible] et per [illegible]
te [illegible] te [illegible] te
[illegible] in Johannem [illegible]
te [illegible] te [illegible]
[illegible] dyaboli sunt heu quot
in [illegible] perdidit quot [illegible] in
[illegible] quem [illegible]
et [illegible] habebat iste dominum [illegible]
[illegible] tendit ad signum [illegible]
[illegible] mortem heu quot
[illegible] heu quot [illegible] sunt
in monasterio benedicti heu quot
[illegible] super annos consumati
sunt [illegible]
[illegible] voluntatis [illegible]
[illegible] tractionis [illegible]
[illegible] superbie et [illegible]
et male voluntatis [illegible]
te fiet dilectissimi [illegible]
agunt unde tradicionem [illegible]
et [illegible] emendaverit [illegible]
[illegible] dei non possidebunt [illegible]
quoniam dilectissimi discipuli [illegible]
non in falsitate sed in veritate non
in veste sed in corde non in altera
[illegible] sed in mente [illegible] Judam
relinquite desperantem, Petrum se
quimini Petrum penitentem, Judam
relinquite in [illegible] in fin
[illegible] quam est [illegible]

padisi et amene latitudinis patri
et amicitie amarum pet quod q
est si fecerit proximos ad gloriam
patri per Christum dominum nostrum
cui confitetur anima mea quoniam
ea quia peccavit ei cum eo pre
cepto sancto sit benedictus per infinita
secula
Sicut auris non potest audire
et oculus videre ipsi patri
in pro nobis amplius satiari de
bemus ornatu pia capa apo
stolum multi dulcia sunt super
mel et favum et carmina super
multa auri et argenti eorum
saturitas eo quit amplius
dulcissimis dulcis dulcedi
nem celestis fiat nec tocius
ditate bestus sui cum omni
diligentibus eum dei quis et
consequentibus dei Secundus alio
qua anima dedit ei pro
in manibus et qua adeo ex
nit et ad dominum vadit surgit
a cena et ponit vestimenta
sua et cum accepisset lin
theum precinxit se et misit
aquam in pelvim et cepit
lavare pedes discipulorum et
extergere lintheo quo erat
precinctus Secundus quia an
ima dedit cui primum malo
bona et malo in se bo
na in effectu de malo pro
ditionis Jude fecit bonum re
demptionis nostre vel secundum quod
anima dedit ei post in manus

quia anima subiecit sub pedibus
eius oves et boves et universa
insuper et pecora campi Et secundus
quia adeo exivit non eum deserens deserens
et ad deum vadit non nos relinquens
Surgit a cena adeo exivit quia
descensum patris in utero sancte virginis
venit eum in forma dei esse non
rapinam arbitratus est esse se equalem
deo sed semetipsum exinanivit sui
formam accipiens in similitudinem
hominum factus est habitu inventus
ut homo adeo vero exivisse et cu
tam in hominibus ponit cum pas
sit mori et tangi ymo ut sine
gemitu magno cordis et fluvio
lacrimarum stilo commendate non
debeo scilicet Lazari flagella compu
et ad ultimum accidit et hoc est
quod dicitur adeo exivit et voluit
ple bone famme monachie quia
recepit et ad deum vadit quia re
surgens a mortuis iam non mo
ritur et mors illi ultra non
dominabitur ad celos ascendit sedet sedet
ad dexteram patris constitutus a deo
iudex vivorum et mortuorum Tercio
est quod dicitur Surgit a cena
nam a cena surrexit surrexit
quia dexteram patris ubi cenat de sinu
cum angelis ad homines venit
trabea carnis nostre mortalis
et indutus vestimenta quodammodo
deposuit cum se ipsum exinanivit
secundum humanam naturam
lintheum accepit et precinxit se

sed vide si ita est.

quam naturam se in ducens incar-
nacione permixit et de hoste superbo
gloriose triumphans rex glorie 3 fons
et dominus celorum de mensa / aquam misit
in pelvim et pedes lavit discipulorum
quid est aqua quid pelvis ista
aqua 3 illa videlicet que predestina-
cium lavat leprosos mundat cecos
illuminat sanat egrotos qui iustifi-
cat impios resuscitat mortuos
ad hanc aquam invitat dominus
oms mentes sicientes dicens si quis
sitit veniat ad me et bibat et
aqua ista 3 spiritus sanctus aqua ista
3 illa de qua Ieremias ait dereliquerunt
me fontem aque vive et fo-
derunt sibi cisternas dissipatas que
continere non valent aquas
Pota me domine aqua isto fonte
ut ut non siciam amplius nam sicut
anima mea ad istum fontem vivum
ecce video fontem istum ecce siciebat
bat eum dulcissime sancte providencie
venit tempus quo plenius possit
de eo haurire et si aliquando
quare non me e[...] dicat quod
feriam quia dominus dixit ad
me venire dulcissime aqua
sunt multi lacrime refectionis
assidue dicat dicat anime mee
gaude et letare ecce que queris
ecce que desideras ecce quem
plorabas dominus ecce deus tuus
pater et filius fons desideratus spiritus
sanctus meus in celestine deliciis paradisi
si aqua ista fuit mei sponsus
sanctus est Ihesus dixit sic inebriat

mentes vivas ut apostolus eciam ut di-
ligamus pelvis illa in qua dominus
spiritum sanctum paravit 3 eciam fidelium
in qua plenitudo gracie tocius
spiritus sancti sordes credencium lavat
quod id est pedes apostolorum i. corporis
sua secundum vel passionem domini
quod pelvis sive receptaculum
spiritus sancti corda apostolorum fuerunt
quibus dominus spiritum sanctum infudit
et eorum pedes lavit quia in
fide katholica que fideles
mergit ad celum cum publice
infidelitatis / suscitata conmebat
penitus corpus pugna resplen-
debat per spiritum sanctum firmamento
passionis eciam alibi dicit si te
cum amore Christi audivit de
lavit quod sine lavamus que
accipiunt quod sine lavamus
non dicit aquam in pelvim mi-
sit quia pro tuo amore meo
cum de celo descendit / mortis
periculum primum timore sudit
et lavit pedes apostolorum i. ne
signa credencium mundantur
que sordida erant pecca-
to et corpus sit liberatus quo erat
permanens quia in eo carne # sta
quia erat in ducens quia
ambo passio 3 peccatorum mors
non purgatorium vel crimina
dum qui passione eius non
lavit aliquid alterius dicitur
se arbitrantur non credunt hoc
3 crimina ista passus figurat hic
per crimina non sit purum sexus

p9 q semel passus no iterum pa
tietur. Unde q eterna p passi
one ponit vestimentum hu
manitatem in fine. lintheo se
pcit et tunc ad immortali
aquam in pelvim mittit quia
p baptizmum lavat nos. Credi
tur lavit apostolos et post p
lintheo quo erat precinctus
quia humanitas precinxit intellectum
generaliter in enarrabilibus
et audiendo humilitatis suam
omnia et in hoc quesita pietas
et inestimabilis bonitas et mi
sericordia et in audita humilitas. Vi
dei filius dei vita et mecum et
dominus natus rex regum
et dominus dominancium surgit
a cena vestimenta ponit
se lintheo tingit aquam in
pelvim mittit ante disci
pulos nuncupanda genua flec
tit humiliter et pelvim pedes
discipulorum lavit. O quis
unquam audivit talia. Stu
penda deitatis mira dei cle
mencia lavit pedes discip
lorum de lintheo quo cinctus e
rat et tunc ego video quod
est homo qui ira accen
dit superbia et mundi ira pertur
bat superbia dominatur prin
cipis pecus ad vindictam festinans ad
superbiam. O superbe et quare dicis
oppositum. Vane contra me
quod tamen tibi videtur de
creatore tuo de deo tuo pro

lavit pedes apostolorum et tu dedignaris
de digniori fratribus offensis obtinere ma
le semel humanam et non vides q
es peccatorem superbie deceptus dum
non consideras quis est ille qui pro
superbiam sequeris et quis est ille
qui pro humilitate imitari contempnis
et quid qualis est iste qui sequeris
et quid deus est aquis de majestate
non dicas quia iste deus elegit qui
inmiti sit inclinis et superbe non
stercore nomine frons tua erubescat
ultimus quia superbus dixit
narans quia deus resistet superbis
humilibus autem dat graciam sua dix
nem eo nostrum honorem in dominum
nobis domini Christum corpus et re
formabit corpus humilitatis nostre
configuratum corpori claritatis sue
dixisse quest ultimus quia humilitate
humilitas auctorie nec de eo sequitur
venit ad symonem petrum venit
dicit ei petrus domine tu michi
lavas pedes. Dicit Jhesus et
ei et quid ego facio nescis
modo scies autem postea quando domine
Jhesus pedes discipulorum cepit la
vare prius ad primum discipulorum
venit et ideo petrus expavit
quod deus lavaret pedes homi
num pavore perterritus non potuit
pacienter dixit et ante pedes suos
humilitatem inclinaret cum eum aqua in
pelvim mitteret et lintheo accingeret

lavero

et inclinatur forte quod vellet fieri sed postquam vidit ante pedes suos vas cum aqua ponere genua flectere et ad lavandum se preparare ultra quam dici potest miratus expavit et magno timore perculsus ingemuit et exclamavit dicens domine tu michi lavas pedes. quasi diceret quid sum ego michi lavas pedes creator creature deus homini dominus servo ingrato discipulo qui fecit omnia [illegible]. Surge domine surge domine meus quid facis vos non possum sustinere non possum ferre oculi mei te videre refugiunt sit quod timendum sit prostratum ante pedes meos. Surge creator surge deus meus lux mundi vita mea gloria mea noli facere quod video te facere nolle. Ideo ihesus dixit ei quod ego facio nescis modo scies autem postea. Ac si diceret noli timere noli expavescere petre ne videaris sicut hec humilitatis iudicia sed cito maiora videbis quid sic oportet fieri licet nunc ignores quia nunc misterium completum est quod iturus ad patrem tibi revelares. Ideo noli prohibere quod facio noli. Dicit ei petrus non lavabis michi pedes in eternum ac si diceret impossibile sit absurdum sit non lavabis michi pedes in eternum id est in aliquo tempore. Audivit ihesus ei non lavero te non habebis partem mecum

quod dicit [illegible] pedes domini synodochie ubi est quod quod est sancti albani toti ego sum ablavans ego sum aqua sanctificans nisi te lavero non habebis partem mecum in eternum. Petrus audiens non habebis partem mecum totus tremuit totus iam gratulans magis inquit non tantum pedes sed totum me affecto abluendum dicens domine non tantum pedes sed et manus et caput tamquam quasi diceret non habebis partem mecum quam amarum est quod dicas non habebis partem mecum non me in vita mea spes mea dulcedo mea salus mea et omne desiderium meum ecce me fac quicquid vis lava pedes non solum pedes sed manus et caput sed et omnia quocum sic sit cum quod nullus possit habere partem tecum nisi prius eum laveris misere re mei ego sum inquinatus peccator totus immundus ego sum ille totus sordidus peccatis turpis habere tecum partem hanc tecum desidero me aspergas me deus salutaris meus peccatis esta in peccatori lava sordidum lava inquinatum lava

pedes manus et caput quando to
tum corpus lava mentem lava
animam lava me in tribus cor
dis lava me ab iniquitate
mea et a peccato meo munda
me. Et lavabis me super nivem
dealbabor. Ecce quam habet
multi ut lavemus in corde nostro
et in oculis nostris aquam tuam ut
ablui status peccati mei [illegible]
[illegible] bonum amplectatur
et dicit quae nunc quando mo
riens dulcibus [illegible] dicunt
nunc [illegible] domine non [illegible]
[illegible] [illegible] animi
quia de tuis peccatis confitetur
penitendo et bene vi
vendo tuae gratiae in [illegible]
[illegible] dixisti petro // Qui
lotus est non indiget nisi
ut pedes lavet ego non
sum petrus lotus totus
lavari indigeo nec tibi
committo facere de me quod
quid vis domine aut domine
in eternum per manus tuas
lotus est non indiget nisi ut
pedes lavet. Sic in unum ut
apostolos esse baptizatos legitur
legimus ubi enim lotus est
baptismus totus et lotus nun
dus lez illi tertium in spiritua
lis pulvis inquinamentum corporis
est pedes lavare quos lavat
dominus in [illegible] pro nobis et nos
ipsi corde orando in oratione

cordis et compunctione lacrimarum. Ille
enim in vero studet lavari dum in malis
pulsanti [illegible] aperire pedes inquinat
quia lavari [illegible] audire sponsi
culo non potuit hoc enim sponsi in ea
titulo [illegible] se mittere nolle de
murat [illegible] sponsus [illegible]
ad [illegible] sic in canticis ait ex
spoliavi me tunica mea quo
modo induar illa lavi pedes meos
quomodo inquinabo illos. Dixit autem
sponsus aperi mihi soror mea
amica et immaculata mea quia
caput meum plenum est rore et cincinni
mei guttis noctium. Ac si diceret
o soror nostra, et [illegible] mea gratia
[illegible] macula columba mea
[illegible] [illegible] aperi mihi
quia cordis [illegible] caput
meum plenum est rore id est divini
tas mea [illegible] est calumni
tatis caritatis [illegible] cincinni
mei guttis noctium id est fideles
[illegible] [illegible] ad
quod sponsa expoliavi me tu
nica mea quomodo induar illa
[illegible] me [illegible] quo
in [illegible] [illegible] cogitationes [illegible]
[illegible] quomodo inquinabo sordibus
mundi [illegible] pedes [illegible]
lavat dominus et sponsa sua oratione
[illegible] dimitte nobis debi
ta nostra sicut et nos dimittimus
debitoribus nostris et [illegible] vos mun
di estis sed non omnes et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

cum esset educturus apostolos dixit mag(ister)
mundi estis sed non omnes sequitur
postquam lavit pedes discipulorum
et accepisset vestimenta sua et cum
recubuisset dixit scitis quid fecerim
vobis ego dominus et magister exem-
plum enim dedi vobis ut vos ita
faciatis i. memorie commendetis
expositum est series postquam lavit
pedes discipulorum i. impleta pur-
gacione per sanguinem suum accepit
vestimenta quia immortalis factus
eum recubuisset i. ad dexteram patris se-
disset dixit per spiritum sanctum missum in linguis
igneis O beatos pedes O beatus felices
qui eciam ad tantum meruerunt lava-
cione de pedibus clarorum dominice de pedibus inde
non dicas aspectu beati O beatos apostoli in
quorum pedes astitit humilis creator
angelorum O beatam purgacionem O beatum la-
vacrum que mundat egrotos curat
leprosos vulnera sanat cecitatem pel-
lidat lumen donat cecis gressus
claudis pulchritudinem fedis divi-
cias egenis vestes laceris pane-
tibus venia mortuis vitam O quid
gaudium in mensa leticia corporis post-
quam lavit vestimenta accepit post
mortem carnis gloriam habet anime
post sanguinis effusionem accepit cor-
pus immortale. deinde recubuit
deinde requievit celos ascendit et
sedet ad dexteram dei patris de illo a-
cubitu discipulis in cenat instruit
deinde per spiritum sanctum et per ipsos in cenat
gentibus [illegible] et quid dicit scitis
quid fecerim vobis vocatis me magister

et domine et bene dicitis sum enim. in
hoc quo patro primitur dominus
[illegible] aut postea sit in [illegible]
ad sciendum et [illegible] bant
hec dicit Vos vocatis me magister
et domine et bene dicitis sum et enim
non est de arrogancia sed de ve-
ritate et nos eum imitate cogi-
te vera dicit bona loquitur tanto
magis humiliter magister et dominus et ve-
ritati sermo. Vos vocatis me
magister et domine Sed ego sum dominus
ego sum magister sine errore
et felicitate ego sum magister [illegible]
et veritas qui sequitur me bene
vadit ambulando male non
potest ego dominus ante ego dominus
creatis dominus celi dominus terre
creator universorum et dominus omnium
Si ergo lavi pedes vestros et
dominus et magister et vos debetis
alter alterius lavare pedes. Dixit
suis exemplo sit nunc [illegible]
instruit magister veritatis hic
nunc sumitur argumentum
secundum humilitatis ac si diceret
Si ego qui sum dominus et magister
lavi pedes vestros et quidem
vos non estis domini nec magistri
debetis alter alterius lavare pe-
des exemplum dedi vobis
ut quemadmodum ego feci
fecit vobis ut vos ita faciatis
et [illegible] Si ergo lavi pedes
vestros i. si ergo dimisi vobis peccata
qui sum dominus deus potens

omnia cum quod fiant nobis qui
estis filii et discipuli ita faciatis
debetis in nobis parvulis dimit-
tere. Paulus ait exemplum dedi vo-
bis ut quemadmodum ego fe-
ci et ut ita et vos faciatis non estis
boni filii si non estis servi
domini nec veri discipuli si de-
[illegible] magistrum du-
dicunt prelati qui kathedram te-
nentes regiminis primus ut te-
neatis exemplum humilitatis
verum querat gloriam suam
gaudeat si tenet verum non
est discipulus domini. Melius ei
si haberet molam asinariam
in collo ut demergeret eum
in profundum maris quod
esset nomine pedibus ablutis
melius illi esset si [illegible]
steris peccatorum quod abbas
monachorum [illegible] domini [illegible]
humilitate Christi quod longe
recessisti quod vere sunt
quod pauci sunt qui aquam
in pelvim mittunt et flexo
poplite ad lavandum pedes
discipulorum pergunt peccat si
in aliquo delicto ceciderit [illegible]
non est pelvis non est aqua non
est qui apponat ad illud ablu-
endum sed potius ad compellendum
discipulos prelati quia non est hoc
dicere Christi Iohannem lavit pedes di-
scipulorum genibus flexis et vos

non vultis lavare pedes corporibus [illegible]
filiorum tantis temporibus in terra [illegible]
[illegible] discipulus super magistrum
peccat in tantis peccatis consumens
ymmo tanto tempore [illegible] mente [illegible]
[illegible] aqua [illegible] de pelvi ma-
gistri de precepto domini [illegible] ad eum non
in corde pharaonis sed in humili-
tate [illegible] planctu mente [illegible]
[illegible] patris lavare
festina [illegible] inter magi-
strum et stabulum [illegible] in lepram
[illegible] de domo sua obstu-
pescunt fuit et [illegible] noluit
dicens non lavabis mihi pedes in e-
ternum dic et tu ei si non lavero
te non habebis partem mecum Christo dicente
[illegible] si cum petro assentire nolueris
lava eum cum humilitate et mansue-
tudine et [illegible] ad eum [illegible]
[illegible] nisi non fe-
ceris non tenens exemplum Christi nec
es discipulus Christi quod Christus
fecit facere dedignaris. Non est
servus maior domino suo neque apostolus
maior eo qui misit illum. Et
si dicat [illegible] facere debetis
quia non est servus maior domino suo
nec apostolus maior eo qui misit eum
[illegible] priori et nobis [illegible]
[illegible]
[illegible] que [illegible]
[illegible] beati eritis si feceritis non de
omnibus dico nobis ego scio quos e-
legerim non de omnibus [illegible] quia

quia iudas appostolus eligitur . xij
s unus duas erat Judas scharioth
qui contra dominum leuauit calcaneum
de quo ipse dicit ut impleatur scriptura qui
manducat panem meum leuabit
contra me calcaneum suum O iudas
infelix dicendo panem manducans
et contra dominum calcaneum leuans Heu
quanti Jude qui panem domini manducant
et dominum in operibus suis calce percu
tiunt et quanti de alterius uiuunt qui al
teri non seruiunt immo dominum alterius
pro nichilo ducunt Heu quam magis do
lendum et quanti sunt hodie falsifica
tores qui panem xpi frangunt se
et xpm conculcant secundum supreme in
fiunt bonorum inequitate Isti sunt
Judas scharioth qui utinam se in me
lius conuertuntur utinam nati non
fuissent s tu sine dei monache
xpi tene exemplum ut bonus pun
ssimus fiat quem misit ut possis uenire
ad illam beatitudinem quam promisit pro
quod Amen dico uobis quia unus quod
fiat ut tu ferum sunt credicis
quia ego sum et est semper usque
ad hunc tollam et celum s iam ne
nos pro penitenciam an quod fiat quod
mox est faciendum ut feruum sunt credi
datis quia ego sum ille de quo
scriptura predixit uos igitur filii mei
discipuli xpi cogitate quid uenas
scharioth fecit et concedatis ne si
milia faciat Judas contra xpm
leuauit calcaneum uos aut aliud
perfruiter totum corpus et animam
Judas ab illo recessit uos aut ad
uendatis animam que habetis

vtinam

nos et mei ipsos pro tanta pulc
tudinis amore margarite pro ni
chilo reputatis et illi soli placere
curatis per quod concendere ut cum
eo nos ad illius gaudia sine
fine mansura qui ipse ualeat
perducere peruenire redemptor mundi sal
uatore qui cum patre et spiritu
sancto uiuit et regnat deus

Vnum dominus quod dicitur
hominem amen omnium
opere apparat ad opus suum
et ad operandum suam usque
ad uesperum et scriptura non
possit solum unde est ut
unus quisque dum in more
uiuit operari non cesset
quod sibi expediat in eternum
nam scito cum uenerit
tempus et hora qua labor
et hora contra labor omnis
et unusquisque cum a laboris ce
ssabat Et erunt omnes ho
minum suum laborem mercedem
habent Ista cum nichil sit
dulcius uel carius quod in
mundanis dum in lege xpi
meditaui et lego quia michi
bonum est lex redemptoris mei
super milia auri et argenti
Tu ergo lector diligenter au
sculta et quod tibi proclo ab
sua xpi ipse et quo nullus
melior quo nullus pulcior

mellius dulcior illius amor glo
riosior dei regis angelorum nectare
creator cunctorum qui ait discipulis
suis Amen dico vobis qui acci
pit si quem misero me accipit
Item qui me accipit accipit
eum qui me misit postquam do
minus et salvator noster suo exemplo
docuerat humilitatem et caritatem per
passionem super panem suum ut per
consolationem affirmans quod ipse corporis
in illis recipitur qui pallens a
more suscipitur. Hic est notandum
quod in misso non misso sed mitten
tis auctoritas cernenda est
quia accipit nuntium Christi Christum
accipit et si Christum accipit recipiet
Christum quod audies homo vitis
loquitur veritas mentiri non potest
Ait enim qui accipit si quem
misero me accipit qui mit
timus et cum mittit venit
pauper venit mendicus ad
[illegible] non habet quod
vestiat non habet quid man
ducet non habet ubi caput ubi
caput reclinet venit ad
[illegible] ad domum
tuam venit ad domum tuam
super [illegible] non [illegible]
[illegible] petit panem postulat
vestem aperit te quia hospi
tari pauperem Christo te supplex ro
gat hospitari missus Christi est
mittimus Christi est non est solus

cum illo et Christus gaudens suscipe quod
tantus reficere sicut devote cum timore
reverentia magna Christum suscipies resi
tis Christum trade et lectus quod tecum mem
ori [illegible] felix mensa beata mensa
magna Christus [illegible] magna de
[illegible] felix mensa cui de [illegible] est
[illegible] quid misera mensa
[illegible] quid miser dives mensa
pauperem pellit [illegible] qui pau
peri claudit misericordie visceram
negligunt aperire miserabili pi
[illegible] aperiunt te miserebi
[illegible] tibi donavit quod
quod [illegible] nomine pauperis domus
nomine pauperis et tunc dives tu
[illegible] natura nos [illegible]
[illegible] condicione [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] suscipe miserum [illegible]
ad [illegible] refice famem
[illegible] in domum tuam [illegible]
[illegible] pauper [illegible] petierit manum
aperire non differas [illegible] elemosi
nam [illegible] pauper sic Christus su
scipit [illegible] non [illegible] pauperem
[illegible] sed tam [illegible] quam
[illegible] adiuvare
[illegible]
[illegible] caritatis [illegible]
quod [illegible] caritatem [illegible]
[illegible] Christo accipit
[illegible] Christus ipse [illegible]
mentiri non potest et in die iudicii
tibi redditurus est mercedem [illegible]

Et hic sequitur Cum hec dixisset ihesus
turbatus est spiritu et protestatus et dixit
amen amen dico vobis quia unus
ex vobis me tradet Cum turbat ihesus
sunt ex humana infirmitate non ex sum
pietate anima in sinitas in eo tantum
et non sum
est potestas sicut et non passio volun-
tarie accepit turbacionem ne desper
humus turbatus voluntate quod
turbatur spiritu significando spiritualiter
ex caritate urgentis ex tunc zizania
actum an messem cogit separare i.
cum dum medicus cogit excommuni-
care sed nondum est quot sunt
pro turbaciones turbacio carnis
turbacio spiritus turbacio carnis et
passio carnis turbacio spiritus
et timor anxietas et huiusmodi non
carnis sed spiritu turbatur dum sequen-
dictum esset unus ex vobis me
tradet non est tunc epilogus sub
ito conservit et ... malum
cum turbaret sed quia fuit con-
passurus ut non lucrent et ille
erat periturus et iudeas adiuctum
turbavit eum proximum periculum
predicatoris sicut infirmus dicitur tur-
bavit eum modo minimus passio sicut
psalmus dominus est nunc anima
mea turbata est et quod dicitur hic
dixit appropinquante hora passionis
turbatus est dictus spiritu et protesta-
tus et ex oculis fuerat dixit
amen amen dico quia unus
vestrum tradet me. Et per dixit unus
ex vobis convivus est et tradet me
unus ex vobis sed non vobis unitus
caritatis adventus est unitus

Ruet

caritatis me tradituris. Aspi-
ciebant ergo discipuli ad invicem
hesitantes de quo diceret non mi-
nus turbatus timor et anxietas
discipulorum mentes vexabat pu-
tas quia petrus et alii apostoli la-
tebras mentis intrantat ut si
in auctore vite saltem in cogitati-
one aut sinistrum pateret in
prius erant turbati non palor
qui erat in facie declarabat
dolorem qui ingerebat doloris
qui astuens tabidus per carebat se
pectore Velpera non erat dolus
cum magis dolor in esse debebat
de bonitate creatoris et pietatis
redemptoris nemine vult prius
sed amens sed salvos spiritualiter
non desperat traditore suo
ne fieret imprudencior vel be-
nedictor manifeste reprehensum
mitteret quam in unus et dat locum
prius ut proditor videns se
latens non passet agat penitenciam
Sed dei ille proditor inclinus
prius lamentans suspiciones
vel peior mansit et qualis fu-
erat prius existens in affectu
cordis Illi non quorum magna
pars alia doloris cordis turbabat
se ad invicem aspiciebant
dubitantes de quo diceret et
et si non sint cuiusdam conscii sua
alicuius tamen erat ignorancia. Erat
ergo recumbens unus ex discipulis
eius in sinu ihesu quem dilige-
bat ihesus ffelix in quorum/

discipulus ille cum sic erat fami-
liaris auctori vite qui intime
et fuerit nimis honoratus. Et
discipulus ille qui sui capitis
sive reclinatorium tam venerabi-
le pectus scilicet ipsius Christi creatoris
creatorum. Jhesus autem valde dili-
gebat et tanto honore sublima-
bat et quod bene quiescebat
qui super dominum dormiebat alte-
ri apostoli dei discipuli ipsius Christi Jo-
hannes vere eterna munera [illegible]
dulcissimos pedes osculari alii
lacrimis rigare. Hic autem pectore
tu meruisti dormire eterna sa-
crorum illius salutem a longe [illegible]
lari possemus. Hic autem pectore cum
dulcedine dormire meruisti. Hic
eum dicit quasi de alio dicit ut [illegible]
gestarum scriptor non solum sui
[illegible] esse pectore [illegible]
pectus [illegible] illud secretum
de quo bibit. Dimittat secretum
tamen quod diligebat ihesus [illegible]
plus amicus [illegible] ut
secretum cognoscit de [illegible] non [illegible]
[illegible] innuit Symon petrus
et dixit eius de quo dicit.
Dicebat autem petrus quod ipsum
quodam privilegio amoris di-
ligebat Johannem ut celaret
sibi dimittat secreta [illegible] in-
nuit ei petrus ut interroga-
ret eum quis esset. Itaque cum
recubuisset supra pectus ihesu dixit
domine quis est ille [illegible] ille
nequam maledictus ille traditor
[illegible]

dimittat secreta dignatus est revela-
re. Cui dixit ille est cui ego panem
intinctum porrexero. Et cum intinxisset
panem dedit Jude Symonis scarioth
[illegible] panem intinctum sequitur [illegible]
unde qui [illegible] intravit venit ad
[illegible] [illegible] non [illegible]
dicitur [illegible] quis panis
ille fuit quem Judas intinctum
accepit. Ex domino dedit [illegible]
[illegible] et audire dignabitur non
aliquid suspensus. Ex quibus primo
sciendum est quod panis multipliciter
sumitur. Nam secundum scripturam panis aliquando
intelligitur rotunditas [illegible] de-
licias aliquando intelligitur [illegible] aliquando
spiritualis aliquando [illegible]
[illegible] aliquando [illegible] aliquando [illegible]
[illegible] dominus dicit panis [illegible]
ipse ait Ego sum panis qui
de celo descendi [illegible]
[illegible] quis fuit ille panis quem
traditor accepit intinctum nam
[illegible]
Judas est panem intinctum ac-
cepit quia dominum ihesum [illegible]
[illegible]
[illegible] intinctum vel panem
[illegible] intinctum accepit
[illegible]
[illegible] beatissimus pa-
[illegible] intinctus [illegible] pendens
in cruce [illegible] ihesus
est non [illegible]
[illegible] qui pendam significat
[illegible] panem intinctum quia Christum
ihesum non deum sed [illegible] esse credidit

intinctus panis

et mortem illius contendit sed iuvenem
ad hoc non admittit panem in tinctum
rodunt qui filium hominis dignum in
omnia ~~fecit secula dicunt~~ secula condunt
a bello panis in tinctus rodunt qui
cupidi sollicitudinis pure ac hunc panem
solidum digne potius manducare qui
fidei catholice catholicam nolunt infirmare
aures suas ne audiat sanguinem
et claudit oculos suos ne videat
malum. Ille in excelsis habitabit mu-
nimenta saxorum sublimitas eius
panis ei datus aque eius fide-
les sunt etc. ¶ Cum obturat au-
res eius ne audiat sanguinem
id est qui peccatis ~~suadentibus~~ suadentibus
qui de carne nascuntur non prebet
consensum et qui claudit oculos
suos ne videat malum etiam
pro rectitudini ad alios et non ap-
propinquat. Iste in excelsis habitabit
quia animus ad hoc cum vero
in inferioribus retinet mente iam
in sublimibus fixa munimenta sa-
xorum sublimitas eius et contra
qui aduersa desideria terrene con-
uersacionis conculcat ad superna pa-
triam propendendam primum exempla
sanctorum sublimat et quia per contempla-
cionis donum cibus spiritualis paratur
apte subditur panis ei datus est
id est hoc donum spiritualis percipit quia
se abstinens et yinus tercia spiranda
suspendit hunc ergo panem sed grauem
quam illi dederat deus in meritum

accepit quem in ihesum commutare
studuit non amisit sed tamen
ex eunt hunc dicebatur panis
in tinctus. Cuius sanctitatem
uultus palliabat sophisticus
uanam religionem similabat in facie
quam non habebat in corde. Veritatem
ostendebat in ueste quam
abnegabat in mente. Sunt an-
gelus in publicus in ecclesia discip-
ulis dyaboli. Multi eum hunc
panem comedunt qui religi-
onem quam ostendunt in uerbis
non ostendunt in facto. Sicut
monachi in monasterio beati
Benedicti et aliis lugentibus videt
aliis dolentibus gaudent cor-
pore claustrales peregrini ad long-
itudine ad deuocionem in ceteris
dormientes in monasterio vi-
gilantes de vigiliis longis
dolentes sed de longo sompnis
gaudentes claustrum ex-
petrantes auditorum dilig-
tes ex choro perplexitate
sed que eius remanentes in
infirmitate non per infirmitatem
carnis sed per desidia carnis
libentes assistentes semper
murmures et detractores. Quid
aliud isti miseri agunt nisi
quod panem in tinctum comedunt
Christo isti clericus tradicionem
inde sequitur et eorum media non
respiciunt et uideant ne de-
pereant. Sequitur et de causis eorum

Facis fac citius. Comedens cum
putauit quod tunc indignus corpus christi
accepit. Secundo est quod inmun-
dicia distribuebat, scilicet corpus
et sanguinem suum inter quos indig-
nus fuit. Secundo per buccellam sequuntur
multi eum filii religiosi et pro-
fessi tamen pre religiosis con-
sueti indignius corpus accipiunt
quia ab illis desistere non possunt nisi
per buccellam intinctam que est
[illegible] in obediencia
aliorum castitati [illegible] peculia-
ri et forte [illegible]
[illegible] monachus non est prius
traditori consimilis est. Secundo quia
quis est tunc [illegible]
tunc in [illegible]
[illegible] ut plenius possideret que
iam in tenuit tunc in tenuit
ut deciperet ut [illegible]
contraheret ut [illegible] in sacculo
quia [illegible] liber potestate
in beneficio predicationis vacaret
et perderent. Et quod de traditione
fecit hac dissimulabis. Facit non
desistit nec quid dum in monasterio
sunt possideret ad ultimum [illegible]
cum monachorum relinquet ut
traditorem que in monasterio
tenebit [illegible] monasterium
et necat. Secundo quia sine mundi
ac citius effectum non ducat
[illegible] sine negligencia [illegible]
sculent ut [illegible] promisso [illegible]
et publice mortem quos dum
tenuit [illegible]

prius accionis et multos in monasterio
usque ad mortem stare permittit et ordinem
persistere. Alios corrumpere et peruertere possit
et quia per contingentem in monasterio an-
tequam monasterium intrat animas
occidat et mactet. Nos autem in spiri-
tu [illegible] pergente [illegible] quod dicit
Ergo facis fac citius non precipit sed
predicit. Unde malo et nobis bono
quia hoc citius fit non ea sustinemus
penam quam in salute fidelium [illegible]
mor inestimabilis [illegible] dilectio inestima-
bilis [illegible] caritas inenarrabilis. Ergo facis
fac citius, id est cupio, id est desidero. Unde
quid ad hoc in mundo veni et modo
facis fac citius. Vis me vendere,
nolo vendi. Vis me tradere, unde
nolo tradi. Vis ut crucifigar,
nolo crucifigi. Vis ut [illegible]
[illegible] nolo occidi. Hoc animo hec affer-
[illegible] quod facis fac citius. Ergo [illegible]
[illegible] vita mea tota desiderium meum
dulcedo mea non fallens dulcedo
[illegible] non delectabilis dulcedo gloria
[illegible] angelorum splendor et gloria [illegible]
[illegible]
[illegible]
tam nequiunt offendi que [illegible]
sit abhorrui hec dum [illegible] ipse dicit
[illegible] hec [illegible] nulle [illegible] in
purgatorii igne [illegible]
quam [illegible] sit esset
offensus [illegible] peccator lacrimas
fundere ad deum [illegible] clamacionem ut
[illegible]
lugentem dolentem penitentem quam

quia suscepit benigne. O dulcis ihesu
misericordia mei redde in [illegible] caritate
voltus tui qui peccatoribus dignatus
es mori perditum me vago ne di-
spereat permittas eternis ignibus cruciari
O dulcissime fili dei adiuvate sine
dulci cogitatione perpetue qui tuum
est pie amandus quam et diligendus
qui pro nobis est talia et tanta supplicia
passus eterni se offerendum ad mor-
tem sic horribilem. Quibus. Et nos fratres
fac tecum semper hoc, quod nemo
discumbentium ad quid dixerit ei
intellexerat quidam vero putabant quia locu-
los habebat ihesus emit ea que opus
nobis sunt ad diem festum aut ut
egenis aliquid daret. loculos habebat
in quibus oblata servabat pro neces-
sitatibus et aliis indigentibus [illegible]
quo dicitur eciam forma servandi ne-
cessaria que [illegible] non cogitantur de
crastino ne pro crastinis servat ubi pere-
mort in opere [illegible] deserat. Cum
ergo ille accepisset buccellam exivit
erat autem nox continuo exivit
quia adhuc mane recessit erat autem
nox quia exivit filius tenebrarum
nos ergo qui sumus discipuli ihesu vi-
deamus ne [illegible] [illegible] [illegible]
damus religionem [illegible] [illegible]
in nocte [illegible] [illegible] [illegible]
te qua [illegible] [illegible] in tuis
[illegible] [illegible] ne [illegible] [illegible]
[illegible] adhuc [illegible] [illegible]
ignis et sulphuris [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per [illegible] ad [illegible]

intellexerat

habebat

emit ea

continuo

quia bonum est michi adherere et tibi
domine anima mea et sit tibi adhesit
ut ante [illegible] [illegible] permittas [illegible]
a te qui per [illegible] [illegible] co-
[illegible] per [illegible] [illegible] et [illegible]
et gloria per omnia secula seculorum
Verbum dei quanto amplius
ruminatur memoria eius dulcius
sapit in corde ut verbo dei mei
delibuta superiori se mergit in-
star alabastri unguenti cupi-
entibus aperire vel thesaurum divi-
tiarum patere qui suscepit in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non in [illegible] [illegible] [illegible]
eloquiorum quos [illegible] [illegible]
dei suspensum largiente [illegible]
[illegible] manibus portas quemque
gesserunt vel largiri gaudebis
[illegible] vago meum [illegible] ne [illegible] de
ab amoribus sui cordis abiciat
nam odor suavissimus emanat
cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] odor
[illegible] [illegible] in se [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
odorem attendit et quid quod in
odoribus [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] odorem [illegible] et quid
in odoribus [illegible] si toto cordis
affectu odoraveris non deperibis in
eternum [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible] eterni
[illegible] in me [illegible] si [illegible]
fuit [illegible] odor iste cum o-
dor suavissimus [illegible] [illegible]
est odor bonus odor suavis
suavissimus [illegible] et lacte dul-
cior [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] illud est

Velum illud de quo locutum fuit
nus velum quando scissum est clari
tabit in nobis nubes isto [illegible]
[illegible] peccatum et nichil aliud nisi
quia ipsum tamen resplendere [illegible]
at dum scilicet ihesus cum discipulis
ait Nunc clarificatus est filius
hominis quarta nubes pro quo
dicitur non est mundi amis
remansisset sola mundi sed suo
attendacione in quo significata est
claritas christi in qua a separatis
malis manebit in eternitate
cum sanctis Sed aliud exponitur
hic amor christi in qua a separatis
malis manebit in eternitate cum
sanctis requiescit qui non debes
sibi sine lacrimis legere christus
de passione vario de ipsa
de passione sua [illegible] de ipsa
ma morte qua pro salute mundi
exspoliavit dispensavit gaudet et
splendet et exsultat et ait glo
rificatus est filius hominis O
domine ihesu fili hominis marie
virginis nunc amantissime di
lectissime speciosissime bene bo
norum et dulcedo angelorum quo
glorificans quo clarificatus nunc
tibi ad hoc in mundo venit [illegible]
verba [illegible] obprobria hominum
et abiectio plebis sputa cola
phi spinea corona harundo
sceptro crux clavi et lancea
in [illegible] manibus [illegible]
[illegible] adduci [illegible]
latronem ad ludibrium poni et
clarificatus [illegible] tunc

patibulum et tamen iste fuit supplicium
ne letitia tua et ne gaudium tuum
et magis domine ihesu hoc enim scilicet mori
pro salute generis humani quod adhuc di
cas et gaudebimus fiet mei hec nox
debet simul cum lacrimis dicere hic sumus
tacere et fletus clamare christus dicit
in principio primo pro gaudio morte
dicebat quia nos a morte spiritua
liberavit et licet tamen cito moriturus
erat tamen ipsum clarificatum dicebat
quia tunc sic patiendo primo sic mori
endo membra sua fidelibus suis cla
rificabat O bone magister O bone ihesu
nunc recogitem annos tuos omnes
in amaritudine anime tue statim post
crucifixionem a sinistro latere tuo et una
parte ab alto [illegible] hoc postea inde
quid agas contemplare agnum quem
placuit christum dominum tuum sic in cruce
crucifixum pro te tamen impie passum
considera turpitudines carnis tue
peccatas affectiones anime tue funde
lacrimas ad crucifixum et salvatorem patris
est qui pro te multa passus est nunc
clarificatus est filius hominis et bene
filius hominis et non hominum quia sine
viri semine de pura carne nostra
ta virgine natus de spiritu sancto genitus
est sine matre in celis [illegible]
et virgo cum [illegible] feminam nescit
Iste in qua filius hominis valde cla
rificatus est quia quod est filius dei
habuit per naturam hominis marie scilicet
virginis clarificatus est deus in quo
et clarificatus in salute [illegible]
in illuminacione [illegible] in resurrectione
mortuorum in omnibus suis [illegible]

semper faciens voluntatem. Et dominus cla-
rificavit ipsum in semetipso, quia unus
deus cum patre unam divinitatis unam ma-
iestatis et hec glorificacio est abscondita
hac clarificacione morti appropinquans
ipsum quod homo adhuc patrem sibi dari
postulabat cum dicebat pater clarifi-
ca me apud temetipsum claritate quam
habui antequam mundus fieret. Clarita-
tem quam habebat ipsum quod deus volebat habe-
re ipsum quod homo ut humana natura subli-
mata que tunc erat passibilis et morta-
lis et immortalis efficitur. Dominus hoc
est quod dicitur et continuo clarificavit eum.

clarific. xpi

Tu igitur bone xpiane qui hec dicta
cupis hec cum xpo dicere quando semper
clarificari merearis cum pura cogita-
cione fore laudacione ordinata acci-
ne in omnibus moribus tuis ut te quicumque
viderit glorificet deum et benedicat dicens
benedictus sit deus in celo et in terra
qui talia opera in fidelibus suis operatus
sit xpo eiusdem patre habeas hereditatem.
Magnum est hoc quod dico considerans huma-
ne dignitatis. Concedit hominem de terra
creatum de pulvere pulverem factum
in celum ad xpum ascendere et sedere
cum xpo regnare et eius lumen cale-
at. Audivit verba magnum ymo
magnum nimis et licet tam magnum
sit ipsa veritas dixit volo pater ut
ubi ego sum illic sit et minister meus.
En itaque monachi benedicti esto in
veritate bonus minister xpi religionem
non simulans sanctitatem non palliens
humilitatem non relinquens et usque
ad mortem obediencia continens et sic

cum xpo regnabit. Qui discipulos
suos in scriptis eius filiolos ad-
modicum vocaverunt suum filiolos
appellat quos parentis continua-
cione ad hunc plenariam robur
fidei non solidabat nam spirituali-
ter lacte non dum erant in-
donei ad edificandum pane et
ideo filioli qui parvuli in xpo
lacte pascebantur non esca no-
verunt xpum secundum humanitatem. Per ea
ligme mortis obdueri xpo
vacillantes tenebat divinitate.
Possumus etiam dicere ex parte amo-
ris magnitudinem discipulos
suos filiolos appellavit quos
enim et parentum parvulos suos
filiolos dilectionis amore
quam magnos sepius amplex-
ti et frequencius osculari et
cum de hac vita mortis iter
pergentes compulerit circa par-
vulos tamen gemitu tenus
extendunt eos quos velocius amoris
astringunt et in corporalibus nec
magis parvulorum quam adultorum
arbitrate plorantes et illi
parvuli esse videntur quos in-
nati amoris caritas committit
cum tutela propria non pos-
sit suffragari. Sic filios
filios suos parvulos tenet
in cognicione et nos non
minime continet in amore hoc
et dominus quoniam suos discipulos
filiolos appellat quos illi-
ans ad propriam non minimo ca-
ritatis affectu dilexit unde

eas dilexit quos parentes filios
amplexatur qui tibi medicum tempus
nobiscum sum hoc est medicum
est aliud tempus quo in hac terra
mortali nobiscum sum sine pu-
rum tunc potestis et tollam vos
patibulum cito saluare mortis
et complendum crucem. Veniet tempus
et hora quod per hanc non [videatur] invenitur
requirentes sed eo tamen absque pro-
bacionem hominum et abiectio plebis
tunc quaeretis me cupientes
per timorem mortis perpessi non sed
ex alto venientem induti magis
virtutum [bona] per me parum sic petitis
et hoc est quod dicitur et non eo ma-
de vos non potestis venire sed
qui mecum est est ipsum vade ad patrem
sed perseverare anima per angustia-
as passionis per dolores mortis
sed non potestis nunc sequi quia
parvuli et timidi velut edi [III]
in lacte matris ad immolandum
non dum idonei. Sed veniet tempus
et hora quo peractum tempus mor-
tis compulsi non solum curris
suppliciis sed per maximis patie-
[illegible] tormenta parvo
amore cristi sublime patibu-
lum mea ad hunc medicum no-
[illegible] dne [illegible] ad hoc [illegible]
[illegible] tua aliud me compel-
lit respondere medicum istum [illegible]
[illegible] dne meus [illegible] nunc
mee peccatis tue [illegible]
[illegible] mee istud me-
dicum quod fuit amor tibi

in isto medico factus est obprobrium
hominum et abiectio plebis et substancia
apostolorum in isto medico quasi effusus
est et dispersi sunt omnia ossa eius
In isto medico percussus est pastor
et dispersae sunt oves gregis. In isto eciam
amore medico speciosus forma prae fi-
liis hominum vix visus est sed hic nec
speciem neque decorem. In isto medico
dominus meus ymo verius deus meus
ante portam civitatis in tympano suo
carnis tympanizabat et psallebat
hely hely lamazabathani hoc est deus
meus deus meus. In isto medico dulcis
mea mater tua virgo incorrupta [illegible]
go in [illegible] virgo ante partum virgo
post partum cui mater tua ymo matris
tue non fuit tristicia sed acerbo
dolore cordis dolebat cum [illegible]
videret te filium suum in cruce ex
tempore mortis [illegible] ymo in
clinato capite tradidisti spiritum. Istud
medicum domine [illegible] amarum
cum dulcissime mi fuit [illegible]
esset amarum et michi venena in
isto medico fuissem magis circa
[illegible] mei ut que ad [illegible]
[illegible] non possum eciam aliud medicum
quod felix quam iocundum quam
gloriosum illi latroni qui in illo
medico [illegible] suo meruit au-
dire hodie mecum eris in paradyso
O dne [illegible] quid dulcius quid
delectabilius quid iocundius quam
esse tecum in paradyso michil pr-
[illegible] michil quid ergo
dicam quid faciam quid ad hanc

eduxit

in huius peregrinacionis exilio con-
stitutus tam longe remotus ad lit-
tus paradysi dei mei Obsecro ihesu
esto michi ihesus et eterne salua-
tor quid est ihesus quid passus es
et misericordia mei ... tecum gaudeat pec-
catis ut mala mea super es pa-
de et noli ... me tuo vultui
faciei Tu esto meum gaudium
qui es ... premium sit meum
vitam ... in secula seculorum amen

Mandatum novum do vobis ut
diligatis in vicem sicut dilexi
vos dicit dominus Cum mandatum dei
non ignorant necesse est ut ... aliud
timere non negligat nam servus sci-
ens voluntatem domini sui et non facit
plagis vapulabit multis ... quomodo
autem fecerit diviciis et honoribus
... multis ... illud quod dominus
ait discipulis ... si feceritis
que ego precipio vobis dulcis domini
dulce mandatum proposuit ait enim
mandatum novum do vobis ut dilig-
atis in vicem s. d. vos mandatum
vobis proposuit amoris quia dilexit
nos et lavit nos a peccatis nostris
in sanguine suo ... mandatum
vite mandatum salutis ... in isto
mandato in isto mandato pendet
omnis lex et prophete hoc est bonum
mandatum ... deum et qui omne
mandatum servavit et offendit in uno
in ... factus est omnium reus
ut vult apostolus ... quibusdam
gradibus venimus de caritate proximi
addidit dicens caritatem ... non

Scala

scalam ... michi ... hec unde
illa margarita preciosa quam homo
inveniens ... vendidit omnia
sua et comparavit eam hec est
illa scala quam in sompnis Jacob
vidit usque ad celum tendi vi-
debat. Per quam ascendebant per hanc
enim angeli descendebant et nos
ascendimus ad angelos quia sine
hac scala nullus ascendit per
ad celestia regna et in ipso in
scale ... dominus angelorum in ven-
tus est qui dicit mandatum
novum etc ut supra Iste in qua
dominus qui dat preceptum sum
... ex toto corde
... ut est magnum
... diligit dominum
... magis
... non
... male
... qui ex
toto corde diligit deum suum
... tota virtute ...
... preceptum et illius
preceptum non despicit ...
... ut ipse auctor
negligatur nam qui non
diligit proximum ...
spernit ... mandatum et qui
mandatum ... despicit et
... auctorem mandati nos
igitur fratres dilectissimi ...
diligamus et omnes precepta ...
... preceptum domini lucidum
oculos mentis illuminat

dulciora sunt xpo precepta sup
mel et fauum in custodiendis illis re
tribucio multa. Ipse dominus xpus cu
ius lectorum regula observanda precepit
et fecimus [illegible] ipsum [illegible] nouo aucto
rem huius mandati. Bonum ma
datum ut ... pro ... primum
Istud est quod mandatum a nobis
irrefragabiliter debet observari eo
quod dominus xpus non dubitauit
[illegible] hoc est illud mandatum
quod iturus ad patrem reliquit di
scipulis suis. Istud est testamentum
quod moriturus dimisit heredibus
suis. Ait enim discipulis suis Man
datum nouum vobis unde nouum imp
... non quia in veteri testa
mento est scriptum Diliges dominum
deum tuum ex toto corde tuo [illegible] ad
nouitatem perducit nouum quia
veteres homines transformat in iu
uenes. nouum quia expellit vete
rem hominem et induit nouum qui
secundum deum creatus est in sanctitate
et iusticia veritatis. nouum quia olim
gentes [illegible] xp[illegible] agendo pa
dysi [illegible] et cottidie
transmittit ad celum. Et talis se
diligunt ea dilectione qua [illegible]
[illegible] non gaudet et ideo additum
est Sicut dilexi vos. Nota
amorem [illegible] talis dicitur qualis
est [illegible] est quidem
amor bonus et quidam amor ma
lus et amor medius. Bonus
amor est ipsa caritas qua dili
gimus fratres nostros et sicut

et deum super omnia

quod est et proximum nostrum tamquam nos
met ipsos. Amor malus carnis ini
micus ut puta [illegible]
et fornicatus. Isti amores [illegible]
[illegible]
[illegible] alius possessori ac
[illegible] alius [illegible] alius glo
riam alius mortem alius [illegible]
alius [illegible] alius [illegible] alius
[illegible] alius symbolum Amor medius
est qui ut [illegible] amor
[illegible] amor filiorum
[illegible] sine
[illegible] Et ut iste duo amo
res ab illo amore qui est salutis
[illegible] Ideo addit sicut
dilexi. Et quis umquam homo potest
vel potuit [illegible] mandatum eius
umquam sicut dilexit [illegible] sicut
xpus apostolos illius umquam unde
[illegible] sicut est [illegible]
[illegible] similitudinis
et est [illegible] diligite nos in [illegible]
[illegible] eo [illegible] quo diligo nobis [illegible]
nos dilexit. audi Sic deus dilexit
mundum ut filium suum unigenitum
daret Et omnis qui credit in
eum non pereat sed habeat vitam eternam
Sic deus nos [illegible] amauit quod
unico filio suo non pepercit sed
pro nobis xpus in tantum dilexit
nos quod pro nobis peccatoribus animam
suam in mortem tradidit et in
suo precioso sanguine lauit nos
[illegible] de peccatis nostris
de mortuis viuos de [illegible]
celestes et de [illegible] inimicos

consortes angelorum Undecimus sit ille
amator a quo in mandatis habemus
ut nos invicem diligamus sicut
dilexit nos Sed forsan dicet ali-
quis de hac dilectione intellexi et
quo sit proximus diligendus nimis
perfecte intelligo amorem quem non pos-
sum perficere sicut dominus Christus volu-
merit quia pro nobis et nostra salute ad op-
probrium [illegible] dixi quod sicut tunc est com-
pressimo caritatis quantitatis sed qualitatis
Si non potes eque ambulare
cum Christo saltem a longe imitare
vestigia Christi Si non vales dili-
gere proximum tuum plus quam te
ipsum quod Christus fecit moriendo pro salu-
te generis humani saltem dilige eum
sicut te ipsum hoc faciendo illi quod
ab illo tibi vis fieri Sed dicas forte
ut hoc possum etc. etc. non improperio sed
de consilio Si hoc observare non po-
tes vide ne facias alteri quod tibi
non vis fieri Sic enim est proximus
diligendus ut in illo propter deus diligatur
deus Si sic proximum diligis imple-
sti mandatum Si enim deus diligis pro-
ximum ut amoris tui sit propter deus
non amat proximum Si ut enim tantum
propter se ipsum diligit eum non est cari-
tas sed amor mundanus vel forte
quod absit amor pessimus et quicumque
amorem recedunt nisi pro[illegible]
Christi amore [illegible]
Nos ergo fratres qui a Christo Christiani vo-
camur et sumus et qui [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] atque [illegible]
totis amoribus totis illi soli ad

here [illegible] [illegible] karitate
fundemur ut illius mereamur vo-
cari discipuli qui apostolis suis et nobis
per ipsos mandavit In hoc cognoscent
omnes quia mei estis discipuli si dilec-
tionem habueritis ad invicem In hoc
enim discernuntur filii lucis a filiis
tenebrarum discipuli Christi a discipulis
dyaboli Si [illegible] caritatis ad
invicem ad omnes [illegible]
quod [illegible] amor ille valet re-
linquere caritatis [illegible]
[illegible] [illegible] atque se erigat
[illegible] sic [illegible] caritas est a-
[illegible] mentis brachiis amoris
Christum astringens caritas amor
in [illegible] [illegible] [illegible] quod complec-
tens caritas in [illegible] a-
mor qui nunquam [illegible] re-
[illegible] [illegible] caritatis
et indissolubile vinculum amoris
et pacis caritas est [illegible]
mundi et amor dei caritas est
regina [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Christi in fine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] convertit non
est qui possit resistere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mali [illegible] po-
test [illegible] [illegible] ubique manet se-
cura hoc [illegible] [illegible] [illegible]
qui rogat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
arma et scutum [illegible] scuto [illegible]
[illegible] se [illegible] [illegible] [illegible]
cum [illegible] [illegible] ut scuto bone

voluntatis et amicus tali quasi clipeo
protectus facit hostium amicos.
secretos penetrabit securus
sicut [illegible] est adamantinus qui
frangi non potest per contraria frangentia.
frangit iste est fortis quia cunc-
tis inimicis resistit sua virtute
hoste suo nequissimo diabolo
operatum suo gladio utraque parte
acuto perimit et occidit hac-
tenus regis eterni non timet
in terra adversum confidenter intrat
thalamum salomonis et requiescit
dedignatur nisi super pectus christi
in interiores sedes ducabit hec
regina veritatis perfecte cognoscet
omnes pusilli et magni quia here-
des sunt discipuli domini qui caritatem
non habet non est eius qui dat
mandatum caritatis caritas est
dilectio dei et proximi et qui non
diligit scilicet est ut non diligat
deum et qui non diligit odit/ quia
qui odit fratrem odit caritatis auc-
torem nos ergo fratres quos christi
caritas congregavit in unum ex toto
corde et ex tota mente diligamus
deum christum et proximos nostros tan-
quam nos metipsos et spiritualiter [illegible]
[illegible] non solum amicos sed ini-
micos diligentes sed et odientes
hec est scola christi hec est doctrina
spiritus sancti ubi quis dum hac
[illegible] et in hac doctrina
non permanebit [illegible]
[illegible] in eternum perhibit
discipulus christi amatorum caritatis

debitum [illegible] in ubertate dulcedinis divine
eterne beatitudinis gaudia eterne fe-
licitatis eterne gaudia ipse dignetur
largiri qui in trinitate perfecta vivit
et regnat deus per omnia benedictus in secula
seculorum amen

Sequitur dixit ei symon petrus
domine quo vadis ad quod
audiens dominus petro dominus quia dixit
sicut et vos ego vado vos non po-
testis venire quia petrus audire
non potest sine dolore et non
ad penam sed mandatum vobis [illegible]
ad patriam et vos quo vado vos non
potestis venire audiens [illegible] domine
quo vadis sicut enim manus
sui corporis [illegible] palp-
are dolorem sic [illegible]
[illegible] non patitur [illegible] amaritudine
et quia mens [illegible]
perdit unde non [illegible] doloris [illegible]
in mente corporis [illegible]
[illegible] sed [illegible] ideo [illegible]
[illegible] dolore [illegible] non potuit quin
in [illegible] in corde [illegible] audiens
quo ego vado vos non potestis ve-
nire [illegible] loquente [illegible]
[illegible]
dilectione mandato meo [illegible]
dolore de absentia futura domini
sui statim simone [illegible]
[illegible] et totus
exclamabat dicens [illegible] voce
domine quo vadis ac si diceret [illegible]
[illegible] caritatem qua nos [illegible]
[illegible]
te [illegible] et quid aliud pa-
[illegible] aliud [illegible] quod dixisti

Quo ego vado non potestis venire
vos modo repleuit amaritudine
et quo vadis cur nos deseris et
cui nos desolatos relinquis in
sincere bone nolo vos derelinquere
nolo vos deserere adque dominus
Quo ego vado non potestis me
sequi sequeris autem postea et est sensus
non te desero non te derelinquo sed
te precedens de immo faciam viam
de semita securam parandam es timi-
dus es non dum firmatus es me-
cum non poteris sequi ego te pre-
cedam ad obprobrium ad patibulum
moriendo et resurgendo ad celos
ascendendo non es idoneus ad
presens quia non es paratus ad pa-
tibulum non potes me sequi modo
quia nunc non dum es paratus
ad mortem sequeris autem postea
mittam autem promissum spiritum sanctum
tum scilicet in verbis et actibus michi te-
stes in Ierusalem et in omni Iudea et
Samaria usque ad ultimum terre
et tunc me sequeris paratus cum
Petrus quare te sequi non
possum modo animam meam pro te
ponam adque dominus animam tuam
pro me pones Fallis Petre non
dum es virtute exaltato in dictis
cum fueris exaltato virtute in dictis
tunc animam tuam pro me pones
et dabis in morte sed nunc presentem
ut timore mortis me negabis vi-
tam et occidas animam tuam et
negabis te esse meum discipulum
et occidas spiritum tuum propter ipse
a hora qua me negabis ut te

saluares postea Non cantabit gallus
donec ter me negabis Quod ipse
ponens in aliis ante quam gallus
cantet bis me negabis et est sensus
ante quam gallus cantet me
negabis quia negationem et terciam
fine ante primum cantum sed in
secundo Quando dicto timor et ti-
mor magnus discipulos omnes
invasit ut nunquam audiebat quia
dominus dixit petro ante quam gallus
cantet ter me negabis Cum
omnibus erat sanctitate prestancior
amore devotior fide robustior
quia iam confessus fuerat eum
esse filium hominis dei vivi et
timebat ne illud idem quod
petro sibi met contingeret et quia
tantus vir erat eum negaturum
in illo quodammodo turbabat et quia
morituris tercia die resurgeret
non perfecte credebat ut non credo
quia dominum quem in presenti audi-
ebant loquentem non longe post
modum credebant moriturum
Et ubi mortem et luctus morbida
plangentium tristes erant de ab-
sencia tam dulcis magistri de
futura morte tam dulcissimi
domini sui et cum adhuc in carne
viventem tenebant et tam alto
quasi iam mortuum deflebant et
ad medicum revocabant cum
dulcissima fluenta doctrine
que ab illo acceperant salutes
quas dederat egrotis insuper
et cetera quam redderet mortuis
benignitatem et dulcissimam fa-

amantissime

lavitatem quod post ista illos vidit
et videbant se ab eo tam sensu
deserentes sicut amantissime fle-
bant michi credite fletus eorum
ipsum consolari non poterat et ideo
ut dominus audit tam amantissime
flentes eos de sua morte con-
solari noluit Sed puto quia
non potuit ymmo magis illos
instigabat ad luctum dum eis
dicebat Non turbetur cor vestrum
Miror si dominus ihesus non infre-
muit spiritu et non turbavit
se ipsum dum discipulis flentibus
dicit non turbetur cor vestrum Vi-
deo quod eloquor ait dominus
ihesus et videtis novum scilicet lo
flentibus scilicet discipulis non tur-
betur cor vestrum creditis in deum
et in me credite Ac si dicat non
turbemini de absencia de morte
mea propter hec videlicet ponendi
animam et iterum in vita
tribus diebus mortua iacebit
in tumba et post tres dies resurget
immortalis et impassibilis usque
facto tribus diebus et tribus noc-
tibus erit filius hominis tercia
die resurget a mortuis Non
turbetur cor vestrum Ego qui susci-
tavi lazarum possum suscitare
hoc corpus meum Ego qui
suscitavi filium ultra tres
dies non detinebitur in morte
creditis in deum et in me cre-
dite Nolite timere Nolite timere
pro morte corporis mee Ego sum

deus qui suscitabo carnem meam que
ego facio facit ipsa testimonium per-
hibent de me creditis in deum scilicet
ut in me credatis quia ego sum
deus et ne dubitaret se apud
deum in eterna vita cum christo man-
suros dixit In domo patris mei
mansiones multe sunt etc. scilicet
in eterna vita mea inequalibus
in qua sunt multe mansiones
id est multe dignitates quia alia
claritas solis alia lune etc. stel-
larum Domus dei patris est ipsa
predestinacio beneplacitum pro fine
huius mansione premiato domino
qui ambulat dicit qui devenitis
vel non dicitur in civitate me-
a manendi ut alibi domus
dei patris est templum dei regnum
dei scilicet iusti In quibus multe
sunt divine et hec sunt mansi-
ones ipsius domus scilicet ille di-
gnitates que sunt parate in
predestinacione sicut apostolus dicit
Et nos elegit nos ante mundi
predestinacionem que sunt preparande in
operacione unde apostolus et quos
predestinavit hos et vocavit et
quos vocavit hos et iustifi-
cavit etc. Si quo mi-
nus dixissem vobis quia vado
parare vobis locum iterum venio et
suscipiam vos ad me ipsum ut ubi
sum ego et vos sitis etc. scilicet
in domo patris mei diversa sunt
premia multorum et si quo minimus

si non esset dixissem vobis quia
vado parare vobis locum quia ubi est
parata predestinacione quia vado ad pa-
trem et illam vobis preparabo propa-
cem In domo patris mei mansio-
nes habitacionis cum gracia dei et
domo quia volo ut illas cum he-
atis omnibus animabus recipiendo
similitate illam ineffabilem
beatitudinem qua nobis parari ab ori-
gine mundi secundum diuinitatem Illa
ineffabilia gaudia vite perhe-
nis beatorum propter non potest nisi
fund primo fuerit carne salutis et
iam eadem carne vestitus a-
scenderet in celum et mittat nobis
spiritum sanctum qui nos doceat sit
operari reparacionem regnum celorum
eternis regnum eterne felicitatis quod
nobis paratum est predestinacionem
debeat hic peperit dominus Ihesus
cottidie in celis fidelibus suis
locum preparat dum carnem suam
deo patri pro salute generis humani
fuisse passum demonstrat et nobis
locum quem preparauit perducere
nam illum habet nobis pro sua
humanitate [illegible] aliquis
bona facimus ieiunando orando
legendo meditando operantibus [illegible]
pro desiderio Christum videndi [illegible]
di [illegible] in fine [illegible]
de [illegible] et de [illegible] que
longum est enumerare [illegible] locum
beatis ab illo nobis preparatum [illegible]
qui dixit sine me nichil po-
testis facere sed tu nobis in-

troducat in illas mansiones si-
cut fide et dilectione [illegible]
cum venit reddet unicuique iuxta
opera sua et cetera et quod dicit iterum
venio et accipiam vos ad me
ipsum quod est dicere apparebo in iudi-
cio et tum introducam vos in illas
mansiones ut commaneatis
mecum in eterna optima felix
beatitudo habitare cum Christo [illegible]
ad hanc felicitatem ad hanc glo-
riosam beatitudinem pervenire va-
lebit [illegible] et tam felix
quis sum ne beatus ut possit
in tranquillitate cum Christo et videre gloriam
et pulchritudinem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
credo in deum et in te credo et
tum valde turbatur cor meum
non turbetur cor vestrum si
dimisissem [illegible] non turbetur
cor vestrum sed cor meum nunc
turbatum est valde non quia
non credimus in te sed quia
te videre non possumus nichil
aliud quero nec aliud volo
nec aliud desidero nec aliud cupio
dum deum meum et quia te
quero et non invenio [illegible]
et non video nunc te videre
desidero et te videre non possum
cum tu sis quem desideramus [illegible]
tamen nunc [illegible] sitis [illegible]
valde turbatur cor meum
sed confido in [illegible] quia
ad hoc te videbit anima
mea et placabor [illegible] in te
et pace non [illegible] [illegible]

per inspiraciones tuas multas et magis
et quia video te deum salvatorem meum
ad te venire mediatorem felix vir
rogo te per temetipsum et per illam
quae te genuit matrem et cum
venies ad iudicium trahes me
ad te ipsum et ubi nunc tu es pos-
sim esse tecum et cum discipulis tu-
is quibus ad patrem ire dixisti
et quo vado scitis vadebant
ut te ire ad patrem qui vivit
et regnat deus Amen etc.

Dixit Ihesus discipulis suis
quo ego vado scitis et
viam scitis. Cui Thomas dixit
domine nescimus quo vadis et quo-
modo possumus scire. Thomas qui
dicitur Didimus id est dubius vel dubie-
tatis unde ipse dubitat dubita-
re alios credebat. Dicebat domine
nescimus quo vadis sed cogitat
ipsum scire magister veritatis quia
se sciebant quod ipse via nescie-
bat et ipse veritas et vita. Ad quem
tempore ipse vadit scilicet ad se veri-
tatem et vitam quam secundum
hominem glorificat ad se dicendo
plane convincat eos scire quod se
nescire putabant. Unde dicit Ego
sum via veritas et vita et cetera.
Ego sum via per quam est eundum
et veritas ad quam veniemus et vita
in qua permanebimus. Ego sum
via sine errore veritas sine fal-
sitate vita sine morte. Ego sum
via in exemplo veritas in promisso via
in premiis vel via temporalis vita
interminabilis veritas immutabilis

Ego sum via lata et spaciosa
veritas pacis et copiosa vita
delectabilis et gloriosa. Ego sum via
in experiendo veritas perficiendo
vita permanendo. Ego sum via
laboris sine via veritas vivens
absque pena vita felix et ame-
na vitam vivens gaudio. Ego
sum via in qua nemo sponte
nemo turbulus veritas in qua nemo
est stimulus vita in qua
nemo sentit mortem vel maculam
veritas perfecta vita sine metu
Ego sum via regulationis veri-
tas retributionis vita eterne bea-
titudinis. Nemo venit ad patrem
nisi per me etc. quasi dicat nemo
venit ad me veritatem et vitam
nisi per me viam id est nisi veniat
ad me deum nisi per me hominem
assumptum. Ego per assumptam carnem
mortalibus factus viam per quam
veniunt ad veritatem et vitam fa-
cio resurgendo moriendo ad celos
ascendendo veritas ubi ego sum
veritas et vita deus vivens
eternus. Miser homo dic tu
Iohannes frater Gilbertus frater Petrus
frater ... frater ... ad gaudia
paradisi veniat ... fuisset
... non potest nisi ad veri-
tatem et que deus est vita eter-
na non valebat sed venit verbum
caro factum est et deus factus est
homo ... clamavit se viam ad eter-
ne deus ad hominem ait quamvis
... non solum ad paradisum
sed et perveniet ad celum ubi est

esse verum et essem etiam vitas
que ipse sunt scilicet via veritas et ipse
vita que non principium habuit nec
habebit finem. Unde nobis exige-
mus. Deus hic factus est via et
nos perduxit ad vitam et veritatem
ad se scilicet deum et hominem et hoc est
quod dicit Nemo venit ad patrem nisi
per me ac si diceret nemo venit
ad deum nisi per me hominem assum-
ptum nemo venit ad patrem
nisi per me qui sum homo et verbum
deus cum patre. Unde sequitur Si co-
gnovissetis me et patrem meum
utique cognovissetis et amodo cogno-
scetis eum et vidistis eum. Si co-
gnovissetis me esse cum patre utique
patrem meum cognovissetis quia ego
et pater unum sumus et per me cognitum
cognoscetis eum et vidistis eum
corde. Dum me et unus similem
vidissetis Philippus non unum filium
non intelligens esse patrem dicit ei o-
stende nobis patrem et sufficit nobis
erant quidam illorum qui non compara-
bant similem esse patri sed patrem
maiorem et meliorem et illi nec
patrem nec filium sciebant quorum
unus Philippus eo dicit ostende
nobis patrem qui maior est te
in quo est sufficientia et non est
in te. Unde alium non intelligit Christus
nec et filium. Dicit ei Iesus tanto tempore
vobiscum sum et non cognovistis
me. Verum non me cognovisti quia
si me cognovisses et patrem et filium

non novit qui patrem meliorem
credit non quod alius sit pater
alius filius sed quia communis
similis. Unde quia unus est
filius similis patri sequitur Phi-
lippe qui videt me videt et
patrem meum quomodo tu dicis osten-
de nobis patrem eum cum sit
similis filius patri. Inde quomodo (?)
Ecce unus dicis non quod aliorum
similem sed putas meliorem
cum inseparabiles inseparatim
sint nonne credis quia ego
in patre et pater in me est quod si
non dum potes videre saltem
credere. Verba que ego loquor
vobis a meipso non loquor quia
non sum a me ipso qui loquor et
ei verbo et que facio de quo
ipse sum qui facio pater in me
manens ipse facit opera que
sunt bonum opus cum aliquis
edificat et deus in me facit
opera non creditis quia ego in
patre et pater in me est. Si non
separata est mens ut clamo inse-
parabiliter operari possemus saltem
amen amen dico vobis qui credit
in me opera que ego facio et ipse
faciet et maiora horum faciet
quia ad patrem vado. Amen ge-
minat ut quod verius dicit
asseveret. Amen ebreum est et in
se continet diversas significationes
nobis amen dicitur adverbium affirmativum (?)
di et affirmandi optandi tamen

dicit hoc bonum tibi contingat vnde amen
amen et in fine oracionum dicit
personaliter secula seculorum vnde amen
et est sensus quod rogamus deum hec
optamus ad verbum affirmandi vt
hoc amen dico tibi i. in veritate
te dico tibi cum non iuramento
magis quam dicit affirmare amen amen
adiuro quod dicit vt quod dicat esse tibi
sine dubitacione credendum potest
credi suo simplici verbo sed quia
discipuli erant adhuc in firmi contra
et in bestialibus in fide que probacione
operum non credentes quod vnum et
eandem potestatem haberet cum patre
ideo ab eis amen geminat et quod
promittit in illa dubitacione geminatur
amen Amen amen dico vobis
in veritate dico vobis qui credit
in me i. vnum deum cum patre be-
neuolendo et amando opera que ego
facio et ipse faciet i. opera que nunc
facio post eam faciet per eum et maio-
ra horum faciet ego sequendo quia
ad patrem vado vadit ad illum
a quo numquam recessit secundum diuinitatem
maior vtique est nunc credendum
in eum quia eum non videmus quam
si eum videremus postquam ascendit
ad patrem per eum maiora sunt
facta miraculo quam ea que fecit
in persona sua ad tactum fimbrie
vestimenti eius sanata tum mu-
lier fluxum sanguinis patiens
vmbram esse sanatam postquam vero
ascendit celos vmbra petri
non nullos ab omni languore
curauit maiora miracula

est operatus per petrum quam fecerat
ipse ante quam ascendit celum pauci
predicacionem sunt conuersi ad dominum tempus
quam ascendit ad celum vnum die
quinque milia ad predicacionem petri
et Iohannis ad dominum referuntur conuersi
et alia die tria milia ante quam
ascendit ad celum notus erat
tantum in iudea sed postquam celos
ascendit per alios apostolos suos se
toti mundo innotuit quia in
omnem terram exiuit sonus
eorum etc. In mundo venit et mundus
eum non cognouit sed postquam
reliquit mundum et ascendit
in celum per totum mundum fama
eius innotuit et hoc est quod dicit
expressa in persona apostolorum singulariter
sum ego dominus tuus carnem ad patrem
sed eum exaltatus fuero a terra om-
nia traham ad me ipsum maiora quam
opera que nunc facit per suos fi-
deles quia est in corpore patris quam
ea que fecit quando erat in
gremiis matris etc. Quecumque
pecieritis patrem in nomine meo
faciam i. quidquid pecieritis
ad salutem animarum vestrarum hoc dabo
vobis statim vel post eam tribulacionem
sunt mala cogitacionum simi-
lis impediti qui generaliter abso-
lucionis in nomine domini ab ipsis
petunt liberari sed in quibus graue
est et valde laboriosum bellare
cum illis tamen ne deficiant a deo
omnia ad interim postulant ne-
cessitabant quam si cito non habent

Quecumque petie-
ritis in nomine
meo dabit

ad merendum adeo quod si non in pleno
se ab illo dilectos estimant. Et quia
differt illis sub breui credunt
deserit ipsos dominus non timeant quod
non est ita immo magis eos dili-
git quos quod plus in temptationibus
pugnare permittit. Certa tristitie (?)
pugna tanto gloriosior dabitur
corona non titubet non dubitet
athleta Christi qui preliatur contra insidias
serpentis antiqui qui pugnat contra
premendis gaudiis paradisi non lace-
sstat non desperet ab illo insistet forti-
ter dimittet (?) adiuvat dominus manu
forti potenti conteret brachium pec-
catoris et maligni memorit (?) ec
sepenim (?) illud quod dicit dominus per prophetam
Jeremiam (?) Iuxta est dominus hiis qui tribulato sunt
corde et multe sunt tribulationes
iustorum de omnibus hiis liberavit
eos dominus / quid quod non petat ado-
mus (?) enim pro salute anime sue petat
non timeat sed differtur primo enim
hic cepit carnis possidere hec n.
petamus adeo nomine suo quod
precepit hic docuit apostolos suos
dicens cum orabitis sic dicetis
Pater noster et cetera si aliquid petimus
quod absque petitione discordet in
animis est peticio nostra vana et
de peccato nostro si petimus salutem
anime nostre in nomine eius dabit
illud nobis et ne putemus non quod
promisit sit sine pre fecimus (?) fe-
cit ut glorificetur pater in filio /
certa quid quid fecit idem
ut glorificetur pater in Christo vel aliter

quid quid petieritis in nomine
meo hoc faciam nomen domini Ihesus
est hoc nomen fuit ei impositum
secundum humanitatem hic est quod (?) et quid
quid petieritis secundum quod homo de-
bet (?) nobis secundum quod filius dei ut glo-
rificetur pater in filio dei nos in hoc
sibi tanto quod ad dedit si
quid petieritis in nomine meo
hoc faciam id est confirmat quod
supremus dixit vos dilectissimi
fratres hoc ab illo petamus ut nos
sua gratia preveniat et sequatur
et bonis operibus augeat presertim
esse in eternis in nomine eius
ipsum solum petamus certe mi-
nus est avarus cui non su-
fficit Christus nam qui possidet
dominum et cum propheta dicit pars mea do-
minus tunc quidem (?) dominus hic est
iste Christo felix est et beatus qui
tanto domino ditatur nec ultra vanam (?)
pauper erit qui enim datorem
bonorum per hereditatem tenebit (?) si
ab (?) petierit aurum argentum
possessionem variam suppellectilem
credite michi quia non inmo-
mine aliquid petit et tamen istis
petentibus dominus non dedignatur sed potest
vel hereditatis eius nisi omnia ista
nihila ut stercora reputet pro
dilectione et amore dei. Quod
nos quibus porro dominus noster
debemus curare pro deo et
cum ad alia officia confert
hec religionis cultum atque sine
nostro officio de eo petimus quod (?)

nichil aliud curare nos qualiter xpi
in hereditate mereamur sortiri xpiani
animos remittamus/ ipsa et ipse
voluntati. Hec illa hereditas fratres di-
lectissimi quam beatos suos heredes
Jam ultimus perpetuitas nunquam
ista non cantabit qui talem
ac tantam hereditatem habebunt. Ista
in qua hereditas est in terra viven-
cium. Hec porcio quam petit a
domino propheta dicens porcio mea do-
mine. Et ad hanc hereditatem properabit
se apostolus dicens mihi vivere xpus est et mori
lucrum. Sed quia feliciter ad hanc
hereditatem anhelabant cupio dissol-
vi et esse cum xpo. Cum quo nunc
regnat quia in hoc mundo soli
xpo vivebat. Ideo cum xpo
beatus regnat in celis quia
illum ex toto corde dilexit in
terris et illi vivit est mortuus in
patria quam toto desiderio concupivit
in qua nos ergo dilectissimi ab
ipso solum xpm comparamus/ et nichil
aliud nisi illum solum de cum
corde queramus/ et sic perpetuam
talem et tantam hereditatem que
ipse est promereamur quam nobis largiri
Si diligitis me etc. Dignetur.
mandata mea servate et
ego rogabo patrem et alium paraclitum
dabit nobis spiritum veritatis quem
mundus non potest accipere quia
non videt eum nec scit eum. Ex
illo solo capitulo cognoscere possumus
ut me diligimus deum. Illum in
veritate diligimus si eius mandata
servamus et si omnes non servamus
mandata tunc non diligimus

deum non potest ex bona parte diligere et ex alia
parte contempnere. Ipse enim dicit qui non est
mecum contra me est et qui non colligit
mecum dispergit. Ille enim deum mentitur
diligere qui pro suo posse mandata servare
nec conatur/ frustra enim eum deum
se diligere dicit qui omnia mandata
servare contempnit/ non nos fallat
dilectissimi vestis religiosa in cor-
de: non diligitis deum si illius non
observatis mandata/ quod possimus
deum diligere hoc tantum si eum contemp-
nimus attamen dilectionis deus non
querit vestem set animam mentem
nec querit opinionem set cum bona
actionem/ probatio dilectionis exhi-
bicio est operis/ hoc est enim quod
dicit dominus si diligitis me. Si in veritate
me diligitis mandata mea serva-
te et hoc ut perfecte nos cognoscatis
diligere mandata mea servate et ego
rogabo patrem etc. Hic enim innuit
diligere et mandata servare ut accipi-
ant spiritum sanctum quem nisi haberent
non possent diligere nec mandata
servare. Unde sequitur et ego rogabo
patrem et alium paraclitum dabit
nobis. Rogat hic quod deus dat
Ipse pro nobis rogat qui cum nobis
rogatus dat. dominus Ipse pro nobis
rogat et quia hoc quod nos facit se
rogare deum tamen enim patrem
rogat cum nos illum rogamus
bonum tamen patrem deum esse creden-
tes etiam non sequimur. Aliud paracli-
tum dabit nobis hic est aliud

contra in persona non contra in natura
una vel eciam dicit nobis non quod
ipsum non haberent quia habebant sed
minus occulte et attempate erant
minus amplius manifeste et
maneant nobiscum hoc est nos
illustret et doceat pro regno
dei et celorum etc. / et nos credere faciat
me esse patri equalem eternum quod
non credidistis esse minorem maneat
et nobiscum in eternum ut ad
videndum beatitudinis claritatem
nos traducat et me esse unum
deum cum patre et eodem paraclito
sicut ecce credere fecit ad finem
contemplandum passionis Paraclitus dicitur
advocatus vel consolator iste est
advocatus fidelium Iste est defen-
sor et protector in re periculosa sine
quo nichil validum nichil sanctum
Iste suos protegit iste defendit iste
pro eis pugnat quos in eternum
glorificat [illegible] consolantur proprium
sanctorum Iste in quantum consolator e-
menciam de perpetratione delicti
de pena futura conmissi merentur
quia se ipsos peccando perdiderunt
et [illegible] Christum ad iracundiam pro-
vocaverunt [illegible] quod illum spre-
verunt in delicto qui pro illis sunt
crucifixerunt in ligno [illegible]
quia spem suam [illegible] Christum auc-
torem salutis mundi non poterunt habere
aut dum consolatur spiritus sanctus
consolatur eos ingerat [illegible] in spe et
consolatione beate felicitatis in re Iste
in quantum spiritus veritatis dicitur quia
patri et filio consubstantialis dicitur

et coeternus spiritus veritatis spiritus
veritatis spiritus bonitatis omnia
que docet bona sunt nullo
errore falsitatis obducta habet
spiritus veritatis viri impii et ma-
ledicti capere non possunt omnes
enim mundi habent pollutas
illa dico carnis et mentis
non fetore tecti sed fetore illa
enim tam mundum tam splen-
didum tam gloriosum non valet
capere non possunt tenere non
querunt possidere hic mundus
non capit hic e mundus m-
undi cultor mundi amator
amatorem mundi odit spiritus
Christi ab illo fugit quia aliud
nisi semper ipsum amare contigit
Ista mult amari quod vel ad
pter ipsum amare ita perfecte [illegible]
amari et curta sit amorem
cum ipso et [illegible] amari ut nichil
preter ipsum amare / omnis enim
creatura in [illegible] creationibus ab[illegible]
est / et omnis creatura in eo
creata bona est / Sed quod creatura
ad hoc diligi / ut in ipsa creator
ametur / non ipsa propter se / sed propter illum
qui eam creavit / qui enim
sic aurum et argentum possessio-
nem variam supellectilem ita
quod hoc sunt sibi causa amoris
[illegible] in illo est caritas
[illegible] / diligendum est creator
in cunctis creaturis / et cuncte
creature propter ipsum / et sic cuncta di-
ligerent in ipso / et eum ipse diligit

solus bene carne non inquinatus q(ui)
stabilem ulteriorem sed in pecto-
re. Cum inde valet tamen qui
in oculo mentis caliginem
sed mundatus est oculus mentis
ut mereamur inde spiritum mittere/
ut castitatem igne examinatam
divitiis aliorum stabile redden-
dum est corpus ut cum pro te
sculptum et bene politum spiritus
sancti mereamur effici templum/
sicut debemus agere sic debemus
facere/ si ad videndum speciem clari-
tatis volumus pervenire/ si sic
fecimus et tunc apostolus illud cognos-
ces/ et apud nos manebit inhabi-
tando vita/ et nobiscum erit in
vita perhenni. Quam felix spon-
sa quam beata anima que sic
videt studet assidue lavare
mentis sordem et tunc illa beata
re digne tante beatitudinis
compos fiat/ quamvis beatam
vitam legere delectat quam in aliena
potestate subdita non legitur/ iste
sponsus sponsam virginitatis/ sola tamen
anima potestate subdita dicitur que sic
lavat sine pravitatis ligata tamen
que nec velit nec querit supre-
lamenta sive inquinamenta vincu-
la dissipare sed que libidinose
vinculo ulterius et in porte corrup-
toribus suis se involuta perstit-
erit. Illa subdita potestatis non
dicitur que pro vobis quamvis in
continua abstinentie virtu-
tem inveniatur sine quos stulte
de flore castitatis se iactat/ qui

cum illa que de carne castigare
inquinantur pacta per afflictionem carnis
et purgationem mentis non fortius instat
non premit turpidinis actus/ cum
corpus nostrum subiectum tibi et pectus
sed cum pastennam boni descendere
meus caro castitas in contumen-
tie est famulatur/ nam dum volup-
tati se gula inclinat et inanius
oris cibaria ultra quam naturam
requirit. vel gule nimie instat cor-
pus carnalia inuittere et caput libi-
do roborat/ ut igitur castitas integra
maneat caro maceratur in falce ab-
stinentie/ non enim est alia peccandi
alia si volumus fieri completum ope-
ris aliorum in quinquaginta
carnis et spiritus sic munditia dig-
ne/ ut digni mereamur effici
templum hic et in perpetuum in bini-
tate qui vivit et regnat deus in secula seculorum

Cum nos relinquens orpha-
nos omnes domine qui timemus
inpugnationibus malis corpo-
ris pias ambulare compellimur que
... et despicimus ... et vite beate
sui consilii in memoriam esse ...
capitulum illud sine gemitu et sus-
spiriis legere sicut arbitror vale-
bit credo quod et loquor quod
crucifixi amator illud capitulum
legendo lacrimas potest continere
dum ipsum religionem tecum
simul in choro pro te sedentem
ad hoc non valet inde domine
Ihesu in amore tuus fiducia
dicat me orphanum credentem
a te esse derelictum/ quia tecum

non possum dixisti enim apostolis tuis
non vos relinquam orphanos veni-
am ad vos Sed ego miser ad hunc non
merui adeo meo auditu non iam
ultra relinques orphanum cito ve-
niam ad te et gaudebit cor tuum
omnis leticia quomodo hominem
insanus qui diligit amandum
exercere sic beata anima quomodo
in deo suo salvatorem meum
non in gaudium esse potest dum
amatorem gaudii ame longe
sit esse contingit felix in quam
anima que cottidie gemit et plan-
git quia amatorem eius mundi
salvatorem xpm non videt Ipsa
perfecto videbit in die novissimo et
gaudens gaudebit in eternum cum
xpo Illa non non gemit de xpo a-
stoque sui videat in me infragabili
plorat in cupidinem xpi adventu
Illa sponsa sponsum suum non amat
que pro desiderio benedicti illius aliquo
tempore non suspirat non enim perfecte
xpm amat quoniam qui pro desiderio
xpi suis oculis lacrimas non
largitur Sed ille xpus non potest di-
vinus separari qui penis amore
cottidie dedicat lacrimas cito ve-
niet adspirat doloris et absterget
omnem lacrimam ab oculis eorum
et iam non erit amplius neque
luctus neque clamor hoc gaudium eterne
de visione xpi qui dixit disci-
pulis suis non relinquam vos
orphanos et cetera Sic non erat dabit
sponsus prime ut ego non sum vo-

bis tamen aut vos relinquam
orphanos orphani quia tales
pupilli habet in dicat se esse
primi illius venia ad vos
per virtutem carnis qui vobiscum
fui sum presentia divine maie-
statis et adhuc modicum et
mundus iam me non videt
vos videbitis me quia ego vivo
et vos vivetis i. mundus qui
videt me oculis carnis post
modicum non videbit vos autem
videbitis me Nam cum xpe
apparuit post mortem non primus et
prophetis amatoribus mundo pos-
sumus et dicere quod modicum tempus
dicitur totum tempus vite mortalis
quo finito auferetur impius
ne videat gloriam dei quam vide-
bunt iusti quod autem dicit ego vivo
primo respice et quia mox omnis
vita futura ad illos vivetur futura
quorum est in fine vivimus futura
sed In illa die vos cognosce-
tis quia ego in patre et pater in
me et ego in vos ac si dicat
In die novissimo quia comple-
ta Sed vita cognoscetis quod modo
creditis quod modo in patre modo
tamquam videmus in speculo unum
cum ipso et vos in me ut pal-
mites in vite et ego in vobis
ut in palmitibus Sed mundus
nec meo videt nec eum videbit
deum in sua maiestate fulgen-
tem Erunt ille mundus ma-
ledictus aquo videri non potest
deus maledictus in quam

maledictus erit qui deum propter
eternaliter non videbit mundus
eum non videbit. i. mundi ama-
tor. Amatores enim mundi
et mundi vocantur. nomine nos
se seducat quicumque diligit mun-
dum mundus credit quia non
diligit deum et si non diligit ca-
rus est mundo eum non potest qui
non habet cor mundum cor mite
cor mansuetum cor castum. Dulce-
dine plorandi oculorum lumine
amisit sicut ysaac. Ubi lumen autem
tenerem videbit. Si igitur deum
videre desideras cor tuum ab omni
lepra peccati mundificare non ne-
gligas. Mementote mittit et sim-
se platum. Beati mundo corde
quoniam ipsi videbunt deum. Et mundus
non videt eum quia non habet
cor mundum. Mundus pluribus mo-
dis dicitur. Mundus tota machina
rerum celestium et inferiorum que
quod celi ambitu continetur
Mundus et amatores mundi
dicuntur ut hic ad hunc mundum
et mundus me vero non videbit
dicitur et mundus qui est ab omni sor-
de mundi lotus et mundatus
sicut est illud mundi pabsti-
nentia apud amantis gloriam
de illis solis mundo de illis in-
dis solis sed amatoribus mundi
dicitur mundus non videt eum nam
qui diligit mundum non est amicus
patris in ea valde sibi ad in-
vicem adversantur amor mundi

et amor dei amor dei renovat
hominem animo et amor mundi
hominem de deo bonus deicit alius
extollit bonus suum possessorem
deicit ad infimum alius sublevat
et extollit usque ad celum amor
mundi totum mundum querit et
numquam satiatur immo eo plus habet
plus cupit. Hic solum illo con-
tentus aliud non possidet preter
optat amator dei nichil plus — Amor
habet nisi solum deum valde nobilis
est amor iste esse pulcro de-
signatur. potest in melacie pulcritu-
dinis florem illud sed qui dicit
ego sum flos campi et lilium
convallium omnia que sunt extra Christo
non sunt non solum non quis
sed et terminus [illegible] ab-
dicat et sublimat cuncta despi-
cit omnia illi vilescunt quia
ei solus Christus dulcescit O
felix amor o amor beate qui
te habent beati sunt qui te habent fi-
deles sunt nimis [?] est beatus — Nimis
nimis [?] est felix cui est tantum — nimis
dilecto Christo habens dilectissimi
habitet felicitatem habens [illegible]-
tricator dilectionem. In hoc cognoscimus
agnoscuntur amatores Christi si
servant mandata eius. dixit
Christus qui habet mandata mea et servat
ea ille est qui diligit me et
est ipsum non solum nos applebimus
et cognoscetis quia ego
sum in patre et eciam qui diligit

me et qui habet mandata in memoria
et servat et qui habet faciendo et servat
perseverando vel qui habet in sermonibus
et servat in moribus vel qui habet audi-
endo et servat faciendo ille est qui
diligit me Nota in fine de dilectione
dei et mandatorum observatione Simi-
liter quidam sunt qui dei mandata
sciunt et minime servant multi
enim in lecto sed non tenent in actu
multi in voce pauci in opere mul-
ti in memoria sed non in vita mul-
ti in verbis sed non in opere. Isti ipso
non sunt de dilectoribus dei isti in
quod vapulabunt plagis multis
Istis erit fletus et stridor dentium
ignis sulphur et spiritus procellarum
pene corporum diabolo et angelis eius
sed dilectoribus christi magnum erit
gaudium et magna consolatio sequitur
ur Qui autem diligit me diligetur
a patre meo et ego diligam eum et
manifestabo ei me ipsum Quid
tibi videtur amator christi cultor
dei despector mundi de premio amo-
ris tui Quid tibi mali po-
terit nocere aliquid boni poterit de-
esse si ille te diligit qui omnia
sed ex nichilo creavit dominus
felix et ultra quam dici possit be-
atus qui diligit deus ipse pater
et filius omnis eum spiritus christi et dei
Quid in quo felicius quam beatum
quam ab eo diligi qui est deus
paradysi qui habet potestatem et mortem
dampnare quos vult salvare

quos diligit dicit enim non potest
salvare quos odit ad dampnandum
non potest quos diligit sed o dul-
cis christe quid facies dilectoribus
tuis dic rogo quid facies
sit ut dicit ut audiat ut re-
letur pectus qui diligo te quod premi-
um tue dilectionis quis ut
fructus cuius amoris dic et
letificabis animam meam de pre-
mio qui te diligit ex toto cor-
de suo attendat aliud expe-
ctat aliud pro quo tantum dilexit
gemuit et quandoque ploravit quod est
aliud dic ut fidelis audiat ut
intelligat ut quaerat et inveni-
ant et accipiant et teneant
teneant et gaudeant quantum pos-
sunt immo ultra quam possint
Quid dabis dilectoribus tuis
Quid manifestabis illis sonu-
et vox tua dulcis sonet ergo
in auribus meis sicut auscultat
fac nos audire vocem tuam
Quid manifestabis illis Mani-
festabo eis me ipsum Ubi sunt
qui gemunt ubi sunt qui lu-
gent pro dilectione cuius regni
et absentia christi gaudeant
et exultent quia christus mani-
festabit illis audistis fideles audistis
dolentes audistis lugentes
pro desiderio christi pastorem christi dul-
cissimum deum plasmatorem redemp-
toris salvatoris totius paradysi
dulcedinis glorie et splendoris
gaudii et iocunditatis audistis
de premio veri laboris de divino

q dabit ihesus meus bonis eter-
nam in delectationibus suis delecta-
ri inquit meos manibus me
ipsum communem gaudium communia
letitia quid dulcius quid glo-
riosius quid delectabilius quid fer-
ad faciem eius cuius pulchritu-
dine sol et luna mirantur quem
sed angeli videt et pp videre
desiderant et nunquam cuius visione
satiantur qui est decor celi dul-
cedo paradisi et vita viventium
spes morientium salus omnium
xpistus ihesus dominus noster michil
carius nichil melius quam dominus
diligentibus se non promittit aurum
non argentum non gemmas non
lapides preciosos non celum non
terram sed ipsum creatorem omnium et
deum creatorem hec est premium a-
moris michi tue delectationis q
dum illum semper animo diligis
dico non voce sed opere non veste
sed mente non habitu sed affectu
non simulatione sed veritate semper
manifestabit se ipsum tibi dabit
nichil amplius quis aliud melius est
quam sanctus ipse et diligens illum
nichil quam ne aliud queratis
libera namque se ipsum dedignatur
contra petentem semper petitionis
eius principalis non sunt quamvis
amicis donet libentius eum
donat se ipsum velit tunc digna-
gnitudinem premij de nobilitate
domini dilige eum ex toto corde
ex tota mente et potius ad
ipsum potius attende ad cuius

in terra et dicat dominus nolo ut tu sis
portionem in terra viventium confessus
porte alta hereditas domine ihesu
quis michi dabit ut in vita te
dicere possim dominus pars hereditatis
tis mee nunquam tu michi sis p-
remium mei laboris merces mee
perseverantie consolationis mei me-
roris tu in sis eo sufficiens po-
ssidendi tante possessionis sequitur
dicit ei iudas non ille scarioth
domine quid factum est quia mani-
festaturus es te ipsum nobis et non
mundo audito quod mundus non
videbit eum sed potius ipso vide-
bunt pravis consortionis quia
iudicis eum tunc districtionis hic est
eo dum dilecto per quam sola dimo-
stratur gratis sed non sed et eo
sit dilecto probatur ut custodia sermo-
num sicut dicit dominus si quis diligit
me sermonem meum servabit Igitur
eum probat dilectio dei scilicet in obser-
vancia et custodia mandatorum
xpisti eterna probato dilectionibus ex-
hibito est operis sinistra eum se
deum diligere dicat qui mandatis
suis operibus contradicit ymmo illum
sed odio qui cuius mandata non
observat nemo se tegat sub
habitu religionis nullus sibi pa-
lliat stultitiam presumat sub tegumine
monasterii cedinis Ille eum di-
ligit xpistum qui propter se suo satisfa-
git observare sua mandata cum
eum videns monasterium ad gene-
ralem similem ad observata patientes
suis devotionem prioribus in moribus

mansuetudo caritatis ad loquendum assi-
duitas ad psallendum in claustro atten-
te legentem in cella sanctis medita-
cionibus xpm cum devocione lauda-
ntem si ad compunctionem cottidie
lacrimantem corpus in terre prostracione
ad obedienciam promptum ubique
paratum ubique inclinatum ubique
veneracionem ore celum pulsantem
et ad dominum patris clamantem
cultorem proximi contemptorem
sui caritatis diligentem scripture c-
divine tunc dicat potius monachus
ille sui creatoris semper meditacio
o quam felix o quam beatus est mo-
nachus cuius pro fructibus istius sui la-
boris habebit premium ihesum dominum
ihesum et dominum ihesum et dominum xpm sed
qui caritatem non habet qui eius sermo-
nem non servat causa non est eius
et modo quo erit premium illius ignis
et sulphur spiritus mors et in fine
erit premium eius dominus tamen
non esses si tibi talis deberet he-
reditas igitur si premium est xpus et
hec desideras illius sermonem serva
scilicet mandatum novum do vobis
ut diligatis invicem si diligitis
xpm notate et ut diligatis fratrem
tuum supremus auctorem p-
mo te odit si fratrem tuum non dili-
gis quomodo me in curiis adeo xpi
tene illectum caritatem fratris tui
magnum premium scilicet unde est premium
supremus deum et ad hoc recipere libet
istud premium quanto plus timemur
amor magis tanto mollescit in
corde et quanto sit dulcedinis non

ignorat qui ut Ioannes (?) cum ihesu non
valeat assidue pluribus elabo-
rat premium supreme dilectionis
amor est xpus et dei patris filii
sunt apud mitas autem si quis
diligit me sermonem meum ser-
vabit deus pater te diligit quid
tibi boni deesse potest nichil
certe quid enim peteris ab
ipso in petitionibus tuis ipsum
largitorem cum bonorum omnium
sine eo sanctis angelis possidebis
bis nomine ille omnino beatus
quem deus pater diligit et dominus
ihesus xpus filius eius felix
in quo nimis quem pater et filius
et spiritus sanctus diligit deus
ergo si me diligit dominus deus
meus creator meus redemptor
meus meus nichil amplius
in hoc mundo queram in hac
presenti vita michi solus su-
fficiet amor xpi dulcis et
delectabilis et iocundus semper
replens egris levamen tristis
mestis leticiam peccatoribus veniam
morientibus vitam tribuens
celum comparabilis? amatorum suorum
tuis ... angelorum et creatoris
tuctore eterni ut me diligit autem
dominus ihesus pater meus dili-
get eum et ad eum veniemus
et mansionem apud eum facie-
mus venit deus ad homines
et non hos ut ad deum venit
hos credendo obediendo me-
tuendo cupiendo deus venit
ad hominem submonendo illu-
minando supplendo hec cum pro

cedit ex caritate Christi hec tota
pervenit ex amore dei caritas
et domina dominum fecit et do-
minum domina tibi deus et caritas
et qui manet in caritate in
deo manet et deus in eo. Fe-
lix artifex caritas que de
conditione sua talem domum
scit fabricare. Domus ista non
constat ex cemento et lateribus
lapide vel ligno vel auro vel
argento vel lapide precioso.
sicut aurum excedit argen-
tum supereminet universi-
in cuius comparacione lapidis
preciosi vilescit. Nichil est quod
valeat comparari pulcritudini eius
et preciositati. Mel comparatum
dulcedini eius fit quasi absin-
thium. Omnia que sunt comutabilia
pulcra comutabilia speciosa in eius
comparacione vel reputari debent.
Domus ista domus eterna
ad omnia secula. In omnia
ipsa continet universa complectens
omnes causas omnia beneficia.
Habet domus celi luce cla-
ridi ambulacionem cum in in-
tudine ipsam sanctorum et marti-
rumque cuncti qui intrant ac-
cipiunt vitam in ea misericordiam
in ea. Beati qui intrant in eam
intrat in gaudium domini sui
quod ipse est qui est benedictus
in secula seculorum. O dulcissimi
fines nomen habet preciosa domus
super mel et favum dulcescit

in cordibus vivis nomen eius ba-
na Jesu Christo sponsa dilectionis
paranimphis animabus sanctorum
ac spiritibus angelicis impetras
flendo et plorans rogando dicens
filie Jerusalem nuncciate dilecto quia
amore langueo. Propter illum di-
ligis si propter illius amorem tociens
non ploras non illius absencia
sponsi dilecti solet esse fluvius
lacrimarum tam illud querit quod
invenit non tenet et non videt
vel eam nisi flere delectat et ut
cui magis flere debeat omnique
tempore est continuat uno et tocius
partem quod abstergat deus omnem
lacrimam ab oculis sanctorum
suorum tam beauit dies dies
nupciarum Christi et esse tempore in
quo fiunt virgines introducte
in talamum regis eterni. Ideo
quod ab oculis tuis absterget
lacrimas. Si propter eius amorem non in-
gemis et ploras eo quod propter
eum diligis, si propter eius amorem
non suspiras et plangis, signum
est manifestum non esse. Si dicas
michi ego non possum flere
ad quod dico ideo non fles quia
Christum non perfecte amas. Lacrime
quoque testes sunt amoris. Sicut
ploras propter amorem parentum plan-
gis propter timorem Jehenne si dicas
vel habere possum. Cum ego si non
potes vel times mortem vel
amas vitam ante si times
parum ante peccato cordi nichil

3 Ea aut(em) cui seruat(ur) hereditas eterna
parata deo tunc et eius mandata
observa(n)t. Qui no(n) diligit me aut(em)
dicit alius sermones meos no(n)
servat pro illo qui(bus) diligunt
et illos precepta servent quia inde
magna pena [illegible] et sermone(m)
quem audistis no(n) est meus
sed et in [illegible] sed e(st) prop(ter)
medio sermone quem audistis
no(n) est meus et e(st) ibi antithe-
sis quedam respectu p(er)sone p(er) casum s(ed)
rogo te ne moueat ne te p(er)-
turbet qui totum spiritum tuum patris
in deum altum xp(istu)m [illegible]
de dilig(it) illud tu videns illud verbi
deum esse cum patre et sp(irit)u s(an)c(t)o
illud quod dicit sermo no(n) est meus
s(ed) patris quia no(n) a me s(ed) a patre sum deus
de deo lumen de lumine filius de
patre verus cum illo in eternitate et
maiestate in veritate in potentia
in creatione nec posterior eo nec
impar nec minor s(ed) omnia ei equa-
lis alius sed in persona alius
non sum in natura namque alia e(st)
persona patris alia filii et verba
que loquor vobis patris mei sunt
qui ipse me misit et ego sum
ab ipso et verba mea sunt ab ipso
vel aliter sermo quem audistis
no(n) est meus .i. no(n) est assumpte
humanitatis s(ed) dei assumentis no(n) e(st)
filii hominis s(ed) filii dei no(n) e(st)
meus s(ecundu)m quod sum natus s(ed) e(st)
meus s(ecundu)m quod sum genitus a deo

patre no(n) est meus s(ecundu)m quod sum
hominis filius s(ed) est meus quod sum filius
dei patris. Augustinus dixit qui
no(n) diligit me sermones meos no(n)
servat. Ecce aut(em) dicit et sermone(m)
quem audistis no(n) est meus
valde mira sunt sibi est et no(n)
est suus et no(n) sunt e(t) meus
et no(n) e(st) meus sunt mei et
no(n) sunt mei et cum no(n) sicut
loquitur veritas ubi est [illegible]
sunt sui in quantum creator no(n)
in quantum creatura. Ipse quantum
deus no(n) quantum homo sunt
sui quia proprium suum sunt et
sine ipso factum est nichil
no(n) sunt sui s(ed) patris quia
factus est obediens usque ad
mortem mortem aut(em) crucis
vel forte hoc dixit ut discipulos
omnes qui no(n) deum in illo p(er)-
fectum credebant sermones suos
precepta convertit obnoxius
observarent dum sciret illa
precepta deberent esse dei patris vel
factoris et creatoris tantorum
memoris sublimitatis maio-
ris excellencie et dignitatis
semper [illegible] esse pater quam
filius hoc aut(em) dico in huma-
nitate no(n) in divinitate quia in di-
vinitate filius patri e(st) equalis
no(n) est posterior eo nec minor
eo equalis e(st) patri s(ecundu)m divinitatem
minor patre s(ecundu)m humanitatem
ut ergo verba illius cernis

tenerent audita discipulo sui z
eorum sequaces dixit illa que
patris ac si diceret ea que proprio
nobis irrefragabiliter dixit alij ma
xie/ ac in toto ut superiore ratio
nulla premittit consilii quam
mea sed patris mei nam ego
sum quem filius z verba
mea non sunt mea sed patris
pater in me manens facit opera
sua quem dat sua opera precepta/
homo enim dextra [illegible]
ra carnis mortalitatem in dulce
in hac valle lacrimarum agendus
paradysi expulsus deum loqui
non meretur audire in hac
erumpnosa exilio eius precep
ta contempsit ad hunc potius
in paradyso z quem ma sibi voca
sset ad patriam redeundo ut z
inferno excogitare valebat sz
illius ineffabilis deus fuit que
re venit errantem consolari sa
nare in fine [illegible] ...
decretum/ patriam restituere ex
uli z mortuo vitam sine fine
in aspirare/ unde venit verbum
ad carnem deus ad hominem/ ad os
loquitur ad ipsum hominem z similiter ho
minem homo hominum dat ure
preceptum ut homo hominem obe
diat per [illegible] deum ad ipsum deum
homo redeat aquo sz deo inobe
dientiam in obedientiam recesserat deum
deus homo caput [illegible] ma
nens mortalis mortalibus dat
ure mandatum ut in mortales

propriam vim facti eo illo in mortali
et qualiter possunt beati// Et hic
notandum quod sunt due domini
mansiones/ una in nobis alia
in patria una temporalis quando nos
tamen manet in terrae/ alia perpe
tua in qua eo illo manebimus
in anima glorificato corpore/ de primo
hic in quibus/ hec locutus sum
vobis apud vos manens sz pre
sentia corporali sz venit tempus
ut a vobis subtraham presentiam
carnis/ z sic a vobis locuturus
sum vobis proximum/ Unde sequitur paracli
tus spiritus sanctus quem mittet
pater in nomine meo/ ille vos doce
bit omnia/ z suggeret vobis omnia
quecumque dixero vobis docebit in
quit deus aliud quod vobis dix
ero non quod filius aliud dicat
z aliud spiritus sanctus dicat quia
quod xpus dicit z docet ipsa
trinitas dicit z docet sz quia
trinitas ipsa est/ oportet a nobis
in singulis personis quales nos
distincte audire z inseparabiliter
debemus intelligere Cum ergo dicimus
pater z filius z spiritus sanctus ne
eos simul dicimus eo possint
esse simul [illegible] non dicitur paraclitus
aut spiritus sanctus quem mittet
pater in nomine meo sit [illegible] in
telligendum/ ego corporali presentia
vobis discedo sed non vobis presentia
spiritus relinquo corpus quod dextra
suscipio ad celestia sublevo

Sed spiritum meum usque ad consumationem
seculi nobiscum manendo per me
misit ut apparerem in carne misit
sed veniet tempus resurrectionis ut per
nam debitum mortis et resurgam
a mortuis / ascendam ascensurus
ad dexteram patris ut amodo in car-
ne mortali me mundus videbit
sed credens aut quem mittet pater
in nomine meo habundancia sue
dulcedinis nos consolabitur de ab-
sencia sue carnis et erit ver-
magister nos fortis verba conscriptas
que meus in corde docens sug-
gerit nobis omnia et nos do-
cebit quecumque dixi vobis dicendo
nobis id est inspirando nobis Ipse erit
doctor magister et consolator meus
ne paciaris dolere de absencia
mee carnis dum ipse spiritus
manebit in cordibus vestris Veniat
obsecro domine Ihesu cum spiritus tuus
domine Ihesu veniat in cor meum
et inebriet illud tuo amore ut
nullum preter te querat amorem
nullam preter te amet pulcritudinem
nullam preter te gustare dulcedinem
es favus mellis et gemma mel
de deo procedens favus de ligno vite
mel in sinu patris favus in
cruce mel impassibile regnans
tu procedens in celo et in omni loco
benedictus per omnia secula seculorum
Verba domini Ihesu quam sint
dulcia sentit qui illum
ex toto corde diligit Nomen ut
Ille iam clamare valebit audire

qui armario pectoris Christum re-
cumbit inter pectoris amplex-
ibus sentit tactum pulcritudinis
continet iocunditatem et gaudium
Illa sunt pascua inter refecto
anime dulcedinis pocula di-
lectorum Christi letificancia corda
certiora diligentibus Christum super la-
pidem preciosum et aurum multum
et dulciora super mel et favum
negligentibus et male viventibus
incomprehensibilia amara odiosa
ne audientibus fastidiosa per
omnem modum Illis penam
eternam diligentibus Christum gloriam
prestant Illis supplicium illis
premium in uno verbo Illis morte
illis vitam illis in fine istius
societatem
situationem angelorum conferentque
sunt audiant doleant cum
cordis appetant aliud dei su-
scipiant et quod precipit faciant
In illo sunt thesauri sapiencie et
sciencie dei et glorie inter quos audi-
ant me peccatorem Christum quas
delectat audire verba eius
Christum sed rogo ut si appetat ad
lacrimas fundendum quibus
libet Christo iam appetat auditum
quo iam lacrimas potest con-
tinere ubi iam venit Christum
iterum ad patrem discipulis suis
toto cordis amplexu pacem
dedisse atque eis dominus Ihesus
discipulis suis Pacem meam
relinquo vobis pacem meam

do vobis non quomodo mundus dat
ego do vobis. Dominus enim est
ubi venit tempus quo per
mortem suam dispensaret et passio-
nem generis salvacionem faceret
suam daret in redempcionem pro-
mittens relinquens mundum
et ascendens ad dexteram patris
discipulos suos corporali pre-
sencia deserebat toto caritatis
affectu intra sinum amoris non
mediocriter conturbabat in de-
velud recedens ab eis quasi
deserens illos modis quibus
poterat de absencia eos conso-
lari volebat tanto magis
amarissimo merore replebat
eos velud ultimum valefa-
ciens omnes amplexans in
corpore oscula forsitan inter eos
quantus fuit fluvius lacrimarum
qui estimare valebit dico enim
si possibile esset tanta redundan-
cia caritatis lacrimarum fontem
totum non resolvisset ministerii
lacrimarum tunc erant amor et
et dolor sequitur amor consequitur
dolor et multus amor adeo mul-
tus dolor unde cum magno do-
lore relinquebat sequitur
ibi erat amor nichil aliud
volebat nichil aliud querebant
nichil aliud desiderabant ni-
si tamen dominum esse illius perfrui vi-
sione iocundari omnis dulcissima
inspeccione saciari omnis melliflua
conversacione cum hec tamen cogitabat

et quia tanto bono omnibus essent cari-
turi ad memoriam revocabant
tunc profluvios lacrimarum emana-
bant dolores amarissimi cordium
contrita ubi erat amoris suavi-
tas et contra suavitatis caritas
dum discipulorum labiis imprimebant
labia redemptoris tunc in veritate
dicatur pacienter mel et lac sub lin-
gua tua et favus distillans sunt
labia tua odor tuus omnium bal-
samorum excellit et quod est
odoribus comparetur et ut sic erat
consequens sibi erat odoris fragra-
cia de tanta odoris et dulcedinis
absencia quibus sine singultibus
estimabo discipulorum corda fuere
repleta dum audirent pacem meam
do vobis pacem meam relinquo
vobis ubi meror erat et luctus
una voce plangentes pacem
inquit dominus Ihesus discipulis
suis pacem meam do vobis pa-
cem relinquo vobis non quomodo
mundus dat ego do vobis ego
iturus ad patrem pacem relin-
quo vobis et vos perducturus
ad pacem pacem meam do vobis
hoc est quod apostolus dicit pacem
super pacem et alibi domine dabis
pacem nobis quia in te speravimus
pacem in hac seculo in qua ma-
nentes bonis quibus hic minime
diligimus de ceteris in invicem
non iudicabimus pax erit in fu-
turo cum sine hoste regnabimus

ubi alter in alterum non peccat discen-
tire ubi anima erit munda et apta
et laus divitumque ad deum Illa autem
est pax ipse est pax mea quia
nos pacificavit deo per sanguinem
suum erit pax vera in futuro cum
tradiderit regnum deo et patri et erit
deus et omnia in omnibus quando
non erit luctus carnis et san-
guinis cuius palma et corona
de eterna agone eorum videbimus
eum sicuti est Sed forte admira-
bitur auditor noster cum in hoc
libello simili xpo xpm in ve-
nerit xpm pacem dedisse disci-
pulis suis ad quod peccator xpo
quid miraris quid turbaris hoc
non est magnum quod tu audis
quod putas esse abiectius cum
peccatoris pedibus lavare discipulorum
pedes cum eos in pacis osculo
suscepisse Illis non dixerunt pacis
osculum dare per quibus non timu-
it passionis patibulum subire Sed
forte dicet ego in euangelio lego
quod discipulis suis dixit pacem
meam do vobis pacem relinquo
vobis Sed non lego quod xpus suis
suma sua labia discipulorum p
posuit labiis cui ego dico ore ve-
ritatis constat esse prelatum cum
constare non debet esse complexum non
est periculosum sic credere non est
inexpugnabile sic sentire non est
contra fidem scilicet non quo modus

do vobis qualem pacem dat
mundus iste fictam sophisti-
cam pacem palliatam falsam
pax est vinculum amoris
indissolubilis compages caritatis
Sed quid amat mundus perversus
mundus itaque nihil amat
nihil diligit cuncta odit
cuncta premit et occidit ab
egressu ... mundi et mund-
us homo mundi amando situm
mundi vanitatem figuras cruciatus
damna perturbans stabilem
cutis dolorem capitis stoma-
chum in manibus podagram in
pedibus undique miseria intus
et extra foris alius mox fiat
gladius et domi mors
similis est ad ultimum mor-
te sua secum cunctos perimit
et dicit ecce qualis est am-
or mundi qualis est dilectio
mundi et tamen miseri homines
mundi fallaciam non vero
attendentes adherentem
diligunt et sponte omnes gla-
diis sponte colla subiciunt
Isti miseri sunt sine consilio et
utinam intelligerent hec et
que ventura sunt novis-
simis temporibus providerent
ut per stolto mundum odirent
et non diligerent dicit zacharias
mundus sed vero tunc amatores Sed qualis sit pax
et concordia inter illos sapiens

Sed q

sed quinque nos intus dicit quod ego sepcimam
huius mundi pace et concordia ad
hanc ad pacem domini nostri ihesu christi
reddamus. Quia omnes dilectionem
et caritatem qua dilexit nos et
lavit nos a peccatis nostris in
sanguine suo. Non esse ab
fundum hec est illa dilectio
qua deus mundum sic dilexit
ut filium unigenitum daret ut
omnis qui credit in eum non
pereat sed habeat vitam eternam
hanc pacem scilicet caritatem nobis
reliquit cum animam suam
pro illorum salute hoc est corpus
id est sanctissimum quod de intemerata
ta virgine sumpsit vitam hor-
rendo calamitate crucis
posuit agnus contempta
hanc pacem nobis reliquit
sicut dicit beatus apostolus petrus
christus dominus christus pro nobis pas-
sus est nobis relinquens exemplum
ut sequamini vestigia eius
et ad hanc caritatem hortatur
nos dicens christo in
carne passo et vos eadem co-
gitatione armamini hanc pacem
nobis moriendo reliquit atque
pacem nobis resurgendo donavit
prima nos liberat a peccato secunda
nos reconciliat deo prima nobis
peccata dimittit secunda nos
ad gaudia paradisi reducit
primam nobis dedit moriturus
in cruce secundam nobis dedit

in etatem resurgens cum prima fuit
in luctu et dolore secunda est in
gaudio et exultatione prima lacrimo-
sa secunda gloriosa prima est in
miseria secunda est in gloria prima
sumus flentes cum christo in passione eius
gaudentes cum ipso unde non im-
merito plorat discipulus pro magistro suo
pro domino ab illis quod amore pro mor-
tem necesse fuerit nunc ut numquam videbat
lugeant quia christum mortuum ste-
bant sed illum resurrecturum ad celos
ascensurum ad hanc nondum perfecte non
credebant potuit unusquisque
eorum merito dicere ex pudore non
loqui non valebant ideo ego
ploro et oculus meus deducit
lacrimas quia discessit a me consola-
tor meus consolamini consolamini
et vos ut dixit amantissime fra-
tres credo quod lacrimas fratres
continere non potuit sed medius con-
valuit eos consolari non distulit
dominus nolite turbari cor vestrum neque
formidet audistis quia ego dixi
vobis vado et venio ad vos et si
dicit non turbetur cor vestrum quia
vos in pace relinquo neque formi-
det quasi lupus vos invadat
in absentia pastoris eorum sicut
hamo sed sicut deus suo fecit non
turbetur cor vestrum neque formidet
de morte mea quia post tres
dies resurgam et veniam ad vos
et videbitis meam vitam in qua
quicumque credidit mortem impio
subiacere non potest vado et iterum
veniam ad vos et capiam vos

ad me ipsum ut ubi sum ego et vos
sitis non debet turbari cor vestrum de
assumpcione mea. Unde michi tantus
provenit honor, gloria tanta, potius
inde gaudere debetis. Si diligeretis
me, potius gauderetis utique quia
vado ad patrem quia pater maior
me est. Iam in parte karissimi quia
de mea assumpcione gaudere debetis
nolite fletibus indulgere quia
ad patrem vado et vos non relinquo
ad patrem vado secundum carnem et vos
relinquo secundum divinitatem. Ad patrem
vadit homo assumptus et vobiscum
remanebit patris assumentis filius
corpus quod de virgine matre su-
scepi supra choros angelorum ex-
alto ut filius hominis sit sedeat
ad dexteram patris et habeat gloriam quam
quod deus habet per naturam. Ad patrem
vado et genus humanum dyabolica
fraude deceptum a iaculo antiqui ser-
pentis eripio. In hac valle lacrimarum
sepultum in celo colloceam et ad gradus
angelorum reparem centessimam ovem per
longum tempus errantem. Et ideo
rogo ne turbetur cor vestrum de mor-
te mea quia sic fieri oportet ex-
pedit ut homo moriatur pro populo et
non tota gens pereat. Quando eris
diebus et noctibus ero in corde terre
postea die tercia resurgam pompto
propheta mundi et videbitis me et ga-
udebit cor vestrum. Quadragesima
die ascendam in celum sessurus
ad dexteram patris et attraham vos
ad me ipsum meum feliciter regna-
turus et ergo rogo vos gaudete

O bone Ihesu, vita mea, dulcedo
mea, tota spes mea, anime de-
siderium meum, quid me agis quid
nos gemitibus et pre te lugentibus
habes? Tu vita mea, dulcedo
mea, tota spes mea, anime de-
siderium meum, quem nunquam move-
ris quia tu es totum desiderium
meum. Ideo gemimus et dolemus
quia vultum turbatur cor meum
quia ad hec a deo meo non
meruimus audire ne turbetur
cor vestrum. O felices apostoli et beati
discipuli Christi nos cum meum
sic illum in carne videre meruistis
dicentem in ubi potentem
in celis infimos curare mor-
tuos suscitare cum illo am-
bulare fuistis beati cum illo se-
dere simul cibo illo a mor-
tuis resurgentem ad celos a-
scendentem nunc illum videtis
in equalitate sui patris eius
cum felicius quid me beatius
quod summi visione dei unquam
posset esse quod dilecta visio
tua domine hac anima tua peccatorum
concupiscit et quia eam
ad hoc non habet quodammodo languet
et deficit. Sed spero michi deo
Ihesu Christo quia in carne
mea deum videbo salvatorem
meum. Reposita est hec spes
mea in sinu meo in mente
mea. Ego iam gaudens gau-
debo et semper anima mea ex-
ultabit de Ihesu salvatore
meo qui resurgens a mortuis

ascendit ad celos scilicet videns dis-
cipulorum tristiciam quod ascensurus
ad patrem dolentibus discipulis dixit
Si diligeretis me gauderetis utique
quia vado ad patrem quia pater
maior me est. Secundo et nunc
dixi vobis priusquam fiat ut
cum quia ascendero credatis perfecte
quia ego filius dei ut crederetis
in quo non fecistis in debitis quia
hec non est laus initium fidei
ymmo non fides et de eo quod videtur
sed crederetis me filium dei non in
nova fide quia et patres crede-
bant sed aucta et refecta modo
eo hoc dicit fides cum passio
eius moreretur. Fuit magna
secundo. Iam non multum loquar
vobiscum venit enim princeps
mundi huius et in me non habet
quicquam quia imminet tempus et
hora ut solvam debitum mor-
tis et in hoc mortali quod ne-
cesse iam multa loquar vobiscum
venit dyabolus non princeps cre-
aturarum sed peccatorum non lucis
sed tenebrarum non vite sed mortis
non gaudii sed merroris et in
me non habet quicquam quia nichil
est in me quod ad se pertineat
Ipse peccatum non fecit neque
peccare voluit nec unquam
peccare potuit voluit hic
dicens quod poterit peccare venit
ne dyabolus habet quod au-
ferret. Venit enim princeps super-
bie in videre principes timoris
et dolositatis principes rancoris

et omnis libidinis male voluptatis ad
principe humilitatis et pacis et benignitatis
principem vite et resurrectionis prin-
cipem glorie et beatitudinis sempiterne
ne ad eum venit sicut ut videret si
eo videret maculam peccati aliquam in
monumento videat eum tradere me
mortali induto morte vitande
et in eo se credidit aliquid invenire
ipse quod ei in morte posset abicere
sed nunc ipse deceptus est quia
in eo nichil invenit proprium
quippe ius quod habebat in alios di-
misit antiquam penam. Sic
corpus videns qui in diebus
carnis sue preces et supplicatio-
nes obtulit ad eum qui posset
illum salvare a morte cum lacri-
mis et clamore valido offerens
semper sacrificium et exauditus
est pro sua reverentia et quidem cum
eo esset filius dei didicit ex hiis que pas-
sus didicit obedientiam et consumma-
tus factus est omnibus obtemperan-
tibus sibi causa salutis eterne in eo quo
auctor mortis peccatum nullum in-
venit sicut iam apud ...
dixit. Venit enim princeps mundi
huius et cetera. Sed forte possit dici de
Christo quod moreretur si peccatum mereretur
si peccatum non haberet habet eum
mors sit compassio adeo consti-
tuta facit hic intemporum et mundi
mundi hic tamen quoniam et dicit ut co-
gnoscat mundus quia ego dili-
go patrem et sicut mandatum dedit
michi pater ut faciam et si dicit
verum est quod mors anime non est

si peccatum non fuisset et ideo veni mori
turus in mundo ut morte mea de
lerem peccatum hec est enim voluntas
patris mei ut pro salute generis hu
mani supplicium luam crucis ut igi
tur mundus agnoscat quia diligo pa
trem et mandatum sicut dedit michi
pater sic facio hoc est quod beatus
apostolus ait factus est obediens
usque ad mortem ut igitur mundus
agnoscat surgite eamus hinc
et est sensus ut cognoscat mundus
quia ego diligo patrem surgite
eamus hinc ad hoc erat in loco
ubi discubuerat cum discipulis suis
et discumbentibus dixit surgite e
amus hinc in locum scilicet ubi tra
dendus sum ad mortem non enim
est amplius hic morandum nec
sedendum quia tempus requie
tionis et cetera festinat iam tempus
passionis surgite eamus et vos
me me enim precedente ad passio
nem sequi debetis quia vos estis
palmites ego vitis ego sum
caput vestrum eiusdem nature vo
biscum et capite qualescumque et alia
membra debent beneficari sum
quod homo sicut caput est et ideo
vobiscum eiusdem nature sed non
vitis que versa est in amaritudi
nem cum expectabam ut faceret
uvas et fecit agrestes labruscas
ego sum vitis odorifera vere
pulchritudinis floribus adornata
fecunditatis donis botro dulcis
simul cunctis meis palmitibus
manentibus in me ego sum vitis

tale germinans vinum quod vere
letificat cor hominis ego sum
vitis primum fragrantie libans
deo patri pro salute populi mei
ego sum vitis florens ego
sum vitis fulgens ego sum
vitis fructum fructificans non
egens auxilio culminis divinis
adminiculo ligni ego sum
vitis non culta ab homine sed
a deo patre et non tantum potius
sculptura sed et intus in cre
mentum dando nam christus est
vitis in quo est totus liquor
i. omnis plenitudo spiritus sancti
corporaliter palmites sunt apostoli
et omnes christo per fidem adheren
tes hanc vitem i. christi huma
nam naturam deus pater
induit faciendo minime
operis et dando virtutes
et facit palmitibus sed non omnes
sicut christus unde sequitur non
omnem palmitem in me non
ferentem omnem palmitem
in me non ferente fructum
tollet eum et omnem qui
fert fructum purgabit eum
ut fructum plus afferat
omnes qui christo adherent fi
de sunt palmites manentes
in christo fructificant vite sed alii
faciunt fructum sed alii in isti
tute perficiunt alii florent et
germinant et botro producunt
dulcedinis alii tamen latitu
dinem foliorum expandunt

pulcritudine aspicientes sunt cum
bitatis omnes qui in sterilitate
persistunt in quo pulcritudo pro-
bum est sine fructu abscidunt
et in ignem eum mittunt et
ardet Sed forte tunc animum
pulsat quomodo quis christo ad
heret christo bonus persona sit
cum christo ut hoc tibi clarius
luce constet sciendum te oportet quod
fides distinguitur per diversas pro-
prietates Est enim fides mortua
fides prava fides tecta seu
eius heredes in eo quod domini sunt
fidem christo sunt debent et cetera
Sed quorundam fides prava quae est
dam katholica In primis superbi
luxuriosi cupidi fures et lat-
rones et alii huiusmodi In secunda
sunt non obedientes spiritualibus
patribus et cum contra de bonis eccle-
siasticis qui sunt sine affectu
superna sine pace caritativa
sunt rumulatores ut in con-
tendentes voluptatum amato-
res magis quam dei habentes
speciem pietatis sed virtutem eius
abnegantes In tertia fide sunt
heretici contra deum elati de suis
erroribus et superbi in deum blasphe-
mi propterea primis et sic de ceteris
res secularibus omnes isti pe-
reunt quia resistunt beati
mente corrupta reprobi contra
fidem procul dubio omnes isti

peribunt nisi in melius convertantur
christiani sunt perfecto igne omnes
contra conculcant dominum ihesum christum
et passionem eius dulcissimam dicunt
pollutam In fide autem katholica
qui sunt mites mansueti pacien-
tes humiles virgines casti continen-
tes obedientes dilatores dei et
proximi et adorant apud bonum
patrem expectantes redemptionem filio-
rum dei ut nunc in hoc mundo et nos
deus coniungat digne. valde dulci-
ssime tunc debemus illud quod
dominus ait Omnem palmitem
in me non ferentem fructum tol-
let eum non consideramus tantum in
latitudine foliorum vel in expan-
sione ramorum aut in viriditate
frondium nisi in vinea domini
ferat fructum quare contra eum
et in ignem mittentem non ignora-
mus amatissimi fratres quod quadam
die dominus esuriens mane secus
unam ficulneam magnam latam
et spaciosam habentem frondium et foli-
orum viriditate et non inveniens
fructum in ea maledixit ei et
statim arefacta est hic omnis christi-
ana qui speciem christianitatis habet sed virtu-
tem eius non habet qui palliat
christianitatem in vestem. quia non est
in mente non in alba cuculla
non in alta corona vel in ampla
cauna sed constat pura mentis
munditia abiecta voluptatis
propria caritas perfecta monachum
facit ad habemus igitur fratres christo

Vel dilecti Ihesu salvatori nostro tam
non in plenitudine fidei et ablutio
agrestia mala et ab omni inquinamen-
to corporis et spiritus teneretur per incre-
confessionem indeclinabilibus nec sit
quod nos iam semper valeat acuitate
Christo et crinis dentibus engaddi de
quibus non liquor vini sed liquor
balsami confluit consimiles botro
cipri de quo in canticis sponsa dicit
congaudens domini Christi pro sponsus
in nocem iocunditatis et leticie sic in-
quiens / botrus cipri est dilectus
meus michi in vineis engaddi
quod sonat fons edi fons itaque
edi dicitur prima vel baptizimus in
quo eo aliquis velud edus nascit
comit ibi pellem edi uno cognomi-
nam per te mundatus non edus sed
si perseverat agnus erit hinc ecce
dominus pro purgabit ut plus fru-
ctum afferat ei tamquam omnis vin-
dendo et spiritum veritatis et caritatis
in fundendo dominum quod palmite
de vinea ad florem et facientem
fructum dominus pro purgabit
sine putabit ut fructum plus
afferat tandem consuetudine vi-
nee sive vinitoris dominus tenet
in colendo vineam suam vinea domini
vinisfalis ecclesia est Christi uxor
et sponsa de qua dominus ait filio
suo Vxor tua sicut vitis
habundans in lateribus domus tue vi-
nitor quidem vineam diligit fa-
cientem fructum optimum in tem-
pore suo et eo tempus putacio-
nis advenit tempus in casti-
tatis vel artitudinis relinquit

et tunc eam fodit usque ad in-
ficionem eius radicem circum acu-
to ligone dividens suas radi-
ces omnes radiculas inutiles
cumsit eius cultello putacio-
nis abscidit et sic quanto magis humi-
natura et in vana amittit fruc-
tificantior et ultior ad fructifi-
candum consurgit sic quem deus
diligit arguit et flagellat
flagellat autem omnem filium
quem recipit illorum est hec flag-
ella recipere quibus dabitur
de eternitate gaudere sed qui
hec de percussione murmurat
ad eum qui superest ipse non
potest appropinquare primo hereditatis
superne felicitatis amittit si fla-
gellum dei patris pacienter et cum
amore non suscipit et quis
quis de flagello dei patris
murmurat eternus quia murmura-
cionem penam incurrit vos ergo
fratres dilectissimi nolite murmura-
re si vobis in hoc contingit di-
sciplina domini neque fatige-
mini dum ab ipso arguimini
omnis enim disciplina non
videtur esse gaudii sed meroris
vis postea autem fructus pota-
tissimus reddit iusticie quia
in flagellis domini pungendo
voluptates carnalis attenuatur
et virtus animi ita roboratur
ne lascivire caro restringitur
et illa ad penas statuta ad
celestia sublevatur caro quid-
quid superfluum habet amittit et

et spiritus virtutes quas non habebat
acquirit. Sic ergo per flagella divina
virtutes augentur et vitia rese-
cantur. Etenim spinis amantur
celestia via eternitatis [illegible]
lateres si nobis aliqua infirmi-
tas vel temptatio foris vel intrin-
secus corporalis vexatio incesserit ex
omnibus hiis tanto dulcius
finire debemus quia ex se etiam
pugna gloriosiore non ambig-
imus nobis manere coronam
victoriam. Hec namque audivimus
quam adeo capacitates flagimus
si non solum adeo pertinentia
et mollia sed aspera et dura
suscipimus adeo etiam neque gau-
dia terrene non possumus insi-
per temporalia detrimenta et decora
sepe maneret leticie anima
adversa prosperitate non modicum
debemus repugnare contra mala
namque non multa permittit
Sed ita sui iudicii inchoat
hic anima correctione ut a re-
probacione dampnacionis perma-
neant in tenebris. Non est medicus
et pectore sunt in nobis contagia
que in ex medullitus re-
probat. Ideo secat et abscidit vi-
tus putredinis fratres tribula-
cionis et hoc est quod veritas ait
omnem palmitem in me non
ferentem fructum deus per-
purgabit eum ut fructum plus

afferat. Clamavit dum mens posita
in tribulatione temptacionis considerat
quod virtutes sine pristina soliditate
repellitur aut sollicita accipiendi
nec quod esse diu durum tempus fuerit
tus annuat tunc qualiter temp-
tacionem resistere debeat in quibus et
qualiter eam debellare valeat per
libus elaborat tunc arripit
gladium orationis fletus compuncti-
onis et ea debilitate de ea gloriose
triumphat vel ipsa mens eum
Gregorius. Sed gratia dei propicia etiam
fit ut mens que pigra et iam
fecunditate vacabat in prosperitate iam
favoris et uberior in adversitate ad
fructificandum assurgit ut agri
dilectissimi domini precium nec-
amur ipse cui cultore adhe-
amus. Vere vita domus aliquid ipso
salvator nos non fide compassi
sed dilectione que per dilectionem compu-
sine qua nullus salvari potest
adhereamus a qua bonum est
adherere illi et in illo ponamus
totam spem nostram et desiderium
nostrum confidentes illo qui susten-
tavit aliquos amatores eius ipse
sustentavit corpora nostra mortalia
et confidimus nos faciet in gloria
sua et quomodo apostolus [illegible] suum
dominum nostrum atque salvatorem
nostrum postmodum digne. Eo eodem
domino vero qui vivit et regnat
in secula seculorum per s. s. Amen

Vm a discipulo veritatis tradi-
tore veritatis scriptum esse non
ambigimus qui parce seminat parce
et metet nos ergo in agro domini
sumus tamquam agricole constituti
seminare debemus ut dum messi-
onis tempore advenerit centuplum
accipiamus in fructum recipere
quod exprimimus in semine mi-
hi est caritate propterea dicitur seminare
quia qui seminat ad hoc propter agit ut
colligat parvo tamen tempore
modico ut in tempore messis gaude-
at de acervo Itaque lege pauper-
rum opus omnia seminare cupienti-
bus cum caritate ut ad dominum meo
xpo merear recipere fructum mul-
tiplicem in beatitudine eterna non
enim parce seminat qui parum habens
parum largitur. si animus promptus sit
quod si plus haberet largius dimitteret
tum animum affectum largiendi habet
et si nichil quod largiri posset
habet nos quoque illam petimus quam
ad omnia ad erogandum accepimus
admixtura erogare parati simus
ea accipere exponentibus ergo rogo
neque fuit recipientium tunc dat
de usura retributione habet namque
usura non vacuat divitiam sed
bonis omnibus ditat et replet
egenum et pauperes vocat quoniam ad
hanc petimus facientes ad exemplum
s. beati Johannis et clamat unde gra-
udium de fontibus salvatoris Iam
nos mundi estis propter sermonem quem

locutus sum ego et est sensus
vos estis mundi sed estis iterum
mundandi ut fructum plus
afferatis mundi estis non autem
per baptizmum sed et propter sermonem
quem locutus sum vobis dicitur
sermo bonus qui lavat men-
tem sordibus qui interiorem hominis
purificat attonitus qui velud
seminat caritatis complectat qui
suscitat de terra inopem et de ster-
core erigit pauperem et colloce-
et eum cum principibus celi cum possess-
oribus paradisi Unde quam preciosus
thezaurus sic sunt possessione
summo ditatus ut cum de corpo-
ribus nunciatore congratule-
fficiant angelorum Felix iste sermo
et cum acceptione dignus
et quibus est iste sermo tante
beatitudinis dignus audi si
illud absconditum defodis sed pa-
pro tibi ut illud admixtum
erogare non differas et namque
talis possessio que erogata
suscipit incrementum amore
valde dedignatur possessorem
nisi eum erogare cito innuimus
largitate gaudet tenacitate gra-
vidatur ~~[illegible]~~ omnino non
vult abscondi sub modio
sed poni vult super candelabrum
ut sit omnibus appareat cuius
pulcritudo splendor enim tamquam
lampadis ignis atque flammarum quam
aque multe non possunt extinguere

et si dedit homo totam substan-
ciam domus sue pro hac possessio-
ne tamquam nichil condempnabit
vilescit eo quod hoc est caritas quia
in hoc condempnabit vel possessione
tamquam vilescit et sola caritas
Christo sit dulcescit / unde dominus
dicit mandatum novum do vobis
ut diligatis invicem sicut di-
lexi vos / hec est summus ic
de quo dicit dominus et i. pp. cante
quod commendamus nobis et qui
iam mundo estis manete
in me et ego in vobis mane-
bo Ihesus dulcis Ihesus delecta-
bilis omni virtute preditus
omni speciositate redimitus
dulcis super mel et favum spe-
ciosus forma super filios homi-
num dulcedine angelis in
celum. cuius pulcritudinem
sol et luna mirantur. Iste talis
et tantus dicit discipulis suis
et per eos cunctis fidelibus suis
manete in me et ego ma-
nebo in vobis O magna sub-
limitas auctoritas magne
dignationis habitare homi-
num angelis celorum et pulcher
elevatum in celum honorem tolli
de creatore in factura manetem
creatorem in redempcione Ihesu
deminutum in peticione mistum
servum explicit in eo qui fecit eum
contemplo imperatorum in thro-
no misero in suo me beato primo in
eo qui omnia beaficat beat,
que est veritas mea et gloria

sempiterna gaudium mundi vera
dulcis oculi dulcedo paradisi beati-
tudinis eterna felicitas quis
dulcis Ihesus amica et nunc quesita
bonitas et audita et intimabili
pietas quos bonique fides mei
dilectissimi amantissime magistri
mei domine Ihesu Christe sum super
ipsum dum rogo quos potest
pietate auctoritate pietatis
redimet et quanta bonitas lar-
gitate ipse humani amoris ex-
hibet mirabili audite fides mei
et omnes homines ad mirandum
et angeli tanto fonte pietatis
non possunt exhaurire vel bona
immortalem quietam comprehendere
ad illa respectu ad copiam humani-
tatis pietatis hoc in quo magis
nunc benignitas pietatis in geste
eminencia beati que creator
omnium deus exinanivit se formam
servi accipiens in similitudinem
hominum factus habitu inventus
est ut homo manet in eo
beata morte assumens et
sibi mortem assumet vitamque
humani commendancia pietatis
sic flagrat cottidie in animis
et cordibus nostris et in veritate dica-
possemus eum sponsi / tamen fa-
sciculus mirre dilectus michi
qui inter ubera super pectus meum pe-
rabo / odoratus specima / o felix
medicina hec sentima fiet

mei est tamen vera passio christi
secundum crucis beatitudo non gravat
sed levat non deprimit sed extollit
non supprimit sed erigit prestat sed
preciosa ubi christus est gloria pa-
tris dei / hec dulcissima medici-
na / que omnem expellit mor-
bum / vires z virtutes z non ha-
benti acquirit / et cui non solum
sanat egrotos sed eciam vivifi-
cat mortuos / immensis tedit
auditor / immo in tedit tenaciter
amator non leditur a morte
z secunda si in hac vita usus
fuerit tali medicina / hoc lignum
preciosum quod est in tinctura co-
dicitur quia ipsa gloriosa crux
christi conglutinat celo hominem con-
sociat angelis peccatorem reconcili-
at deo / ut deus meus sit di-
gnior meo omnino tripudio con-
tripudiantium gaudium / iocunda le-
ticia hominum manifestatur in deo z deus
in homine. In redempcione redemptorum
ad hanc summe iocunditatis leticiam
perpetuitatis quod letissimam gloriam ipse
glorie beatitudinis decor filius eterna
vita beata felix eternitas tranquil-
la securitas totus dulcis totus
delectabilis in lacrimis apostolos suos
in singulis monachos suos z
cunctos populum christianum z omnem col-
legium fidelium blandiens mercis
z demulcens consolans z confortans
fortans z dicens manete in me
z ego in vobis z est sicut vos qui
in mundo estis plantale bapti-
smatis per baptizmatis sacrum
spiritus tripudio condilectionis sum-
mum in me estis. Et rogo ut
in me maneatis debetis qui in me
mansistis isto brevi tempore
manebo z ego in vobis in eterni-
tate omnis manens in me per
exhibicionem dileccionis / z ego ma-
nebo in vobis per premium eterne
felicitatis ego diligentes me
diligo z qui mane vigila-
verint ad me invenient
me .i. qui me dilexerit in
hanc vitam me in veniant
post hanc vitam z ubi sum ego
z ipsi sunt mecum z qui non
dilexerint me procul dubio
non invenient me / ad premium
sed invenient me ad supplicium
vos autem discipuli mei a-
mici mei in mea dileccione
manete non vos terreat mee
humanitatis passio / crucis suspen-
sio / tormenta carnificum mee
deposicio crucis / nec mortis
colum manifeste mee mor-
talitatis in vobis fides in mea
permaneat spes ipsa non
languescat caritas in vobis
flammescat manete in me per
fidem spem z caritatem z ego
manebo in vobis per firmitatem
fidei spei z caritatis. Eciam si in
me non mansistis nec ego in
vobis manebo audistis karissimi
quid ipsa veritas dicat que nec
fallit nec potest que nunquam fallit

166 329.
38

nc fallec nomit ayt vanus
Si quis in me non manserit
mittetur foras sicut pal
mes et arescet et mittetur
in ignem et ardet / et ideo rogo
dilectissimi fratres / ut unus
quisque vestrum intret in cu
biculum cordis sui consultus
et scrutetur conscientiam suam et scru
tat in angulis cordis sui
circueat latebras mentis et vide
at si se in Christo manere in ve
nerit et tunc gaudeat. Si vero
in Christo manere non contingit
doleat et ploret et plangat ti
meat et eo timentius ne seque
stretur a consortio sanctorum et
mittatur pro criminibus in ignem
eternum. Manete in me inquit ipse
Heu dilectissimi fratres quanti in
felices adhuc viuunt sed
letiferi serpentis demonis pesti
feri eiusque fraude decepti ce
citatem mentis obducti ma
licia dampnati abnegant
blandum connubium Christi ami
citiam Christi redemptoris abdi
cant. per amorem mundi et demonis
quas deo humiliter solebant
ipsius mundi creatore iam
spreto dyabolo iam inclinacionem
non tribuebant Heu quanti plures
per gloriosos agones de ipso prin
cipe mundi gloriose triumphan
tes fugitivi terga dabant
fugientes demones persequente
demone et metuentes demonio

hoste iam sponte traditi secuti ad
monasterium venerunt ut in eodem
monasterio vivant humiliter perden
tes iudicia et omnia in pace susti
nentes quatenus tamquam boni
milites Christi ad omne bonum opus
parati qui tamen per gaudia inte
contemplative per perlibacionem iocun
ditatis dulcedinis melliflue sue
professionis obliti velud sues
ab ipso proposito ad voluntatem propriam rede
unt lutum et ea que iam dudum
evomuerunt, tamquam canes in
vomitum iam redeunt Isti tales
recedunt a Christo quia apposito re
silunt sancto. Si enim pactum
quod cum Christo pepigerunt servassent
et memoria iam commissa sub pe
narum tunc Christo manerent
Qui autem cum Christo non manent
manent quia pactum quod pe
pigerunt non tenent demonio
in finales et eterna sicut con
tingeret quanti sit amaritudinis
fonte derelinquere auctorem iocun
ditatis melliflue dominum mundi
deum paradisi gaudium eternum dominum
Christum qui nos amore f. s. re
pos salvavit sanguine suo. Si
cito sentiret quanto peccare po
sset non tegeret caritate abdica
tionis per despicientes susti
les se conservatur ut eum relinque
rat cum Christo maneret ut in dul
gratiam in veteri deinde quamvis inspira
mentis peccata cupiditatis que
digne vitiis in fornicationem vulgi

regulam in apostasiam disciplinam
scientiam in lasciviam pravam castita-
tem in petiginem luxurie mo-
nasterium in theatrum rem in spem
planum in asperum filium dei in fi-
lium dyaboli hec et eius fides mei
non est mutatio dextere excelsi o
quam amara mutatio o quam
dura cuilibet a Christo recedere
et Christo non adherere relinquere
vestigia Christi aspera et ardua
ire dyaboli relinquere viam
que ducit ad vitam et ire per
viam que ducit ad mortem
Multo melior commutatio est que-
cumque id est qui non deum salutis et
sit mutatum ad illa unde incli-
nat eum et non dedignatur Au-
di ergo bonum consilium peccatrix que
ste aio adventus iam sit de filiis
Israel Si revertamini et quiescatis
salvi eritis quia expectat dominus
ut misereatur vestri Revertere igitur
ad dominum deum tuum et ipse erit
sicut malicia tua Revertere ad eum
qua via qua venit ad ipsum
via oris via cordis via o-
peris oris confessionibus cordis con-
triti operibus vera ira timoris ne
protraheris ad supplicia mea do-
loris quia offenderunt Christum
amoris quia ut eam perfecte di-
ligas Christum ipsum qui tam diu
ad peccatum commisisti patienter ex-
spectat ecce nunc dole plora noli
indulgere tibi ut dominus tibi in-
dulgere dignetur Conversatio tibi bonis

tuos rade capillos tuos induere
sacco sede in pulvere et dic Christo
domino tuo et deo tuo Dilecte bone
miserere mei quia pro me primum
cruorem tuum fudisti non intres
in iudicium cum servo tuo quia
non iustificabitur in conspectu tuo
non iustificabitur homo peccator libe-
ratur peccatorum remissio non me
quesso tua iudicialis senten-
tia premat quem tua mollita
pietas levat qui Lazarum re-
suscitasti de monumento feti-
dum Resuscita me ex peccatorum
iam confitentem qui pepercisti ma-
rie peccatrici anime mee
etiam letificasti animam latro-
nis tecum crucifixi letifica
animam meam peccatricis si sit
fortis adhuc in Christo mane-
bis qui dixit manete in
me et ego in vobis Ipse enim
caritas est et qui manet
in caritate in deo manet et
ipse in eo secundum non est
quod aliud est manere in illo
atque aliud manere cum illo ad
minus aliud a longe ab illo
primum perfectum est in patria pri-
totum est in patria secundum est
in hoc seculo tertium in in-
ferno Videamus quid sit mane-
re cum eo nos manere delectet
ut non longe in futuro ab
illo maneamus contingat in illo
manere est illi soli conamur
adherere ipsum conatu cordis di-
ligere illius precepta in omnibus

et pomum suave eius amor
et pristinus amore tuta interna
ma reputat et hoc talis se non
dubitet manere in christo tum
propter christum inhescunt eciam
et ipse christus sit in cordibus
nostris manendo florescat ut
eciam tunc [illegible] nobis inhescat
Ut igitur sitis cum christo me-
mini manere ipse christus
[illegible] vera bonitas et gra-
cie [illegible] sic to-
tum desiderium nostrum spes
[illegible] sic [illegible]
quia in christo manebimus et ubi
ipse erit ibi et nos erimus
Et qui dicit se in christo manere
debet sicut christus ambulavit et
ipse ambulare et iam non inerat
in illo quicumque exorbitat ab i-
tinere suo [illegible] nemo se deci-
piat nemo se ipsum seducat
nemo in sua tantum religi-
osa veste confidat non enim ve-
stis religiosa sed mentis inno-
cencia monachum facit non
capitis abrasio sed christo dilec-
tum probatum monachum reddit
Ait dominus ihesus Si quis vult
post me venire abneget semet-
ipsum [illegible] nisi quis a se-
metipso deficiat ad christum re-
gem sublimari non [illegible]
[illegible] propter christum abdicata sin-
gula qui perfecte non [illegible] se
perfecte [illegible] non [illegible]

frustra enim se christo placere credit
qui se ipsum propter christum non abnegare
nec propter perfectionem se sentit propter eum abdi-
care ut igitur christo placere possimus
necesse est nobis abdicare in-
quantum nature [illegible]
et non [illegible] [illegible]
[illegible] professi [illegible] nobis
[illegible] maxime
dumtaxat in alimentis sumen-
dis ubi considerandum est vigor
nature non [illegible] appetitus
illecebrosus gule contra vicia
bellicosa manum [illegible] pu-
gnancia que de [illegible]
[illegible] palmam bella ge-
rere nequimus [illegible] appetitu
gule confusione abstinencie for-
[illegible] confusione gu-
le confusione abstinencie forti-
[illegible] confusione gule
appetitus maxima cautela
[illegible] ne [illegible] laudis
morbose in [illegible] cordis ve-
niat [illegible]
[illegible] relinquant Et quid quod [illegible]
laudis [illegible]
ad [illegible] tem-
peravit [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] qui ibi-
dem latitat quasi in [illegible]
tibus in [illegible]
[illegible] fugere [illegible] quod
latet anguis in herba sub [illegible]

venenosis nos eripuit et captos
premit et occidat Igitur humilitatem
teneamus in omnibus ut in humilitate
auctore manere possemus Omnis
eum qui illo manet condilectione
non dubitet in eo quoque manere
dilectionis auctorem tamen quod audi
vimus quid sit sit manere in illo
nunc quid sit manere eum illo
videamus Nunc est manere itaque
eum illo est esse ubi ille est eum eo
in gloria felicitatis in gloria gaudere
et in trono perhennitatis regnare
illum facie ad faciem contemplari
sicut faciunt sancti angeli et eum
post resurrectionem corporum beati
sunt omnes electi Iuxta illud a-
postoli cum enim christus apparuit cu
pucelli vita vestra et tunc nos
cum illo apparebitis in gloria Manet
autem christus eum et nos in eo vel
cum eo qui non est in via spei
fidei et caritatis sed in via erroris
qui non in via precepta sed in via
peccati Iste in quid si in christo vel
cum christo eum christum autem est quia
[illegible] potest errorem deserere et in
christo perseverem et caritatem continuo
fuit liberum arbitrium ad diligen
dum illum quod nolunt ad bonum
digit pulsat deus ad hostium
cordis eius et intrabit et opera
et intrabit et operet deus ad eum
et in eo manebit et ipse in eo qua
[illegible] longe aliquo est per
sonam dampnationis iam ab

illo eo recessisse quod ut et alio
modo verum potest intelligi Nobis
in illo maneamus ut fructum
boni operis faciamus [illegible]
aliter eum non nisi in illo ma
serimus fructum boni operis facere
nequimus ipsa veritas dicit
et nunc non potest sicut pal
mes in quo non potest facere
fructum in semetipso nisi ma
serit in vite Sic et nos ma
seritis in me et si quis
in me non manserit mittetur
foras sicut palmes et are
scet et colliget eum et in ig
nem mittet et ardebit quod di-
cens timendum est illud quod
sequitur Si quis non manserit in
domino Ihesu Christo compellet
de consortio angelorum et sanctorum
et arescet premia et compa
tione mortis perpetue et mini
stri tartarei apprehendent eum
et in ignem mittet et ardet
Dies perpetuus [illegible] ab
hac dampnatione perpetue
gloriae auctoris nos liberet
deus noster Ihesus Christus qui
cum patre vivit et regnat
in secula seculorum Amen et cetera.

Omnis qui manum bea
tis gestit opere cog
noscat esse [illegible] ut ad
precepta veritatis manum cor
dis extendat et in eius fide
liter vivat ut ipsa manus
sit plena [illegible]

eminens et distinctus et appli-
cabilis et verbum ubi perceptum est
in praxi de meritis continuat fidelis
esse flos ubi pinguedinem
bonam cuius redolat quod fac-
te quod sit esse constat quod
quod perfectum sibi petierit im-
petrat. Vite est ipse est cogita-
cionis veritatis forma cuius
sanctitatis et erit in perpetuum nec
valebit abrogari de libro c-
[illegible] facto ait eadem die-
mones primo ait dominus et de-
mones veritatis sanctitatis falsi-
tatis conclusio peccatorum ultio
ma vite totus dulcis totus
bonus totus amicus totus
verus ait eadem dominus si in
me manseritis et verba mea ma-
serint in vobis quecumque vo-
lueritis petetis et fiet vobis.
Magna sunt dona que ve-
ritas ipsa promittit que nescit
fallere novit eciam quodcumque
volueritis inquit petetis
dominus ihesus et fiet vobis. Ita
dum tamen si in me manseritis
et verba mea manserint in vobis
per dilectionem et operibus continuis
quodcumque volueritis tamen perti-
nens ad perfectum recipite non
hesitantes et impetrabitis at-
tinentes illa duo sunt nostra
sibi familiam eadem [illegible]
ne [illegible] alicuius absentia pa-
titur et qualis corporis sanctitas
fuerit penitenciam cognoscitur
Si quis eadem manet in Christo

vita semper ut Christo preceptum ma-
nent delectant in eadem et quod licet
aliorum qui autem concludit sentit ac
Christo quod quis volunt et habet
vite medicum talis contempla-
to verbi gracia et dicat iste mane-
at in pre inspiratur ergo quod
quod ad animam perfectum petierit
impetrabit similiter et alia quis
verba Christo manet in isto ergo quis
cit ut Christus maneat in eo ve-
rum tamen quarto modo dici pos-
sunt licet [illegible] verum contemplatione
continuationis dyalecticus litterator
obsistit que non debet ponere
ter [illegible] sed in re [illegible] et tamen
sed [illegible] contraria et opposita et in-
convenientia et expressa dicimus
itaque quod quidam manent
in Christo et verba eius manent
in eisdem. Alii verba dei habent
non tamen sunt in deo. Ille eadem
qui manet in deo et verba Christo
manet in eo doctrine habet doc-
tor vel catechistus qui per iudicia
doctrine [illegible] auditoribus suis
proferat nova et vetera aucto-
ritates novi et veteris testamen-
ti qui et bona disciplina sua
predicat que et docere [illegible]
in suis [illegible] faciendo an alius
aut verbum dei pro [illegible] non
[illegible] et tamen in Christo manet per
bona et iste perfecto et si [illegible]
Christo non legit scripturam [illegible]
de [illegible] dilatato isti [illegible]
[illegible] felices quia beati [illegible]

quippe cultu constat fore re-
gum oculos dilimus qui verbo
dei lz et verbo ope no concordat
monachus est religionis corp-
hibitor sanctitatis palliate et simul-
ate qui quod ore gloriam sed bndictio
predicat et dicat et eisdem presb-
rendo contradicit Iste talis non
manet in xpo nec xpo cum ta-
manet in eo quia nec xpm a-
mat nec eius precepta observat
quamvis et xpm amare et eius
precepta servare se fallat Sz qui
isti tales impii sunt dici dei re-
velabunt ubi esse cum non po-
terit simulacio religionis nec ficte
sanctitatis ubi omnia erunt nuda
et aperta Dominus igitur media in-
dicavit distitte vel eum de facto p-
signis Sz et de verbis ociosis non ta-
tum de incessu pedum Sz et de labi-
is manuum et de nutu oculorum pen-
sent igitur qui talis est ad quod
monachus factus qui et lavit
pedes suos non rem contrat ex-
poliavit se tunica quo rendu-
at eam Si lz tunica vestem
cur non lz mutatio animum
Si foris talis in tus ingre-
dit illud foris vestibus alba
decorat i. eam in tus. Ani-
mum fedat Si studium de silencio
debet curare de loquacitate gau-
det quod contemptum promisit mundi
cur illi ultimus placere contendit
xpo consulo placere quem dat mundo

contempus nec differat quidquam
nisi attendat ihm super omnia
diligat nichil quod eius amori
preponat allius timorem ubi-
cumque fuit sedit vel est loquens
vel tacens vel esuriens vel
saciens bibens vel comedens
in fluxis vel sanus ante
oculos semper habeat ihm quia in
ipso est fiducia fortitudinis
spes eterne beatitudinis fiducie
venie beatitudo glorie remissio
peccatorum largitio letificacionis
ineffabile fluvio dei fruitio beatus
omnis vir quod filius ad quod timet
dominum in mandatis eius cupit
nimis potens in terra erit se-
men eius et ipse addimus eius
dicentem et illa preciosa benedictio
sempiterne dulcedinis magni-
tudo et iocunda ac eterna misericordia
est Illud donum quod petivit a-
xpo illa qui manet in xpo
in caritate fundati nichil eis
in xpm satisfacere potest nec
aliud nisi eum ipsum peterent
debent Ihm hoc est salus quod
numquam finitur vita que numquam
moritur iocunditas summa
paradysi gloria omni melle dul-
cior omni nectare suavior
gemmis et auro preciosior di-
lectionibus summis in quo ihesus
omnia quod volumus pe-
tentibus et fiet nobis Magnum
est istud quod dico Sz non dicendum
est quod hoc universale continuo
non continet omnia Sz illud tm

qui continet bravium qui semper
sit licet autem ut ipse sit verbum
esse ante omnia tempora deus
de deo in fine temporum natus
de virgine homo salus erit
de natura eterna omnibus speciebus et re-
surgens tunicatum etc. sic.
solum petunt eternum quod nil
sufficit preter patrem deum qui omnia
continet ipsum indigne in hac
mundo gemunt et lugent non
dum vident beatitudinis omnis
auctorem qui nichil habet quod
delectat aspiciunt quibus terrena
omnia sunt que oderunt
ipsum querunt et non inveniunt
vocant et non videt eos
et ipse adamantes dolorum lac-
rimas se vertunt et quod ...
ipsum pedum semper non potest lac-
rimis et gemitibus perstrinxerunt
felix talium vita beatus talium
cursus cuius initium tale talem
necessario habere exitum hic cum
dei pigris negligentes non
capiunt claudius magnum soli-
tudinis perveniat latitudine
de bravio qui senex nunc confidi-
te non cesset qualiter ipse
dominus mandatorum dei currat
qualiter in agone ex primo
contra leonem rugientem con-
tendat neminem bravium lacte
credo aliquem salvari nisi qui
dominus ipsi fidelis usque ad
finem perseverant usque ad ex-
tremum de ergastulo carnis ut

(eterne)
ad metas eterne beatitudinis quibus positis
premiis qui aliquid ad bravium
perveniat deficiat in ima studii
nomine est observantia mandatorum
dei finis vero studii est caritas
unde alibi supplet finis legis ca-
ritas ipsa est non qua diligimus
deum set ea qua est ipse deus hoc
studio mandatorum alius bene
incipit currere et ante quam
ad metas deveniat deficit alius
pigre incipit et postea ad metas
velociter currit alius velociter
incipit et alius perficit velociter
alius pigre incipit et pigre
perficit in ipsa pigritia persistit duobus
istorum tantum bravium debetur
scilicet pigre incipienti et postea ve-
lociter pervenienti multi enim ad
monasterium veniunt ut postea
glorientur veniunt et quod autem ma-
le incipiunt et male consummant
histriones qui semper vagi et
numquam stabiles semper tamen non
sunt quod volunt minime dei
prepositoribus atque fratres suos in-
iuriis afficientes moribus
in disciplina gestu et actibus
inordinata habitu elati bonis
sibi prestitis semper ingrati isti
bravium eterne beatitudinis non me-
rebuntur hoc quod in fervore studio
mandatorum dei gressum vertere
sigiter volunt istis enim forma
sanctitatis ad presens non erit
quia cuius morum gravitas ad in-
obedientiam confundit in istis

talibus verba christi non manent
quia cum christi precepta spiritualia
audiunt vanitati deputant in-
super domino contempnentes contraria
ea ventris amantes ipsum vero
deum cultibus malicie et nequicie
colunt penitentes et odientes
proximum ab negantes dominum ihesum
christum non observantes que coram
omnibus sanctis in die contracio-
nis sue promiserunt ille venit
igitur qui talis est se esse dignum
dum ab eo que irridet aliquid ad
monasterium venit ut peccata
que commisit in seculo penitere
debeat in eo sed per quod ingres-
sus fuit non solum que commisit
dolendo non plangit sed insuper
alia graviora committit postea
magno dolore compungitur magno
pudore confunditur que peccata
que fecit lugendo non doluit
sed forsitan enormia admisit
Tunc ad memoriam revocat
quanta in peccatoribus sit severitas
iudicis quanta in impiis dampnatio
sit pena dampnacionis. Item super
considerat quanta sit misericordia redemp-
toris et penitentes benignitas
et vere lugentes cum de
quod fecit emulit diuine
Tunc tristicia utrique ante oculos
coactiuat doloribus agitatur ti-
more supplicium angustatur quantis
cruciatibus impiis penis inferni per-
timescit quibus que cruciantur ig-
nibus perhorrescit et melius

que deleret aspiret tunc tristicie
omne quod attrivit tunc lacri-
mis et doloribus premunit contra
delectationibus que recitavit tunc
qualiter christo placere valeat
contendit ieiuniis et orationibus
insistat soli deo placere desi-
derat qui talis est peccata
adeo quod unquam noluit nec du-
bitet quia in potentibus nos
ipsi fues bene quos christus
ihesus cruore redemit ipsum
sui sanguinis largitorem
quam quamvis salvatorem
sine meo premio ultra modum
tota mente de ex corde to-
tis viribus totis medullis
cordis timeamus et amemus
Item sit disciplina incarn-
nalis enim dulcis et delectabilis
et letabunda et iocunda
sicut disciplina christi hoc enim
ait ihesus discipulis suis
In hoc enim clarificatus
pater meus ut fructum plu-
rimum afferatis et efficiamini mei
discipuli In hoc enim clarifi-
catus est deus pater cum
afferimus fructum operis et carnis
in omnibus et per omnia sequentes
vestigia christi domini et
gloria patris est perfecto carnis
in christo nec cum glorificatur
qui in omnibus eius precepta
observat et qui a preceptis
declinat christum inhonorat pa-
trem christi domini fructum non

boni operis ficus non valebat
qui sed in bonis operibus non
procreat In hoc enim clarifica
tus est pater meus ut fruc
tum plurimum afferatis et ef
ficiamini mei discipuli nos
igitur qui xpianismo et xpiani
nominamur et certe xpo sumus
tamquam in agro sumus consitu
ti et alij fructum afferunt
et alij inutiles persistunt alij
tenues fructus et paruos
afferunt semper pigri et negli
gentes et pigri ad orationem
tardi ad dilectionem et vigilijs
longo tempore depressi ad labo
rem minus tenui et delicati In
hijs non valde clarificatur
pater domini nostri ihesu xpi quia
non plurimum afferunt fructum
nec discipuli xpi esse probantur
alij dulces fructus dulces
producunt et salutiferos humanitati
et dulces deo et hominibus hijs
clarificatur deus et clarificabit
eos in retributione optima
in fructuum collectione nonnulli
quos bonitatis tuo consulta
tione portantes manipu
los suos hij mites hum
iles sunt deuoti obedien
tes ad vigilias vigiles
ad omne opus bonum prompti
frequentes in oratione studiosi
in sacra lectione subtiles
In meditatione suspirantes

In contemplatione gementes et flentes
fumantes in lacrimis sed gaudent et ex
ultant quia lacrimis non mentiu
ntur alij sunt qui non faciunt fruc
tum sed frondes tantum et folia hij
sunt qui scientiis habent speciem sed
fructum sanctitatis non habent ad quorum
radices securis posita est et quia
terra non attingunt excidentur et
in ignem mittentur In fructuosis et
eius arboribus dura et amara sen
tentia datur Omnis enim arbor in
quit dominus ihesus que non facit
fructum excidetur et in ignem mitte
tur Sunt autem quasi arbores infruc
tuose dealbata sepulcra tam
bene sculpte et bene pollite exterius ha
bent quod in tubulo latet confiteantur
et peniteant mittent fortitudinem
suam mittat constantiam suam ste
constantie sanctitatem suam et
in manu dei maledictorum dirigent
gressum et faciant fructum ut per
illos pater clarificetur in filio et xpo
in patre suo et xpus in xpo et spiritu
sancto Et felix ille beatus ille per quem
deus pater clarificatur per quem xpus
laudatur spiritus sanctus glorificatur Omnis
ille felix cuius vitam et mores
laudant laudes in canat creatore
obitum beatum cuius anima famulatur
creatori suo satisfacit per ...
placet redemptori suo beata
sit anima illa cuius est tota de
lectio xpus cui non sufficit preter
xpm quia amore eius ...

est que nisi pr̄ xpm̄ dilig̃ no
uit qui dilexit nos et lauit nos
a pcc̄is in sanguine et ded̄ scōz
ipm̄ redempcōne pciūs ut per
sanguinem suum nos adoptaret
in filios dei scz̄ quomodo sic bn̄
dictus xpūs qui sic dilexit ge
nus humanum sic pr̄ eius dilex
eum ipse eciā ait Sicut dilex
me pr̄ et ego diligo vos O ca
ritas eterna dulcis eterni
tas o beata felicitas et decus an
gelorum o splendor sanctorum o celi dul
cedo ihū sc̄e vita in mactata
eterna salus incorrupta ppetua
gl'ia totus dulcis totus ama
bilis quo nos amasti quo
nos dilexisti quo te ipm̄ pro
nobis in mortem dedisti amor
tuus inestimabilis hic modus me
sura tue caritatis xpūs tenere
non potuit sicut dilexit me pr̄
et ego dilexi vos utinam
et ego talis essem que dilig'et
dñs meus utinam audissem a
domino meo sicut dilexit me
pr̄ dilexi te quid unquam
d' esse posset quod sic me dilig
eret meus in qua natura mea
O ~~felix felix~~ felices divicie o
beate opes possidere illum o beatior
possidere per amorem et sic illum
possidebis eternaliter per amorem
retribucionem sic ipsa veritas ait
ego diligentes me diligo
et qui diligit me diligetur a pr̄e
meo et ego diligam eum.

et manifestabo ei me ipm̄ quantus fuit
amor eius que xpūs moriendo ex
hibuit enarrare non sufficit om
nium lingue humane dicunt quia
nos nec eius explicare desistit
sicut dilexit me pr̄ et ego di
lexi vos mediamus quo eo
dem pr̄ dilex' ait eciā a
postolus xpūs factus est pro nobis
obediens usque ad mortem
mortem autem crucis propter quod
deus exaltavit illum et dedit
illi nomen quod est super omne nomen
ut in nomine ihū xpī flect
omne genu c' in superorum terr
estrium dicens loquens ad pm̄
ait omnia subiecisti sub pe
dibus eius oves et boves
universa insuper et pecora cam
pi volucres celi et pisces
maris qui perambulant semi
tas maris medium quo deus
pr̄ dilexit xpm̄ quia ipse
non iudicavit quemquam sed
omne iudicium dedit filio
ut omnes honorificent filium
sicut honorificant prm̄ cum
plectitur omne genu celestium
etc. et infernorum i. celestis cre
ature ut sunt angeli dn̄i
dominaciones principatus p
otestates virtutes cherubyn
atque seraphyn et omnis celes
tis ordo et omnis creatura
celestis non solum homines
sed et bruta animalia audito
xpī nomine contremiscunt

In super et omnes infernales cre-
aturae tremunt ad tanti magni-
tatem nominis. Magna est
itaque patris in filium dilectio
eo quod sic eum exaltavit et cunc-
ta subiciat sub pedibus eius
omnia subiciant dicendo eius-
modi. Quoniam pater diligit filium
meditamini. Modo super est quo
nos dilexit Christus verumque
nunquam valebit explicare verbis
unquam sufficiant enarrare
humane amoris habundantiam
caritatis eminentiam quam habu-
it Christus in nos. Cernimus enar-
rabit eum dilexit nos et
lavit nos a peccatis nostris in
sanguine suo qui mortem
nostram morte sua destruxit
pro nobis eligens mori ut nos
a morte liberaret eterna et ut
nos attraheret ubi ipse in
gloria dei patris est eum nos
pater ut ubi sum ego illuc
sit et minister meus esse
quo dilexit nos pater pro
nobis Christus elegit mori ne nos
morte dampnaremur eterna. Sur-
rexit a mortuis ut sic nos
viventes faceret nos peccatores
ascendit ad celos ut nos
perveheret ad pallacium celi
et sedet ad dexteram dei nos
ibi quotiens videt letificans
et collocans quos ipse cruore
redemit quos in fluento
caritatis vivit Jesum gratia Christi

sine modo ultra modum absque mo-
do ultra mensuram assidue continue to-
to corde tota mente totis vi-
ribus totis virtutibus diligamus
meditemur benedicamus et amemus
ut ad premium perveniamus et eo ipso
regnemus mecum qui eo patre et
spiritu sancto vivit et regnat deus
in patria flamme benedictus in
et in omni tempore etc.

De dilectione dei eo plus vivo
plus sciat et dicam saciari
non possumus nec ego nec aliquis
perfectum diligens Christum. Ipse eum
plus credit plus patitur sive
attendit et quanto plus bibitur
plus sitim acuit. Ipse quoniam insi-
tat mente sic in caritate nichil
nil querat nec diligat nil diligere
possit preter eum qui sic mundum
dilexit ut unigenitum suum daret
ut omnis qui credit in eum
non pereat sed habeat vitam eternam.
Tunc ipse omnes qui eum diligunt
ad hanc dilectionem nos auctor
inestimabilis caritatis invitat
in qua nos manere precatur et ro-
gat dicit manete manete in
dilectione mea ac si aperte dicat
eterna caritate dilectione qua dili-
git pater me et nos diligo ea-
dem nos dilectione nos diligere
rogo et quia dilectio mea usque
ad mortem me perduxit nec
ipsa morte crudelissima amica
caritate se separavit me diligite
et in ipsa dilectione mea manete
id est qualiter in eius dilectione.

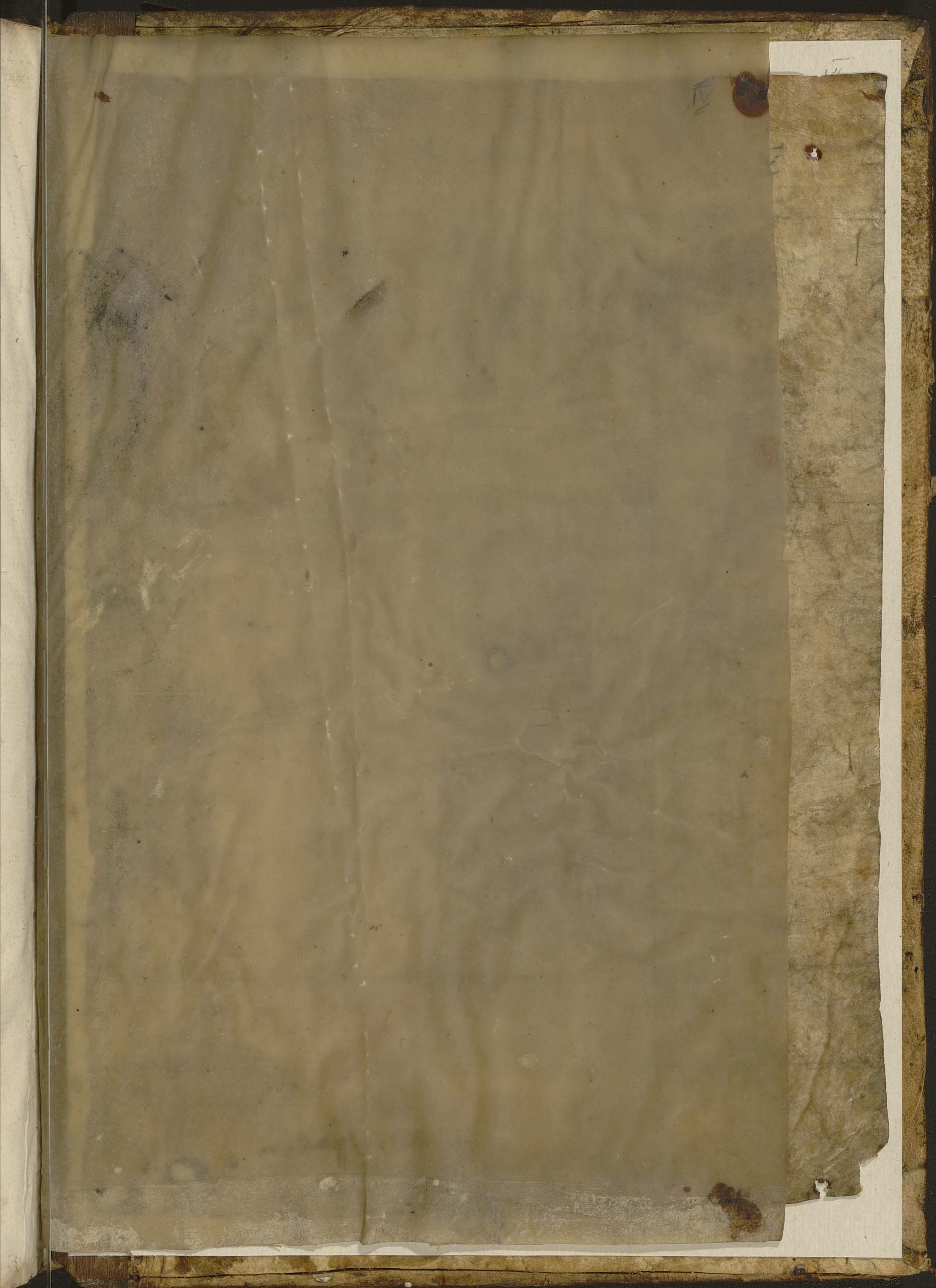
manere debeamus sequitur et dicit Si
precepta mea servaveritis manebitis
in dilectione mea sicut et ego pre-
cepta patris mei servavi et ma-
neo in eius dilectione Certum est
aures audiendi audiat et qui
habet cor intelligentie intelligat nunc
possibilis mandatum quod accidit vires et
corporis anime sub congressu humilitatis
preceptum quod nobis deus in petat
habet consilium sit nunc salutis acco-
modat certamus humanum hominum
comparatam radice primi parentis
quod ortus potuit vel potest sine
aliquo transgressionis contagio
caritatis in conspecta et illibata ob-
servare Christo precepta sicut ipse
Christus per omnia servavit sui patris
mandatum qui nec peccatum fecit
nec peccare potuit nec voluit
ratione infirmus hominum vel ma-
gnis vel pravis predictus sine
tate vel caritate religionis
aut roboris vallatus homo
nec quin non in pravis sit contemptus
vel in pravis mentibus et quasi
spiritus maturum in voluntati peccatum
non sanctus sed peccatum mundi tol-
lentis / de qua et de pravis agi-
tur ut illam pretiosam volo fieri metam
dum non in vinito tante sanctitatis
prerogativa qui in omnibus et
per omnia aliud non fecit sic
sicut valeat observari Certa dum
taxat si id fit expressum sine
qualitate Ex hoc videndo quod
hoc ad verbum sicut non est quantitatis
sed qualitatis similitudine denotatur
sicut assignavimus ubi dicitur
mandatum novum do vobis
ut diligatis invicem sicut
dilexi vos et est sensus si pre-
cepta mea servaveritis sicut et
ego precepta patris mei si ma-
nebitis in dilectione mea sicut
ego maneo in dilectione patris
mei et si in observancia man-
datorum usque ad certum terminum
obediencie fueritis nunc possi-
bilitatem vestre fragilitatis sicut
et ego patri meo obediens fui
usque ad mortem et tunc nunc ple-
nitudine divinitatis quem nunc
corporaliter habitavit manebitis
in dilectione mea et ego in dilectione
vestra sicut et ego in dilectione
patris mei et pater in dilectione
mea ut possimus dicere
hoc ad verbum sicut quod in nobis
non sine sanctificationis nota quod
cerat sed tamen denotat aliquam simili-
tudinem dilectionis et obedientie
Christo ad deum patrem nobis
commonitoriam ut Christo precep-
ta debeamus observare ut in
eius dilectione manere deberemus
dicit ego precepta patris mei
pro vestra salute servavi et in
eius maneo cum eius dilectione
et vos precepta mea pro meo
amore servate et sic mane-
bitis in mea dilectione adhuc
vivere compellit amor amantis
caritatis nunc dilectionis aliquid

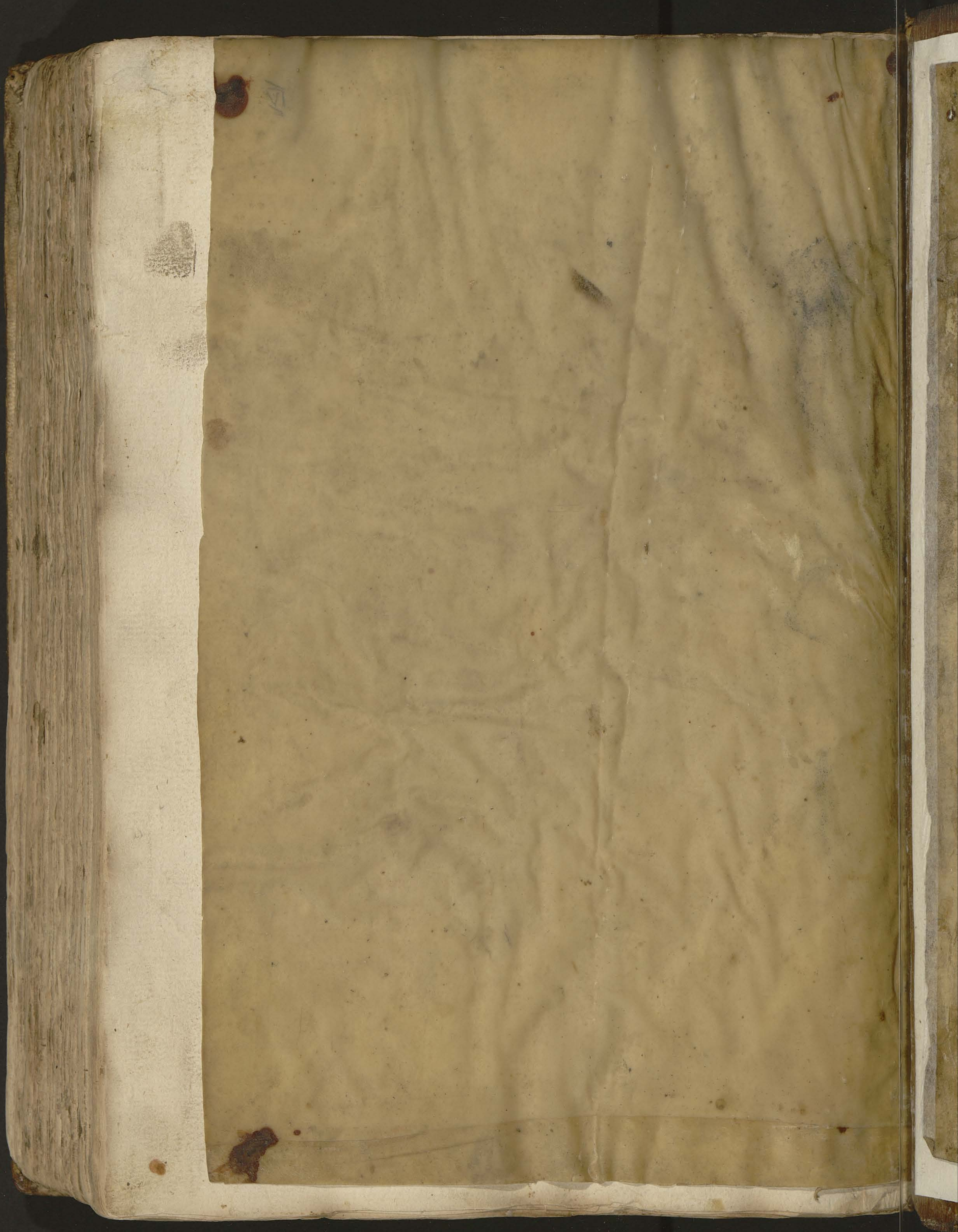
dei mei illud capitulum repetere
Manete in dilectione mea o
Ihesu deus meus mortuorum vita viven-
tium salus eternaliter credentium
totius dulcedinis totius ama-
bilis totius delectabilis dilige-
tibus te querentibus te inveni-
tibus te dignare me famulum
tuum loqui cum deo meo creatorem
plasmatum plasmatorem factu-
ram cum factore redemptum
cum redemptore. Igitur audi
me et tu dicis pro me quod
et cetera. Sic pater sum qui di-
ligo te multum amplius loqui
di probat dilectio tua quia
ad hoc caritas tua amorem in-
stigat dixisti enim apostolis tuis
et per eos nobis intelligimus ma-
nete in me et cetera in nobis
obscura et iocunditatis plena
dilectio melliflua suavitas
odoris odor suavitatis leticis-
sima gloria sempiterna leti-
cia factorum decus angelorum salva-
tor mundi filius dei vi-
vi Ihesu dulcissime specio-
sissime amantissime dic que
est causa dilectionis tue plenitu-
ne caritatis o quod te diligere
et in tua dilectione manere
nos precipis dic ut qui
nunc diligunt magis ac ma-
gis in tua dilectione flamme-
scant nam tua dulcis in
amicis manens sicut dilexit

me pater ego dilexi vos multum re-
prehendite mutuo me diligere et in
mea dilectione manere. Iustum
est equum est domine Ihesu hoc
quod dicis hoc quod in primis
nobis hoc enim iustis equitatis
dictat ut quisquis diligentem
se diligat et amatus amanti se
mutuum vicem rependat. Deco-
rem aliam causam tue dilectionis
in primis qua te magis dili-
gere debeamus dic nobis quis es
et quid fecisti nobis quare te di-
ligere precepisti. Dic ego sum alpha
et omega principium et finis creavi celos
et fundavi terram terram et omnia que
in eis sunt factor et creator ego
regnum et dominus dominantium sum
ecce audivimus et scimus et hoc enim
scimus quod tu es domine solus
pater et super omnia benedictus
sed adhuc nobis quid pro nobis
fecisti hoc implorant gemitus
uri requirunt lacrime procedentes
anime mee. Illud bene vocalo
quod fecisti multum et quod fecimus
tibi et in mistica mea nisi se co-
luit corpus corporavit animo
contremuit totum homo conturba-
tur lolubus doloribus inclusus nec
nunc respondeo nisi quod fecit pro
nus domino suos civitas et qua
lesus dominus fuerit penas pro
pro suo contrarius mea testis
domine Ihesu quod fecimus tibi
est enim tua prefulget quod:

qui fecisti michi tu deus et homo
es. Ecce tu tu pro me deus factus es
homo tu creator ego creatura
tu dominus et nos servi et tu pro
nobis dignatus es fieri passibilis
passibilis pro corruptibilibus corruptibilis pro pauperi-
bus pauper pro humilibus humilis pro
temporalibus temporalis pro mortalibus
mortalis et non tantum mortalis sed
et mortuus non qualitercumque sed
morte dura nimis et amara
ac. i. turpissima morte sed heu
hec sunt opera tua / hec opera tua
considera et attende in hijs te miser
cognosce et agnosce hec michi
considera te amo te diligo te totis
viribus complector hec opera karissimi
mei fecit ea sunt dilectionis
beat christi quod diligi debeat
et quid eum amplius pro nobis
facere debuit et non fecit In hoc
plus nos amare potuit quia
amavit maiorem ad nos dilectionem
habere non potuit quam animam
suam pro nobis posuit in mortem
Ipsa veritas testis est quia
maiorem dilectionem nemo habet
quam ut animam suam ponat quis
pro amicis suis Non nobis ergo di-
lecto christi delectat et caritas ipsius
caritatis amor namque christi
totus dulcis totus delectabilis
habendo namque possessorem non
cruciat sed delectat non enervat
sed roborat cuncta terrena superat

solo celestia captat christi man-
data requirit et eis pro viribus se
natur concordat et de observan-
do preceptorum christi gressu felici
probatur ad perceptionem gaudiorum
et cum illo perfecte gaudebit pro
cuius desiderio in hac valle la-
crimarum tam amare sed solitus
suspirabat unde ipse sapiens
hec locutus sum vobis ut
gaudium meum in vobis sit
et gaudium vestrum impleatur
de quo dicit Ihesus dixi ut in
preceptis meis et in dilectione
maneatis ut gaudium meum
in vobis sit et gaudium vestrum
in me impleatur et ut habeatis
a vobis mutua caritate quia
in ponderibus debetis ut possit
gaudere et aliud itaque gaudium
meum in vobis sit et gaudium
vestrum impleatur Omnis enim
qui christum diligit prima me
te medulla illibate et in con-
cusse in sinu caritatis bra-
chiis amoris mittit totum
eius gaudium reputabat
suum primo amplius gaudet
de gaudio quod christus rece-
pit resurgendo ascen-
dendo ad dexteram patris se-
dendo quod de illo gaudio
quod in die iudicii percipiunt
a christo sive sit activum sive
passivum sive dignitatis sive
delectationis sive sit gaudium quo

IV

m odulcissime [illegible] qui

Domine [illegible] alleluia [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

nobilioris

Sanctissimo in Christo patri domino Clementi divina providencia sacrosancte Romane ac universalis ecclesie summo
pontifici [illegible] devota pedum oscula beatorum. Clemencie vestre
[illegible] regis et domini [illegible] [illegible] Petri [illegible] sancte matri ecclesie fore notum quod anno pre
terito [illegible] decanus Archidiaconatus [illegible] per [illegible] Albani [illegible] Nicolai de [illegible]
[illegible] [illegible] Archidiaconatus [illegible] vacante [illegible] dominus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad peticionem meam [illegible] de [illegible] clerico meo [illegible] de eodem Archidiaconatu [illegible]
ordinaria [illegible] in possessionem [illegible] ponendo corporalem nichil [illegible] de [illegible] [illegible]
p[illegible] [illegible] [illegible] facta et ne per quempiam dictus [illegible] in [illegible] [illegible] valeat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in persona ipsius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicti Archidiaconatus per ordinarium et diocesanum loci
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supplendo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Archidiaconatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] multos in [illegible] [illegible] [illegible] et amicos [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in persona [illegible] [illegible] per tempora feliciter longiora [illegible]
[illegible] [illegible] Anno domini Mo ccco L primo

Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

VI

